

دائره‌ده حاجی قاسم حاجی محمد‌ك

جزء عشره اوزره اولمغله محلسنده آقچه‌ده

زاده محمد افندی‌نك

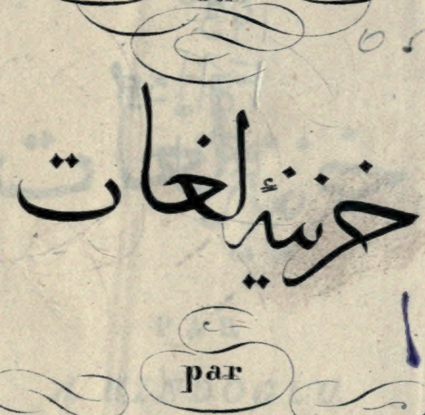

DICTIONNAIRE

ABRÉGÉ

FRANÇAIS-TURC

OU

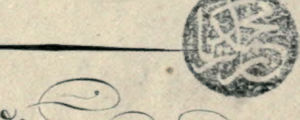

خزينهٔ لغات

par

ARTIN HINDOGLU,

natif de Kiutahié dans l'Asie mineure, actuellement professeur de la langue turque et armenienne.

Vienne

1831.

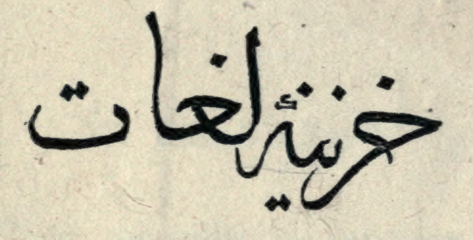
chez F. Beck, libraire, rue Seitzergasse №427.

LIBRARY
JUN 20 1969
UNIVERSITY OF TORONTO

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-TURC,

OU

PAR

A. HINDOGLU.

DÉDIÉ

A MONSIEUR LE BARON

JEAN WEZLAR DE PLANKENSTERN,

MEMBRE DES ETATS DE L'AUTRICHE

CI-DEVANT OFFICIER DE L' ARMÉE DE SA MAJESTÉ

L' EMPEREUR D' AUTRICHE.

Mr. LE BARON!

Veuillez bien accueillir cet ouvrage comme un témoignage du respect que m'inspirent vos connaissances dans la langue turque, comme mon ancien élève et des sentimens dont je suis pénétré, pour la bienveillance dont vous m'avez toujours honoré

le très-humble et trés-dévoué

Auteur.

Préface.

Le manque d'un Dictionnaire Français-Turc pour faciliter l'étude de la langue turque, fut ressenti depuis longtemps mais surtout dans le moment actuel où les progrès de cette nation vers la culture, et les derniers événemens politiques captivent l'attention de l'Europe. Je crois donc subvenir à un besoin bien urgent, en offrant au public le présent Dictionnaire, que j'ai cherché à rendre aussi complet, que le format et le désir de le mettre plus à la portée de tout le monde le permettoient. J'ai donc cru devoir me régler sur le Dictionnaire complet Français-Allemand de Mr. l'Abbé Mozin et le Dictionnaire Français-Italien de Mr. l'Abbé François d'Alberti de Villeneuve, et le Dictionaire Français-Arménien et Arménien-Français de Mr. P. Paschal Aucher, qui me sembloient remplir parfaitement les conditions énoncées ci-dessus.

Quand même la nouveauté de l'entreprise offrit des difficultés, qui doivent me recommander à l'indulgence du public, sur tout dans une langue où la grammaire et la prononciation sont encore sujettes à bien des interprétations, j'ose cependant me flatter de n'avoir négligé, ni travail ni peine, pour rendre mon ouvrage aussi exact et riche que possible.

Né dans l'Asie mineure et établi 10 ans à Constantinople et 13 ans à Vienne, j'ai pu ajouter par l'usage bien des expressions techniques et d'autres, qu'on chercheroit en vain dans le célèbre ouvrage de Meninski, dans le

grand Dictionnaire Arménien-Turc et Turc-Arménien de Mr. l'Abbé Meqhitar, dans le Dictionnaire Italien-Arménien-Turc du P. Emmanuel Ciakciak, et enfin dans tant d'autres ouvrages, dont je me suis servi, et je dois ajouter, que mes précédens ouvrages c. à d. ma grammaire Turque pour les Allemands, et Allemande pour les Arméniens, et mon Dictionnaire inédit Arménien-Allemand-Turc, Allemand-Turc-Arménien, et Turc-Arménien-Allemand, me rendirent plus familiers à ce genre de travail.

Les expressions en Médicine et en Botanique, son tirées du glossaire Arménien-Latin-Italien-Français-Grec-Perse-Arabe et Turc de Mr. Resden actuellement médecin du vice-roi d'Egypte.

La prononciation que l'on trouve annexée à chaque parole est celle usitée présentement à Constantinople, qui est la plus sonore et la plus douce, est bien différente de celle des villes des autre provinces da la Porte.

J'ose donc ésperer un accueil favorable pour mon livre, qui seul pourra m'encourager à la publication du second volume, qui contiendra un Dictionnaire Turc-Français.

l'Auteur.

Lettres usitées dans cet ouvrage.

ay, au lieu d'aï, dans le mot taille,

dj, g Italien avant un *e* ou *i*, ou anglais dans giant (djaynt) au lieu de ج.

e, sans accent, c'est une voyelle entre *é* et *i*, au lieu de *y* de Meninski, qui repond à la lettre ը en Arménien. C'est proprement l' e guttural des Français, comme dans *renoncer, redemander,* p. ex. *ker*, le désert, *kir* l'ordure, *kel* le crin, *kil* l'argille, *maye* la panne d'un marteau, *mayi* (*mavi*) bleu, *elek* tiède, *ilik* la moëlle, *insane* (acus.) l'homme, *insani* humain, etc.

é, avec un accent aigu, c'est le même que l'e Français, p. ex. *él*, la main, ou *èl* un étranger.

ê, avec un accent circonflexe, appuie sur la syllabe où il se trouve p. ex. *éyêr* la selle, *éyér* si, *guélmê* le venir, *guêlmé* ne viens pas.

gh, au lieu de غ qui répond à l' ղ Arménien, et à l' γ Grec vulgaire, p. ex. agha, Monsieur.

h, il faut toujours l'aspirer, p. ex. *ahmak*, *hak*, *vah!*

k, lettre inusitée en Français au lieu de *qu* ou ق et ك comme le k latin.

qh, au lieu de خ ou ch Allemand.

tj *c* Italien avant un *e* et *i*, ou *ch* Anglais dans chin (tjin), au lieu de چ.

y, comme i, ou y Français dans le mot Yeux pl. d'Oeil; au lieu de l' ي consonne, ou de l' ِ ésré.

Abréviations.

a. adjectif *ou* arabe.
ad. adverbe.
f. (subst.) feminin.
fa. familier.
i. interjection.
m. (subst.) masculin.
n. c. nouvelle créance.
p. participe.
partic. particule.
pl. pluriel.
pr. pronom.
prp. préposition.
p. u. peu usité.
q. quelqu'un.
qc. quelque chose.

s. substantif.
T. terme technique.
v. voyez.
v. a. verbe actif.
v. a. et n. verbe actif et neutre.
v. i. verbe impersonnel.
v. n. verbe neutre.
v. n. et a. verbe neutre et actif.
v. r. verbe réciproque.
* figurément.
— un signe, où il faut répéter le mot dont on parle.
ĭ on n' appuie pas sur cette voyelle.

A, *prp.* ∘ a, e; اوزرینه uzériné; دك dék. دكن déguin.

Abaissement, *m.* صارقتمه sarketma; دوشش duchuch; الچقلق altjaklek.

Abaisser, *v.a.* الچقلتمق altjaklatmak; صارقتمق sarketmak; ایندرمك éndirmék.

Abalourdir, *v. a.* یوغنلتمق yoghounlatmak.

Abandonné, ée *p. et a.* ویرلمش vérilmich; * چاپقن tjapken; خوارده qhovarda.

Abandonner, *v. a.* واز كچمك vaz guétjmék; ترك ایتمك térk étmék; براقمق berakmak; s' — *v. r.* تسلیم اولمق téslim olmak; * دوش اولمق duch olmak.

Abasourdir, *v. a.* شاشرتمق chachertmak.

Abatage, *m.* اودون كسمه odoun késmé; انك حقی onoun hakke.

Abâtardir, *v. a.* جنسندن چقرمق djinsindén tjekarmak; * بدتر ایتمك béttér étmék; s' — *v. r.* بدتر اولمق béttér olmak.

Abat-faim, *m.* طویریجی doyouroudjou; fa بیوك ات اتمك پارچه‌سی béuyuk ét, ékmék partjase.

Abatis, *m.* دوكندی déukundu.

Abattement, *m.* * قرقلق kereklek.

Abatteur, *m.* یقیجی yekedje; اودون یاریجی odoun yaredje; اوكنیجی éuyunudju.

Abattre, *v. a.* یقمق yekmak; یره اورمق yéré vourmak; بچمك bitjmék; اوزمك uzmék (déri): * قوتسزلندرمك kouvétsizléndirmék: s' — *v. r.* یقلمق yekelmak; یاتمق yatmak; اوركمك urkmék.

Abattu, ue, *p. et a.* یقق yekek; * یورغن yorghoun; قرق kerek.

Abbaye, *f.* رهبان باشیلق rouhban bachelek.

Abbé, *m.* رهبان باشی rouhban bache.

Abc, *m.* الف با élif ba; الف جزی élif djuzu; مقدمه moukaddémé.

Abceder, *v. a.* ششمك chichmék.

Abcès, *m.* چبان tjeban.

Abdiquer, *v. a.* ترك ایتمك térk étmék (bir mansoubou).

Abécédaire, *m. et a.* الف جزی élif djuzu.

Abeille, *f.* آری are; * اوقویجی قری okouyoudjou kare.

Abêtir, *v. a.* احمقلتمق ahmaklatmak; s' — *v. r.* احمقلنمق ahmaklanmak.

Abhorrer, *v. a.* اكرندرمك iyréndirmék.

Abîme, *m.* كرداب guirdab; اوچرم outjouroum; دريكلك dérinlik; چوقور tjoukour; * دبى بولنمزلق dibi bouloumnazlek.

Abîmer, *v. a.* چقوره كردابه اتمق tjoukoura, guirdaba atmak; * باترمق batermak; *v. n.* چوكمك tjéukmék; s' — *v. r.* كردابه اتلمق guirdaba atelmak; كندوينى كول ايتمك باترمق kéndini kul étmék, batermak; — dans qc. طالمق dalmak.

Abject, te, *a.* خور qhor.

Abjection, *f.* خورلمه qhorlama الچقلق altjaklek.

Abjurer, *v. a.* انكار ايتمك inkiar étmék.

Able, ablette, *m.* بر نوع اق كفال bir névï ak kéfal.

Ablégat, *m.* پاپا وكيلى papa vékili.

Aboiement, *m.* حولامه havlama.

Abois, *m. pl.* اولم ساعتى éulum saate; صوك نفس son néfès.

Abolir, *v. a.* كيدرمك guidérmék. قالدرمق kaldermak; s' — *v. r.* بطّال اولمق battal olmak.

Abominable, *a.* مكروه mékrouh.

Abomination, *f.* اكراه ikrah; اكرنمه iyrénmé; عيب ayep.

Abondance, *f.* بوللق bollouk; بركت bérékét.

Abondant, te, *a.* بول bol; بركتلو bérekétli; d'abondant., *ad.* بوندن ماعدا boundan maada.

Abonder, *v. n.* en qc. بول چوق اولمق bol, tjok olmak; * — en son sens قياسنده قالمق keyasenda kalmak.

Abonné, *m.* طوتلمش toutoulmouch; يازلمش yazelmech.

Abonner, *v. a.* مقاطعه ويرمك moukata vérmék; s' — *v. r.* avec q. اوزلشمق ouzlachmak; pour qc. پازارلشمق pazarlachmak.

Abonnir, *v. a.* دوزتمك duzétmék; — *v. n.* et s' — *v. r.* دوزلمك duzélmék.

Abord, *m.* يناشمه yanachma; اوشمه uchmé; قبول ايتمه kaboul étmé; چتمه tjété (duchmanen).

d'Abord, *ad.* همان héman; تيزجه tézdjé; اوّلا évéla; — que, *c.* قچان كه ka(ha)tjan ki.

Abordable, *a.* يناشلور yanacheler.

Aborder, *v. a.* يناشمق yanachmak; يقلاشمق yaklachmak; چاتمق tjatmak; صارمق sarmak (bir yéri); * سويلمك séuylémék; ديمك démék; — *v. n.* يناشمق yanachmak.

Aborner, *v. a.* سنور كسمك sinor késmék.

Abortif, ive, *a.* اكسك طوغان éksik doghan; دوشك duchuk.

Aboucher, *v. a.* كورشترمك guéuruchturmék; s' — *v. r.* (avec q.) دللشمك dilléchmék.

Abougrir v. Rabougrir.

Aboutir, *v. n.* à qc. سورمك surmék; وارمق varmak; طيانمق dayanmak (bir éulké); بتمك bitmék; * برفكري اولمق bir fikri olmak; فلسلنمك filislénmék; اچلمق atjelmak; اولمق olmak; دشلمك déchilmék (tjeban).

Aboyer, *v. n.* حاولامق havlamak; اورمك urmék; * قوالمق kovalamak.

Abrégé, *m.* اجمال idjmal; en — قصدجه kesadja.

Abréger, *v. a.* قصدلتمق kessaltmak.

Abreuver, *v. a.* ايچورمك itjirmék; اصلاتمق eslatmak.

Abreuvoir, *m.* صوواد souvad; مسلق mouslouk.

Abréviation, *f.* اختصار iqhtisar.

Abri, *m.* سپر sipér; صغنجق یر seghenadjak yér.

Abricot, *m.* زردالو zérdali.

Abroger, *v. a.* كيدرمك guidérmék; قالدرمق kaldermak.

Abrutir v. Abêtir.

Absence, *f.* نا موجودلق na mévdjoudlouk; غيب ghayb; * — d'esprit, دغدغه daghdagha.

Absent, te, *a.* غايب ghayeb; نا موجود na mévdjoud.

s'Absenter, *v. r.* اوزاقلنمق ouzaklanmak.

Absinthe, *f.* پلين اوتی pélin otou.

Absolu, ue *a.* كندو باشلو باشنه اولان kéndi, bachle bachena olan; آزاد azad.

Absolument, *ad.* باشلو باشنه bachle bachena; حاكمانه hakimané; مطلقا moutlaka; بتون بتونه butun butuné.

Absolution, *f.* عفو af; مغفرت maghfirét.

Absorbé, ée, *p. et a.* * طالغن dalghen.

Absorber, *v. a.* صورمق sormak; ايچنه چكمك itjiné tjékmék; غايب اولمق ghayeb olmak; * چورتمك tjurutmék; s' — *v. r.* زايع اولمق zay olmak; طالمق dalmak.

* Absoudre, *v. a.* مغفرت ويرمك maghfirét vérmék; عفو ايتمك af étmék.

Abstème, *m. et f.* شراب ايچمين charab itjméyén.

* s'Abstenir, *v. r.* de qc. كندوينی بر شيدن صاقنمق kéndini bir chéydén sakenmak; پرهيز طوتمق pérhiz toutmak.

Absterger, *v. a. T.* يارهيی تميزلمك yaraye témizlémék.

Abstinence, *f.* پرهيز pérhiz (péhriz)

Abstraire, *v. a.* قطع نظر ايتمك katï nazar étmék.

Abstrait, te, *p. et a.* فراده firadé; * كوج اكلاشلور guudj anlacheler.

Abstrus, se, *a.* قرانلق karanlek; كوج اكلاشلور guudj anlacheler.

Absurde, *a.* ياقشقسز yakechekséz.

Absurdite, *f.* یاقشقسزلق yakechek-sezlek.

Abus, *m.* فنا عادت féna adét; یانلشلق yanlechlek; حیله hilé.

Abuser, *v. a.* الداتمق aldatmak; — *v. n.* فنا قوللانمق féna koullanmak; s' — *v. r.* یانلمق yanelmak.

Abuseur, *m. fa.* الداديجی aldadedje.

Abusif, ive, *a.* عادتدن طشره adéttén dichare; یانلش yanlech; ناحق na hak.

Abyme etc. v. Abîme.

Acabit, *m. fa.* ایو یا فنا جنس éyi, ya féna djins.

Academie, *m.* مدرسه médrésé.

s'**Acagnarder**, *v. r.* تنبللنمك témbéllénmék.

Acanthe, *f.* ایو پنجه سی ayou pénjési (ot).

Acariâtre, *a.* نزاعجی nizadje; عجایب adjaib.

Accabler, *v. a.* ازمك ézmék (birini; * یوکلتمك yuklétmék; یغمق yeghmak.

Accaparement, *m.* مطربازلق madrabazlek.

Accaparer, *v. a.* مطربازلق ایتمك madrabazlek étmék.

Accapareur, *m.* مطرباز madrabaz.

Accéder, *v. n.* à qc. الحق اولمق ilhak olmak.

Accent, *m.* اورمه vourma; تلفظ télaffouz.

Accentuer, *v. a.* سس اورمق sés vourmak; نشان قومق nechan komak.

Acceptable, *a.* مقبول makboul.

Acceptant, *m.* قبول ایدن kaboul édén.

Accepter, *v. a.* قبول ایتمك kaboul étmék.

Acception, *f.* معنا maana; — de personnes کوسترش guéustérich.

Accès, *m.* یقلاشمه yaklachma; یناشمه yanachma; * دوشمه duchmé (setmaya); طولاشمه dolachma.

Accessible, *a.* یقلاشلور yaklacheler.

Accession, *f.* الحقلق ilhaklek; یتشمه yétichmé; ارتمه artma.

Accident, *m.* راسات rasat; دوشش duchuch.

Accidentel, elle, *a.* راست کلن rast guélén.

Accise, *f.* ویرکو vérgui; ذخیره کمروکی zaqhiré guéumruyu.

Acclamation, *f.* سونج شماته سی sévindj chamatase.

Acclamer, *v. a.* سونجدن چغرمق sévindjdén tjaghermak.

Accoler, *v. a.* قوجقلمق koudjaklamak; *T.* اصمه بغلمق asma baghlamak.

Accomodable, *a.* بر طرف اولاجق bér taraf oladjak.

Accomodant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas; سوز اکلار séuz anlar.

Accomodé, ée, *p. et a.* كيينمش guéyinmich; دوزنلنمش duzénlénmich; وارلقلو varlekle.

Accomoder, *v. a.* دوزن ويرمك duzén vérmék; ياقشمق yakechmak; خدمت ايتمك qhezmét étmék; حاضرلمق hazerlamak; دوزمك duzmék; اوزلشترمق ouzlachtermak; بوزمق bozmak; s' — *v. r.* كيينمك guéyinmék; اوزلشمق uzlachmak; de qc. راضي اولمق razi olmak; اويمق ouymak.

Accompagner, *v a.* برابر كتمك bérabér guitmék؛ ارقه داشلق ايتمك arkadachlek étmék; s'— *v. r.* de q. برينه قوشلمق biriné kochoulmak; بريني برابر المق birini barabar almak.

Accompli, ie, *p. et a.* تمام témam; تكميل tékmil.

Accomplir, *v. a.* بتورمك bitirmék; تكميل تمام ايتمك tékmil, témam étmék; s' — *v. r.* باشه چقمق bacha tjekmak.

Accord, *m.* اهنك ahénk; اويغونلق ouyghounlouk; * اوزلشمه ouzlachma; être d' — بر اولمق bir olmak; d' — *ad.* پك ايو pék éyi; اولسون olsoun.

Accordailles, *f. pl.* نشان nechan; نشانلنمه nechanlanma.

Accordé, *m.* ée *f.* نشانلو nechanle; كويكو guvéyi; كلين guélin.

Accorder, *v. a.* دوزمك duzmék (tjalghe); اوزلشترمق ouzlachtermak; اويدرمق ouydourmak; s' — *v. r.* برلشمك birléchmék; اويمق ouymak; اوزلشمق ouzlachmak; دركلك ايتمك dirlik étmék; كچنمك guétjinmék (biriylé).

Accort, te, *a. fa.* چلبي tjélébi; اويار ouyar.

Accostable, *a. fa.* خوش qhoch; كورشجك guéuruchédjék.

Accoster, *v. a. fa.* q. يناشمق yanachmak; سويلمك séuylémék; s' — *v. r.* de q. *fa..* كورشمك guéuruchmék.

Accotter, *v. a.* طيامق dayatmak; s' — *v. r.* طيانمق dayanmak.

Accouchée, *f.* لخوسه loqhousa (nohousa).

Accoucher, *v. n.* (d'un enfant) طوغمق doghmak; *v. a.* طوغرمق doghourmak.

Accoucheur, *m.* ابه ébé (érkék).

s' Accouder, *v. r.* درسكنه طيانمق dirséyiné dayanmak.

Accoupler, *v. a.* چفتلشترمك tjiftléchtirmék; s' — *v. r.* چفتلشمك tjiftléchmék.

Accourcir, *v. a.* قصه لتمق kessaltmak; s' — *v. r.* قصه لمق kessalmak.

* Accourir, *v. n.* اوشمك uchmék.

Accoutrer, *v. a. fa.* كيدرمك guéydirmék; دوناتمق donatmak; * سرت قوللانمق sért koullanmak.

Accoutumé, ée, *p. et a.* الشمش alechmech; avoir — de, être

— a ... الشق عادتی اولمق alechek, adéti olmak; à l' — ée *ad. fa.* عادت اوزره adét uzré; معتاد قدیم اوزره mutadï kadim uzré.

Accoutumer, *v. a.* الشترمق alechtermak; s' — *v. r.* à qc. الشمق alechmak.

Accréditer, *v. a.* برینك اعتبارن ارترمق birinin itibaren artermak.

Accroc, *m.* یرتیق yertek; اكسر énksér, *كوجلك guudjluk; مانع mani.

Accroche, *f. fa.* مانع mani; اكلنمه éylénmé.

Accrocher, *v. a.* چنكله اكسره اصمق tjénguélé, énkséré asmak; بحكترمك guédjiktirmék; اصیلو قومق asele komak; طوتمق toutmak.

* Accroire, *v. n.* faire — qc à q. برینی الداتمق birini aldatmak; s'en faire — كندینی برشي صانمق kéndini bir chéy sanmak.

* Accroitre, *v. a.* ارترمق artermak: چوغلتمق tjoghaltmak; بیوتمك béuyutmék; — *v. n.* ارتمق artmak; s' — *v. r.* بیومك béuyumék.

s'Accroupir, *v. r.* چوملمك tjéumélmék; دیزچوكمك diz tjéukmék.

Accueil, *m.* قبول ایتمه kaboul étmé.

* Accueuillir, *v. a.* قبول ایتمك kaboul étmék.

Accul, *m.* بورده borda; بوجق boudjak.

Acculer, *v. a.* داره صوقمق dara sokmak; s' — *v. r.* بوجاغه طیانمق boudjagha dayanmak.

Accumuler, *v. a.* یغمق yeghmak.

Accusateur, *m.* trice *f.* شكایت ایدن chikiayét édén.

Accusation, *f.* شكایت chikayét.

Accusé, *m.* ée *f.* شكایت اولان chikiayét olan.

Accuser, *v. a.* شكایت ایتمك chikiayét étmék; قوولامق kovlamak; غمازلمق ghamazlamak.

Acenser, *v. a.* كرایه ویرمك kiraya vérmék.

Acérain, *a.* چلك صویلو tjélik soylou.

Acéré, ée *p. et a.* چلكلو tjélikli; كسكین késkin.

Acéteux, euse, *a.* سركه كبی sirké guibi; اكشیجه ékchidjé.

Achalander, *v. a. fa.* مشتري كتورمك muchtéri guétirmék; s' — *v. r.* مشتریسي كلمك muchtérisi guélmék.

Acharné, ée *p. et a.* قزغن kezghen.

Acharner, *v. a.* قزشترمق kezechtermak; قندرمق kendermak; s' — *v. r.* بر شیه قزمق bir chéyé kezmak.

Achat, *m.* صاتون الما saten alma; اشترا ichtira.

Ache, *f.* معدنوس ma(magh)-danos.

Acheminer, *v. a.* * نظامه كتورمك nizama guétirmék ; يوله قومق yola komak ; s' — *v. r.* يولده اولمق yolda olmak ; يوله چقمق yola tjekmak.

Acheter, *v. a.* (qc. de q.) صاتون المق saten almak ; المق almak ; اله كتورمك élé guétirmék.

Achever, *v. a.* بتورمك bitirmék ; تكميل تمام ايتمك tékmil, témam étmék ; باشه چقرمق bacha tjekarmak.

Achillée v. Mille - feuille.

Achores, *m. pl.* بر نوع كل bir névi kél.

Acide, *m.* بر نوع توز bir névĭ touz.

Acide, *a.* اكشى ékchi.

Acidité, *f.* اكشيلك ékchilik, كسكينلك késkinlik.

Acidule, *a.* اكشيجه ékchidjé.

Acier, *m.* چليك tjélik ; دمر démir ; — de Damas طبان taban.

Aconit, *m.* خانق النمر qhanik unnémr.

Acoquiner, *v. a. fa.* باشدن چقرمق bachdan tjekarmak.

Acore, *f.* اكر اوتى éyir otou ; آزاق اكري azak éyiri.

Acquérir, *v. a.* اله كتورمك élé guétirmék ; ايدنمك édinmék ; المق almak.

Acquêt, *m. T.* مال mal ; ملك mulk ; *fa.* كار kiar ; فايده fayda.

Acquescer, *v. n.* à qc. راضي اولمق razi olmak.

Acquisition, *f.* ايدنمه édinmé ; ملك mulk.

Acquit, *m.* ابرا كاغدي ibra kiaghede ; par manière d' — اوستن كوي ustun kéuy.

Acquitter, *v. a.* اوده مك éudémék ; ادا ايتمك éda étmék ; — q. de qc. قورتارمق kourtarmak.

Acre, *f.* بر بچق دونم ير bir boutjouk déunum yér.

Acre, *a.* كسكين késkin ; طاتسز tatsez.

Acreté, *f.* كسكينلك késkinlik.

Acrimonie, *f.* ايتيلك itilik.

Acrimonieux, euse, *a.* ايتى iti.

Acte, *f.* مهم مصلحت muhimm maslahat ; ايش ich ; سند sénéd ; — s *pl.* دعوا كاغدلري dava kiaghedlare.

Acteur, *m.* تقليد اويونجي taklid oyoundjou.

Actif, ive, *a.* اشلين ichléyén ; حمرات hamarat ; صفالو séfale ; dette active الاجق aladjak ; زمام zimam.

Action, *f.* عمل amél ; ايش ich ; جنك djénk ; حال hal ; دعوا dava ; حصه سندي hissé sénédi (bir ortaklekdan) ; شدت chiddét ; — de graces تشكرلك téchékkurluk.

Activité, *f.* تاثير عمل ايتمه téésir, amél étmé ; حمراتلق hamaratlek ; شدت chiddét ; جهد djahd.

Actuel, elle *a.* فعلى fili; موجود mévdjoud.

Actuellement, *ad.* فى الواقع fil vaki; حالا halea.

Adage, *m.* مثل mésél; ضرب مثل zarbĭ mésél.[1]

Adapter, *v. a.* (qc. à qc.) اويدرمق ouydourmak.

Addition, *f.* آرترمه arterma; جمع djémĭ; قره جمله kara djumlé.

Additionner, *v. a.* جمع ايتمك djémĭ étmék.

Adépte, *m.* كمياجي kimyadje.

Adhérence, *f.* الحاقلق ilhaklek; ميل méyl.

Adhérent, te, *a.* الحاق ilhak; بتمش bitmich; — *m.* مريد murid.

Adhérer, *v. a.* اصلمق aselmak; ياپشمق yapechmak; * اويمق ouymak.

Adieu, *m.* اللهه اصمرلدق allaha esmarladek; خوشجه قال قالك qhochdja kal, kalen; الوداع élvidaa.

Adjacent, te, *a.* سنورداش sinordachı.

Adjoindre, *v. a.* (q. à q.) برينه بريني قوشمق قاتمق biriné birini kochmak, katmak.

Adjoint, *m.* ملازم mulazim.

Adjudant, *m.* لالا lala; ملازم mulazim.

Adjuger, *v. a.* شرعاً تمليك ايتمك chéran témlik étmék.

Adjurer, *v. a.* يمين ويرمك yémin vérmék.

* Admettre, *v. a.* (q. à qc.) راضي اولمق razi olmak; (q.) قبول ايتمك kaboul étmék.

Administrateur, *m.* متولّى mutévélli; كتخدا kétqhuda (kiahya).

Administrer, *v. a.* چكوپ چويرمك tjékip tjévirmék.

Admirable, *a.* شاشلجق chacheladjak; *fa.* پك اعلى pék aléa.

Admiration, *f.* تعجب téadjdjub; حيرانلق hayranlek; شاشمه chachma.

Admirer, *v. a.* حيران ايتمك hayran étmék; تعجب ايتمك téadjdjub étmék.

Admissible, *a.* مقبول makbul; كچر guétjér.

Adolescence, *f.* كنجلك guéndjlik.

Adolescent, *m.* دلو قانلو déli kanle; يكيد yiyid.

Adoniser, *v. a.* كيدروب قوشاتمق guéydirib kouchatmak.

s'Adonner, *v. r.* (à qc.) مبتلا اولمق mubtéla olmak.

Adopter, *v. a.* اوغل ايدنمك oghoul édinmék; قبول ايتمك kaboul étmék.

Adorable, *a.* سجده قلنهجق sédjdé kelenadjak.

Adoration, *f.* سجده قلمه sédjdé kélma; عبادت ibadét.

Adorer, *v. a.* سجده قلمق sédjdé kelmak; عبادت ايتمك ibadét étmék; طاپمق tapmak.

Adosser, *v. a.* طيانمق dayanmak.

Adoucir, *v. a.* طاتلولندرمق tatlelandermak; * ملايملتمق mulayimlatmak; قولايلمق kolaylamak; دوزتمك duzétmék; s'— *v. r.* طتلولنمق tatlelanmak; * ملايملنمق mulayimlanmak; مطلوملنمق mazlemlanmak.

Adragant v. Tragacante.

Adresse, *f.* قابليت kabiliyét; آلملولق alemlélek; حيله hilé; عنوان unvan; مكتوب اوستي méktoub ustu.

Adresser, *v. a.* (qc. à q.) برينه يوللامق biriné yollamak; طوغرلتمق doghroultmak; —*v. n.* (à qc.) نشانلمق nechanlamak; s' — *v. r.* à q. برينه دونمك biriné déunmék; طوغرلمق doghroulmak.

Adroit, te, *a.* الملو alemle; تعليملو téalimli; * فنّ باز fénn (fénd)-baz.

Adulateur, *m.* trice, *f.* يوزه كوليجي yuzé guuludju; يلتاق yaltak.

Adulation, *f.* يلتاقلق yaltaklek.

Adulte, *a. et m.* بلوغه ايرمش bulóughé érmich.

Adultération, *f.* قلب اتمه kalb étmé; قلبزنلك kalbazanlek.

Adultère, *a.* زنايه متعلّق zinaya mutaalik; قلب kalb; — *m.* زنا zina; — *m. et f.* كيدي guidi; قلتبان kaltaban; فاحشه fahiché.

Adultérer, *v. a.* *T.* قلب سكّه اقجه يايمق kalb sikké, akdjé yapmak.

Adultérin, ne, *a.* پيج pidj.

Adversaire, *m. et f.* خصم qhasim; دشمن duchman.

Adverse, *a.* قرشو karche; مخالف mouqhalif; ضدّ zedd.

Adversité, *f.* ضدّلق zeddlek; مخالفت mouqhalifét; بلا béla; مصيبت mousibét; نكبت nékbét.

Aérer, *v. a.* هوالندرمق havalandermak.

Aérien, enne, *a.* هواي havayi.

Affabilité, *f.* مروّت muruvvét; كولر يوز guulér yuz.

Affable, *a.* مروّتلو muruvétli; كولر يوزلو guulér yuzlu; طتلو دللو tatle dilli.

Affadir, *v. a.* طاتسزلندرمق tatsezlandermak; — le coeur بورك بولاندرمق boulandermak.

Affadissement, *m.* اكرنمه iyrénmé.

Affaiblir, *v. a.* ضعيفلتمق zayeflatmak; قوّتدن دوشرمك kouvéttén duchurmék; ازالتمق azaltmak; s' — *v. r.* ازالمق azalmak.

Affaire, *f.* الش ويرش alech vérich; ايش ich; مصلحت maslahat; خصوص qhousous: دعوا dava; *T.* جنك djénk; avoir — de محتاج اولمق méuhtadj olmak; chargé d' — مصلحت كذار maslahat guuzar; aller à

ses affaires صو دوكمك sou déukmék.

Affairé, ée, *a.* مشغول méchghoul.

Affaisser, *v. a.* چوكرتمك tjéukértmék; s' — *v. r.* كوچمك guéutjmék.

Affamé, ée *p. et a.* اج adj.

Affamer, *v. a.* اج قومق adj komak; * پك قصه‌لتمق دارالتمق pék kesaltmak, daraltmak.

Affectation, *f.* قصد kasd; حرص hers; دوناتمه donatma.

Affecté, ée *p. et a.* دونانمش donanmech; حرصلو hersle; صارلمش sarelmech; ميللو méyilli.

Affecter, *v. a.* (de..) برشيه اوكنمك bir chéyé éuyunmék; q. ou qc. محبتی اولمق mouhabbéti olmak; qc. حرصلو برشيه چالشمق hersle bir chéyé tjalechmak; تقليد ايتمك taklid étmék; * ال اورمق él vourmak; صارمق sarmak; كوكلنی ياپمق guéunlunu yapmak.

Affection, *f.* ميل méyl; خصيت qhasiyét; *T.* خسته‌لك qhastalek; تأثير téésir.

Affectionné, ée *p. et a.* ميللو méyilli.

Affectionner, *v. a.* ميل ويرمك méyl vérmék.

Affermer, *v. a.* كيرايه ويرمك kiraya vérmék.

Affermir, *v. a.* قويلمك kavilémék.

Affeté, *a.* دونانمش donanméch; ياپمه طورلو yapma tavrle.

Afféterie, *f.* ياپمه يلان طور yapma, yalan tavr.

Affiche, *f.* خبر تزكرهسی qhabér tézkirési.

Affidé, ée, *a.* صادق sadek; *m. et f.* صادق دوست sadek dost.

Affiliation, *f.* اولادلغه الما evladlegha alma.

Affiner, *v. a.* تميزلمك témizlémék.

Affinerie, *f.* قال اوجاغی kall odjaghe.

Affinité, *f.* خصملق qhesemlek.

Affirmation, *f.* اقرار ikrar.

Affirmer, *v. a.* تحقيقلمك tahkiklémék; اقرار ايتمك ikrar étmék.

Affliction, *f.* درد dérd; محنت mihnét; غم gham; قيغو kayghe; قساوت kasavét; —s *pl.* بختسزلق baqhtsezlek.

Affligé, ée, *a.* ياسلو yasle; قساوتلو kasavétli; خسته qhasta.

Affliger, *v. a.* قساوتلندرمك kasavétléndirmék; درد محنت چكترمك dérd, mihnét tjéktirmék; زحمت ويرمك zahmét vérmék.

Affluer, *v. n.* ایچنه اقمق itjiné akmak; چوق بول اولمق tjok, bol olmak.

Affoiblir v. Affaiblir.

Affoler, *v. a.* دلورتمك délirtmék; — *v. n.* دلورمك délirmék.

Affranchir, *v. a.* قورتارمق kourtarmak; آزاد ايتمك azad étmék.

Affres, *f. pl.* — de mort اولم قورقوسي éulum korkousou.

Affréter, *v. a.* كيرا ايله كمي طوتمق kira ilé guémi toutmak.

Affreux, euse *a.* اوركجك urkédjék.

Affriander, *v. a. fa.* بوغازه دوشرمك boghaza duchurmék; * يم دوكمك yém déukmék.

Affrioler, *v. a. fa.* * يم دوكمك yém déukmék.

Affront, *m.* عرض نقصانلغي erz noksanleghe; عيب ayep.

Affronter, *v. a.* اوزرينه وارمق uzériné varmak, atelmak; (q.) پك انجتمك pék indjitmék; * (q. de qc.) الداتمق aldatmak.

Affubler, *v. a.* بوريمك burumék; باش يوز اورتمك bach, yuz éurtmék; s' — *v. r.* de دلورمك délirmék.

Affût, *m. T.* طوپ عربه سي top arabase; قونداق koundak (filinténin); پوسي pousou (avda).

Affutage, *m.* طوپ دوزتمه top duzétmé; *T.* آلات alat; آوادانلق avadanlek.

Affuter, *v. a.* طوپ دوزتمك top duzétmék; *T.* آلات بلهمك aléat bilémék.

Afin que, afin de, *c.* بويله كه béuylé ki; كه ki; ديو déyi; ايچون itjin.

Agace, *f.* صقصغان sakseghan.

Agacer, *v. a.* قماشترمق kamachtermak (dich); كسهز ايتمك késméz étmék; * طاقلمق takelmak; انجتمك indjitmék.

Agaric, *m.* غاريقون gharikoun (mantar).

Agate, *f.* بابا قوري baba korou (tach).

Age, *f.* ياش yach; سن sin; عمر éumr.

Agé, ée, *a.* ياشنده yachenda; ياشلو yachle.

Agence, *f.* مصلحتكذارلق maslalahatguuzarlek.

Agencer, *v. a. fa.* كوزل ديزمك guuzél dizmék; تميزلمك témizlémék.

Agenouiller, *v. a.* ديز چوكمك diz tjéukmék; s'— *v. r.* ديز چوكدرمك diz tjéukdurmék.

Agent, *m.* مصلحتكذار maslahatguuzar; وكيل vékil; قپو كتخداسي kapou kétqhudase (kiahyase); سبب sébéb; دللال déllal.

Aggraver, *v. a.* اغرلتمق agherlatmak; بيوتمك béuyutmék.

Aggrédir, *v. a.* صارمق sarmak.

Agile, *a.* تيز téz; چاپك tjapik; تتك tétik.

Agilité, *f.* تتكلك tétiklik; چاپكلك tjapeklek.

Agio, *m.* اقچه باشي akdjé bache.

Agir, *v. n.* بازركانلق الش ويرش ايتمك bazirguianlek, alech vérich étmék; — sur تاثير ايتمك téésir étmék; كچك guétj-

mék; — pour q. برینه بر اش کورمك biriné bir ich guéurmék; — en.. کبي حرکت ایتمك guibi harékét étmék; il s' agit de lui لاقردیز اندندر lakerdemez ondander.
Agissant, te a. چالشقان tjalechkan; تأثیرلو téésirli.
Agitation, f. پك صللانمه pék sallanma; — de la mer صالندي salente.
Agiter, v. a. صللامق sallamak; قلداتمق kemeldatmak; * ایاغه قالدرمق ayagha kaldermak.
Agneau, m. قوزي kouzu.
Agneler, v. n. قوزیلمق kouzoulamak.
Agonie, f. جان چکشمهسي djan tjékichmési; صوك نفس son néfés.
Agoniser, v. n. جان چکشترمك djan tjékichtirmék.
Agrafe, f. چنکل tjénguél.
Agrandir, v. a. بیوتمك béuyutmék; s' — v. r. بیوسك béuyumék; بوللانمق bollanmak.
Agréable, a. خوش qhoch; کولر یوزلو guulér yuzlu.
Agréer, v. a. قبول ایتمك kaboul étmék; — v. n. خوش اولمق qhoch olmak.
Agréger, v. a. ارایه صرایه المق araya, seraya almak.
Agrément, m. خوشلنمه qhochlanma; بکنمه béyénmé; طاتلولق tatlelek; خوشلق qhochlouk; agrémens, pl. اثواب زینتلري ésbab ziynétléri.
Agression, f. الك هجوم ilk hudjum.
Agreste, a. یبانی yabani; قبا kaba.
Agriculture, f. چفتجیلك tjiftdjilik; اکینجیلك ékindjilik.
s' Agriffer, v. r. جرناغیله پك طوتمق djernaghiylé pék toutmak.
Agripper, v. a. fa. قاپمق kapmak.
Aguerir, v. a. جنکه الشترمق djéngué alechtermak; *اوکرتمك éuyrétmék.
Aguets, m. pl. پوسی pousou.
Ah! i. اه ah; امان aman.
Ahan, m. fa. * زور ایش zor ich.
Aheurtement v. Entêtement.
s' Aheurter, v. r. à qc. عناد ایدوب طورمق inad édib dourmak.
Ahi! i. یازق yazek; امان aman.
Ahurir, v. a. fa. شاشرمق chachermak.
Aide, f. یاردم yardem, امداد imdad; مدد médéd; یاردمجي yardemdje (zénné); کلسدجك kilsédjik.
'Aide, m. یاردمجي yardemdje; قلفه kalfa; — de camp جنرال ملازمی djénéral mulazimi; — major بلوك ملازمي béuluk mulazimi.
à l'Aide, ad. الیله éliylé; یدیله yédiylé; — i. امان aman! یتشك yétichin!
Aider, v. a. یاردم ایتمك yardem étmék.

Aïe! v. Ahi!

Aïeul, *m.* دده dédé; بيوك بابا béuyuk baba.

Aïeule, *f.* ننه niné; بيوك انا béuyuk ana.

Aigayer, *v. a.* ييقامق yeykamak; چلقامق tjalkamak.

Aigle, *m.* قره قوش kara kouch; قرتال kartal.

Aigre, *a.* آكشي ékchi; ككره kékré; سرت sért (madén); *طاتسز tatsez.

Aigre, *m.* آكشيلك ékchilik; ككرهلك kékrélik.

Aigrefin, *m.* بر نوع مزيت بالغي bir névï mézit baleghe; *قرناس kournas.

Aigrelet, ette, *a.* اكشيجه ékchidjé.

Aigrimoine, *f.* قوين اوتى koyoun otou.

Aigreur, *f.* آكشيلك ékchilik; *اجيلق adjelek; جان صقنديسي djan sekentese; — s *pl.* معده آكشيلكي midé ékchiliyi.

Aigrir, *v. a.* اكشتمك ékchitmék; *T.* سرتلتمك sértéltmék (madéni); *اجيتمق adjetmak.

Aigu, ue, *a.* سوري sivri; كسكين késkin; آتشلو atéchli (illét).

Aiguière, *f.* ابرق ebrek (yebrek).

Aiguille, *f.* اكنه iyné; ترازو دلي térazi dili; قله دپهسي koulé tépési; عقرب akréb (sahaten).

Aiguillée, *f.* تل ايپلك tél iplik.

Aiguillete, *f.* قيطان kaytan.

Aiguillier *m.* اكنهجي iynédji; اكنهدان iynédan.

Aiguillon, *m.* اوكندره éuyéndéré; *مهموز mahmouz.

Aiguiser, *v. a.* بلهمك bilémék; سورلتمك sivriltmék.

Ail, *m.* صارمصاق sarmesak.

Aile, *f.* قناد kanad; *ارقه arka.

Ailé, ée, *a.* قنادلو kanadle.

Aileron, *m.* قناد اوجي kanad oudjou.

Ailleurs, *ad.* بشقه يرده bachka yérdé; d'— بوندن ماعدا boundan maada; بشقه يردن bachka yérdén.

Aimable, *a.* سوجلك sévilédjék.

Aimant, *m.* مقناطيس meknates (meqhladez).

Aimer, *v. a.* سومك sévmék; حظ ايتمك hazz étmék; — à.. استيرك ايتمك istéyerék étmék; — mieux دخى استمك daha istémék.

Aine, *f.* قاسق kasek.

Aîné, ée, *a.* بيوك béuyuk; اوّل طوغان évél doghan; ياشلو yachle; الك اولاد ilk évlad.

Aînesse, *f.* بيوكلك beuyukluk; الك اولادلق ilk évladlek.

Ainsi, *ad. et c.* بويله béuylé; شويله chéuylé; اويله éuylé; اويله ايسه éuylé isé; — que نيجه كه nidjé ki; تمام اويله témam éuylé; — soit-il اويله ولسون éuylé olsoun; آمين amin.

Air, *f.* هوا hava; روزكار ruzguiar; كوسترش guéustérich; صورت sourat; *T.* هوا hava; مقام makam; ازكى ézgui.

Airain, *m.* طوج toudj.

Aire, *f.* خرمن دوكجك دوشمه qharman déuyédjék déuchémé; يوا youva (kapedje kouchoun); كون آوليسى guun avlousou.

Airelle, *f.* مرسين تخمى mérsin toqhoumou; مرسين اغاجى mérsin aghadje; اولمز دكن éulméz dikén.

Ais, *m.* تخته taqhta; پدروه péderva.

Aisance, *f.* قولايلق kolaylek; ايو حال éyi hal; — s *pl.* كنيف kénif (kénéf).

Aise, *f.* سوجج sévindj; خوشنودلق qhochnoudlouk; راحت rahat; وارلق varlek; à l'— راحت rahat.

Aise, *a,* خوشنود qhochnoud.

Aisé, ée, *a.* قولاي kolay; راحت rahat; سربست sérbést; وارلقلو varlekle.

Aisement, *m.* كنيف kénif (kénéf).

Aisseau, *m.* aissette, *f.* كچوك كسر kutjuk késér; چكيج tjékidj.

Aiselle, *f.* قولتق koltouk.

Aissieu, *m.* دنكل dinguil.

Ajourner, *v. a.* *T.* شريعته چغرمق chériata tjaghermak.

Ajouter, *v. a.* قاتمق katmak; — foi اعتقاد ايتمك itikad étmék.

Ajuster, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak; دوزلتمك duzéltmék; اويدرمق ouydourmak; عيار ايتمك ayar étmék; نشانلمق nechanlamak; تميزلمك témizlémék; باصترمق bastermak; دوزتمك duzétmék.

Alambic, *m.* انبك émbik.

Alambiquer, *v. a.* ou s'— *v. r.* *— l' esprit عقلنى يورمق aklene yormak.

Alan, *m.* صمصون samsoun (kéupék).

Alarme, *f.* شماته chamata; انا بابا كونى ana baba guunu; *اوركمه urkmé; شاشرمه chacherma.

Alarmer, *v. a.* اوركتمك urkutmék; شاشرمق chachermak; s'— *v. r.* اوركمك urkmék;

Albâtre, *m.* صو مرمري sou mérméri.

Albique, *f.* بياض اوخره béyaz oqhra.

Alcali, *m.* قليه توزي kalyé touzou.

Alcanna, *f.* قنا kena; خنا qhena.

Alchimie, *f.* كمياجيلق kimyadjelek.

Alchimiste, *m.* كمياجى kimyadje.

Alcoran, *m.* قران kouran; مصحف moushaf.

Alcyon, *m.* بالقجل balektjel(-djen).

Alègre, *a.* كيفلو kéyfli.

Alégresse, *f.* كيف kéyf; شادلق chazlek.

Alembic v. Alambic.

Alène, *f.* بيز biz.

Alenois, *m.* تره اوتى téré otou.

Alentir v. Ralantir.

Alentour ou à l' entour, *ad.* طولايى dolaye; d' — اطرافنده étrafenda; —s *m. pl.* اطراف étraf.

Alerte, *a.* صاق sak; كيفلو kéyfli; —*f.* آكسزشماته ansez chamata.

Alevin, *m.* افاق بالقلر oufak baleklar.

Alezan, Alzan, ne *a.* آل al (at); — *m.* آل ات al at.

Algarade, *f. fa.* قبا انجتمه kaba indjitmé.

Algébre, *f.* الجبره éldjébré.

Aliboron, *m. fa.* فنباز fénn(fénd)-baz; maitre — هر شيى آكلامق استين hér chéyi anlamak istéyén.

Alibousier, *m.* قره كونلك اغاجى kara guunluk aghadje.

Aliénable, *a.* الدن چقر éldén tjekar.

Aliénation, *f.* الدن چقرمه éldén tjekarma; — d' esprit قودزلق koudouzlouk.

Aliéner, *v. a.* الدن چقرمق éldén tjékarmak; صاتمق satmak; — l' esprit دلورتمك délirtmék; s'— *v. r.* de q. بريله قونشممق biriylé konouchmamak.

Aligner, *v. a.* چرپيه كوره اولچمك tjerpeya guéuré éultjmék.

Aliment, *m.* ييجك yéyédjék; نفقه nafaka.

Alimenter, *v. a.* *بسلمك béslémék.

Alité, ée, *a.* دوشكده خسته déuchékdé qhasta.

Aliter, *v. a.* دوشكده ياترمق déuchékté yatermak.

Alkékenge v Coqueret.

Alkali v. Alcali.

Allaiter, *v. a.* امزرمك émzirmék; سوس ايتمك sous étmék.

Allant, te, *a.* سكرديجى séyirdidji; حمرات hamarat.

Alléchement, *m.* يم yém.

Allécher, *v. a.* يم دوكمك yém déukmék.

Allée, *f.* ايكي يانى اغاجلو يول iki yane aghadjle yol; —s et venues, *pl.* كيدوب كلمه guidib guélmé.

Alléger, *v. a.* خفيفلتمك qhafiflétmék.

Allégir, *v. a.* ازالتمق azaltmak.

Allégorie, *f.* تمثيل témsil; معناي مخفى manaï mouqhfi.

Alléguer, *v. a.* اثبات كتورمك isbat guétirmék.

Allemand, de, *a.* نمجه جه némtjédjé.

Aller, *v. n.* كتمك guitmék; — à pied يوريمك yurumék; ياقشمق yakechmak; se laisser — sur دوريلمك dévrilmék; s' en — *v. r.* كتمك guitmék; اوچمق outjmak; — *m.* كيدش guidich.

Alliage, *f.* عيار ayar.

Alliance, *f.* اقربالق akrabalek; عهد ahd; برلك birlik.

Allié, ée, *p. et a.* باغلو baghle;

قرشق karechek; — *m. f.* اقربا akraba; عهدداش ahddach.

Allier, *v. a.* قرشترمق karechtermak; *T.* عيار ايتمك ayar étmék; اقربا ايتمك akraba étmék; s'— *v. r.* عهدلشمق ahdlachmak.

Alloué, *m.* وكيل vékil.

Allouer, *v. a.* ايو ديمك éyi démék (bir hisaba).

Allumer, *v. a.* ياقمق yakmak; s'— *v. r.* يانمق yanmak.

Allumette, *f.* كبريت kibrit.

Allure, *f.* كيدش guidich; طور tavr.

Almanach, *m.* تقويم takvim.

Aloès, *m.* عود اغاجى éud aghadje.

Aloi, *m.* عيار ayar.

Alonger, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak; * كچكترمك guédjiktirmék.

Alors, *ad.* او زمان o zaman.

Alouette, *f.* چاير قوشى tjayer kouchou.

Alourder, *v. a.* باش اغرتمق bach aghretmek.

Alourdir, *v. a.* اويوشترمق ouyouchtourmak.

Alouvi, ie, *a. fa.* پك اج اولان pék adj olan.

Aloyer, *v. a. T.* عيار ايتمك ayar étmék.

Alphabet, *m.* الف با élif ba.

Alsine, *f.* صچان قولاغى setjan koulaghe.

Alte v. Halte.

Altérable, *a.* دكشلور déyichilir.

Altération, *f.* بوزلمه bozoulma; دكشلمه déyichilmé; قلبزنلك kalbazanlek; شاشرمه chacherma; قتى حرارت kati hararét.

Altercas, *m.* **Altercation**, *f.* غوغا ghavgha; نزاع niza; چكش tjékich.

Altérer, *v. a.* دكشترمك déyichtirmék; قرشترمق karechtermak; قلب ايتمك kalb étmék; حرارت ويرمك hararét vérmék; شاشرمق chachermak; s'— *v. r.* بوزلمق bozoulmak.

Alternatif, ive, *a.* دكشلن déyichilén.

Alterner, *v. a.* دكشمك déyichmék; — *v. n.* دكشلمك déyichilmék.

Altesse, *f.* دولتلو حضرتلري dévlétli hazrétléri.

Althée, *f.* كل خاتم guul qhatém (qhatmi) (ot).

Altier, ère, *a.* فضول fodoul; مغرور magrour (-roul).

Alun, *m.* شاب chab.

Aluner, *v. a.* شابلمق chablamak.

Alvéole, *m.* ديش چقوري dich tjoukourou; اري كوميجى are guéumédji.

Amabilité, *f.* سوكولولك sévguululuk.

Amadou, *m.* قاو kav.

Amadouer, *v. a.* اوخشمق oqhchamak.

Amaigrir, *v. a.* ضعيفلتمق zayeflatmak; بصيلتمق yasseltmak;

— *v. n.* ضعیفلنمق zayeflanmak; s' — *v. r.* قورومق kouroumak.

Amalgame, *f.* ملمّع mulémma (malama).

Amande, *f.* بادم badém; چکردك tjékirdék.

Amandé, *m.* سبیه subyé.

Amandier, *m.* بادم اغاجی badém aghadje; — nain چغاله اغاجی tjaghala aghadje.

Amant, *m.* عاشق achek; سوکولو sévguulu.

Amante, *f.* معاشوقه maachouké; سوکولو sévguulu.

Amaranthe, *f.* صولمز چچك solmaz tjitjék.

Amarre, *f. T.* پلامر palamar; خلات qhalat.

Amas, *m.* یغن yeghen.

Amasser, *v. a.* یغمق yeghmak; طوپلمق toplamak.

Amateur, *m.* trice *f.* v. Amante.

Ambassade, *f.* ایلچیلك éltjilik.

Ambassadeur, *m.* ایلچی éltji.

Ambesas v. Beset.

Ambigu, ue *a.* ایکی فکرلو iki fikirli; چتال tjatal; تجنیس tédjnis.

Ambiguité, *f.* چتاللق tjatallek.

Ambitieux, euse *a.* حریص منصب harisï manseb; عزّت و اکرام استین izzét ou ikram istéyén.

Ambition, *f.* منصب حرصی manseb herse; عزّت و اکرام استمه izzét ou ikram istémé.

Amble, *m.* اشکن échkin.

Ambre, *m.* عنبر amber; — jaune کهربار kéhribar.

Ambulant, te *a.* یلیجی yélidji; کوچر guéutjér.

Ambulatoire, *a.* بر یرده طورمز bir yérdé dourmaz.

Ame, *f.* جان djan; یازی yaze (sourétin); قالب kalep.

Améliorer, *v. a.* اصلاح ایتمك islah étmék.

Amen! *i.* آمین amin.

Aménage, *m.* یوك yuk; کرا kira.

Amendable, *a.* جریمه‌لنجك djérimélénédjék.

Amende, *f.* جریمه djérimé.

Amender, *v. a.* جریمه کسمك djérimé késmék; جریمه‌لمك djérimélémék; *دوزتمك duzétmék; کبره فشقی دوکمك guubré, fechke déukmék; — *v. n.* ایوجه اولمق éyidjé olmak; *اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Amener, *v. a.* بله کتورمك bilé guétirmék; برو چکمك béri tjékmék; * — les voiles یلکن سوندرمك yélkén séundurmék.

Aménité, *f.* لطیفلك latiflik; فراحلق férrahlek.

Aménuiser, *v. a.* رنده‌لمك réndélémék.

Amer, ère *a.* اجی adje; *اجنه جق adjenadjak

Amer, *m.* اجیلق adjelek; بالق اودی balek éudu.

Amertume, *f.* اجيلق adjelek; اجى adje; درد dérd.

Améthyste, *f.* جبللقون djébéllokoun.

Ameuter, *v. a.* چفتلشترمق tjiftléchtirmék; *اياغه قالدرمق ayagha kaldermak.

Ami, *m.* ie, *f.* دوست dost; ياران yaran.

Ami, ie *a.* ميللو méyllu.

A mi..., *ad.* ياري yare.

Amiable, *a.* كولر يوزلو guulér yuzlu; طتلو دللو tatle dilli; à l' — *a.* طتلو دل ايله tatle dil ilé.

Amical, le *a.* دوستانه dostané.

Amidon, *m.* اق نشاسته aknechasta.

Amignarder, Amignoter, *v. a. fa.* نازجلوه ايتمك naz, djilvé étmék.

Amincir, *v. a.* انجلتمك indjéltmék.

Amiral, *m.* قپودان پاشا kapoudan pacha; —le *a.* اكا متعلق ana mutaalik.

Amitié, *f.* دوستلق dostlouk; ايلك éylik; كرم kérém; étroite — الفت ulfét; —s *pl.* انسانيت insaniyét.

Ammoniac, aque *a.* sel— *m.* نشادر nechader; gomme — *f.* چادر اوشاغى tjader ouchaghe.

Amnistie, *f.* عفو af; قباحتى اونوتمه kabahate ounoutma; كچنلري اونودوب عفو ايتمه guéljénléri ounoudoup af étmé.

Amodiateur, *m.* كرا ايله طوتان kira ilé toutan.

Amodier, *v. a.* كرايه ويرمك kiraya vérmék; كرا ايله طوتمق kira ilé toutmak.

Amoindrir, *v. a.* ازالتمق azaltmak.

Amollir, *v. a.* يومشاتمق youmchatmak; كوشتمك guévchétmék; s' — *v. r.* يومشامق youmchamak; *تنبللنمك témbéllénmék.

Amomi, *m.* يكى بهار yéni bahar.

Amonceler, *v. a.* يغمق yeghmak.

Amont, *ad.* اقندي يوقري akente yokare; vent d' — كون طوغى يلى guun doghou yéli.

Amorce, *f.* يم yém; *T.* اغز اوتى aghez otou (silahen).

Amorcer, *v. a.* يم قومق دوكمك yém komak, déukmék; اغز اوتى قومق aghez otou komak.

Amortir, *v. a.* بصترمق bastermak; يوف ايتمك youf étmék; اودهمك éudémék.

Amour, *m.* سوكو sévguu; محبت mouhabbét; عشق achk; سودا sévda; — pur حقيقت hakekét; m'—! قوزم kouzoum; جانم djanem! كوزم guéuzum! amours *f. pl.* عاشقلق acheklek; سوكولو sévguulu.

s'Amouracher, *v. r.* (de q.) عشقندن دلى اولمق achkendan déli olmak; مفتون اولمق méftoun olmak.

Amourette, *f.* عاشقلق acheklek.

Amoureux, euse, *a.* عاشق اولمش achek olmouch.

Amoureux, *m.* عاشق achek.

Amovible, *a.* قلدانور kemeldaner; قالقر kalkar.

Amphibie, *a.* صوده وقره‌ده یشیان اولان souda vé karada yachayan, olan; * ایکی طرفلو iki tarafle.

Amphibologique, *a.* تجنیس tédjnis.

Amphithéâtre, *m.* سیر اوین یری séyr, oyoun yéri.

Ample, *a.* بول bol, ککش guénich; اوزون ouzoun.

Ampleur, *f.* بوللق bollouk; ککشلك guénichlik.

Amplier, *v. a. T.* اوزاتمق ouzatmak.

Amplifier, *v. a.* بوللاتمق bollatmak; اوزاتمق ouzatmak; بیوتمك béuyutmék.

Ampoule, *f.* قبارجق kabardjek (souda, téndé).

Ampusser, *v. a.* یتشترمك yétichtirmék (tjebane).

Amulette, *f.* حمایل hamaïl; نسخه nousqha.

Amusant, te, *a.* کیف ویریجی kéyf véridji.

Amusement, *m.* اکلنجه éyléndjé; ذوق zévk; جنبش djumbuch.

Amuser, *v. a.* اکلندرمك éyléndirmék; ذوق باغشلمق zévk baghechlamak; q. de qc. کجکترمك guédjiktirmék; s — *v. r.* à qc. ou à faire qc. کندوینه اکلنجه ایتمك kéndiné éyléndjé étmék.

Amusette, *f. fa.* قصه اکلنجه kesa éyléndjé; اوینجق oyoundjak.

Amusoir, *m.* —e, *f. fa.* اکلنجه éyléndjé; جنبش djumbuch; شقا chaka.

Amygdales, *f. pl.* چراك tjaran.

An, *m.* یل yel; سنه séné; le jour de l' — یل باشي yel bache; par — سنوي sénévi; یلده yelda.

Anachorète, *m.* ابطال abdal; زاهد zahid; کشیش kéchich.

Anagramme, *f.* تحریف tahrif.

Analogie, *f.* بکزمکلك bénzéméklik; بکزرلك bénzérlik.

Analogue, *a.* اویار ouyar.

Analyse, *f.* سوکوب طاغتمه séukup daghetma; چوزمه tjéuzmé; *T.* افراز ifraz.

Anarchie, *f.* باشسزلق bachsezlek.

Anathématiser, *v. a.* آفروس ایتمك aforos étmék; * لعنت اوقومق lanét okoumak.

Anathème, *m.* آفروس aforos; لعنت lanét; آفروسلو aforoslou.

Anatomie, *f.* علم تشریح ilmï téchrih; * دقتلو تجسس dekkétli tédjéssus.

Ancêtres, *m. pl.* سالفلر saliflér; کچنلر guétjénlér; سلف séléf.

Anche, *f.* اغزلق aghezlek (tjalgheda).

Anchois, *m.* صاردله sardela.

Ancien, enne, *a.* اسکی éski; سابق

sabek ; قدیم kadim ; اوّلکی évélki.

Ancienneté, *f.* اسکیلك éskilik ; ایلرولك ilérilik.

Ancre, *f.* کمی دمري guémi démiri ; دمر démir.

Andouille, *f.* باغرسق bagliersak ; توتون یپراغی tutun yapraghe ; سجوق soudjouk.

Androgyne, *m. et f.* خنثی qhounsa.

Ane, *m.* اشك échék ; مرکب mérkéb.

Anéantir, *v. a.* یوغ ایتمك yogh étmék ; s'— *v. r.* یوق کورنمز اولمق yok, guéurunméz olmak ; * پك مظلوملنمق pék mazlemlanmak.

Anecdote, *f.* قصّه kessé ; قصه حکایت kesa hikiayét.

Anée, *f.* اشك یوکی échék yuku.

Anémone, *f.* نعمان numan ; — rouge آذريون azéryon.

Anerie, *f.* اشکلك échéklik.

Anesse, *f.* قانجق اشك kandjék échék.

Anet, *m.* طوغارود اوتی doragh otou.

Anévrisme, *m.* نبض ششهسی nabz (namz) chichmési.

Anfractueux, euse, *a.* اکري بوکري éyri buyru.

Ange, *m.* ملك mélék ; ملایك mélayek ; صالقم salkem (guullé).

Angélique, *a.* ملایکانه mélayikiané ; —*f.* بر نوع لاوته bir névi lavouta ; ملایك اوتی mélayik otou ; سنبل خطایی sumbuli qhétayi.

Angine, *f.* خنّاق qhunnak.

Anglais, se, *a.* انکلیزجه inguilizdjé.

Angle, *m.* کوشه kéuché ; بوجاق boudjak.

Angleuse, *a. f.* noix — فرنکی جویز fréngui djéviz.

Angoisse, *f.* یورك طارلغی yurék darleghe.

Anguille, *f.* یلان بالغی yelan baleghe.

Angulaire, *a.* کوشهلو kéuchéli ; pièrre — کوشه طاشی kéuché tache.

Anguleux, euse, *a.* کوشهلو kéuchéli.

Angustié, ée, *a.* طار dar ; اینسز énsiz.

Anicroche, *f. fa.* مانع mani.

Animal, *m.* حیوان hayvan.

Animal, le, *a.* حیوانی hayvani.

Animalcule, *m.* حیوانجق hayvandjek.

Animalité, *f.* حیوانلق hayvanlek.

Animer, *v. a.* جانلندرمق djanlandermak ; * اویاندرمق oyandermak ; اتجق atjmak ; قندرمق kendermak ; اوکهلندرمك eukéléndirmék ; s'— *v. r.* اچلمق atjelmak ; قزمق kezmak.

Animosité, *f.* اوکه euké, خشم qhechm.

Anis, *m.* انیسون anison.

Annales, *f. pl.* تواريخ سنوي téva-riqhĭ sénévi.

Anneau, *m.* يوزك yuzuk; خلقه qhal(hal)ka.

Année, *f.* يل yel; سنه séné; اراد سنوي iradĭ sénévi.

Anneler, *v. a.* قورجقلتمق kever-djeklatmak.

Annexe, *f.* متعلّقات mutaallikat.

Annexer, *v. a.* متعلّق ايتمك mu-taallik étmék.

Annihiler, *v. a.* يوق يوف ايتمك yok, youf étmék.

Anniversaire, *a.* سنوي sénévi.

Annoise, *f.* صاري قنطريون sare kantaryon.

Annonce, *f.* طوي ايتمه douy étmé; خبر qhabér; اعلام ilam.

Annoncer, *v. a.* طوي ايتمك douy étmék; خبر ويرمك qhabér vér-mék; جيعته سويلمك djémiata séuylémék.

Annotation, *f.* اشارت icharét.

Annualité, *f.* سنويلك sénévilik.

Annuel, elle, *a.* سنوي sénévi; يللق yellek.

Annuité, *f.* سنوي ادا sénévi éda.

Annulaire, *a.* خلقه بچمی qhalka bitjimi; doigt — اوكسز پرمق éuksuz parmak.

Annuller, *v. a. T.* بطّال ابطال ايتمك battal, ibtal étmék.

Anoblir, *v. a.* شرف ويرمك chéréf vérmék.

Anodin, ne, *a. T.* اغري دكدريجي aghre dindiridji.

Anon, *m.* صپه sepa.

Anone, *f.* دلكى قويروغى tilki kouy-roughou(ot).

Anse, *f.* قلب koulp; — de mer قوي koy.

Antagoniste, *m.* قرشوسنده كى kar-chesendaki.

Antécédent, te, *a.* الرو كچن iléri guétjén; سابق sabek.

Antechrist, *m.* دجّال dédjdjal.

Antenne, *f. T.* يلكن دركي yélkén diréyi.

Antérieur, re, *a.* الروكي ilériki.

Antérieurement, *ad.* اوّل évél.

Antériorité, *f.* الرولك ilérilik.

Anthémide, *f.* مخمور چچكى maqh-mour tjitjéyi.

Anthos, *m. T.* ببريه چچكي bébéryé tjitjéyi.

Anthrax, *m.* يمرجق youmourdjak (tjeban).

Anthropophage, *m.* انسان يين insan yéyén.

Anti, *prp.* الرو iléri; قرشو karche.

Antichambre, *f.* سلاملق sélam-lek; قهوه اوطهسى kahvé odase.

Antichrétien, enne, *a.* خرستيانه مخالف qhristiyana mouqhalif.

Anticipation, *f.* اوّلدن الرو الم évéldén, iléri alma (akdjé); par — اوّلدن évéldén.

Anticipé, ée, *p. et a.* * اركن érkén.

Anticiper, *v. a.* (qc.) وقتندن اوّل

ایتمك vaktendan évél étmék; — اوكدن اوّلى المق évéli almak; اوكدن صارمق éundén sarmak.
Antidote, m. پادزهر pad(pan)zéhir.
Antienne, f. T. كليساده بر الهي kilsédé bir ilahi; *قره خبر kara qhabér.
Antimoine, m. راستق طاشى rastek tache.
Antipathie, f. طبيعت ضدّي tabiat zedde.
Antipode, m. تحت الارض اولان taqht ul arz olan; *عكسى aksi.
Antiquaille, f. اسكى بوسكى éski buski.
Antiquaire, m. اسكى شيلر ارايان صتان éski chéylér arayan, satan.
Antique, a. اسكى éski; — m. انتيقا antika.
Antiquité, f. اسكيلك éskilik; اوّل زمان خلقى évél zaman qhalke.
Antisalle, f. قووش kovouch.
Antre, m. اين in; مغره maghara.
Anus, m. T. بوزك buzuk, كوت دلكي guéut déliyi.
Anxieté, f. كوكل طارلغى guéunul darleghe; اضطراب ézterab.
Aorte, f. شاه طمر chah damar.
Août, m. آوستوس avostos; خرمن qharman.
Aoûté, ée, a. اولمش olmouch, يتشمش yétichmich.
Aoûteron, m. v. Moissonneur.
Apaiser, v. a. ملايملمق mulayemlatmak; s' — v. r. راحتلنمق rahatlanmak.
Apanage, m. ارپه‌لق arpalek.
Apathie, f. طويمزلق douymazlek.
Apédeute, m. جاهل djahil.
Apercevable, a. كورنور guéurunur; بللو bélli.
Apercevoir, v. a. فرق ايتمك fark étmék; فرقنه وارمق farkena varmak; دهينه دوشمك déhiné duchmék; s' — v. r. (de qc.) كورنمك guéurunmék; بلنمك bilinmék; اكلاشلمق anlachelmak.
Apetisser, v. a. كچولتمك kutjultmék; — v. n. et s' — v. r. كچولمك kutjulmék; چكلمك tjékilmék.
A peu près, ad. صانكه sanki; تخمينا taqhmina.
Aphonie, f. دلسزلك dilsizlik.
Aphorisme, m. ديش déyich.
Aphronitre, m. كوهرچله چچكى guuhértjilé tjitjéyi.
Apitoiement, m. مرحمت mérhamét.
Apitoyer, v. a. مرحمته كتورمك mérhamété guétirmék.
Aplanir, v. a. دوزلمك duzlémék; *قولايلمق kolaylamak.
Aplatir, v. a. يصيلمق yasselamak; s' — v. r. يصيلنمق yasselanmak; يصيلمق yasselmak.
Aplomb, m. شاهول طوغريلغنده اولان chahoul doghroulou-ghounda olan; *قويلك kavilik.
Apnée, f. ضيقنفسلك deknéféslik.

Apodictique, *a.* اثبات ايدن ispat édén.

Apographe, *m.* صورت sourét (yazenen).

Apologue, *m.* حصّه الاجق قصّه hissé aladjak kessé.

Apoltroner, *v. a.* تنبللتمك témbéllétmék.

Apoplexie, *f.* طمله damla (illét).

Apostasie, *f.* مرتدلك murtédlik (mourtadlek).

Apostat, *m.* te, *f. et a.* مرتدّ murtédd (mourtad); ديندن دونن dindén déunén.

Apostème, *m.* چبان tjeban.

Aposter, *v. a.* پوسيه قومق pousouya komak.

Apostille, *f.* شرح chérh.

Apostiller, *v. a.* شرح ويرمك chérh vérmék (kénara).

Apostrophe, *f.* خطاب qhitab.

Apostropher, *v. a.* خطاب ايتمك qhitab étmék.

Apostume, v. Apostème.

Apostumer, *v. n.* چبان چقمق tjeban tjekmak; اريك اوتورمق irin otourmak.

Apothicaire, *m.* اجزاجي édjzadje.

Apôtre, *m.* حواريون havariyon; — des turcs رسول résoul; un bon — كندوبی صوفی كوسترن kéndini sofou guéustérén.

Apozéme, *m.* مطبوخ matbouqh (mahboub).

*Apparaître, *v. n.* (à q.) كورنمك guéurunmék; il m' apparait que... بكا كورنوركه bana guéurunur ki, ظنّمده zannemda.

Apparat, *m.* سلطنت saltanat; تدارك tédarik; آلات aléat.

Apparaux, *m. pl.* كمي طاقي guémi takeme.

Appareil, *m.* تدارك tédarik; سلطنت saltanat; زينت ziynét; طاقم takem; باغ bagh.

Appareiller, *v. a.* چفتلمك tjiftlémék.

Appareilleuse, *f.* پزونك pézévénk (kare).

Apparemment, *ad.* ظاهر zahir.

Apparence, *f.* كورنش guéurunuch; كوسترش guéustérich.

Apparent, te, *a.* كورنر guérunur.

Apparenté, ée, *a.* خصم اولان qhesem olan.

s' Apparenter, *v. r.* خصملشمق qhesemlachmak.

Apparier, *v. a.* چفتلندرمك tjiftléndirmék; s' — *v. r.* چفتلشمك tjiftléchmék.

Appariteur, *m.* محضر méuhzur.

Apparition, *f.* كورنمه guéurunmé.

Apparoitre v. Apparaître.

Appartement, *m.* اوطه‌لر odalar. قوناق konak; قات kat.

Appartenance, *f.* متعلّقات mutaallikat; علاقه aléaké.

Appartenant, te, *a.* متعلّق mutaallik.

*Appartenir, *v. n.* (à ...) متعلّق

منسوب اولمق mutaallik, ménsub olmak.

Appas, *m.* شیوه chivé; ناز naz.

Appât, *m.* یم yém.

Appauvrir, *v. a.* فقیرلتمك fakerlétmék; s' — *v. r.* فقیرلنمك fakerlénmék; زوکرتلنمك zuyurtlénmék.

Appeau, *m.* یم yém.

Appel, *m. T.* شکوا chékva (yuksék chériata); میدان اوقومه méydan okouma.

Appeler, *v. a.* چغرمق tjaghermak; دیمك démék; دعوت ایتمك davét étmék; چغرتمق tjaghertmak; میدان اوقومق méydan okoumak; — *v. n. T.* (de... à) یوقرو شریعته شکوا ایتمك yokare chériata chékva étmék; s' — *v. r.* چغرلمق tjaghrelmak; دینمك dénmék.

Appendice, *f.* فضله fazla; ملحقه mulhaka.

Appert (il), ظن اولنور zann olounour.

Appesantir, *v. a.* اغرلتمق agherlatmak; s' — *v. r.* اغرلنمق agherlanmak.

Appétit, *m.* اشتاه ichtah; هوس havés.

Appiétrir, *v. n.* بوزلمق bozoulmak (bir mal).

Applaudir, *v. n.* (à qc. à q.) *et v. a.* ال جرپمق él tjerpmak; خوش کلمك qhoch guélmék.

Applicable, *a.* قوللانلجق koullaneladjak.

Application, *f.* قومه koma (mélhém); *قوللانمه koullanma; صرف خرج ایتمه sarf, qhardj étmé; جهد djahd; دقت dekkét.

Appliqué, ée, *p. et a.* حمرات hamarat.

Appliquer, *v. a.* قومق komak; یاپشترمق yapechtermak; صرف خرج ایتمك sarf, qhardj étmék; s' — *v. r.* یاپشمق yapechmak.

Appoint, *m.* باقی baki; اوفاق پاره oufak para.

Apport, *m.* بزار یری pazar yéri.

Apportage, *m.* حمّالیه hammaliyé.

Apporter, *v. a.* کتورمك guétirmék; * سبب ایتمك sébéb étmék; صرف ایتمك sarf étmék.

Apposer, *v. a.* بصمق basmak; یاپشترمق yapechtermak; — le sceau مهرلمك méuhurlémék.

Appréciateur, *m.* تخمینجی taqhmindji; اهل قبله éhlï keblé.

Appréciation, *f.* تخمین taqhmin.

Apprécier, *v. a.* تخمین ایتمك taqhmin étmék; بها کسمك paha késmék; دکدرمك déydirmék.

Appréhender, *v. a.* قورقتمق korkoutmak; *T.* طوتمق toutmak (kimséi).

Appréhension, *f.* قورقو korkou; قساوت kasavét; *T.* طوتمه toutma (haps itjin).

* Apprendre, *v. a.* (qc. de q.)

اوكرنمك éuyrénmék; طوىمق douymak; (qc. à q.) اوكرتمك éuyrétmék; طويرمق douyourmak.

Apprenti, ie, *m. f.* چراق tjerak; شاكرد chayirt.

Apprentissage, *m.* اوكرنمه وقتي éuyrénmé vakte.

Apprêt, *m.* حاضرلق hazerlek; * زينت ziynét.

Apprêter, *v. a.* حاضرلمق hazerlamak; دوزمك duzmék; s' — *v. r.* حاضرلنمق hazerlanmak.

Appris, se, *a. fa.* اوكرنمش éuyrénmich.

Apprivoiser, *v. a.* آلشترمق alechtermak (insana); يواشتمق yavachetmak; s' — *v. r.* آلشمق alechmak.

Approbation, *f.* ايو بولمه éyi boulma; قبول ايتمه kaboul étmé; خوشلنمه qhochlanma.

Approchant, te, *a.* (de) يقلشور yaklacher; يقين yaken; بكزر bénzér,

Approchant, *prp.* (de) *et ad. fa.* صانكه sanki.

Approche, *f.* يقلشمه yaklachma.

Approcher, *v. a.* (qc. de qc.) يقلشترمق yaklachtermak; q. برينه يناشمق biriné yanachmak; — *v. n.* يقلشمق yaklachmak; بكزر اولمق bénzér olmak.

Approfondir, *v. a.* دربكلمك dérinlétmék; * تمليله ايردرمك téméliné érdirmék.

Approprier, *v. a.* ياقشترمق yakechtermak; اويدرمق ouydourmak; s' — *v. r.* (qc.) كندويه مخصوص متعلق ايتمك kéndiné maqhsous, mutaallik étmék.

Approuver, *v. a.* خوش كورمك qhoch guéurmék, مناسب بولمق minasib boulmak.

Approximer, *v. n.*, *et* s' — *v. r.* *T.* يقلشمق yaklachmak; يقين كلمك yaken guélmék.

Appui, *m.* داياق طياق dayak; طيانجق dayanadjak; دستك déstèk; * طيانان dayanan; ارقه arka.

Appuyer, *v. a.* طياق قومق اورمق dayak komak, vourmak; طيامق dayamak; طياتمق dayatmak; ارقه اولمق arka olmak; امداد ايتمك ويرمك imdad étmék, vérmék; طيانمق dayanmak; s — *v. r.* طيانمق dayanmak; يصدانمق yastanmak.

Apre, *a.* ككره kékré; طاتسز tatsez; صرپ sarp.

Après, *prp.* صكره sonra; صكره‌دن sonradan; d'— كوره guéuré; — coup, بك كچ pék guétj; — que قچان كه ka(ha)tjan ki.

Après-demain, *ad.* يارن دكل بر كون yaren déyil bir guun.

Après-dinée, مانجه صوكي mandja sonou.

Après-midi, *f.* اویله صوکی éuylé sonou.

Apreté, *f.* ککرهلك kékrélik; صرپلق sarplek; خاملق qhamlek.

Aptitude, *f.* à qc. الم alem; استعداد istidad.

Apurer, *v. a.* حسابی بتورمك hisabe bitirmék.

Aquarelle, *f.* نقّاشلق nakkachlek.

Aquatile, *a.* صودهکی soudaki.

Aquatique, *a.* صولو soulou; صودهکی soudaki.

Aqueduc, *m.* کونك kunk.

Aqueux, euse, *a.* صولی soulou.

Aquilin, *a. m.* nez — بورناز bournaz.

Aquilon, *m.* پویراز poyraz.

Aquilonaire, *a.* شمالی chimali.

Arabe, *a.* عربجه arabdja; — *m.* عرب arab.

Arabique, *a.* عربجه arabdja.

Arack, *m.* عراقی erake.

Araignée, *f.* اورمجك éurumdjék; toile d'— اورمجك اغی éurumdjék aghe.

Arbalète, *f.* کمان kéman; زنبرك zémbérék.

Arbitraire, *a.* ارادتی الندە اولان iradéti élindé olan.

Arbitrateur, *m.* میانجی miyandje.

Arbitre, *m.* میانجی miyandje; حاکم hakim; کندی باشنه اولان ضابط kéndi bachena olan zabit; le libre, ou le franc — ارادت جزئیه iradétï djuziyé.

Arbitrer, *v. a.* قیاسنجه حکم ایتمك keyasendja héukm étmék.

Arborer, *v. a.* دکمك dikmék (bayrak).

Arbouse, *f.* قوجه خواجه یمشی kodja, qhodja yémichi.

Arbre, *m.* اغاج aghadj.

Arbrisseau, *m.* چالی tjale; اغاججق aghadjdjek.

Arbuste, *m.* چالی tjale.

Arc, *m.* یای yay; کمان kéman.

Arcane, *m. T.* سرّ serr.

Arcane, arcanée, *f.* آشو بویا ache boya.

Arcanson, *m.* قطران katran; رچینه ritjina.

Arc-boutер, *v. a. T.* طیاق قومق dayak komak.

Arceau, *m. T.* کمر kémér.

Arc-en-ciel, *m.* الکم صاغمه iléyum saghma.

Archange, *m.* جبرایل djébraïl.

Archangélique, *f.* اق اصرغان ak eserghan.

Arche, *f.* کوز guéuz (kéuprunun); — de Noë نوح کمیسی nouh guémisi.

Archer, *m.* تیر انداز tir éndaz.

Archet, *m.* کمان یایی kéman yaye; کمانه kémané.

Archétype, *m.* اصل نسخه asl nousqha.

Archevêque, *m.* ارشك érchék; مترهپولیت mitrépoulit.

Archipel, *m.* اطه‌لر دکزي adalar dénizi.

Architecte, *m.* معمار mimar,

Archives, *f. pl.* سندات sénédat; دفترخانه déftér qhané.

Archiviste, *m.* دفتردار déftérdar.

Arçon, *m.* اير قاشى éyér kache; اير éyér.

Arcot, *m. T.* اراسات eramat (déukmédjinin).

Ardelion, *m. fa.* عقلى خفيف akle qhafif.

Ardent, te, *a.* آتشلو atéchli; قزغن kezghen, ياقيجي yakedje.

Ardeur, *f.* اسجاقلق issi(se)djaklek; * آتش atéch; غيرت ghayrét.

Ardoise, *f.* قياغن kayakan (tach).

Arène, *f.* قوم koum; * جنك يري djénk yéri.

Arèner, *v. n. T.* كوچمك guéutjmék (yapou).

Arête, *f.* بالق دكنى balek dikéni; *T.* كنار kénar; كوشه kéuché; — s *pl.* بجلغان bedjelghan.

Argent, *m.* كموش guumuch; اقچه akdje; پاره para; — vif, v. Vif-argent.

Argenté, ée, *p. et a.* كموشلو guumuchlu; كموشي guumuchu.

Argenter, *v. a.* كموشلمك guumuchlémék.

Argenteux, euse, *a. fa.* پاره‌لو parale.

Argentin, ne, *a.* كموشي guumuchu.

Argile, *f.* كل kil; كرنك guérénk; چوملكجي طپراغى tjéumlékdji topraghe.

Argot, *m.* قوش دلى kouch dili.

Argue, *f. T.* تل چكه‌جك چرق tél tjékédjék tjark; صرمه‌كشخانه sermakéchqhané.

Arguer, *v. a. T.* تل چكمك tél tjékmék.

Arguër, *v. a. T.* غضبلمك ghazéblémék.

Argument, *m.* قياس keyas; اثبات ésbat; مفهوم méfhoum.

Argumentation, *f.* اثبات esbat.

Argumenter, *v. a.* قياس ايتمك keyas étmék

Aride, *a.* قورى kourou; * حاصلسز haselsez.

Aridité, *f.* قوريلق kouroulouk; * حاصلسزلق haselsezlek.

Aristocratie, *f.* جمهور djoumhour.

Aristoloche, *f.* زراوند zéravénd.

Arithméticien, *m.* اهل علم رقم éhlĭ ilmĭ rakam.

Arithmétique, *f.* علم رقم ilmĭ rakam.

Arlequin, *m.* قره كوز kara guéuz.

Armateur, *m.* قرسان كميسي koursan (koursand) guémisi.

Arme, *f.* سلاح silah, پوسات pousat; — s *pl.* سلاح silah; نشان nechan; طوكز آزوسي domouz azese.

Armée, *f.* عسكر askér; — navale دونانمه donanma.

Armeline, v. Hermine.

Armenien, enne, *a.* ارمنیجه érménidjé.

Armer, *v. a.* سلاحلندرمق silahlandermak; — *v. n.* جنكه حاضرلنمق djéngué hazerlanmak; s'— *v. r.* سلاحلنمق silahlanmak.

Armet, *m.* بر نوع كلاه bir névï kulah.

Armistice, *m.* متاركه mutariké.

Armoire, *f.* طولاب dolab.

Armoiries, *f. pl.* نشان nechan.

Armoise, *f.* مسك اوتی misk otou.

Armure, *f.* پوسات pousat; زره zerh; * ارقه arka.

Aromate, *m.* بهار bahar.

Aromatique, *a.* بهارلو baharle.

Aromatiser, *v. a.* بهارلمق baharlamak.

Arpent, *m.* دونم déunum.

Arpenter, *v. a.* تارلا اولچمك tarla éultjmék; * *fa.* بیوك ادم المق béuyuk adem almak.

Arqué, ée, *a.* اكري éyri.

Arquebuse, *f.* تفنك tufénk.

Arquebuser, *v. a.* تفنك اتمق tufénk atmak.

Arquebusier, *m.* تفنكجي tufénkdji.

d'Arrache-pied, *ad. fa.* هیچ طورمه‌دن hitj dourmadan.

Arracher, *v. a.* (qc. à q.) قوپرمق koparmak; * (qc. de q.) كوج ایله المق guudj ilé almak.

Arrangé, ée, *p. et a.* دوزنلو duzénli; یوللو yollou.

Arrangement, *m.* نظام nezam; ترتیب tértib.

Arranger, *v. a.* دیزمك dizmék; دوزلتمك duzéltmék; یولنه یرینه صراسنه قومق yolouna, yériné, serasena komak; نظام ویرمك nizam vérmék; یرلشترمك yérléchtirmék; s'–*v. r.* كندوینه طاقم دوزمك kéndiné takem duzmék.

Arrenter, *v. a.* مقاطعه‌سن المق صاتمق moukatasen almak, satmak.

Arrêt, *m.* حكم hukm; حكم شرعی hukmï chéri; اعلام ilam; * قیاس keyas; حبس haps; ضبط وبند zabt ou bénd; سوس طورمه sous dourma; سكوت sukut.

Arrêté, *m.* قوي قیاس kavi keyas; سجل sidjill; حساب رسیدي hisab résidi.

Arrêté, ée, *p. et a.* طوتلمش toutoulmouch; قوي kavi; امین émin.

Arrêter, *v. a.* طوتمق toutmak; ضبط ایتمك zabt étmék; الیقومق alekomak; مكث ایتمك méks étmék; اكلندرمك éyléndirmék; حبس ایتمك haps étmék; كرا ایله كرایه ویرمك kira ilé, kiraya vérmék; تعین بللو ایتمك téayin, bélli étmék; بلدرمك bildirmék; — *v. n.* یولده اكلنمك yolda éylénmék; كچكمك gué-

djikmék ; s' — *v. r.* طورمق dourmak ; قالمق kalmak ; كچمك guétjmék.

Arrher, *v. a.* پی ویرمك péy vérmék.

Arrhes, *f. T.* پی péy.

Arrière, en arrière, *ad.* كیرودن guéridén ; آرددن arddan ; باقی baki.

Arrière, *m.* كمی قچی guémi ketje.

Arriéré, ée, *p. et a.* قلان kalan ; قالمش kalmech ; باقی baki.

Arrière-boutique, *f.* ایچ اوطه itj oda.

Arrière-change, *m.* فایزك فایزی fayizin fayizi.

Arrière-corps, *m.* ارد یاپو ard yapou.

Arrière-cour, *f.* ایچ اولی itj avlou.

Arrière-faix, *m.* اوغلان دواغی oghlan douvaghe ; ببك اشی bébék échi ; مشیمت méchimét.

Arrière-garant, *m.* كفیلك كفیلی kéfilin kéfili.

Arrière-garde, *f.* عسكرك اردی askérin arde.

Arrière-neveu, *m* Arrière-nièce, *f.* قرداش طورنی kardach tornou.

Arrière-petite-fille, *f.* Arrière-petit-fils, *m.* طورنك طورنی tornoun tornou.

Arrièrer, *v. a.* كچكترمك guédjiktirmék.

Arrière-saison, *f.* صوك بهار son bahar.

Arrivée, *f.* یتشمه yétichmé ; كلمه guélmé ; وصول visoul.

Arriver, *v. n.* قرویه یناشمق karaya yanachmak ; كلمك guélmék ; یتشمك yétichmék ; * اولمق olmak ; راست كلمك rast guélmék.

Arroche, *f.* قویون صرمشغی koyoun sarmacheghe.

Arrogance, *f.* فضوللق fodoullouk ; مغرورلق maghrourlouk.

Arrogant, te, *a.* فضول fodoul ; مغرور maghrour (maghroul).

Arrondir, *v. a.* دكرمیلمك déyirmilémék ; یوارلق ایتمك youvarlak étmék ; *T.* بیوتمك béuyutmék (mal ilé) ; s'— *v. r.* دكرمیلنمك déyirmilénmék ; حالنی دوزمك halini duzmék.

Arroser, *v. a.* اصلاتمق eslatmak ; صولامق soulamak ; صوارمق sevarmak.

Arrudir, *v. n.* قبالنمق kabalanmak.

Arsenal, *m.* ترسخانه térsqhané (térsana).

Arsenic, *m.* سچان اوتی setjan otou.

Art, *m.* صنعت sanat (zénahat) ; صناعت sanaat ; معرفت marifét ; maitre-ès-arts استا ousta.

Artère, *f.* شاه طمر chah damar.

Artichaut, *m.* انكنار énguinar.

Article, *m.* اوینق oynak ; مادّه maddé ; باب bab ; حصّه hissé.

Articulaire, *a.* maladie — اوینق اغریلری oynak aghrelari ; وجع مفاصل védjaï méfasel.

Articulation, *f.* چقق كچورمه tjekek guétjirmé.

Articuler, *v. a. T.* ماده ماده يازمق maddé maddé yazmak; تميز تلفظ ايتمك témiz télaffuz étmék; s' — *v. r. T.* بر برينه ياپشمق bir biriné yapechmak.

Artifice, *m.* معرفت marifét; صناعت sanaat; هزارفنلك hézarfénnlik; * حيله hilé; فن fénn (fénd); feu d' — آتش اويونى atéch oyounou.

Artificiel, elle, *a.* ياپمه yapma; صنعت ايشي sanat ichi.

Artificier, *m.* آتش باز atéch baz.

Artificieux, euse, *a.* حيلهلو hiléli; فنباز fénn(fénd)baz.

Artiller, Artillier, *m.* طوپجي topdjou.

Artillerie, *f.* طوپجيلق topdjoulouk; بال يمز طوپ bal yéméz top; طوپجي بلوكي topdjou béuluyu.

Artilleur, *m.* طوپجي topdjou (askér).

Artisan, *m.* صنعتجي sanatdje; اصناف esnaf; اشجي ichdji; اهل صنعت éhli sanat.

Artison, Artuson, *m.* كوه guvé; كتاب بتي kitab biti; تخته بوجكي taqhta béudjéyi.

Artiste, *m.* اهل معرفت éhli marifét; هزارفن hézar fénn(fénd).

Arum, *m.* يلان بچاغي yelan betjaghe(ot).

As, *m.* بك béy, كور kéur (kiaghadda); يك yék (zarda).

Asarum, Asaret, *m.* كدي اوتى kédi otou.

Asçavanter, *v. n. et a.* اوقومش اولق ايتمك okoumouch olmak, étmék.

Ascendant, *m.* خصم qhesem; اقربا akraba; *T.* آختر aqhtér; يلدز طوغمسي yeldez doghmase.

Ascension, *f. T.* ارتفاع irtifa; معراج عيسي miradjĭ isa.

Asile, *m.* صغنجق ير seghenadjak yér; * ارقه arka.

Aspect, *m.* كورش guéuruch; نظارت nazarét; كوسترش guéustérich.

Asperge, *f.* قوش قونمز kouch konmaz.

Asperger, *v. a.* سرپمك sérpmék.

Aspérité, *f.* سرتلك sértlik; خاملق qhamlek.

Asphalte, *m.* شماخي ساقز chamaqhi sakez.

Aspic, *m.* صاغريلان sagher yelan; كفرباز kufurbaz.

Aspirer, *v. a.* صولغني چكمك solougounou tjékmék; صولق نفس الق solouk, néfés almak; — *v. n.* à qc. هوس ايتمك havés étmék; چالشمق tjalechmak.

Assa, *m.* بر نوع اوت bir névĭ ot; — dulcis عسل بند aselbénd; — foetida شيطان بوقي chéytan bokou.

Assabler, *v. a.* قوم دوكمك koum déukmék; قوملمق koumlamak; s' — *v. r.* قوم طولمق koum dolmak; قومه باتمق kouma batmak.

* Assaillir, *v. a.* صارمق sarmak; هجوم ايتمك hudjm étmék.

Assaisonner, *v. a.* بهارلمق baharlamak.

Assassin, *m.* يول كسيجي yol késidji; خرسز qhersez; حيدود haydoud.

Assassiner, *v. a.* قرده يولده اولدرمك kerda, yolda éuldurmék; اسكنجه ويرمك iskéndjé vérmék.

Assant, *m.* هجوم hudjm; يوريش yuruyuch.

Assemblage, *m.* توپ جمع ايتمه top djémï étmé.

Assemblée, *f.* بركندي birikindi; درنك dérnék; جماعت djémaat; درنك يري dérnék yéri.

Assembler, *v. a.* درمك dérmék; درنمك dérnémék; ديوشرمك dévchirmék; طوپلمق toplamak; جمع ايتمك djémï étmék; s' — *v. r.* طوپلنمق toplanmak; بر يره كلمك bir yéré guélmék.

* Asseoir, *v. a.* اوترتمق otourtmak; قومق komak; s' — *v. r.* اوترمق otourmak.

Assertion, *f.* تحقيقلمه tahkiklémé.

Asservir, *v. a.* التنه ضبطنه المق altena, zabtena almak; s' — *v. r.* مطيع اولمق muti olmak.

Assesseur, *m.* دعوا دكلين dava dinléyén; اهل مجلس éhlï médjlis.

Asseuler, *v. a.* يالكز براقمق yalenez berakmak.

Assez, *ad.* يتر yétér; يتشور yétichir.

Assidu, ue, *a.* (à qc.) چالشقان tjalechkan.

Assiduité, *f.* جهد djahd.

Assiégeant, te, *a.* محاصره ايدن mouhaséré édén.

Assiéger, *v. a.* محاصره ايتمك mouhaséré étmék.

Assiégés, *m. pl.* محاصره اولانلر mouhaséré olanlar.

Assiette, *f.* اوتورش otourouch; اوتراق otourak; حال hal; طباق tabak; پياته piyata; دپسي tépsi.

Assigner, *v. a.* اداسني حواله ايتمك édasene havalé étmék; شريعته چغرمق chériata tjaghermak.

Assimiler, *v. a.* بكزتمك bénzétmék.

Assistanse, *f.* امداد imdad; ياردم yardem; مجلس médjlis.

Assistant, te, *a.* موجود mévdjoud; — *m.* ياردمجي yardemdje; — ns, *pl.* موجود اولانلر mévdjoud olanlar.

Assister, *v. a.* (q.) ياردم امداد ايتمك yardem, imdad étmék; طيانمق dayanmak; — *v. n.* (à qc.) اورده اولمق orda olmak; بولنمق boulounmak.

Association, *f.* اورتاقلق ortaklek; شركت chirkét.

Associé, *m* ée, *f.* اورتاق ortak; شریك chérik.

Associer, *v. a.* قوشمق kochmak; s' — *v. r.* avec q. اورتاق اولمق ortak olmak; اورتاقلق بغلمق ortaklek baghlamak.

Assommer, *v. a.* اولدرمك éul-durmék; باترمق batermak; دپهلمك tépélémék.

Assommoir, *m.* صچان قپانی setjan kapane.

Assortir, *v. a.* اوكرتلمك éuyurt-(uyut)lémék; بوی ایتمك boy étmék; s' — *v. a.* (à qc.) اویغن اولمق ouyghoun olmak.

Assortissant, te, *a.* اویر ouyar; اویغن ouyghoun.

Assoté, ée, *a. fa.* de qc. ou de q. دلوسی اولمش délisi olmouch; تریاکیسی tiryakisi.

Assoupir, *v. a.* اویشترمق ouyouch-tourmak; * ملایملتمق malayem-latmak; s' — *v. r* اویوشمق ouyouchmak.

Assoupissement, *m.* اویقوسزلق ouyoukousouzlouk; *كوشكلك guévchéklik.

Assouplir, *v. a.* یومشاتمق youm-chatmak.

Assourdir, *v. a.* صاغرلتمق sagher-latmak; s' — *v. a.* صاغر اولمق sagher olmak.

Assouvir, *v. a.* ایو طویرمق éyi doyourmak.

Assujetir, *v. a.* التنه ضبطنه المق altena, zabtena almak; تابع ایتمك tabĭ étmék; قویلمك kavi-lémék; s' — *v. r.* (à qc.) مبتلا اسیر اولمق mubtéla, ésir olmak.

Assujettissement, *m.* صق seke, جبر djébr.

Assurance, *f.* صحیحلك sahihlik; امینلك éminlik; كفالت kéfalét; جسارت djésarét; اعتماد itimad; *T.* سیقورته sikourta.

Assuré, ée, *a.* صحیح sahih; امین émin; یوركلو yurékli.

Assurément, *ad.* صحیح sahih, تحقیق tahkik.

Assurement, *m.* قویلمه kavilémé; امین ایتمه émin étmé; رهین réhin.

Assurer, *v. a.* صحیحلمك sahihlé-mék; اثبات ایتمك isbat étmék; * جسارت ویرمك djésarét vér-mék; قویلمك kavilémék; *T.* سیقورته ایتدرمك sikourta éttir-mék; s' — *v. r.* صحیح اولمق sahih olmak; برینه بل بغلمق biriné bél baghlamak; ضبط ایتمك zabt étmék.

Asthénie, *f.* ضعیفلق zayeflek.

Asthmatique, *a.* ضیق نفسلو dek néfésli.

Asthme, *m.* ضیق نفس dek-néfés.

Asticoter, *v. a.* طاقلمق takelmak.

Astre, *m.* یلدز yeldez.

* **Astreindre**, *v. a.* (q. à. qc.) مجبور ایتمك médjbour étmék; زورلمق zorlamak.

Astrolabe, *m.* *T.* اسطرلاب oustourlab.

Astrologie, *f.* علم نجم ilmĭ nudjm; منجملك munédjdjimlik.

Astrologue, *m.* منجم munédjdjim.

Astronome, *m.* اهل علم هيت éhlĭ ilmĭ hijét.

Astronomie, *f.* علم هيت ilmĭ hijét.

Astuce, *f.* حيله hilé; قلاشلق kallachlek.

Astucieux, euse, *a.* حيله كار hilékiar; قلاش kallach.

Asyle, v. Asile.

Atelier, *m.* دكان tukyan; كارخانه kiarqhané.

Athée, *m. et f.* ملحد mulhud (muhludu); اللهي انكار ايدن allahe inkiar édén.

Athéisme, *m.* اللهي انكار اتمه allahe inkiar étmé.

Athlète, *m.* پهلوان péhlivan; مطراقجى matrakdje; كورشجي guuréch(guuléch)dji.

Atinter, *v. a. fa.* كيدروب قوشاتمق guéydirib kouchatmak.

Atlas, *m.* اطلاس atlas.

Atome, *m.* ذره zérré.

Atour, *m.* زنّه زينتي zénné ziynéti.

Atourner, *v. a. fa.* دوناتمق donatmak.

Atrabilaire, *a.* قره صفرهلو kara safrale.

Atre, *m.* اوجاق odjak.

Atroce, *a.* مكروه mékrouh; اوركجك urkédjék.

Atrocité, *f.* مكروهلق mékrouhlouk.

Atrophie, *f.* ورم vérém.

s' Attabler, *v. a. fa.* صفره يه اوتورمق soufraya otourmak.

Attache, *f.* باغ bagh; قيطان kaytan; قايش kayech; *T.* اويناق oynak; * ميل méyl.

Attacher, *v. a.* پركتمك pérkitmék; پكتمك pékitmék; قويلمك kavilémék; دكمك dikmék; شلاللمق choulallamak: * à qc. بغلمق baghlamak; s'— *v. r.* اصلمق aselmak; à qc. اوزرينه دوشمك uzériné duchmék.

Attaque, *f.* هجوم hudjum.

Attaquer, *v. a.* هجوم اتمك hudjm étmék; دوشمك duchmék; * s'— *v. r.* à q. برينه صارلمق biriné sarelmak.

s' Attarder, *v. r.* گجكمك guédjikmék.

Atteindre, *v. a.* يتشمك yétichmék; * برابر كلمك bérabér guélmék.

Atteinte, *f.* طوقنمه dokanma; بوزمه bozma; * اورمه vourma; اوستنه دوشمه ustuné duchmé.

Attelage, *m.* قوشم kochoum.

Atteler, *v. a.* قوشمق kochmak.

Attelle, *f.* چقچجي تختهلري tjekekdje taqhtalare.

Attenant, te, *a.* بتشك bitichik.

Attenant, *ad. et prp.* پك يانندە pék yanenda.

Attendre, *v. a.* (q. ou qc.) بكلمك

béklémék ; * سوز ويرمك séuz vérmék ; اومق oummak ; s'— v. r. à qc. بر شيه حساب ايتمك bir chéyé hisab étmék.

Attendrir, *v. a.* يومشاتمق youmchatmak.

Attendu, *prp.* بقرق bakarak ; — que *c.* چونكه tjunki.

Attentat, *m.* قباحت kabahat.

Attente, *f.* بكلمه béklémé ; اميد umid (oumoud).

Attenter, *v. a.* contre, sur ou à qc. ال اوزاتمق él ouzatmak.

Attentif, ive, *a.* (à qc.) دقتلو dekkétli.

Attention, *f.* دقت dekkét ; عزت izzét ; faire — à... دقت ايتمك dekkét étmék.

Attenuer, *v. a.* قوتسزلندرمك kouvétsizléndirmék.

Atterir, *v. n.* قرهيه يناشمق karaya yanachmak.

Atterrer, *v. a.* يره اورمق yéré vourmak.

Attestation, *f.* شاهدنامه chahidnamé.

Attester, *v. a.* اثبات ايتمك esbat étmék.

Attiédir, *v. a.* * ايلتمق eletmak ; s' — *v. r.* ايليمق elemak.

Attifer, *v. a. fa.* دقتلو تميزلمك dekkétli témizlémék.

Attirail, *m.* طاقم takem ; قلبهلق kalabalek.

Attirer, *v. a.* كندويه چكمك kéndiné tjékmék ; * يم دوكمك yém déukmék.

Attiser, *v. a.* كوكرتمك kukrétmék.

Attitrer, *v. a.* بريني كزلو دكمك birini guizli dikmék.

Attitude, *f.* طور tavr ; طورش dourouch.

*Attraire, *v. a.* كندويه چكمك kéndiné tjékmék ; اولامك avlamak.

Attrait, *m.* قندرمه kenderma.

Attrape, *f.* طوزاق douzak ; كمند kéménd.

Attraper, *v. a.* طوتمق toutmak ; قاپمق kapmak ; اله كچورمك élé guétjirmék.

Attrapoire, *f.* طوزاق douzak.

Attribuer, *v. a.* برينه مخصوص ايتمك biriné maqhsous étmék ; مناسب كورمك minasib guéurmék.

Attribut, *m.* خصيت qhassiyét ; صفت sefat ; نشان nechan.

Attribution, *f.* برات ويرمه bérat vérmé.

Attrister, *v. a.* ملوللندرمك mélilléndirmék.

Attrition, *f.* انكسار inkisar ; پشمانلق puchmanlek.

Attroupement, *m.* قلبهلق kalabalek.

Attrouper, *v. a.* فتنه قوپارمق fitné koparmak ; يغن يغن طوپلمق yeghen yeghen toplamak ; s'— *v. r.* اوشمك uchmék.

Au, *art. m.* اكا ona ; انده onda ; انكله anenilé (onounla).

Aubain, *m.* ياغجي yabandje.

Auban, *m. T.* droit d' — دكان كراسي tukian kirase.

Aube, *f.* كليسا كوملكى kilsé guéumléyi; — de jour طاك يري اغرمسي dan yéri agharmase, شفق chafak.

Aubépin, *m.* —ne *f.* اق دكن ak dikén.

Aubère, *a.* cheval — قولا ات koula at.

Auberge, *f.* ميخانه méyqhané; خان qhan; مسافرخانه misafirqhané.

Aubergiste, *m.* ميخانهجي méyqhanédji.

Aubier, *m.* اغاجك اتى aghadjen éti (kaboukilé éuzun arase); v. Obier.

Aubifoin, v. Bluet.

Aubin, *m.* يمرطه اغى youmourta aghe.

Aucun, ne, *pr.* ne — هيچ كمسه hitj kimsé, كمسه kimsé.

Aucunement, *ad.* هيچ بر طريق hitj bir tarik.

Audace, *f.* جسارت djésarét ; يورك yurék ; پرواسزلق pérvasezlek.

Audacieux, *m. a.* جسور djéssour; پرواسز pérvasez.

Au-deçà, *ad. et prp.* بو طرفدن طرفده bou tarafdan, tarafda.

Au-delà, *ad. et prp.* اوتهدن éutédén, اوتهده éutédé.

Au-dessous, *prp.* التنده altenda; — *ad.* التدن altdan.

Au-dessus, *prp.* اوستنده ustundé; *ad.* اوستندن ustundén.

Au-devant, *ad. et prp.* قرشو karche.

Audience, *f.* قولاق ويرمه koulak vérmé ; دكلين dinléyén ; ديوان خانه divan qhané.

Auditeur, *m.* دكلين dinléyén.

Auge, *f.* تكنه tékné ; مسلق mouslouk ; قوغا kogha (kova) ; اولوق olouk ; صوصاق sousak.

Augment, *m.* ترقى tarakke.

Augmenter, *v. a.* آرترمق artermak; بيوتمك béuyutmék; — *v. n. et* s' — *v. r.* آرتمق artmak.

Augure, *m.* قوش فالجيلغى kouch faldjeleghe ; فالجي faldjie.

Augurer, *v. a.* قياس ايتمك kéyas étmék ; اومق oummak.

Auguste, *a.* اولو oulou, اعلى aléa.

Aujourd'hui, *ad.* بوكون bou guun (béuyun).

Aumailles, *a. f. pl.* un troupeau de bêtes — خركله qhar(hér)guélé ; صغر segher.

Aumône, *f.* صدقه sadaka.

Aumôner, *v. a.* صدقه يرينه ويرمك sadaka yériné vérmék.

Aune, *m.* قزل اغاج kezel aghadj.

Aune, *f.* آرشين archen ; اندازه éndazé ; ريف rif.

Aunée, *f.* آندز اوتی andez otou.
Auner, *v. a.* آرشینله اولچمك ar-chenla éultjmék.
Auparavant, *ad.* اوّلدن évélden; الرو iléri.
Au-pis-aller, *ad.* فنادن فنا féna-dan féna.
Auprès, *prp.* یقین yaken, یاننده yanenda; بقرق bakarak.
Auriculaire, *a.* témoin — اشیدن شاهد ichidén chahid; doigt — سرچه پرمق sertja parmak.
Auripeau, v. Oripeau.
Aurone, *f.* قویون اوتی koyoun otou.
Aurore, *f.* شفق chafak; طاك یری اورتالق اغرمهسی dan yéri, or-talek agharmase.
Auspice, *m.* v. Augure; ارقه * arka; حمایه himayé; نشان nechan.
Aussi, *c.* دخی dachi (daha; da; dé); ینه اویله yiné éuylé; بویله béuylé.
Aussitôt, *ad.* همان héman; او ساعت o saat; — que, *c.* قچانکه ka-(ha)tjan ki.
Austère, *a.* سرت sért, قبا kaba; ککره kékré.
Austerité, *f.* سرتلك sértlik; کسکینلك késkinlik.
Austral, le, *a.* جنوبی djunoubi.
Autant, *ad.* ینه اول قدر yiné ol (o) kadar; بوقدر bakadar; — que *c.* هرنه قدرکه hér né ka-dar ki; d' — plus, *ad.* دخی زیاده daha ziyadé.
Autel, *m.* محراب mihrab.
Auteur, *m. et f.* ایجاد ایدن idjad édén; تمل قویان témél koyan; مؤلّف muéllif; مصنّف mou-sannaf.
Authenticité, *f.* صحیحلك sahihlik.
Authentique, *a.* صحیح sahih; محقّق mouhakkak.
Autographe, *a.* کندو ال یازوسی kéndi él yazese; — *m.* اصل نسخه asel nousqha.
Automne, *m. et f.* کوز guuz.
Autoriser, *v. a.* وکیل ایتمك دکمك vékil étmék, dikmék; ایو دیمك éyi démék; تعین ایتمك téayin étmék.
Autorité, *f.* قوّت شرعیه kouvéti chériyé; قدرت koudrét.
Autour, *prp. et ad.* اطرافنده étra-fenda; دورت یاننده déurt ya-nenda.
Autour, *m.* طوغان doghan; چاقر tjaker.
Au-travers (de) *ad.* اورتاسندن or-tasendan.
Autre, *pr. et a.* بشقه bachka; غیری ghayri; اولبر olbir (obir); بشقهسی bachkase; بری biri; برسی birisi; l'un et l' — ایکیسیده ikisidé; ایکیسی دخی ikisi daqhi; l' un l' — بربری bir biri; l' un ou l' — ایکیسندن بری ikisindén biri; à d' — s

انی بکا سویله onou bana séuylémé ; وار بشقەسن آلدات var bachkasen aldat.

Autrefois, *ad.* برزمان bir zaman ; اوّل زماننده évél zamanda.

Autrement, *ad.* بشقه bachka ; یوقسه yoksa.

Autre-part, *ad.* بشقه یرده bachka yérdé ; d'— بشقه یردن bachka yérdén.

Autruche, *f.* دوه قوشی dévé kouchou.

Autrui, *m.* بشقەسی bachkase ; بشقه کمسه bachka kimsé.

Auvent, *m.* صچاق satjak (taqhtadan).

Auxiliaire, *a.* یاردمجی yardemdje.

s' Avachir, *v. r.* تنبللنمك témbéllénmék ; **fa.* شیشمك chichmék.

Aval, *ad.* اقندی اشاغی akente achagha ; vent d' — باتی یلی bate yéli ; aller à vau l' eau اقندی اشاغی کتمك akente achagha guitmék ; **fa.* کوتن کوتن کتمك guéutun guéutun guitmék.

Avaler, *v. a.* یودمق یوتمق youtmak ; — *v. n.* اقندی اشاغی کتمك akente achaghe guitmék.

s' Avaler, *v. r.* صارقمق sarkmak.

Avaloire, *f. fa.* بیوك اغز بوغاز béuyuk aghez boghaz ; قویرق قایشی kouyrouk kayeche.

Avance, *f.* ایلرولمه ilérilémé ; چقمه tjekma ; سوندرمه sundurmé ; d'—, par —, à l'— *ad.* اوّلدن évéldén ; ایلرودن ilériden ; پشین péchin.

Avancer, *v. a.* ایلرولتمك ilérilétmék ; اوکه کچورمك éuné guétjirmék ; ایوردمك évdirmék ; پشین اودەمك péchin éudémék ; خرج ایتمك qhardj étmék ; اوکه قومق éuné komak ; — *v. n.* ایلرو کتمك iléri guitmék, ایلرولمك ilérilémék ; s'— *v. r.* ایلرو کتمك iléri guitmék ; یقلشمق yaklachmak.

Avanie, *f.* ظلم zoulm ; انجتمه indjitmé.

Avant, *prp. ad.* اوّل évél ; اقدم akdém ; ایلرو iléri ; en — ایلرو iléri ; اوکجه éundjé.

Avantage, *m.* فایده fayda ; کار kiar ; ایلرولك ilérilik ; اوستەلك ustélik.

Avantager, *v. a.* (q.) حمایت ایتمك himayét étmék.

Avantageux, euse, *a.* فایدەلو faydale.

Avant-bras, *m.* بلك bilék.

Avant-corps, *m. T.* شاهنشین chahnichin (-chir) ; چقمه tjekma.

Avant-cour, *f.* الك آولی ilk avlou.

Avant-coureur, *m.* قلاوز kelavouz.

Avant-garde, *f.* چرقەجی tjarkadje.

Avant-goût, *m.* چاشنی tjach-(tjéch)ni.

Avant-hier, *ad.* دون دكل اوّلى كون dun déyil évéli guun.

Avant-main, *m.* آوج avoudj.

Avant-midi, *m.* قوشلق kouchlouk.

Avant-pied, *m.* اوك اياق éun ayak.

Avant-propos, *m.* مقدّمه moukaddémé.

Avant que, Avant de, *c.* دن اوّل dén, dan évél.

Avare, *a. m.* طمعكار tamahkiar.

Avarice, *f.* طمع tama (tamah); طمعكارلق tamahkiarlek.

Avaricieux, euse, *a.* طمعكار tamahkiar; ناكس na(né)kés.

A vau, v. Aval.

Avec, *prp.* ايله ilé; بله bilé; برابر bérabér (barabar).

Aveine, v. Avoine.

Aveline, *f.* فندق fendek.

Avenage, *m.* يولاف عشري youlaf éuchuru.

Avenant, te, *a.* دلبر dilbér.

* Avenir, *v. i.* اولمق olmak; راست كلمك rast guélmék.

Avenir, *m.* كله‌جك guélédjék; اولاجق oladjak; à l'— *ad.* بوندن بويله boundan béuylé.

Aventure, *f.* قضا kaza; اتّفاق ittifak; عاشقلق acheklek; mal d' — طولامه dolama.

Aventurer, *v. a* بريني قضايه صالمق birini kazaya salmak; s' — *v. r.* كندوبى مخاطره‌يه صالمق kéndini mouqhataraya salmak.

Aventurier, *m.* قضايه صالجي kazaya saledje; سردن كچدي sérdén guétjdi.

Avenue, *f.* كچه‌جك يول guétjédjék yol; كچيد guétjid.

Avérer, *v. a.* كرچكلمك guértjéklémék.

Averse, *f. fa.* صغنق saghanak.

Aversion, *f.* استمه istémémé; ضدّلق zeddlek.

Avertir, *v. a.* طويرمق douyourmak; تنبيه ايتمك témbih étmék.

Avertissement, *m.* خبر qhabér; تنبيه témbih.

Aveu, *m.* تقرير takrir; اقرار ikrar; بكنمه béyénmé; رضا reza; homme sans — باشي بوش كمسه bache boch kimsé.

Aveugle, *a.* كور kéor.

Aveuglement, *m.* كورلك kéorlouk; — *ad.* كوركورنه kéor kéorouna.

Aveugler, *v. a.* كورالتمق kéoraltmak.

à l' Aveuglette, *ad. fa.* كوركورنه kéor héorouna.

Avide, *a.* (de qc.) اج كوزلو adj guéuzlu; حرصلو hersle.

Avidité, *f.* اج كوزلولك adj guéuzluluk; حرص hers.

Avilir, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak; — *v. n. fa.* اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Aviné, ée, *a.* * *fa.* شراب فجيسي charab fetjese.

Aviron, *m.* قايق كوركي kayek kuréyi.

Avis, *m.* قياس keyas; نصيحت nasihat; خبر qhabér; تنبيه témbih.

Avisé, ée, *a.* عقللو akelle.

Aviser, *v. a.* خبر ويرمك qhabér vérmék; تنبيه ايتمك témbih étmék; *fa.* بري كوزينه الشمك biri guéuzuné ilichmék; — *v. n.* à. qc. بر شيه دوشنمك bir chéyé duchunmék; s' — *v. r.* de qc. فكرلنمك fikirlénmék; عقلنه كتورمك aklena guétirmék.

Avocat, *m.* كاغد خفافي kiaghed qhéffafi (kavafe); * رجاجي ridjadj.

Avoine, *f.* يولاف youlaf.

Avoir, *v. a.* اولمق olmak; il y a *v. i.* واردر var der; بولنور boulounour; دن برو dén béri; اوّل évél.

Avorter, *v. n.* دوشرمك duchurmék (tjodjouk, yavrou); اتمق atmak; خام قالمق qham kalmak; * باشه چقممق bacha tjekmamak.

Avouer, *v. a.* اقرار ايتمك ikrar étmék; بكنمك béyénmék; s'— *v. r.* اثبات طوتمق esbat toutmak.

Avril, *m.* نسان nisan; poisson d'— اسقومري eskoumrou; پزونك pézévénk.

Axe, *m.* *T.* محور mihvér; دنكل dinguil.

Axonge, Axunge, *f.* ياغ yagh (hayvanen).

Aye! etc. v. Aïe.

Azérole, *f.* هالج haledj; آلج aledj.

Azur, *m.* لاجورد ladjivérd.

Azuré, ée, *a.* لاجوردي ladjivérdi.

Azyme, *a.* مايەسز mayasez; خميرسز qhamoursouz; fêtes des — s *f.* خميرسز بيرامي qhamoursouz bayrame.

B.

Babeau, *m.* خيال qheyal.

Babiche, *f.* كوپجك kéupédjik.

Babil, *m. fa.* يكشاقلق yanchaklek.

Babillard, *m.* de, *f.* *et a.* يكشاق yanchak; كوزه guévézé.

Babiller, *v. a. fa.* يكشامق yanchamak.

Babine, *f.* حيوان طوداغي hayvan dodaghe.

Babiole, *f.* babioles, *pl.* اوينجق oyoundjak; چوجقلق tjodjouklouk.

Bâbord, *m.* *T.* اورصه orsa.

Babouches, *f. pl.* پابوج paboutj.

Babouin, *m.* ne, *f.* ميمون صورتلو maymoun souratle.

Bac, *m.* پوت pot; صال sal; تكنه tékné.

Bacalieau, *m.* قوري مزيت بالغى kourou mézit baleghe.

Bacha, *m.* پاشا pacha.

Bachot, *m.* قايق kayek.

Bacile, *m.* دكز رازيانەسي déniz razyanĕsi.

Bacler, *v. a.* سوركولمك surguulémék.

Badaud, *m.* de, *f.* دانغلاق danghalak; حيوان hayvan; احمق ahmak.

Badauder, *v. n.* دانغلاقجه اغزي اچق كزمك danghalakdja, aghze atjek guézmék.

Badiane, *f.* يلدز چين انيسونى yeldez, tjin anisonou.

Badin, ne, *a. m. et f.* شقاجي chakadje; كولدريجي guldurudju; مقلّد moukallid; كولجك guulédjék; جنبشلو djumbuchlu.

Badinage, *m.* شقا chaka; جنبش djumbuch; مسخرەلق masqharalek; * جنبشلولك djumbuchluluk.

Badinant, *m.* يدك آتى yédék ate.

Badine, *f.* ال دكنكى él déyénéyi; كچوك ماشا kutjuk macha.

Badiner, *v. a.* شقا ايتمك chaka étmék; طاقلمق takelmak.

Badinerie, *f.* اوينجق oyoundjak; مسخرەلق masqharalek.

Bâfre, *f. fa.* چوق يمه ايچمه tjok yémé, itjmé.

Bâfrer, *v. n. fa.* حرصلو يمك hersle yémék.

Bagage, *m.* قلبەلق kalabalek.

Bagarre, *f. fa.* باغروب چغرمه baghereb tjagherma; شماتە chamata.

Bagasse, *f. fa.* زوقاق روسپيسي zo(so)kạk rospousou.

Bagatelle, *f.* جزي بر شي djuzī bir chéy.

Bague, *f.* يوزك yuzuk; زهكير zéhguir (zéykir).

Baguenauder, *v. n. fa.* مسخرەلق ايتمك masqharalek étmèk.

Baguette, *f.* اينجه دكنك indjé déyénék; چبوق tjebouk.

Bahut, *m.* بيوجك صندق béuyudjék sandek.

Bai, ie, *a.* دوري dorou; قولا koula (at).

Baie, *f.* دانه dané; قوي koy.

Baigner, *v. a.* ييقامق yeykamak; چلقامق tjalkamak; * اصلاتمق eslatmak; — *v. n.* اصلانمق eslanmak.

Bail, *m.* كرا سندي kira sénédi; كرايه ويرمه المه kiraya vérmé, alma.

Bâiller, *v. a.* اسنمك ésnémék.

Bailler, *v. a.* ويرمك vérmék (kiraya).

Bailli, *m.* ive, *f.* منصبلو manseble; ضابط zabit.

Bailliage, *m.* منصب manseb; ضابطلق zabitlik.

Bâillon, *m.* كليپجه kéléptjé.

Bâillonner, *v. a.* كليپجه اغزينه

اورمق aghzena kéléptjé vourmak.

Bain, *m.* حمّام hammam (hamam); ايلجه eledja.

Baïonette, *f.* حربه harba; خشد qhecht.

Baiser, *v. a.* اوپمك éupmék.

Baiser, *m.* بوسه bousé (pousé); اوپش éupuch.

Baisotter, *v. a. fa.* صق صق اوپمك sek sek éupmék.

Baisser, *v. a.* اشاغى اندرمك achaghe éndirmék; اشاغيلتمق achaghelatmak; صارقتمق sarketmak; اكمك éymék; — *v. n.* الچقلنمق altjaklanmak; دوشمك duchmék; انمك énmék; se — *v. r.* اكلمك éyilmék.

Baissière, *f.* فچى ديبى fetje dibi; دورتى dortou.

Bal, *m.* رقص raks; خورا qhora; رقّاص مجلسى rakkas médjlisi.

Baladin, *m.* ne, *f.* شقاجي chakadje; مقلّد moukallid.

Balafre, *f.* يوزده اولان چالق yuzdé olan tjalek.

Balafrer, *v. a.* q. برينك يوزينى يارەلمك birinin yuzunu yaralamak.

Balai, *m.* سپوركه supurgué.

Balais, *a. m.* rubis — لعل léal; آل ياقوت al yakoud.

Balance, *f.* ترازي térazi; ترازي كوزي térazi guéuzu; ميزان mizan; وزنه vézné.

Balancer, *v. a.* qc. ترازي ابله ترازيلو طوتمق térazi ilé, térazili toutmak; * طرتمق tartmak; فكر ايتمك fikr étmék; se — *v. r.* صلانمق — *v. n.* ايكى فكرلو اولمق iki fikirli olmak; برابر اولمق bérabér olmak.

Balançoire, *f.* صالنجق salendjak.

Balayer, *v. a.* سپورمك supurmék.

Balayures, *f. pl.* سپرندي suprundu.

Balbutier, *v. n.* پلتكلنمك péltéklénmék.

Balcon, *m.* شاهنشين chahnichin (chahnichir); سوندرمه sundurmé.

Baleine, *f.* فاليانوس falianos, اطه بالغى ada baleghe; بالق كمكى balek kémiyi.

Balèvre, *f.* الت طوداق alt dodak.

Baliste, *f.* منجنيك méndjénik (mandjelek).

Baliverne, *f. fa.* شقا chaka; ياوه سوز yavé séuz.

Balle, *f.* طوپ top (oynamagha ve atéchilé); قبوق kabouk (zahrénin); دنك dénk.

Ballet, *m.* خورالو اوين qhorale oyoun.

Ballon, *m.* طوپ top (oynamagha).

Ballot, *m.* بيوك چقن béyuk tjeken; دنك dénk; فرده férdé.

Ballotte, *f.* افاق يوارلق oufak youvarlak.

Balourd, *m.* de, *f. fa.* احمق ahmak; قاز kaz.

Balourdise, *f.* احمقلق ahmaklek.

Balsamine, *f.* بلسان اوتی bala-san otou.

Balustrade, *f.* پرمقلق parmaklek.

Balux, *m.* التونلوقوم altenle koum.

Bambin, *m. fa.* سد امن چوجق sud émén tjodjouk.

Bamboche, *f.* اري قوقله iri kouk-la; قصه ششمان كمسه kesa chich-man kimsé; قامش دكنك ka-mech déyénék (hinddén).

Bambou, *m.* هند قامشي hind kameche.

Ban, *m.* فرمان اوقومه férman okouma; دلال چغرتمه téllal tjaghertma (bir émr itjin); مالی يغمه باشي بكلك ديمه mali yaghma bache béylik démé; مجلس عيان médjlisĭ ayan; زورلمه zorlama.

Banc, *m.* بنقه banka, اوزون اسكمله ozoun iskémlé; قومسال koumsal.

Bancal, le, *a.* اكري بجاقلو éyri badjakle.

Bancroche, *a. fa.* اكري بجاقلو éyri badjakle.

Bandage, *m.* بغلمه baghlama; باغ bagh; قاسق باغی kasek baghe.

Bande, *f.* باغ bagh; بند bénd; شريد chérid; *T.* كنار kénar; بولك béuluk; صارغی sarghe.

Bandège, *m.* دپسي tépsi (kah-vénin).

Bander, *v. a.* بغلمق baghlamak; صارمق sarmak; كرمك guér-mék; — *v. n.* كريلو اولمق gué-rili olmak; se — *v. r.* * (contre q.) زوربا اولمق zorba olmak.

Banderet, *m.* بولك باشی béuluk bache.

Banderole, *f.* كچوك براق ku-tjuk bayrak; پسكول puskul.

Bandit, *m.* يول كسيجي yol késidji.

Bandoulier, *m.* طاغ خرسزي dagh cherseze.

Bandoulière, *f.* اومز قايشی omouz kayeche.

Banlieue, *f.* ناحيه nahya.

Banneton, *m.* بالق صنديغی balek sandeghe.

Bannette, *f.* مال سپدي mal sépédi.

Bannière, *f.* براق bayrak, سنجق sandjak.

Bannir, *v. a.* سورکن ايتمك sur-guun étmék; سورمك surmék.

Banque, *f.* اقچه الش ويرشي akdjé alechvérichi; صرافلق sarraf-lek; صرافخانه sarrafqhane.

Banquereau, *m.* كچوك قومسال kutjuk koumsal.

Banqueroute, *f.* مفلسلك muf-lislik.

Banqueroutier, *m.* ère, *f.* مفلس muflis (méuhluz); آچق atjek.

Banquet, *m.* ضيافت ziyafét.

Banquette, *f.* قولسز اسكمله kol-souz iskémlé.

Banquier, *m.* صراف sarraf.

Banse, *f.* دورت كوشه سپد déurt kéuché sépéd.

Baptême, *m.* وافتز vaftiz.

Baptiser, *v. a.* وافتز ايتمك vaftiz étmék.

Baquet, *m.* بر نوع تكنه bir névi tékné.

Baragouin, Baragouinage, *m.* قوش دلى kouch dili.

Baraque, *f.* عسكر قلبهسي askér kolibase.

se Baraquer, *v. r.* قلبه قورمق koliba kourmak.

Barbacane, *f.* مزغل دلكي maz-ghal déliyi.

Barbare, *a. m.* ظلمكار zouloum-kiar; ظالم zalim.

Barbarie, *f.* ظلم zoulm; ظلمكارلق zouloumkiarlek.

Barbe, *f.* صقال sakal; — *m.* عرب آتى arab ate; تازي ات taze at.

Barbeau, v. Bluét.

Barbier, *m.* بربر bérbér.

Barbon, *m.* قرصقاللو ker sakalle.

Barboter, *v. n.* واق واق ايتمك vak vak étmék (éurdék).

Barboteur, *m.* او اوردكي év éur-déyi.

Barboteuse, *f. fa.* زوقاق روسپىسي zokak rospousou.

Barbotine, *f.* خراسانى qhorasani (toqhoum).

Barbouillage, *m.* مردارلق mour-darlek.

Barbouiller, *v. a.* مردارلق mour-darlamak.

Barbu, ue, *a.* صقاللو sakalle.

Barbue, *f.* قلقان بالغى kalkan baleghe.

Bard, *m.* تجكره tédjkéré.

Bardache, *m.* پوشت poucht; اوغلان oghlan.

Bardane, *f.* طول عورت doul avrat (ot).

Bardeau, *m.* شندره chindéré.

Barder, *v. a.* تجكرهيه قومق tédj-kéréyé komak.

Bardot, *m.* قاتر صپاسي kater se-pase; اكسكلو كتاب éksikli kitab.

Barguigner, *v. n. fa.* صوصلامق savsalamak; ايكي فكرلو اولمق iki fikirli olmak.

Baril, *m.* كچوك فچي kutjuk fedje; وارل varil.

Barioler, *v. a. fa.* الاجه بويامق aladja boyamak.

Barlong, gue, *a.* برابر دوز اولميان bérabér, duz olmayan.

Baron, *m.* بك béy.

Barque, *f.* قايق kayek; صندال sandal.

Barrage, *m.* باج badj; قلدرم بصدي kalderem basde.

Barre, *f.* سرق serek; مرتك mér-ték; چبوق tjebouk; سبوكه su-buké; قومسال koumsal; چزغى tjezghe, چزق tjezek.

Barreau, *m.* برمقلق چبوغى par-maklek tjeboughou; كاغد خقاى

پوستی kiaghed qhéffafe postou; محکمه mahkémé.

Barrette, *f.* بارتا baréta (bach itjin).

Barrière, *f.* پرمقلق parmaklek; ضربه daraba; پلانقه palanka; مکث méks.

Barrique, *f.* بیوك فچی béuyuk fetje.

Bas, basse, *a.* الچق altjak; اشاغی achaghe; صغ segh; یواش yavach; فنا féna.

Bas, *m.* اشاغیکی achagheki; اشاغی یانی achaghe yane; چوراب tjorab.

Basalte, *m.* محك طاشی mahékk (méhénk) tache.

Basané, ée, *a.* اسمر ésmér; قررمش kararmech (guunéchdén).

Bascule, *f.* صالنجق salendjak.

Base, *f.* تمل témél; ایاق ayak; دیب dib.

Bas-fond, *m.* صغ یر segh yér.

Basilic, *m.* فسلکن fésliyén; قهقهه kahkaha.

Basin, *m.* دمی dimi; بازن bazén.

Bas-relif, *m.* *T.* از قبارغه ایش az kabartma ich.

Basse, *f.* بم bamm (bamb); قبا سس kaba sés; بیوك کمان béuyuk kéman.

Basse-cour, *f.* حیوان طامی hayvan dame.

Basses, *f. pl.* صغ یرلر segh yérlér.

Bassesse, *f.* * الچقلق altjaklek.

Basset, *m.* * قصه بجاقلو kessa badjakle (kéupék, kimsé).

Bassin, *m.* لکن léyén; دپسی tépsi; ترازی کوزی térazi guéuzu; حوض havouz.

Bassinet, *m.* کلسه شمعدانی کناری kilsé chamdane kénare; خزینه qhaziné (hazna) (silahda); صاری دوکن چچکی sare duyun tjitjéyi.

Bastion, *f.* طابیه طبیه tabya.

Bastonnade, *f.* کوتك kéuték; طیاق dayak.

Bas-ventre, *m.* قرن karen.

Bat, *m.* بالق قویروغی balek kouyroughou.

Bât, *m.* سمر sémér.

Bataclan, *m.* اسکی بسکی éski busku.

Bataille, *f.* جنك djénk.

Batailler. *v. n.* * دوکشمك déuyuchmék; چکشمك tjékichmék.

Bataillon, *m.* بولك béuluk.

Bâtard, *m.* de, *f.* پیچ pidj; قحبه‌نك روسپینك جوجغی kahpénin, rospounoun tjodjoughou; — *a.* نکاحسز nikahsez; * قلب kalb.

Batardise, *f.* پیچلك pidjlik.

Batate, v. Patate.

Bateau, *m.* قایق kayek; صندال sandal.

Batelage, *m.* حقه‌بازلق hokkabazlek; نولون navloun.

Batelée, *f.* قایق یوکی kayek yuku; * *fa.* چوق قلبه‌لق tjok kalabalek.

Batelet, *m.* كچوك قايق kutjuk kayek.

Bateleur, *m.* euse, *f.* حقه‌باز hokkabaz; كوزبايجى guéuz bayedje.

Batelier, *m.* ère, *f.* قايقجي kayekdje (tjayda).

Bâter, *v. a.* سمر طاقق sémér takmak.

Bâtier, *m.* سمرجي sémérdji.

Batifoler, *v. n. fa.* چوجقجه اوينامق tjodjoukdja oynamak.

Bâtiment, *m.* ياپو yapou, بنا bina; كمي guémi, تكنه tékné.

Bâtir, *v. a.* * sur qc. تمل قومق témél komak; *T.* شلاللمق choulallamak.

Bâtisse, *f.* ياپلمه yapelma; ياپو yapou.

Batiste, *f.* دلبند dulbénd, باتستا batista.

Bâton, *m.* دكنك déyénék; چبوق tjebouk; صوپه sopa; طوياقه toyaka; صرق serek; طياق dayak; tour de — كرش چقش guirich tjekech (akdjédén).

Bâtonner, *v. a.* كوتك طياق اورمق kéuték, dayak vourmak; دوكمك déuymék.

Battage, *f.* خرمن دوكمه qharman déuyme.

Battant, *m.* چاك دلى tjan dili; قپو قنادي kapou kanade.

Batte, *f.* طوقمق tokmak; — de blanchisseuse, طوقاج tokadj.

Batterie, *f.* دوكشمه déuyuchmé; *T.* طوب مترسي top métérizi; طبيه tabya; طوپ انباري top ambare; طبل سسي tabl(davoul) sési; — de fusil قرشولق karchelek; — de cuisine باقرلر bakerlar (achévinin); * چاره tjaré.

Batteur, *m. fa.* غوغاجى ghavghadje; — en grange خرمن دوكن qharman déuyén; — de pavé * بوش يلن boch yélén; خوارده qhovarda.

Battoir, *m.* طوقمق tokmak.

Battre, *v. a.* اورمق vourmak; دوكمك déuymék; چارپمق tjarpmak; بر يره چوق طوپ تفنك اتمق bir yéré tjok top, tufénk atmak, بر يري دوكمك bir yéri déuymék; — la campagne طولاشمق dolachmak; — le pavé بوشه يلمك bocha yélmék; *v. n.* le coeur lui bat يوركي اورر yuréyi vourour; * صايقلمق sayeklamak; se — *v. r.* اورلمق vouroulmak; چارپلمق tjarpelmak; se — contre q. بريله دوكشمك biriylé déuyuchmék.

Baudet, *m.* اشك échék.

Baudrier, *m.* قلج باغى keledj baghe.

Baume, *m.* پلسنك pélésénk; نعنه nané; — verte مرصمه marsama (marsamani); — comnune ou poivrée انكليز نعنه‌سى inguilis nanési.

Bavard, *m.* de, *f. a.* لافزن lafazan; كوزه guévézé; زوزك zévzék.

Bavarder, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.

Bavarderie, *f.* يكشاقلق yanchaklek.

Bave, *f.* صاليار salyar; سموك sumuk.

Baver, *v. n.* صالياري اقق salyare akmak.

Baveux, euse, *a.* سموكلو sumuklu.

Bayer, *v. n.* اغزيني اچوب بقمق aghzéne atjep bakmak.

Bayeur, *m.* euse, *f.* دانغلاق danghalak.

Béant, te, *a.* اچق atjek (aghze).

Béat, *m.* te, *f.* صورتا صوفى souréta sofou.

Béatifier, *v. a.* متلولندرمق moutloulandermak.

Béatitude, *f.* سعادت saadét.

Beau, bel, belle, *a.* كوزل guuzél; ايو éyi; — *ad.* il a beau faire نافله چالشور nafilé tjalecher; tout beau! يواش yavach; اصول ايله ousoul ilé.

Beau, *m.* كوزلى guuzéli.

Beaucoup, *ad.* چوق tjok, پك pék.

Beau-fils *m.* (fils par alliance) داماد damad; اوكه اوغل éuyé oghoul.

Beau-frère, *m.* (celui qui a épousé notre soeur) انشته énichté; (dont nous avons épousé la soeur) قاين kayen, kayn.

Beau-père, *m.* اوكه بابا éuyé baba; (celui dont on a épousé le fils ou la fille) قايناتا kaynata; اوغلان قز باباسى oghlan, kez babase.

Beauté, *f.* كوزللك guuzéllik.

Bec, *m.* غاغا ghagha; قوش بورنى kouch bournou; برون bouroun; — d'une plume قلم اوجي kalém oudjou; — d'une aiguiere برداق امزيكي bardak émziyi; دل dil (dénizdé): — à — دورد كوز آراسنده déurt guéuz arasenda.

Becasse, *f.* يلوه قوشي yélvé kouchou.

Bec-de-lièvre, *m.* يارق طوداق yarek dodak.

Bec-figue, *m.* انجير قوشى indjir kouchou.

Bêche, *f.* بل bél; قزمه kazma.

Bêcher, *v. a.* بللمك béllémék.

Bêchet, *m.* ايكي اوركجلو دوه iki éurkudjlu dévé.

Becqueter, *v. a.* غاغالمق ghagha-(gaga)lamak; قاقق kakmak.

Bedaine, *f. fa.* بيوك قرن béuyuk karen; * طلوم touloum; اشكنبه ichkémbé.

Bedon, *m.* * ششهان chichman.

Beffroi, *m.* بكجي قلەسي békdji koulési; شهاته چاكي chamata tjane.

Bégayer, *v. n. et a.* پلتكلمك pél-

téklénmék; پپه سویلمك pépé séuylémék.

Bégueule, *f. fa.* شاشقن chachken.

Bêler, *v. n.* مله‌مك mélémék.

Belette, *f.* كلنجك guélindjik.

Bélier, *m.* قوچ kotj.

Belître, *m.* كولخانى kulqhani.

Belle, *f.* كوزلى guuzéli; * سوكولو sévguulu.

Belle-de-jour, *f.* قزل صاري زنبق kezel, sare zambak.

Belle-de-nuit, *m.* كيجه صفا guédjé séfa (tjitjék).

Belle-fille, *f.* اوكه قز éuyé kez; (la femme de mon fils) كلين guélin.

Bellement, *ad. fa.* كوزلجه guuzéldjé; اصول ايله ousoul ilé.

Belle-mère, *f.* اوكه انا éuyé ana; (celle dont a épousé le fils ou la fille) قاين انا kayen ana (kaynana).

Belle-soeur, *f.* اوكه قز قرداش éuyé kez kardach; (la soeur de ma femme) بالدز baldez; (la soeur de mon mari) كورمجه guéurumdjé; (la femme de mon frère) كلين guélin.

Belliqueux, euse, *a.* جنك ايديجي djénk édidji.

Bellot, otte, *a. fa.* جان سوجك djan sévédjek.

Belveder, *m.* سيرانكاه ير séyranguiah yér; كوشك kéuchk.

Bénédiction, *f.* القش alkech; خير دعا qhayer doua.

Bénéfice, *f.* كرم kérém; لطف loutf; ايلك éylik; فايده fayda; وقف vakf.

Benêt, *a. m.* دلو déli; احمق ahmak.

Bénévole, *a. fa.* ايلك ايديجى éylik édidji.

Bénignité, *f.* ايلك éylik; انسانيت insaniyét; كرم kérém.

Bénin, **Bénigne**, *a.* انسانيتلو insaniyétli; سوكولو sévguulu; مظلوم mazlem.

Bénir, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék; خير دعا اوقومق qhayer doua okoumak.

Benjoin, *m.* عسلبند aselbénd (sakez).

Béquille, *f.* قولتق دكنكى koltouk déyénéyi.

Bercail, *m.* * اغل aghel.

Berceau, *m.* بشك béchik.

Bercer, *v. a.* بشك صللامق béchik sallamak; * اويوتمق ouyoutmak.

Berge, *f.* يوكسك اوچروم قيى yuksek, outjouroum keye.

Berger, *m* ère, *f.* چوبان tjoban.

Bergerie, *f.* اغل aghel; ماندره mandra.

Bergeronnette, *f.* قويرق صالان kouyrouk salan (kouch).

Béril, *m.* بللور billor.

Berle, *f.* صو معدنوسي sou ma-(magh)danosou.

Berlue, *f. fa.* كوز قرومه‌سي guéuz kararmase ; * كوزي كور اوله guéuzu kéur olma.
Bernable, *a.* كولنجك guulunédjék.
Berner, *v. a.* بريني كليمده چارشاوده صللامق birini kilimdé, tjarchafda sallamak ; مسخره ايتمك masqhara étmék.
Berniquet, *m. fa.* دلنجيلك diléndjilik.
Bérubleau, *m.* چمنی يشل tjuméni yéchil.
Besace, *f.* هكبه héybé ; * دلنجيلك diléndjilik.
Beset, *m. T.* هپ يك hép yék.
Besicles, *f. pl.* بر نوع كوزلك bir névï guéuzluk.
Besogne, *f.* ايش ich ; عمل amél ; زحمت zahmét.
Besogneux, euse, *a.* اقتضالو iktizale.
Besoin, *m.* اقتضا iktiza ; احتياج ihtiyadj ; حاجت hadjét ; لزوم luzoum ; يوقلق yoklouk.
Bestial, le, *a.* حيوانی hayvani.
Bestialité, *f.* حيوانلق hayvanlek.
Bétail, *m.* حيوان hayvan ; صغر segher.
Bête, *f.* حيوان hayvan ; جانوار djanavar ; — *a.* * احمق ahmak ; حيوان hayvan.
Bêtise, *f.* احمقلق ahmaklek ; حيوانلق hayvanlek.
Bétoine, *f.* كستره késtéré.
Bette, *f.* پازي paze.
Betterave, *f.* چوكندر tjukundur ; پانجار pandjar.
Bétuse, *f.* بالق فچيسي balek fetjese.
Beugler, *v. n.* بوكرمك béuyurmék.
Beurre, *m.* تره ياغی téré yaghe.
Beurrer, *v. a.* تره ياغيله ياپمق téré yagheyla yapmak.
Bévue, *f.* سهو séhv ; غلط ghalat.
Bezoard, *m.* پادزهر pad(pan)zéhir.
Biais, *m.* اكريلك éyrilik ; * طور tavr, طرز tarz ; de — *a.* اكري éyri.
Biaiser, *v. n.* اكري اولمق كتمك éyri olmak, guitmék ; ايو بهانه بولمق éyi béhané(mahana) boulmak.
Bibéron, *m*, بكري békri.
Bible, *f.* تورات tévrat.
Bibliographie, *f.* كتابدن اكلامه kitabdan anlama.
Bibliomane, *m.* كتاب دلوسي kitab délisi.
Bibliothécaire, *m.* كتبخانه ناظري kutubqhané nazere.
Bibliothèque, *f.* كتابخانه kitabqhané ; كتبخانه kutubqhané.
Biche, *f.* كيك صغنی kéyik seghene ; دانه dana.
Bicoque, *f.* قوي اولميان كچوك بر ير kavi olmayan kutjuk bir yér ; يوا youva.
Bidet, *m.* مدللو midilli.
Bien, *m.* ايو éyi ; اشه يرار iché yarar ; وارلق varlek ; طوغريلق doghroulouk.

Bien, *ad.* ايو éyi; كوزل guzél; پك pék; چوق tjok; استيرك istéyérék; faire — حظ آيتمك hazz étmék; بختى اولمق baqhte olmak.

Bien-aimé, ée, *a. m. et f* پك سوكولو pék sévguulu.

Bien-aise, *a.* خوشنود qhochnoud.

Bien-dire, *m. fa.* فصاحت fésahat.

Bien-disant, te, *a.* مير كلام mirĭ kélam.

Bien-être, *m.* راحت rahat; ايو حال éyi hal

Bienfaisance, *f.* ايلك éylik; كرم kérém.

Bienfaisant, te, *a.* ايلك ايديجي éylik édidji.

Bienfait, *m.* خيرعمل qhayr amél; ثواب sévab.

Bienfaiteur, *m.* **trice**, *f.* ايلك ايديجي éylik édidji; كريم kérim.

Bien-fonds, *m.* ملك mulk.

Bienheureux, euse, *a.* پك بختلو pék paqhtle; سعادتلو séadétli.

Bien que, *c.* كرچك كه guértjék ki.

Bienséance, *f.* ياقشق yakechek.

Bienséant, te, *a.* ياقشقلو yakechekle.

Bientôt, *ad.* همان héman (hémén); چابجق tjapoudjak.

Bienveillance, *f.* همّت himmét.

Bienveillant, te, *a.* همّتلو himmétli.

Bienvenu, ue, *a.* خوش qhoch; مقبول makboul.

Bienvenue, *f.* خوش كلمه qhoch guélmé; خوش كلدك ديمه qhoch guéldin démé.

Bienvoulu, ue, *a.* چكيلور tjékilir.

Bière, *f.* تابوت tabout; پيوا piva (itjki).

Biffer, *v. a.* سلمك silmék (yazeye), رسيد ايتمك résid étmék.

Bîgame, *a. m. et f.* ايكي قوجهلو قريلو iki kodjale, karele.

Bigarrer, *v. a.* آلاجهلق aladjalamak.

Bigle, *m.* برنوع تازي bir névĭ taze.

Bigle, *a.* شاشي chache.

Bigler; *v. n.* شاشي بقمق chache bakmak.

Bigorne, *f. T.* صاوا اورسي sava éursu.

Bigot, te, *a.* صورتا صوفى souréta sofou.

Bijou, *m.* جواهر djévahir.

Bijouterie, *f.* جواهرجيلك djévahirdjilik.

Bijoutier, *m.* جواهرجي djévahirdji.

Bilboquet, *m.* حاجى ياتمز hadje yatmaz.

Bile, *f.* صفره safra; اود éud; *اوكه éuké.

Bilieux, euse, *a.* صفرهلو safrale.

Billard, *m.* بلآرد billard (oyoun).

Bille, *f.* بلآرد طاشى billard tache.

Billebaude, *f. fa.* قرشقلق karecheklek.

Billet, *m.* تذكره tézkiré; پيانقو

كاغدي pianko kiaghede; تمسك téméssuk; يول امري yol émri.

Billon, *m.* باقر افاق پاره baker, oufak para; كچمز اقچه guétjméz akdjé.

Billot, *m.* كوتك kutuk.

Bimbelot, *m.* اوينجق oyoundjak.

Binocle, *m.* چفته دوربين tjifté durbun.

Biographie, *f.* وصف عمر vasfi éumr.

Bipédal, le, *a.* ايكي اياق بوبلي iki ayak boylou.

Bipéde, *a.* ايكى اياقلو iki ayakle.

Bis, se, *a.* سياه siyah (ékmék).

Bisaïeul, *m.* ددهنك ددهسي dédénin dédési.

Bisaïeule, *f.* ننهنك ننهسى nénénin nénési.

Bisannuel, elle, *a.* ايكى يللق iki yellek.

Bisbille, *f. fa.* نزاع niza; چكش tjékich.

Biscornu, ue, *a. fa.* ياقشقسز yakecheksez; * سيرك séyrék; نادر nadir.

Biscuit, *m.* پكسمت péksimét; شكرلو اتمك chékérli ékmék.

Bise, *f.* پويراز poyraz.

Biser, *v. a.* اسمرلنمك ésmérlénmék; — *v. a.* بشقه بويامق bachka boyamak.

Biset, *m.* تخته كوكرجينى taqhta guéuvérdjini.

Bisquer, *v. n.* طارلمق darelmak.

Bissac, *m.* هكبه héybé.

Bissextil, le, *a.* كبيسه kébisé.

Bistorte, *f.* قورد پنجهسى kourd péntjési.

Bitume, *m.* ير ساقزي yér sakeze.

Bivoie, *f.* يول آيردمي yol ayerdeme.

Bizarre, *a.* عجايب adjaïb; كمسهيه بكزمز kimséyé bénzéméz.

Bizarrerie, *f.* كمسهيه بكزمزلك kimséyé bénzémézlik.

Blafard, de, *a.* صررمش sararmech; كول رنكلو kul réngli.

Blaireau, *m.* پورسق porsouk.

Blâmable, *a.* عيبلنجق ayeplanadjak.

Blâme, *m.* آزار azar.

Blâmer, *v. a.* (q. de qc.) عيبلمق ayeblamak.

Blanc, anche, *a.* اق ak; بياض béyaz; چيل tjil; تميز témiz.

Blanc, *m.* بياض béyaz; اق ak; اق رنك ak réngu; اقلق aklek; — de céruse, ou de plomb استوبج ustubétj; — de baleine بالق نفسي balek nèfsi; en — *ad.* يازلمدق yazelmadek; بوياغمدق boyanmadek; بغلنمدق baghlanmadek.

Blanc-bec, *m. fa.* جاهل كمسه djahil kimsé.

Blanc d' Espagne, *m.* استوبج ustubétj.

Blanchâtre, *a.* اقچل akdjel.

Blancherie, v. Blanchisserie.

Blancheur, *f.* اقلق aklek ; اق رنك ak réngu.

Blanchir, *v. a.* اغرتمق aghartmak; بياضلتمق béyazlatmak ; بادانه اتمك badana étmék ; قصارلمق kassarlamak ; چرپمق tjerpmak (béz) ; ييقمق yeykamak ; *T.* قلايلمق kalaylamak ; * q. بريني پاكه چقرمق birini paka tjekarmak ; — *v. n.* اغرمق agharmak; * ne faire que — فايدهسز اولمق faydasez olmak.

Blanchisserie, *f.* قصارخانه kassarqhané ; بز چرپجق ير béz tjerpadjak yér.

Blanchisseur, *m.* قصار kassar.

Blanque, *f.* پيانقو piyanko.

Blaser, *v. a.* برينك فكريني كورالتمق birinin fikrini keuraltmak.

Blason, *m.* سلسله نشاني silsilé (sinsilé) nechane ; انك علمي onoun ilmi.

Blasphémateur, *m.* trice, *f.* كفر سويليجي kufr séuyléyidji ; كافر kiafir.

Blasphème, *m.* كفر kufr (kufur) ; كافرلك kiafirlik.

Blasphèmer, *v. a. et n.* كفر ايتمك سويلمك kufr étmék, séuylémék; اللهه سوكمك allaha séuymék.

Blatier, *m.* بغدايجي boughdaydje ; مطرباز madrabaz.

Blé, *m.* بغداي boughday ; اكن ékin.

Blèche, *a. fa.* سوزنده طورمز séuzundé dourmaz ; قري كبي اولان kare guibi olan.

Bled, v Blé.

Blême, *a.* صررمش sararmech ; بوز boz.

Blémir, *v*; *n.* بوزرمق bozarmak.

Blè-noir, *m.* ارناود داروسي arnavoud darese.

Blesser, *v. a.* يارملق yaralamak ; اجتمق adjetmak ; * انجتمك indjitmék ; ضرر ويرمك zarar vérmék ; se — *v. r.* يارهلنمق yaralanmak; كندويه اجي ضرر ويرمك kéndiné adjé, zarar vérmék.

Blessure, *f.* ياره yara ; ضرر zarar; انجنمه indjinmé.

Blet, ette, *a.* كچمش guétjmich (yémich).

Blé-turque, *m.* مصر بغدايي meser boughdaye.

Bleu, ue, *a.* ساوي mavi ; كوك guéuk.

Bleu, *m.* ماوي mavi ; ماوي بويا mavi boya; — celeste كوك ماوي guéuk mavi.

Bleuâtre, *a.* ماويجه mavidjé.

Bleuir, *v. a.* ماويلتمك mavilétmék ; — *v. n.* ماويلنمك mavilénmék.

Bloc, *m.* كوتك kutuk ; يغين yeghen ; en — كوتري guéuturu.

Blond, de, *a.* صاري قرمزي sare kermeze.

Blond, *m.* صاري قرمزي sare kermeze; بويله صاچلو ادم béuyle satjle adam.

Blondin, *m.* ne, *f.* صاري صاچلو sare satjle; **fa.* يوصمه yosma.

Blondir, *v. n.* صرارمق sararmak.

Bloquer, *v. a.* محاصره ايتمك mouhasére étmék.

Blossir, *v. n.* اولوب كچمك oloup guétjmék (yémich).

se Blottir, *v. r.* بوزلمك buzulmék (saklanmak itjin).

Blouse, *f.* دلك délik (billardda).

Bluet, *m.* ماوي پيغامبر چچكي mavi péyghambér tjitjéyi.

Bluetter, *v. n. fa.* قغلجم صاچلمق kegheldjem satjelmak.

Bobine, *f.* مقره makara; جهره djéhré.

Bocage, *m.* اورمانجق ormandjek.

Bocal, *m.* پوقال poukal; بر نوع اولجي bir névĭ éultju.

Boeuf, *m.* اوكز éukuz; صغر اتي segher éti.

Bogue, *f.* كستانه‌نك طش قبوغي késtanénin dech kaboughou.

Bohémien, enne, *m. f.* چنكانه tjinguiané.

Bohémiens, *m. pl.* چهلر tjéhlér; چهلولر tjéhlilér.

Boïard, *m.* بويار boyar.

* Boire, *v. a. et n.* ايچمك itjmék; صورمق sormak; اوته يانه كچمك euté yanéna guétjmék (kiahaden); — *m.* ايچكى itjki; ايچمه itjmé.

Bois, *m.* اودون odoun; اغاج aghadj; اورمان orman; كراسته kéréstè; كيك بوينوزي kéyik bouynouzou; طاش tach (dama, tavlouda).

Boiseux, euse, *a.* اودونلو odounlou.

Bois-gentil, *m.* مازريون mazérion.

Boisseau, *m.* بر نوع اولچي bir névĭ éultju.

Boisson, *f.* ايچكى itjki.

Boite, *f.* قوطي koutou; ظرف zarf; صندقجه sandekdja.

Boiter, *v. n.* اقسامق aksamak.

Boiteux, euse, *a.* اقساق aksak; طوپال topal.

Bol, *m.* كل kil; (terre sigillée) طين مختوم tenĭ maqhtoum; — d'Armenie ارمني كل kil érméni.

Bombarde, *f.* هوان طوپي havan topou.

Bombarder, *v. a.* قنبره اتمق koumbara atmak.

Bombardier, *m.* قنبرجى koumbaradje.

Bombe, *f.* قنبره koumbara.

Bon, bonne, *a.* ايو éyi; قوي kavi; بون béun; bon marché اوجز oudjouz.

Bon, *m.* ايو éyi; ايوسي éyisi; فايده fayda; كار kiar.

Bon, *ad. et i.* ايو éyi; بوبله ايو béuylé éyi; هه hé; tout de — كرچكدن guértjékdén.

Bonace, *f.* ايلمانلق ilimanlek.

Bonasse, *a. fa.* بون béun.

Bonbon, *m.* شكر آلاتی chékér aléati.
Bond, *m.* صچرامه setjrama.
Bonde, *f.* ضربه daraba (havouzoun).
Bondir, *v. n.* صچرامق setjramak.
Bondon, *m.* طپه tapa; طقاج tekadj.
Bondonner, *v. a.* طپه کچورمك tapa guétjirmék; طقامق tékamak.
Bonheur, *m.* اقبال ekbal; بخت baqht.
Bonhomie, *f. fa.* انسانيت insaniyét.
Bonifier, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék.
Bonjour, *m.* صباحكز خير اولا sabahenez qhayr ola; سلام sélam.
Bonne-dame, v. Arroch.
Bonnement, *ad.* طوغري doghrou; مخصوص maghsous.
Bonnet, *m.* بونتا bonéta; قلپاق kalpak; فس fés; اسكوف uskuf.
Bonneter, *v. a. fa. q.* آشوري عزت ايتمك achere izzét étmék.
Bonneteur, *m. fa.* عتيق طولاندرجى atik dolanderedje.
Bonnetier, *m.* چوراب اسقوفه طوقيان tjorab, eskoufa dokouyan.
Bon-sens, *m.* فراست firaset.
Bonsoir, *m.* اخشامكز خير اولا aqhchamenez qhayr ola; سلام sélam.
Bonté, *f.* ايولك éyilik.
Borax, *m.* بوره bora.
Borborygme, Borborisme, *m.* قرن كورلدمسي karen guuruldémési.
Bord, *m.* كنار kénar, قيى keye; كمي guémi; چرچوه tjértjivé, پرواز pervaz.
Bordel, *m.* بابوللق baboullouk; بابل خانه baboul qhané; صقال دوكن sakal déukén.
Border, *v. a.* كنارينى شريتلمك kénarene chéritlémék.
Bordereau, *m.* قايمه kayimé.
Bordure, *f.* كنار kénar; پرواز pérvaz; چرچوه tjértjivé.
Borèe, *m.* پويراز poyraz.
Borgne, *a.* بر كوزلو bir guéuzlu; * قرانلق karanlek.
Borgnesse, *f.* * چركن عورت tjirkin avrét.
Borne, *f.* سنورطاشى sinor tache; —s *pl.* سنورلر sinor(sener)lar.
Borner, *v. a.* سنور كسمك sener késmék.
Bornoyer, *v. a.* بر كوز ايله شاهوللق bir guéuz ilé chahoullamak.
Bosquet, *m.* اورمانجق ormandjek.
Bosse, *f.* قنبور kambour; قنبورلق kambourlouk; شيش chich; قبارتمه ايش kabartma ich.
Bosselage, *m.* قبارتمه ايش kabartma ich.
Bossetier, *m.* دوكمه‌جي déukmédji.
Bossu, ue, *a.* قنبورلو kambourlou; قنبور kambour.

Botanique, *f.* علم نباتات ilmî nébatat.

Botrys, *m.* قربغه اوتی kourbagha otbu.

Botte, *f.* باغ bagh; دمت démét; يغن yeghen; چزمه tjizmé.

Botteler, *v. a.* دمت باغلمق démét baghlamak.

Botter, *v. a.* چزمه ياپمق tjizmé yapmak; چزمه كيدرمك tjizmé guéydirmék; se — *v. r.* چزمه سن كيمك tjizmésin guéymék; چاموره قاره بصمق tjamoura, kara basmak.

Bottier, *m.* چزمه جی tjizmédji.

Bouc, *m.* اركج érkédj; طلوم touloum.

Boucan, v. Bordel.

Bouche, *f.* اغز aghez, aghz; دلك délik; — à — *ad.* اغز اغزه aghez agheza; sujet à sa — بوغاز دوشكنی boghaz duchguunu; de — *ad.* لسانا lisanén; دل ايله dil ilé; —s à feu طوپ اغزی top aghze; آتش اوكی atéch éunu.

Boucher, *v. a.* طقامق tekamak.

Boucherie, *f.* صلاخانه salaqhana; قصاب خانه kassab qhané.

Bouchon, *m.* طپه tapa, طقاج tekadj; ميخانه نشانی méyqhane nechane; mon petit — ياورم yavroum! قوزم kouzoum! * ميخانه méyqhané.

Boucle, *f.* حلقه halka; طوقه toka; زلف zuluf.

Bouclier, *m.* قلقان kalkan.

Boucon, *m.* زهرلو لقمه ايچكی zéhirli lokma, itjki.

Bouder, *v. n.* صورت ايتمك sourat étmék.

Boudeur, *m.* euse, *f. et a.* صورت الشيدن sourat ékchidén.

Boudin, *m.* قان صوجوغی kan soudjoughou.

Boue, *f.* چامور tjamour; ارين irin.

Bouée, *f.* *T.* شماندره chamandra (guémidé).

Boueur, *m.* زوقاق سپورجی zo(so)kak supurudji.

Boueux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou; چامورلق tjamourlouk; چامور tjamour.

Bouffée, *f.* بوره bora (ruzguiaren); طومان douman; اسمطا طوتمسی esetma toutmase; كگرمه guéyirmé.

Bouffette, *f.* كچوك پسكول kutjuk puskul.

Bouffir, *v. a.* ششورمك chichirmék; — *v. n.* ششمك chichmék.

Bouffissure, *f.* شش chich.

Bouffon, *m.* onne, *f. et a.* شقالو chakale; مسخره masqhara, شقاجی chakadje.

Bouffonner, *v. n.* شقا ايتمك chaka étmék.

Bouffonerie, *f.* شقا chaka.

Bouge, *m.* اوطه جق odadjek.

Bougeoir, *m.* ال شمعدانی él chamdane.

Bouger, *v. n.* یرندن قلداغق yérindén kemeldanmak.

Bougette, *f.* چانته tjanta.

Bougie, *f.* بال مومي bal momou.

Bougre, *m.* غلامپاره ghou(kou)-lambara.

Bouillant, te, *a.* قینار kaynar.

Bouilli, *m.* خشلامه qhachlama, سوکش séuyuch.

Bouillie, *f.* قویمق kouymak (mandja)

Bouillir, *v. n.* قینامق kaynamak; خشلانمق qhachlanmak; * ارتمق artmak, مایه‌سی کلمك mayase guélmék; — *v. a.* قیناتمق kaynatmak; خشلامق qhachlamak.

Bouillon, *m.* قینامه kaynama; ات صویی et souyou; * شدت chiddét; قزغنلق kezghenlek; ترید tirid.

Bouillonnant, te, *a.* قینار kaynar.

Bouillonner, *v. a.* قیناتمق kaynatmak; — *v. n.* قینامق kaynamak.

Bouis, v. Buis.

Boulanger, *m.* ère, *f.* اتمکجي ékmékdji.

Boulanger, *v. a.* اتمك پشرمك ékmék pichirmék.

Boule, *f.* طوپ top; یوارلق youvarlak; à (ou à la) — vue *ad.* فکرسز fikirsiz.

Bouleau, *m.* قاین اغاجی kayen aghadje.

Boulet, *m.* کلّه guullé; *T.* آت طپوغی at topoughou; — ramé صالقم salkem (topoun).

Boulette, *f.* کوفته kéufté.

Boulevart, **Boulevard**, *m.* شرانپو charanpov; بیوك طابیه béuyuk tabya.

Bouleverser, *v. a.* التنی اوستنه کتورمك altene ustuné guétirmék; یقمق yekmak.

Boulimie, *f.* جوع الکلب djou ul-kelp (djihanï kélp).

Boulin, *m.* کوکرجن یواسی guéuvérdjin youvase.

Bouliner, *v. a. fa.* اوردوده خرسزلق ایتمك ordouda qhersezlek étmék.

Boulineur, *m.* اوردي خرسزي ordou qherseze.

Boulingrin, *m.* یایلا yayla (yér).

Boulon, *m.* سماخور اکسری samaqhor énséri.

Bouque, *f.* دار بوغاز dar boghaz (souda).

Bouquer, *v. n.* زور ایله اوپمك zor ilé éupmék; — *v. a.* * *fa.* زور ایله الت ایتمك zor ilé alt étmék.

Bouquet, *m.* چچك دمدي طوتامی tjitjék démédi, toutame.

Bouquetier, *m.* چچکلك tjitjéklik (kap).

Bonquetière, *f.* چچکجي tjitjékdji (zénné).

Bouquetin, *m.* طاغ کچیسي dagh kétjisi.

Bouquin, *m.* قارت اركج kart érkédj; اركك طوشان érkék tavchan.

Bourbe, *f.* بالچق baltjek; چامور tjamour.

Bourbeux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou.

Bourbier, *m.* بتاق batak.

Bourbillon, *m.* قويو اريك kôyou irin.

Bourde, *f. fa.* يلان سويلمك yalan séuylémék.

Bourdon, *m.* اشك آروسي échék arese; حجاج عصاسی hudjdjadj asase.

Bourdonnement, *m.* وزلدي vezelde; مرلدي merelde; — d'oreille قولاق چكلامەسی اوتمەسي koulak tjenlamase, éutmési.

Bourdonner, *v. n.* وزلدامق vezeldamak; مرلدنمق mereldanmak.

Bourdonnet, *m. T.* فتيل fitil (yaranen).

Bourg, *m.* قصبه kasaba.

Bourgade, *f.* قصبەجق kasabadjek.

Bourgeois, se, *a. m. et f.* شهرلو chéhirli; مشتري muchtéri.

Bourgeon, *m.* فليس filis; كوز guéuz; فدان fidan; * قبارجق kabardjek.

Bourgeonner, *v. n.* فليسلنمك filizlénmék; يوزده قبارجق چقمق yuzdé kabardjek tjekmak.

Bourg-épine, *f.* اق دكن ak dikén.

Bourrache, *f.* لسان الثور lisanus-sévr (insani sélvi); صغر دلی segher dili.

Bourrasque, *f.* قاي kay; قاسرغه kasherga; * فرطنه fertena.

Bourre, *f.* توي tuy.

Bourreau, *m.* جلاد djéllad.

Bourrée, *f.* چالی دمدي tjale démédi.

Bourreler, *v. a.* ازيت ويرمك éziyét vérmék; صقمق sekmak.

Bourrelet, **Bourlet**, *m.* يصدق yasdek.

Bourrer, *v. a.* قل طولدرمق kel doldourmak; * مشته اورمق mouchta vourmak.

Bourrique, *f.* اشك échék; v. Mazette.

Bourru, ue, *a.* تتيز titiz.

Bourse, *f.* كيسه kisé (késé); توربا torba; پوليچه برستانی politja bézésténi; امداد imdad; ياردم yardem.

Bourse-à-pasteur, *f.* چوبان چانتەسي tjoban tjantase (ot).

Boursier, *m.* كيسەجي késédji.

Boursiller, *v. n.* پاره ديوشرمك para dévchirmek.

Bourson, *m.* طون ساعت جبی don, saat djébi.

Boursouflade, **Boursouflage**, *m.* * شيش chich.

Boursoufler, *v. a.* شيشورمك chichirmék.

Boursouflure, *f.* شيش chich.

Bouse, Bouze de vache, *f.* تزك tézék.

Bousillage, *m.* طوپراق ديوار toprak douvar.

Boussole, *f.* پسوله pousoula.

Bout, *m.* اوج oudj; كوشه kéuché; پارچه partja; مه باشي mémé bache; ديبلك diblik; être à — بتمك bitmék; au — de compte حساب باشنده hisab bachenda; صوكنده sonounda.

Boutargue, *f.* بالق يمرطهسي balek youmourtase.

Boute-feu, *m.* قونداق اتان koundak atan; * فساد قوپاران fésad koparan; *T.* قونداق koundak (yanghen itjin).

Boute-hors, *m.* بر نوع اويون bir névī oyoun; * دلبازلق dilbazlek.

Bouteille, *f.* شيشه chiché; صو قبارجغى sou kabardjeghe.

Bout-tout-cuire, *m. fa.* چوق اسرافجي tjok israfdje.

Boutique, *f.* دكان dukkan (tukyan); كارخانه kiar(kér)qhané; چرچيلك tjértjilik.

Boutiquier, *m.* چرچي tjértji.

Bouton, *m.* فليس filis, كوز guéuz; دوكمه duymé; قبارجق kabardjek.

Boutonner, *v. n.* فليسلنمك filislénmék; — *v. a.* الكلمك iliklémék.

Boutonnière, *f.* الك ilik.

Bouture, *f. T.* فدان fidan.

Bouverie, *f.* صغر اخوري segher aqhere.

Bouvier, *m.* ière, *f.* صغرچوبانى segher tjobane; * اوغز oghouz.

Bouvillon, *m.* طوسن tosoun.

Boyau, *m.* بغرساق baghersak; corde à — كرش kirich.

Boyaudier, *m.* كرشجي kirichdji.

Bracelet, *m.* بلزك bilézik.

Bractéole. *f.* التون ورق alten varak.

Brai, *m.* كمي قطرانى guémi katrane.

Braïe, *f.* قونداق koundak.

Braillard, de, Brailleur, euse, *a.* باغران bagheran.

Brailler, *v. n.* باغرمق baghermak.

* Braire. *v. n.* آكرمق anermak.

Braîsière, *f.* منغال manghal; فرنك اوجاغى frénk odjaghe.

Bran, *m.* بوق bok, نجاست nédjasét; — de son ايري كپك iri képék; — de scie دستره طلاشي téstéré talache.

Brancard, *m.* تجكره tédjkéré; يوك عربهسي yuk arabase.

Branche, *f.* دال dal; بوداق boudak; شمعدان قولى chamdan kolou; قنطرصاپى kantar sape.

Brancher, *v. a.* داله اصمق dala asmak; — *v. n.* داله قونمق dala konmak.

Branche-ursine, v. Acanthe.

Branchu, ue, *a.* داللو dalle.

Brande, *f.* كچوك چالی kutjuk tjale.

Brandevin, *m. fa.* عراقی erake.

Brandiller, *v. a.* صاللامق sallamak; se — *v. r.* صاللانمق sallanmak.

Brandilloire, *f.* صالنجق salendjak.

Branle, *m.* صاللانمه sallanma; صالنمه salenma; * استك isték.

Branler, *v. a.* صاللامق sallamak; — *v. n.* صاللنمق sallanmak.

Braque, *m. f.* زاغر zaghar; براق barak.

Braquer, *v. a.* دوزتمك duzétmék (topou).

Braques, *f. pl.* ينكچ مقصلري yénguétj makaslare.

Bras, *m.* قول kol; ينكچ مقصي yénguétj makase; * قوت kouvét; قدرت koudrét; يكيدلك yiyidlik.

Braser, *v. a. T.* دمر قيناتمق démir kaynatmak.

Brasier, *m.* كمور آتشي kéumur atéchi, قور kor; منغل manghal, * عشق آتشي achk atéchi.

Brasiller, *v. a.* براز قزارتمق biraz kezartmak.

Brasse, *f.* قولاج kouladj.

Brassée, *f.* بر قوجق bir koudjak.

Brasser, *v. a.* ايو قرشترمق éyi karechtermak; پشرمك pichirmék (piva).

Bravache, *m.* بيوك سوبليجي béuyuk séuyléyidji.

Bravade, *f.* چقش tjekech; ستم sitém.

Brave, *a. m.* يكيد yiyid; يوركلو yurékli, قهرمان kahriman; صاليجي saledje; جسور djéssour; *fa.* ياقشقلو yakechekle.

Braver, *v. a.* q. برينه چقش چقمق ايتمك biriné tjekech tjekmak, étmék; qc. برشي صايممق bir chéy saymamak.

Braverie, *f. fa.* سلطنت saltanat (esvabilé).

Bravoure, *f.* يكيدلك yiyidlik, قهرمانلق kahrimanlek, مردلك mérdlik.

Brayette, *f.* اوچقورلق outjkourlouk.

Brebis, *f.* قويون koyoun.

Brêche, *f.* ديوار يارغی douvar yareghe; يارق yarek; دلك délik; * ضرر zarar.

Brèche-dent, *a.* اوك ديشي دوكك éun dichi déukuk.

Bredouiller, *v. n. et a.* پپه سويلمك pépé séuylémék; پلتكلنمك péltéklénmék.

Bredouilleur, *m.* euse, *f.* پپه pépé, پپهكو pépéyi; پلتك pélték,

Bref, ève, *a.* قصه kesa.

Bref, *ad. fa.* قصهجه kesadja.

Bréhaigue, *a. fa.* قصر keser (hayvan).

Brelandier, *m.* ère, *f.* قماربار koumarbaz.

Breloque, *f.* اوينجق oyoundjak.

Brème, *f.* يابن بالغى yayen baleghe.

Breneux, euse, *a.* بوقلو boklou.

Brésil, *m.* بقم بقام bakam.

Bréslller, *v. a.* اوفاقلمق oufaklamak; بقام ايله بويامق bakam ilé boyamak.

Bretelle, *f.* قايش kayech.

Bretteur, *m.* غوغاجي ghavghadje.

Bretture, *f.* كدوك guédik; ديش dich.

Breuvage, *m.* ايچكي itjki.

Brevet, *m.* برات bérat; فرمان férman; نولون تذكرەسى navloun tézkirési.

Breveter, *v. a.* برات ويرمك bérat vérmék.

Bribe, *f. fa.* اتمك فصلەسي ékmék faslase.

Bride, *f.* كم guém; دزكين dizguin; باغ bagh, بند bend.

Brider, *v. a.* كم اورمق guém vourmak; صقى بغلمق seke baghlamak.

Bridon, *m.* باشلق bachlek (aten).

Brief, ève, *a. T.* قصە kesa.

Brièvement, *ad.* قصەجە kesadja.

Briéveté, *f.* قصەلق kesalek.

Brifer, *v. a. fa.* حرصلە يمك herslé yémék.

Brifeur, *m.* **euse**, *f. fa.* بوغاز دوشكنى boghaz duchguunu.

Brigade, *f.* بولك béuluk.

Brigadier, *m.* بولك باشي béuluk bache.

Brigand, *m.* يول كسيجي yol késidji; حرامى harami, حيدود haydoud.

Brignole, *f.* بر نوع اعلا اريك bir névi aléa érik.

Briguer, *v. a.* qc. اله كتورمكه چالشمق élé guétirméyé tjalechmak; حيله قوللانمق hilé koullanmak.

Brillant, te, *a.* پارلاق parlak; فراح ferrah.

Brillant, *m.* پرداه pérdah, پارلاقلق parlaklék; برلانتي berlanti; * فراحلق férrahlek.

Brimborions, *m. pl. fa.* اوينجق oyoundjak.

Brin, *m.* چوپ tjéup; صاپ sap; فليس filis; تل tél; بوي boy; اغاج كوودەسي aghadj guéuvdési; — à — *ad.* پارچە پارچە partja partja.

Brique, *f.* توغلە toughla; كرپج kérpidj.

Briquet, *m.* چاقمق tjakmak.

Briqueterie, *f.* كرميدلك kirémidlik.

Bris, *f.* قرلمە kerelma; يقق yekek.

Brise, *f.* باد صبا badĭ saba.

Brise-cou, *m. fa.* اوچرم outjouroum.

Brisement, *m.* طلغە چاتلامەسي dalgha tjatlamase; * — de coeur يورك ازلمەسي yurék ézilmési.

Briser, *v. a.* قرمق kermak; پارچەلمق partjalamak; * پك يورمق pék

yormak ; — *v. n.* چاتلمق tjatlamak (dalgha); se — *v. r.* قرلمق kerelmak; دورلمك durulmék.

Brisoir, *m.* طوقمق tokmak.

Broc, *m.* اغاج دستي aghatj tésti, تپمه tépmé; de bric et de — *ad.* پارچه پارچه partja partja.

Brocarder, *v. n. fa.* سوز اتمق séuz atmak, طاقلمق takelmak.

Brocard, *m.* زرباب zérbab, ديبا diba.

Broche, *f.* كباب شيشي kébab chichi; شيش chich; طپه tapa; بيز biz.

Brocher, *v. a.* دستگاهده نقش اشلمك déstguiahda nakch ichlémék; اورمك éurmék (tjorab); بغلمق baghlamak (bir kitabe bayaghe).

Brochet, *m.* طورنا بالغى tourna baleghe.

Broder, *v. a.* نقش اشلمك nakch ichlémék.

Broderie, *f.* نقش nakch (nahach); سوزانى suzani; *T.* زينت zinét.

Broncher, *v. n.* توكسمك téukésémék; اياغى اورلمق ayaghe vouroulmak; ياكلمق yanelmak.

Bronze, *m.* پرنج pirindj; طوج toudj.

Brosse, *f.* كفه سپوركه سى kéfé supurguési; فرچه fertja.

Brosser, *v. a.* كفه لمك kéfélémék; فرچه لمق fertjalamak.

Brout, **Brou**, *f.* يشل جويز قبوغى yéchil djéviz kaboughou.

Brouée, *f.* انجه يغمور indjé yaghmour.

Brouette, *f.* ال عربه سي él arabase.

Brouillamini, *m. fa.* كورلدي guurultu.

Brouillard, *m.* پوس pous, طومان douman; — *a.* papier — ياقى كاغدي yake kiaghede.

Brouiller, *v. a.* قرمه قرش ايتمك karma karech étmék; قرشترمق karechtermak; بولاندرمق boulandermak; شاشرمق chachermak; se — *v. r.* شاشمق chachmak; بولانمق boulanmak; *ايرلمق ayrelmak.

Brouillerie, **Brouille**, *f.* شاشرمه chacherma; غوغا ghavgha, نزاع niza.

Brouillon, onne, *a. m. et f.* فسادجي fésaddje; فساد چقرن fésad tjekaran; نزاعجي nizadje.

Brouillon, *m.* مسودّه musvéddé.

Brouissure, *f.* قراغى زيانى keraghe ziyane.

Broussailles, *f. pl.* چالى tjale.

Brouter, *v. a. et n.* اوتلامق otlamak.

Broutilles, *f. pl.* فليس filis; اسكي بسكي éski busku.

Broyer, *v. a.* ازمك ézmék, دوكمك déuymék; اوفاتمق oufatmak.

Bru, *f.* كلين guélin.

Bruine, *f.* چك tjiy (yaghan).

Bruiné, ée, *a.* چيك اورمش tjiy vourmouch.

Bruiner, *v. i.* چيك يغمق tjiy yaghmak.

Bruit, *m.* شماته chamata ; چاتردي tjaterde; پاتلمه patlama; كوسترش guéustérich ; خبر qhabér ; نزاع niza ; ولوله vélvélé.

Brlûé, ée, *a.* يانق yanek.

Brûlé, *m.* يانق yanek.

Brûler, *v. a.* يقمق ياقق yakmak; — *v. n.* يانمق yanmak.

Brûlot, *m.* آتش كميسي atéch guémisi.

Brûlure, *f.* ينغن زياني yanghen ziyane ; يانق يري yanek yéri.

Brun, ne, *a. m.* اسمر ésmér ; قرهجه karadja.

Brunet, *m.* ette, *f.* اسمر كمسه ésmér kimsé.

Brunir, *v. a.* اسمر ايتمك بويامق ésmér étmék, boyamak ; جلا ايتمك djila étmék; — *v. n.* اسمرلنمك ésmérlénmék.

Brunisseur, *m.* جلاجى djiladje.

Brunissoir, *m.* مصقله maskala.

Brusque, *a.* صرپ sarp, سرت sért.

Brusquer, *v. a.* q. باشنه قاقق bachena kakmak.

Brusquerie, *f.* خورپادلق qhoryadlek.

Brut, te, *a.* خام qham ; اشلنمامش ichlénmémich.

Brutal, le, *a.* حيوانجه hayvandja; خورپاد qhoryad.

Brutalité, *f.* حيوانلق hayvanlek ; پك خورپادلق pék qhoryadlek,

Brute, *f.* حيوان hayvan.

Bruyère, *f.* ارناود طاروسي اوتى arnavoud darese otou.

Buanderie, *f.* چماشر خانه tjamacher qhané.

Buandier, *m.* ère, *f.* چماشرجي tjamacherdje.

Bube, *f.* اسيلك issilik (kabardjek).

Bubon, *m.* خيارجق qheyardjek.

Bûche, *f.* يارمه اودون yarma odoun, كتوك kutuk ; بولمه béulmé ; * احمق ahmak.

Bûcher, *m.* اودونلق odounlouk.

Bûcheron, *m.* اودون يارجى odoun yaredje ; اودون يغنى odoun yeghene.

Bûchette, *f.* يونغه yongha.

Buffet, *m.* طولاب dolab.

Buffetier, *m.* چناق يلايجى tjanak yalayedje.

Buffle, *m.* مانده manda, صو صغري sou seghere, دنباط dumbat (dombay) ; * احمق ahmak.

Buire, *f.* كوكم guuyum.

Buis, *m.* چمشر tjim(chim)chir.

Buisson, *m.* چالى tjale ; چاليلق tjalelek.

Bulbe, *f.* چچك صوغانى tjitjék soghane.

Bulletin, *m.* تذكره tézkiré.

Bureau, *m.* بر نوع قبا قماش bir névi kaba koumach ; پيشتخته

pich(péch)taqhta ; چكمجه tjékmédjé; يازوخانه yazeqhané.

Burette, *f.* كچوك برداق kutjuk bardak.

Burin, *m.* ال قلمي él kalémi; آرده arda.

Buriner, *v. a.* شكاف ايتمك chikiaf étmék; قازمق kazmak; ديشلرين تميزلمك dichlérin témizlémék.

Burlesque, *a.* لطيفه‌لو latiféli.

Buse, *f.* بر نوع طوغان bir névï doghan; *احمق ahmak.

But, *m.* نشان يري nechan yéri; نيت niyét; انجام éndjam; de — en blanc, *ad.* * دوشنمزدن duchunmézdén; — à — تمام témam; باشه باش bacha bach, برابر bérabér.

Buter, *v. n.* نشانى اورمق nechane vourmak; * à qc. بر شيه چالشمق bir chéyé tjalechmak; se — *v. r.* نيت ايتمك niyét étmék; بر برينه مخالف اولمق bir biriné mouqhalif olmak.

Butin, *m.* يغمه yaghma.

Butiner, *v. a.* يغمالمق yaghmalamak.

Butor, *m.* بر نوع قوش bir névï kouch; *قاز kaz (kimsé).

Butorde, *f.* *قاز kaz (kimsé).

Buvable, *a.* ايچيلور itjilir.

Buveur, *m.* ايچيجي itjidji; بكري békri.

Buvoter, *v. a. fa.* آزر آزر صق صق ايچمك azar azar sék sék itjmék.

C.

Ça! *i.* هايده haydé! — *ad.* بونده bounda, بورايه bouraya; ça et la اوته برو éuté béri.

Cabale, *f.* مهر سليمان muhrï suléyman; خاتم جم qhatémï djém; كزلو اتفاق guizli ittifak.

Cabaler, *v. n.* سوزي بر ايتمك séuzu bir étmèk.

Cabane, *f.* قلبه kouliba; چركه tjérgué.

Cabaret, *m.* ميخانه méyqhané; كدي اوتى kédi otou.

Cabinet, *m.* اوطه oda; خلوت خانه qhalvétqhané; رجال دولت ridjalï dévlét.

Câble, *m.* پلامر palamar, خلات qhalat.

Cabri, *m.* اوغلاق oghlak.

Cabriole, *f.* هوايه صچرامه havaya setjrama.

Cabus, *a. m.* chou — لحنه باشي lahana bache.

Cacade, *f. fa.* صچمه setjma; * اشك شقاسى échék chakase.

Cache, *f. fa.* بوجق boudjak.

Cacher, *v. a.* صقلامق saklamak,

گزلمك guizlémék; اورتمك éurt-méк.

Cachet, *m.* مهر méuhur; طمغه damgha.

Cacheter, *v. a.* مهرلمك méuhur-lémék; مهر بصمق méuhur basmak.

Cachette, *f. fa.* بوجق boudjak; en — *ad.* گزلو guizli.

Cachot, *m.* زندان zendan.

Cacophonie, *f.* فنا صدا féna séda.

Cadavre, *m.* اولو éulu, جنازه djénazé; لش léch.

Cadeau, *m.* بخشش baqhchich.

Cadenas, *m.* اصمه كليد asma kilid. صفره طاقمي sofra takeme.

Cadenelte, *f.* قمچي صاچ kamtje satj.

Cadet, *m.* ette, *f. et a.* كنجي guéndji; كچوكي kutjuyu; كنج كشيذاده نفر guéndj kichi zadé néfér.

Cadette, *f. T.* قالدرم طاشي kalderem tache.

Cadran, *m.* كونش ساعتي guunéch saati; ساعت تختهسي saat taqhtase.

Cadre, *m.* چرچوه tjértjivé, پرواز pérvaz.

Cadrer, *v. a.* دورت كوشه ياپمق déurt kéuché yapmak; — *v. n.* avec qc. اويغون اولمق oyghoun olmak.

Caduc, uque, *a.* دوشكن duchguun, كچمش guétjmich; خراب qharab; اسكي éski; mal — طوتاري toutare, صرع sara.

Caducité, *f.* دوشكنلك duchguunluk.

Cafard, de, *a. et m. f.* مرايي murayi, يوزه كوليجي yuzè guuludju.

Cafarderie, *f.* مرايلك murayilik.

Café, *m.* قهوه kahvé.

Cafetan, *m.* قفتان kaftan.

Cafetier, *m.* قهوهجي kahvédji.

Cafetière, *f.* قهوه ابريغي kahvé ebreghe.

Cage, *f.* قوش قفصي kouch kafési; * حبس haps; *T.* اوك دورت ديواري évin déurt douvare; چناقلق tjanaklek (guémidé); تل قفص tél kafés.

Cagnard, de, *a. fa. m.* تنبل témbél; خوارده qhovarda.

Cagnarder, *v. n. fa.* تنبل طورمق témbél dourmak.

Cagnardise, *f. fa.* تنبللك témbéllik.

Cagneux, euse, *a.* اكري بجاقلو éyri badjakle.

Cagot, te, *a. et m. f.* مرايي murayi; صورتا صوفي souréta sofou.

Cagou, *m.* انساندن قاچن كمسه insandan katjan kimsé.

Cahier, *m.* جز djuz.

Cahoter, *v. a.* صرصمق sarsmak (araba).

Cahute, *f. fa.* فنا قلبه féna kouliba.

Caille, *f.* بلدرجن belderdjen.

Caillé, ée, *p. et a.* كسلمش késilmich; — *m.* كسك سد késik sud.

Cailler, *v. a.* كسمك késmék (sud); se — *v. r.* كسلمك késilmék.

Caillette, *f.* شردن chirdén; لافزن lafazan.

Caillou, *m.* چقمق طاشى tjakmak tache.

Caimand, *m.* de, *f.* **Caimandeur**, *m.* euse, *f.* بوش يليجي boch yélidji; تنبل دلنجى témbêl diléndji.

Caimander, *v. n. fa.* تنبللكدن دلنمك témbéllikdén dilénmék.

Caisse, *f.* صندق sandek; طولاب dolab; *اقجه akdjé; طبل tabl (davoul).

Caissier, *m.* تحصيلدار tahsildar.

Caisson, *m.* انبار ambar.

Cajoler, *v. a.* اوخشمق oqhchamak; صقاله كولمك sakala guulmék.

Cajolerie, *f.* اوخشمه oqhchama; يلتاقلق yaltaklek.

Cal, *m.* ناصور naser.

Calament, *m.* كدي اوتى kédi otou.

Calamine, *f.* توتيا tutya.

Calamite, *f.* مقناطيس meknates (meqhladez).

Calamité, *f.* بلا béla; مصيبت mousibét; سفيللك séfillik; دردمندلك dérdiméndlik.

Calamiteux, euse, *a.* سفيل séfil, زواللو zavalle; دردمند dérdiménd.

Calandre, *f.* بر نوع چاير قوشي bir névï tjayer kouchou; بغداي بتي boughday biti; منكنه méngué-né, جندره djéndéré (koumachen).

Calcédoine, *f.* بلغمي balghami (tach).

Calcul. *m.* حساب hisab.

Calculateur, *m.* محاسبه‌جي mouhasébédji.

Calculer, *v. a.* حساب ايتمك hisab étmék.

Cale, *f. T.* كمي انباري guémi ambare; قوي koy; اوچروم دكزكناري outjouroum déniz kénare; اولته قرشونى olta kourchounou; تخته پارچه‌سي taqhta partjase.

Calebasse, *f.* قباق kabak (itji boch); خام اريك qham érik.

Caleçons, *m. pl.* ايچ طونى itj donou.

Calemar, *m.* ديويد divid.

Calemare, *f.* v. Calmar.

Calendrier, *m.* تقويم takvim.

Calepin, *m. fa.* لغت كتابى loughét kitabe.

Calfat, *m.* قلفات kalafat.

Calfater, *v. a. T.* قلفات ايتمك kalafat étmék.

Calfateur, *m.* قلفاتجى kalafatdje.

Calibre, *m. T.* اغز aghez (silahen); قالب kaleb.

Calice, *m.* قدح kadéh.

à **Califourchon**, *ad.* آتلو atle; ات ايله at ilé.

se Câliner, *v. r. fa.* بوش كزمك boch guézmék.

Calligraphe, *m.* خطّاط qhattat.

Calmar, Cornet, *m.* مركّب بالغى murékkéb baleghe.

Calme, *a.* راحت rahat, *a.* سوس sous; — *m.* اليمانلق ilimanlek; * راحتلق rahatlek.

Calmer, *v. a.* راحتلندرمق rahatlandermak.

Calomnie, *f.* افترا iftira; بهتان béuhtan.

Calomnier, *v. a.* افترا ايتمك iftira étmék; بهتان اتمق béuhtan atmak.

Calotte, *f.* كلّهپوش késllépoch; تاكّه takké.

Calus, *m.* ناصور naser.

Calvitie, *f.* طازلق dazlek.

Camarade, *m. et f.* ارقداش arkadach.

Camard, de, *a. m. et f.* تاتار بورنلو tatar bourounlou.

Cambiste, *m.* صرّاف sarraf.

Cambrer, *v. a.* اكمك éymék (yay guibi).

Camelée, *f.* مازريون mazériyon.

Caméléon, *m.* بوقلمون boukalémoun.

Caméléopard, *m.* زرناپا zournapa, زرافه zurafa.

Camelot, *m.* صوف sof: مخيّر mouqhayyér (koumach).

Camelotte, *f.* فنا ايش féna ich.

Camion, *m.* افاق طوپلو اكنه oufak toplou iyné.

Camisade, *f.* كيجه بصقونى guédjé baskene.

Camisole, *f.* يلك yélék, زبون zeboun.

Camomille, *f.* پاپاتيه papatya (ot).

Camp, *m.* اوردي ordou.

Campagne, *f.* اوا اوه ova; قر ker; صحرا sahra; سفر séfér.

Campane, *f.* پسكول puskul.

Campanette, *f.* يبان نركيسي yaban nérguizi.

Campanille, *f.* چاك قلّهسي tjan koullési.

Camper, *v. a.* اوردي قورمق ordou kourmak; دكمك dikmék; — *v. n.* اورديسي اولمق ordousou olmak; se — *v. r.* قونمق konmak; اوتورمق otourmak.

Camphre, *m.* كافوري kiafouri (kiafiri).

Campos, *m.* تعطل téatil.

Camus, *m.* se, *f.* تاتار بورنلو tatar bourounlou.

Canaille, *f.* قبا خلق kaba qhalk; كولخانى kulqhani.

Canal, *m.* صو يولى sou yolou; *T.* اولوق olouk; * يول yol; چاره tjaré.

Canapé, *m.* بر نوع صدير bir névï sédir.

Canapsa, *m. fa.* چانته tjanta (méchinden).

Canard, *m. fa.* اوردك éurdék (érkék); صو ایتی sou iti.

Canarder, *v. a.* اوزقدن اورمق ouzakdan vourmak (kourchoun ilé).

Canari, *m.* قناریه قوشی kanarya kouchou.

Cancelle. *m.* کچوك استاقوس kutjuk estakoz.

Cancer, *m. T.* شیرپنچه chirĭ péntjé; برج سرطان bourdjĭ sérétan.

Cancre, *m.* استاقوس estakoz; ** fa.* ناکس na(né)kés.

Candélabre, *m.* میدان شمعدانی méydan chamdane.

Candeur, *f.* صافدرونلق safdérounlouk; صادقلق sadeklek.

Candi, ie, *a.* du sucre — نوبت شکری néubét chékéri; نبات شکري nébat chékéri.

Candide, *a.* صافدرون safdéroun, صادق sadek.

Cane, *f.* اوردك éurdék (dichi); **fa.* faire la — اورکك اولمق urkék olmak.

Canépetière, *f.* افاق طوی oufak toy.

Caneter, *v. n. fa.* اوردك کبي یورمك éurdék guibi yurumék.

Caneton, *m.* اوردك پلازي éurdék palaze.

Canevas, *m.* قباکتان بزي kaba kétén bézi; بوغاسي boghase; مسودّه musvéddé.

Canicule, *f.* یالدق یلدز yaldek yeldez; ایّام باحور éyamĭ bahour.

Canif, *m.* قلمتراش kalémtrach.

Canine, *a. f.* faim — جوع الکلب djou ul kélb (djihanĭ kélp); dent — آزو دیشي aze dichi.

Canne, *f.* بر نوع آرشین bir névĭ archen; قامش kamech; هازرن hazérén.

Cannelle, *f.* دارچین dartjin, tartjin; فچي لولهسی fetje loulase.

Cannellé, ée, *a.* دارچیني tartjini.

Canner, *v. a.* آرشینلمق archenlamak.

Cannetille, *f.* صرمه serma.

Canon, *m.* طوپ top, بال یمز bal yéméz; ناملو namle, دمر démir (silahen).

Canon, *m. T.* قانون kanoun; قاعده kaïedé.

Canonnade, *f.* طوپ پاتردیسی top paterdese.

Cannoner, *v. a.* طوپ ایله دوکمك top ilé déuymék (bir yéri).

Canonnier, *m.* طوپچي topdjou.

Canot, *m.* صاندال sandal (kayek).

Cantharide, *f.* قوندز بوجکي koundouz béudjéyi.

Cantine, *f.* شراب صندیغی charab sandeghe; قولتق koltouk (ordouda).

Canton, *m.* سمت sémt, محلّه mahallé.

Cantonner, *v. a. et n.* عسکري

قومق محلّه‌لره askéri mahallé-léré komak.

Cap, *m.* بورن bouroun, دل dil (dénizin); de pied en — باشدن اياغه bachdan ayagha.

Capable, *a.* الندن كلور élindén guélir; الملو alemle.

Capacité, *f.* قابليت kabiliyét, الندن كلمه élindén guélmé; اوزاقلق ouzaklek; ميدان méy-dan.

Caparaçon, *m.* ات اورتوسي at éurtusu.

Capillaire, *m.* كشپر képhpér (ot).

Capitaine, *m.* يوز باشي yuz bache; قوشجي باشي kouchdjou bache.

Capital, le, *a.* اقتضالو iktizale, باش bach, *a.*

Capital, *m.* سرمايه sérmayé; اقتضالو شى iktizale chéy.

Capitale, *f.* پاي تخت payï taqht; بيوك يازي béuyuk yaze.

Capitan, *m.* بيوك سويلين béuyuk séuyléyén.

Capitation, *f.* خراج qharadj.

Capiteux, euse, *a.* سرخوش ايديجي sérqhoch édidji.

Capitulation, *f.* ويرا vira (véra); ويرا كاغدي vira kiaghede.

Capituler, *v. n.* ويرا ويرا ايله ويرمك véra, véra ilé vérmék.

Capon, *m. fa.* فنا اوينيان féna oynayan.

Caporal, *m.* اون باشى on bache.

Capot, *m.* قاپوط kapout; يغمورلق yaghmourlouk.

Capote, *f.* زنّه يغمورلغى zénné yaghmourloughou.

Capre, *m.* قرصان كميسى koursan guémisi.

Câpre, *f.* كبره kébéré (méyvé).

Caprice, *m.* كندو عقلني بكنمه kéndi aklene béyénmé; كندو كيفنجه ايتمه kéndi kéyfindjé ét-mé; عناد inad; كيف kéyf.

Capricieux, euse, *a.* كندو سوزم اولسون دين kéndi séuzum ol-soun déyén; ايله اويمز élé ouy-maz.

Capricorne, *m.* برج جدي bour-djï djédi.

Captation, *f.* حيله hilé; فن fénn (fénd).

Captieux, euse, *a.* الداديجي al-dadedje.

Captif, ive, *a.* اسير ésir (yésir); طوتلمش toutoulmouch.

Captiver, *v. a.* * اسير ايتمك ésir étmék; se — *v. r.* * اسير كوله اولمق ésir, kéulé olmak.

Captivité, *f.* اسيرلك ésirlik.

Capture, *f.* طوتمه toutma; قاپمه kapma; يغما yaghma; ضبط zabt.

Capuce, Capuchon, *m.* باشلق bachlek; قوقوله koukoula (pa-pazlaren).

Capucine, *f.* هند ترەسي hind téréşi.

Caquet, *m.* لاف laf; ياوه سوز ya-vé séuz.

Caqueter, *v. n.* يكشامق yanchamak; چكه چالمق tjéné tjalmak.

Caqueterie, *f.* يكشامه yanchama; كوزهلك guévézélik.

Caqueteur, *m.* euse, *f.* يكشاق yanchak, كوزه guévézé, چكه چالان tjéné tjalan.

Car, *c.* زيرا zira, چونكه tjunki.

Carabé, *m.* كهربار kéhribar.

Carabine, *f.* قرهبنا karabina (tufénk).

Caractère, *m.* نشان nechan; حرف harf, يازي yaze; يوزصويى yuz souyou; رتبه rutbé, مرتبه mértébé; مشرب méchréb; كچنمه guétjinmé; عنوان unvan; منصب mansoub.

Caractériser, *v. a.* وصف ايتمك vasf étmék; se— *v. r.* كندويى بلدرمك kéndini bildirmék.

Carafe, *f.* كچوك شيشه kutjuk chiché.

Caramel, *m.* عقيده akidé (chékér).

Carat, *m.* *T.* قيرات kerat, چكردك tjékirdék.

Caravane, *f.* كروان kérvan (kévran), قافله kafilé.

Caravanier, *m.* كروان باشي kérvan bache, سربان باشي sérban (savran) bache.

Carboncle, *m.* شمس چراق طاشى chémsï tjerak tache.

Carbonnade, *f.* كول بصدي kul basde.

Carcan, *m.* دمر تصمه démir tasma.

Carcasse, *f.* قبورغه كمكلري kabourgha kémikléri.

Carcinome, *m.* *T.* شيرپنجه chirï péntjé.

Cardamine, *f.* صوترهسي sou térési.

Cardamome, *m.* قاقله kakoulé.

Cardasse, *f.* *T.* يوك طراغى yun taraghe.

Carder, *v. a.* يوك ايپك طرامق yun, ipék taramak.

Cardier, *m.* طراقجى tarakdje (yun itjin).

Cardinal, le, *a.* باشلو bachle; باش bach, *a.*

Cardinal, *m.* كردباس kérdiyas.

Cardon, *m.* يبان انكناري yaban énguinare.

Carême, *m.* بيوك پرهيز béuyuk pérhiz (péhriz).

Carénage, *m.* قلفات يري kalafat yéri; قلفات kalafat.

Carène, *f.* كمينك قرنى guéminin karne.

Caresse, *f.* جلوه djilvé; عشق achk.

Caresser, *v. a.* جلوه ايتمك djilvé étmék; كيف جلوه باغشلمق kéyf, djilvé baghechlamak; خاطرين اله المق qhateren élé almak.

Cargaison, *m.* كمي يوكي guémi yuku.

Caricature, *f.* *T.* عجّ العجايب شي adjdj él adjayib chéy.

Carie, *f.* *T.* چوركلك tjurukluk; قورد بوجك يموكي kourd, béudjék yémiyi.

Carier, *v. a.* ينمك yénmék (kémik, boughday); se — *v. r.* چوريك tjurumék.

Carmes, *m. pl.* دورت جهار déurt djéhar.

Carmin, *m.* لعل léal, سرخ sourqh.

Carnage, *m.* قرغن kerghen; لش léch.

Carnassier, ère, *a.* ات ييجى ét yéyidji.

Carnaval, *m.* ات كسيمى ét késimi.

Carne, *f.* كوشه kéuché.

Carnéole, Cornaline, *f.* حكيك طاشي hakek tache.

Carnivore, *a. et m.* v. Carnassier.

Carogne, *f. fa.* فاحشه fahiché.

Carotte, *f.* هاوج havoudj.

Caroube, Carouge, *m.* كچي بوينوزي kétji bouynouzou.

Carpe, *f.* سازان بالغى sazan baleghe.

Carpin, *m.* اق اغاج ak aghadj.

Carquois, *m.* تيركش tir(tér)kéch, اوقلق oklouk.

Carré, ée, *a.* دورت كوشه‌لو déurt kéuchéli.

Carré, *m.* دورت كوشه déurt kéuché; *T.* خانه qhané (damada).

Carreau, دورت كوشه طاش déurt kéuché tach; طغله toughla; يوز يصديغى yuz yasdeghe; اوتى utu; *T.* طون tavan; اوريا orya (oyoun kiahadenda); قابضلق kabezlek; معده صقلتى midé sekléti.

Carrefour, *m.* دورت يول اغزي déurt yol aghze; زوقاق كوشه‌سى zo(so)kak kéuchési.

Carrer, *v. a.* دورت كوشه ايتمك déurt kéuché étmék; se — *v. r.* يايلمق yayelmak.

Carrière, *f.* طاش اوجاغى tach odjaghe; سكردم يري séyirdim yéri; * مدّت عمر muddétĭ éumr.

Carrillon, *m.* چاك چالنمه‌سى tjan tjalenmase; * شماته chamata.

Carrosse, *m.* عربه araba, قوچى kotjou, هنتو hintov.

Cartéaux, *m. pl.* دكز خريطه‌لري déniz qhartalare.

Carte, *f.* مقوّي moukava; اويون كاغدي oyoun kiaghede; ميخانه‌جي حسابى méyqhanédji hisabe; — géographique خريطه qharité (qharta); — de marine دكز خريطه‌سي déniz chartase; —s *pl.* كاغد اويونى kiaghed oyounou, قمار koumar.

Cartero, *m.* جزدان djouzdan.

Carthame, *m.* اصفور asfour.

Cartilage, *m.* كمورداك kémurdék (kemertek); صاچ اوزادان satj ouzadan.

Carton, *m.* مقوّي moukava.

Cartouche, *f.* فشك fichék (silahen).

Carus, *m. T.* اولم اويقوسي éulum ouykousou.

Carvi, *m.* كفه فرنك كميونى kéfé, frénk kimyonou.

Cas, *m.* دوشش duchuch; راسات rasat, وقعه vakaa; ايش ich; عمل amél; *T.* بنا bina; *faire — de qc. برشئ بيوك صايمق bir chéyi béuyuk saymak; en, au — que..., *c.* اكر كه éyér ki; en tout — بهر حال béhér hal, بى حال béy halin.

Cas, sse, *a.* قرق سسلو kerek sésli.

Casanier, *m.* **ière**, *f.* * او كديسي év kédisi (kimsé).

Case, *f.* خانه qhané (damada); قپو kapou (tavlouda); *fa.* patron de la — اوصاحبى év sahibi.

Caserne, *f.* قشله kechla.

Caserner, *v. n.* قشلهده اوتورمق kechlada otourmak; — *v. a.* قشلهيه قومق kechlaya komak.

Cassant, te, *a.* قريلور kereler.

Casse, *f.* خيارشنبه qheyar chémbé; *T.* قالّ اوجاغى kall odjaghe.

Cassé, ée, *p. et a.* قرق kerek, *a.*

Casse-cou, *m.* اوچرم يرِ outjouroum yér.

Casse-lunette, v. Bluet.

Casse-museau, *m.* سلّه sillé.

Casse-noisette, *m.* فندق قرجق fendek keradjak.

Casser, *v. a.* قرمق kermak; پارهلمك paralamak; * يول ويرمك yol vérmék; بطّال ايتمك battal étmék; يوق ايتمك yogh étmék; ضعيفلتمق zayeflatmak; se — *v. r.* قرلق kerelmak.

Casserolle, *f.* تنجره téndjiré.

Cassette, *f.* صندقچه sandektja.

Cassis, *m.* سياه فرنك اوزمي siyah frénk uzumu.

Cassonade, *f.* توز خام شكر toz, qham chékér.

Cassure, *f.* قرق kerek, *s.*; چتلاق tjatlak.

Castille, *f. fa.* نزاع niza.

Castor, *m.* قوندز koundouz.

Castoréum, *m.* قوندز خايهسى koundouz qhayési.

Castrat, *m.* خادم qhadem.

Casuel, elle, *a.* راست كلان rast guélén.

Catalogue, *m.* اسامه ésamé; دفتر téftér.

Cataplasme, *m.* ملهم mélhém; لاپه lapa.

Catapulte, *f. T.* منجنق méndjénik (mandjelek).

Cataracte, *f.* پرده pérdé (guéuzdé); بالقچل balekdjil (balekdjen).

Catarrhe, *m.* زكام zukkiam, نزله nouzla, نوازل névazil, انمه énmé.

Catastrophe, *f.* صوك ماجرا son madjara.

Catéchiser, *v. a.* تعليم دين ايتدرمك téalimi din éttirmék.

Catechu, *m.* كعت هندي kiat hindi.

Catolique, *a.* عمومي oumoumi;

— *m. et f.* قتولك katoulik, پاپشته papichté, لاطين latin.
en Catimini, *ad. fa.* كزلو guizli.
Catin, *f. fa.* * پوستال postal (zénné).
Cauchemar, *m.* اغر بصان agher basan.
Caudé, ée, *a.* قويرقلو kouyrouklou.
Cause, *f.* سبب sébéb ; باعث baïs; ايش ich; مصلحت maslahat; دعوا dava; خصوص qhousous; طرف taraf; à — de, *prp.* ايچون itjin; اوتري éuturu, سببدن sébébdén ; à — que *c.* چونكه tjunki.
Causer, *v. a.* كتورمك guétirmék; ايتمك étmék, پيدا ايتمك péydah étmék; — *v. n.* يكشامق yanchamak.
Caustique, *a. T.* ياقيجي yakedje.
Cautère, *m.* ياقي yake.
Cautériser, *v. a. T.* ياقي اچمق yake atjmak.
Caution, *f.* كفيل kéfil.
Cautionner, *v. a.* q. كفيل اولمق kéfil olmak.
Cavalcade, *f.* بنش binich (at ilé).
Cavale, *f.* قسراق kesrak.
Cavalerie, *f.* آتلو عسكر atle askér.
Cavalier, *m.* آتلو atle; سوار suvar; سپاهي sipahi (ispahi); قوالر kavaler.
Cavalier, ère, *a.* معاف mouaf; آزاد azad, چلبي tjélébi; براز فضول biraz fodoul.
Cave, *f.* كيلار kilar (kilér), مخزن mahzén (maghaza), بودرم bodroum, زير زمين zér zémin; مغره maghara; صندقجه sandekdja.
Caveçon, v. Cavesson.
Cavée, *f.* صو يولي sou yolou.
Caver, *v. a.* قازمق kazmak, اويمق oymak.
Caverne, *f.* اين in, مغره maghara; اويق oyouk, *s.*
Cavesson, *m.* قنطرمه kantarma.
Caviar, *m.* خاويار qhavïar.
Cavité, *f.* چوقر tjoukour; اويق oyouk, *s.*
Ce, cet, cette, *pr.* بو bou, شو chou; ce que, ce qui اوكه o ki.
Céans, *ad.* بونده bounda, بورده bourda.
Ceci, *pr.* اشته بو ichté bou.
Cécité, *f.* كورلك kéurluk.
Ceder, *v. a.* بشقه سنه چويرمك bachkasena tjévirmék, فراغت ايتمك féraghét étmék; — *v. n.* à q. برندن ساوشمق birindén savouchmak.
Cédre, *m.* يوكسك چام yuksék tjam.
Cédule, *f.* تذكره tézkéré; ال يازيسي él yazese.
* Ceindre, *v. a.* قوشاتمق kouchatmak.
Ceinture, *f.* قوشاق kouchak, كمر kémér; باغ bagh.
Ceinturon, *m.* قلج باغي keledj baghe.

Cela, *pr.* بو bou, شو chou.
Céladon, *m.* اچق يشل àtjek yéchil; چلبی كمسه tjélébi kimsé.
Célébration, *f.* شينلك chénlik.
Célèbre, *a.* مشهور méchhour (ménchour).
Célébrer, *v. a.* كون طوتمق guun toutmak, مدح ايتمك médh étmék, شينلك ايتمك chénlik étmék; *T.* ليطوريا ايتمك litourya étmék.
Célébrité, *f.* شينلك chénlik, شهرت chéuhrét; نام nam.
Céler, *v. a.* كزلمك guizlémék.
Céleri, *m* كرويز kéréviz.
Céleste, *a.* كوكلو guéuylu, سماوي sémavi; bleu — كوك ماوي سد sud, géuk mavi.
Célibat, *m.* بكارلق békiarlek, اركنلك érguénlik.
Célibataire, *m.* بكار békiar, اركن érguén.
Cellier, *m.* كيلار kilar.
Cellule, *f.* زاويه zaviyé.
Celui, celle, *pr.* شو chou; — ci اشته شو ichté chou; — là اشته او ichté o.
Cendre, *f.* كول kul; — de plomb صاجمه satjma; — verte چمنی يشل tjuméni yéchil.
Cendré, ée, *a.* كول رنكي kul réngui.
Cendrée, *f.* قرشون كوپکی kourchoun kéupuyu; صاجمه satjma.

Cénobite, *m.* قره باش kara bach, زاهد zahid, رهبان rouhban.
Cénotaphe, *m.* بوش تربه boch turbé.
Cens, *m.* ملك كراسي mulk kirase.
Censal, *m.* دلال téllal, ميانجي miyandje.
Censerie, *f.* دلاليه téllaliyé.
Censeur, *m.* كتاب مفتشی kitab mufèttichi.
Censurer, *v. a.* ذم ايتمك zémm étmék; حكم ايتمك hukm étmék.
Cent, *a. m.* يوز yuz.
Centaine, *f.* يوز yuz; يوزي yuzu.
Centaure, *m.* ياري ات ياري انسان yare at yare insan.
Centaurée, *f.* كنتاوريون kéntavriyon.
Centinaire, *a.* يوز يللق zuz yellek.
Centième, *a.* يوزنجی yuzundju.
Central, le, *a.* مركزي mérkézi.
Centre, *m.* مركز mérkéz, اورتا ير orta yér.
Centuple, *a.* يوز قات yuz kat.
Cep, *m.* اصمه كتوكی asma kutuyu.
Cependant, *ad.* بو ارالقده bou aralekda; ينه اويله ايكن yiné éuylé ikén; بويله بله béuylé bilé.
Cérat, *m.* بال موملو ملهم bal momlou mélhém.
Cerceau, *m.* فچي چنبري fetje tjémbéri.
Cercle, *m.* دايره dairé.
Cercler, *v. a.* چنبرلك tjémbérlémék.

Cercueil, *m.* تابوت tabout.
Cérémonie, *f.* آين ayen, توره turé; تكليف téklif.
Cerf, *m.* كيك kéyik (guéyik).
Cerfeuil, *m.* طوراغ اوتى doragh otou.
Cerf-volant, *m.* بوق بوجكى bok béudjéyi; اوچرمه outjourma.
Cerise, *f.* كراس kiras
Cerne, *m.* دايره daïré.
Cerner, *v. a.* اطرافنه دايره چكمك étrafena daïré tjékmék; باريه المق bareya almak; — de noix جويز صويمق djéviz soymak.
Certain, ne, *a.* كرچك guértjék, صحيح sahih; انانلجق inaneladjak; — *pr.* بر bir, فلان filan.
Certes, *ad.* كرچك guértjék, حقيقت hakekét.
Certificat, *m.* تحقيق نامه tahkik-namé.
Certitude, *f.* كرچك guértjék, كرچكلك guértjéklik.
Cérumen, *m. T.* قولاق بوقى koulak bokou.
Céruse, *f.* اوستوبچ ustubétj.
Cerveau, *m.* بين béyn; * فراست firasét.
Cervelle, *f.* v. Cerveau.
César, *m.* چاسار tjasar.
Cesse, *f.* طورمه dourma, *a.*; sans — *ad.* طورميوب dourmayeb, طورمه dourma, بر دوزيه bir duziyé.
Cesser, *v. a.* طوردرمق dourdourmak; طوتمق toutmak; —*v. n.* طورمق dourmak; دوكنمك tukénmék.
Cession, *f.* فراغت féraghét.
C'est, *v. i.* در dir, der, dur, dour; بو در bou dour; يعني yani, ديمك دركه démék dirki; — que, *c.* زيرا zira, سبب sébéb; — ne pas que, *c.* دكل كه déyil ki; si ce n'est, *c.* ماعدا maada.
Cétérach, *m.* التون اوتى altoun otou.
Chabraque, *f.* صغرپوش saghri-poch.
Chacun, ne, *pr.* هر بر hér bir; هر hér.
Chafouin, ne, *a. m. et f. fa.* كوسترشسز guéustérichsiz.
Chagrin, *m.* تاسه tasa, قساوت kasavét(fét); قيغو kayghe; *T.* صغري saghre; كلر ديسى kélér dirisi, كلر kélér.
Chagrin, ine, *a.* قساوتلو kasavétli, جانى صقغن djane sekghen.
Chagrinant, te, *a.* جان صقلەجق djan sekeladjak.
Chagriner, *v. a.* جان صقمق djan sekmak; طارلتمق dareltmak.
Chaîne, *f.* زنجير zindjir; كورك kurék (azab).
Chaînette, *f.* زنجيرجك zindjirdjik; ساعت كوستكي saat kéustéyi.
Chaînon, *m.* زنجير آشغى zindjir acheghe.
Chair, *f.* ات ét; دري déri; تن رنكي tén réngui.
Chaire, *f.* كرسي kursu (épisko-

posoun); منبر mémbér; مدرسلك mudérrislik.

Chaise, *f.* اسكمله iskémlé(li); محفه mafa; بر نوع عربه bir névï araba; — percée حوروضلو اسكمله havrozlou iskémlé.

Chaland, *m.* de, *f.* مشتري much-téri.

Chaldeen, enne, *m. f.* كلداني kildani.

Châle, *m.* شال chal.

Chaleur, *f.* اسجاق issi(se)djak, *s.* اسجاقلق sedjaklek; آتش atéch; حرارت hararét; قزغنلق kezghenlek; * غيرت ghayrét.

Chaleureux, euse, *a.* اسجاق issi-(se)djak, *a.* آتشلو atéchli.

Chaloupe, *f.* شلوپه chouloupa (guémi).

Chalumeau, *m.* قامشجق kamech-djek; صمان چوپی saman tjéupu; قوال kaval, دودك duduk.

Chamaillis, *m. fa.* دوكش déu-yuch, * نزاع niza.

Chamarrer, *v. a.* زنجفلمك zin-djéflémék.

Chambre, *f.* اوطه oda; او év; قمره kamara; خلوتخانه qhalvét-qhané.

Chambrée, *f.* ارقداشلق arka-dachlek.

Chambrer, *v. n.* برابر اوتورمق ba-rabar otourmak; اوطهشقلق ايتمك odacheklek étmék; — *v. a.* q. بريني بر اوطهده قپالو طوتمق birini bir odada ka-pale toutmak; بريني بر يانه چكمك birini bir yana tjékmék.

Chameau, *m.* دوه dévé; دوه تویی dévé tuyu.

Chamois, *m.* طاغ يبان كچيسی dagh, yaban kétjisi; طورنجي tourondjou.

Champ, *m.* تارلا tarla; صحرا sahra; * سبب sébéb; sur le — همان héman; —s *pl.* قر ker.

Champeaux, *m. pl.* چاير tjayer.

Champignon, *m.* منطر mantar.

Champion, *m.* جنكجي djénkdji; قهرمان kahriman.

Chancelant, te, *a.* بر دالده طورمز bir dalda dourmaz.

Chanceler, *v. n.* صللانمق sallan-mak; صالنمق salenmak; ايكي فكرلو اولمق iki fikirli olmak.

Chancelier, *m.* ديوان كاتبي افنديسي divan kiatibi, éféndisi.

Chancellerie, *f.* ديوانخانه divan-qhané, قلم kalém.

Chancir, *v. n. et* se — *v. r.* كوفلنمك kuflénmék.

Chancissure, *f.* كوف kuf.

Chancre, *m. T.* ينور ياره yénir yara, شير پنجه chirï péntjé.

Chandelier, *m.* شمعدان chamdan; مومجي momdjou.

Chandelle, *f.* آيدن ayden, ايدنلق aydenlek, اشق echek.

Change, *m.* دكش déyich, ترانپه terampa; اقچه بوزمه akdjé boz-

ma; صراف اوطه‌سی sarraf odase; صرافلق sarraflek; lettre de — تمسك témessuk, پوليچه politja.

Changer, *v. a.* دكشمك déyichmék; دكش ايتمك déyich étmék; بوزمق bozmak (akdjé); دكشترمك déyichtirmék; — *v. n.* (de qc.) دكشلمك déyichilmék.

Changeur, *m.* صراف sarraf.

Chanson, *f.* تركى turku; الاهي ilahi; * بوش لاقردي boch lalakerde.

Chansonner, *v. a.* اوستنه تركي چقرمق ustuné turku tjekarmak.

Chant, *m.* مقام makam; اوتش éutuch.

Chanteau, *m.* اتمك دلي ékmék dilimi; پارچه partja.

Chanter, *v. a. et n.* چاغرمق tjaghermak (turku); اوتمك éutmék; الاهي اوقومق ilahi okoumak.

Chanteur, *m.* euse, *f.* خواننده qhanéndé.

Chantier, *m.* آولى avlou (odoun, kéréstè komagha); ترسخانه حوضي térsqhané havouzou.

Chanvre, *m.* كندر kéndir, كنور kénévir.

Chapeau, *m.* شبقه chapka; *fa.* اركك érkék.

Chapelet, *m.* تسبيح tésbih.

Chapelle, *f.* محراب mihrab; مسجد mésdjid (métjid)

Chaperon, *m.* تاكه takké, كلاه kulah.

Chaperonnière, *f.* دوه طبانى dévé tabane (ot).

Chapitre, *m.* باب bab; فصل fasl.

Chapitrer, *v. a. fa.* برينه چقش ايتمك biriné tjekech étmék.

Chapon, *m.* ابلق eblek, انمش خروس énénmich qhoros.

Chaponner, *v. a.* خروس انمك qhoros énémék.

Chaque, *pr.* هربر hér bir; هر hér.

Charançon, *m.* بغداي بتي boughday biti.

Charavari, *m.* شلوار chalvar.

Charbon, *m.* كمور kéumur; *T.* يمرجق youmourdjak; طوملان domalan, قرلغان kerleghan; تركه يانمه‌سي téréké yanmase.

Charbonnée, *f.* كول بصدي kul basde.

Charbonner, *v. a.* كمورايله قرملق kéumur ilé karalamak.

Charbonnier, *m.* كمورجي kéumurdju; كمورلك kéumurluk.

Chardon, *m.* دكن dikén; دكنلو چالى dikénli tjale; — bénit شفكت اوتى chéfkét otou; — à foulon دوه دكني dévé dikéni.

Chardonneret, *m.* سقا قوشى saka kouchou, اسپنوس ispinos.

Chardonnette, *f.* يبان انكناري yaban énguinare.

Chardonnière, *f.* دكنلك dikénlik.

Charge, *f.* يوك yuk; كبه‌لك guébélik; * شكايت chikiayét; سپارش

separech; حواله havalé; تفنك صقيسي tufénk sekese; ويركو vérgui; منصب mansep; هجوم hudjum (djénkdé); à la — que بوشرط ايله bou chart ilé.

Charger, *v. a.* يوكلتمك yuklétmék; طولدرمق doldourmak (silah); * چوق يوكلتمك tjok yuklétmèk; آشورمق achermak; دشمنه صارمق duchmana sarmak; (q. de qc.) سپارش حواله ايتمك separech, havalé étmék; se — *v. r.* de qc. يوكلنمك yuklénmék; اوستنه المق ustuné almak.

Chargeur, *m.* يوكلديجي yuklédidji; طوب طولدريجي top doldouroudjou.

Chariage, *m.* يوك yuk; كرا kira.

Charier, *v. a.* كوترمك guéuturmék (araba ilé).

Chariot, *m.* يوك عربه‌سى yuk arabase.

Charitable, *a.* مرحمتلو mérhamétli.

Charité, *f.* حقانيت hakkaniyét; صدقه sadaka; عمارت imarét.

Charivari, *m.* انا بابا كونى ana baba guunu; * قتى شماته kate chamata.

Charlatan, *m.* چرچي tjértji; عطّار attar (aktér); * فورتاجي fortadje.

Charlataner, *v. a. fa.* آووتمق avoutmak.

Charmant, te, *a.* دلبر dilbér.

Charme, *m.* بوكي buyu; سحر séhr, آفسون afsoun; * دلبرلك dilbérlik; اق اغاج ak aghadj; قاين اغاجي kayen aghadje, كوركن guurguén.

Charmer, *v. a.* سحرلمك séhirlémék; محبت ويرمك mouhabbét vérmék.

Charmeur, *m.* سحرباز séhirbaz; بوكيجى buyudju.

Charmeuse, *f.* دلربا dilrouba.

Charnel, elle, *a.* تنانى ténani.

Charnier, *m.* مزار mézar.

Charnière, *f.* قلّاب koullab.

Charnu, ue, *a.* اتلو étli.

Charogne, *f.* لش léch.

Charpente, *f.* دوركر اشي durguér ichi; قبورغه كموكلري kabourgha kémikléri.

Charpentier, *m.* دوركر durguér; طوغراماجى doghramadje; مرانغوز maranghoz.

Charpie, *f.* فتيل fitil (yaraya).

Charretier, *m.* عربه‌جى arabadje.

Charrette, *f.* قاكلو kanle (araba).

Charroi, *m.* يوك yuk (arabanen).

Charrue, *f.* صبان saban.

Charte, Chartre, *f.* اسكي سندلر éski sénédlér.

Chartre, *f. T.* چوجق ورمي tjodjouk vérémi.

Chas, *m.* اكنه يورديسي iyné yourdousou; *T.* حلاصه halasa.

Chasse, *f.* آو av; آوجيلق avdjelek; * قاچمه katjma.

Châsse, *f.* قديد صنديغى kadid sandeghe; اوسترا صاپى oustoura sape; ترازي مقصي térazi makase.

Chasse-cousin, *m.* فنا شراب féna charab.

Chasse-morte, *f.* نافله زحمت nafilé zahmét.

Chasse-mouches, *m.* سنك اغى sinék aghe.; سنكلك sinéklik.

Chasse-mulet, *m.* اشكجي échékdji.

Chasser, *v. a.* قوومق kovmak; قوالمق kovalamak, قاچرتمق katjertmak; — *v. n.* آولامق avlamak; آو آولامق av avlamak.

Chasseur, *m.* euse, *f.* آوجى avdje.

Chassie, *f.* چپاق tjapak; (guéuzun); كوز يشارمەسى guéuz yacharmase.

Châssis, *m.* چرچوه tjértjivé.

Chaste, *a.* اهل عفّت éhlï effét, پاك pak.

Chasteté, *f.* عفّت effét, عصمت esmét, پاكلك paklek.

Chat, *m.* كدي kédi (érkék).

Châtaigne, *f.* كستانه késtané.

Château, *m.* قلعه kalea.

Chatelain, *m.* دزدار dizdar.

Chât-huant, *m.* بيقوش baykouch.

Châtier, *v. a.* غضب ايتمك ghazéb étmék.

Chaton, *m.* كديجك kédidjik; طاش اوي tach évi, ديواره divaré.

Chatouiller, *v. a.* قجقلمق kedjeklamak.

Chatouilleux, euse, *a.* قجقلنان kedjeklanan.

Châtrer, *v. a.* اىمك énémék; خادم ايتمك qhadem étmék.

Chatte, *f.* كدي kédi (dichi).

Chattemité, *f. fa.* صورتا صوفى souréta sofou; مرايى murayi.

Chatter, *v. n.* يوريلمق yavroulamak (kédi).

Chaud, de, *a.* اسجق issi(se)djak, *a.* *آتشلو atéchli; قزغن kezghen.

Chaud, *ad.* اسجاق issi(se)djak; *fa.* tout — اسجاق اسجاق sedjak sedjak; همان héman.

Chaud, *m.* اسجاقلق issi(se)djaklek, اسجاق sedjak, *s.*

Chaude, *f. T.* قزغنلق kezghenlek.

Chaude-pisse, *f.* بل صووقلغى bél sovoukloughou.

Chaudier, *v. n.* قزمق kezmak (hayvan).

Chaudière, *f.* قزان kazan.

Chaudron, *m.* تنجره téndjéré.

Chaudronnerie, *f.* بقر آوادانلق baker avadanlek.

Chaudronnier, *m.* بقرجي bakerdje.

Chauffage, *m.* آتش ايتمه atéch étmé; bois de — اودون odoun.

Chauffe-chemise, *m.* حمّام قفصي hamam kafési.

Chauffer, *v. a.* قزدرمق kezdermak; اسىتمق esetmak; — *v. n.* اسجق اولمق issi(se)djak olmak.

Chaufour, *m. T.* كرج فرونى kirédj fourounou.

Chaume, *m.* آكز anez; اكزلو تارلا anezle tarla; طام صمانى dam samane.

Chaumière, *f.* صماندن قلبه samandan koliba.

Chaussage, *m.* اياق قابى ayak kabe.

Chaussant, te, *a.* قولاي كييلور kolay guéyilir (tjorab).

Chausse, *f.* v. Bas; سوزكچ suzguétj; — d'aisance كنيف قبوري kénéf koubourou.

Chousséage, *m.* باج badj.

Chaussée, *f.* طوله طولدرمه يول dolma, doldourma yol; بند bénd.

Chausser, *v. a.* كيدرمك guéydirmék (paboutj, tjorab); q. پابوچ ياپمق paboutj yapmak; — *v. n.* كيمك guéymék (paboutj, tjorab).

Chausses, *f. pl.* طون دون don.

Chaussetier, *m.* چورابجي tjorabdje.

Chausse-trape, *f.* طوزاق douzak; بوقاغى boukaghe; اق دكن ak dikén.

Chaussette, *f.* ايچ چورابى itj tjorabe.

Chausson, *m.* ترلك térlik, مست mést; كچه پابوچ kétjé paboutj.

Chaussure, *f.* اياق قابى ayak kabe.

Chauve, *a.* طاز taz; un homme — قباق طاز باشلو kabak, taz bachle.

Chauve-souris, *f.* كيجه قوشي guédjé kouchou, يرسه yarasa.

Chauveté, *f.* طازلق dazlek.

Chauvir, *v. a.* — des oreilles قولاقاريني دكمك koulaklarene dikmék.

Chaux, *f.* كرج kirédj

Chéant, te, *a. T.* خراب qharab.

Chef, *m.* باش bach; * ايلرو كلان iléri guélén; *T.* مادّه maddé; de son — *ad* كندو غيرتيله kéndi ghayrétiylé.

Chef-d'oeuvre, *m.* أستا ايشي ousta ichi, دسته باشى tésté bache; تفارك téfarik.

Chef-lieu, *m.* باش ير bach yér; صدير sédir.

Chélidoine, *f.* قرلانغج اوتى kerlanghedj otou, زردچوب zérdétjéup (zérdétjav).

se **Chêmer**, *v. r.* ضعيفلنمق zayeflanmak.

Chemin, *m.* يول yol; طريق tarik; چاره tjaré.

Cheminée, *f.* اوجاق odjak; باجا badja.

Cheminer, *v. n.* كزمك guézmék; طولشمق dolachmak.

Chemise, *f.* كوملك guéumlék.

Chemisette, *f.* قصه كوملك kesa guéumlék; زبون zeboun.

Chênaie, *f.* ميشه لك méchélik.

Chêne, *f.* ميشه méché, ميشه اغاجي méché aghadje.

Chèneau, *m.* تازه ميشه tazé méché.

Chéneau, *m.* طام اولوغى dam oloughou.

Chenet, *m.* ميمون maymoun (odjakda).

Chêne-vert, *m.* پليد اغاجي pélid aghadje.

Chenevière, *f.* كنور تارلاسي kénévir tarlase.

Chenevis, *m.* كتان كندر تخمي kétén, kéndir toqhoumou.

Chenil, *m.* كوپك طامي kéupék dame.

Chenille, *f.* طرطل tertel (terter).

Chenu, ue, *a.* صاچي اغرمش satje agharmech; * قار بياض kar béyaz.

Cher, ère, *a.* دكر déyér, قيمتلو keymétli, بهالو pahale.

Chercher, *v. a.* ارامق aramak; تجسس ايتمك tédjéssus étmék.

Chère, *f.* ضيافت ziyafét, اكرام ikram; آغرلمه agherlama.

Chérir, *v. a.* جاندن سومك djandan sévmék.

Cherté, *f.* بهالولق pahalelek, قحطلق kahat(ket)lek.

Chervis, *m.* شكر شلغمى chékér chalghame.

Chétif, ive, *a.* زواللو zavalle, دردمند dérdiménd, زبدى zibidi.

Cheval, *m.* آت at; بارگير barguir (béyguir); chevaux, *pl.* آتلو عسكري atle askéri.

Chevalet, *m.* اسكنجه آلاتى iskéndjé aléati; جندره djéndéré; *T.* اشك échék (tjalgheda); طياق dayak.

Chevalier, *m.* بكزاده béyzadé; فيل fil (satrandjda).

Chevaucher, *v. n.* اتله كتمك atilé guitmék.

Chevelu, ue, *a.* اوزون صاچلو ouzoun satjle.

Chevelure, *f.* باش صاچي bach satje.

Chevet, *m.* يوز يصديغى yuz yasdeghe.

Cheveu, *m.* صاچ satj (bachen).

Cheville, *f.* فلكى filgui, چوى tjivi; بورغى bourghou (kémanen); — du pied طوپق topouk.

Cheviller, *v. a.* چويلمك tjivilémék.

Chevir, *v. n. fa.* de q. اوزلشمق ouzlachmak.

Chèvre, *f.* كچي kétji; طولاب dolab.

Chevreau, *m.* اوغلاق oghlak.

Chevrette, *f.* ديشى قرمجه dichi karadja; كوچك ميمون kutjuk maymoun (odjakda).

Chevreuil, *m.* كيك صغنى kéyik seghene; قرمجه karadja, جيران djéyran.

Chevrillard, *m.* قرمجه داناسي karadja danase.

Chevroter, *v. n.* بوزاغيلمق bouzaghelamak; * صچرامق setjramak (kétji guibi); صبرسزلنمق sabersezlanmak.

Chevrotine, *f.* کچی صاجمەسي kétji satjmase.

Chez, *prp.* اوده évdé, یاننده yanenda, یقین yaken; ده dé, da; — moi بنده béndé, بنم یانمده bénim yanemda.

Chiasse, *f.* بوجك معدن بوقی béudjék, madén bokou.

Chicane, *f.* زیرکلك zéyréklik; حیله hilé, فن fénn (fénd); بزقجیلق bezekdjelek.

Chicaner, *v. a. et n.* بزقجیلنمق bezekdjelanmak.

Chicaneur, *m.* euse, *f.* شرت chirrét.

Chicanier, *m.* ière, *f. fa.* بزقجي bezekdje.

Chiche, *a.* پخیل paqhel, ناکس na(né)kés; ادارەجي idarédji; pois —s نخود noqhoud.

Chicon, *m.* ماروول maroul.

Chicorée, *f.* هندبا hindiba; کونیك اوتی guunéyik otou.

Chicot, *m.* اغاج کودەسي کوتکي aghadj guéuvdési, kutuyu; یونغه yongha; دیش کوکي dich kéuku.

Chicoter, *v. n. fa.* بزقجیلنمق bezekdjelanmak.

Chien, *m.* کوپك kéupék (érkék); ایت it, کلب kélp; *T.* — d'un fusil خوروس qhoros; — de demoiselle ماستي maste.

Chiendent, *m.* آیرق اوتی ayrek otou.

Chien-marin, *m.* کوپك بالغی kéupék baleghe.

Chienne, *f.* کوپك kéupék (dichi), قانجق kandjek.

Chienner, *v. n.* یوریلمق yavroulamak (kéupék).

Chiennine, *a.* کوپك کبي kéupék guibi.

Chier, *v. n.* صچمق setjmak, بیوك صو دوکمك béuyuk sou déukmék.

Chiffe, *f.* انجه قبا قماش indjé kaba koumach.

Chiffon, *m.* پچاوره patjavra; اسکی بسکي éski buski.

Chiffonder, *v. a.* دورم بوکوم ایتمك durum bukum étmék.

Chiffonier, *m.* ière, *f.* اسکیلر الیجي éskilér aledje; * بزقجي bezekdje.

Chiffre, *m.* رقم rakam; نشان nechan; چفره tjifra; * قوش دلی kouch dili; امضا imza.

Chiffrer, *v. a.* رقملمق rakamlamak; کزلو حرفله یازمق guizli harf ilé yazmak; — *v. n.* حساب ایتمك hisab étmék.

Chignon, *m.* انسه énsé.

Chimère, *f.* خیال qheyal, شجا chédja.

Chimérique, *a.* اویدرمه ouydourma.

Chimie, *f.* صو چقرمه sou tjekarma; افرازجیلق ifrazdjelek.

Chimiste, *m.* افرازجی ifrazdje; صوجي soudjou.

Chinfreneau, *m. fa.* یوزده قلچ دکنك یاروسی yuzdé keledj, déyénék yarase.
Chinquer, *v. n. fa.* کور سرخوش اولمق kéur sérqhoch olmak.
Chipoter, *v. n. fa.* صاوصالمق savsalamak; بزقجیلنمق bezekdjelanmak.
Chipotier, *m.* ière, *f.* صاوصاجي savsadje; بزقجي bezekdje.
Chiquenaude, *f.* فسکه fiské.
Chiquet, *m. fa.* بر لقمه bir lokma; — à —, *ad.* آزار آزار azar azar.
Chiragre, *f.* چولاقلق tjolaklek; — *m.* چولاق tjolak.
Chiromancie, *f.* آوج فالجيلغي avoudj faldjelghe.
Chiromancien, *m.* enne, *f.* آوجدن فال بقان avoudjdan fal bakan.
Chirurgie, *f.* جرّاحلق djérrahlek.
Chirurgien, *m.* جرّاح djérrah.
Chite, *f.* چيت tjit (koumach).
Chiûre, *f.* سنك بوقي sinék bokou.
Chlorose, *f. T.* اق صاريلق ak sarelek.
Choc, *m.* اورش vourouch, اورمه vourma; *ضرر zarar.
Chocaillon, *f. fa.* سرخوش عورت sérqhoch avrét.
Chocolat, *m.* چقولات tjokolat.
Chocolatier, *m.* چقولاتجي tjokolatdje.
Ch oeur, *m.* بولك béuluk, صرا sera (kilsédé).

* Choir, *v. n.* دوشمك duchmék.
Choisir, *v. a.* اوکرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék), سچمك sétjmék.
Choix, *m.* اوکرتلمه uyutlémé, سچمه sétjmé.
Chômer, *v. n.* طوتمق toutmak (yortou); بوش طورمق boch dourmak.
Chopine, *f.* بر نوع اولچی bir névĭ éultju.
Chopiner, *v. n. fa.* صق صق وچوق ايچمك sek sek vé tjok itjmék.
Choquer, *v. a.* طوقنمق dokanmak; چارپمق tjarpmak, اورمق vourmak; *خاطره طوقنمق qhatera dokanmak, ضدّ اولمق zedd olmak.
Choriste, *m.* باش خواننده bach qhanéndé..
Chorographie, *f. T.* تخطيط بلاد taqhtitĭ bilad.
Chose, *f.* شي chéy; نسنه nésné (nésté); quelque — از برشي az bir chéy; ازاجق azadjek, بر مقدار bir mekdar.
Choser, *v. n.* زنان ايله اکلنمك وقت کچورمك zénan ilé éylénmék, vakt guétjirmék.
Chou, *m.* لخنه lahana, کلم kélém; — fleur, قرنبط karnabit.
Choucas, *m.* الاجه قرغه aladja kargha.
Chouette, *f.* بيقوش baykouch, کجه قوشي guédjé kouchou.

Choyer, *v. a. fa.* صاقنمق sakenmak; دقّت ايتمك dekkét étmék.

Chrétien, *m.* enne, *f. et a.* خرستيان qhristiyan, عيسوي isévi, نصرانى nasrani, مسيحي mésihi; عيسويجه isévidjé, خرستيانه متعلّق qhristiyana mutaallik.

Chrétienté, *f.* خرستيانلق qhristiyanlek.

Christ, *f.* عيسي isa, حضرت عيسي hazrétĭ isa, مسيح mésih.

Christianisme, *m.* دين عيسوى dinĭ isévi, خرستيانلق qhristiyanlek.

Chronique, *f.* تاريخ tariqh, تواريخ tévariqh; maladie — اسكي علّت éski illét.

Chronologie, *f.* تاريخ حسابى tariqh hisabe.

Chrysocolle, *f.* بوره bora.

Chrysolite, *f.* زبرجد zébérdjad.

Chucheter, *v. n.* جولدملك djivildémék.

Chuchoter, *v. n.* فصلدامق feseldamak (koulagha).

Chuchoterie, *f.* فصلدي feselde.

Chut! *i. fa.* سوس اول sous ol.

Chute, *f.* دوشش duchuch, دوشمه duchmé; * بختسزلق baqhtsezlek, مصيبت mousibét.

Chyle, *m. T.* كيلوس kilous.

Chymie, v. Chimie.

Ci, *ad.* بونده bounda, بورده bourda, بوراده bourada; ci-après *a.* بوندن صكره boundan sonra; ci-git, اشته بونده ichté bounda; ci-joint بونكله برابر bounounla barabar.

Ciboule, *f.* افاق صوغان oufak soghan.

Cicatrice, *f.* ياره يري yara yéri, بره béré.

Ciclamen, *m.* طوشان قولاغى tavchan koulaghe, ير صونى yér somounou.

Ci-devant, *ad.* بوندن اوّل اقدم boundan évél, akdém; — *m.* سابق sabek; اوّلكى évélki.

Ciel, *m.* كوك géuy.

Cierge, *m.* بال مومي bal momou; يل مومي yél momou.

Cigale, *f.* چرتلق tjirtlak.

Cicogne, *f* لكلك léylék.

Cicogneau, *m.* لكلك يوروسى léylék yavrousou.

Ciguë, *f.* بالدران balderan.

Cil, *m.* كرپك قلى kirpik kele; cils كرپك kirpik (kiprik).

Cilice, *m.* حرار harar; حراردن كوكلك harardan géumlék.

Ciller, *v. a.* كوز قپمق guéuz kepmak.

Cime, *f.* دپه dépé, tépé; باش bach.

Ciment, *m.* كرج خراسان kirédj qhorasan.

Cimenter, *v. a.* خراسانله صوامق qhorasanilé sevamak; ياپشترمق yapechtermak; * قاويلملك kavilémék.

Cimeterre, *m.* قليج keledj.

Cimetière, *m.* مزارلق mézarlek.

Cinabre, *m.* زنجفره zindjifra.

Cingler, *v. n.* طولو يلكنله كتمك dolou yélkénlé guitmék; — *v. a.* قامچيلمق kamtjelamak; روزكار كسمك ruzguiar késmék (yuzu).

Cinnamome, *m.* طارچين دارچين tartjin.

Cinq, *a. m.* بش béch.

Cinquantaine, *f.* اللى عدد élli adéd.

Cinquante, *a.* اللى élli.

Cinquantième, *a.* اللنجى éllindji.

Cinquième, *a.* بشنجى béchindji; — *m.* بش پايك برى béch payen biri.

Cinquièmmement, *ad.* بشنجى béchindji.

Cintre, *m. T.* كمر kémér.

Cintrer, *v. n. T.* كمرلمك kémérlémék.

Cirage, *m.* موملمه momlama.

Cirée, *f.* ابو سلام abou sélam, قان قورودان kan kouroudan, عشرق echrek.

* Circoncire, *v. a.* سنّت ايتمك sunnét étmék.

Circoncision, *f.* سنّت sunnét.

Circonférence, *f.* چوره tjévré; دايره dayiré.

Circonjacent, te, *a.* pays — اطراف مملكت étrafí mémlékét.

Circonlocoution, *f.* افادهٔ كلام ifadéï kélam.

Circonscription, *f.* تحديد tahdid, سنور كسمه sinor késmé.

Circonscrire, *v. a.* تحديد ايتمك tahdid étmék, سنور كسمك sinor késmek; وصف ايتمك vasf étmék.

Circonspect, te *a.* آچق كوز atjek guéuz; اطرافه بقان étrafa bakan.

Circonspection, *f.* صاقنمه sakenma; كوز آچقلغى guéuz atjekleghi, بصيرت basirét.

Circonstance, *f.* طور tavr, اطراف étraf; شي chéy; مهمّلك muhimlik.

Circonstancier, *v. a.* اطرافيله نقل ايتمك étrafeyla nakl étmék.

Circonvallation, *f. T.* متريس météris.

Circonvenir, *v. a.* طولاندرمق dolandermak, الداتمق aldatmak; طولاب طوزاق قورمق dolap, douzak kourmak.

Circonvention, *f.* آل al; طولاب dolab, طوزاق douzak.

Circonvoisin, sine, *a.* اطرافده اولان étrafda olan.

Circuit, *m.* چوره tjévré, طولايى dolaye, دايره dairé.

Circulaire, *a.* دكرمي déyirmi, مدوّر mudévvér.

Circulairement, *ad.* چورهيانه tjévréyana.

Circulation, *f.* دور dévr; دايره dayiré.

Circuler, *v. n.* طولاشمق dolanmak; دور ایتمك dévr étmék.

Cire, *f.* بال مومی bal momou; مهر méuhr; قولاق بوقی koulak bokou; — d'Espagne مهر مومی méuhr momou, لوك léuk.

Cirer, *v. a.* مومل‍مق momlamak.

Cirier, *m.* بال موجي bal momdjou.

Cirque, *m.* تماشاكاه tamachaguiah.

Cirure, *f.* مومل‍مه momlama.

Ciseau, *m.* آرده arda.

Ciseaux, *m. pl.* مقص makas.

Ciseler, *v. a. T.* اویمق oymak; شکاف ایتمك chikiaf étmék.

Ciselet, *m.* قلم kalém; ال قلمي él kalémi.

Ciseleur, *m.* قاقمه‌جی kakmadje; قلمكار kalémkiar.

Citadelle, *f.* ایچ قلعه itj kalé.

Citadin, ne, *a.* شهرلو (iléri guélén) chéhirli.

Citation, *f.* ایراد irad; شریعته چغرمه chériata tjagherma.

Citer, *v. a.* ایراد ایتمك irad étmék; شریعته چغرمق chiriata tjaghermak.

Citérieur, re, *a.* بو طرفده‌کي bou tarafdaki; بو طرفلو bou tarafle.

Citerne, *f.* سارنج sarnedj.

Citoyen, ne, *m. f.* شهرلو chehirli, یرلو yérli.

Citragon, *m.* قویون اوتی koyoun otou.

Citrin, ne, *a.* لیمونی limoni.

Citron, *m.* اغاج قاونی aghadj kavounou.

Citronnat, *m.* اغاج قاونی رچلی aghadj kavounou rétjéli.

Citronnelle, *f.* اغاج قاونی عراقیسی aghadj kavounou erakese; اوغل اوتی oghoul otou.

Citronnier, *m.* اغاج قاونی اغاجي aghadj kavounou aghadje.

Citrouille, *f.* قیش قباغی kech kabaghe.

Cive, *f.* بر نوع افاق یشیل صوغان bir névï oufak yéchil soghan.

Civette, *f.* v. Cive; مسك کدیسی misk kédisi; غالیه مسك ghalyé misk.

Civière, *f.* تجکره tédjguéré.

Civil, ile, *a.* شهره متعلق chéhéré mutaallik; شهرلو کبي chéhérli guibi; چلبی tjélébi; تربیه‌لو térbiyéli.

Civilisation, *f.* ادب ارکان اوکرنمه édéb érkian éuyrénmé.

Civilité, *f.* ادب édéb, ارکان érkian; چلبیلك tjélébilik; civilités, *pl.* تلطف télattuf; طتلو دللولك tatle dillilik.

Civique, *a.* شهري chéhri.

Clabaud, *m.* چوق حولیان طازي tjok havlayan taze; لافزن lafazan; برنوع شبقه bir névï chabka.

Clabaudage, *m.* بر دوزیه حولامه bir duziyé havlama; بوش شي ایچون شماته boch chéy itjin chamata.

Clabauder, *v. n.* بر دوزیه حولامق bir duziyé havlamak; * اوغنمق oghounmak; شماته ایدوب باغرمق chamata édip baghermak.

Clabauderie, *f.* بوش شماته boch chamata; هایقرمه haykerma.

Clabaudeur, euse, *m. f.* شماتهجی chamatadje; هایقریجی haykeredje.

Claie, *f.* چت tjit, قفس kafés, اورمه éurmé.

Clair, re, *a.* اچق atjek; پرداهلو pérdahle, جلالو djilale; پارلاق parlak; اینجه اینجه indjé; بللو bélli, اشکاره achkiaré; براق bérrak, طوری dourou.

Clair. *m.* ایدین ayden, ایدینلق aydenlek; نور nour; اشق echek.

Claire - voie, *f.* بغچهده دیوار دلکی baghtjédé douvar déliyi; à — سیرك اورولو séyrék éurulu.

Clair-semé, ée, *a.* سیرك اکلمش séyrék ékilmich.

Clair-voyance, *f.* اینجه فکرلولك indjé fikirlilik, زیرکلك zéyréklik.

Clair-voyant, te, *a.* اینجه فکرلو indjé fikirli, زیرك zéyrék.

Clameur, *f.* یوکسك شماته yuksék chamata.

Clandestin, ne, *a.* کزلو guizli.

Clapier, *m.* اطه طوشانی یولی یواسی ada tavchane yolou, youvase.

Clapir, *v. n.* اطه طوشانی کبی چغرمق ada tavchane guibi tjaghermak; se — *v. r.* صوقلمق sokoulmak.

Claque, *f. fa.* ال چرپمه él tjerpma; بر نوع قوش و قاطر bir névï kouch vé kater.

Claquedent, *m. fa.* کلخانی kiulqhani; لافزن lafazan.

Claquement, *m.* دیش قجرداتمه dich kedjerdatma; ال چرپمه él tjerpma.

Claquemurer, *v. a. fa.* زندانه قومق zendana komak; حبس ایتمك haps étmék.

Claquer, *v. n.* ال چرپمق él tjerpmak; دیش قجرداتمق dich kedjerdatmak.

Claquet, *m.* چاقلداق tjakeldak, v. Cliquet.

Clarification, *f.* طورلتمه douroultma.

Clarifier, *v. a.* طوری ایتمك dourou étmék, طورلتمق douroultmak.

Clarine, *f.* حیوان چاکی hayvan tjane.

Clarté, *f.* طورولق dourouloukh; اچقلق atjeklek; نور nour, اشق echek, روشنلك ruchénlik.

Classe, *f.* نظام nizam, صره sera; درجه dérédjé.

Classique, *a.* اوکرتلمه éuyurtlémé (uyutlémé), *a.*

Clatir, *v. n.* صق و چوق حولامق sek vé tjok havlamak.

Claudication, *f.* اقسمه aksama, طوپاللق topallek.

Clause, *f.* شرط chart, مادّه maddé.
Claustral, le, *a.* مناستره متعلّق manastera mutaallik.
Clavecin, *m.* چنبالو tjimbalo.
Clavicule, *f. T.* ایکی کوکس کموکی iki guéuks kémiyi; اناختارجق anaqhtardjek.
Clavier, *m.* اناختارلر کچورجك حلقه anaqhtarlar guétjirédjék halka.
Clayon, *m.* سپت sépét, زنبیل zémbil; چت tjit.
Clayonnage, *m.* چت tjit, باري bare.
Clef, *f.* اناختار anaqhtar; سنورکسمه sinor késmé; *T.* fausse — طوشان tavchan.
Clémence, *f.* کرم kérém, مرحمت mérhamét; رحم rahm, شفقت chéfkét.
Clément, te, *a.* کریم kérim, مرحمتلو mérhamétli, شفقتلو chéfkétli.
Clepsydre, *f.* صو ساعتي sou saate; قوم ساعتي koum saate.
Clerc, *m.* پاپاز papaz; یازیجي yazedje.
Clergé, *m.* پاپازلق papazlek.
Clérical, le, *a.* پاپازه متعلّق papaza mutaallik.
Client, te, *m. f.* چراغ tjeragh; تابع tabĭ.
Clientèle, *f.* اتباع étbaa; توابع tévabĭ; * حمایت himayét.
Cligne-musette, *f.* صقلانبج saklanbétj; کوز بغلمه guéuz baghlama.
Cligner, *v. n.* کوز قپمق guéuz kepmak.
Clignoter, *v. n.* صق کوز قپمق sek guéuz kepmak.
Climat, *m.* اقلیم eklim.
Clin-d'oeil, *m.* کوز اچوب یومه guéuz atjep youmma.
Clincaille, etc. v. Quincaille etc.
Clinquant, *m.* ورق varak; شماته تلی chamata téli; * یلانجي پرداه yalandje pérdah; ججي بجي djidji bidji.
Clique, *f. fa.* بولك béuluk, بر الاي bir alay.
Cliquet, *f. T.* دکرمن چاقلداغی déyirmén tjakeldaghe; بر چقمغك تتیکی bir tjakmaghen tétiyi.
Cliqueter, *v. n.* چاقلدمق tjakeldamak.
Cliquetis, *m.* کورلدي guurultu, پاتردي paterde.
Cliquette, *f.* چالپاره tjalpara.
Cliqueur, *m.* الدادیجي aldadedje.
Clisse, *f.* سپت sépét, اورمه éurmé; دمرچنبر démir tjémbér.
Clissé, ée, *a.* اورلمش éurulmuch, اوورلو éurulu; دمر چنبرلو démir tjémbérli; une bouteille clissée حصیرلو شیشه haserle chiché.
Clisser, *v. a.* اورمك éurmék (kap).
Cloaque, *f.* کاریز guiariz (guériz); چوپلك tjéupluk.
Cloche, *f.* چاك tjan; قبارجق kabardjek.
Clochement, *m.* اقسمه aksama.

Cloche-pied, *m.* اوچ قاتلو ابرشيم utj katle ébrichim; بر نوع قاش bir névĭ koumach; à — بر اياغله bir ayaghla.

Clocher, *m.* چاك قلّه‌سی tjan koullési; محلّه‌لولر mahallélilér.

Clocher, *v. n.* طوپاللمق topallamak, اقسمق aksamak; * قصورلو اولمق kousourlou olmak; — *v. a.* نباتته شيشه‌دن كلاه قومق nébatété chichédén kiulah komak.

Clochette, *f.* كچوك چاك kiutjuk tjan; چنكراق tjenguerak, طوكرداق tonurdak.

Cloison, *f.* تخته پرده taqhta pérdé, ارا ديواري ara douvare.

Cloisonner, *v. a.* تخته پرده چكمك taqhta pérdé tjékmék.

Cloître, *m.* مناستر manaster.

Cloîtrer, *v. a.* بر مناستره صوقمق bir manastera sokmak.

Clopin-clopant, *ad. fa.* طوپال طوپال topal topal.

Clopiner, *v. n. fa.* براز اقسمق bir az aksamak.

Cloporte, *m.* قرق اياق kerk ayak, تسبيح بوجكی tésbih béudjéyi.

Clopoteux, euse, *a. T.* فرطنه‌لو fourtounaļe.

* Clorre, *v. a.* قپامق kapamak, اورتمك éurtmék; محاصره ايتمك mouhaséré étmék; بتورمك bitirmék, تكميل ايتمك tékmil étmék; — *v. n.* اورتلمك éurtulmék, قپانمق kapanmak.

Clos, se, *p. et a.* قپالو kapale; اطرافی باريه النمش étrafe bareya alenmech.

Clos, *m.* اطرافی باريه النمش براز ير étrafe bareya alenmech bir az yér.

Closeau, *m.* Closerie, *f.* اطرافی چتلو اغاجلق étrafe tjitli aghadjlek; كچوك چفتلك kiutjuk tjiftlik.

Clossement, *m.* طاوغك قوقوغدمه‌سی tavoughoun kokoghdamase.

Closser, *v. n.* قوقوغدمق kokoghdamak.

Clôture, *f.* چت tjit; تخته پرده taqhta pérdé; بر حسابك قطعی bir hisaben kati; * مناستر عهدي manaster ahde.

Clou, *m.* اكسر énsér; چوي tjivi; * چبان tjeban; — de girofle قوري قرنفل kourou karémfil.

Clouer, *v. a.* ميخلمق meqhlamak.

Clouter, *v. a.* چويلمك tjivilémék, اكسرله دوناتمق énsérlé donatmak.

Clouterie, *f.* اكسرجي énsérdji; اكسر كسن énsér késén; نعلبورلق nalbourlouk.

Cloutier, *m.* اكسرجي énsérdji, نعلبور nalbour.

Cloutière, Clouvière, *f. T.* اكسر دمري énsér démiri.

Clystère, *m.* حقنه hokna, احتقان ihtikan.

Coactif, ive, *a.* زورليان zorlayan.

Coaction, *f. T.* جبر djébr, زور zor.

Coadjuteur, trice, *m. f.* ياردمجى yardemdje, دستيار déstiyar.

Coagulation, *f.* قويولنمه koyoulanma.

Coaguler, *v. a.* قويولمق koyoulamak; پكشترمك pékichtirmék, طوكدرمق dondourmak; se — *v. r.* قويولنمق koyoulanmak, پكشمك pékichmék, طوكمق donmak.

Coissement, *m.* قربغه اوتمسي kourbagha éutmési.

Coisser, *v. n.* اوتمك (kourbagha) éutmék.

Cobalt, Cobolt, *m.* اقليميا eklimya.

Cocarde, *f.* شبقه اوزره ابرشم پسكول chabka uzré ébirchim puskul.

Coche, *m.* قوچي kotjou, عربه araba; — d'eau بازار قايغى pazar kayeghe; — *f.* كسك késik; كرتك kértik, چتله tjétélé; *fa.* ديشي طوكز dichi domouz.

Cochemar, *m.* اغر بصان agher basan.

Cochenille, *f.* قرمز بوجكى kermez béudjéyi; قرمز kermez.

Cocheniller, *v. a. T.* قرمزله بويامق kermezla boyamak.

Cocher, *m.* عربه‌جى arabadje; قوچيجي kotjoudjou.

Cocher, *v. a.* بنمك (qhoroz tavougha) binmék.

Cochère, *a. f.* porte — قپو يولى kapou yolou; زوقاق قپوسي zokak kapousou, قپو kapou.

Cochet, *m.* يوري خروس yavrou qhoroz.

Cochevis, *m.* دپه‌لو چاير قوشي tépéli tjayer kouchou.

Cochon, *m.* طوكز domouz; خنزير qhenzir; — du lait طوكز يوريسى domouz yavrousou.

Cochonner, *v. a.* يوريلمق (domouz) yavroulamak; مردارلمق mourdarlamak (moundarlamak).

Cochonnerie, *f. fa.* مردارلق mourdarlek, پسلك pislik.

Coco, *m.* اري هندستان جوزي iri hindistan djévizi.

Cocon, *m.* ايپك قوزالغى ipék kozalaghe.

Coc-sigrue, *f.* صو چكركه‌سي sou tjékirguési; * طورلاق torlak.

Coction, *f.* پشمه pichmé; هضم hazm.

Cocu, *m.* روسپى قريلو rospou karele, پزونك pézévénk.

Cocuage, *m.* پزونكلك pézévénklik.

Cocufier, *v. a.* روسپي ايتمك rospou étmék.

Code, *m.* كوتك kutuk (téftér).

Codébiteur, *m. T.* برابر بورجلو barabar bordjlou.

Codicille, *m. T* وصيت نامه‌دن

صكره يازيلان كاغد vasiyét namédén sonra yazelan kiaghed.
Coeffe, v. Coiffe.
Coemption, *f. T.* برابر صاتون الش barabar saten alech.
Coercitif, ive, *a. T.* زورليان zorlayan.
Coercition, Coercion, *f. T.* قوت جبر kouvvétï djébr.
Co-état, *m.* يك حال yék hal.
Coéternel, elle, *a. T.* ابديتده برابر ébédiyétté barabar.
Coeur, *m.* يورك yurék, قلب kalb, كوكل guéunul, خاطر qhater, درون déroun; تخم قابى toqhoum kabe; اغاج اوزي aghadj éuzu; par — *ad.* ازبردن ézbérdén, اغزدن aghezdan.
se Coffiner, *v. r.* اكلمك éyilmék (yaprak); اتلمق atelmak.
Coffre, *m.* صندق sandek; — fort اقجه صنديغى akdjé sandeghe.
Coffrer, *v. a. fa.* صنديغه قومق sandegha komak.
Coffret, *m.* صندقجه sandekdja, صندجق sandedjak.
Coffretier, *m.* صندقجي sandekdje.
Cognasse, *f.* يبان ايواسي yaban ayvase.
Cognat, *m.* اوزاقدن خصم ouzakdan qhesem.
Cognation, *f.* خصملق qhesemlek.
Cognée, *f.* بالته balta.
Cogne-fétu, *m. fa.* بوش شيه چوق يورولن boch chéyé tjok yoroulan.
Cogner, *v. a.* اورمق vourmak; ميخلمق meqhlamak, قاقق kakmak; —*v. n.* اورمق vourmak.
Cohabiter, *v. n. T.* بله اوتورمق bilé otourmak.
Cohérence, *f. T.* اولاشقلق oulacheklek.
Cohérent, te, *a.* بتشك bitichik, ياپشق yapechek.
Cohéretier, *m.* ière, *f.* ميراثده مشترك mirasda muchtérék; ميراثداش mirasdach.
Cohésion, *f. T.* ياپشقلق yapecheklek.
Cohorte, *f.* بولك béuluk.
Cohue, *f. T.* كچوك شريعت يري kiutjuk chériat yéri; بر الاي شماتەجى كمسەلر bir alay chamatadje kimsélér; كورلدى guuruldu.
Coi, ie, *a.* راحت rahat, راحتلو rahatle.
Coiffe, *f.* تاكه takké, كلەپوش kéllépoch, فس fés.
Coiffer, *v. a.* باشنى اورتمك كيمك bachene éurtmék, guéymék; باشني دوناتمق bachene donatmak; صاچلريني ياپمق satjlarene yapmak; — une bouteille شيشەيى مهرلمك chichéyi méuhurlémék; * — q. برينك اوكنه يرطه يوارلمق birinin éununé

youmourta youvarlamak; برینی سرخوش ایتمك birini sérqhoch étmék, — *v. n.* ایو اوتورمق طورمق éyi otourmak, dourmak; se — *v. r.* تاکه فس کیتمك takké, fés guéyinmék; باشنی دوزتمك bachene duzétmék.

Coignée, v. Cognée.

Coin, *m.* کوشه kéuché, بجاق بوجق boudjak; اوج oudj; سکه sikké; قالب kalep (téré yaghe); چوي tjivi; سکل siyil; *T.* کوشه طولابی kéuché dolabe.

Coin (Coing), *m.* ایوا ayva.

Coïncidence, *f. T.* بر یره کلمسی bir yéré guélmési.

Coïncider, *v. n.* برابر کلمك barabar guélmék.

Coïon, *m. fa.* دربدر dérbédér, قره یوزلو kara yuzlu, نکبتي nékbéti (nékbét).

Coïonner, *v. a. fa.* طاقلمق takelmak; انجتمك indjitmék.

Coïonnerie, *f. fa.* دربدرلك dérbédérlik, نکبت nékbét, *s.*

Cointerie, Cointie, Cointise, *f.* اوکه یوارلنمه éuné youvarlanma; تربیه térbiyé.

Coït, *m.* حیوان چفتلشمه‌سي hayvan tjiftléchmési.

Col, *m.* بوغاز boghaz, بوین boyoun, v. Cou; بوغاز یاغلغی boghaz yaghleghe; دربند dérbénd.

Colachon, *m.* بر نوع لاوته bir névï lavouta.

Colaphiser, *v. a.* شمارلمق chamarlamak.

Colature, *f. T.* سوزمه suzmé; سوزلمش شی suzulmuch chéy.

Colchique, *m.* مخور چچکی maqhmour tjitjéyi; سرنجان surundjan.

Colera-morbus, *m. T.* قره صاریلق kara sarelek.

Colère, *f.* اوکه éuké, اویکه éuyké, غضب ghazéb; — *a.* اوکه‌لو éukéli, غضبه کلمش ghazébé guélmich; طارغن darghen.

Colérique, *a. T.* تیز مزاج téz mizadj.

Coliart, *m.* اق قیا بالغی ak kaya baleghe.

Colifichet, *m* ججي بجي djidji bidji, اوینجق oyoundjak.

Colin, Colimbe, *m.* قره بطاق kara batak.

Colin-mailard, *m.* کوز بغلمه guéuz baghlama.

Colique, *f.* قولنج kouloundj, صانجی sandje; قرن اغریسي karen aghrese.

Collaborateur, trice, *m. f.* برابر اشلین barabar ichléyén.

Collatéral, le, *a.* جانبی djanibi; — *m.* اوزاق خصم ouzak qhesem.

Collation, *f T.* کلیسا ملکنی ویرمه kilsé mulkunu vérmé; مقابله

moukabélé, روبار roubar; اخشام قهوالتيسي aqhcham kahvaltese.

Collationner, *v. a. T.* روبار ايتمك roubar étmék; — *v. n.* اخشام قهوالتيسي ايتمك aqhcham kahvaltese étmék.

Colle, *f.* طوتقال دوتقال toutkal; يلان yalan.

Collecte, *f.* تحصيل ساليانه tahsilï salyané; اقچه ديوشرمه akdjé dévchirmé.

Collecteur, *m.* دوشرجي dévchiridji, محصّل mouhassél.

Collectif, ive, *a. T.* جامع djamï.

Collection, *f.* تحصيل tahsil, دوشرمه dévchirmé.

Collège, *m.* جماعت djémaat, مجلس médjlis; مدرسه médrésé.

Collégial, le, *a.* مكتبه متعلّق méktébé mutaallik.

Collégue, *m.* رفيق réfik, هم منصب hém manseb.

Coller, *v. a.* طوتقاللمق toutkallamak; ياپشترمق yapechtermak; — *v. r.* ياپشمق yapechmak; پك يصداغق pék yastanmak.

Collet, *m.* ياقه يقه yaka; بوغاز boghaz; كمند kéménd.

Colleter, *v. a.* بوغازينه يقهسنه صارلمق boghazena, yakasena sarelmak; — *v. n.* كمند اتمق kéménd atmak.

Colletin, *m.* قولسز زبون kolsouz zeben.

Collier, *m.* كردانلق guérdanlek, خلقه qhalka; تصمه tasma; هامت hamet; * franc du — طوغري حركتلو doghrou harékétlé; coup de — چالشمه tjalechma; هجوم hudjum.

Colline, *f.* دپه tépé.

Colliquation, *f.* اريتمه éritmé.

Collision, *f.* طوقش dokouch.

Colloque, *m.* مصاحبت mousahibét, صحبت sohbét, لاقردي lakerde.

Colluder, *v. n. T.* كزلو سوز برلكي ايتمك guizli séuz birliyi étmék.

Collusion, *f.* كزلو اتفاق guizli ittifak.

Collyre, *m.* توتيا tutya.

Colombe, *f.* كوكرجن guéuyérdjin.

Colombier, *m.* كوكرجنلك guéuyérdjinlik.

Colombin, *m.* قرشون معدني kourchoun madéni.

Colombin, ine, *a.* كوكرجن بوغازي رنكلو guéuyérdjin boghaze rénguli.

Colombine, *f.* كوكرجن بوقي guéuyérdjin bokou; بر نوع اوت bir névï ot.

Colon, *m.* چفتجي tjiftdji; كويلو kéuylu.

Côlon, *m. T.* كودن بغرساق guéudén baghersak.

Colonel, *m.* بيك باشي bin bache.

Colonel, elle, *a.* بيك باشهيه متعلّق bin bacheya mutaallik.

Colonie, *f.* يورك yéuruk, كوچر

guéutjér; بولك béuluk; قبيله kabilé; اوبه oba; يورك يري yéuruk yéri.
Coloniser, *v. a.* بر قبيله دكمك bir kabilé dikmék.
Colonnade, *f* دركلو يول dirékli yol.
Colonne, *f.* درك dirék; طياق dayak; يارق yarek.
Colophane, *f.* رچنه rétjiné.
Coloquinte, *f.* ابو جهل قرپوزي abou djéhl karpouzou.
Colorant, te, *a.* بويايان boyayan.
Colorer, *v. a.* بويامق boyamak, بويالمق boyalamak; رنك ويرمك réng vérmék.
Colorier, *v. a.* بويالمق boyalamak.
Colorifique, *a.* بويا يپان boya yapan.
Coloris, *m.* رنك réng.
Coloriste, *m.* بوياجي boyadje.
Colossal, le, *a.* ازباندود ezbandoud.
Colosse, *m.* ديو شكللو صورت div chékilli sourét; آزمان azman.
Colostre, *m. T.* اغوز aghouz.
Colporter, *v. a.* كزدرمك (male) guézdirmék.
Colporteur, *m.* كزدريجي guézdiridji; چرچي tjértji.
Combat, *m.* جنك djénk, دوكش déuyuch.
Combattant, *m.* جنكجي djénkdji, غازي ghazi.
Combattre, *v. a. et n.* دوكشمك déuyuchmék, اوروشمق vourouchmak; جنك ايتمك djénk étmék; جنكلشمك djénkléchmék.
Combien, *ad.* قاچ katj, نه قدر né kadar.
Combinaison, *f.* اولاشترمه oulachterma; برلك birlik.
Combiner, *v. a.* اولاشترمق oulachtermak, بتشترمك bitichtirmék.
Comble, *m.* طوروقلمه dorouklama; دام طام dam; تپه tépé.
Comble, *a.* طوبطولو dobdolou, يغيلو yeghele.
Combler, *v. a..* يغمق yéghmak; طولدرمق doldourmak.
Combuger, *v. a.* فچيلري اصلاتمق fetjelare eslatmak.
Combustibilité, *f.* ينارلق yanarlek; يانمقلق yanmaklek.
Combustible, *a.* يناجق yanadjak; ينار yanar.
Combustion, *f.* ياقمقلق yakmaklek; فتنهلك fitnélik.
Comédie, *f.* تقليد اويونى taklid oyounou; قره كوز kara guéuz.
Comestible, *a.* ينر yénir; comestibles, *pl.* بوغاز آلتى boghaz aléti.
Comète, *f.* قويرقلو يلدز kouyrouklou yeldez.
Comique, *a.* تقليده منسوب taklidé ménsoub; مقلّيد moukallid.
Comite, *m.* كوركده اولانلرك ناظري kurékdé olanlaren nazere.
Comité, *m.* لونجه londja.

Comma, *m. T.* ایکی نقطه iki nokta.
Commandant, *m. et a.* officier — حاکم hakim, ویوده voyvoda, ناظر nazer, ضابط zabit, پاشا pacha, والی vali, دزدار dizdar.
Commande, *f. T.* وکالت vékialét; وکیللك vékillik, امر émr, حکم kukm; maladie de — کزلو علّت guizli illét.
Commandement, *m.* امر émr; حکم hukm.
Commander, *v. a.* امر ایتمك émr étmék, بیورمق bouyourmak; تنبیه سپارش ایتمك témbih, separech étmék; تعین ایتمك tayin étmék; اصمرلمق esmarlamak; عسکره باش اولمق askéré bach olmak; طوپ اته بلمك top ata bilmék; طوپ منزلنه المق top ménziliné almak; — *v. n.* (à) سلطنت سورمك saltanat surmék.
Commanderie, *f.* اراد ضابط عسکري iradĭ zabitĭ askéri.
Commandeur, *m.* ارادلو عسکر ضابطی iradle askér zabiti.
Commandite, *f. T.* شرکت chirkét; اورتاقلق ortaklek.
Comme, *ad.* بکزر bénzér, مثالی misali, کبی guibi, نیجه نیجه nidjé, کذلك kézalik; — *c.* چون tjun, چونکه tjunki.
Commémoraison, *f.* بر عزیزی ذکر ایتمه bir azizi zikr étmé.
Commémoratif, ive, *a.* ذکر اولنور zikr olounour.
Commémoration, *f.* یاد yad; ذکر zikr.
Commençant, *m.* te, *f.* بشلایجي bachlayedje, مبتدي mubtédi.
Commencement, *m.* بشلانغج bachlanghetj, ابتدا iptida, باش bach, اوّل évél.
Commencer, *v. a. et n.* بشلامق bachlamak.
Commende, *f. T.* تیمار timar; زعامت ziamét.
Commensal, *m.* همسفره hémsoufra.
Comment? *ad.* نیجه nidjé, ناصل nasel.
Commentaire, *m.* تفسیر téfsir, شرح chérh.
Commentateur, *m.* trice, *f.* تفسیرجی téfsirdji, اهل تفسیر éhlĭ téfsir.
Commenter, *v. a.* شرح ویرمك chérh vérmék; تفسیر ایتمك téfsir étmék; — *v. n.* فنایه یورمق fénaya yormak.
Commer, *v. n. fa.* بکزتمك bénzétmék.
Commérage, *m. fa.* چکه چالمه tjéné tjalma, قریلر شماتهسي karelar chamatase.
Commerçable, *a.* صاتلور sateler.
Commerçant, *m.* te, *f.* بازرکان bazirguian; الش ویرشجي alech vérichdji.
Commerçant, te, *a.* الش ویرش ایدن alech vérich édén.
Commerce, *m.* الش ویرش alech

vérich; تجارت tédjarét, كار kiar; الوب صاتمه alep satma, كچنمه guétjinmé; قونشمه konouchma; — de lettre, مكتوبلشمه mék-toublachma.

Commercer, *v. n.* الش ويرش ايتمك alech vérich étmék; بازركانلق ايتمك bazirguianlek étmék; اخذ و اعطا ايتمك aqhz ou ata étmék.

Commercial, le, *a.* اخذ و اعطايه منسوب aqhz ou ataya ménsoub.

Commère, *f.* صاغدج قدين saghdetj kaden; يكشاق yanchak, چكه چالان tjéné tjalan.

Commettant, *m.* اصمرلايجى es-marlayedje.

Commettre, *v. a.* وجوده ظهوره كتورمك vidjoudé, zouhoura guétirmék; qc à q. برينه برشي اصمرلق biriné bir chéy esmar-lamak; ايناتمق inanmak; q. à, pour q. مباشر تعين ايتمك mu-bacher tayin étmék; — deux personnes l'une avec l'autre ايكي كيشي يى بر برينه دوشورمك iki kichiyi bir biriné duchur-mék; q. برينى هجيل دوشرمك birini hédjil duchurmék; se — *v. r.* كندويى هجيل دوشرمك kéndini hédjil duchurmék; avec q. بربسيله دوشمك birisiylé duchmék.

Commis, *m.* وكيل vékil, تجار وكيلى tudjdjar vékili; بازركان خذمتكارى bazirguian qhezmét-kiare; يازيجي yazedje.

Commisération, *f.* اسيركملك ésir-guéméklik, مرحمت mérhamét.

Commissaire, *m.* قومسار komsar, وكيل vékil, مباشر mubacher.

Commission, *f.* سپارش separech, امر émr; وكالت vékialét, مباشرلق mubacherlek.

Commissionaire, *m.* وكيل vékil, يوكجي yukdju.

Commode, *a.* راحت rahat, راحتلو rahatle.

Commode, *f.* اوروبا صنديغى ou-rouba sandeghe.

Commodément, *ad.* راحتله rahat-ilé, انى قونى èni konou.

Commodité, *f.* قولايلق kolaylek, راحتلق rahatlek, راحت rahat; فرصت foursat (fersant); مناسبت minasibét.; commodités كنيف kénif (kénéf), حاله halé, اياق يولى ayak yolou, چشمه tjéchmé.

Commotion, *f.* صارصلمه sarselma; حركت harékét; اضطراب ezterab.

Commuer, *v. a.* — une peine جزاسني تبديل ايتمك djézasene tépdil étmék.

Commun, une, *a.* بياغى bayaghe, عمومي umoumi; مشترك much-térék; عدتا adéta; فنا féna.

Commun, *m.* مشترك شى much-térék chéy; بياغى bayaghe; زوقاق خلق sokak qhalke; en — اشتراكا ichtirakén.

Communal, le, *a.* جماعته منسوب djémaété ménsoub.

Communauté, *f.* جماعت djémaét; عمّه ammé; اورتاقلق ortaklek.

Communaux, *m. pl. T.* جماعت قوريسي اورمانی djémaét korousou, ormane.

Commune, *f.* جماعت djémaét; communes كويلولر kèuylulér; جماعت ملكی djémaét mulku.

Communément, *a.* عموماً umouménn, عموم اوزره umoum uzré.

Communicable, *a.* حصّه‌دار اولنور hissédar olounour.

Communicabilité, *f.* حصّه‌دارلق hissédarlek.

Communicatif, ive, *a.* اولشلور uléchilir.

Communication, *f.* حصّه‌دارلق hissédarlek, علاقه alaké; قونشمه konouchma, يارانلق yaranlek; برلك birlik.

Communiquant, te, *a.* حصّه‌دار ايدن hissédar édén.

Communiquer, *v. a.* اولشترمك uléchtirmék; حصّه‌دار ايتمك hissédar étmék; *v. n.* de qc. avec, à q. بريله بر شي ايچون سويلشمك biriylé bir chéy itjin séuyléchmék; avec q. بريله قونشمق biriylé konouchmak; se — *v. r.* (à) حصّه‌دار اولمق hissédar olmak; مرحمتلو اولمق mérhamétli olmak.

Commutatif, ive, *a.* justice — اشده كوجده عدالت ichdé guutjdé adalét.

Commutatif, *f. T.* دكشترمه déyichtirmé.

Compacité, *f. T.* صقلق seklek, سرتلك sértlik.

Compacte, *a.* صق seke; سرت sért.

Compagne, *f.* دوست dost, يولداش yoldach; اهل éhl, عورت avrét.

Compagnie, *f.* اورتاقلق ortaklek; شركت chirkét; الاي alay; جماعت djémaét; مجلس médjlis.

Compagnon, *m.* ياران yaran, ارقداش arkadach; شاكرد chayird, اصناف چراغی ésnaf tjeraghe; جنبشلو كمسه djumbuchlu kimsé; اورتاق ortak.

Compagnonnage, *m.* چراقلق سنه‌سي tjeraklek sénési; اصناف چراغی جماعتي ésnaf tjeraghe, djémaéti.

Comparable, *a.* (à, avec) بكزدلور bénzédilir.

Comparaison, *f.* بكزتمه bénzétmé; مثال misal; بكزمه bénzémé, اورنك éurnék.

*Comparaître, *v. n.* شريعته وارمق chériata varmak.

Comparant, te, *a. T.* شريعته چقان chiriata tjekan.

Comparatif, ive, *a. T.* بكزدن bénzédén.

Comparatif, *m. T.* اسم تفضيل ismĭ téfzil.

Comparativement, *ad.* روبـارو

roubarou ; بكزدرك bénzédérék.

Comparer, *v. a.* بكزتمك bénzétmék; تشبيه ايتمك téchbih étmék.

Comparoir, *v. n. T.* شريعته وارمق chiriata varmak.

Compartiment, *m.* پاي ايتمه pay étmé; حجره héudjré.

Compartir, *v. a.* حجره حجره ايتمك héudjré héudjré étmék; بولمك béulmék.

Comparution, *f.* شريعته چقمه chériata tjekma; دعوايه كتمه davaya guitmé.

Compas, *m.* پركار pérguiar (pérguél); اولچي éultju; — de mer, — de route پصوله pousoula.

Compassement, *m.* Compassage, *f.* پركار ايله پاي ايتمه pérguél ilé pay étmé.

Compasser, *v. a.* پركارلمك pérguéllémék; ايو پاي ايتمك éyi pay étmék.

Compassion, *f.* مرحمت mérhamét; اسيركمكلك ésirguéméklik.

Compaternité, *f. T.* صاغدجلق saghdedjlek.

Compatibilité, *f.* اويغون كلمكلك ouyghoun guélméklik; امتزاج imtizadj.

Compatible, *a.* چكيلور tjékilir; امتزاجلو imtizadjle.

Compatir, *v. n.* (à) اسيركمك ésirguémék; اجيمق adjemak; يور

ويرمك yuz vérmék ; (avec) ديرلك ايتمك dirlik étmék.

Compatissant, te, *a.* مرحمتلو mèrhamétli.

Compatriote, *m. et f.* همشهري hémchéhri (hémchéri).

Compendium, *m.* اجمال idjmal.

Compensation, *f.* عوض ivaz (éyvaz), بدل bédél, اجر édjr; اوزلشمه ouzlachma.

Compenser, *v. a.* عوض ايتمك ivazen étmék; اجريني ويرمك édjrini vérmék.

Compèrage, *m.* صاغدجلق saghdedjlek.

Compère, *m.* صاغدج saghdedj, جنبشلو ارقداش djumbuchlu arkadach.

Compétence, *f. T.* قدرت koudrét, حق hakk.

Compétant, te, *a.* جايز djaiz, لايق layek; حقي اولان hakke olan.

Compéter, *v. n. T.* لايق مناسب اولمق layek, minasib olmak; ياقشمق yakechmak.

Compétiteur, *m.* ايكيسى بر شي استين ikisi bir chéy istéyén; هم مطلب hém matloub.

Compilateur, *m.* اندن بوندن الوب جمع ايدن ondan boundan alep djémi édén.

Compilation, *f.* اندن بوندن الوب جمع ايتمه ondan boundan alep djémi étmé; مجموعه mégjmoua.

Compiler, *v. a.* اندن بوندن

الوب جمع ايتمك ondan boundan alep djémi étmék.

Complaignant, te, *a. T.* دعوا ايدن dava édén, دعواجي davadje.

Complainte, *f. T.* دعوا dava.

*Complaire, *v. n.* خاطر المق كوزتمك qhater almak, guéuzétmék; خاطر ياپمق qhater yapmak; se — *v. r.* كندو خوشنه كلمك kéndi qhochouna guélmèk; خوشلنمق qhochlanmak; كندوبى بكنمك kéndini béyénmék.

Complaisance, *f.* خاطر كوزتمكلك qhater guéuzétméklik; دوستلق dostlouk.

Complaisant, te, *a.* خاطر يپان qhater yapan; خاطر ايچون اش كورن qhater itjin ich guéurén; دوستلق كوسترن dostlouk guéustérén; اشدن قاچمز ichdén katjmaz.

Complant, *m.* اصمهلق asmalek; اغاجلق aghadjlek.

Complanter, *v. a.* اصمهلق اغاجلق ياپمق asmalek, aghadjlek yapmak.

Complément, *m.* بتورمكلك bitirméklik; ارتان artan, باقى bake.

Complet, ète, *a.* تمام tamam; تكميل tékmil.

Complètement, *ad.* تماماً témamén; كاملاً kiamilén.

Complétement, *m.* بتورمكلك bitirméklik.

Compléter, *v. a.* طولدرمق doldourmak; تكميل ايتمك tékmil étmék; بتورمك bitirmék; تمام ايتمك tamam étmék.

Complexe, *a.* دوزلمش duzulmuch, مركّب murékkéb.

Complexion, *f.* مزاج mizadj; طبيعت tabiat.

Complication, *f.* طولاشقلق dolacheklek, اولاشقلق oulacheklek.

Complice, *m. et f.* برابر صوچ ايدن barabar soutj édén; — *a.* همصوچ hémsoutj.

Complicité, *f.* همصوچلق hémsoutjlouk, قباحتده علمي اولمه kabahatda ilmi olma.

Compliment, *m.* سلام sélam; بلني باشني اكمه bélini, bachene éymé; تهنيه téhniyé; ناز naz, عشوه ichvé; تكريم tékrim.

Complimenter, *v. a.* سلام تكريم تهنيه عشوه ايتمك sélam, tékrim, téhniyé, ichvé étmék; سلام ويرمك sélam vérmék.

Complimenteur, *m.* euse, *f.* چوق تكريم ايدن tjok tékrim édén.

Compliqué, ée, *a.* طولاشق dolachek; قرشق karechek.

Compliquer, *v. a.* طولاشدرمق dolachdermak.

Complot, *m.* سوز برلكي séuz birliyi, اتفاق ittifak.

Comploter, *v. a. et n.* بر فنا ايش ايچون سوزي بر ايتمك bir féna ich itjin séuzu bir étmék; اتفاق ايتمك ittifak étmék.

Componction, *f.* توبه téubé; پشمانلق puchmanlek.

Comporter, *v. a. et n.* چکمك tjékmék; قویویرمك koyvérmék; se — *v. r.* حرکت ایتمك harékét étmék; کندوینی طوتمق kéndini toutmak.

Composé, *m.* ترکیب اولمش نسنه térkib olmouch nésné.

Composer, *v. a.* دوزمك duzmék, دوزن ویرمك duzén vérmék; یاپمق yapmak, ترکیب ایتمك térkib étmék; بغلمق baghlamak; — *v. n.* avec q. اوزلشمق ouzlachmak; ویره ویرمك véra vérmék; se — *v. r.* کندوینی دوزمك kéndini duzmék.

Compositeur, *m.* مصنف mousannaf, مؤلف muéllif; amiable —, غوغا دفع ایدن kavgua défi édén.

Composition, *f.* دوزمکلك duzméklik, دوزش duzuch; ترکیب térkib; تالیف téélif, تصنیف tasnif; اوزلشمه ouzlachma; ویره véra.

Compote, *f.* رچل réljél, طتلو tatle; کوکرجن قزارتمهسی guéuyérdjin kezartmase.

Compréhensible, *a.* آکلاشلور anlacheler.

Compréhension, *f.* ادراك idrak.

*Comprendre, *v. a.* قپلامق kaplamak, احاطه ایتمك ihaté étmék; صغمق seghmak; خبر ایتمك qhabér étmék; آکلامق anlamak, اکاه اشنا اولمق aguiah, achna olmak.

Compresse, *f.* جراحت فتیلی djérahat fitili.

Compressible, *a.* ازیلور ézilir; صقلور sekeler.

Compression, *f.* صقلمه sekelma; ازلمه ézilmé; بصمه basma.

Comprimer, *v. a.* صقمق sekmak, بصمق basmak, ازمك ézmék.

Comprimeur, *m.* ازیتجی éziyétdji, ستمکار sitémkiar, ظلم ایدیجی zoulm édidji.

Compris, *p.* non — ماعدا maada; دیشاری dichare (avec ablatif): y — دروننده dérounindé, ایچنده itjindé.

*Compromettre, *v. n.* اوزلشمق ouzlachmak; معاهده ایتمك mouahédé étmék; — *v. a.* (q. ou qc.) مخاطرهیه قومق mouqhataraya komak; کندو اوزرینه حاکم قومق دکمك kéndi uzériné hakim komak, dikmék; se — *v. r.* کندوینی مخاطرهیه قومق kéndini mouqhataraya komak.

Compromis, *m.* ترکیم térkim; معاهده mouahédé; mettre q. ou qc. en — برینی بریله بلایه اوغراتمق birini biriylé bélaya oughratmak.

Compromissaire, Compromissionaire, *m.* اوکرتلن حاکم éu-

yurtlénén (uyutlénén) hakim, ارا بوليجي ara bouloudjou.

Comptabilité, *f.* حساب ويرمه hisab vérmé; حساب جواب ويرمكلك hisab, djévab vérméklik.

Comptable, *a. et m.* حساب ويرهجك اولان hisab vérédjék olan; دفتر طوتان téftér toutan.

Comptant, *a. m.* پشين péchin; پشين اقچه péchin akdjé.

Compte, *m.* حساب hisab; صايى saye; صايمه sayma; فايده fayda; rendre — de qc. برشيك حسابنى ويرمك bir chéyin hisabene vérmék; faire — de qc. ايو صايمق éyi saymak; حساب ايتمك hisab étmék; à — تسليم téslim; à bon — اوجز oudjouz.

Compte-pas, *m.* ادم اولچجك آلات adem éultjédjék alat.

Compter, *v. a.* صايمق saymak; حساب ايتمك hisab étmék; اودهمك éudémék, ادا ايتمك éda étmék; يرينه قومق yériné komak, صايمق saymak; *v. n.* صايشمق sayechmak, حساب ايتمك hisab étmék, حسابلشمق hisablachmak; فكر ايتمك fikr étmék; دوشنمك duchunmék.

Compteur, *m.* صايجى sayedje, محاسبهجى mouhasébédji.

Comptoir, *m.* اقچه صاياجق سفره akdjé sayadjak soufra; يازوخانه yazeqhané; اوطه oda, مخزن mahzén (maghaza); دكان dukkian.

Comptoriste, *m.* دفترطوتان téftér toutan.

Comtal, ale, *a.* غروفه منسوب ghrofa ménsoub.

Comte, *m.* غروف ghrof; سنجق بكي sandjak béyi.

Comté, *m.* غروفلق ghroflouk.

Concassation, *f. T.* دوكمكلك déuyméklik; ازمه ézmé, اريش ézich.

Concassé, *m.* poivre — اري دوكلمش بر iri déuyulmuch bibér.

Concasser, *v. a.* اري دوكمك iri déuymék.

Concaténation, *f.* زنجيره اورمه zéndjiré vourma.

Concave, *a.* دكرمي چقور déyirmi tjoukour.

Concavité, *f.* دكرمي ايچي چقورلق déyirmi itji tjoukourlouk.

Concéder, *v. a.* ويرمك vérmék; باغشلمق baghechlamak, قويويرمك koyvérmék; اليويرمك alevérmék.

Concélébrer, *v. a.* برابر طوتمق barabar toutmak.

Concentrer, *v. a.* مركزه جمع ايتمك mérkézé djémï étmék.

Concept, *m.* فكر fikr; شكل chékl.

Conceptif, ive, *a.* اكلار anlar; faculté — ive ادراك idrak.

Conception, *f.* حامله قالمقلق hamilé kalmaklek; اكلارلق anlaılek, ادراك idrak, اكلايش anlayech; فكر fikr.

Concernant, *prp.* متعلق mutaallik.

Concerner, *v. a.* متعلّق اولق mutaallik olmak; دکمك déymék.

Concert, *m.* اهنك ahéng, سازلر اهنکی sazlar ahéngui; اتّفاقلق ittifaklek; برلك birlik, اتّفاق ittifak; de —, *ad.* سوز برلکیله séuz birliguiylé.

Concertant, te, *m. f.* اهنکجی ahéngdji.

Concerté, ée, بر سوزلو bir séuzlu, اتّفاقلو ittifakle; مجبور médjbour.

Concerter, *v. a.* اهنك ایتمك ahéng étmék; اتّفاق ایتمك ittifak étmék.

Concession, *f.* باغشلایش baghechlayech, اعطا ita; اذن izn (izin).

Concessionaire, *m. et f.* اذنی اولان izni olan.

Concevable, *a.* اکلاشلور anlacheler.

Concevoir, *v. a. et n.* حامله کبه اولق hamilé, guébé olmak; اکلامق anlamak, عقلی ایرمك akle érmék; ضبط ایتمك zabt étmék.

Conchyle, *m.* اسکرلت بوجکی iskérlét béudjéyi.

Concierge, *m. et f.* دزدار dizdar, قلعه نظری kalé nazere; اوطهجی odadje; قپوجی kapoudjou; زنداجی zendandje.

Conciergerie, *f.* دزدارلق dizdarlek; زندان zendan, حبس خانه hapis qhané; زنداجی قوناغی zéndandje konaghe.

Concile, *m.* کلیسا خصوصنده اولان درنك kilsé qhousousounda olan dérnék.

Conciliateur, *m.* trice, *f.* میانجی miyandje; اوزلشدیرجی ouzlachteredje.

Conciliation, *f.* اوزلشدرمه ouzlachterma, بارشدرمه barechterma, اتّفاق ittifak.

Concilier, *v. a.* اوزلشدرمق ouzlachtermak; بارشدرمق barechtermak; ایدنمك édinmék.

Concion, *f.* جماعت djémaét.

Concis, ise, *a.* قصه kessa, اجمال idjmal.

Concision, *f.* قصه لق kessalek.

Concitoyen, *m.* enne, *f.* شهرداش chéhirdach; ایکسی بر ولایتدن اولان ikisi bir vilayéttén olan, همشهری hémchéhri.

Concluant, te, *a.* قاوی قوی kavi, ثابت sabit.

* Conclure, *v. a. et n.* قپامق kapatmak; قیاس ایتمك keyas étmék; بتورمك bitirmék.

Conclusion, *f.* نتیجه nétidjé; اتمام itmam, بتم bitim; قیاس keyas.

Concoction, *f.* هضم hazm; ارمه érimé.

Concombre, *m.* خیار qheyar.

Concordance, *f.* برلك birlik, اتّفاقلق ittifaklek; اتّفاق ittifak, معاهده mouahédé.

Concordant, te, *a.* مطابق moutabek, موافق mouvafek; برلك birlik.

Coucordat, *m.* پاپا ایله معاهده pa-

pa ilé mouahédé ; عهدنامه ahdnamé.

Concorde, *f.* برلك birlik, v. Concordance.

*Concourir, *v. n.* (à qc.) برابر اشلمك barabar ichlémék ; یاردم ایتمك yardem étmék ; — pour qc. بر شیه هم مطلب اولمق bir chéyé hém matléb olmak.

Concours, *m.* خلق سکردمی اوشمسی qhalk séyirdimi, uchmési; یاردم yardem; هم مطلبلك hém matléblik.

Concret, éte, *a. T.* قویولنمش koyoulanmech.

Concubinage, *m.* بله یاتمقلق bilé yatmaklek.

Concubinaire, *m.* نکاحسز عورتله کچنن ارکك nikiahsez avrétilé guétjinén érkék; زنپاره zémparé.

Concubine, *f.* اوطهلق odalek, اویناش oynach.

Concupicence, *f.* شهوت chéhvét, نفس آرزوسی néfs arzousou.

Concurrence, *f.* هم مطلبلك hém matléblik; اردنه دوشمه ardéna duchmé.

Concurrent, *m.* te, *f.* هم مطلب hém matléb.

Concussion, *f.* ظلم zoulm ; صویمه soyma ; جفا djéfa.

Concussionnaire, *m.* ظالم zalim, جفاکار djéfakiar ; ظلمکار zouloumkiar.

Condamnable, *a.* حکم اولنهجق héukm olounadjak; ذمّ اولنهجق zémm olounadjak.

Condamnation, *f.* حکم ایتمه héukm étmé.

Condamner, *v. a.* قضا حکم ایتمك kaza, héukm étmék ; اتمق atmak.

Condensation, *f.* قویولمه koyoulama, قویو ایتمه koyou étmé.

Condenser, *v. a.* قویولتمق koyoulatmak, قویو ایتمك koyou étmék.

Condescendance, *f.* تنزّل ténézzul.

Condescendant, te, *a.* تنزّل ایدن ténézzul édén.

Condescendre, *v. n.* (à) تنزّل ایتمك ténézzul étmék ; الچق کوکللولك ایتمك altjak guéunulluluk étmék.

Condigne, *a. T.* لایق layek; مناسب minasib.

Condignité, *f. T.* لایقلق layeklek.

Condisciple, *m.* خواجهداش qhodjadach.

Condition, *f.* حال hal, شرط chart, شروط chourout, قول kavl; خدمت qhezmét.

Conditionel, elle, *a.* شرطلو chartle.

Conditionner, *v. a.* قول قرار ایتمك kavl karar étmék ; دوزمك duzmék.

Condoléance, *f.* تعزیه taziyé.

Condor, *m.* عنقا قوشی anka kouchou.

Conducteur, *m.* trice, *f.* کراجی kiradje : قاترجی katerdje ;

يلدرم چكن دمر yelderem tjékén démir.

*Conduire, *v. a.* كتورمك guéuturmék; ارقداشلق ايتمك arkadachlek étmék; اوزرينه نظر اولمق uzériné nazr olmak, بيورمق bouyourmak; se — *v. r.* حركت ايتمك harékét étmék.

Conduit, *m.* كونك kunk, اولق olouk, صو يولى sou yolou.

Conduite, *f.* قولاوزلق koulavouzlouk, قولاغزلق koulaghezlek; كتورمه guéuturmé; ارقداشلق ايتمه arkadachlek étmé; توفيق tévfik; سرداراق sérdarlek; صو يولى sou yolou.

Confabulateur, *m.* مصاحبت ايدن mousahibét édén.

Confabulation, *f. fa.* مصاحبت mousahibét.

Confection, *f.* بتورمكلك bitirméklik, اتمام itmam; معجون madjoun.

Confectionner, *v. a.* بتورمك bitirmék, ياپمق yapmak.

Conféderal, ale, *a.* اتفاقه متعلق ittifaka mutaallik.

Confédératif, ive, *a.* اتفاق خصوصي ittifak qhousousou.

Confédération, *f.* برلك birlik, اتفاق ittifak., معاهده mouahédé.

Confédéré, ée, *a.* برلك birlik, اتفاقلو ittifakle.

se Confédérer, *v. r.* عهدلشمق ahdlachmak, اندلشمق andlachmak, اتفاق ايتمك ittifak étmék.

Conférence, *f.* تشبيه téchbih; تمثيل témsil; روبار roubar; مشاوره muchavéré.

Conférencier, *m.* مشاورهجى muchavérédji.

Conférer, *v. a.* روبار ايتمك roubar étmék, بكزتمك bénzétmék; تشبيه ايتمك téchbih étmék; *v. n.* مشورت مشاوره ايتمك méchvérét, muchavéré étmék.

Confesse, *f.* اعتراف itiraf.

Confesser, *v. a.* اقرار ايتمك ikrar étmék; اعتراف ديكلمك itiraf diynémék; se — *v. r.* اعتراف ايتمك itiraf étmék.

Confession, *f.* اقرار ikrar; اعتراف itiraf.

Confiance, *f.* اعتماد itimad, اعتقاد itikad; اميد umid (oumoud); امينلك éminlik; جراءت djiraét.

Confiant, te, *a.* امين émin; انام inam; جراءتلو djiraétli, جسور djéssour.

Confidence, *f.* اعتماد itimad, اعتقاد itikad; سر اچمه serr atjma.

Confident, *m.* te, *f.* نديم nédim, مصاحب mousahib.

Confier, *v. a.* (qc. à q.) اينانمق inanmak; اعتقاد اعتماد ايتمك itikad, itimad étmék; se — *v. r.* en q. en qc. برينه طيانمق biriné dayanmak, برينه انانمق biriné inanmak;

Configuration, *f.* شكل chékl, تصوير tasvir; علامت alamét, نشان nechan.

Confiner, *v. a.* سنوركسمك sinor késmék; سورمك surmék; سوركن ايتمك surguun étmék; se — *v. r.* تنهايه چكلمك ténhaya tjékilmék.

Confins, *m. pl.* حدود houdoud; سنورلر sinorler (senerlar).

*Confire, *v. a.* قومق komak (ترشي tourchou); تربيه ايتمك térbiyé étmék.

Confirmatif, ive, *a.* مقرر moukarrér, محقق mouhakkak.

Confirmation, *f.* اقرار ikrar, مقرر moukarrér, اثبات ispat; ياغلمه yaghlama; وافتز يكيلمه‌سي vaftiz yénilémési.

Confirmer, *v. a.* قاويلمك kavilémék, محكم ايتمك muhkém étmék; پكتمك pékitmék; قرار ويرمك karar vérmék, تحقيق تصديق ايتمك tahkik, tasdik étmék; ياغلمق yaghlamak, وافتز يكيلمك vaftiz yénilémék.

Corfiscable, *a.* مريه ضبط اولنور miriyé zabt olounour.

Confiscation, *f.* ميريه ضبط ايتمه miriyé zabt étmé, بكلك ايتمه béylik étmé; بكلك اولمش شي béylik olmouch chéy, بكلك béylik.

Confiserie, *f.* شكرجيلك chékérdjilik.

Confiseur, *m.* شكرجي chékérdji.

Confisquer, *v. a.* ميريه ضبط ايتمك miriyé zabt étmék.

Confiture, *f.* شكرلمه chékérlémé, شكر التي chékér aléti.

Confiturier, *m.* ière, *f.* شكرجي chékérdji.

Confiuent, *m.* ايكي چايك قرشمه‌سي iki tjayen karechmase.

Confondre, *v. a.* قرشترمق karechtermak; بريني شاشرمق birini chachermak; اوتاندرمق outandermak.

Confondu, ue, *p. et a.* قرشق karechek, قرشمش karechmech; دكشلمش déyichilmich; شاشمش chachmech.

Conformation, *f.* شكللنمه chékillénmé, ياپلمه yapelma.

Conforme, *a.* اويار ouyar, بكزر bénzér, مطابق moutabek; موافق mouvafek; اويغون ouyghoun.

Conformer, *v. a.* (qc. à qc.) بكزتمك bénzétmék, اويدرمق ouydourmak; مطابق موافق ايتمك moutabek, mouvafek étmék; se — *v. r.* (à qc.) اويمق ouymak.

Conformité, *f.* اويمقلق ouymaklek, موافقلق mouvafeklek, مطابقلق moutabeklek, اويغونلق ouyghounlouk.

Confortable, *a.* راحت rahat, راحتلو rahatle.

Confortatif, ive, *a. T.* قوتلندرن kouvétléndirén.

Confortation, *f.* قوت ويرمه kouvét vérmé.

Conforter, *v. a.* قوت ويرمك kouvét vérmék.

Confraternité, *f.* هم قرداشلق hém kardachlek.

Confraterniser, *v. a.* هم قرداش ايتمك hém kardach étmék.

Confrère, *m.* هم قرداش hém kardach.

Confrontation, *f. T.* يوزلشترمه yuzléchtirmé ; روبار ايتمه roubar étmé.

Confronter, *v. a. T.* شاهدي دعوا اولانله يوزلشترمك chahidi dava olanlé yuzléchtirmék ; (qc. à qc.) روبار ايتمك roubar étmék.

Confus, use, *a.* قرمه قرش karma karech ; شاشرمش chachermech ; شاشمش chachmech, پريشان périchan.

Confusion, *f.* قرشقلق karechek-lek ; شاشقنلق chachkenlek, پريشانلق périchanlek; اوتانمه outanma.

Confutation, *f.* خلافني سويلمه qhilafene séuylémé ; قرشو سويلمه karche séuylémé.

Confuter, *v. a. p. u.* خلافني سويلمك qhilafene séuylémék ; ردّ ايتمك rédd étmék.

Congé, *m.* اذن izn (izin) ; يول اذني yol izni ; وداع vida.

Congédier, *v. a.* يول ويرمك yol vérmék ; كوندرمك guéundérmék, كتمكه يوله اذن ويرمك guitméyé, yola izn vérmék ; قويويرمك koyvérmék.

Congélable, *a.* طوكر donar.

Congélation, *f.* طوكدرمقلق dondourmaklek.

Congeler, *v. a.* طوكدرمق dondourmak ; se — *v. r.* طوكمق donmak.

Conglomérer, *v. r.* se — يومقلمق youmaklamak, يومغه صارمق youmagha sarmak.

Conglutination, *f.* مبلقلتمه mablaklatma, قويولتمه koyoulatma.

Conglutiner, *v. a. T.* قويولتمق koyoulatmak ; طوتقاللمق toutkallamak.

Congratulation, *f.* تهنيه téhniyé.

Congratuler, *v. a.* تهنيه ايتمك téhniyé étmék, مباركلمك mubaréklémék, مبارك اولسون ديمك mubarék olsoun démék;

Congrégation, *f. T.* صوفي قرداشلق sofou kardachlek ; جماعت djémaét, جمعيت djémiat.

Congrès, *m.* درنك dérnék, مشاوره درنكي muchavéré dérnéyi.

Congru, ue, *a.* صرف يولنده طغرو sarf yolounda doghrou ; ياقشر yakecher, مناسب minasib.

Congrûment, *ad.* يرنده yérindé, ياقشقلغله yakechekleghilé ; مناسبتله minasibétlé.

Conjecture, *f.* تخمين taqhmin, قرينه kariné.

Conjecturer, *v. a.* تخمين ايتمك taqhmin étmék, قرينه ايله بلمك kariné ilé bilmék, بولمق boulmak; سزمك sézmék.

*Conjoindre, *v. a.* ياپشترمق yapechtermak, بتشترمك bitichtirmék, بر ايتمك bir étmék.

Conjoints, *m. pl.* اهل éhl, قوجه ياخود قري kodja, yaqhod kare, اش éch.

Conjointement, *ad.* برلكله birliklé; بله bilé, معاً maén.

Conjonctif, ive, *a. T.* وصلي vasli.

Conjonction, *f.* اولاشقلق oulacheklek, برلك birlik; *T.* عطف atf; اقتران iktiran.

Conjoncture, *f.* حال hal, حالة halét.

Conjugaison, *f.* بنا bina, صيغه segha, تصريف tasrif.

Conjugal, le, *a.* اولو évli; نكاحلو nikiahle.

Conjuguer, *v. a. T.* تصريف بنا ايتمك tasrif, bina étmék.

Conjurateur, *m.* سوزي بر séuzu bir, متفق muttéfik, معاهد mouahid.

Conjuration, *f.* اتفاق ittifak, معاهده mouahédé.

Conjurer, *v. a.* اندلشمق andlachmak, ال بر ايتمك él bir étmék, اتفاق ايتمك ittifak étmék.

Conjurés, *m. pl.* جلاليلر djélalilér, زوربالر zorbalar.

Connaissable, *a.* طاننور tanener; بللو bélli.

Connaissance, *f.* بلمكلك bilméklik, بلش bilich, طانمه tanema, اشنالق achnalek.

Connaissement, *m.* نولون تذكيرهسي navloun tézkirési.

Connaisseur, *m.* euse, *f.* بليجي bilidji, طانيان taneyan, عارف arif, اشنا achna.

*Connaître, *v. n.* طانمق tanemak, بلمك bilmék, اشنا اولمق achna olmak; se — *v. r.* en ou à qc. بر شيى بر شيدن طانمق bir chéyi, bir chéydén tanemak.

Connexion, *f.* مناسبت minasibét, عقد akd; ياپشمه yapechma.

Connexité, *f. T.* يقينلق yakenlek, مناسبت minasibét.

Connivence, *f.* يوز ويرمه yuz vérmé, اغماض eghmaz.

Conniver, *v. n.* يوز ويرمك yuz vérmék, كورمزلكدن كلمك géurmézlikdén guélmék.

Connotation, *f.* معنئ ثانى manaï sani.

Connu, ue, *a.* بلنمش bilinmich, بللو bélli, معلوم malum, بلدك bildik, اشنا achna.

Conquérant, *m.* فاتح fatih.

*Conquérir, *v. a.* فتح ايتمك féth étmék.

Conquêt, *m. T.* اهلدن اولان مال éhldén olan mal.

Conquête, *f.* فتح féth.

Consacrer, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék.

Consanguin, ine, *a.* بابا طرفندن خصم اولان baba tarafendan qhesem olan.

Consanguinité, *f.* خصملق qhesemlek.

Conscience, *f.* قلب kalb, ضمير zamir, درون déroun, انسانك ايچروسي insanen itjérisi.

Consciencieux, euse, *a.* انصافلو insafle, قلبي پاك kalbi pak.

Conscription, *f.* بر شهرك عسكره متعلّق اركَكلريني يازمه bir chéhirin askéré mutaallik érkéklérini yazma.

Conscrit, *m.* عسكر يازلمش askér yazelmech.

Consécration, *f.* تقديس ايتمك takdis étmék.

Consécutif, ive, *a.* اردى صرا arde sera, متوالي mutévali.

Consécutivement, *ad.* ارد ارده ard arda; اولاشتري oulachtere, صرا ايله sera ilé.

Conseil, *m.* اوكت éuyut, نصيحت nasihat, رأي rééy, تدبير tédbir, دانشق danechek, دانشقلق danecheklek; مشورت méchvérét, مشاوره muchavéré; قياس keyas; لونجه londja; ديوان divan; نصيحت اوكت ويرن nasihat éuyut vérén.

Conseiller, *v. a.* اوكت نصيحت ويرمك éuyut, nasihat vérmék;

Conseiller, *m.* ère, *f.* نصيحت اوكت ويرن nasihat, éuyut vérén, اوكتجى éuyutdju, مشاورهجى muchavérédji, مشورتجي méchvérétdji; ديوان افنديسي divan éféndisi.

Consentant, te, *a.* راضي razi, قايل kayel.

Consentement, *m.* رضا riza, راضيلق razilik.

Consentir, *v. n.* راضي قايل اولمق razi, kayel olmak, هه بلى ديمك hé, béli démék.

Conséquemment, *ad.* صرا ايله sera ilé; انك ايچون onoun itjin, اويله اولنجه éuylé oloundja.

Conséquence, *f.* نتيجه nétidjé; قياس keyas; مهمّلك muhimmlik, اغرلق agherlek.

Conséquent, *m.* نتيجه nétidjé; اردي صرا كلان arde sera guélén; par —, *ad.* انك ايچون onoun itjin, اويله اولنجه éuylé oloundja.

Conséquent, te, *a.* اردي صرا arde sera; صرا ايله sera ilé.

Conservateur, *m.* trice, *f.* صقلييجى saklayedje, حافظ hafez; ناظر nazer.

Conservation, *f.* صقلايش saklayech, حفظ hefz.

Conserve, *f.* رچل rétjél; طتلو tatle; بكجي كمى békdji guémi; حوض havouz.

Conserver, *v. a.* صقلمق saklamak; حفظ ايتمك hefz étmék, طوتمق toutmak; se — *v. r.* صقلنمق saklanmak; حفظ اولنمق hefz olounmak.

Considérable, *a.* كلّيتلو kulliyétli, كوزه كورنور guéuzé guéurunur, اولو oulou, بيوك béuyuk, بللو باشلو bélli bachle; فكر ايدهجك fikr édédjék.

Considérant, te, *a. fa.* كوزي اچوق guéuzu atjek, دقّت ايدن dekkét édén; صاقنان sakenan.

Considération, *f.* فكر fikr, تفكّر téfékkur, ملاحظه mulahaza, دوشنمه duchunmé; كوز اچقلغى guéuz atjekleghe; اچق كوزلك atjek guéuzluk, بصيرت basirét; قصد kasd; مهمّللك muhimmlik; حرمت hurmét; اعتبار itibar, عزّت izzét, اكرام ikram.

Considérément, *ad.* عاقلانه akelané.

Considérer, *v. a.* فكر ايتمك fikr étmék, دوشنمك duchunmék; حرمت اعتبار عزّت ايتمك hurmét, itibar, izzét étmék; طوتمق toutmak; صايمق saymak.

Consignataire, *m.* امانتدار émanétdar, امانت صقليان émanét saklayan.

Consignation, *f.* امانت émanét: امانت رهين قومه émanét, réhin koma.

Consigne, *f.* بكجيه اولان امر békdjiyé olan émr; ديزدار كاتبي dizdar kiatibi; دشاري چقمغه يصاق dichare tjekmagha yasak.

Consigner, *v. n.* امانت رهين قومق émanét, réhin komak; ادي چقمق قالمق ade tjekmak, kalmak; بكجيه امر ويرمك békdjiyé émr vérmék.

Consistance, *f.* قويولق koyoulouk, قالنلق kalenlek; صقلق seklek; بركلك bérklik (péklik); سرتلك sértlik; قرار karar, طيانمقلق dayanmaklek.

Consister, *v. n.* طورمق dourmak, قالمق kalmak, طيانمق dayanmak.

Consistoire, *m.* كردياس ديوانى kérdiyas divane.

Consistorial, le, *a.* كردياسه متعلّق kérdiyasa mutaallik.

Consolable, *a.* تسلّى اولاجق tésélli oladjak.

Consolant, te, *a.* شاد chaz; سوينجلو sévindjli.

Consolateur, *m.* trice, *f.* تسلّى ويريجي tésélli véridji.

Consolation, *f.* تسلّى tésélli (tésélla), دلنوازلق dilnuvazlek.

Consoler, *v. a.* تسلّى ايتمك ويرمك tésélli étmék, vérmék, دلنوازلق ايتمك dilnuvazlek étmék.

Consolidant, *m. T.* برلشتریجی علاج birléchtiridji iladj.

Consolidation, *f.* برلشترمه birléchtirmé, قاویلمه kavilémé.

Consolider, *v. a.* ایو ایتمك éyi étmék; قاویلمك kavilémék.

Consommateur, *m.* توکدیجی tukédidji, مصرفجی masrafdje, مسرف musrif.

Consommation, *f.* بتورمکلك bitirméklik, اسراف israf.

Consommer, *v. a.* بتورمك bitirmék, باشه چقرمق bacha tjekarmak, تمام تکمیل ایتمك tamam, tékmil étmék, بشارمق bacharmak; اسراف تلف ضایع ایتمك israf, téléf, zay étmék; توکتمك tukétmék.

Consomption, *f.* تلف téléf; اسراف israf, خرج qhardj; ورم vérém.

Consonnance, *f. T.* اهنك ahénk; اهنکلك ahénklik, دوزن duzén.

Consonnant, te, *a. T.* دوزنلو duzénli, هم اهنك hém ahénk.

Consonne, *a.* دوزنلو duzénli, اویار ouyar: *f.* حرف harf; حرف بی صوت harfí bi savt.

Consonner, *v. a.* اهنك ایتمك ahénk étmék; اویمق ouymak.

Consorts, *m. pl. T.* ارقه داشلر arkadachlar, صاحبه sahibé.

Consoude, *f.* قره قفص kara kafés.

Conspirateur, *m.* سوزی بر اولان séuzu bir olan; یمینلو yéminli.

Conspiration, *f.* اتفاق ittifak, برلك birlik; معاهده mouahédé, سوز برلکی séuz birliyi.

Conspirer, *v. n.* بر اولمق bir olmak; معاهده اتفاق ایتمك mouahédé, ittifak étmék, اندلشمق andlachmak.

Conspuer, *v. a.* قوصمق kousmak; خورلمق qhorlamak.

Constance, *f.* قرارلق kararlek; قرار karar, پایدارلق paydarlek; قاویلك kavilik.

Constant, te, *a.* قرارلو kararle, بر قرار bér karar, قوی قاوی kavi, ثابت sabit, قایم kayem, پایدار paydar; بللو bélli.

Constamment, *ad.* قرار اوزره karar uzré, بر قرار bér karar, بر دوام bér dévam.

Constater, *v. a.* اثبات ایتمك esbat étmék, صحیحلمك sahihlémék.

Constellation, *f.* برج bourdj; اختر aqhtér; علیون aliyuné.

Conster, *v. i. T.* عیان معلوم ظاهر اولمق ayan, malum, zahir olmak.

Consternation, *f.* شاشقنلق chachkenlek, بیوك قورقو béuyuk korkou.

Consterner, *v. a.* قورقتمق korkoutmak, شاشرمق chachermak.

Constipation, *f.* قبض kabz, قبضلق kabzlek (kabizlik), انقباض inkebaz.

Constipé, ée, *p. et a.* قابض kabiz.

Constiper, *v. a.* قبض ايتمك kabz étmék.

Constitué, ée, *p. et a.* طوران douran, طيانان dayanan.

Constituer, *v. a.* ياپمق yapmak, تكميل ايتمك tékmil étmék; دكمك dikmék, قرار ويرمك karar vérmék, نصب تعين ايتمك nasb, tayen étmék; مباشر ايتمك mubacher étmék; se — *v. r.* طورمق dourmak, دكلمك dikilmék; تدارك كورمك tédarik guéurmék.

Constitution, *f.* ياپشترمه yapechterma, اجاد ايتمه idjad étmé; امر émr, قانون kanoun; مزاج mizadj; نصب nasb; تعين tayen; امور دولت oumourī dévlét; احتساب اغاسی ihtisab aghase.

Constitutionel, elle, *a.* احتساب طريق ihtisab tareki.

Constringent, te, *a.* قصيجي kesedje.

Construction, *f.* بنا bina, ياپو yapou; دوزمكلك duzméklik; *T.* اضافت izafét.

*Construire, *v. a.* ياپمق yapmak; بنا ايتمك bina étmék, قورمق kourmak, بتورمك bitirmék; دوزمك duzmék, يرلشترمك yérléchtirmék; *T.* اضافت ايتمك izafét étmék.

Consul, *m.* قونسلوس konsolos.

Consulat, *m.* قونسلوسلق konsoloslouk.

Consultant, *a. et m.* نصيحت ويريجی nasihat véridji.

Consultation, *f.* دانشق danechek, دانشقلق danecheklek, مشورت méchvérét, مشاوره muchavéré; ظن zann, قياس keyas.

Consulter, *v. a.* دانشمق danechmak; عقل صورمق دانشمق akl sormak, danechmak; دانشق ايتمك danechek étmék; *v. n.* مشورت مشاوره ايتمك méchvérét, muchavéré étmék; فكرلشمك fikirléchmék; se — *v. r.* كندي باشنه دوشنمك kéndi bachena duchunmék, كندي كندويله مشورت ايتمك kéndi kéndiylé méchvérét étmék.

Consument, te, *a.* دوكدن tukédén.

Consumer, *v. a.* اسراف تلف ضايع ايتمك israf, téléf, zay étmék, دوكتمك tukétmék.

Contact, *m. T.* طوقنمقلق dokounmaklek, طوقنش dokounuch, مس méss.

Contadin, *m.* كويلو kéuylu; چفتجي tjiftdji.

Contagieux, euse, *a.* بولشغن boulachghan, اولشغن oulachghan; un mal — بولاشق خستهلك boulachek qhastalek.

Contagion, *f.* بولشمقلق boulachmaklek, اولشمه oulachma; وبا véba, طاون taoun, يوجق you-

mourdjak ; بولاشغن علّت boulachghan illét.

Conte, *m.* حكايت hikiayét, روايت rivayét, نقل nakl ; قصّه kessé ; مثل mésél (masal).

Contemplateur, *m.* trice, *f.* سيرجي séyirdji, تماشاجي témachadji.

Contemplatif, ive, *a.* دوشنيجي duchunudju, سير ايدمجك séyr édédjék.

Contemplation, *f.* بقمه bakma ; ملاحظه mulahaza ; en — بقرق bakarak, ايچون itjin.

Contempler, *v. a.* بقمق bakmak ; سير ايتمك séyr étmék ; ملاحظه ايتمك mulahaza étmék ; دوشنمك duchunmék.

Contemporain, ne, *a. m. f.* بر زمانده اولان bir zamanda olan, هم زمان hém zaman.

Contempteur, *m.* خوركوريجي qhor guéurudju, خورلايجي qhorlayedje ; اهانتجى éhanétdji.

Contenance, *f.* ضبط zabt, ايچنه الما itjiné alma ; طور tavr, قلدانش kemeldanech ; قرارلق kararlek.

Contenant, te, *a.* الور aler, ايچنه صغار itjiné seghar.

Contenant, *m.* ايچنه الان itjiné alan, طوتان toutan.

Contendant, te, *a.* غوغالو kavguale ; نزاعلو nizale.

Contendans, *m. pl.* غوغا ايدنلر kavgua édénlér.

*Contenir, *v, a.* قپلامق kaplamak, المق almak, ضبط ايتمك zabt étmék, ايچنه المق itjiné almak, طوتمق toutmak ; se — *v. r.* طوتلمق toutoulmak ; ضبط اولنمق zabt olounmak ; صغمق seghmak.

Content, te, *a.* قايل kayel, راضى razi, خشنود qhochnoud, خوش كوكللو qhoch guéunullu.

Contentement, *m.* رضا reza, خشنودلق qhochnoudlouk, كوكل خوشلغى guéunul qhochloughou, شينلك chénlik, شاذلق chazlek ; قناعت kanaat.

Contenter, *v. a.* راضى خشنود قايل كوكلنى خوش ايتمك razi, qhochnoud, kayel, guéunlunu qhoch étmék, كوكل خوشلغى صفا ويرمك guéunul qhochloughou, séfa vérmék ; se — *v. r.* de qc. بر شيله قناعت ايتمك bir chéyilé kanaat étmék.

Contentieusement, *ad.* غوغا ايله kavgua ilé.

Contentieux, euse, *a.* غوغاجي kavguadje, چكشيجي tjékichidji, تتيز titiz ; نزاعلو nizale.

Contention, *f.* چكش tjékich, غوغا kavgua, نزاع niza ; جهد djéhd (djaht), چالشمقلق tjalechmaklek.

Contenu, *m.* مضمون mazmoun, مفهوم méfhoum, ضمن zemn.

Conter, *v. a.* نقل حكايت روايت

ایتمك nakl, hikiayét, rivayét étmék; دیوویرمك déyivérmék, مثل سویلمك masal séuylémék; en —, à q. برینه یلان سویلمك biriné yalan séuylémék, برینی الداتمق birini aldatmak.

Conterie, *f. T.* دیزیلو بونجق dizili bondjouk.

Contestable, *a.* نزاعلو nizale.

Contestant, te, شریعتده نزاع ایدن chériatda niza édén, غوغا ایدن kavgua édén.

Contestation, *f.* نزاع niza; غوغا ghavgha (kavgua); چکش tjékich.

Contester, *v. a.* چکشمك tjékichmék, نزاع غوغا ایتمك niza, kavgua étmék.

Conteur, euse, *m. f.* نقل ایدیجی nakl édidji, مداح méddah; لافزن lafazan.

Contexture, *f.* طوقومه dokouma; یاپشترمه yapechterma; اورمه éurmé; اورکی éurguu; باغ bagh.

Contigu, ue, *a.* بتشك bitichik, چاتق tjatek, اولاشق oulachek, متصل mouttasel.

Contiguité, *f.* بتشکلك bitichiklik, اولاشقلق oulacheklek, ملاصقلق mulaseklek, مماسلق mumaslek.

Continence, *f.* پرهیز pérhiz (péhriz), پرهیزکارلق pérhizkiarlek, زاهدلك zahidlik.

Continent, te, *a.* اهل پرهیز éhlï pérhiz, پاك دامن pak damén, عفتلو effétlu, عصمتلو esmétlu.

Continent, *m.* قره kara.

Continental, le, *a.* قره یه متعلق karaya mutaallik.

Contingence, *f.* وقوع voukou, ظهور zouhour, راسات rasat, دوشش duchuch.

Contingent, te, *a.* دوشن duchén, کلان guélén, واقع vakï.

Contingent, *m.* پای pay, حصّه سنه دوشن hissésiné duchén.

Continu, ue, *a.* اولاشق oulachek, بتشك bitichik, متصل mouttasel, دایمی dayemi, مداوم mudavim; continu, *m.* بتونی butunu; à la —e, *ad.* وقت ایله vakt ilé, زمان ایله zaman ilé.

Continuation, *f.* دوام dévam; مداومت mudavimét, طیانمه dayanma.

Continuel, elle, *a.* دایم dayem, مداوم mudavim.

Continuellement, *ad.* دورمیوب dourmayeb; دورمه dourma; دورمدن dourmadan, دایما dayema, هر دایم hér dayem, هر دم hér dém.

Continuement, **Continûment**, *ad.* v. Continuellement.

Continuer, *v. a.* طورمق dourmamak, اوستلمك ustélémék, دورشمك duruchmék, مداومت اوزره اولمق mudavimét uzré ol-

mak; اوزتمق ouzatmak; — *v. n.* طيانمق dayanmak; طورمق dourmak; se — *v. r.* طورمه كيتمك dourma guitmék.

Continuité, *f.* بتشكلك bitichiklik, دايملك dayemlek; طيانمقلق dayanmaklek, طورمقلق dourmamaklek.

Contorsion, *f.* بورلمه bouroulma, بورو bourou, بورمه bourma; قرلمه kerelma, بوكلمه bukulmé, چقمه tjekma.

Contour, *m.* چورهيان tjévréyan, چوره tjévré; طولاي dolay, اطراف étraf, دايره dayiré.

Contourné, ée, *p. et a.* چقق tjekek, بوركك burkuk; اكري éyri; bien —, ايو رسم اولمش éyi résm olmouch.

Contourner, *v. a.* دايره ويرمك dayiré vérmék; q. برينك اوكنه يوارلنمق birinin éununé youvarlanmak, اغزيني ارامق aghzene aramak.

Contractans, *m. pl.* حجت الوب ويرنلر héudjdjét alep vérénlér, حجتلشنلر héudjdjétléchénlér.

Contracter, *v. a. et n.* قوللشمك kavilléchmék; حجتلشمك héudjdjétléchmék, حجت الوب ويرمك héudjdjét alep vérmék; برشيي كنديه چكمك bir chéyi kéndiné tjékmèk; se — *v. r.* چكلمك tjékilmék; طوتلمق toutoulmak.

Contraction, *f.* چكلمه tjékilmé; طوتلمه toutoulma; اعضا طوتلمسي aza toutoulmase, كوترملك kéutrumluk.

Contractuel, elle, *a.* حجتلو héudjdjétli.

Contradicteur, *m.* قرشو سويلين karche séuyléyén, مناقض munakez.

Contradiction, *f.* قرشو سويلمه karche séuylémé, مخالفت mouqhalifét.

*Contraindre, *v. a.* زورلمق zorlamak, زور ويرمك zor vérmék, زور ايتمك zor étmék, مجبور ايتمك médjbour étmék, صقمق sekmak.

Contraint, te, *p. et a.* مجبور médjbour, زورلنمش zorlanmech; ياپمه yapma; صقلمش sekelmech; باصلمش baselmech.

Contrainte, *f.* زور zor, جبر djébr; طوتمقلق toutmaklek, مكث méks; تأخير tééqhir.

Contraire, *m.* ضد zédd, عكس aks, خلاف qhilaf; au —, *ad.* عكسنجه aksindjé, ضدنه zeddena.

Contraire, *a.* قرشو karche, ضد zedd, مغاير moughayir, مخالف mouqhalif; ضررلو zararle.

Contrariant, te, *a.* قرشو سويلين karche séuyléyén.

Contrarier, *v. a.* ضد قرشو سويلمك zedd, karche séuylémék: قرشولمق karchelamak, قرشو

طورمق karche dourmak; مخالفت ایتمك mouqhalifét étmék; تأخیر ایتمك tééqhir étmék.
Contrariété, *f.* قرشولق karchelek, ضدلق zeddlek, مخالفت mouqhalifét; مانع mani, ممانعت mémanat.
Contraste, *m.* فرق fark, اختلاف iqhtilaf, اویمزلق ouymazlek.
Contraster, *v. a. et n.* ضد ایتمك اولمق zedd étmék, olmak.
Contrat, *m.* حجت héudjdjét; قول kavl, عهد ahd; اوزلشمه ouzlachma.
Contravention, *f.* خلافنی ایتمه qhilafene étmé; خلاف qhilaf.
Contre, *prp. et ad.* قرشو قارشو karche, قرشوسنده karchesenda; مقابلهسنده moukabélésindé; قرشو karche, خلاف qhilaf, مغایر moughayir; اوزره uzré; یاننده yanenda, یقین yaken, طغرو doghrou.
Contre-amiral, ریاله بك eryala béy; ریاله كمیسی eryala guémisi.
Contre-balancer, *v. a.* برابرلمك barabarlamak, برابر ایتمك barabar étmék.
Contrebande, *f* یصاق مال yasak mal, ممنوعات mémnouat
Contrebandier, *m.* ière, *f.* كمروكدن مال قاچران guémrukdén mal katjeran.
Contre-batterie, *f.* دشمن طبیهسنه قرشو اولان طبیه duchman tabyasena karche olan tabya.
à Contre-biais, *ad.* عكسنه aksiné, ترسنه térsiné.
Contrecarrer, *v. a.* عكسني خلافني ایتمك aksini, qhilafené étmék; قرشو طورمق karche dourmak.
Contr'-échange, *m.* دكش déyich, ترانپه terampa.
Contre-coup, *m.* اوروش vourouch; اورلش vouroulouch; عمل amél, تأثیر téésir.
*Contredire, *v. a.* q. قرشو سویلمك karche séuylémék, معارضه ایتمك mouaraza étmék.
Contredisant, te, *a.* عنادجي inaddje.
Contredit, *m.* قرشو سوز karche séuz, قرشو سویلمه karche séuylémé; معارضه mouaraza, ضد صحبت zedd sohbét.
Contrée, *f.* ایل ال él, ولایت vilayét; یورت یورد yourd, دیار diyar, مملكت mémlékét.
Contre-façon, *f.* تقلید taklid.
*Contre-faire, *v. a.* تقلید یاپمق taklid yapmak, یاپمه یاپمق yapma yapmak; دوزمك duzmék; se — *v. r.* تبدیل اولمق tébdil olmak.
Contrefaiseur, *m.* مقلد moukallid; تقلیدجی takliddji.
Contrefait, te, *a.* چركن tjirkin, بچمسز bitjimsiz.

Contre-finesse, *f.* حیلهیه بدل حیله hiléyé bédél hilé.

Contre-fort, *m. T.* دیوار طیاغی douvar dayaghe.

Contre-gage, *m.* بورجه بدل امانت bordja bédél amanét, رهین réhin.

Contre-gager, *v. a.* امانت رهین قومق amanét, réhin komak.

Contre-hâtier, *m.* بیوك میمون béuyuk maymoun.

Contre-jour, *m.* یان اشغی yan echeghe; à — اشغه قرشو echegha karche.

Contre-lettre, *f.* یازویه بدل یازو yazeya bédél yaze; ابرا کاغدي ibra kiahade.

Contre-maître, *m.* ایکنجي رئیس ikindji réis; اشجیلره ناظر ichdjiléré nazer.

Contremandement, *m.* بر امره قرشو امر bir émré karche émr.

Contremander, *v. a.* بر امره قرشو امرویرمك bir émré karche émr vérmék; بطّال ایتمك battal étmék.

Contre-marque, *f.* نشانه قرشو نشان nechana karche nechan; طمغه damgua.

Contre-marquer, *v. a.* بر ایکنجی نشان اورمق bir ikindji nechan vourmak; طمغالمق damgualamak.

Contre-mine, لاغمه قرشو لاغم laghema karche laghem.

Contre-miner. *v. a.* لاغمه قرشو لاغم قازمق laghema karche laghem kazmak.

Contre-mont, *ad.* à — اقنتي یوقرو akente yokare.

Contre-mur, *m.* ایکنجی دیوار ikindji douvar.

Contre-ordre, *m.* امره قرشو امر émré karche émr.

Contre-partie, *f.* قرشو طوران karche douran; مقابله moukabélé.

Contre-percer, *v. a.* عکسندن دلمك aksindén délmék.

Contre-peser, *v. a.* ترازولمك térazilémék.

Contre-pied, *m.* ترس ایز térs iz; عکسلك akslik, ترسی térsi.

Contre-pleige, *m. T.* کفیل kéfil.

Contre-pleiger, *v. n.* کفیل اولمق kéfil olmak.

Contre-poids, *m.* معادلت mouadélét; ترازو térazi.

Contre-poil, *m.* دکنه اولان صاچ dikiné olan satj; à —, *ad.* دکنه dikiné; ترس térs.

Contre-point, *m. T.* اهنك ahéngu.

Contre-pointer, *v. a.* اکنهلمك iynélémék; قرشو سویلمك karche séuylémék, معارضه ایتمك mouaraza étmék.

Contre-poison, *m.* پادزهر padzéhr (panzéhir).

Contre-porte, *f.* ایکي قات قپو iki kat kapou.

Contre-porter, *v. a.* des mar-

chandises مال كزدرمك mal guézdirmék.

Contre-poser, *v. a.* دفتره يكلش قيد ايتمك déftéré yanlech kayd étmék.

Contre-poseur, *m. T.* ميخلايجي meqhlayedje.

Contre-position, *f.* دفتره يكلش قيد ايتمه déftéré yanlech kayd étmé.

Contre-propos, *m.* حاضر جواب hazer djévab.

Contre-ruse, *f.* v. Contre-finesse.

Contre-scel, *m.* كچوك مهر kutjuk méuhur; تطبيق tatbik.

Contre-sens, *m.* عكسي فكر معني aksi fikr, maana; ترس طرف térs taraf.

Contre-signer, *v. a.* برابر امضا قومق barabar imza komak.

Contre-temps, *m.* قضا kaza; وقتسزلق vaketsezlek; à — وقتسز vaketsez.

Contre-tirer, *v. n.* تكرار بصمق ték-rar basmak: رسمني چقرمق rés-mini tjekarmak.

Contre-val, *a.* — *ad.* طاغ اشاغه dagh achagha.

Contrevallation, *f.* مترسه قرشو مترس métérisé karche météris.

Contrevenant, *m.* te, *f.* عكسني ايدن aksini édén.

*Contrevenir, *v. n.* à q. عكسنى ايتمك aksini étmék.

Contrevent, *m.* پنجره قپاغی pen-djéré kapaghe.

Contre-vérité, *f.* طوغريلغه خلاف سوز doughroulougha qhilaf séuz.

Contribuable, *a. m.* ويركو ويرن vérgui vérén.

Contribuer, *v. n. et a.* (à qc.) ويركو ويرمك vérgui vérmék; امداد ايتمك imdad étmék.

Contributif, ive, *a.* ويركولو vér-guili.

Contribution, *f.* امداد imdad, ويركو vérgui, تكليف téklif, خراج qharadj.

Contrister, *v. a* ملول محزون ايتمك mélil, mahzoun étmék, تاصهلندرمق tasalandermak.

Contrit, te, *a.* پشمان puchman; كوكلي قرق guéuynu kerek, منكسر munkésir.

Contrition, *f.* انكسار inkisar; ياري پشمانلق yare puchmanlek.

Contrôle, *m.* مقابله moukabélé; مقابلهجيلك moukabélédjilik.

Contrôler, *v. a.* مقابلهيه قيد ايتمك moukabéléyé kayd étmék; طمغهلمق damghalamak; ذم ايتمك zémm étmék.

Contrôleur, *m.* مقابلهجي mou-kabélédji; ناظر nazer; contrô-leur, *m.* euse, *f.* ذم ايديجي zémm édidji.

Controuver, *v. a.* ايجاد پيدا ايتمك idjad, péyda (péydah) étmék;

بولمق boulmak; اویدرمق ouydourmak.

Controverse, *f.* نزاع niza, مجادله mudjadélé.

Controversé, ée, *a.* نزاعلو nizale.

Controversité, *m.* دین ایچون نزاع ایدن din itjin niza édén.

Contumace, *f. T.* چغرلدقده شریعته وارمه tjaghreldekda chériata varmama.

Contumace, Contumax, *a. et m. f.* شریعته کلمدیکي ایچون اعلام اولان chériata guélmédiyi itjin ilam olan.

Contumacer, *v. a.* چغرلدقده شریعته کلمدیکي ایچون اعلام ایتمك tjaghreldekda chériata guélmédiyi itjin ilam étmék.

Contusion, *f.* تن ازلمسی tén ézilmési.

Contusionner, *v. a.* تنك بر یریني ازمك ténin bir yérini ézmék.

Convaincant, te, *a.* الزام اثبات ایدن ilzam, esbat édén.

*Convaincre, *v. a.* (q. de qc.) الزام اثبات ایتمك ilzam, esbat étmék.

Convalescence, *f.* شفا chifa, افاقت ifakat.

Convalescent, te, *a.* شفا بولان chifa boulan.

Convenable, *a.* یراشر yaracher, یاقشقلو yakechekle; یاقشان yakechan, مناسب minasib; اویغون ouyghoun, موافق mouvafek.

Convenance, *f.* یاقشقلق yakecheklek, مناسبلك minasiblik, مناسبت minasibét; موافقت muvafekat, اویغونلق ouyghounlouk; لایقلق layeklek.

*Convenir, *v. n.* (de qc.) قوللشمك kavilléchmék, عهدلشمق ahdlachmak; اتفاق قول ایتمك ittifak, kavl étmék; اوزلشمق ouzlachmak; اقرار ایتمك ikrar étmék; (à q. ou à qc.) یاقشمق yakechmak; —*v. i.* مناسب اولمق minasib olmak.

Conventicule, *m.* کزلو و یصاق درنك guizli vé yassak dérnék; کزك guézék, حلوا صحبتي hélva sohbéti.

Convention, *f.* برلك birlik, اتفاق ittifak; قول kavl, معاهده mouahédé, عهد ahd; اوزلشمه ouzlachma; درنك dérnék, دیوان divan, مجلس médjlis.

Conventionel, elle, *a.* قوللو kavlli, اوزلشلان ouzlachelan; conventionnels, *m. pl.* دیوان درنك مجلس ارلري divan, dérnék, médjlis érléri.

Conventualité, *f.* مناسترده یشامه manasterda yachama.

Conventuel, elle, *a.* مناستره متعلق manastera mutaallik.

Conventuel, *m.* دایما بر مناسترده اوتوره بلن پاپاز dayema bir manasterda otoura bilén papaz.

Convers, erse, *a.* دوندرلمش déun-

durulmuch, دونمش déunmuch; frère convers عهدلو مناستر خزمتجيسي ahdle manaster qhezmétdjisi.

Conversation, *f.* قونشمه konouchma, مصاحبت mousahibét, صحبت sohbét, الفت ulfét.

Converser, *v. n.* (avec q.) قونشمق konouchmak, كورشمك guéuruchmék, الفت ايتمك ulfét étmék.

Conversion, *f.* دونش déunuch, دونمه déunmé; دكشلمه déyichilmé, تبديل اولمه tébdil olma; — du pécheur توبه téubé.

Converti, ie, *p. et a.* دونمش déunmuch, دونمه déunmé; دوندرلمش déundurulmuch; nouveau —, nouvelle — يكى دونمه yéni déunmé; دينه كلان diné guélén.

Convertir, *v. a.* دوندرمك déundurmék, دكشترمك déyichtirmék, تبديل تغيير ايتمك tebdil, taghyir étmék; دوندرمك déundurmék, دينه كتورمك diné guétirmék.

Convertissement, *m.* دوندرمه déundurmé, دكشترمه déyichtirmé; تبديل tébdil, تغيير taghyir.

Convertisseur, *m. fa.* دوندريجى déundurudju, دينه امانه كتوريجى diné, imana guétiridji.

Convexe, *a.* قبه‌لو koubbéli, قبارمش kabarmech; يمرو youmrou.

Convexité, *f.* يمرولق youmroulouk, قبه‌لولق koubbélilik.

Conviction, *f.* اثبات espat.

Convie, *m.* مسافر misafir.

Convier, *v. a.* دعوت ايتمك davét étmék; قندرمق kendermak.

Convive, *m.* مسافر misafir, مهمان mihman.

Couvocation, *f.* دعوت جمعيت davétï djémiat, درنك dérnék.

Convoi, *m.* اولو كوترمه éulu guéuturmé; ارقداشلق arkadachlek; چوق كمي بر يرده كتمه‌سي tjok guémi bir yérdé guitmési.

Convoiter, *v. a.* استمك istémék, بر شي سوداسنده اولمق bir chéy sévdasenda olmak, حرص طمع ايتمك hers, tamah étmék, بر شيده كوزي اولمق bir chéydé guéuzu olmak.

Convoitise, *f.* حرص hers, سودا sévda, كوز guéuz.

Convoler, *v. n.* (en secondes noces) ايكنجي دفعه اولنمك ikindji défa évlénmék.

Convoquer, *v. a.* بر يره چغرمق دعوت ايتمك bir yéré tjaghermak, davét étmék; درنك جمع ايتمك dérnék djémï étmék.

Convoyer, *v. a.* ارقداشلق يولداشلق ايتمك arkadachlek, yoldachlek étmék; نظارتله كوترمك nazarétlé guéuturmék.

Convulsé. ée, *a.* سكري چكلمش siniri tjékilmich.

Convulsif, ive, *a.* سكر چكيجي sinir tjékidji.

Convulsion, *f.* سكر چكلمەسى sinir tjékilmési.

Convulsionnaire, *m.* سكرلري چكلمش sinirléri tjékilmich,

Coopérateur, *m.* trice, *f.* بلە چالشان bilè tjalechan; ياردمجي yardemdje.

Coopération, *f. T.* بلە چالشمە bilé tjalechma; يارdم yardem.

Coopérer, *v. n.* (à qc.) بلە چالشمق bilé tjalechmak; برابر ايشلمك barabar ichlémék.

Cooptation, *f.* اوكرتلمە éuyurtlémé (uyutlémé), اختيار iqhtiyar.

Coopter, *v. a.* اوكرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék).

Coordonner, *v. a.* نظام ويرمك nizam vérmék.

Copartageant, te, *a. m. fa.* حصەدار hissédar.

Copeau, *m.* يونغە yongha.

Copie, *f.* صورت sourét, نسخە nousqha; تقليد taklid; اورنك éurnék.

Copier, *v. a.* صورتني المق sourétini almak, رسمنى چقرمق résmini tjekarmak.

Copieux, euse, *a.* چوق tjok, بول bol; بركتلو bérékétli.

Copieusement, *ad.* بوللغلە bolloughilé, بول بول bol bol, بولجە boldja; بركتلە bérékétilé.

Copiste, *m.* صورت چقارجى اليجي sourét tjekaredje, aledje.

Copreneur, *m.* اورتاقلغە الان طوتان ortaklegha alan, toutan.

Copropriétaire, *m.* برابر مالك اولان barabar malik olan.

Copter, *v. a.* — la cloche چاكە اورمق tjana vourmak.

Copulatif, ive, *a.* چفتلندرن tjiftléndirén; *T.* وصلى vasli.

Copulation, *f.* — charnelle, جماع djima, سكش sikich.

Copulative, *f. T.* حرف صلە harfi sela; عطف atf.

Copule, *f. T.* عطف atf, وصل vasl; صلە sela.

Coq, *m.* خروس qhoros; يل قوان yél kovan; — à-l'âne, *m.* مناسبتسز جواب minasibétsiz djévab; les — des jardins, herbe du — افاق يبان نعنەسي oufak yaban nanési.

Coqâtre, *m.* تك طشاقلو خروس ték tachakle qhoros.

Coque, *f.* يمرطە قبوغى youmourta kaboughou; جويز بادم قبوغى djéviz, badém kaboughou; ايك قوزالغى ipék kozalaghe.

Coquelicot, *m.* كلنجك چچكي guélindjik tjitjéyi.

Coqueliner, *v. a. fa.* اوتمك éutmék (qhoros guibi).

Coqueluche, *f. p. u.* قرەباش باشلغى

karabach bachleghe; سوكولو كمسه sévguulu kimsé; ضيق نفس اوكسركي dek néfés éuksuruyu.

Coqueluchon, *m.* بر نوع باشلق bir névï bachlek.

Coquemar, *m.* دستي tésti, ابريق ebrek (yebrek)

Coquereau, *m.* كچوك كمى kutjuk guémi.

Coqueret, *m.* كاكنج kiakunédj; le fleur de — فنر چچكى fénér tjitjéyi.

Coquerico, *m.* خوروس اوتمهسي qhoros éutmési.

Coqueriquer, *v. n.* خوروس اوتمك qhoros éutmek.

Coquet, ette, *a. m. fa.* كندوىى هر كسه بكندرمكه چالشان kéndini hér késé béyéndirméyé tjalechan; عاشق achek, معشوقه machouké.

Coqueter, *v. n.* كندوىى بكندرمكه چالشمق kéndini béyéndirméyé tjalechmak; عاشق اولمق achek olmak, سورنمك surunmék.

Coquetier, *m.* يمرطهجى youmourtadje; طاوقجى tavoukdjou; ياغجي yaghdje; رفادان قوياجق قاب rafadan koyadjak kap.

Coquetterie, *f.* عاشقلق acheklek, يوصهلق yosmalek; عشق achk, سوكو sévgui.

Coquillage, *m.* بوجك béudjék; صوده اولان قبوقلو حيوانلر souda olan kabouklou hayvanlar; مديه midya; استريديه istridya.

Coquille, *f.* بوجك béudjek; قبوقلو حيوان kabouklou hayvan; سموكلو بوجك قبوغى sumuklu béudjék kaboughou; قرق يمرطه kerek youmourta, جويز قبوغى djéviz kaboughou; طوب خزنهسي top qhaznase; قپو يايى kapou yaye.

Coquin, *m.* ine. *f. et a.* يرامز yaramaz, كوتى kéutu, فنا كم كشي féna, kém kichi; قره يوزلو kara yuzlu, حرامزاده haramzadé; مخنث mouqhannés (mouhanét), نابكار nabékiar.

Coquinaille, *f.* انسانلرك سپرنديسي insanlaren suprundusu.

Coquinerie, *f. fa.* يرامزلق yaramazlek; كوتيلك kéutuluk; كملك kémlik.

Cor, *m.* طاوق كوتى tavouk guéutu; بورو borou; اوجي بوروسي avdje borousou.

Corail, coraux, *m.* مرجان mérdjan; — de jardin اسپانيول بيري ispanyol bibéri.

Corailler, *v. a.* قرغه كبى اوتمك kargua guibi éutmék.

Corailleur, *m.* مرجان دالغجي mérdjan dalghedje, مرجان چقران mérdjan tjekaran.

Corallin, ine, *a.* مرجان صويى رنكي mérdjan soyou, réngui.

Corassin, *m.* بر نوع سازان بالغی bir névi sazan baleghe.

Corbeau, *m.* قوزغون kouzguoun, قره قرغه kara kargua; corbeaux وبادن طوتلانلر vébadan toutoulanlar.

Corbeille, *f.* سپت sépét, سلّه séllé (sélé), كوفه kufé; زنبيل zémbil; يوز كورملكى yuz guéurumluyu; هدايه hidayé.

Corbeillée, *f.* سپت طولوسی sépét dolousou.

Corbillard, *m.* پازار قايغى pazar kayeghe; بر صوي بيوك عربه bir soy béuyuk araba.

Corbillat, *m.* قوزغون يوريسي kouzguoun yavrousou.

Corbillon, *m.* سپتجك sépétdjik.

Cordage, *m.* حلات halat, پلامار palamar; قولاجلمه kouladjlama.

Cordager, *v. n.* حلاتى چويرمك halate tjévirmék.

Corde, *f.* ايپ ip, اورغان ourghan; كرش kirich; قيطان قيتان kaytan; سجم sidjim; قولاج kouladj; چرپى tjerpe; چوقه تلى tjouka téli.

Cordeau, *m.* سجم sidjim.

Cordeler, *v. a.* اورمك éurmék.

Cordelette, *f.* ايپجك ipdjik, سجمجك sidjimdjik.

Cordelle, *f.* سجمجك sidjimdjik.

Corder, *v. a.* ايپ بوكمك ip bukmék; اولچمك éultjmék; قولاجلمق kouladjlamak; بغلمق baghlamak; se —, *v. r.* بوروزلنمك puruzlénmék; كچەلنمك kétjélénmék.

Corderie, *f.* ايپ بوكجك ير ip bukédjék yér.

Cordial, le, *a.* يوركه شفالى yuréyé chifale; صادق sadek.

Cordial, *m.* يوركه شفا ويرمه yuréyé chifa vérmé.

Cordialité, *f.* صادقلق sadeklek.

Cordier, *m.* ايپجى ipdji, ايپ بوكيجي ip bukudju.

Cordon, *m.* سجم sidjim, قناب kennab: شريد chérid; باغ bagh; سكه كنارى sikké kénare; ديزي dizi.

Cordonner, *v. a.* بوكمك bukmék; اورمك éurmék; كنار ياپمق kénar yapmak.

Cordonnerie, *f.* پابوجيلك paboutjdjoulouk, چزمه‌جيلك tjizmédjilik; خفاف خانه qhéffaf qhané (kavafhané).

Cordonnet, *m.* ايپجك ipdjik, قيتانجق kaytandjek, ديزيجك dizidjik.

Cordonnier, *m.* چزمه‌جي tjizmédji, پابوجى paboutjdjou, خفاف qhéffaf (kavaf).

Cordouan, *m.* سختيان sahtiyan, كوسله kéusélé.

Cordouanier, *m.* سختيانجي sahtiyandje.

Coriace, *a.* سرت sért; طمعكار tamahkiar.

Coriandre, *f.* كشنش kichnich.

Corme, *m.* اوز uvéz.

Cormier, *m.* اوز اغاجی uvéz aghadje.

Cormoran, *m.* قره بطاق kara batak; * اوزون ضعیف کمسه ouzoun zayef kimsé.

Cornac, *m.* فیلجی fildji.

Cornaline, *f.* عقیق طاشی akek (hakek) tache.

Cornard, *m. fa.* کیدی guidi, اهلنه پزونکلك ایدن éhliné pézévénklik édén.

Corne, *f.* بینوز بوینوز bouynouz; نعل nal; کوشه kéuché.

Corné, ée, *a.* بوینوزلو bouynouzlou.

Corneille, *f.* قرغه kargha; (ot) خوخ الما qhouqh ulma.

Cornemuse, *f.* غیده ghaydé, طلوم touloum.

Corner, *v. n.* بورو چالمق borou tjalmak; قولاغنه باغرمق koulaghena baghermak; چکلمق tjenlamak; کوف قوقمق kuf kokmak; اغر قوقوسی اولمق agher kokousou olmak; *v. a.* شایع چاو ایتمك chay, tjav étmék.

Cornet, *m.* کچوك بوینوز بوری kutjuk bouynouz, borou; زرنا zourna; بوینوزدن دیوید حقه bouynouzdan divid, hokka; کلاه (kiahat) kulah; دکز بوروسی déniz borousou; زار اتاجق قاب zar atadjak kap; *v.* Calmar.

Cornetier, *m.* بوینوز اشلین bouynouz ichléyén.

Cornette, *f.* بر نوع زنه تقیه‌سی bir névï zénné takyési; برنشان bir nechan; بیاض سنجق béyaz sandjak.

Cornette, *m.* سنجقدار sandjakdar.

Corneur, *m.* بوري چالان borou tjalan; زرنازن zournazan.

Corniche, *f. T.* راف raf.

Cornichon, *m.* بوینوزجق bouynouzdjouk; روس خیاري rous qheyare.

Cornière, *f.* اولوق olouk; کونك kunk.

Cornillas, *m.* قرغه یوروسي kargua yavrousou.

Cornouille, *f.* قزلجق kezeldjek.

Cornouiller, *m.* قزلجق اغاجي kezeldjek aghadje.

Cornu, ue, *a.* بوینوزلو bouynouzlou; کوشه‌لو kéuchéli.

Cornue, *f. T.* عراق قزانی قپاغی erake kazane kapaghe, انبیك قپاغی émbik kapaghe.

Corollaire, *m. T.* حرمت hurmét; طراقي tarakke.

Corporation, *f.* حرفت herfét; عرفت urfét; اصناف ésnaf.

Corporel, elle, *a.* جسمانی djismani, تنانی ténani.

Corporifier, *v. a.* تن ویرمك tén vérmék, بر تن التنده فکر ایتمك bir tén altenda fikr étmék;

se— *v. r.* یاپشمق yapechmak; بتشمك bitichmék.

Corps, *m.* کوده guéuvdé, تن tén, جسم بدن bédén, جسد djéséd, djism, وجود vidjoud; جنازه djénazé, اولو éulu; جماعت djémaat; چوقلق tjoklouk; — de garde, بکجی اوي قوناغی bék-dji évi, konaghe; اوتوراجق او otouradjak év, yapou; à — perdu, *ad.* جسارتله djésarétlé, اولدم اولاسیه oldoum olaseya, کور کورینه kior kiorouna.

Corpulence, *f.* تنلولك ténlilik, اندامولق éndamlelek.

Correct, te, *a.* یاکلشسز yanlechsez, غلاطسز ghalatsez, طوغری doghrou; اصلاح islah.

Correcteur, *m.* دوزلدیجی duzéldidji, طوغرلدیجی doghrouldoudjou; تربیه ایدیجی térbiyé édidji.

Correctif, *m.* یومشتمه youmouchatma, کوشتمه guévchétmé; ملایملق علاجی malayemlek iladje.

Correction, *f.* دوزلتمه duzéltmé, طوغرلتمه doghroultma; تعزیر téazir; تربیه térbiyé; جزا djéza; طوغرولق doghroulouk; دفتر خانه téftér qhané; maison de — حیلاز تربیه‌سی ایچون اولان تیمارخانه haylaz térbiyési itjin olan pimarqhané.

Correctionnel, elle, *a.* دوزلور duzélir, اصلاح تربیه اولور islah, térbiyé olour.

Corrégence, *f.* هم سلطنت hém saltanat.

Corrégent, *m.* هم حکمدار hém hukumdar.

Correlatif, ive, *a.* علاقهٔ مشترکه اولان alakéi muchtéréké olan.

Corrélation, *f.* علاقهٔ مشترکه alakéi muchtéréké.

Correspondance, *f.* معامله mouamélé, علاقه alaké; مکتوبلشمه méktoublachma, خبرلشمه qhabérléchmé; اوزلشمه ouzlachma; برلك birlik.

Correspondant, *m.* برینك علاقه‌سی اولان مکتوبلشدیغی کمسه birinin alakési olan, méktoublachdeghe kimsé.

Correspondre, *v. n.* (à qc.) اویمق ouymak; مطابق اولمق moutabek olmak.

Corridor, *m.* بر اوده طار یول bir évdé dar yol; قووش kovouch.

Corriger, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék, طوغرلتمق doghroultmak, دوزتمك duzétmék, دوزمك duzmék, اوکرمق onarmak, اصلاح ایتمك islah étmék; تعزیر ایتمك tazir étmék, ازارلمق azarlamak; غضب ایتمك ghazéb étmék, جزاسنی ویرمك djézasene vérmék; ملایملتمق mulayemlatmak.

Corrigible, *a.* دوزلور duzélir.

Corroboratif, ive, **Corroborant**, *a.* قوتلندریجی kouvétléndiridji.

Corroborer, *v. a.* قوتلندرمك kouvétléndirmék, قویلمك kavilémék.

Corrodant, te, *a.* ییجی yéyidji, اشندریجی achenderedje.

Corroi, *m. T.* سپی sépi, سپمه sépmé, دباغت débaghét; یوغرلمش چوملكجی طپراغی youghroulmouch tjéumlékdji topraghe.

Corrompre, *v. a.* بوزمق bozmak, ازدرمق azdermak; یاپمق yapmak, اویدرمق ouydourmak; رشوت خامن ویرمك rechvét, qhamin vérmék; se — *v. r.* بوزلمق bozoulmak, چوروملك tjurumék.

Corrosif, ive, *a.* یاقیجی yakedje; ییجی yéyidji.

Corrosion, *f.* یمه yémé, اشندرمه achenderma.

Corroyer, *v. a. T.* سپلمك sépilémék, دباغت ایتمك débaghét étmék; قارمق (tjéumlékdji tjamourou) karmak; دمري قزدروب اكلمك démiri kezderep éklémék.

Corroyeur, *m.* دبّاغ débbagh (tabak).

Corrude, *f.* یبانی قوش قونماز yabani kouch konmaz.

Corrupteur, *m.* trice, *f.* بوزیجی bozoudjou, ازدریجی azderedje, رشوت خامن ویریجی rechvét, qhamin véridji; —, *a.* فانی fani, ازدریجی azderedje.

Corruptibilité, *f.* بوزولمقلق bozoulmaklek, فانیلك fanilik, بوزلمه bozoulma, چورمه tjurumé.

Corruptible, *a.* فانی fani, بوزلور bozoulour, چوریجی tjuruyudju; رشوت خامن ویریلور rechvét, qhamin vérilir.

Corruption, *f.* بوزلقلق bozoulmaklek, چورمه tjurumé, چوركلك tjurukluk; رشوت rechvét, خامن qhamin.

Corsage, *m.* اندام éndam, تن tén, بدن bédén.

Corsaire, *m.* قرصان قورسان koursan (koursand); قرسان كمیسی koursan guémisi, جلّاد djéllad.

Corsé, *a. m.* drap — قالن چوقه kalen tjouka.

Corselet, *m.* بوجك كوكسی béudjék guéuksu.

Corset, *m.* زنّهلرك قیطانلو یلكی zénnélérin kaytanle yéléyi, زبون ziboun (zeben).

Cortège, *m.* غلبهلك kalabalek, برابر كیدنلر barabar guidénlér.

Cortuse, v. Oreille d'ours.

Cortuscation, *f.* یلدرامقلق yelderamaklek, شعلهدارلق chéulédarlek, شعله chéulé, پارلمه parlama, یلابمه yalabema.

Corvéable, *a. m.* انقریهیهلایق ankaryéyé layek.

Corvée, *f.* عنقريه انقريه ankariyé (anguarya); تكليف téklif.

Corveïer, *m.* عنقريه انقريه اشلين ankariyé ichléyén.

Corvette, *f.* قربتا kourbéta (guémi).

Cosmétique, *a.* et *m.* دريى كوزللندرن dériyi guuzéllén-dirén.

Cosmographe, *m.* خطاط الدنيا qhattat uddunya.

Cosmographie, *f.* هيئة دنيا hiyétĭ dunya.

Cosse, *f.* تركه قبوغى téréké ka-boughou.

Cosser, *v. n.* se — *v. r.* سوسمك susmék, بوينوز ايله دورتمك اورمق bouynouz ilé durtmék, vour-mak.

Cosson, *m.* بغداي بتى boughday biti; اصمه كوزي asma guéuzu; بغداى سطربازي boughday madrabaze.

Cossu, ue, *a.* قالن قبوقلو kalen kabouklou; وارلقلو varlekle.

Costume, *m.* قيافت keyafét, كسبت kisbét; كسوت kisvét, كسم késim; اوروبا ourouba.

Cote, *f.* حرف harf; نشان nechan; رقم rakam; cote, cote-part, *f.* حصه hissé.

Côte, *f.* ايكه éyé, اكه كموكي éyé kémiyi; قبورغه kabourgha; دكز كناري déniz kénare; يالى yale; باير bayer, يار yar, دپه tépé, dépé; اصل asl.

Côté, *m.* طرف taraf, يان yan.

Coteau, *m.* باير bayer, يار yar, اينش énich, دپه tépé; باغ bagh.

Cotelette, *f.* قبورغه قزارتمه‌سي ka-bourgha kezartmase.

Coter, *v. a.* رقملق rakamlamak.

Coterie, *f.* مجلس médjlis, صحبت sohbét.

Côtiere, *f.* يالى كناري yale kéna-re; ديوار اوكنده اولان بغچه تختهسي اوجاغى douvar éuyun-dé olan baghtja taqhtase, odjaghe.

Cotignac, *m.* ايوا رچلى ayva rétjéli.

Cotillon, *m.* ايچ انتاريسي itj énta-rese; بر نوع رقص خورا bir névĭ raks, qhora.

Cotir, *v. a.* برهلمك bérélémék, زدهلمك zédélémék (ميوه‌يى méy-véyi).

Cotisation, *f.* صاليانه صالمه salyané salma.

Cotiser, *v. a.* صاليانه صالمق salya-né salmak; se —, *v. r.* كندي صاليانه‌سن ويرمك kéndi salya-nésin vérmék.

Cotissure, *f.* بره béré, زده zédé, ازك ézik (méyvédé).

Coton, *m.* پنبه pémbé, پنبوق pambouk; ايوا توبى ayva tuyu; qui batte le — پنبوقجى pam-boukdjou, حلاج halladj.

se Cotonner, *v. r.* ايوا توبلو اولمق ayva tuylu olmak; تويلنمك tuy-lénmék.

Cotonneux, euse, *a.* کچه‌لو kétjéli, بوغاز الان boghaz alan (méyvé).

Côtoyer, *v. a.* اوزونلغنه کتمك ouzounloughouna guitmék.

Cotret, *m.* چالی دمتي tjale démédi.

Cotte, *f.* زنّه انتاریسي zénné éntarisi; — de mailles زره کوملکی zerh guémléyi; — d'armes خفتان qhaftan.

Cotteron, *m.* قصه و طار ایچ انتاریسی kesa vé dar itj éntarisi.

Cou, *m.* بوغاز boghaz, v. Col.

Couchages, *m. pl.* دوشکه متعلّق اولان شیلر déuchéyé mutaallik olan chéylér.

Couchant, *m.* کون باتی guun bate; باتی bate; غرب gharb, مغرب maghreb; — *a.* بتان batan; chien — بکجی کوپك békdji kéupék; یوزسز کمسه yuzsuz kimsé.

Couche, *f.* دوشك déuchék, یتاق yatak, کروت kirévét; طوغش doghouch, طوغمه doghma, طوغمقلق doghmaklek; چوجق قونداغی tjodjouk koundaghe; صرا sera, دیزی dizi, تخته taqhta; الك صوا ilk seva.

Couchée, *f.* یتاق yatak.

Coucher, *v. a.* یاترمق yatermak; یره اورمق yéré vourmak; الك صوایی اورمق ilk sevaye vourmak; — *v. n.* یاتمق yatmak, اویومق ouyoumak, کیجه‌لمك guédjélémék; se — *v. r.* یاتمق yatmak, یره یاتمق yéré yatmak; سرلمك sérilmék; باتمق (guunéch) batmak.

Coucher, *m.* یاتمه yatma; دوشك déuchék; دوشکه متعلّق اولان شی déuchéyé mutaallik olan chéy; یلدزلرك باتمه‌سی yeldezlaren batmase.

Couchette, *f.* فنا دوشك féna déuchék.

Coucheur, *m.* euse, *f.* دوشك ارقه‌داشی déuchék arkadache.

Couci-couci, *ad.* اه اشته éh ichté, الویرر élvirir.

Coucou, *m* قوغو قوشي koughou kouchou.

Coude, *m.* درسك dirsék; اکریلك éyrilik.

Coudée, *f.* الدن درسکه‌دك اوزونلق éldén dirséyédék ouzounlouk; یارم انداز‌ه yarem éndazé.

Coude-pied, *m.* انجك indjik.

Couder, *v. a.* اکري قول کبي اکمك éyri kol guibi éymék.

Coudoyer, *v. a.* درسکله اورمق dirséklé vourmak.

Coudraie, *f.* فندقلق fendeklek.

*Coudre, *v. a.* دکمك dikmék.

Coudre, Coudrier, *m.* فندق اغاجي fendek aghadje.

Couenne, *f.* طوکز دریسی domouz dérisi.

Couette, *f.* قوش توبی دوشك kouch tuyu déuchék.

Couille, *f. fa.* خایه qhaya.

Coulant, te, *a.* اقر akar, اقان akan; اقیجی akedje.

Coulant, *m.* کردانلق guérdanlek.

Coulement, *m.* اقمه akma.

Couler, *v. n.* اقمق akmak; قایمق kaymak; قایپمق kaypmak, سورتجمك surtjmék; خام (یمش) دوكلمك (yémich) qham déukulmék; — bas, — à fond, باتمق batmak; چوكمك tjéukmék; — *v. a.* سوزمك suzmék, سوزكچدن كچورمك suzguétjdén guétjirmék; — à fond باترمق batermak; se — *v. r.* سوشمك sivichmék, بردن غایب اولمق birdén ghayb olmak.

Couleur. *f.* بویا boya; رنك réngu; بهانه béhané (mahana).

Couleuvre, *f.* انكرك یلانی énguérék yelane.

Couleuvreau, *m.* انكرك یاوریسی énguérék yavrousou.

Coulevrée, *f.* سمز قباق sémiz kabak.

Coulisse, *f.* اك ék; سورمه پنجره surmé péndjiré; سورمه دیوار surmé douvar.

Couloir, *m.* سوزكچ suzguétj; *fa.* سوشجك یر sivichédjék yér.

Coulpe, *f.* كناه guunah, صوچ soutj.

Coulure, *f.* اریمش شیك اقمسی érimich chéyin akmase; اوزملر دوكلمسی uzumlér déukulmési.

Coup, *m.* اورش vourouch, ضرب zarb; دورتش durtuch; صوقش sokouch; كسمه késmé, كسش késich; آتش atech, اتم atem; ایچم itjim, یودم youdoum; — dans le flanc مشته mouchta; — dans l'oil نظر nazar, باقش bakech; tout à —, *ad.* انكسزدن ansezdan, اپانكسزدن apansezdan; tout d'un —, *ad.* بردن بره birdén biré; à — sûr, *ad.* صحیح sahih, البتده élbétté, (hélbétté); après —, *ad.* ایش بتدوكدن صكره ich bittikdén sonra; pour le —, à ce —, *ad.* بوكرهلك bou kérélik, بوكره bou kéré; à tout —s هركره دفعه hér kéré, défa.

Coupable, *a. m.* جرملو djurumlu, قباحتلو kabahatle.

Coupant, te, *a.* كسر késèr, كسكین késkin.

Coupe, *f.* كسمه késmé, كسش késich; كرتمه kértmé; كرتك kértik, كسك késik; اودون كسمه odoun késmé; فنجان findjan (fildjan), قدح kadéh, قوپه koupa.

Coupe-gorge, *m.* خرسز یتاغی qhersez yataghe.

Coupe-jarret, *m.* خرسز qhersez, یول كسیجی yol késidji, حیدود haydoud.

Coupelle, *f. T.* پوته pota.

Coupeller, *v. a. T.* پوته دندمك pota dénémék.

Couper, *v. a.* كسمك késmék, قطع ايتمك katï étmék ; طوغرامق doghramak; q. برينك اوكنه كلمك birinin éuyuné guélmék, — du vin دورلو شرابى بر برينه قرشترمق turlu charabe bir biriné karechtermak ; — *v. n.* كسمك késmék, كسر كسكين اولمق késér, késkin olmak ; *fa.* — court قصه قوپرمق kesa koparmak.

Couperet, *m.* ساطر صاطر sater, كوفته بچاغى kéufté betjaghe.

Couperose, *f.* زاج zadj, زاج قبرس zadjï kebrez (satje kebrez).

Coupeur, *m.* euse, *f.* كسن késén, كسيجي késidji, — de bourse, يان كسيجي yan késidji.

Couple, *f.* چفت tjivt, tjift ; اش éch.

Coupler, *v. a.* چفت ايتمك tjift étmék.

Couplet, *m.* قطعه keta.

Coupleter, *v. a. fa.* برينه تركى چقرمق biriné turku tjekarmak

Coupoir, *m.* صنعتجي مقصي sanatdje makase.

Coupole, *f. T.* قبّه koubbé.

Coupure, *f.* كسك késik, كرتك kértik.

Cour, *f.* اولى avlou ; قپو kapou, دركاه dérguiah ; محكمه méhkémé, عرض اوطه‌سي arz odase ; ديوان divan.

Courable, *a.* آولناجق avlanadjak.

Courage, *m.* يورك yurék, يوركلولك yuréklilik, جراءت djuraét, غيرت ghayrét ; — ! *i.* غيرت ايدك ghayrét édin !

Courageux, euse, *a.* يوركلو yurèkli, جراءتلو djuraétli, غيرتلو ghayrétli.

Couramment, *ad.* تيز téz, الغار ايله ilé.

Courant, te, *a.* سكردن séyirdén ; اقان akan ; كيدر guidér, كچر guétjér.

Courant, *m.* اقنتي akente ; — du marché سيرالناس كچر بها séyrénnas, guétjér paha.

Courbatu, ue, *a.* قتي kate ; سرت sért ; اويوشهوش ouyouchmouch.

Courbature, *f.* قتيلق katelek, اويوشمه ouyouchma.

Courbe, *a.* اكري éyri ; — *f.* اكري چزي éyri tjizi ; اكري اغاج éyri aghadj ; اتك ارد اياقلرنده اولان شيش aten ard ayaklarenda olan chich.

Courber, *v. a.* اكمك éymék, — *v. n.* se — *v. r.* اكلمك éyilmék.

Courbette, *f.* ات سكمه‌سي at sékmési.

Courbure, *f.* اكلش éyilich, اكلمه éyilmé ; اكش éyich, اكمه éymé.

Courcaillet, *m.* بلدرجن اوتمه‌سى belderdjen éutmési ; بلدرجن دودوكي belderdjen duduyu.

Coureur, *m.* سكردیجی séyirdidji, قوشیجی kochoudjou, اولاق oulak, شاطر chater, پیك péyik; coureurs, *pl.* تاتارلر tatarlar, خبر كتورنلر qhabér guétirénlér.

Courge, *f.* قباق kabak.

Courir, *v. n.* سكرتمك séyirtmék, قوشمق kochmak, يورمك yurumék, يلمك yélmék, كچمك guétjmék, كتمك guitmék; كزمك guézmék, اقمق akmak.

Couronne, *f.* تاج tadj.

Couronnement, *m.* تاج قومه tadj koma.

Couronner, *v. a.* تاج قومق كيدرمك tadj komak, guéydirmék, تاجلندرمق tadjlandermak; se — *v. r.* اختيارلنمق (aghadj) éqhtiyarlanmak.

Courre, *v. a.* v. Courir.

Courrier, *m.* اولاق oulak, تاتار tatar, ساعى saye, پوشتا pochta.

Courroie, *f.* قايش kayech, يولتار youltar.

Courroncer, *v. a.* طارلتمق dareltmak, قزدرمق kezdermak.

Courroux, *m.* اوكه éuké, اوبكه éuyké, طارغنلق darghenlek.

Cours, *m.* اقمه akma; اقمقلق akmaklek; كچش guétjich, كيدش guidich; كتمه guitmé, الري كتمه iléri guitmé; اوزونلق ouzounlouk; دور dévr; — de ventre قرنى سورمه karne surmé; اسهال ishal.

Course, *f.* سكرتمه séyirtmé, قوشش kochouch; سكردم séyirdim, قوشى kochou; يول yol; چته tjété; اقن aken; ميدان méydan, سكردم ات ميدانى séyirdim, at méydane.

Coursier, *m.* سكردجك ات séyirdédjék at; چاپقن tjapken.

Courson, *m.* بودانمش اصمه چبوغى boudanmech asma tjeboughou; اغاج فلسى agkadj filizi.

Court, te, *a.* قصه kesa.

Courtage, *m.* دلاللق téllallek, سمسارلق simsarlek, ميانجيلق miyandjelek.

Courtaud, de, *a.* كسك késik; — *m. f.* بودر bodour, قصه بويلو kesa boylou.

Courtaud, *m.* قويرغى و قولاغى كسك ات kouyroughou vé koulaghe késik at; كودك guuguk; تلومك بم دودوكي touloumoun bamm duduyu; دكان خدمتكارى tukian qhezmétkiare;

Courtauder, *v. a.* قويرغني قولاغنى كسمك kouyroughounou, koulaghene késmék; كوتمك guutmék.

Courte-botte, *f. fa.* بودر bodour, قصه و ششهان كمسه kesa vé chichman kimsé.

Courte-haleine, *f.* نفس طارلغى néfés darleghe; ضيق النفس dek unnéfs (déknéfés), تنك نفسلك ténk néféslik.

Courtement, *ad.* قصّه kesa, اجمال ایله idjmal ilé, قصّهجه kesadja.

Courte-pointe, *f.* یورغان yorguan.

Courtier, *m.* دلال téllal, سمسار simsar, میانجی miyandje.

Courtille, *f.* کچوك بغچه kutjuk baghtjé; شراب پوا دستگاهی charab, piva déstguiahe (tézguiahe).

Courtine, *f.* دوشك پردهسی déuchék pérdési, جبینلك djibinlik; اورتا حصار orta hisar.

Courtisan, *m.* سرایلو sarayle, قپو ادمی قولی kapou adémi, koulou; دیوان قوویجی divan kovoudjou.

Courtisane, *f.* معشوقه machouké, اویناش oynach.

Courtiser, *v. a. fa.* یلتاقلنمق yaltaklanmak, دلکیلنمك tilkilénmék.

Courtois, oise, *a. p. u.* تربیهلو térbiyéli, چلبی tjélébi.

Courtoisie, *f. fa.* چلبیلك tjélébilik, انسانیت insaniyét; ادب édéb, تربیه térbiyé.

Courton, *m.* کندر kéndir, کتان kétan (kétén).

Couru, ue, *p. et a.* قوولمش kovoulmouch, سورلمش surulmuch; être fort — چوق ارانمق tjok aranmak.

Cous, *m.* بلکو کوسره طاشی biléyi, kéusré tache.

Cousin, *m.* ine, *f.* عمجه حالا قرداش قز قرداش اوغلی قزی amdja, hala, kardach, kez kardach oghlou, keze.

Cousin, *m.* سوری سنك sivri sinék; بر نوع حمیر ایشی bir névĭ qhamour ichi.

Cousinage, *f.* خصملق qhesemlek.

Cousinière, *f.* جبینلك djibinlik.

Coussin, *m.* یاصدق یصدق yasdek, مندر mindér.

Coussu, ue, *p. et. a.* دکلمش dikilmich, دکك dikik, دکلو dikili; پك ضعیف pék zayef; طوب طولو dop dolou.

Coût, *m. p. u.* خرج qhardj; مصرف masraf.

Coûtant, *a.* prix —, الو بها ale paha; قیمت keymét.

Couteau, *m.* بچاق betjak; یتاغن yataghan; پالا pala.

Coutelas, *m.* بر نوع ایکی اغزلو قصه بچاق bir névĭ iki aghezle kesa betjak; خنجر qhantjér.

Coutelier, *m.* بچاقجی betjakdje; سلونز sulunéz.

Coutelière, *f. p. u.* بچاق قابی قینی betjak kabe, kene.

Coutellerie, بچاقجیلق betjakdjelek; بچاقجی دکانی ایشی betjakdje tukyane, ichi.

Coûter, *v. n.* دکمك déymék, اغر بهایه اولمق agher bahaya olmak, برینه اولمق biriné olmak.

Coûteux, euse, *a.* اغربهالو agher pahale.

Coutier, *m.* يلكن بزي طوقيان yélkén bézi dokouyan.

Coutil, **Coutis**, *m.* يلكن بزي yélkén bézi.

Coutre, *m.* صبان دمري saban démiri.

Coutume, *f.* عادت adét, معتاد mutad; آيين ayen, قاعده kaidé; توره turé.

Coutumier, **ière**, *a. fa.* الشمش alechmech; اولى كلان ola guélén.

Coutumier, **droit** —, *m.* قانون مملكت kanounî mémlékét.

Couture, *f.* دكش dikich; درزيلك térzilik, ياره يرى yara yéri.

Couturé, **ée**, *a.* زياده چيچك بوزوغى ziyadé tjitjék bozoughou.

Couturier, *m.* ايو دكن éyi dikén; كويلو درزيسي kéuylu térzisi.

Couturière, *f.* دكشجي زنه dikichdji zénné.

Couvain, **Couvein**, *m.* تخته بتى يمرطهسي taqhta biti youmourtase.

Couvaison, *f.* قولچقه يمرطهيه اوتوراجق وقت kolotjka, youmourtaya otouradjak vaket.

Couvée, *f.* يمرطهدن يكي چقان يوري youmourtadan yéni tjekan yavrou; بريوا طولوسي يمرطه bir youva dolousou youmourta; قولچقه kolotjka, يمرطهيه اوتورمه youmourtaya otourma.

Couvent, *m.* مناستر manaster, كشيش خانه kéchich qhané.

Couver, *v. a. et n.* قولچقه اولمق kolotjka olmak, يمرطهيه اوتورمق youmourtaya otourmak, يمرطه بصمق youmourta basmak.

Couvercle, *m.* قپاق kapak.

Couvert, **te**, *p. et a.* قپالو kapale, كزلو guizli; temps — بولانق هوا boulanek hava.

Couvert, *m.* قوناق konak, اوده oda, بر كيجهلك يتاجق ير bir guédjélik yatadjak yér; كولكهلك ير kéulguélik yér; مكتوب كفني méktoub kéfini, zarfe; ظرفي سفره طاقمي soufra takeme; à — *ad.* حفظ اولمش hefz olmouch; امين émin.

Couverte, *f.* سرّ serr; دوشك ات اورتوسي déuchék, at éurtusu.

Couvertement, *ad.* كزلو guizli.

Couverture, *f.* يورغان yorguan; اورتى éurtu; كتاب باغى kitab baghe, جلد djild: او اوستي év ustu, دام طام dam, كرمت kirémit, طام اورتوسي dam éurtusu, چاتى tjate, اورتى éurtu.

Couverturier, *m.* يورغانجي yorguandje.

Couveuse, *f.* قولچقه قولوچقه kolotjka; اوتوران طاوق otouran tavouk.

Couvi, *a. m.* oeuf — جلق بوزوق يمرطه djelk, bozouk youmourta.

Couvre-chef, *m.* باش اورتوسي bach éurtusu.

Couvre-feu, *m.* منغل قپاغى mangual kapaghe; چاك سسي tjan sési.

Couvre-plat, *m.* صحان قپاغى sahan kapaghe.

Couvreur, *m.* دام اورتيجي dam éurtudju, كرمدجي kirémiddji.

Couvreuse, *f.* اسكمله اوروجي زنّه iskémlé éurudju zénné.

*Couvrir, *v. a.* اورتمك éurtmék, قپامق kapamak, نقابلمق nikablamak, پردهلمك pérdélémék; كيدرمك guéydirmék; قبلامق kablamak, صقلمق صقلامق saklamak, كزلمك guizlémék; ات قصراغه اشمق at kesragha achmak; se —, *v. r.* اورتنمك éurtunmék, كينمك guéyinmék; شبقهسني باشنه كيمك chabkasene bachena guéymék; بولوت ايله قپلانمق boulout ilé kaplanmak.

Crabe, *m.* ينكج yénguédj.

Crac, *m. fa.* چاتردي tjaterde; — *i.* انسزدن ansezdan, بردن بره birdén biré.

Crachat, *m.* توكرك tukruk, ساليار salyar.

Crachement, *m.* توكرمه tukurmé.

Cracher, *v. a. et n.* توكرمك tukurmék; بلغام چقرمق balgham tjekarmak.

Crachoir, *m.* توكردان tukurdan.

Crachoter, *v. n.* صقجه توكرمك sekdja tukurmék.

Craie, *f.* تباشر tébachir (tébéchir).

*Craindre, *v. a.* قورقمق korkmak; خوف ايتمك qhavf étmék, قورقوسي اولمق korkousou olmak; اوركمك urkmék.

Crainte, *f.* قورقو korkou, خوف qhavf.

Craintif, ive, *a.* قورقق korkak, اوركك urkék.

Cramoisi, *m.* ie, *f. a.* قرمزي kermeze; قرمزرنكي kermez réngui.

Crampe, *f.* سكر چكلمهسي sinir tjékilmési.

Crampon, *m.* چنكل tjénguél.

Cramponner, *v. a.* چنكللمك tjénguéllémék; اتي قتي نعللمق ate kate nallamak; se —, *v. r.* چنكللنمك tjénguéllénmék.

Cramponnet, *m.* چنكلجك tjénguéldjik.

Cran, *m.* كرتك kértik.

Crâne, *m.* باش چناغي طاسي bach tjanaghe, tase, قفا كموكي kafa kémiyi.

Crapaud, *m.* زهرلو قربغه zéhirli kourbagha, قره يشل قربغه kara, yéchil kourbagha.

Crapaudine, *f. T.* قربغه طاشى kourbagha tache; دلك دلك تنكه délik délik ténéké.

Crapule, *f.* بكريلك békrilik;

زنپارەلك zémparélik, حوارده‌لق hovardalek.

Crapuler, *v. n. p. u.* ایچکیه زنانه دوشمك itjkiyé, zénané duchmék, حوارده‌لق ایتمك hovardalek étmék.

Crapuleux, euse, *a.* بکري békri, زنپاره zémparé, حوارده hovarda.

Craquelin, *m.* بر نوع سمید bir névï simid.

Craquement, *m.* چاتردي tjaterde, پاتردي paterde.

Craquer, *v. n.* چتلامق چاتلمق tjatlamak; پاتلمق patlamak, چاتردمق tjaterdamak; — *fa.* اوکنمك éuyunmék.

Craquerie, *f. fa.* یلان سویلمه yalan séuylémé, اوکنمه éuyunmé.

Craquétement, *m.* دیش قجردیسی dich kedjerdese.

Craqueter, *v. n.* چاتردمق tjaterdamak, چتردمق tjeterdamak; لقلق چالمق (léylék) laklak tjalmak.

Craqueur, *m.* euse, *f.* اوکنجی éuyunudju.

Crasse, *f.* کیر kir, مردارلق mourdarlek, بوقلق boklouk, چرك tjirk; معدن بوقی madén bokou; ناکس nakés, چنکانه tjinguiané; الچق کمسه altjak kimsé.

Crasse, *a.* قالن kalen, قبا kaba.

Crasseux, euse, *a.* کیرلو kirli, مردار mourdar, بوقلو boklou; *m. et f.* طمعکار tamakiar (tamahkiar), ناکس nakés (nékés).

Cravache, *f.* قصّه قمچي kesa kamtje.

Cravan, *m.* انغت anghet (kouch).

Cravate, *f.* بوغاز باغی یاغلغی boghaz baghe, yaghleghe.

Crayon, *m.* رسم قلمی résm kalémi; قرشون قلم kourchoun kalém; رسم résm.

Crayonner, *v. a.* رسم چکمك résm tjékmék; رسمني چقرمق résmini tjékarmak.

Crayonneur, *m.* رسّام réssam.

Crayonneux, euse, *a.* تباشرلو tébéchirli.

Créance, *f.* سرًّا رجال امري serrén ridjal émri; الاجق aladjak; lettre de — شهادتنامه chéhadétnamé; بیاض béyaz.

Créancier, *m.* ière, *f.* الاجقلو aladjakle.

Créateur, *m.* یرادان yaradan, خلّاق qhallak, خالق qhalik.

Création, *f.* یرادش yaradech; یاپمه yapma, دوزمه duzmé.

Créature, *f.* مخلوق maqhlouk, مخلوقات maqhloukat, کائنت kiainét.

Crebèbe, v. Cubèbe.

Crédibilité, *f.* اعتماد itimad, اعتقاد itikad.

Crédit, *m.* اعتبار itibar; faire — اعتبار ویرمك itibar vérmék;

à —, ويرهسي véresi; نافله na-filé, تملسز témélsiz.

Créditer, v. a. اعتبار ويرهسي ويرمك itibar, véresi vermék الاجقلو يازمق aladjakle yazmak.

Créditeur, m. الاجقلو aladjakle.

Crédule, a. تيز اينانر اينانيجي téz inaner, inanedje.

Crédulité, f. تيز ايناغه téz inanma.

Créer, v. a. يراتمق yaratmak, وار خلق ايتمك var, qhalk étmék, وجوده كتورمك vidjoudé guétirmék; دوزمك duzmék, اجاد ايتمك idjad étmék.

Crême, f. قيمق kaymak; اك ايوسي én éyisi.

Crêmer, v. n. قيمقلنمق kaymaklanmak.

Crèmière, f. قيمقجي زنه kaymakdje zénné.

Crénau, m. مزغل دلكي mazgual déliyi, كنكره kunkuré.

Créneler, v. a. چنتمك چندمك tjéntmék, كرتمك kértmék; مزقل دلكي اجمق mazgual déliyi atjmak; كنارلمق (sikké) kénarlamak.

Crénelure, f. كرتكلو ايش kértikli ich.

Crèpe, m. بورنجك burundjuk.

Crèper, v. a. قورمق kevermak; قورجق ايتمك keverdjek étmék.

Crépi, m. صوا seva.

Crépin, m. Saint — پابوچجي چانتهسي pabouljljou ljantase; واريوق var yok.

Crépine, f. بر نوع پسكول bir névĭ puskul.

Crépir, v. a. صوامق sevamak; مشيني دانهلمك méchini tanélémék.

Crépissure, f. ديوار صوامه douvar sevama.

Crépitation, f. T. آتش چاتردیسی atéch tjaterdese.

Crépu, ue, a. قورجق keverdjek (satj).

Crépuscule, m. اخشام كونشي aqham guunéchi, ملس mélés.

Créque, f. كوكم guéuyém.

Cresson, m. تره اوتي téré otou.

Cressonnière, f. ترهلك térélik.

Crête, f. خروس ايبكي qhoros ibiyi, جغا djegha; يلان بوينوزي yelan bouynouzou; ديه tépé; طاغ دوروغي dagh doroughou.

Crêté, ée, a. ايبكلو ibikli.

Crêteler, v. n. قط قطاق ايتمك ket ketak étmék.

Creuser, v. a. et n. قازمق kazmak, اشمك échmék, اويمق ouymak, چقورلتمق tjoukourlatmak.

Creuset, m. پوته pota.

Creux, euse, a. قووق kovouk, ايچي بوش itji boch; چقور tjoukour, چقورلو tjoukourlou; درين dérin; شاشرمش chachermech; شاشقن chachken.

Creux, m. قووق kovouk, چقور tjoukour, بوش ير boch yér; قبا سس kaba sés; قالب

kalep ; *T.* دوكمه‌جی درجه‌سی déukmédji térédjési.

Crevasse, *f.* یارق yarek, چتلاق tjatlak.

Crevasser, *v. a.* چتلاتمق tjatlatmak, یارمق yarmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* چتلامق tjatlamak; یارلمق yarelmak.

Crève-coeur, *m.* جان اجیسی djan adjese.

Crever, *v. a.* چتلاتمق tjatlatmak, قرمق kermak, پاتلتمق patlatmak; — les yeux كوزلرینی اویمق guéuzlérini oymak; — *v. n.* پاتلمق patlamak, كبرمك guébérmék; se —, *v. r.* پاتلمق patlamak, چتلامق tjatlamak.

Cri, *m.* چاغرش tjagherech, باغرش bagherech, هایقرش haykerech, فریاد féryad, شماته chamata, فغان fighan, نعره naare (naghara).

Criailler, *v. a. fa.* صق باغرمق sek baghermak.

Criaillerie, *f.* **Criage**, *m. fa.* شماته chamata, نزاع niza.

Criailleur, *m.* euse, *f. fa.* شماته‌جی chamatadje; نزاعجی nizadje.

Criant, te, *a.* باغران bagheran.

Criard, de, *a.* باغران bagheran; شماته نزاع ایدن chamata, niza édén.

Crible, *m.* قلبور فالبور kalbour.

Cribler, *v. a.* قلبورلمق kalbourlamak; قلبوردن كچورمك kalbourdan guéutjirmék.

Criblure, *f.* قلبورده قلان kalbourda kalan.

Criér, *v. n. et a.* باغرمق baghermak, هایقرمق haykermak, شماته ایتمك chamata étmék; شریعتدن مزاد ایتمك chériatdan mézad étmék.

Crierie, *f.* شماته chamata; ییغره yayguara.

Crieur, *m.* euse, *f.* باغران bagheran; دلّال téllal.

Crime, *m.* قباحت kabahat; صوچ soutj.

Criminel, *m.* elle, *f. a.* قباحتلو kabahatle, صوچلو soutjlou; حرامی harame.

Crin, *m.* قل kel; crins, *pl.* یلی yéli, ات یلیسی at yélisi.

Crinier, *m.* موتاف moutaf.

Crinière, *f.* یلی yéli, ات یلیسی at yélisi; بر فنا ایرتی صاچ bir féna éyréti satj.

Crique, *f.* كچوك لیمان kutjuk liman.

Criquet, *m.* فنا و اوفاق ات féna vé oufak at.

Crise, *f.* بحران bouhran.

Crispation, *f.* قورلمه kevrelma.

Crisser, *v. a.* دیش قجرداتمق dich kedjerdatmak.

Cristal, *m.* بلّور billor.

Cristallin, ine, *a.* بلّور كبی billor guibi.

Cristalliser, *v. a. et n.* طوكدرمق dondourmak; طوكمق donmak.
Crite, *f.* اربهجق arpadjek, ايت درسكي it dirséyi.
Critiquable, *a.* قنانهجق kenanadjak, يرجك yérédjék.
Critique, *a.* تفتيش ايدن téftich édén; قنامغه بقان kenamagha bakan; مخاطرەلو mouqhatarale; — *m.* تفتيشجي téftichdji; هر شيه بهانه بولان hér chéyé mahana boulan; قنامغه بقمه kenamagha bakma; تفتيش téftich.
Critiquer *v. a.* تفتيش ايدوب قياس ديمك téftich édip keyasen démék; قنامق kénamak.
Croasser, *v. n.* قرغه كبي اوتمك kargua guibi éutmék.
Croc, *m.* چنكل tjénguél; حيلهكار اويونجي hilékiar oyoundjou; — *pl.* پالا بيوك بيق pala, béuyuk beyek; قانجه kandja.
Croc, *i.* faire — برشيي چينركن كوتردتمك bir chéyi tjéynérkén kuturdétmék.
Croc-en-jambe, *m.* اياق چلمه ayak tjélmé.
Croche, *a.* اكري éyri.
Crochet, *m.* چنكل tjénguél; طوشان tavchan; قنتار قنطار kantar; *pl.* زلف zulf (zuluf).
Crocheter, *v. a.* طوشان ايله اتمق tavchan ilé atjmak.
Crocheteur, *m.* چنكللو حمّال tjénguélli hamal.
Crochetier, *m.* چنكلجي tjénguéldji.
Crochu, ue, *a.* اكري éyri.
Crocodile, *m.* تمساح timsah, تمساح بالغي timsah baleghe, كلر kélér.
*Croire, *v. a. et n.* انانمق inanmak, اعتقاد ايتمك itikad étmék; صانمق sanmak.
Croisade, *f.* جهاد djihad, غزا ghaza.
Croisé, ée, *p. et a.* حاچلو hatjle; — *m.* غازي ghazi.
Croisée, *f.* پنجرەنك حاج كبي چرچوەسي péntjérénin hatj guibi tjértjivési; پنجره péndjiré; حاج كبي اولان شيلر hatj guibi olan chéylér.
Croiser, *v. a.* حاچواري قومق hatjvari komak; اوستنه وارمق ustuné varmak; بوزمق bozmak, چزمك tjizmék; — *v. n.* كميلر كيدوب كلمك guémilér guidip guélmék; قاوشمق (ésvab) kavouchmak; se — *v. r.* غزاوت ايچون حاضر اولمق ghazavét itjin hazer olmak.
Croissance, *f.* ترقّي tarakke, ازدياد izdiyad, آرتمه artma; آرترمه arterma.
Croissant, *m.* يارم آي yarem ay; بچقي betjke.
Croit, *m.* حيوانلرك آرتمەسي hayvanlaren artmase.
*Croître, *v. n.* آرتمق artmak; ترقّي ازدياد بولمق tarakke, izdiyad

boulmak, چوغلمق tjoghalmak, بیومك béuyumék.

Croix, *f.* حاچ hatj, خاچ qhatj, چلیپا tjalipa, استاوروس estavroz; محنت mihnét, بلا béla.

Croquant, *m. fa.* یرامز yaramaz, زبدي zibidi.

Croquant, te, *a.* اغزده قتردیان aghezda keterdayan.

Croque, *f.* manger qc. à la — au sel بر شیي صالت توز ایله یمك bir chéyi salt touz ilé yémék.

Croquer, *v. n.* قتردمق keterdamak, یرکن قتر قتر ایتمك yérkén keter keter étmék; — *v. a.* کوتردي ایله کومك kuturdu ilé guévmék; اچ کوزلولکله یمك atj guéuzluluklé yémék, یوتمق youtmak; قبا رسم چکمك kaba résm tjékmék.

Croquignole, *f.* فسکه fiské.

Croquignoler, *v. a. fa.* فسکه اورمق fiské vourmak.

Croquis, *m.* الك رسم ilk résm.

Crosse, *f.* اپسقپوس عصاسي épiskopos asase; اکری عصا éyri asa; — de fusil تفنك دپکي tufénk dépdjéyi; مطراق matrak.

Crosser, *v. n.* مطراق اوينامق matrak oynamak; *fa.* un homme à — چاپقن tjapken.

Crossette, *f. T.* فلس filis.

Crotte, *f.* زوقاق چاموري sokak tjamourou; بوق bok.

Crotté, ée, *p. et a.* چامورلو tjamourlou.

Crotter, *v. a.* چامورلمق tjamourlamak, چامور ایتمك tjamour étmék.

Crottin, *m.* حیوان بوقی hayvan bokou; تازه فشقی tazé fechke.

Croulant, te, *a.* خرابه یوز طوتان qharaba yuz toutan.

Crouler, *v. n.* یقلمق yekelmak, کوچمك guéutjmék; *v. a.* صویه کمي ایندرمك souya guémi éndirmék.

Croulier, ère, *a.* اياق بتان ayak batan.

Croulière, *f.* یمشاق یر youmouchak yér.

Croupe, *f.* ات صغریسی at saghrese; طاغ دپهسي tagh tépési; حصّه hissé.

Croupière, *f.* قسقون kouskoun.

Croupion, *m.* کوت کموکی guéut kémiyi, کوت guéut.

Croupir, *v. n.* طورمق dourmak, ارکمك irkmék (sou); — dans qc. صوقلوب قالمق sokouloup kalmak; بوزلمق bozoulmak.

Croupissant, te, *a.* ارکن irkén.

Croustille, *f.* اتمك کنارجغی ékmék kénardjeghe.

Croustiller, *v. n. fa.* شراب ایچرکن براز اتمك قبوغی یمك charab itjérkén bir az ékmék kaboughou yémék.

Croustilleux, euse, *a. fa.* لطیفهجي latifédji.

Croûte, *f.* قبوق kabouk; اتمك كناري ékmék kénare; فنا تصوير féna tasvir.

Croûtelette, *f.* اتمك قبوغى كناري ékmék kaboughou, kénare.

Croyable, *a.* ايناندلر inaneler, ايناندلجق inaneladjak.

Croyance, *f.* اعتقاد itikad, اعتماد itimad, انان inan (inam).

Croyant, *m.* te, *f.* ديندار dindar.

Cru, *m.* محصول چقان یر mahsoul tjekan yér; نباتات nébatat.

Cru, ue, *a.* چیك tjiy; پشممش pichmémich; هضم اولمز hazm olmaz; قبا kaba, سرت sért; à — ايرسز éyérsiz.

Cruauté, *f.* ظلم zoulm; ظلمكارلق zouloumkiarlek.

Cruche, *f.* برداق bardak, دستي tésti; احمق ahmak.

Crouchon, *m.* برداجق bardadjek.

Crucifier, *v. a.* حاچه چقرمق كرمك hatja tjekarmak, guérmék, چارميخه كرمك tjarmeqha guérmék.

Crudité, *f.* چيكلك tjiylik, خاملق qhamlek.

Crue, *f.* ارتمه artma, ارتمقلق artmaklek, ترقي tarakke, ازدياد izdiyad.

Cruel, elle, *a. m. f.* يمان yaman, ظالم zalim, ظلمكار zouloumkiar.

Crypte, *f.* مزار mézar; اولو قويوسي éulu kouyousou; مغره maghara, اين in.

Cu, v. Cul.

Cube, *m.* زار zar.

Cubèbe, Crebèbe, *f.* كبابيه kébabiyé.

Cubiculaire, *m.* ايچ اوغلاني itj oghlane, خاصكي qhasséki.

Cubital, *m.* درسك يصديغى dirsék yasdeghe.

Cueillette, *f.* خرمان qharman; بچم bitjim; دوشرمه dévchirmé.

*Cueillir, *v. a.* دوشرمك dévchirmék, طوپلمق toplamak, قوپرمق koparmak.

Cuider, *m.* كوفه kufé.

Cuiller, *m.* قاشق kachek; كپجه képdjé.

Cuir, *m.* دری déri, كون guéun, سختيان saqhtiyan, مشين méchin, كوسله kéusélé.

Cuirasse, *f.* جبه djébé; زره zerh.

Cuirassé, ée, *a.* جبه‌لو djébéli, زرهلو zerhle.

Cuirasser, *v. a.* زره جبه كيدرمك zerh, djébé guéydirmék.

Cuirassier, *m.* زرهلو جبه‌لو سوار zerhle, djébéli suvar.

*Cuire, *v. a. et n.* پشرمك pichirmék, قيناتمق kaynatmak; پشمك pichmék, قينامق kaynamak; قزارتمق kezartmak; هضم ايتمك hazm étmék; قزدرمق kezdermak; اجتمق adjetmak.

Cuisant, te, *a.* ياقيجى yakedje, قتى اجيان kate adjeyan.

Cuiseur, *m. T.* كرمدجى kirémiddji,

كرمد طغلهجی toughladje, كرمد پشرن kirémid pichirén.

Cuisine, *f.* اش خانه ach qhané, اش اوي ach évi, مطبخ moutbaqh (moutvak); اشجيلق achdjelek; اشجی یاغی achdje yamaghe.

Cuisiner, *v. n. fa.* اشجيلق ايتمك achdjelek étmék; مانجه‌يی پشرمك mandjaye pichirmék.

Cuisinier, ière, *f.* اشجي achdje.

Cuisse, *f.* بوت boud, بجاق badjak.

Cuisson, *m.* پشرمه pichirmé, قینتمه kaynatma; یانمه yanma; قتی اجي kate adje.

Cuissot, *m.* آو بودي av boudou.

Cuistre, *m.* مكتب خذمتكاري mékteb qhezmétkiare.

Cuite, *f.* — des tuiles كرمت پشمه‌سي kirémit pichmési; — de la chaux كرج یاقمه kirédj yakma; — du pain اتمك پشمه‌سی ékmék pichmési; — du sel طوز قینمه‌سي touz kaynamasi.

Cuivre, *m.* باقر بقر baker; — jaune پرنج pirindj.

Cuivré, ée, *a.* باقر رنكي baker réngui.

Cuivrer, *v. a.* باقر ایله باقر قپلامق baker ilé, baker kaplamak; قلب یالدز ایتمك kalb yaldez étmék.

Cuivreux, euse, *a.* باقرلو bakerle; قزل يوزلو kezel yuzlu.

Cul, *m.* كوت guéut; آرد ard, بوزك buzuk, دیب dib; — de basse-fausse, زندان zendan, حبس haps, hapes; un — de sac چقمز زوقاق tjekmaz sokak; un — de jatte اياقسز بجاقسز كمسه ayaksez, badjaksez kimsé.

Culbute, *f.* تقله takla.

Culbuter, *v. a. et n.* تقله قلمق takla kelmak.

Culer, *v. a. T.* كرو چككلمك (guémi) guéri tjékilmék.

Culot, *m. fa.* صوك طوغان son doghan: بر مجلسده اك كنجی bir médjlisdé én guéndji; پوته دبی pota dibi.

Culotte, *f.* طون don, چقشر tjakcher, ديزلك dizlik, شلوار chalvar.

Culte, *m.* عبادت ibadét, طاپنمه tapenma.

Cultivable, *a.* اكلور ékilir, سورولور surulur.

Cultivation, *f.* نطس nadas.

Cultiver, *v. a.* چفت سورمك tjivt surmék, سورمك surmék; * تربیه ايتمك térbiyé étmék; اعتبار ايتمك itibar étmék; حرمت ايتمك héurmét étmék; قونشق konouchmak, كورشمك guéuruchmék.

Culture, *f.* نطس nadas; تعليم talim, تربیه térbiyé.

Cumin, *m.* كميون kimyon.

Cumuler, *v. a. T.* يغمق yeghmak.

Cupide, *a.* طمعكار tamakiar (tamahkiar), شهوتلو chéhvétli.

Cupidité, *f.* کم آرزو kém arzou ; شهوت chéhvét.

Curage, *m.* تمیزلمه témizlémé.

Curailles, *f. pl.* سپرندي supruntu.

Curatelle, *f.* وصیلك vasilik, وكالت vékialét.

Curateur, *m.* واصی vasi, وكيل vékil.

Curatif, ive, *a.* شفالو chifale.

Curation, *f.* تیمار timar, خسته بقمه qhasta bakma.

Curcuma, *m.* زردهچوب zérdé-tjéup (zérdétjav).

Cure, *f.* تیمار timar, خسته بقمه qhasta bakma ; امامليق imamlek ; محلّه mahallé.

Curé, *m.* امام imam, محلّه پاپازي mahallé papaze.

Cure-dent, *m.* ديش قرشترەجق dich karechteradjak.

Cure-oreille, *f.* خلال qhilal (hilal).

Curer, *v. a.* تميزلمك témizlémék, پاكلمك paklémék ; آيرتلمق ayertlamak ; se — les dents, les oreilles, ديشني قولاغنى قرشترمق dichini, koulaghene karechtermak.

Cureur, *m.* — de puits, قويوجي kouyoudjou, لغمجي laghemdje.

Curieux, euse, *a. et m. f.* هر شيي طويمق بلمك استين hér chéyi douymak, bilmék istéyén, سودالو sévdale ; نادر nadir, باشدن بلش bachdan bach ; عجايب adjayib.

Curiosité, *f.* هوسلك havéslik ; سوداكرلك sévdaguérlik, هر شيي بلمك استمه hér chéyi bilmék istémé ; curiosités, *pl.* ناديدەلر nadidélér.

Curoir, **Curou**, *m.* صبان بورنى saban bournou.

Curvité, *f. p. u.* اكريلك éyrilik.

Cuscute, *f.* كشوته kuchuta (ot).

Cussoné, ée, *a.* قورد يمكي kourd yémiyi.

Custode, *f.* ناظر nazer, كوزجي guéuzdju.

Cutané, ée, *a.* دريه منسوب dériyé ménsoub.

Cuticule, *f. m.* اوست دري ust déri, زار zar.

Cuve, *f.* ماستل mastél, تختەدن كوپ taqhtadan kup ; une — de vendange, لازه laza.

Cuver, *v. n.* لازەده قالمق lazada kalmak ; — *v. a.* — son vin اويويوب سرخوشلغن كچرمك oyouyoub sérqhochloughoun guétjirmék.

Cuvette, *f.* كيرلو صو دوكجك قرنا kirli sou déukédjék kourna.

Cuvier, *m.* تكنه tékné.

Cycle, *m.* دور dévr.

Cygne, *m.* قوغو قوشي koughou kouchou, قوغو koughou.

Cylindre, *m.* اوقلغى oklaghe ; درك dirék ; يووق طاشي youvguou tache.

Cylindrique, *a.* يوارلق youvarlak.

Cymbale, *f.* صنتور santour.

Cynoglosse, *f.* كوپك دلى kéupék dili (ot).

Cyprès, *m.* سرو sérv (sélvi).

Cypriére, *f.* سرولك sérvilik (sélvilik).

D.

Da, *i.* oui-da بلى béli, وقعا vaka; nenni-da خير qhayer, بوش boch.

Dada, *m.* اويونجق ات oyoundjak at.

Dadais, *m. fa.* شاشقن chachken; اشك échék.

Dagorne, *f.* بر بوينوزلو اينك bir bouynouzlou inék; *fa.* جاذي قري djaze kare.

Dague, *f.* بر نوع پالا bir névĭ pala; — de prévot, كمي قامچيسي guémi kamtjese.

Dagues, *f. pl. T.* كيكك تازه بوينوزي kéyiyin tazé bouynouzou.

Daguet, *m.* ايكى ياشنده كيك iki yachenda kéyik.

Daigner, *v. a.* لايق كورمك layek guéurmék.

Daim, *m.* جيران djéyran.

Daine, *f.* صغن seghen.

Dalle, *f.* طاش اولوق tach olouk; قرنا kourna; بلكو biléyi.

Dam, *m.* ضرار zarar, زيان ziyan.

Damas, *m.* شام قماشي دمري اريكى cham koumache, démiri, ériyi; acier de — طبان daban.

Damasquiner, *v. a.* طبان ايتمك daban étmék.

Damasquinure, *f.* طبان daban.

Dame, *f.* خاتون qhatoun (kaden); خانم qhanem; — (en jeu) داما dama, داما طاشي dama tache; — (au jeu des échecs) فرز férz; — (en jeu de carts) قز kez; notre — مريم انا méryém ana.

Dame-dame, *m.* بر نوع پينير bir névĭ péynir.

Damer, *v. a. T.* دامايه نشان ايتمك damaya nechan étmék.

Dameret, *m.* زنپاره zémparé.

Damier, *m.* داما تختهسى dama taqhtase; سطرنج تختهسى satrandj taqhtase.

Damnable, *a.* جهنمه لايق djéhénnémé layek; مكروه mékrouh.

Damnation, *f.* جهنملو ايتمه djéhénnémli étmé.

Damné, ée, *p. et a.* جهنملو djéhénnémli.

Damner, *v. a.* جهنملو ايتمك djéhénnémli étmék.

Damoiseau, **Damoisel**, *m.* يكيد yiyid; *fa.* زنپاره zémparé.

Damoiselle, *f.* كشى زاده قز kichi zadé kez.

Dandin, *m. fa.* بون béun, احمق ahmak.

Dandinement, *m.* صالنتي salente.

Dandiner, *v. n. et* se —, *v. r.* صالنمق salenmak.

Danger, *m.* مخاطره mouqhatara.

Dangereux, euse, *a.* مخاطره‌لو mouqhatarale.

Dans, *pr.* ده dé, da; يانده yanenda; ه é, a.

Danse, *f.* خورا qhora, رقص raks.

Danser, *v. n. et a.* خورا دپك qhora tépmék; رقص اتمك raks étmék, اوينامق oynamak.

Danseur, *m.* euse, *f.* خورا دپن qhora tépén, رقّاص rakkas; قول باشي kol bache; — de corde; جانباز djambaz, ايپ جانبازي ip djambaze.

Dansoyer, *v. a.* فنا خورا دپك féna qhora tépmék.

Dard, *m.* خشد qhechd; جريد djirid; اوق يلانی ok yelane; اوق ok; آرو دکنی are dikéni.

Darder, *v. a.* خشد جريد اتمق qhechd, djirid atmak; خشد جريد ايله دلك chechd, djirid ilé délmék; صپلامق saplamak; شوق اورمق chavk vourmak.

Dardille, *f. T.* قرنفيل صاپی karamfil sape.

Darne, *f.* بالق پارچه‌سی balek partjase.

Darse, **Darsine**, *f.* اليمان ايچي iliman itji.

Dartre, *f.* تمرکو démréyi.

Dartreux, euse, *a.* تمرکولو démréyili.

Date, *f.* تاريخ tariqh.

Dater, *v. a.* تاريخ قومق tariqh komak.

Datif, *m. T.* هدايی hidayi.

Dation, *f. T.* ويرش vérich; باغشلمه baghechlama.

Datte, *f.* خرمه qhourma.

Dattier, *m.* خرمه اغاجي qhourma aghadje.

Daube, *f.* قزارتمه kezartma, قاورمه kavourma.

Dauber, *v. a.* قزارتمق kezartmak; قاورمق kavourmak; *fa.* يوروقلمق youmrouklamak; طاقلمق takelmak; زوقلنمك zévklénmék.

Dauphin, *m.* يونس بالغی yonous baleghe.

Davantage, *ad.* زياده ziyadé, دخي daqhi (daha).

Davéridion, *f. m.* انکرك ياغی énguérék yaghe.

Davier, *m. T.* ديش کلپتنی dich kélpétini.

De, *prp.* دن dén, dan; ايچون itjin; يانده yanenda.

Dé, *m.* زار zar; يوکسوك yuksuk.

Débâcler, *v. n.* اقق (bouz) akmak; *v. a.* بوشاتمق bochatmak (iskéléyi).

Débâcleur, *m.* اليمان ناظري iliman nazere.

Débagouler, *v. n. fa.* قوصمق

kousmak; رابطه‌سز سویلمك rabousasez séuylémék.

Déballer, *v. a.* دنك يوك اتجق dénk, yuk atjmak.

Débandade, *f.* شاشرمه chacherma; à la —, *ad.* قرمه قرش karma karech.

Débander, *v. a.* چوزمك tjéuzmék; se —, *v. r.* چوزلك tjéuzulmék; طاغلمق daghelmak.

Débarbouilier, *v. a.* ييقمق (élin, yuzun) yeykamak.

Débarder, *v. a.* بوشاتمق (guémiyi karaya) bochatmak.

Débarquement, *m.* كميدن چقمه guémidén tjekma.

Débarquer, *v. a.* كميدن چقرمق guémidén tjekarmak; —, *v. n.* قره‌يه چقمق karaya tjekmak.

Débarasser, *v. a.* كوجلك دفع ايتمك guutjluk défi étmék; قورتارمق kourtarmak; se —, *v. r.* de q. برشيدن كندن قورتارمق bir chéydén kéndin kourtarmak.

Débat, *m.* نزاع niza; مجادله mudjadélé.

Débâter, *v. a.* پلانن الق palanen almak.

Débattre, *v. a.* نزاع مجادله ايتمك niza mudjadélé étmék, چكشمك tjékichmék; se —, *v. r.* چبالمق tjabalamak; كندويی يورمق kéndini yormak.

Débattu, *e*, *p. et a.* نزاعلو nizale; ايو تجسس اولمش éyi tédjéssus olmouch.

Débauche, *f.* يمه ايچمه yémé itjmé; مسرفلك musrufluk, مبذرلك mubézzérlik; طفرا tafra, اسرافجيلق israfdjelek; بوش بوغازلق boch boghazlek.

Débauché, *m.* اسرافجى israfdje; مسرف musrif, بوش بوغاز boch boghaz, كولخانى kulqhani; باشدن چقمش bachdan tjekmech.

Débauchement, *m.* باشدن چقرمه bachdan tjekarma.

Débaucher, *v. a.* ازدرمق azdermak; باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; se —, *v. r.* ازمق azmak; يمك ايچمك yémék itjmék; ابلويی قاچرمق ablouyou katjermak.

Débaucheur, euse, *a.* باشدن چقران bachdan tjekaran.

Débet, *m.* بورج bordj; باقى bake.

Débèter, *v. a.* ادم ايتمك adam étmék.

Débiffér, *v. a. fa.* ضعيفلندرمق zayeflandermak; بوزمق bozmak.

Débile, *a.* ضعيف zayef, قوتسز kouvétsiz, زبون zaboun.

Débilitation, *f.* ضعيفلنمه zayeflanma.

Débilité, *f.* ضعيفلق zayeflek, زبونلق zabounlouk.

Débiliter, *v. a.* زبون ضعيف ايتمك

zaboun, zayef étmék ; ضعيفلتمق zayeflatmak.

Débit, *m.* صاتش satech, زوايج révaidj, رايج raidj, كچم guétjim, سورلمه surulmé ; حاضر جوابلق hazer djévablek.

Débitant, *m.* te, *f.* چرچی tjértji ; صاتيجی satedje ; مال سورن mal surén.

Débiter, *v. a.* چوق صاتمق tjok satmak, مال سورمك mal surmék ; نقل ايتمك nakl étmék, بالباللندرمق balballandermak ; الاجق دفترينه كچورمك aladjak téftériné guétjirmék ; ايشلمك (tach, aghatj) ichlémék.

Débiteur, *m.* euse, *f.* حوادثجي havadisdji.

Débiteur, *m.* trice, *f.* بورجلو bordjlou.

Déblai, *m.* كورومه (kazelan topraghe) kurumé ; *fa.* دفع ايدش défí édich.

Déblayer, *v. a.* كورومك kurumék, تميزلمك témizlémék; *fa.* دفع ايتمك défí étmék.

Débloquer, *v. a.* محاصرهيی قالدرمق mouhaséréyi kaldermak.

Déboire, *m.* ايچدكدن صكره كلان فنا داد itjdikdén sonra guélén féna dad ; اكرنغه iyrénmé ; نا مقبوللق na makboullouk ; اجی adje.

Déboîter, *v. a.* چقرمق (aaza) tjekarmak.

Débonder, *v. a.* طپهسن چقرمق tapasen tjekarmak ; —, *v. n.* *et* se —, *v. r.* فشقرمق fechkermak.

Débondonner, *v. a.* طپهسن چقرمق tapasen tjekarmak.

Débonnaire, *a.* مظلوم mazlem.

Débordé, ée, *a.* خوارده qhovarda, چاپقن tjapken.

Débordement, *m.* طاشمه tachma; خوارده لق qhovardalek, چاپقنلق tjapkenlek.

Déborder, *v. a.* كنار سوكمك kénar séukmék ; —*v. n. et* se —, *v. r.* طاشمق tachmak ; چقمق tjekmak.

Débotter, *v. a.* q. برينك چزمهسن چقرمق birinin tjizmésin tjekarmak.

Débouché, **Débouchement**, *m.* يول دربند اغزي yol, dévrénd aghze, بوغاز boghaz ; صاتش طريقی satech tariki.

Déboucher, *v. r.* طقالو شيی اچمق tekale chéyi atjmak ; —, *v. n.* بوغازدن دربنددن چقمق boghazdan, dévrénddén tjekmak.

Déboucler, *v. a.* طوقهسن اچمق tokasen atjmak ; زلف ياپمق zuluf yapmak.

Débouillir, *v. a.* رنكي بويايی دكهمك réngui, boyaye dénémék.

Débouquer, *v. n.* دكز بوغازندن چقمق déniz boghazendan tjekmak.

Débourber, *v. a.* چاموردن چقرمق tjamourdan tjekarmak; چامورن تميزلمك tjamouroun témizlémék.

Débourrer, *v. a.* قلني آيتلمق kelene ayetlamak; تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* تربيه اولمق térbiyé olmak.

Débourse, *m.* مصرف masraf; خرج qhardj.

Déboursement, *m.* اوده‌مه éudémé, ادا éda; خرج qhardj.

Débourser, *v. a.* اوده‌مك éudémék, ادا ايتمك éda étmék; خرج مصرف ايتمك qhardj, masraf étmék.

Débout, *ad.* اياقده ayakda; دكيلو dikili.

Débouter, *v. a. T.* حقك يوق ديمك kakken yok démék.

Déboutonner, *v. a.* دوكمه‌سن الكن چوزمك duymésin, iliyin tjéuzmék; se —, *v. r.* كندو دوكمه‌سن چوزمك kéndi duymésin tjéuzmék; سترني اچمق serrene atjmak.

se Débrailler, *v. r.* بوينوني وكوكسني اچمق boynounou vé guéuksunu atjmak.

Débrider, *v. a.* كمني چقرمق المق guémini tjekarmak, almak; *fa.* عجله كورمك adjélé guéurmék; sans —, *fa.* بر دوزيه bir duziyé.

Débris, *m. T.* قرنتي kerente; پارچه partja.

Débrouiller, *v. a.* دوزتمك duzétmék, دوزلتمك duzéltmék; چوزمك tjéuzmék; سوكمك séukmék.

Débrutir, Débroutir, *v. a.* پرداه جلا ايتمك pérdah, djila étmék.

Débucher, *v. n.* ايندن چقمق indén tjekmak (hayvan).

Débusquer, *v. a.* قومق komak, سورمك surmék; يرندن چقرمق yérindén tjekarmak.

Début, *m.* الك اتش اوروش ilk atech, vourouch; باش bach; بشلانغج bachlanghetj; ابتدا iptida.

Débuter, *v. n.* بشلامق bachlamak.

Deçà, *ad. et. prp.* بوندن boundan, بو طرفدن bou tarafdan; بونده bounda, بو طرفده bou tarafda.

Décacheter, *v. a.* مهريني اچمق méuhurunu atjmak.

Décadence, *f.* دوشمه duchmé; نقصان noksan.

Décagone, *m.* اون كوشه on kéuché.

Décaisser, *v. a.* صنديغي بوشاتمق sandeghe bochatmak.

Décalogue, *m.* اللهك اون تنبيهي allahen on témbihi; عشره كلمات achéré kélimat.

Décampement, *m.* اردو قالقمه‌سي ordou kalkmase.

Décamper, *v. n.* اردوي قالدرمق ordouyou kaldermak; كوچمك guéutjmék; *fa.* ايلرو كتمك iléri guitmék.

Décan, *m.* عرفت باشي urfét bache; باش اسکی bach éski.

Décanter, *v. a. T.* سوزمك suzmék.

Décapiter, *v. a.* باشني كسمك bachene késmék.

Décasyllabe, Décasyllabique, *a.* اون هجالو on hédjéli.

Décédé, ée, *p. et a.* اولن éulén, مرحوم mérhoum.

Décéder, *v. n.* اولمك éulmék, وفات ايتمك véfat étmék, مرحوم اولمق mérhoum olmak.

Déceler, *v. a.* عيان ايتمك ayan étmék; سرّ اچمق serr atjmak; طويرمق douyourmak.

Décembre, *m.* كانون اوّل kianounï évél.

Décemment, *ad.* مناسبتله minasibét ilé.

Décence, *f.* ياقشقلق yakechek-lek; مناسبت minasibét.

Décennaire, *a.* اونر onar.

Décénnal, le, *a.* اون ياشندهکی on yachendaki, اون يللق on yellek.

Décent, te, *a.* ياقشيجی yakechedje; مناسب minasib, ياقشقلو yakechekle.

Déception, *f. T.* حيله hilé, ال al, حيلهكارلق hilékiarlek.

De ce que, *c.* زيرا zira; انك ايچون onoun itjin.

Décerner, *v. a.* حکم فصل ايتمك héukm, fasl étmék.

Décès, *m.* اولم éulum; اجل édjél; وفات véfat.

Décevant, te, *a.* الدادیجی aldadedje.

Décevoir, *v. a.* الداتمق aldatmak, دولاندرمق dolandermak; حيله ايتمك hilé étmék.

Déchaînement, *m.** يوزنه اتلمه yuzuné atelma.

Déchaîner, *v. a.* زنجيردن چقرمق zĕndjirdén tjekarmak; قندرمق kendermak; se —, *v. r.** contre q. برينك يوزنه اتلمق birinin yuzuné atelmak, برينه چقش ايتمك biriné tjekech étmék.

Déchalander, v. Désachalander.

Déchanter, *v. n. fa.* اينمك énmék; بورنی قرلمق bournou kerelmak.

Décharge, *f.* يوك يقمه ايندرمه yuk yekma, éndirmé; آتشلمه atéchlémé, اتش ايتمه atéch étmé; بوشاتمه (top, tufénk) bochatma; قويويرمه koyvérmé; قولايلمه kolaylama; ابرا كاغدي ibra kiaghede; حنبار hambar (ambar); سپرندیلك supruntuluk; اقمه akma; اياق ayak (souyoun).

Déchargement, *m.* يوك يقمه ايندرمه بوشاتمه yuk yekma, éndirmé, bochatma.

Décharger, *v. a.* يوك يقمق ايندرمك yuk yekmak, éndirmék; خفيفلندرمك qhafifléndirmék; بوشاتمق bochatmak; ازاد

ایتمك azad étmék ; ادا ایتمك éda étmék ; — une arme à feu طوب تفنك اتمق top tufénk atmak; بوشاتمق bochatmak; se —, *v. r.* كندويی خفيفلندرمك kéndini qhafifléndirmék ; — un ruisseau دوكلمك déukulmék; — un couleur رنكنی اتمق rénguini atmak.

Décharné, ée, *p. et a.* اتدن دوشمش éttén duchmuch; ضعيف zayef, زبون zaboun.

Décharner, *v. a.* اتني چقرمق étini tjekarmak; ضعيفلندرمق zayeflandermak.

Déchasser, *v. a.* چوي اكسر چقرمق tjivi, éksér tjekarmak.

Déchaussé, ée, *p. et a.* يالن اياق yalen ayak.

Déchausser, *v. a.* چقرمق (pabutj, tjorab) tjekarmak; — un arbre اغاجك اطرافن قازمق aghadjen étrafen kazmak.

Déchéance, *f. T.* حقنی غايب ايتمه hakkene ghayb étmé.

Déchet, *m.* اكسكلمه éksiklémé; نقصان noksan.

Déchevelé, ée, *p. et a.* دك صاچلو dik satjle.

Décheveler, *v. a.* صاچلرين طاغتمق tatjlaren daghetmak.

Déchevétrer, *v. a.* يولارن چقرمق yoularen tjekarmak.

Déchiffrer, *v. a.* نشانلره شرح ويرمك néchanlara chérh vérmék; — q. برينی وصف ايتمك birini vasf étmék.

Déchiqueter, *v. a.* كرتمك kértmék; چندمك tjéntmék.

Déchiqueture, *f.* كرتك kértik, چندك tjéndik.

Déchirant, te, *a.* كوكل يقيجی guéunul yekedje.

Déchirement, *m.* يرتمه yertma; يرتش yertech.

Déchirer, *v. a.* يرتمق yertmak; قرمق kermak; — le coeur كوكل قرمق guéunul kermak; — q. ادنی چكمك adene tjékmék, ذم ايتمك zémm étmék (birini).

Déchirure, *f.* يرتق yertek, دلك délik.

*__Dechoir__, *v. n.* دوشمك duchmék, يقلمق yekelmak; يولدن چقمق yoldan tjekmak.

Décidement, *ad.* بللو bélli; البتده élbétté (hélbétté).

Décider, *v. a.* (qc.) بللو ايتمك bélli étmék; كسمك késmék; q. تعين ايتمك tayen étmék; —, *v. n.* de qc. بللو اولمق bélli olmak; se —, *v. r.* فكرينه قومق fikriné komak.

Déciller. v. Déssiller.

Décimable, *a.* عشري النور éuchuru alener.

Décimal, le, *a.* عشره متعلق éuchuré mutaallik.

Décimateur, *m.* عشر دیوشریجی éuchur dévchiridji.

Décimation, *f.* اونده بر الما onda bir alma.

Décime, *f.* عشر éuchur, اوندەلق ondalek; اونده بر onda bir.

Décimer, *v. a.* اونده بر المق onda bir almak; عشرین المق éuchurun almak.

Décirer, *v. a.* مومني چقرمق momounou tjekarmak.

Décisif, ive, *a.* قاطع katï.

Décision, *f.* فصل fasl; سجلّ sidjill.

Déclamateur, *m.* متكلّم mutékéllim.

Déclamation, *f.* كلام kélam; دلبازلق dilbazlek; ازار azar.

Déclamer, *v. a. et n.* دلبازلق ایتمك dilbazlek étmék; contre q. ازارلمق azarlamak, برینه چقش ایتمك biriné tjekech étmék.

Déclaration, *f.* بیان béyan, دویرمه douyourma; قایمه kayimé; شرح chérh; — du roi امر émr.

Déclarer, *v. a.* شرح ویرمك chérh vérmék; بیان تفسیر تعبیر ایتمك béyan, téfsir, tabir étmék; دویورمق douyourmak, بلدرمك bildirmék; اکلتمق anlatmak; اوکرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék); دکمك dikmék; اسم و رسمیله اکلاتمق ism ou résmiylé anlatmak; se —, *v. r.* کندوبی بلدرمك kéndini bildirmék; بللو اولمق bélli olmak.

Déclin, *m.* دوشمه duchmé; السلمه éksilmé; دوکنمه tukénmé, — une arme à feu چقمق زنبرکی tjakmak zémbérégui.

Déclinable, *a. T.* تصریف اولور tasrif olour.

Déclinaison, *f. T.* تصریف tasrif, بنا bina.

Décliner, *v. n.* دوکنمك tukénmék, دوشمك duchmék; قاچنمق katjenmak, صاپمق sapmak; — *v. a.* بنا تصریف اعراب ایتمك bina, tasrif, irab étmék; — son nom کندو ادینی ویرمك kéndi adene vérmék.

Déclive, *a.* انش énich.

Déclivité, *f.* انش énich; انش یر énich yér.

*Déclorre, *v. a.* چتی باریبی قالدرمق tjiti, bareye kaldermak.

Déclos, se, *p. et a.* اچق atjek; باریسز baresez.

Déclouer, *v. a.* اکسرن چقرمق énsérin tjekarmak.

Décocher, *v. a.* اوق اتمق ok atmak.

Décoction, *f.* پشرمه pichirmé; مطبوخ matbouqh (mahboub).

Décoiffer, *v. a.* باشني چقرمق bachene tjekarmak; صاچنی طاغتمق satjene daghetmak; — une bouteille, بوتلیەیی اجمق boutilyaye atjmak.

Décollation, *f*, حضرت یحیانك بوینی

اورلمه‌سي hazrétî yahyanen boynou vouroulmase.

Décoller, *v. a.* بوينن اورمق boynoun vourmak, كلّه باش كسمك késmék, bach késmék.

Décolleter, *v. a.* كوكسني يا بوينوني اجمق guéuksunu, ya boynounou atjmak.

Décoloré, ée, *p. et a.* رنكي بوزوق réngui bozouk; رنكني اتمش rénguini atméch.

Décolorer, *v. a.* رنكنى بوزمق rénguini bozmak; se —, *v. r.* رنكنى اتمق rénguini atmak.

Décombrer, *v. a.* ويرانه يغنن تميزلمك vérané yeghenen témizlémék.

Décombres, *m. pl.* ويرانه يغني vérané yeghene.

Décomposer, *v. a.* سوكمك séukmék, اجمق atjmak.

Décompte, *m.* اخراج iqhradj; باقي bake.

Décompter, *v. a. et n.* اخراج ايتمك iqhragj étmék; اشاغى وارمق achaghe varmak.

Déconcert, *m.* اتفاقسزلق ittifaksezlek.

Déconcertement, *m.* شاشرمه chacherma.

Déconcerter, *v. a.* بر اهنكي بوزمق bir ahéngui bozmak; بريني شاشرمق birini chachermak; اوركتمك urkutmék, كوزيني قورقتمق guéuzunu korkoutmak; se —, *v. r.* كوزي قورقق guéuzu korkmak.

Déconfire, *v. a. p. u.* بتون بتونه قرمق (duchmane) butun butuné kermak.

Déconfiture, *f. p. u.* عسكر قرغني askér kerghene; كول اولمه (bir insan) kul olma.

Déconfort, *m. p. u.* تسلّي اولممه téselli olmama.

Déconforter, *v. a.* كوزيني قورقتمق guéuzunu korkoutmak; se —, *v. r.* كوزي قورقق guéuzu korkmak.

Déeonseiller, *v. a.* برينك فكريني چويرمك birinin fikrini tjévirmék.

Décontenance, *f.* كوز قورقوسى guéuz korkousou.

Décontenancer, *v. a.* كوزيني قورقتمق guéuzunu korkoutmak.

Déconvenue, *f. fa.* بختسزلق baqhtsezlek, قره كون kara guun.

Décoration, *f.* زينت ziynét; دوناتمه donatma; عزّت نشانى izzét nechane.

Décorder, *v. a.* — une corde, ايپك بوكمنى چوزمك ipin bukumunu tjéuzmék.

Décorer, *v. a.* دوناتمق donatmak.

Décortication, *f.* قبوغنى صويمه kaboughounou soyma.

Décorum, *m. fa.* garder le —, ياقشغى كوزتمك yakecheghe guéuzétmék.

Decoucher, *v. n.* دیشارده یاتمق dicharda yatmak; —, *v. a.* q. بريني دوشكندن قوومق birini déuchéyindén kovmak.

*Découdre, *v. a.* سوكمك (dikichini) séukmék; en —, *fa.* قرشوسنه چقمق karchesena tjekmak; se —, *v. r.* سوكلمك séukulmék; بوزلمق bozoulmak; صووومق sovoumak.

Découlement, *m.* اقمه akma, دوكلمه déukulmé.

Découler, *v. n.* اقمق akmak, دوكلمك déukulmék.

Découper, *v. a.* افاق افاق كسمك oufak oufak késmék; قرپمق kerpmak; كسمك késmék.

Découpler, *v. a. et n.* اشندن ايرمق ايرلمق échindén ayermak, ayrelmak.

Découpure, *f.* كسلمش اوجلر késilmich oudjlar; قرپلمش ايش kerpelmech ich.

Découragé, ée, *a.* يوركسز yuréksiz.

Décourageant, te, *a.* يوركسزلندرن yuréksizléndirén.

Découragement, *m.* يوركسزلك yuréksizlik.

Décourager, *v. a.* يوركسزلندرمك yuréksizléndirmék; اوركتمك urkutmék.

Décours, *m.* آيك خستەلك اكسلمەسى ayén, qhastaleghen éksilmési.

Décousu, ue, *p. et a.* سوكك séukuk, سوكلمش séukulmuch; يرتق yertek.

Décousure, *f.* سوكك séukuk, سوكلمش دكش séukulmuch dikich.

Découvert, te, *p. et a.* اچلمش atjelmech; اچق atjek; en deniers à découverts, à deniers découverts, نقد اقچه nakd (nokoud, naghd) akdjé; à découvert اورتوسز éurtusuz; اچق atjek; آشكاره achkiaré, اچقده atjekda; سربست sérbést.

Découverte, *f.* بولنمه boulounma; ميدانه چقمه méydana tjekma.

* Découvrir, *v. a.* اچمق atjmak; قپاغن اورتوسن اچمق kapaghen, éurtusun atjmak; بولمق boulmak; ميدانه چقرمق méydana tjekarmak; سر اچمق serr atjmak; دويورمق douyourmak; se —, *v. r.* اچلمق atjelmak; باشني اچمق bachene atjmak; اشكار اولمق achikiar olmak; ميدانه چقمق méydana tjekmak.

Décrasser, *v. a* تميزلمك témizlémék; تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* توزدن چقرمق tozdan tjekarmak.

Décréditement, *m.* اعتباردن دوشمه itibardan duchmé.

Décréditer, *v. a.* برينك اعتبارينه زول ويرمك birinin itibarena zul vérmék; se —, *v. r.* كندو اعتبارين

غيب ايتمك kéndi itibaren ghayb étmék.

Décrépit, te, a. قوجەمش kodjamech; بونامش bounamech; un homme — بونامش bounamech; عتاه كتورمش étah guétirmich; une femme —te عجوزه adjouzé.

Décrépiter, v. a. T. — le sel آتشدە توزى چاتردەمز ايتمك atéchdé touzou tjaterdamaz étmék; —, v. n. چاتردامق tjaterdamak.

Décrépitude, f. پك قوجەلق pék kodjalek.

Décret, m. فرمان férman; بيورلدي bouyroultou; برات bérat, حجت héudjdjét; قياس keyas, سجل sidjill.

Décreter, v. a. et n. فرمان بيورلدي حجت ويرمك férman, boyroultou, héudjdjét vérmék; سجل كسمك sidjill késmék; — une maison بر اوى شرعاً مزادە چقرمق bir évi chéran mézada tjekarmak.

Décri, m. اقچە سكە يصاغى akdjé, sikké yasaghe; فنا اد féna ad.

Decrier, v. a. يصاق ايتمك yasak étmék, دلال چغرتمق téllal tjaghertmak; اديني بوزمق چقرمق adene bozmak, tjekarmak.

*Décrire, v. a. واصف ايتمك vasf étmék.

Décrocher, v. a. جنكلدن چقرمق tjénguéldén tjekarmak.

Décroissement, m. اكسلمە éksilmé, ازالمە azalma.

*Décroître, v. n. اكسلمك éksilmék, ازالمق azalmak.

Décrotter, v. a. چامورن تميزلمك tjamouroun témizlémék, سلمك silmék.

Décrotteur, m. پابوج سلن paboutj silén.

Décrue, f. صو ازالمەسي sou azalmase.

Décruser, v. a. T. اپك قيناتمق ipék kaynatmak.

Déçu, ue, p. et a. الدانمش aldanmech.

Décuire, v. n. et se — v. r. طورولنمق douroulanmak.

Décuple, m. اون قات on kat.

Décupler, v. a. اون قات ايتمك on kat étmék.

Décuver, v. a. — le vin شرابى لازەدن چقرمق charabe lazadan tjekarmak.

Dédaigner, v. a. et n. خور باقمق qhor bakmak; لايق اولمامق layek olmamak.

Dédaigneux, euse, a. خور اولان qhor olan; اهانت ايديجي ihanèt édidji.

Dédain, m. خورلق qhorlouk, اهانت ihanét; صايمامە saymama.

Dédale, m. يانلتماج yaneltmadj.

Dédamer, v. n. T. دامايە چقمق damaya tjekmak.

Dédans, ad. ايچندە itjindé; ايچينە

itjiné ; ایچندن itjindén ; par — ایچندن itjindén ; de — ایچندن دیشاري itjindén dichare ; —, *m.* ایچي itji, ایچ یانی طرفی itj yane, tarafe.

Dédicace, *f.* تقدیس takdis, تکریساس tékrisas.

Dédier, *v. a.* تقدیس ایتمك takdis étmék ; مخصوص تعین ایتمك maqhsous, tayen étmék.

***Dédire**, *v. u.* بکنمك (bir séuzu) béyénmémék ; se —, *v. r.* سوزيني كيرو المق séuzunu guéri almak ; كيرو چکلمك guéri tjékilmék.

Dédit, *m.* سوزینی کیرو الما séuzunu guéri alma, سوزندن دونمه séuzundén déunmé ; پشمانلق puchmanlek.

Dédommagement, *m.* ضرر اودمه zarar éudémé.

Dédommager, *v. a.* ضررین اودمك zararen éudémék.

Dédorer, *v. a.* یالدزین چقرمق yaldezen tjekarmak ; se —, *v. r.* یالدزي چقمق yaldeze tjekmak.

***Dédormir**, *v. n. fa.* faire — de l' eau براز ایلتمق (souyou) biraz eletmak.

Dédoubler, *v. a.* استار سوکمك asdar séukmék.

Déduction, *f.* اخراج iqhradj, تنزیل ténzil ; مفصّل حکایت moufassal hikiayét ; اثبات isbat (espat).

***Déduire**, *v. a.* اخراج ایتمك iqhradj étmék, چقرمق tjekarmak ; مفصّل نقل ایتمك moufassal nakl étmék.

Déesse, *f.* دیشي بت dichi pout.

se **Défâcher**, *v. r. fa.* اوکسي کچمك eukési guétjmék.

Défaillance, *f.* ضعیفلق zayeflek ; بایلمه bayelma.

Défaillant, te, *a.* بایغن bayghen, بایلمش bayelmech ; شریعته کلمدیکي ایچون اعلام اولان chériata guélmédiyi itjin ilam olan.

***Défaillir**, *v. n. p. u.* یاکلمق yanelmak ; ضعیفلنمق zayeflanmak.

***Défaire**, *v. a.* چوزمك tjéuzmék ; اچمق atjmak, سوکمك séukmék, قویویرمك koyvérmék, طاغتمق daghetmak ; یوق یوف هلاك ایتمك yok, youf, hélak étmék ; اولدرمك éuldurmék ; بتون بتونه قرمق butun butuné kermak ; ضعیفلتمق zayeflatmak ; اوستن اولمق ustun olmak ; se —, *v. r.* de qc. کندوبی قورتارمق kéndini kourtarmak ; کندوبی اولدرمك kéndini éuldurmék ; کوزي قورقمق guéuzu korkmak.

Défaite, *f.* قرغن kerghen ; مال روایجي mal révaidji ; بهانه béhané (mahana), سوز séuz.

Défalcation, *f.* اخراج iqhradj.

Défalquer, *v. a.* اخراج ایتمك iqhradj étmek, چقرمق tjekarmak, اشاغی وارمق achaghe varmak.

Défaut, *m.* اكسك éksik, نقصان noksan, اكسكلك éksiklik; قصور kousour, تقصيرات taksirat, قباحت kabahat; چغرلدقده شريعته وارمه tjaghreldekda chériata varmama; — des côtes بوش بوكر boch béuyr.

Défaveur, *f.* كوزدن چقمه géuzdén tjekma, يوز چويرمكلك yuz tjévirméklik.

Défavorable, *a.* كوزدن چقمش guéuzdén tjekmech; ضررلو zararle, ايو اولميان éyi olmayan.

Défectif, ive, *a.* اكسكلو éksikli, قصور kousour.

Défection, *f.* ترك térk, دونمه déunmé.

Défectueux, euse, *a.* اكسكلو éksikli, اكسك éksik; قصور kousour.

Défectuosité, *f.* اكسكلك éksiklik; اكسك éksik, قصور kousour, نقصان noksan.

Défendre, *v. a.* قورومق koroumak, طرف ارقه چقمق اولمق taraf, arka tjekmak, olmak; تنبيه يصاق ايتمك témbih, yasak étmék, se —, *v. r.* كندوبى قورومق kéndini koroumak, قورونمق korounmak, صاقنمق sakenmak.

Défense, *f.* ارقه arka, طرف taraf, قورومقلق koroumaklek, حمايت himayét, صيانت siyanét; طرف ياك چقمه taraf, yan tjekma; يصاق yasak; les —s du sanglier طوكز آزوسي domouz azese; — de l'éléphant فيل ديشي fil dichi.

Défenseur, *m*, قورويجي korouyoudjou; ارقه arka; طرف taraf.

Défensif, ive, *a.* قورويه متعلق korouya mutaallik.

Déférant, te, *a.* اويوجي ouyoudjou, سوزه ياتر séuzé yater; خاطر يپان qhater yapan.

Déférence, *f.* اويش ouyouch, اويمه ouyma; اسلمه éslémé.

Déférent, *m. T.* سكّه ده ضرب اولان يرك نشانى sikkédé zarb olan yérin nechane.

Déférer, *v. n.* (à) اويمق (qhater itjin) ouymak; —, *v. a.* ويرمك vérmék, تسليم ايتمك téslim étmék; قولامق kovlamak, غمّازلق ghammazlamak, برينى كچمك birini guétjmék, شكايت ايتمك chikiayét étmék.

Déferrer, *v. a.* نعليني قوپارمق nalene koparmak; * qc. كوزنى قورقتمق guéuzunu korkoutmak; برينى شاشرمق birini chachermak; se —, *v. r.* نعلنى دوشرمك nalene duchurmék; * كوزي قورقمق guéuzu korkmak.

Défets, *m. pl. T.* اكسكلمه éksiklamé! ارتقلمه arteklama.

Défeuillir, *v. a.* يپراغن دوكمك yapraghen déukmék.

Défi, *m.* ميدانه چغرمه méydana

tjagherma; میدان اوقومه méydan okouma.

Défiance, *f.* اعتمادسزلق itimadsezlek, انانمه inanmama; اشكل ichkil, شبهه chuphé (chifé).

Défiant, te, *a.* اعتمادسز itimadsez, انانمز inanmaz, اشكللو ichkilli.

Déficit, *m.* اكسيلن éksilén, قصور kousour.

Défier, *v. a.* میدان اوقومق méydan okoumak; استمك istémék; se —, *v. r.* de q. ou de qc. اعتماد ایتممك itimad étmémék, انانمق inanmamak.

Défigurer, *v. a.* بچمنی بوزمق bitjimini bozmak.

Défilé, *m.* طار یول dar yol; بوغاز boghaz, دربند dérbénd (dévrént).

Défiler, *v. a.* دیزمك dizmék; تلی چقرمق téli tjekarmak; — *v. n.* عسكر دیزي ایله كتمك askér dizi ilé guitmék.

Définir, *v. a.* تعیین ایتمك tayen étmék, بلدرمك bildirmék, دوی ایتمك douy étmék; كسمك késmék, قطع ایتمك katï étmék; تعریف ایتمك tarif étmék.

Définitif, ive, *a.* قاطع katï; en définitive, خلاصه كلام qhulaseï kélam.

Définition, *f.* تعریف tarif; شرح chérh; تقدیر takdir, كسك جواب késik djévab.

Définitivement, *ad.* قاطع hatï, بتون بتونه butun butuné.

Déflagration, *f.* *T.* یاقمه yakma.

Déflegmer, *v. a.* *T.* صوینی اوچرمق souyounou outjourmak.

Défleurir, *v. n.* چچكي دوكلمك tjitjéyi déukulmék; — *v. a.* چچكنی دوكمك tjitjéyini déukmék; طومانن سلمك (ériyin) doumanen silmék.

Défloration, *f.* قزبوزمه kez bozma.

Déflorer, *v. a.* قز بوزمق kez bozmak, قزلغن الـمق kezleghen almak.

Défoncer, *v. a.* دیبنی چقرمق dibini tjekarmak; se —, *v. r.* دیبی كوچمك dibi guéutjmék.

Déformer, *v. a.* بچمدن چقرمق bitjimdén tjekarmak.

Défourner, *v. a.* فروندن چقرمق fouroundan tjekarmak.

Défrai, *m.* برینك مصرافن چكمه birinin masrafen tjékmé.

Défrayer, *v. a.* q. برینك مصرافن چكمك birinin masrafen tjékmék.

Défricher, *v. a.* سورمك surmék (tarlaye); یول اچمق yol atjmak.

Défricheur, *m.* اكینجي ékindji.

Défriser, *v. a.* صاچن قوبرجقلغن بوزمق satjen keverdjekleghen bozmak.

Défroncer, *v. a.* پوتن الـمق potoun almak; * — les sourcils كیفلو

بوز كوسترمك késyfli yuz guéustérmék.

Défroque, *f.* متروكات métrukiat.

Défroquer, *v. a.* درويش خرقه‌سن چقرمق dérvich qherkasen tjekarmak; صويمق soymak; se —, *v. r.* درويشلكدن چقمق dérvichlikdén tjekmak.

Défructu, *m.* ضيافتده سفره طاقمى ziyafétté soufra takeme.

Défunt, te, *a.* ياقنده اولن yakenda éulén, مرحوم mérhoum.

Dégagé, ée, *p. et a.* ازاد azad; قويويرلمش koyvérilmich; سربست sérbést; اچق atjek.

Dégagement, *m.* چوزمه tjéuzmé, قويويرمه koyvérmé, ازاد ايتمه azad étmé; قولايلمه kolaylama; سوزيني ايتمه كيرو المه séuzunu étmé, guéri alma; * مجبوراولمه médjbour olmama.

Dégager, *v. a.* قورتارمق kourtarmak; خلاص ايتمك qhélas étmék, آزاد ايتمك azad étmék, قولايلتمق kolaylatmak; — sa parole سوزيني ايتمك كيرو المق séuzunu étmék, guéri almak; se —, *v. r.* de qc. برشيدن كندويى قورتارمق bir chéydén kéndini kourtarmak.

Dégaîne, *f. fa.* d'une belle — يوغنجه yoghoundja, خوريادجه qhoryaddja.

Dégaîner, *v. a.* قيندن چقرمق kendan tjekarmak.

Dégaîneur, *m.* قلجله جنك ايدن keledjla djénk édén.

Déganter, *v. a. et* se —, *v. r.* الدون چقرمق éldivén tjekarmak.

Dégarnir, *v. a.* المق almak, قاپمق kapmak; چقرمق tjekarmak; صويمق soymak; se —, *v. r.* از اوروبا كيمك az ourouba guéyinmék.

Dégât, *m.* خراب qharab, يقم yekem.

Dégauchir, *v. a. T.* دوزلتمك duzéltmék (késér, réndé, éyé, téstéré ilé).

Dégel, *m.* طوك چزلمسي don tjézilmési.

Dégeler, *v. a. v. n. v. i.* se — *v. r.* طوك چوزلمك don tjézilmék, بوز اريمك bouz érimék.

Dégénération, *f.* نسلندن ازمه néslindén azma.

Dégénérer, *v. n.* (de qc. en qc.) نسلندن اصلندن ازمق néslindén, aslendan azmak.

Dégigandé, ée, *a.* يولسز حركتلو yolsouz harékétli.

Dégluer, *v. a.* اوكسه‌دن قورتارمق éuksédén kourtarmak; se —, *v. r.* اوكسه‌دن قورتلمق éuksédén kourtoulmak; se — les yeux كوزلرينك چپاغن سلمك guéuzlérinin tjapaghen silmék.

Dégobiller, *v. a. fa.* قوصمق kousmak

Dégobillis, *m. fa.* قوصمق kousmouk.

Dégorgement, *m.* دوكلمه déukulmé; تميزلمه témizlémé (tjamourou).

Dégorger, *v. a. et n.* تميزلمك témizlémék; اجمق atjmak (bir yolou); — les laines يپاغي ييقمق yapaghe yeykamak; se —, *v. r.* دوكلمك déukulmék; تميزلنمك témizlénmék.

Dégoter, *v. a. fa.* يرندن قوومق yérindén kovmak.

Dégourdir, *v. a.* طوكني چوزمك donounou tjéuzmék; faire — de l' éau صووق صويى ايلتمق sovouk souyou eletmak; * — q. بريني اجمق birini atjmak; تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* ايلمق elemak; اچلمق atjelmak; تربيه اولمق térbiyé olmak.

Dégourdissement, *m.* طوكني بوزيني چوزمه donounou, bouzounou tjéuzmé.

Dégoût, *m.* اكرنمه iyrénmé; تتسنمه titsinmé, اكراه ikrah.

Dégoûtant, te, *a.* اكرنلور iyrénilir, تتسنهجك titsinédjék, مكروه mékrouh.

Dégoûter, *v. a.* اكرندرمك iyréndirmék; تتسندرمك titsindirmék, بقدرمق bekdermak, اكراهلق ويرمك ikrahlek vérmék; se —, *v. r.* de qc. اوصانمق osanmak; بقمق bekmak, بيزار اولمق bizar (bézar) olmak, اكراه ايتمك ikrah étmék; — de viandes تتسنمك titsinmék, بقمق bekmak.

Dégouttant, te, *a.* طمليان damlayan.

Dégouttement, *m.* طمله damlama.

Dégoutter, *v. n.* طمقق طملمق damlamak, طمله طمله اقمق damla damla akmak.

Dégradation, *f.* عزل ايتمه azl étmé; ضرر zarar, زيان ziyan; يقلمه yekelma.

Dégrader, *v. a.* عزل ايتمك azl étmék, اندرمك éndirmék; ضرر زيان ويرمك zarar, ziyan vérmék.

Dégraffer, *v. a.* چنكلدن چقرمق tjénguéldén tjekarmak.

Dégraisser, *v. a.* ياغني المق yaghene almak; ياغ لكهسى چقرمق yagh lékési tjekarmak; * q. بريني صاغمق birini saghmak.

Dégraisseur, *m.* لكهجى lékédji.

Dégravoyer, *v. a.* آلتني اويمق قازمق altene oymak, kazmak.

Dégré, *m.* نردبان nérduban (mérdivén); نردبان اياغى mérdivén ayaghe, بصامق basamak; درجه dérédjé.

Dégrévement, *m.* براقه berakma.

Dégringoler, *v. a. fa.* چاپق اشاغى اينمك صيچرامق tjapek achaghe énmék, setjramak.

Dégrisér, *v. a.* سرخوشلغن

كچرمك sérqhochloughoun guétjirmék, ايلتمق ayeltmak.
Dégrosser, *v. a. T.* تلى اينجه چكمك téli indjé tjékmék.
Dégrossir, *v. a.* قباسن الق kabasen almak.
Déguenillé, ée, *a.* يرتق yertek.
Déguerpir, *v. a. et n. T.* وارلغنى الاجقلولره ويرمك varleghene aladjaklelara vérmék; — *fa.* قورقودن بريردن كتمك korkoudan bir yérdén guitmék.
Dégueuler, *v. n. fa.* قوصمق kousmak.
Déguisement, *m.* تبديللك tépdillik; تبديل tépdil.
Déguiser, *v. a.* تبديل ايتمك tépdil étmék, قيافتني دكشترمك keyafétini déyichtirmék; صقلمق saklamak, كيزلمك guizlémék; چركنلندرمك tjirkinléndirmék.
Déhâler, *v.* كونش يانغنى كيدرمك guunéch yaneghene guidérmék; se —, *v. r.* تكرار اغارمق tékrar agharmak.
Déhanché, ée, *a.* بلى قرق béli kerek.
Déharnacher, *v. a.* اتك طاقني چقرمق aten takemene tjekarmak.
Déhonté, ée, *a.* ادبسز édépsiz, اوتانمز outanmaz.
Déhonter, *v. a.* ادبسزلندرمك édépsizléndirmék; se —, *v. r.* ادبسزلنمك édépsizlénmék.
Déhors, *ad.* ديشاري dichare; ديشاريه dichareya; ديشارده dicharda; ديشاردن dichardan; —, *m.* طش ديش dech, dich; ديش طرف dech taraf; dehors, *pl.* قلعه‌نك طش طرفي kaléanen dech tarafe; كوسترش guéustérich.
Déification, *f.* بتلر صراسنه كچرمه poutlar serasena guétjirmé.
Déifier, *v. a.* بتلر صراسنه كچرمك poutlar serasena guétjirmék; بت ايتمك pout étmék, الهلندرمق ilahlandermak.
Déisme, *m.* بر نوع مذهب bir névï mézhép.
Déité, *f.* مثل بتى mésél (masal) poutou.
Déjà, *ad.* همان héman; شمديدن chimdidén; (يور... ...yor, مش ايدى ...mich idi).
se Déjeter, *v. r.* اككلمك éyilmék; قنبورلنمق kambourlanmak.
Déjeûné, ou Déjeûner, *m* قهوه التى kahvé alte, قهوالتى kahvalte.
Déjeûner, *v. n.* قهوالتى ايتمك kahvalte étmék.
* Déjoindre, *v. a.* بربرندن ايرمق birbirindén ayermak; se —, *v. r.* ايرلمق ayrelmak.
Déjouer, *v. n. T.* اسمك (bandiéra) ésmék; —, *v. a.* بوشه چقرمق bocha tjekarmak.
Déjucher, *v. a. et n.* كومسدن

قومق kumésdén kovmak; كومسدن چقمق kumésden tjekmak; * اندرمك éndirmek.

Delà, *ad.* اندن ondan, اورادن oradan; *prp.* اوته طرفده éuté tarafda.

Délabrer, *v. a.* يرتمق yertmak; * بوزمق bozmak.

Délacer, *v. a.* قيتان چوزمك kaytan tjéuzmék.

Délai, *m.* گجكدرمه guédjikdirmé, مكث mèks; تاخير tééqhir; *T.* وعده vadé.

Dèlaissement, *m.* چارەسزلك tjarésizlik; *T.* كيرو براقمه guéri brakma.

Délaisser, *v. a.* ترك ايتمك térk étmék, براقمق berakmak; *T.* كيرو براقمق guéri brakmak.

Délassement, *m.* راحت ايتمه rahat étmé.

Délasser, *v. a.* يورغنلغن المق yorghounloughoun almak, رحتلندرمق rahatlandermak; se —, *v. r.* راحتلنمق rahatlanmak.

Délateur, *m.* trice, *f.* قووجي kovdjou, قولايجي kovlayedje; شكايتجي chikiayétdji; غمّاز ghammaz.

Délation, *f.* شكايت chikiayét.

Délaver, *v. a*, بر رنكي اجمق bir réngui atjmak.

Délayer, *v. a.* صوايله چالق sou ilé tjalmak.

Délectable, *a.* خوش qhoch, صفالو séfale, لطيف latif.

Délectation, *f.* صفا séfa, ذوق zévk.

Délecter, *v. a.* صفا ويرمك séfa vérmék, حظلندرمق hazlandermak, سوندرمك sévindirmék.

Délégation, *f.* وكالت vékialét; سپارش separech.

Délégué, *m.* وكيل vékil, قومسار komisar, مباشر moubacher.

Déléguer, *v. a.* وكيل ايتمك دكمك vékil étmék, dikmék; اقجه تحصيل ايچون ير كوسترمك akdjé tahsil itjin yér guéustérmék.

Délester, *v. a.* *T.* كميدن صفره چقرمق guémidén safra tjekarmak.

Délibérant, te, *a.* دوشنن duchunén.

Délibération, *f.* مشاوره muchavéré; فكر fikr (fikir); تدبير tédbir.

Délibéré, *m.* حجت héudjdjét.

Délibéré, ée, *p. et a.* دوشنمش duchunmuch, فكر ايتمش fikr étmich; آزاد azad; كوكللو guéunullu; de propos délibéré قصداً kasdén, قصد ايله kasd ilé.

Délibérément, *ad.* قاوي kavi, يوركلولكله yuréklilikié; قصد ايله kasd ilé, قصداً kasdén.

Délibérer, *v. n.* sur qc. بر شي ايچون مشورت ايتمك bir chéy itjin méchvérét étmék; — de qc. بر شئ فكرينه قومق bir

chéyi fikriné komak ; مراد ايتمك murad étmék.

Délicat, te, *a.* نازك nazik, ملايم mulayem, نازلو nazle, نازنين nazénin ; چلبي tjélébi, ظريف zarif, طتلو tatle ; انجه indjé, زبون zaboun.

Délicater, *v. a.* نازك طوتمق nazik toutmak.

Délicatesse, *f.* لذّت lézzét, طاد داد dad ; صفا séfa ; نازكلك naziklik, ظريفلك zariflik, نزاكت nézakét ; ملايملك mulayemlek ; ضعيفلق zayeflek, زبونلق zabounlouk ; طويمقلق douymaklek.

Délice, *m. p. u.* صفا séfa, ذوق zévk.

Délicieux, euse, *a.* لذّتلو lézzétli, صفالو séfale, نازك nazik, نازنين nazénin.

se Délicoter, *v. r.* كندو يولارن اتمق kéndi yoularen atmak.

Délié, ée, *p. et a.* چوزك tjéuzuk, چوزلمش tjéuzulmuch : نازك nazik ; زيرك zéyrék, انجه فكرلو indjé fikirli.

Délier, *v. a.* چوزمك tjéuzmék.

Délinéation, *f.* رسم résm.

Délinquant, *m.* صوچلو soutjlou, صوچ صاحبي soutj sahabe.

Délinquer, *v. n. fa.* صوچ قباحت ايتمك soutj, kabahat étmék.

Délirant, te, *a.* معتوه matouh, صايقليان sayeklayan, بونامش bounamech.

Délire, *m.* صايقلمقلق sayeklamaklek, معتوهلق matouhlouk.

Délirer, *v. a.* صايقلق sayeklamak, دلورمك délirmék, معتوهلمق matouhlamak, چلدرمق tjeldermak.

Délit, *m. T.* قباحت kabahat.

Déliter, *et* se —, *v. r.* چتلامق (tach) tjatlamak.

Délivrance, *f.* قورتارش kourtarech ; قورتلش kourtoulouch, خلاص qhélas ; طوغرمقلق doghourmaklek ; تسليم téslim.

Délivre, *m. fa.* اوغلان دوواغي oghlan douvaghe, بيك اشي bébék échi, مشيمت méchimét.

Delivrer, *v. a.* قورتارمق kourtarmak, خلاص ازاد ايتمك qhélas, azad étmék ; ويرمك vérmék, تسليم ايتمك téslim étmék ; طوغرتمق doghourtmak ; se —, *v. r.* كندوبي قورتارمق kéndini kourtarmak, قورتلمق kourtoulmak, طوغرمق doghourmak

Délogement, *m.* چقش tjekech, چقمه tjekma.

Déloger, *v. n.* چقمق tjekmak ; *v. a.* قومق kovmak, سورمك surmék.

Déloyal, le, *a.* حقيقتسز hakekétsiz.

Déloyauté, *f.* حقيقتسزلك hakekétsizlik.

Déluge, *m.* صو طوفاني sou toufane.

Démaillotter, *v. a.* چوجغن قونداغن چزمك tjodjoughoun koundaghen tjéuzmék.

Demain, *ad.* يارين yaren, صباح sabah.]

Démancher, *v a.* صابنى چقرمق sapene tjekarmak; se —, *v. r.* صاپندن چقمق sapendan tjekmak.

Demande, *f.* رجا ridja, نياز niyaz, استك isték, دلك dilék; سؤال sual, صورش sorouch; شكوا chékva, شكايت chikayét.

Demander, *v. a. et n.* qc. à qn. برينه بر شى رجا ايتمك صورمق biriné bir chéy ridja étmék, sormak; à q. بريني برينه صورمق birini, biriné sormak; qc. بر شي استمك طلب ايتمك bir chéy istémék, talab étmék; دلنمك dilénmék.

Demandeur, *m.* euse, *f.* دلنجي diléndji.

Demandeur, *m.* eresse, *f.* شكوا ايدن chékva édén.

Démangeaison, *f.* كجشمه guidjichmé; هوس havés.

Démanger, *v. n.* كجشمك guidjichmék.

Démanteler, *v. a.* حصاري يقمق hisare yekmak.

Démantibuler, *v. a.* *اكندن ايرمق ékindén ayermak; طاغتمق daghetmak.

Démarche, *f.* كيدش guidich, يوريمه yurumé; كوج guéutj; ادم adem; حركت harékét.

Démarier, *v. a.* اهلندن ايرمق éhlindén ayermak; se —, *v. r.* كندوبى نكاحدن ايرتمق kéndini nikiahdan ayertmak.

Démarquer, *v. a.* نشانن چقرمق بوزمق nechanen tjekarmak, bozmak.

Démarrer, *v. a.* كميى دمردن قورتارمق guémiyi démirdén kourtarmak; *fa. يرندن چقرمق yérindén tjekarmak; —, *v. n.* *T.* كمى اچلمق guémi atjelmak; * *fa.* يرندن قلدامق yérindén kameldamak.

Démasquer, *v. a.* يوزلكنى ميدانه چقرمق yuzluyunu méydana tjekarmak.

Démâter, *v. a.* سرن دركني قرمق sérén diréyini kermak.

Démêlé, *m.* غوغا ghavgha (kavgua), نزاع niza, چكش tjékich.

Démêler, *v. a.* ايرمق ayermak, بولمك béulmék; طانمق tanemak, فرق ايتمك fark étmék; — qc. avec q. بريله غوغاسي نزاعسي اولمق biriylé kavguase, nizase olmak; se —, *v. r.* اچلمق atjelmak, سوكلمك séukulmék.

Démêloir, *m.* اليه élémyé; سيرك طراق séyrék tarak.

Démembrer, *v. a.* پارەلمق paralamak, پارچەلمق partjalamak; بولمك béulmék.

Déménager, *v. n.* قوناقدن طاشنمق چقمق konakdan tachenmak, tjekmak; *v. a.* بوشاتمق bochatmak.

Démence, *f.* دليلك délilik, ديوانەلك divanélik, جنونلق djunounlouk, معتوهلق matouhlouk.

se Démener, *v. r.* پك صلاتمق pék sallanmak; كندوبى قورومق kéndini koroumak.

Démenti, *m.* يالانن بولمە yalanen boulma; donner un — à q. برينك يالانن طوتمق يوزينە اورمق birinin yalanen toutmak, yuzuné vourmak; *il en aura le — او يالان چقەجق o yalan tjekadjak.

***Démentir**, *v. a.* q. يالانن طوتمق يوزينە اورمق yalanen toutmak, yuzune vourmak; انكار ايتمك inkiar étmék; se —, *v. r.* قرشو طورمق karche dourmak; بوزلمق bozoulmak, فنا اولمق féna olmak.

Démérite, *m.* جزا djéza; قباحت kabahat.

Démériter, *v. n.* قباحت ايتمك kabahat étmék.

Démesuré, ée, *a.* **Démesurément**, *ad.* اولچوسز éultjusuz; حددن زيادە haddén ziyadé.

***Démettre**, *v. a*, عزل ايتمك azl étmék; *T.* چقرمق tjekarmak; se –, *v. r.* d'une charge كندوبى عزل ايتمك kéndini azl étmék.

Démeubler, *v. a.* بوشاتمق (év) bochatmak.

Demeurant, te, *a.* ساكن sakin, اوتوران otouran; au — *ad. fa.* باقى bake.

Demeure, *f.* مكان mékian, قوناق konak, او év, اوطە oda; دايانمە dayanma, باقيلك bakelik; كيرو قالمە guéri kalma.

Demeurer, *v. n.* اوتورمق otourmak, قونمق konmak, طورمق dourmak, ساكن اولمق sakin olmak; طورمق dourmak; اكلنمك éylénmék; ارتمق artmak; en — là طوروب قالمق douroub kalmak.

Demi, ie, *a.* يارم yarem; بچوق boutjouk; —, *ad.* يارى yare, نصف nesf.

Demie, *f.* يارم ساعت yarem saat.

Demis, se, *a.* چقق tjekek, قريق kerek.

Démission, *f.* براقمە berakma; ايرلمە ayrelma, ال چكمە él tjékmé; قويويرلمە koyvérilmé.

Démocrate, *m.* حكومت عوام hukiouméti avam.

Demoiselle, *f.* قز kez, طوطى doudou.

Démolir, *v. a.* يقمق yekmak.

Démolition, *f.* يقش yekech; خراب qharab.

Démon, *m.* جن djinn (djin), شيطان chéytan, ديو div (dév) (édjinni).

Démoniaque, *a.* et *m. f.* جنلو

djinli, جنّ طوتان djin toutan; * قودوز koudouz, قودرمش koudourmouch.

Démonstrateur, *m.* كوستريجى guéustéridji.

Démonstratif, ive, *a.* كوسترن guéustérén; اثبات ايدن espat édén.

Démonstration, *f.* اثبات espat, دليل délil; كوسترش guéustérich; نشان nechan; درس dérs.

Démonter, *v. a.* بريني اتدن اندرمك birini attan éndirmék; سوكمك séukmék, طاغتمق daghetmak.

Démontrable, *a.* اثبات اوليجق esbat oladjak.

Démontrer, *v. a.* اثبات ايتمك espat étmék, كوسترمك guéustérmék.

Démoraliser, *v. a.* برينك ادبني بوزمق birinin édébini bozmak.

Démordre, *v. n.* اصرديغني قويويرمك eserdeghene koyvérmék; * de qc. بر شيدن واز كچمك bir chéydén vaz guétjmék.

Démunir, *v. a.* ذاخيرەسن و جنك آلاتن بوشاتمق zaqhirésin vé djéngu aléaten bochatmak.

Démurer, *v. a.* ديوار اورلمش قپويى تكرار اچمق douvar éurulmuch kapouyou tékrar atjmak.

Dénatter, *v. a.* اوركوسنى سوكمك éurguusunu séukmék.

Dénaturer, *v. a. T.* — son bien بتون وارينى اقچه ايتمك butun varene akdjé étmék.

Dénégation, *f.* شريعتده انكار ايتمه chériatta inkiar étmé.

Déni, *m.* انكار inkiar.

Déniaise, *m.* حيلەباز hilébaz.

Déniaiser, *v. a. q.* برينك كوزيني اچمق birinin guéuzunu atjmak. حيلەبازلق اوكرتمك hilébazlek éuyrétmék.

Déniaiseur, *m. p. u.* قلّاش kallach, حيلەباز hilébaz.

Dénicher, *v. a.* يوادن چقرمق المق youvadan tjekarmak, almak; چقرمق tjekarmak; —, *v. n.* يوادن اوچمق youvadan outjmak; * قاچمق katjmak; صاوشمق savouchmak.

Dénier, *v. a* انكار ايتمك inkiar étmék, چكنمك tjékinmék.

Dénier, *m.* پاره para, اقچه akdjé (ahdjé), منغر mangher; فايز faïz, معامله mouamélé, معجّله mouadjdjélé, اقچه باشي akdjé bache; — à Dieu پي péy; — de fin ou de loi, سكّه عياري sikké ayare; déniers, *pl.* اقچه akdjé. (ahdjé).

Dénigrement, *m.* خورلندرمه qhorlanderma.

Dénigrer, *v. a.* خورلمق qhorlamak, خورلندرمق qhorlandermak, الچقلتمق altjaklatmak.

Dénombrement, *m.* صايمه sayma; *T.* دفتر téftér.

Dénombrer, *v. a.* صايمق saymak.

Dénomination, *f.* آدله سويلمه adela séuylémé.

Dénommer, *v. a.* آدله سويلمك adela séuylémék; ديمك (dimék) démék.

Dénoncer, *v. a.* بلدرمك bildirmék, دويورمق douyourmak, خبر ويرمك qhabér vérmék.

Dénonciateur, *m.* خبر ويرن qhabér vérén.

Dénonciation, *f.* خبر qhabér, اعلام ilam.

Dénoter, *v. a.* نشان ويرمك nechan vérmék; كوسترمك guéustérmék.

Denouer, *v. a.* چوزمك (duyum) tjéuzmék; * چوزمك tjéuzmék; se —, *v. r.* چوزلمك tjéuzulmék; * يومشمق youmouchamak.

Denrée, *f*, ييجك ايچجك yéyédjék itjédjék, ذاخيره zaqhiré (zahré), بوغاز الاتى boghaz aléati.

Dense, *a. T.* سق صق sek.

Densité, *f. T.* سقلق صقلق seklek.

Dent, *f.* ديش dich.

Denté, ée, *a.* ديشلو dichli, ديش ديش dich dich.

Denté, *f. T.* ديش يري dich yéri.

Dantelé, v. Dentéa.

Denteler, *v. a.* ديش ديش ايتمك dich dich étmék; كرتمك kértmék.

Dentelle, *f.* برنجك شريد burundjuk chérid, مشبّق mouchabbak.

Dentelure, *f. T.* ديش ديش ايش dich dich ich.

Dentier, *m. fa.* ديش ديزيسي dich dizisi.

Dentiste, *m.* ديش حكيمي dich hékimi.

Dentition, *f.* ديش چقرمه dich tjekarma.

Denture, *f.* ديشلر dichlér.

Dénué, ée, *p. et a.* de بلا bila, سز siz, sez, بى bi.

Dénuer, *v. a.* صويمق soymak.

Dépaqueter, *v. a.* چقني چوزمك tjekene tjéuzmék.

De par, *prp.* طرفندن tarafendan.

Dépareiler, *v. a.* طاغتمق daghetmak.

Déparer, *v. a.* بر شيك زينتنى چقرمق bir chéyin ziynétini tjekarmak, چركينلتمك tjirkinlétmék.

Déparier, *v. a.* اشندن آيرمق échindén ayermak.

Déparler, *v. n. fa.* سوس اولمق sous olmak; سسنى كسمك sésini késmék.

Départ, *m.* كدش guidich, قالقش kalkech, كوچ guéutj, رحلت rihlét; — des troupes حركت harékét; آيرمه ayerma, ايرش ayerech.

Département, *m.* بولمكلك béulméklik, طاغتمه daghetma; اوطه oda, قلم kalém; ناحيه nahiyé; منصوب mansoub, ايش ich.

Départie, *f.* v. Départ.

Départir, *v. a.* پاي تقسيم ايتمك pay, taksim étmék ; طاغتمق daghetmak ; اولشترمك uléchtirmék ; *T.* ايرمق ayermak ; se —, *v. r.* de qc. بر شيدن واز كچمك bir chéydén vaz guétjmék.

Dépasser, *v. a.* تكرار چقرمق tékrar tjekarmak ; *T.* كمي ايله اوكندن كچمك guémi ilé éuyundén guétjmék ; * اشمق achmak.

Dépaver, *v. a.* قالدرم سوكمك kalderem séukmék.

Dépayser, *v. a.* q. بريني غربته يوللامق birini ghourbété yollamak ; برينك وطاني عدتني اونتدرمق birinin vétane adétini ounouttourmak ; بريني بر يردن چقرمق birini bir yérdén tjekarmak ; برينك عقلني چلمك birinin aklene tjélmék.

Dépècement, *m.* پارهلمه paralama.

Dépècer, *v. a.* پارهلمك paralamak ; افاقلمق oufaklamak, طوغرامق doghramak ; قاقلمق kaklamak.

Dépêche, *f.* دولت مصلحتنه دائر مكتوب dévlét maslahatena daïr méktoub ; — *pl.* اقتضالو كاغدلر iktizale kiahatlar.

Dépêcher, *v. a.* عجله ايتمك adjélé étmék ; ايومك évmék ; q. يوللامق yollamak, ارسال ايتمك irsal étmék ; * اخرته يوللامق aqhrété yollamak ; se —, *v. r.* ايومك évmék, چاپك اولمق tjapek olmak.

*Dépeindre, *v. a.* تعريف وصف ايتمك tarif, vasf étmék.

Dépenaillé, ée, *a.* اوستي باشي يرتق ustu bache yertek.

Dépendamment, *ad.* اليله éliylé, وساطتيله vusatatiylé.

Dépendance, *f.* تابعلق tabilik ; اصلمه aselma.

Dépendant, te, *a.* تابع tabi, باغلو baghle ; اصيلو asele.

Dépendre, *v. a.* اصيلو شيي اندرمك asele chéyi éndirmék ; —, *v. n* (de...) تابع اولمق ta' . olmak, بر شيدن كلمك bir chéydén guélmék.

Dépens, *m. pl.* مصارف masaref.

Dépense, *f.* خرج qhardj, مصرف masraf ; كيلار kilar (kilér).

Dépenser, *v. a.* مصرف خرج ايتمك masraf, qhardj étmék ; خرجه كيرمك qhardja guirmék ; اصراف ايتمك israf étmék.

Dépensier, ière, *a. et m. f.* اصرافجي israfdje.

Déperdition, *f. T.* ضرر zarar, زيان ziyan.

Dépérir, *v. n.* بوزلمق bozoulmak, بدتر اولمق bédtér (bétér) olmak.

Dépérissement, *m.* خرابلق qharablek ; غيب اولمه ghayb olma ; اكسلمه éksilmé.

Dépeuplement, *m.* يرلويي طاغتمه yérliyi daghetma.

Dépeupler, *v. a.* بر شهري طاغتمق bir chéhiri daghetmak, خراب ايتمك qharab étmék.

Dépiècer, v. Démembrer.

Dépilatif, ive, *a.* صاچ دوكيجى satj déukudju.

Dépilation, *f.* صاچ دوكمه دوكلمه satj déukmé, déukulmé.

Dépilatoire, *m. T.* صاچ دوكن علاج satj déukén iladj.

Dépiler, *v. a.* صاچ قل دوكمك satj, kel déukmék.

Dépiquer, *v. a. fa.* اوكسسن كچورمك éukésin guétjirmék.

Dépister, *v. a.* ايزلمك izlémék, ايزيني ارامق izini aramak.

Dépit, *m.* اوكه éuké (éurké), en — de qc. بريسنه نسبت birisiné nisbét, نسبتنه nisbétiné.

Dépiter, *v. a.* طارلتمق dareltmak, اوكهلندرمك éukéléndirmék.

Deplacé, ée, *p. et a.* يرندن چقمش yérindén tjekmech; مناسبتسز minasibétsiz.

Déplacer, *v. a.* يرندن چقرمق yérindén tjekarmak, اويناتمق oynatmak, يريني دكشترمك yérini déyichtirmék; — q. برينك يريني الמق birinin yérini almak.

* **Déplaire**, *v. n.* خوشلنمق qhochlanmamak.

Déplaisance, *f.* بيزارلق bizarlek (bézarlek).

Déplaisant, te, *a.* نا مقبول na makboul; بكنلمز béyénilméz.

Déplaisir, *m.* استثقال istiskal, خوشلنممه qhochlanmama; بلا béla, زحمت zahmét.

Déplanter, *v. a.* كوكندن چقرمق kéukundén tjekarmak.

Déplier, *v. a.* دورمني اچمق durumunu atjmak.

Déplorable, *a.* آجينهجق adjenadjak.

Déplorer, *v. a.* اجيمق adjemak, اغلامق aghlamak.

Déployer, *v. a.* دورمني اچمق durumunu atjmak, يايمق yaymak, سرمك sérmék; * مالني يايمق malini yaymak, يايمق yayenmak; rire à gorge déployée قهقهه ايله كولمك kahkaha ilé guulmék.

Déplumer, *v. a.* تويني يولمق tuyunu yolmak; se – *v. r.* تويى يولنمق tuyu yolounmak.

De plus, v. Plus.

Dépocher, *v. a.* جبندن چقرمق djébindén tjekarmak.

Dépolir, *v. a.* جلاسن كيدرمك djilasen guidérmék.

Dépopulation, v. Dépeuplement.

Déport, *m.* sans — بلا تأخير bila tééqhir.

Déportation, *f.* سوركنلك surguunluk.

Déporté, ée, *p. et a.* سوركن surguun.

Déporter, *v. a.* مملكتدن سورمك mémlékéttén surmék; se – *v. r.* de qc. واز كچمك vaz guétjmék.

Déposant, te, *a. et m. f.* شاهدلك ايدن chahidlik (chahatlek) édén.

Déposer, *v. a.* عزل ايتمك azl étmék; امانت قومق amanét komak; اشاغى يره قومق achaghe, yéré komak; ايناغق inanmak; قومق komak; — *v. n.* شريعتده تقرير ويرمك chériatta takrir vérmék.

Dépositaire, *m.* امانتدار émanétdar.

Dépositer, *v. a.* امانت قومق ويرمك émanét komak, vérmék.

Déposition, *f.* عزل azl; شاهد تقريري chahid (chahad) takriri.

Déposseder, *v. a.* q. de qc. بريني مالندن محروم ايتمك birini malindén mahroum étmék.

Déposter, *v. a.* q. بريني يرندن قوسق birini yérindén kovmak.

Dépôt, *m.* امانت émanét (amanét), تكري امانتي tanre émanéti; امانت قومه amanét koma; امانت يري amanét yéri; دردي dordu (tortou); محزن عسكريه mahzéni askériyé.

Dépoudrer, *v. a.* صاچك توزينى سلكمك satjen tozounou silkmék.

Dépouille, *f.* يوزلمش دري yuzulmuch déri; طلوم touloum; صوينلمش اثواب soyounoulmouch ésbab; محصول mahsoul; طلان talan, يغمه yaghma; متروكات métrukiat.

Dépouillement, *m.* استيرك محروملق istéyérék mahroumlouk; حساب اجمالى hisab idjmali.

Dépouiller, *v. a.* بريني صويمق birini soymak, يغمهلق yaghmalamak; دري يوزمك déri yuzmék; چبلاقلتمق tjeblaklatmak; چقرمق tjekarmak; دوشرمك dévchirmék, محصولنى المق mahsoulounou almak; * محروم ايتمك mahroum étmék; برحسابى اجمال ايتمك bir hisabe idjmal étmék; se —, *v. r.* صويلمق soyounmak, چبلاقلنمق tjeblaklanmak, يراقلري دوكلمك yapraklare déukulmék; كتمك guitmék.

* **Dépourvoir**, *v. a.* صويمق soymak, بوشاتمق bochatmak; محروم قومق mahroum komak; au dépourvu, *ad.* اپ انسز ap ansez, انسزدن ansezdan, انسز ansez.

Dépravation, *f.* بوزغن bozghoun, بوزغنلق bozghounlouk, بوزلمه bozoulma.

Dépraver, *v. a.* بوزمق bozmak.

Déprécation, *f.* دلك dilék.

Déprécier, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak, خورلمق qhorlamak.

Déprédateur, *m.* يغماجي yaghmadje; قاپيجي kapedje; حق ييجي hak yéyidji.

Déprédation, *f.* تالان talan, يغما yaghma, قاپمه kapma; حق يمه hak yémé.

Dépréder, *v. a.* يقوب يقمق yakeb yekmak, يغمالمق yaghmalamak, حق يمك hak yémék.

* **Déprendre**, *v. a.* قويوبرمك koy-vérmék; se —, *v. r.* قورتلمق kourtoulmak.

Dépresser, *v. a. T.* منكنەدن چقرمق ménguénédén tjekarmak, پرداهني المق pérdahene almak.

Dépression, *f.* بصمه basma, صقمه sekma.

* **Déprévenir**, *v. a.* اوّلكي قياسنى قالدرمق évélki keyasene kaldermak.

Déprier, *v. a.* دعوت اولديغى يره كلميجكني بلدرمك davét oldoughou yéré guélméyédjéyini bildirmék.

Déprimer, *v. a.* اشاغلتمق achaghelatmak; خورلمق qhorlamak.

Dépriser, *v. a.* خور بقمق كورمك qhor bakmak, guéurmék.

Dépuceler, قزلغنى بوزمق المق kezleghene bozmak, almak.

Depuis, *prp.* دن برو dén, dan béri; —, *ad.* اوندن او زماندن برو ondan, o zamandan béri; — que, *c.* اندن برو ondan béri.

Dépuration, *f.* تميزلمه témizlémé; *T.* قال kal.

Dépurer, *v. a. T.* تميزلمك témizlémék; قال مصفّا ايتمك kal, musaffa étmék.

Députation, *f.* وكيل مباشر تعيين ايتمه vékil, mubacher tayen étmé; وكيل vékil, مباشر mubacher.

Député, *m.* وكيل vékil, مباشر mubacher.

Députer, *v. a.* تعيين ايتمك tayen étmék.

Déraciner, *v. a.* كوكندن چقرمق kéukundén tjekarmak; * كوكنى قورتمق kéukunu kouroutmak.

Déraison, *f.* فراستسزلك firasétsizlik.

Déraisonable, *a.* فراستسز firasétsiz.

Déraisonner, *v. n.* فراستسز سويلمك firasétsiz séuylémék.

Dérangement, *m.* نظامسزلق nizamsezlek; قرشقلق karechklek.

Déranger, *v. a.* شاشرمق chachermak, قرمه قرش ايتمك karma karech étmék; بوزمق bozmak.

Dératé, ée, *a.* *fa. صق sak; كيفلو kéyfli; اچق كوز atjek guéuz.

Dérater, *v. a. p. u.* طلاغنى كسمك dalaghene késmék.

Derechef, *ad.* تكرار tékrar, ينه yine (guéné), يكيدن yénidén.

Déréglé, ée, *a.* يولسز yolsouz, چاپقن tjapken.

Déréglement, *m.* نظامسزلق nizamsezlek; شاشرمه chacherma; * چاپقنلق tjapkenlek.

Dérégler, *v. a.* قرمه قرش ايتمك

karma karech étmék; بوزمق bozmak; شاشرمق chachermak.

Dérider, *v. a.* يوزك بورشقلغنى كيدرمك yuzun bourouchouk-loughounou guidérmék.

Dérision, *f.* مسخره ايتمه masqhara étmé; مزاق mézak.

Dérivatif, ive, *a. T.* فرعى férï.

Dérivation, *f.* صدور soudour.

Dériver, *v. n.* چقمق tjekmak, ظهوره كلمك zouhoura guélmék, صادر اولمق sader olmak; —, *v. a.* چقرمق tjekarmak; — des fiches پرچينن چقرمق pértjinin tjekarmak; — des eaux صو چويرمك sou tjévirmék.

Dérnier, ière, *a.* صكره كي sonraki; قتي kati, زياده ziyadé.

Dernièrement, *ad.* كچنلرده guétjénlérdé.

Dérobé, ée, *p. et a.* چالنمش tjalenmech; صقلو sakle, كيزلو guizli; à la dérobée, *ad.* كيزلوجه guizlidjé.

Dérober, *v. a.* چالمق tjalmak, خرسزلق ايتمك qhersezlek étmék; صقلامق saklamak, كزلمك guizlémék; * se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék; قاچنمق katjenmak.

Dérocher, *v. a.* قيادن اشاغى اتمق kayadan achagha atmak; صويه چكمك (altene) souya tjékmék.

Déroger, *v. a.* بطّال ابطال ايتمك battal, ibtal étmék; عرض نقصانلغى ويرمك erz noksan-leghe vérmék; خورلامق qhor-lamak.

Déroidir, *v. a.* كوشتمك guévchét-mék.

Dérougir, *v. a.* قزللغن المق kezel-leghen almak; —, *v. n.* se — *v. r.* قزللغن غايب ايتمك kezelle-ghen ghayb étmék.

Dérouiller, *v. a.* كوفني چقرمق kufunu tjekarmak; * تربيه ايتمك térbiyé étmék; se —, *v. r.* * تربيه اولمق térbiyé olmak.

Dérouler, *v. a.* چوزمك tjéuzmék.

Déroute, *f.* انهزام inhizam, اردونك بوزلوب قچمەسى ordounoun bozouloub katjmase; * بوزلمه bozoulma; شاشرمه chacherma; يقم yekem.

Dérouter, *v. a.* طوغرى يولدن چقرمق doghrou yoldan tjekarmak.

Derrière, *prp.* اردى صره arde sera, اردندن ardendan; —, *m.* ارد ard اردى arde.

Dérviche, Dérvis, *m.* درويش dér-vich (dévrich).

Des, *art.* بو شو او bou, chou, o; بر قاچ bir katj.

Dès, *prp.* دن برو dén, dan béri; — que هر نه قدر تيز اولورسه hér né kadar téz oloursa; چونكي tjunki.

Désabuser, *v. a.* (q. de qc.) ياكلشنى دوزتمك yanlechene duzétmék; طوغرلتمق doghroultmak, اصلاح ايتمك islah étmék.

Désaccord, v. Discorde.

Désaccorder, *v. a.* اهنكني بوزمق ahénguini bozmak.

Désaccoupler, *v. a.* اشندن ايرمق échindén ayermak.

Désaccoutumer, *v. a.* عدتندن واز كچمك adétindén vaz guétjmék.

Désachalander, *v. a.* مشتريسني غيب ايتدرمك muchtérisini ghayb éttirmék.

Désaffectionné, ée, *a.* ميلسز méyilsiz.

Désagencer, *v. a.* نظامدن چقرمق nizamdan tjekarmak.

Désagréable, *a.* ناخوش naqhoch, نا مقبول na makboul; طاتسز tatsez.

Désagréer, *v. n.* خوشلنمق qhochlanmamak, ناخوش طاتسز كلمك naqhoch, tatsez guélmék; —, *v. a. T.* كميي چبلاقلتمق guémiyi tjeblaklatmak.

Désagrément, *m.* طاتسزلق tatsezlek, لذتسزلك lézzétsizlik, ناخوشلق naqhochlouk; قصور kousour.

Désajuster, *v. a.* نظامدن يولدن چقرمق nizamdan, yoldan tjekarmak.

Désaltérer, *v. a.* حرارت سوندرمك hararét séundurmék, قاندرمق kandermak.

Désancrer, *v. n. T.* دمرالمق (guémi) démir almak.

Désappliquer, *v. a.* هوسندن واز كچورمك havésindén vaz guétjirmék.

Désappointement, *m.* اميد بوشه چقمه umid (oumoud) bocha tjekma.

***Désapprendre**, *v. a.* اوكرندوكن اونوتدرمق éuyréndiyin ounouttourmak.

Désapprobation, *f.* خوشلنمه qhochlanmama.

se **Désapproprier**, *v. r.* (de qc.) كندو مالندن واز كچمك kéndi malindén vaz guétjmék.

Désapprouver, *v. a.* خوشلنمق qhochlanmamak, بكنمك béyénmémék.

Désargenter, *v. a.* پستاوينى چقرمق pastafene tjekarmak; **fa. q.* بريني صويمق birini soymak, بتون اقجهسن المق butun akdjésin almak.

Désarmer, *v. a. et n.* برينك سلاحن المق birinin silahen almak; عسكره يول ويرمك askéré yol vérmék; سلاحلري چقرمق silahlare tjekarmak.

Désarranger, *v. a.* نظامندن صراسندن چقرمق nizamendan, serasendan tjekarmak.

Désarroi, *m.* يولسزلق (alech vérichté) yolsouzlouk.

Désassembler, *v. a.* طاغتمق daghetmak, سوكمك séukmék.

Désassocier, *v. a.* اورتاقلغي شركتي

بوزمق ortakleghe, chirkéti bozmak ; se —, *v. r.* اورتاقلقدن ايرلمق ortaklekdan ayrelmak.

Désassortir, *v. a.* بر اولان شئ آيرمق bir olan chéyi ayermak.

Désastre, *m.* بختسزلق baqhtsezlek ; طالعسزلك taléhsizlik, بلا béla, نحوست nouhousét.

Désastreux, euse, *a.* بختسز baqhtsez.

Désattrister, *v. a.* برينك الندن قدرتني المق birinin élindén koudrétini almak.

Désavantage, *m.* زيان ziyan, ضرر zarar.

Désavantageux, euse, *a.* ضررلو zararle.

Désaveu, *m.* انكار inkiar.

Désaveugler, *v. a.* كوزيني اجمق guéuzunu atjmak.

Désavouer, *v. a.* انكار ايتمك inkiar étmék, يوق ديمك yok démék.

Desceller, *v. a.* مهريني اجمق méuhurunu atjmak.

Descendence, *f.* اولادلري évladlare, سلسله silsilé, قوم kavm.

Descendant, te, *a.* اينن énén; اينيجي énidji ; les descendans اولادلري évladlare.

Descendre, *v. n. et a.* اينمك énmék (inmék) ; اشاغى اينمك achagha énmék ; اشاغه اوزاتمق achagha ouzatmak, صالندرمق salendermak ; قرهيه يانشمق karaya yanachmak ; * كلمك guélmék, اينمك énmék, طوغمق doghmak, چقمق tjekmak ; الچقلنمق altjaklanmak; ايندرمك éndirmék.

Descente, *f.* اينمه énmé, اشاغى اينش achaghe énich ; اينش énich ; قرهيه يانشمه karaya yanachma ; دشمن بصقونى duchmén (duchman) baskene ; *T.* چقق tjekek ; صقط sakat.

Déscription, *f.* قالمه الما kalémé alma, وصف vasf ; قائمه kayimé.

Désemballer, *v. a.* يوك چوزمك yuk tjéuzmék, اجمق atjmak.

Désembarquer, *v. a.* كميدن تكرار چقرمق guémidén tékrar tjekarmak.

Désembourber, *v. a.* چاموردن چقرمق tjamourdan tjekarmak.

Désemparer, *v. a. et n.* چقمق tjekmak, براقمق berakmak ; بوشاتمق bochatmak.

Désemplir, *v. a.* دوكمك déukmék, بوشاتمق bochatmak ; —, *v. n. et* se —, *v. r.* بوشالمق bochalmak.

Désemprisonner, *v. a.* q. بريني آزاد ايتمك birini azad étmék.

Désenchanter, *v. a.* بويوسني اجمق buyusunu atjmak.

Désenclouer, *v. a.* اكسري چقرمق énséri tjekarmak.

Désendormi, ie, *a.* ياري اويانق yare oyanek.

Désenfler, *v. a.* شيشنى كيدرمك chichini guidérmék ; —, *v. n.*

et se —, *v. r.* شيشى كچمك اينمك chichi guétjmék, énmék.

Désenger, *v. a.* بوجكلريني تميزلمك béudjéklérini témizlémék.

Désénivrer, *v. a.* آيقلندرمق ayeklandermak; —, *v. n.* آيلمق ayelmak.

Désenlacer, *v. a.* كمنددن قورتارمق kéménddén kourtarmak.

Désennuyer, *v. a.* جان ثقنتيسني كيدرمك djan sekentesene guidérmék.

Désenrhumer, *v. a.* نوازلن كچورمك névazilin guétjirmék; se —, *v. r.* نوازلى صاومق névazili savmak.

Désenrôler, *v. a.* اسامەسني سلمك ésamisini silmék; يول ويرمك yol vérmék.

Désenrouer, *v. a.* بوغاز قصقلغني كيدرمك boghaz kesekleghen guidérmék.

Désentêter, *v. a.* برينك بر شيى باشندن چقرمق birinin bir chéyi bachendan tjekarmak.

Désentortiller, *v. a.* صرغيسني چوزمك sarghesene tjéuzmék.

Désentraver, *v. a.* بقاغيسنى چقرمق bekaghesene tjekarmak.

Désenvenimer, *v. a.* زهريني المق zéhirini almak.

Déséquiper, *v. a.* كميي چبلاقلتمق guémiyi tjeblaklatmak.

Désert, te, *a.* اسسز issiz, يبان yaban, ويران véran; خالى qhali; —, *m.* چول tjéul; خالى ير qhali yér, قر ker.

Déserter, *v. a.* ترك اتمك térk étmék, براقق berakmak, قومق komak; خراب اتمك qharab étmék; —, *v. n.* قاچمق katjmak.

Déserteur, *m.* قاچغن katjghen; * مرتد mourtad.

Désespéré, ée, *a.* اميدى كسك oumoudou késik; —, *m.* قودز koudouz.

Désespérer, *v. n.* اميد كسكلكنه دوشمك oumoud késikliyiné duchmék; —, *v. a.* برينك اميدنى كسمك birinin oumoudounou késmék.

Désespoir, *m.* اميد كسكلكي oumoud késikliyi.

Déshabillé, *m.* كيجەلك guédjélik (ésbab).

Déshabiller, *v. a.* اثوابني صويمق ésbabene soymak.

Déshabité, ée, *a.* خالى qhali; خراب qharab.

Déshabituer, *v. a.* عدتندن واز كچورمك adétindén vaz guétjirmék.

Déshériter, *v. a.* ميراثني كسمك mirasene késmék.

Déshonnête, *a.* ادبسز édébsiz, عارسز arsez.

Déshonneur, *m.* اعتبارسزلق itibarsezlek, عيب ayeb.

Déshonorable, *a.* اعتبارسز itibarsez.

Déshonorant, te, *a.* ادبسز édébsiz.

Déshonorer, *v. a.* برینك عرضنی بوزمق birinin erzene bozmak; رزیل رسوای ایتمك rézil, resvay étmék.

Déshumaniser, *v. a.* برینك انسانیتنی کیدرمك birinin insaniyétini guidérmék.

Désignation, *f.* نشانلمه nechanlama; تعیین tayen.

Désigner, *v. a.* نشان ایتمك nechan étmék; کوسترمك guéustérmék; تعیین ایتمك tayen étmék, دکمك dikmék.

Désincorporer, *v. a.* برلشمش شیی ایرمق birléchmich chéyi ayermak.

Désinfatuer, *v. a.* (q. de qc.) دیوانهلکنی ایو ایتمك divanéliyini éyi étmék.

Désinfecter, *v. a.* بولاشقلغنی کیدرمك boulacheklеghene guidérmék.

Désintéressement, *m.* کندو چقارینه بقممه kéndi tjekarena bakmama; —, *ad.* کندو چقارینه بقمیرق kéndi tjekarena bakmayarak.

Désintéresser, *v. a. T.* q. اوزلشترمق ouzlachtermak.

Désir, *m.* استك isték, دلك dilék, آرزو arzou, مقصود maksoud, مراد murad, مرام méram, هوس havés.

Désirable, استنجك isténédjék.

Désirer, *v. a.* استمك istémék, دلمك dilémék, آرزولمق arzoulamak.

Désireux, euse, *a.* آرزولین arzoulayan, استین istéyén.

se **Désister**, *v. r.* (de qc.) واز کلمك کچمك vaz guélmék, guétjmék.

Dès-lors, *ad.* او زمان o zaman; اندن برو ondan béri.

Désobéir, *v. a.* (à qc.) مطیع اولممق muti olmamak; دکلهممك dinlémémék (diynémék).

Désobéissance, *f.* اطاعتسزلك itaatsezlek.

Désobéissant, te, *a.* اطاعتسز itaatsez, مطیع اولمیان muti olmayan.

Désobligeamment, *ad.* تربیهسزلکله térbiyésizlikilé.

Désobligeant, te, *a.* تربیهسز térbiyésiz.

Désobligeante, *f.* بر ادملك عربه bir adamlek araba.

Désobliger, *v. a.* q. برینك خاطرینه طوقنمق birinin qhaterena dokanmak.

Désobstructif, *m.* قبض علاجی kabz iladje.

Désoccupation, *f.* آوارهلك avaralek, اشسزلك ichsizlik.

Désoccupé, ée, *p. et a.* آواره avaré (avara), اشسز ichsiz.

se **Désoccuper**, *v. r.* اشدن قورتلمق ichdén kourtoulmak.

Désoeuvré, ée, *a.* بوش طوران boch douran.

Désoeuvrement, *m.* بوش كزمه boch guézmé, حيلازلق haylazlek.

Désolant, te, *a.* ياسلو yasle, ملول mélil; چكلمز tjékilméz.

Désolateur, *m.* يقيجي yekedje; خراب ايديجي qharab édidji.

Désolation, *f.* خراب ايتمه qharab étmé; تسلّى اولمه tésélla olmama.

Désolé, ée, *p. et a.* خراب اولمش qharab olmouch; تسلّى اولمز tésélla olmaz.

Désoler, *v. a.* ويران خراب ايتمك véran, qharab étmék; زياده ملول ايتمك ziyadé mélil étmék.

Désordonné, ée, *a.* **Désordonnement**, *ad.* يولسز youlsouz, چاپقن tjapken.

Désordonner, *v. a.* قرمه قرش ايتمك karma karech étmék.

Désordre, *m.* قرشقلق karecheklek; يولسزلق yolsouzlouk; اتّفاقسزلق ittifaksezlek.

Désorienter, *v. a.* بريني شاشرمق birini chachermak; * يولدن چقرمق yoldan tjekarmak.

Désormais, *ad.* بوندن صكره boundan sonra; بوندن بويله boundan béuylé.

Désorner, *v. a.* زينتي كيدرمك ziynéti guidérmék.

Désosser, *v. a.* كمكنى دكنى چقرمق kémiyini, dikénini tjekarmak.

Désouci, *m.* قساوتسزلك kasavétsizlik.

Déspectueux, euse, *a.* خور qhor, الچق altjak.

Despote, *m.* استدوكي كبي بيوران istédiyi guibi bouyouran.

Déspumer, *v. a. T.* كفني المق kéfini almak.

Dessaisir, *v. a.* الدن المق élindén almak; ضبط ايتمك zabt étmék; se —, *v. r.* de qc. يرو ويرمك guéri vérmék.

Dessalé, *m.* فرزند férzénd.

Dessaler, *v. a.* صوده توزينى المق souda touzounou almak.

Dessangler, *v. a.* قولاكن كوشتمك kolanen guévchétmék.

Déssaouler, v. **Dessoûler**.

Desséchant, te, قورودیجی kouroudoudjou.

Dessécher, *v. a.* قورتمق kouroutmak.

Dessein, *m.* مقصود maksoud; مقصد makséd, قصد kasd, مراد murad; رسم résm, اورنك éurnék; v. Dessin; à — — قصداً kasdén; نيتله niyétlé.

Desseler, *v. a.* ايري چقرمق éyéri tjekarmak.

Desserre, *f.* قويويرمه koyvérmé; *fa.* être dur à la — طمعكار الي صقي اولمق tamahkiar, éli seke olmak.

Desserrer, *v. a.* گوشتمك guévchétmék; *fa.* — un soufflet à qn. برینه شمار اورمق biriné chamar vourmak.

Dessert, *m.* اینجه مانجه indjé mandja; چرز tjéréz.

Desserte, *f.* ارتان قلان مانجه artan, kalan mandja; ارتـنـدي artende.

*Desservir, *v. a.* مانجهٔ قالدرمق mandjaye kaldermak; — q. برینه اوین ایتمك biriné oyoun étmék; *T.* برینك یرینه کلیسه خذمتنی کورمك birinin yériné kilsé qhezmétini guéurmék

Dessication, *f. T.* قـورتمـه kouroutma.

Dessiller, *v. a.* گوزلرین اجمق gueuzlérin atjmak.

Dessin, *m.* رسم résm, اورنك éurnék; کرلمه kérlémé, کارنامه kiarnamé, رسّاملق réssamlek.

Dessinateur, *m.* رسّام réssam; رسم الیجي résm aledje.

Dessiner, *v. a.* چزمك tjizmék; رسم ایتمك چکمك résm étmék, tjékmék, رسمني چقرمق المق résmini tjekarmak, almak.

Dessouder, *v. a.* لهمني قوپارمق léhimini koparmak; se —, *v. r.* قوپمق kopmak.

Dessoûler, *v. a.* آیلتمق ayeltmak; —, *v. n.* ایلمق ayelmak.

Dessous, *ad.* اشاغده achaghda, التده altda; —, *prp.* التنده altenda; —, *m.* الت alt, اشغی achaghe, الت طرف alt taraf.

Dessus, *ad. et prp.* استده ustdé, اوزره uzré, اوستنده ustundé, اوزرنده uzérindé; —, *m.* اوست ust, اوست طرف ust taraf; عنوان unvan; *اوستنلك ustunluk; تیز مقام tiz makam, یوکسك سس yuksék sés; là —, *ad.* بونك اوزرینه bounoun uzériné: par — دخي زیاده daha ziyadé, au — دخی اوستن daha ustun.

Destin, *m.* النه یازیلان alnena (annena) yazelan; النیك یازوسي alnenen (annenen) yazese; نصیب nasib.

Destination, *f.* تعیین tayen.

Destinée, *f.* تقدیر takdir, نصیب nasib.

Destiner, *v. a.* تعیین ایتمك tayen étmék; —, *v. n.* تعیین اولمق tayen olmak.

Destituable, *a.* عزل اولیجق azl oladjak.

Destitué, ée, *a.* عزل اولمش azl olmouch; معزول mazoul; محروم mahroum.

Destituer, *v. a.* عزل ایتمك azl étmék.

Destitution, *f.* عـزل ایـدش azl édich, عزل azl.

Destructeur, *m. et a.* — trice, *f.* یقیجی yekedje; خراب ایدیجی qharab édidji.

Destructif, ive, *a.* بوزیجی bozoudjou.

Destruction, *f.* یقمقلق yekmaklek, خرابلق qharablek; * باتش batech.

Désuétude, *f. T.* بر عدتك ابطالی bir adétin ibtali.

Désunion, *f.* اتفاقسزلق ittifaksezlek; ایرلمه ayrelma.

Désunir, *v. a.* آیرمق ayermak.

Désusité, ée, *a.* عدتدن چقمش adétdén tjekmech.

Détachement, *m.* قویویرمه koyvérmé; آیری بولك ayre béuluk.

Détacher, *v. a.* قویویرمك koyvérmék; صالیورمك salevérmék; قوپارمق koparmak; امرایله یوللامق émrilé yollamak; se — *v. r.* قورتلمق kourtoulmak.

Détail, *m.* افاق دفك صاتش oufak défék satech; فراده فراده نقل firadé firadé nakl; حکایت دایرهسی hikiayét daïrési; en — برر برر فراده فراده firadé firadé, birér birér, اطرافیله étrafiylé.

Détailler, *v. a.* پارهلمق paralamak, پارچهلمق partjalamak; افاق دفك صاتمق oufak défék satmak; اطرافیله نقل ایتمك étrafiylé nakl étmék.

Détailleur, *m.* چرچی tjértji.

Détaler, *v. a. et n.* بصمق basmak, دکانی دوشرمك tukyane dévchirmek; * *fa.* دوشروب کتمك dévchirib guitmék.

* **Déteindre**, *v. a.* بویاسن چقرمق boyasen tjekarmak; se —, *v. r.* رنکنی اتمق rénguini atmak.

Dételer, *v. a.* قوشلمش اتی چقرمق kochoulmouch ate tjekarmak.

Détendre, *v. a.* کوشتمك guévchétmék, قویویرمك koyvérmék; چقرمق tjekarmak; ایندرمك éndirmék; se —, *v. r.* کوشهمك guévchémék.

* **Détenir**, *v. a.* ناحق الیقومق nahak alekomak; حبس ایتمك haps étmék.

Détente, *f.* — d' fusil تتیك tétik.

Détenter, *v. a. T.* صاحبی اولمق sahibi olmak; اغواسن کیدرمك ighvasen guidérmék.

Détenteur, *m.* trice, *f. T.* ناحق مالك اولان na hak malik olan.

Détention, *f.* حبس haps; ضبط zabt; نا حق ضبط ایتمه na hak zabt ètmé.

Détenu, ue, *p. et a.* الیقونمش alekonmouch; حابس hapis; محبوس mahbous; دوشك بکجیسی déuchék békdjisi.

Déterger, *v. a. T.* تمیزلمك témizlémék; سلمك silmék.

Détériorer, *v. a.* بدتر ایتمك bétér étmék; بوزمق bozmak.

Déterminé, ée, *p. et a.* قراروبرلمش karar vérilmich, بللو bélli; —, *m.* جسور کمسه djéssour kimsé.

Déterminer, *v. a.* بللو فصل ایتمك bélli, fasl étmék; مراد ایتمك

murad étmék ; تعيين ايتمك tayen étmék; se —, *v. r.* à qc. بر شيه مرام مراد ايتمك bir chéyé méram, murad étmék.

Déterrer, *v.a.* بر اولو مزاريني قازوب بقمق bir éulu mézarene kazep bakmak; * كزلو شيي ارايوب بولمق guizli chéyi arayep boulmak.

Détersif, ive, *a.* Détergeant, *a.* *T.* تميزلييجي témizléyidji ; سوردريجي surdurudju.

Détestable, *a.* اكراه ايدمجك ikrah édédjék; مكره mékrouh.

Détéstation, *f.* اكراه ikrah.

Détester, *v. a.* اكراه ايتمك ikrah étmék; لعنت اوقومق lanét (nalét) okoumak.

Détirer, *v. a.* كرمك guérmék, يايمق yaymak.

Détiser, *v. a.* يانن آتشي طاغتمق yanan atéchi daghetmak.

Détonner, *v. n.* هوايي مقامي شاشرمق havaye, makame chachermak; *T.* پاتلمق patlamak.

Détordre, *v. a.* بوكمني سوكمك bukumunu séukmék; se — le pied اياغي بورقلمق ayaghe bourkoulmak; se — le bras قولي چقمق kolou tjekmak.

Détorquer, *v. a.* بر فكري چورمك bir fikri tjévirmék.

Détors, *a.* سوكك séukuk.

Détorse, v. Entorse.

Détortiller, *v. a.* بوكمي اچمق (ايپك ايپلك ipék, iplik) bukumu atjmak.

Détouper, *v. a.* طقالو شيي اچمق tekale chéyi atjmak.

Détour, *m.* اكريلك éyrilik; صپه يول sapa yol; * اوكنه يوارلنمه éuyuné youvarlanma.

Détourner, *v. a.* آيرمق چقرمق (yoldan) ayermak, tjekarmak, صاپتمق sapetmak; بر طرف ايتمك bér taraf étmék; —, *v. n.* صاپمق sapmak; se —, *v. r.* صپه يول الق sapa yol almak.

Détracter, *v. a.* de q. ذمّ ايتمك zémm étmék ; اديني چكمك adene tjékmék; غيبت سويلمك ghaybét séuylémék.

Détractation, Détraction, *f.* غيبت ghaybét, ذمّ zémm.

Détrancher, *v. a.* v. Disséquer.

Détraquer, *v. a.* بوزمق bozmak, طاغتمق daghetmak ; * باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; se —, *v. r.* اكري كتمك éyri guitmék, بوزلق bozoulmak.

Détrempe, *f.* صولي بويا soulou boya; صوايله ازلمش بويه souyoula ézilmich boya.

Détremper, *v. a.* چالق tjalmak; — de la farine avec du lait, اوني سدله چالق ounou sudilé tjalmak; اونه سد قرشترمق ouna sud karechtermak ; — les chaux, كرجي الشترمق kirédji alechtermak; — des couleurs,

بويا ازمك boya ézmék; — de l'acier, چلكك صويني الىق tjéliyin souyounou almak.

Détresse, *f.* كوكل عزابى guéunul ézabe, اضطراب izdirab.

Détresser, *v. a.* اوروسني چوزمك éurusunu tjéuzmék.

Détriment, *m.* ضرر zarar, زيان ziyan.

Détroit, *m.* بوغاز boghaz; دربند dérbénd (dévrénd); قاضيلق kadelek.

Détromper, *v. a.* برينك يكلشني دوزتمك birinin yanlechene duzétmék; se —, *v. r.* كندو يكلشني كورمك kéndi yanlechene guéurmék.

Détrôner, *v. a.* تختدن ايندرمك taqhttan éndirmék.

Détrousser, *v. a.* طوپلانمش اثوابني صاليويرمك toplanmech ésbabene salevérmék; **fa.* صويمق soymak.

* **Détruire**, *v. a.* يقمق yekmak, بوزمق bozmak, خراب ايتمك qharab étmék; * باترمق batermak; se —, *v. r.* يقلمق yekelmak, كوچمك guéutjmék.

Dette, *f.* بورج bordj; — active الاجق aladjak; — passive بورج bordj.

Détumescence, *f. T.* شيش اينمسي chich énmési.

Déuil, *m.* ياس yas, ملوللك mélillik; آجى adje; اولو كوترنلر éulu guéuturénlér.

Deux, *a.* ايكي iki; ايكسيده ikisidé; —, *m.* ايكى iki.

Deuxième, *a.* ايكنجى ikindji.

Dévaliser, *v. a.* صويمق soymak, يغمالمق yaghmalamak.

Devancer, *v. a.* (q.) بريني كچمك birini guétjmék; اوكنه كچمك éuyuné guétjmék; * اشمق achmak, باصدرمق bastermak.

Devancier, *m.* ière, *f.* سلف séléf, سابق sabek; devanciers آتالرمز atalaremez, بزدن اوّلكيلر bizdén évélkilér.

Devant, *prp.* اوكنده éuyundé (éunundé); حضورنده houzouroun-da, يانده yanenda; —, *ad.* اوكدين éundén, الرو iléri, اوّل évél; —, *m.* الروكى ilérdéki; الك اوكدهكي én éundéki; اوك éun, اوك طرف éun taraf.

Devantier, *m. fa.* پشتمال péchtimal, اوكدجك éunédjék.

Devanture, *f. T.* اوك طرف éun taraf, اوك éun.

Dévastation, *f.* ويرانلق véranlek, خراب qharab.

Dévaster, *v. a.* يقوب ياقق yekep yakmak; خراب ويران ايتمك qharab, véran étmék.

Développer, *v. a.* صارلو شئ اچمق sarele chéyi atjmak, چوزمك tjéuzmék; * شرح ويرمك chérh vérmék; se —, *v. r.* كندوبى قورتارمق kéndini kourtarmak; * اچلمق atjelmak.

*Devenir, *v. n.* اولمق olmak; اولیجق اولمق oladjak olmak.

Dévergondé, ée, *a. fa.* اوتانمز outanmaz.

Déverrouiller, *v. a.* زنبرکینی قالدرمق zéméréyini kaldermak.

Devers, *prp.* قرشو karche; طرفنده tarafenda; par devers یاننده yanenda.

Devers, se, *a. T.* اگري éyri.

Déverser, *v. n.* اگري طورمق éyri dourmak.

se Dévêtir, *v. r.* کندو اثوابني صویمق kéndi ésbabene soyounmak; خفیف گیمك qhafif guéyinmék.

Déviation, *f. T.* یولندن چقش yoloundan tjekech.

Dévider, *v. a.* الیدیه صارمق élémyaya sarmak; — les soies ایپك چهرهلمك ipék djéhrélémék.

Dévidoir, *m.* الیه élémya.

Devier, *v. n.* یولدن چقمق yoldan tjekmak; —, *v. a.* یولدن چقرمق yoldan tjekarmak.

Devin, Devineur, *m.* فالجي faldje.

Devination, v. Divination.

Deviner, *v. a.* غایب سویلمك ghayeb séuylémék; فال اچمق fal atjmak; فراست ایله بلمك firasét ilé bilmék.

Devis, *m.* بر یاپونك تخمیناً مصرفي bir yapounoun taqhminén masrafe.

Dévisager, *v. a.* یوزیني طرملمق yuzunu termalamak.

Devise, *f.* علامتلو تصویر alamétli tasvir.

Dévisser, *v. a.* ویداسنی بورمهسني سوکمك vidasene, bourmasene séukmék.

Dévoiement, *m.* اسهال ishal, قرن سورمهسی karen surmési.

Dévoiler, *v. a.* یوز اورتوسنی اچمق yuz éurtusunu atjmak.

Devoir, *v. n.* بورجلو اولمق bordjlou olmak; —, *m.* بورج bordj; فرض farz.

Dévolu, ue, *a. T.* صاحبنه دوشمش sahabena duchmuch.

Dévolution, *f. T.* صاحبنه دوشمه sahabena duchmé.

Dévorant, te, *a.* ییجي yéyidji.

Dévorer, *v. a.* یمك yémék, یوتمق youtmak.

Dévot, te, *a. m.* اهل تقوي éhlï takva, صوفي sofou; عبادت ایدن ibadét édén.

Dévotion, *f.* صوفیلك sofoulouk, پارسالق parsalek; عبادت ibadét; être à la — de qc. برینه طاپنمق biriné tapenmak.

Dévouement, *m.* اطاعت itaat; عبودیت oubondiyét.

Dévouer, *v. a.* ادامق adamak, اداق عهد ایتمك adak, ahd étmék; se —, *v. r.* کندویی قربان ایتمك kéndini kourban étmék.

Dévoyer, *v. a.* یاکلتمق yanelt-

mak ; يولدن شاشرمق yoldan chachermak ; *T.* اسهال ايتمك ishal étmék.

Dextérité, *f.* قابليّت kabiliyét ; چاپقلق tjapouklouk.

Diable, *m.* شيطان chéytan.

Diablerie, *f.* شيطانلق chéytanlek.

Diablotin, *m.* شيطانجق chéytandjek ; برنوع شكرلمه bir névi chékérlémé.

Diabolique, *a.*—ment, *ad.* شيطان كبي chéytan guibi, شيطانجه chéytandja.

Diaconat, *m.* شمّاسلق chemmaslek.

Diacre, *m.* شمّاس chémmas, دياق diyak.

Diadème, *m.* تاج tadj.

Diaire, *a.* fièvre — هركونلك استما hér guunluk setma.

Dialecte, *m.* دل dil, برولايتك دلى bir vilayétin dili.

Dialectique, *f. T.* علم منطق ilmĭ mantek.

Dialogue, *m.* مكالمه mukialémé, محاوره mouhavéré, مذاكره muzakéré.

Dialogueur, *m.* لافزن lafazan.

Diamant, *m.* الماس élmas.

Diamantaire, *m.* الماسجي élmasdje.

Diamanter, *v. a.* الماسلمق élmaslamak ; الماسه چورمك élmasa tjévirmék.

Diamétral, le, *a.* قطره متعلّق koutré mutaallik.

Diamètre, *m.* قطر koutr.

Diantre, *m. fa.* شيطان chéytan.

Diaphane, *a.* بر يوزدن او بر يوزي كورنن bir yuzdén o bir yuzu guéurunén.

Diaphragme, *m. T.* جان اوي djan évi.

Diarrhée, *f.* يورك سورمسى yurék surmési ; اسهال ishal.

Dictame, *m.* كريد اوتى guirid otou.

Dicter, *v. a.* يازاجغني ديمك yazadjaghene démék, سويليوب يازدرمق séuyléyib yazdermak.

Diction, *f.* الفاظ élfaz.

Dictionnaire, *m.* لغت كتابى loughét kitabe.

Diète, *f.* پرهيز pérhiz (péhriz).

Diététique, *a.* درلديجى térlédidji ; —, *f.* علم پرهيز ilmĭ pérhiz.

Dieu, *m.* الله allah ; پت put.

Diffamateur, *m.* دلليجي dilléyidji.

Diffamation, *f.* دللمه dillémé, ذمّ ايتمه zémm étmé.

Diffamer, *v. a.* دللمك dillémék ; عرض بوزمق erz bozmak, عرضنى بر اقجدلك ايتمك erzene bir akdjélik étmék.

Différemment, *ad.* بشقه دورلو bachka turlu ; فرقلو farkle.

Différence, *f.* فرق fark ; دورلولك turluluk.

Différencier, *v. a.* آيرت فرق ايتمك ayert, fark étmék.

Différent, te, *a.* فرقلو farkle, بشقه bachka.

Différent, Différend, *m.* غوغا guavgua ; نزاع niza ; نزاعلو شي nizale chéy.

Différer, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak, اكلندرمك éyléndirmék ; اوزاغه صالمق ouzagha salmak ; —, *v. n.* اوزانمق ouzanmak.

Difficile, *a.* كوج guudj, چتين tjétin, زور zor, زحتلو zahmétli, بچارز patjarez (tjaparez) ; صرب sarp ; مشكل muchkul.

Difficulté, *f.* كوجلك guudjluk, بچارز patjarez (tjaparez), چتينلك tjétinlik, مشكللك muchkulluk ; زحمت zahmét ; نزاع niza.

Difficulter, *v. a.* كوجلك ويرمك guudjluk vérmék.

Difficultueux, euse, *a.* كوجلك بچارز ويرن guudjluk, patjarez vérén.

Difforme, *a.* بچمسز bitjimsiz, چركين tjirkin.

Difformer, *v. a. T.* بچمندن چقرمق bitjimindén tjekarmak.

Difformité, *f.* بچمسزلك bitjimsizlik, چركينلك tjirkinlik.

Diffus, se, *a.* **Diffusément**, *ad.* يايلور yayeler, يايلرق yayelarak.

Diffusion, *f.* يايلمه yayelma.

Digérer, *v. a.* ارتمك éritmék, هضم ايتمك hazm étmék, سكدرمك sindirmék ; * فكر ايتمك fikr étmék ; اجسيني چكمك adjesene tjékmék.

Digestif, ve, *a.* سكرديجي sindiridji.

Digestion, *f.* سكدرمكلك sindirméklik, سكمه sinmé, هضم hazm.

Dignifier, *v. a.* لايق ايتمك layek étmék.

Dignité, *f.* شان chan, پايه payé, مرتبه mértébé, اولولق ouloulouk.

Digression, *f.* صاپمه sapma.

Digue, *f.* ارغ argh ; بند bénd, سدّ sédd.

Diguer, *v. a.* مهموزلمق mahmouzlamak.

Dilacération, *f.* يرتمه yertma.

Dilacérer, *v. a.* يرتمق yertmak.

Dilapider, *v. a.* مال تلف ايتمك mal téléf étmék.

Dilatable, *a. T.* يايلور yayeler.

Dilatation, *f.* يايلمقلق yayelmaklek.

Dilater, *v. a.* يايمق yaymak, اچمق atjmak, بوللتمق bollatmak.

Dilection, *f.* محبت mouhabbét ; سوكو sévguu, عشق achk.

Diligence, *f.* كوز اچقلغي guéuz atjekleghe ; اهتمام ihtimam ; دقت dekkét ; جهد djahd ; غيرت ghayrét, چاپقلق tjapouklouk ; تيز كيدن عربه téz guidén araba.

Diligent, te, *a.* چاپق tjapouk, چالشقان tjalechkan, غيرتلو ghayrétli ; مقيد moukayéd.

Diligenter, *v. a.* عجله ايتمك adjélé étmék ; —, *v. n.* se —, *v. r.* جهد غيرت ايتمك djahd, ghayrét étmék.

Dimanche, *m.* پازار کونی pazar guunu.

Dime, Dixme, *f.* عشر éuchur.

Dimension, *f.* یایلمه yayelma.

Dimer, Dixmer, *v. a.* عشر المق éuchur almak.

Dimeur, عشر الان éuchur alan.

Diminuer, *v. a.* ازالتمق azaltmak; —, *v. n.* ازالمق azalmak.

Diminutif, *m. T.* اسم تصغیر ismĭ tasghir.

Diminution, *f.* اکسکلك éksiklik, نقصان noksan.

Dinatoire, *a.* heure— اویله ماجهسی وقتی éuylé mandjase vakte; déjeûner —, زیاده قهوالتی ziyadé kahvalte.

Dinde, *f.* دیشی هند تاوغی dichi hind tavoughou.

Dindon, *m.* ارکك هند تاوغی érkék hind tavoughou.

Dindonneau, *m.* هند تاوغی یاوریسی hind tavoughou yavrousou.

Diné, Diner, *m.* اویله ماجهسی éuylé mandjase.

Diner, *v. n.* اویله ماجهسی قوشلق یمك éuylé mandjase, kouchlouk yémék.

Dineur, *m. fa.* اویله ماجهسی یین éuylé mandjase yéyén; چوق ییجی tjok yéyidji.

Diocèse, *f.* قاضیلق kadelek, ناحیه nahiyé; پسقپوسلق piskoposlouk.

Diphtongue, *f. T.* صوتین savtéyn.

Diplomatique, *f.* علم برات و فرمان ilmĭ bérat ou férman: —, *a.* برات فرمان علمنی بلن bérat, férman ilmini bilén.

Diplome, *m.* برات bérat, فرمان férman.

* Dire, *v. a.* سویلمك séuylémék; دیمك dimék (démék), دیو ویرمك déyi vérmék; بیورمق bouyourmak, امر ایتمك émr étmék; بلدرمك bildirmék; trouver à — اکسك بولمق éksik boulmak; se —, *v. r.* دینلمك dinilmék (dénilmék), سویلنمك séuylénmék; کندوینی فلان دیو بلدرمك kéndini filan déyi bildirmék; * —, *m.* تقریر takrir, کلمات kélimat.

Direct, te, *a.* طوغری doghrou.

Directement, *ad.* طز طوغری doz doghrou.

Directeur, *m.* trice, *f.* قلاوز kelavouz, قولاغز kolaghouz; متولّی mutévélli, ناظر nazer, باش وکیل bach vékil.

Direction, *f.* قلاوزلق kelavouzlouk, نظارت nazarét.

Directoire, *m.* تقویم کلیسا takvimĭ kélisa, کلیسه تقویمی kilsé takvimi.

Diriger, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak; یول کوسترمك yol guéustérmék, قلاوزلق ایتمك ke-

lavouzlouk étmék; باشده اولمق bachda olmak.

Discale, *m. T.* مالك طرتيسى اكسك كلمه malen tartese éksik guélmé.

Disceptation, *f.* مجادله mudjadélé.

Discepter, *v. a.* مجادله ايتمك mudjadélé étmék, نزاع ايتمك niza étmék.

Discernement, *m.* فرق fark; فرق ايدش fark édich.

Discerner, *v. a.* فرق ايتمك fark étmék; سچمك sétjmék.

Disciple, *m.* شاكرد chaguird, (chayirt); مريد murid; les — s de Jésus-Christ, حوارى havari, *pl.* حواريون havariyon.

Disciplinable, *a.* قولاي اوكرنور kolay éuyrénir.

Discipline, *f.* ادب édéb; تربيه térbiyé; تعليم taalim.

Discipliné, ée *p. et a.* تربيه اولمش térbiyé olmouch; ادبلو édébli.

Discipliner, *v. a.* تربيه ادب ايله ضبط ايتمك térbiyé, édéb ilé zabt étmék; ادب اركان اوكرتمك édéb érkian éuyrétmék.

Discontinuation, *f.* اراسنى كسمه arasene késmé; مداومتسزلك mudavimétsizlik.

Discontinuer, *v. a. et n.* اراسنى كسمك arasene késmék; طورمق dourmak.

Disconvenance, *f.* اويمه ouymama; اتفاقسزلق ittifaksezlek.

*Disconvenir, *v. n.* (de...) انكار ايتمك inkiar étmék; اويمامق ouymamak.

Discord, *a.* اهنكى بوزلمش ahéngui bozoulmouch.

Discordant, te, *a.* اويمين ouymayan; *اتفاقسز ittifaksez.

Discordance, *f.* اهنكسزلك ahénksizlik.

Discorde, *f.* اتفاقسزلق ittifaksezlek; فتنه fitné; آيرولق ayrelek; pomme de — غوغا قشاغيسى guavgua kachaghese.

Discorder, *v. n.* اهنكسز اولمق ahénksiz olmak; اويممق ouymamak.

Discoureur, *m.* — euse, *f.* لافزن lafazan; كوزه guévézé.

*Discourir, *v. n.* سويلمك séuylémék; نقل ايتمك nakl étmék.

Discours, *m.* كلام kélam; لاقردى lakerde; سوز séuz; مصاحبت mousahibét, مذاكره muzakéré.

Discrédit, *m.* اعتبار قرغنلغى itibar kerghenleghe.

Discrédité, ée, *a.* اعتباردن دوشمش itibardan duchmuch.

Discréditer, *v. a.* اعتبارينى بوزمق itibarene bozmak; اعتبارينه زول ويرمك itibarena zul vérmék.

Discret, ète, *a.* عقللو akelle; فراستلو firasétli, اوصلو ouslou; سر صقليان serr saklayan; انصافلو insafle.

Discrétion, *f.* فراست firasét; اچق

كوزلك atjek guéuzluk ; سر صقلمه serr saklama ; مراد murad, ارادت iradét ; انصاف insaf ; vivre à — استدوكنه كوره كچنمك istédiyiné guéuré guétjinmék ; à — استدوكنه كوره istédiyiné guéuré, كيفنجه kéyfindjé ; se rendre à —. يا بخت يا تخت تسليم اولمق ya baght ya taght téslim olmak.

Disculper, *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak.

Discussif, ive, *a.* طاغديجي daghededje.

Discussion, *f.* دقتلو تجسس dekkétli tédjéssus ; نزاع niza ; چكش tjékich.

Discuter, *v. a.* دقتلو تجسس ايتمك dekkétli tédjéssus étmék.

Disert, te, *a.* دلباز dilbaz ; الفاظ صاحبي élfaz sahibi.

Disette, *f.* قطلق ketlek, قحطلق kahetlek.

Diseur, *m.* — euse, *f.* نقل ايديجي nakl édidji, سويليجي seúylé-yidji.

Disgrace, *f.* كوزدن چقمه guéuzdén tjekma ; بختسزلق baqhtsezlek.

Disgracié, ée, *p. et a.* كوزدن چقمش دوشمش guéuzdén tjekmech, duchmuch ;* بچمدن چقمش bitjimdén tjekmech.

Disgracier, *v. a.* بريني كوزندن چقرمق birini guéuzundén tjekarmak, سومز اولمق sévméz olmak.

Disgracieux, euse, *a.* نا مقبول na makboul ; خوش اولميان qhoch olmayan.

*Disjoindre, *v. a.* آيرمق ayermak.

Dislocation, *f.* چقمه (كمك اعضا kémik, aaza) tjekma : عسكري آيرمق askéri ayermak.

Disloquer, *v. a.* چقرمق (اعضا كمك aaza, kémik) tjekarmak.

*Disparaître, *v. n.* غايب بلورسز نابديد اولمق ghayeb, bélirsiz, nabédid olmak.

Disparate, *f.* ياقشمزلق yakechmazlek ; مناسبتسزلك minasibétsizlik ; اويمه ouymama ;—*a.* ياقشمز yakechmaz, ياقشقسز yakecheksez, مناسبتسز minasibétsiz.

Disparité, *f.* برابر اولمه barabar olmama ; برابرسزلك barabarsezlek.

Disparition, disparution, *f.* غايب بلورسز نابديد اولمه ghayeb, bélirsiz, nabédid olma.

Dispendieux, euse, *a.* اغربهالو agher bahale, ذي القيمت zilkeymét.

Dispensateur, *m.* — trice, *f.* وكيل خرج vékil qhardj.

Dispensation, *f.* اولشترمكلك uléchtirméklik, توزيع tévzi.

Dispense, *f.* اذن izn, رخصت rouqhsét, اجازت idjazét.

Dispenser, *v. a.* لازم اولان يرلره

اولشترمك lazem olan yérléré uléchtirmék, توزيع ايتمك tévzi étmék; q. de qc. معاف سربست ايتمك mouaf, sérbést étmék; يوز رخصت ويرمك yuz, rouqhsét vérmék.

Disperser, *v. a.* اوته برو صاچمق éuté béri satjmak, داغتمق طاغتمق daghetmak; طار طغن تار و مار پريشان ايتمك dardaghen, tar ou mar, périchan étmék.

Dispersion, *f.* پريشانلق périchanlek; طاغلمه daghelma.

Disponible, *a.* استدوكك يره (كبى) قوللنله بلن istédiyin yéré (guibi) koullanela bilén.

Dispos, *a.* دنج dindj.

Disposer, *v. a.* دوزمك duzmék, نظام ويرمك nizam vérmék; دكمك dikmék; ديزمك dizmék; يرلشترمك yérléchtirmék; ترتيبه كتورمك tértibé guétirmék; q. à qc. برينى بر شيه حاضرلمق birini bir chéyé hazerlamak; دكمك dikmék; (pour qc.) حاضرلمق hazerlamak; قايرمق kayermak; — *v. n.* (de q. ou. de qc.) استدوكى كبى قوللنمق istédiyi guibi koullanmak; صاتمق satmak; se —, *v. r.* (à qc.) حاضر اولمق hazer olmak, حاضرلق كورمك hazerlek guéurmék.

Dispositif, ive, *a. T.* حاضرليجى hazerlayedje.

Disposition, *f.* دوزن duzén, ترتيب tértib, تدارك tédarik, نظام nizam; قدرت koudrét; قابليت kabiliyét; ميل méyl; سوز برلكي séuz birliyi; حال hal; مزاج mizadj; قصد kasd, مرام méram.

Disproportion, *f.* بكزمزلك bénzémézlik; مناسبتسزلك minasibétsizlik.

Disproportionné, ée, *a.* برابر اولميان barabar olmayan; ياقشقسز yakecheksez, اندامسز éndamsez.

Disproportionner, *v. a.* اندامسزلندرمق éndamsezlandermak.

Disputable, *a.* نزاعلو nizale.

Disputailler, *v. a.* چكشمك tjékichmék.

Disputaillerie, *f.* بوش بوشنه نزاع boch bochouna niza.

Dispute, *f.* چكش tjékich, نزاع niza; غوغا guavgua; مجادله mudjadélé.

Disputer, *v. n.* چكشمك tjékichmék; نزاع مجادله ايتمك niza, mudjadélé étmék.

Disputeur, *m.* غوغا قشاغيسي guavgua kachaghese.

Disquisition, *f.* تفتيش téftich, تفحص téféqhhus; مذاكره muzakéré.

Disruption, *f.* قرق kerek.

Dissection, *f.* اولو قرنى يارمه éulu

karne yarma; تشريح ايتمه téchrih étmé.

Dissemblable, *a.* بكزمين bénzéméyen.

Dissemblance, *f.* بكزمزلك bénzémézlik.

Dissention, *f.* اتفاقسزلق ittifaksezlek, مخالفت mouqhalifét.

Disséquer, *v. a.* اولو قورني يارمق اجمق éulu karnene yarmak, atjmak, تشريح ايتمك téchrih étmék.

Dissertation, *f.* عالم مذاكره alim muzakéré.

Disserter, *v. n.* مذاكره ايتمك muzakéré étmék.

Dissimilaire, *a.* بشقه جنس bachka djins; بكزمز bénzéméz.

Dissimilitude, *f.* *T.* بكزمزلك bénzémézlik.

Dissimulation, *f.* مراييلك murayilik, ايكي يوزلولك iki yuzluluk; مدارا mudara.

Dissimulé, ée, *a.* تبديل قيافت tébdil keyafét; مرايي murayi, ايكي يوزلو iki yuzlu.

Dissimuler, *v. a. et n.* كندوني بلدرمك kéndini bildirmémék; صقلمق saklamak, كزلمك guizlémék; بلمزلكدن كورمزلكدن كلمك bilmézlikdén, guéurmézlikdén guélmék.

Dissipateur, *m.*—trice, *f.* اسرافجي israfdje, مسرف musrif.

Dissipation, *f.* تلف téléf, اسراف israf.

Dissiper, *v. a.* تلف اسراف ايتمك téléf, israf étmék, چورتمك tjurutmék.

Dissociable, *a.* ارقداشلق اولميان arkadachlek olmayan.

Dissolu, ue, *a.* دكسز dénsiz; تربيهسز térbiyésiz.

Dissoluble, *a.* قولاى اريين چوزلن kolay ériyén, tjéuzulén.

Dissolution, *f.* اريمه érimé, چوزلمه tjéuzulmé, حل hall; ايرلمه ayrelma; دكسزلك dénsizlik, عارسزلق arsezlek, ادبسزلك édébsizlik.

Dissolvant, te, *a. m. T.* اريدجي érididji; چوزيجي tjéuzudju.

Dissonance, *f.* *T.* اهنكسزلك ahénksizlik.

Dissonant, te, *a.* دوزنسز duzénsiz, اهنكسز ahénksiz.

Dissoner, *v. n.* اهنكسز اولمق ahénksiz olmak; اويمامق ouymamak.

Dissoudre, *v. a.* ارتمك éritmék, آيرمق ayermak.

Dissuader, *v. a.* (q. de qc.) بريني بر فكردن چورمك birini bir fikirdén tjévirmék; عكسني ديو ويرمك aksini déyivérmék.

Dissyllabe, Dissyllabique, *a.* ايكي هجالو iki hédjéli.

Distance, *f.* ارالق eraklek; اوزاقلق ouzaklek, بعدلق boudlouk; فرق fark.

Distant, te, *a.* اوزاق ouzak, اراق erak, بعد boud, دور dur.

Distendre, *v. a. T.* قاتی کرمك kate guérmék.

Distillateur, *m.* صو روح چقریجی sou, rouh tjekaredje.

Distiller, *v. a.* صو راقی روح چقرمق sou, rake, rouh tjekarmak; — sa raye اوکسن الق éukésin almak.

Distinct, te, *a.* آیرو ayre, آیرلمش ayrelmech; بللو bélli; اشکار achikiar.

Distinction, *f.* فرق fark; ایرولق ayrelek; آیرد ایدش ayerd édich; اوستهلك ustélik, یوجهلك yudjélik; عزّت izzét.

Distingué, ée, *p. et a.* فرقلو farkle; بشقه bachka; ادی بللو ade bélli, نامدار namdar.

Distinguer, *v. a.* (qc. d'avec qc.) فرق ایتمك fark étmék, سچمك sétjmék; ایرمق ayermak; اوکرتلمك éugurtlémék (uyutlémék); مشهور ایتمك méchhour (ménchour) étmék; se —, *v. r.* مشهور اولق méchhour olmak; الرو كلمك iléri guélmék.

Distique, *m. T.* بیت béyt; ایکی صرا شعر iki sera chiir.

Distorsion, *f. T.* بورقلمه bourkoulma; یرندن چقمه yérindén tjekma.

Distraction, *f.* پریشانلق périchanlek.

*Distraire, *v. a.* طاغتمق daghetmak, پریشان پراکنده ایتمك périchan, parakéndé étmék; پارهلمك paralamak; اوفاقلمق ufaklamak; ایرمق ayermak.

Distrait, te, *a.* پریشان périchan, طاغنق daghenek.

Distribuer, *v. a.* اولشترمك uléchtirmék; طاغتمق daghetmak; توزیع پای ایتمك tévzi, pay étmék.

Distribution, *f.* توزیع tévzi (tévdjih); اولشترمه uléchtirmé.

District, *m.* ناحیه nahyé.

Dit, *m.* كلام kélam; دیش déyich.

Dit, te, *p. et a.* ذکر اولنان اولان zikr olounan, olan, مذکور mézkur, مزبور mézbour, مرقوم mérkoum, مومی الیه mouma iléih.

Dito, Ditto, *ad*, دفعه défa, تکرار tékrar.

Diurétique, *a. T.* ادرار اچیجی idrar atjedje.

Diurne, *a. T.* کوندهلك guundélik; یومیه yéuvmiyé.

Divan, *m.* دیوان divan.

Divers, se, *a.* آیرو ayre, بشقه bachka; بشقه دورلو bachka turlu.

Diversifier, *v. a.* دورلو دورلو ایتمك turlu turlu étmék; دکشترمك déyichtirmék.

Diversité, *f.* دورلولك turluluk; فرق fark, اختلاف iqhtilaf.

Divertir, *v. a.* كوكلنى اچمق guéunlunu atjmak; اكلندرمك éyléndirmék; اقجه صرف ايتمك akdjé sarf étmék; بشقه يره خرج صرف ايتمك bachka yéré qhardj, sarf étmék; se — *v. r.* فراحلنمق férahlanmak; كوكلى اچلمق guéunlu atjelmak.

Divertissant, te, *a.* كيف باغشليجى kéyf baghechlayedje.

Divin, ine, *a.* اللهانى allahani, ربّانى rabbani.

Divinateur, *m.* — trice, *f.* فالجي faldje.

Divination, *f.* فالجيلق faldjelek; فال fal.

Divinatoire, *a.* art —, فالجيلق faldjelek.

Diviniser, *v. a.* اللهلندرمق allahlandermak.

Divinité, *f.* اللهلق allahlek, تكريلك tanrelek.

Divis, *ad. T.* par —. بولنمش béulunmuch.

Diviser, *v. a.* بولمك béulmék; اولشترمك uléchtirmék; پاى ايتمك pay étmék; تقسيم توزيع ايتمك taksim, tévzi étmék; آيرمق ayermak; آرالمق aralamak; se —. *v. r.* بولنمك béulunmék; آيرلمق ayrelmak.

Divisibilité, *f.* بولنمكلك béulunméklik.

Divisible, *a.* ايريلور ayreler; بولنور béulunur.

Division, *f.* بولمكلك béulméklik; توزيع tévzi; * ايرلمه ayrelma; اتفاقسزلق ittifaksezlek; *T.* تقسيم taksim; بولك béuluk.

Divorce, *m.* نكاح بوشانمسى nikah bochanmase, طلاق dalak; اتفاقسزلق ittifaksezlek.

Divorcer, *v. n.* ايرلمق ayrelmak; نكاحدن بوشانمق nikiahdan bochanmak.

Divulguer, *v. a.* شايع عالمه شايع ايتمك chay, alémé chay étmék; يايمق yaymak.

Dix, *a. m.* اون on; اونجى onoundjou.

Dixième, *a.* اونجى onoundjou; — *m.* اون پايك بري on payen biri.

Dixaine, *f.* اونلق onlouk; اون on.

Docile, *a.* ادب و علمه قابل édéb ou ilmé kabil; سوز دكلر séuz dinlér.

Docilité, *f.* ادب و تربيه‌يه قابللك édéb ou térbiyéyé kabillik; سوز دكلمه séuz dinlémé.

Docte, *a.* اوقومش okoumouch; علم صاحبى ilm sahibi; عالم alim.

Docteur, *m.* معلّم mouallim; مدرّس mudérris; عالم alim; — en droit, اهل فقه éhli fikh: — en médicine, حكيم hékim, طبيب tabib.

Doctrinal, le, *a.* علمه منسوب ilmé ménsoub.

Doctrine, *f.* علم ilm, بلگو bilgui, معرفت marifét.

Document, *m.* حجت héudjdjét, سند sénéd.

Dodécagone, *a.* اون ايكي كوشه on iki kéuché.

Dodiner, *v. n.* صالنمق salenmak.

Dodo, faire —. اويوتمق ouyoutmak.

Dodu, ue, *a. fa.* ششمان chichman.

Doge, *m.* دوژ doj.

Dogmatiser, *v. n.* بر يالان مذهب چقرمق bir yalan mézhép tjekarmak; اوكرتمك استمك éuyrétmék istémék.

Dogmatiseur, *m.* ياكلش اوكردن yanlech éuyrédén; هر شي بلمك استين hér chéyi bilmék istéyén.

Dogme, *m.* تعليم taalim; تعليم دين taalimĭ din.

se **Doguer**, *v. r.* سوسمك susmék.

Doigt, *m.* پرمق parmak; پنجه péntjé; پرمق parmak (éultju).

Doléances, *f. pl.* ياس yas, اجي adje.

Dolent, te, *a.* ياسلو yasle, دردلو dérdli, ملول mélil.

se **Dolenter**, *v. r.* واه ايتمك vah étmék, اجيمق adjemak.

Doler, *v. a.* رندهلمك réndélémék.

Doliman, *m.* طولامه dolama (ésbab).

Doloire, *f. T.* رنده réndé; كشتره kuchtéré.

Domaine, *m.* بكلك béylik; مملكت mémlékét, ايالت éyalét.

Dôme, *a.* قبه kouppé, تپه tépé.

Domestique, *a.* اودن évdén, يبانجي اولميان yabandje olmayan, الشق alechek, مونس munis; —. *m.* خذمتكار qhezmétkiar; اهالي éhali; اهل بيت éhlĭ béyt.

Domestiquer, *v. a.* الشترمق alechtermak; يواشلندرمق yavachlandermak.

Domicile, *m.* طورهجق ير douradjak yér, طوراق dourak, مكان mékian; او év; خانه qhané; اوطاق otak.

se **Domicilier**, *v. r.* ير مكان تمل طوتمق yér, mékian, témél toutmak.

Dominant, te, *a.* بيورن bouyouran.

Dominateur, *m.* بيورجي bouyouroudjou, حكم ايدجي héukm édidji; حاكم hakim; والي vali.

Domination, *f.* حكومت héukumét; سلطانلق soultanlek; سلطنت saltanat; بكلك béylik.

Dominer, *v. a.* بيورمق bouyourmak; بكلك حكم حاكملك ايتمك béylik, héukm, hakimlik étmék; —. *v. n.* بكلك سلطنت سورمك béylik, saltanat surmék.

Dominotier, *m.* ابرو الاجه كاغدجي ébru, aladja kiagheddje.

Dommage, *m.* ضرر zarar, زیان ziyan.
Dommageable, *a.* ضررلو zararle, زیانلو ziyanle, مضر mouzerr.
Dompter, *v. a.* جبر ایتمك djébr étmék; یواشلندرمق yavachlandermak, یواش ملایم مطیع ایتمك yavach, mulayim, muti étmék.
Don, *m.* بخشیش baqhchich; پیشکش pichkéch (péchkéch); هدیه hédiyé; ارمغان armaghan; برکذار bérguzar; جبا djaba.
Donataire, *m.* بخشیش الان baqhchich alan.
Donateur, *m.* — trice, *f.* بخشیش ویرن baqhchich vérén.
Donation, *f.* باغشلایش baghechlayech.
Donc, c. امدي imdi; اویله ایسه éuylé isé; انك ایچون onoun itjin, اندن اوتري ondan éuturu.
Dondon, *f. fa.* ششمان و قرمزي یکاقلو زنه chichman vé kermeze yanakle zénné.
Donjon, *m.* قلعه قلهجکی kalé koullédjiyi.
Donnant, te, *a.* جومرد djéumérd.
Donné, *p.* ویرلمش vérilmich.
Donner, *v. a.* ویرمك vérmék; اعطا احسان ایتمك قلمق ita, ihsan étmék, kelmak; ویري ویرمك véri vérmék; باغشلمق baghechlamak; تسلیم ایتمك téslim étmék; سبب اولمق sébéb olmak: ایتمك itmék (étmék); ایلمك éylémék; — . *v. n.* اورمق vourmak; دوقنمق dokanmak; se — . *v. r.* ویرلمك vérilmék; (à) کندوني تسلم ایتمك kéndini téslim étmék.
Dont, *pr.* انك onoun; اندن ondan; انك ایله onoun ilé (onouyla).
Dorade, *f.* دولکر بالغی dulguér baleghe.
Doradille, *f.* اسقلوقندریون isklofondrion.
Doré, ée, *a.* یالدزلو yaldezle; صپ صري sap sare.
Dorénavant, *ad.* بوندن صکره boundan sonra, بوندن بویله boundan béuylé; شمدن صکره کیرو chimdén sonra, guéri.
Dorer, *v. a.* یالدزلمق yaldezlamak; وراقلمق varaklamak.
Doreur, *m.* — euse, *f.* یالدزجي yaldezdje; یالدزلیجي yaldezlayedje.
Dorloter, *v. a.* چوق یوز ویرمك tjok yuz vérmék.
Dormant, te, *a.* اویویان ouyouyan; طوران douran; قلدامز kemeldamaz; les sept dormans اصحاب کهف éshabï kéhf.
Dormeur, *m.* — euse, *f.* اویقوجی ouyoukoudjou.
***Dormir**, *v. n.* اویومق ouyoumak; یاتوب اویومق yatep ouyoumak; طورمق dourmak; اقمق akmamak; — . *m.* اویقو اویوقو ouyoukou

Dorure, *f.* یالدز yaldez.

Dos, *m.* صرت sert, ارقه arka.

Dose, *f.* علاج اولچوسي iladj éultjusu.

Dossier, *m.* طیانجق یر dayanadjak yér ; شریعت کاغدلري chériat kiaghetléri ; وانك محافظه‌سي vé onoun mouhafazase.

Dot, *f.* اغرلق agherlek ; جهاز djihaz (djéhéz).

Dotal, le, *a.* جهازلك djihazlik (djéhézlik).

Doter, *v. a.* جهاز ويرمك djihaz vérmék ; جهازلمق djihazlamak (djéhézlémék).

Douaire, *m.* دوللق كلوري doullouk guéliri.

Douane, *f.* كومرك كمرك guéumruk

Douanier, *m.* كومركجي guéumrukdju ; كمرك اميني guéumruk émini.

Double, *a. ad. m.* ایکی قات iki kat ; * يلان yalan ; مرايي murayi.

Doublement, *ad.* قات قات kat kat ; —. *m.* قات قات ايتمه kat kat étmé.

Doubler, *v. a.* قاتلمق katlamak, قات قات ايتمك kat kat étmék ; استارلمق astarlamak, استار كچورمك astar guétjirmék ; (كميله guémiylé) طولاشمق dolachmak.

Doublet, *m.* قپلامه kaplama ; *T.* چفته tjifté.

Doublure, *f.* استار astar.

Douçain, *m.* طتلو الما اغاجي tatle élma aghadje.

Douce - amère, *f.* يبان اصمه‌سي yaban asmase.

Douceâtre, *a.* طتلوجه tatledja, طتلومتراك tatlemtrak ; صاصي sase.

Doucement, Doucettement, *ad.* يواشجه yavachdja ; سهول ايله souhoul ilé (ousoul ilé) ; يواش يواش yavach yavach ; tout —. ال ويرو él vérir.

Doucereux, euse, *a.* طتلوجه tatledja ; صاصي sase.

Doucet, *a.* براز طتلو biraz tatle ; دوستجه dostdja.

Douceur, *f.* دادلولق طتلولق tatlelek ; خوشلق qhochlouk ; دوستلق dostlouk ; ملايملك mulayimlik ; ايلك بلمه éylik bilmé ; مظلوملق mazlemlek.

Douer, *v. a.* كندو اولمزدن اوّل قريسنه بر ايراد بغلمق kéndi éulmézdén évél karesena bir irad baghlamak ; ويركو ايتمك vérgui étmék ; ويرمك vérmék.

Douillet, ette, *a.* نازك nazik ; يوموشاق youmouchak, ملايم mulayim.

Douleur, *f.* اغري aghre, اجى adje, صزي seze, درد dérd ; زحمت zahmét.

se Douloir, *v. r.* اجيق adjemak; اغلمق aghlamak; الم چكمك élém tjékmék.

Douleureux, euse, *a.* دردلو dérdli; اجيلو adjele; دردمند dérdimēnd, اجناجق adjenadjak.

Doutance, *f.* قورقو korkou; خوف qhéf.

Doute, *m.* شبهه chuphé (chifé), اشكل ichguil, كمان guman; خوف qhéf, قورقو korkou: sans —, *ad.* شبهه‌سز chuphésiz, لابد labid; غالبا ghaliba.

Douter, *v. n.* شبهه‌لنمك chuphélénmék (chifélénmék), شبهه‌ده چuphédé, شبهه‌سي اولمق chuphési olmak, اشكللنمك ichkillénmék, اشكله وارمق ichkilé varmak; se —, *v. r.* de qc. قياس ايتمك keyas étmék; اومق oummak.

Douteux, euse, *a.* شبهه‌لو chuphéli (chiféli).

Douve, *f.* فچي قبورغه‌سي fetje kaburghase; *T.* حوضك اچ ديواري havouzoun itj douvare.

Doux, Douce, *a.* دادلو داتلو طاتلو طتلو tatlou (tatle), شرين chirin; ملايم mulayim; مظلوم mazloum; —, *ad.* يواش yavach; سهول ايله souhoul ilé (ousoulilé, ousoulla).

Douzaine, *f.* دسته tésté, désté, اون ايكي دانه on iki dané.

Douze, *a.* اون ايكي on iki.

Douzième, *a. m.* اون ايكنجي on ikindji; اون ايكي پايك بري on iki payen biri.

Doyen, *m.* باش اسكي bach éski; عرفت باشي urfét bache.

Drachme, *f.* درهم dirhém (dirém).

Dracuncule, *m.* دري بوجكي déri béudjéyi.

Dragée, *f.* شكرلو دانه‌لر chékérli danélér; صاچمه satjma.

Drageoir, *m.* شكرلمه قابي كاسه‌سي chékérlémé kabe, kiasési.

Drageon, *m.* كوك فليزي kéuk filizi.

Drageonner, *v. n.* فليزلنمك filizlénmék.

Dragoman, *v.* Drogman.

Dragon, *m.* اژدر éjdér, ازدر ézdér, اژدرها éjdérha; كوزده بياض لكه guéuzdé béyaz léké; بر نوع عسكر bir névï askér; — de diamant الماس لكه‌سي بوزي élmas lékési, bouzou.

se Dragonner, *v. r.* كندويي يورمق kéndini yormak.

Drague, *f. T.* اكري كورك éyri kurék; چپه tjapa; پيوا جبره‌سي piva djibrési.

Draguer, *v. a. T.* لاغم آيرتلمق laghem ayertlamak.

Drap, *m.* چوقه tjouka (tjouha); چارشب tjarchéb (tjarchaf); — d'or, d'argent, استوفه estoufai

— de soie, ايپكلو قماش ipékli koumach.

Drapeau, *m.* پاچاوره پاچوره patjavra; بيراق bayrak, سنجق sandjak, علم além; le — blanc ويرا بيراغى véra bayraghe: drapeux, *pl.* چوجق بزلرى tjodjouk bézléri.

Drapelier, *m.* اسكيلر éskilér; پاچاوره patjavra.

Draper, *v. a.* سياه چوقه ايله دوناتمق siyah tjouqha ilé donatmak; *T.* كيندرمك guéyindirmék; * ذوقلنمك zévklénmék.

Draperie, *f.* چوقه‌جيلك tjoukadjelek; چوقه الاتى tjouka alate; *T.* اثواب ésvab (ésbab), اوروبا ourouba.

Drapier, *m.* چوقه‌جى tjoukadje (tjouhadje).

Drèche, *f.* پيوا كوسبه‌سى piva kuspési.

Drége, *f.* بر نوع اغرب bir névĭ eghrep; كتان طراغى kétén taraghe.

Dresser, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak; دوزتمك duzélmék; دكمك dikmék; دوزلمك duzlémék; دوز ايتمك duz étmék; (مانجه) قوتارمق mandja) kotarmak; تربيه ايتمك térbiyé étmék; اوكرتمك éuyrétmék; — *v. n.* دك دك اولمق (صاچلرى satjlare) dik dik olmak.

Dresseur, *m.* دوزلديجى duzéldidji.

Drille, *m. fa.* حريف hérif; ادم adam; — . *f.* اسكيلر éskilér, كاغد ياپلجق پاچاوره kiaghed yapeladjak patjavra.

Driller, *v. n. fa.* تيز سكرتمك téz séyirtmék.

Drillier, *m.* اسكيلر الان éskilér alan.

Drogman, *m.* ترجمان térdjiman.

Drogue, *f.* عطاريه attariyé, اجزا édjza; * فنا مال féna mal.

Droguer, *v. a. fa.* چوق علاج ويرمك tjok iladj vérmék; اويدرمق ouydourmak; تقليدينى ياپمق taklidini yapmak.

Droguerie, *f.* عطاريه attariyé; بهار آلاتى bahar alate.

Droguiste, *m.* عطار attar (akdér); اجزاجى édjzadje; بهارجى bahardje.

Droit, te, *a.* طوغرى doghrou; دوز duz; حق hakk; صادق sadek; صداقتلو sadakatle; — *ad.* طوغرى يول doghrou yol.

Droit, *m.* طوغرلق doghroulouk, حق hakk; علم فقه ilmĭ fikh, فقه fikh; ويركو vérgui.

Droite, *f.* صاغ ال طرف sagh él, taraf; صاغ sagh; à — صاغه sagha; صاغده saghda.

Droitier, ière, *a.* صاغده‌كى saghdaki.

Droiture, *f.* طوغرلق doghroulouk; en — . *ad.* طوغرى doghrou.

Drôle, *a.* لطيفه‌جي latifédji, مسخره خوراتاجي qhoratadje, masqara.

Drôlerie, *f. fa.* لطيفه latifé; خوراته qhorata, شقا chaka.

Dromadaire, *m.* هجين دوه‌سي hédjin dévési.

Drouine, *f.* قزان يمالين توربه‌سي kazan yamalayan torbase.

Dru, ue, *a.* اوچمه‌سي يقين اولان outjmase yaken olan; كيفلو kéyfli, عتيق atik; صق sek.

Dru, *ad.* صق sek; چوق tjok; قتي kate.

Drupe, *f.* سرت چكردكلو ميوه sért tjékirdékli méyvé.

Dû, ûe, *p. et a.* بورجلو bordjlou; واجب اولان vadjib olan.

Dû, *m.* بورج bordj; حق hakk.

Duc, *m.* دوقه douka, ارشك érchék, بك béy; — de Venise دوج dodj, وندك دوژي vénédig dojou; بر نوع بيقوش bir névĭ baykouch.

Ducat, *m.* التون alten; — de Hollande, مجار التوني madjar altene, بجاقلو badjakle; — d'Autriche, قرمنج kerméntj (kerménz); — de Venise, يالدز التوني yaldez altene.

Ductile, *a.* يايلور yayeler; اوزانور ouzaner.

Duel, *m.* ايكي كيشي جنكي دوكشي iki kichi djéngui, déuyuchu.

Duisant, **Duisible**, *a.* مناسب minasib.

Doulcamara, *v.* Douce-amère.

Dulcifier, *v. a. T.* طتلولندرمق tatlelandermak.

Dûment, *ad.* مناسبتله minasibétlé.

Dune, *f.* ياليده قوم يغيني yaleda koum yeghene.

Dupe, *f.* الدانان aldanan; *m. et f.* احمق ahmak; قولاي الدانان kolay aldanan.

Duper, *v. a.* الداتمق aldatmak, اويون ايتمك oyoun étmék.

Duperie, *f.* الدامقلق aldamaklek; آل al; حيله‌بازلق hilébazlek.

Duplicata, *m. T.* عيني ayni, صورتي souréti.

Duplication, *f. T.* قاتلمه katlama.

Duplicité, *f.* ايكيلك ikilik; *ايكي يوزلولك iki yuzluluk.

Duplique, *f. T.* دعوا اولنانك جوابي dava olounanen djévabe.

Dur, **Dure**, *a.* سرت sért, برك bérk (pék), قتي kate; كوج guutj, زور zor; — d'oreille, اغر اشيدن agher ichidén.

Durable, *a.* طيانر dayaner; طيانان dayanan.

Durant, *prp.* دورركن dourourkén; مادامكه madamki; اثناسنده ésnasenda, اراسنده arasenda, زماننده zémanenda.

Durcir, *v. a.* سرتلتمك sérilétmék, پكلتمك péklétmék; — . *v. n. et* se — . *v. r.* سرتلنمك sértlénmék, سرتلمك sértélmék, پكلنمك péklénmék, پكلمك pékélmék.

Dure, *f.* سرت قتى طپراق sért, kate toprak.

Durée, *f.* طيانمقلق dayanmaklek, دوام dévam.

Durer, *v. n.* طايانمق طيانمق دايانمق dayanmak, طورمق دورمق dourmak, دوامى اولمق dévame olmak.

Duret, ette, *a.* سرتجه sértdjé.

Dureté, *f.* سرتلك sértlik, قتيلق katelek; *طويمقلق douymamaklek; Duretés, *pl.* خورياتلقلر qhoryatleklar.

Durillon, *m.* نصر naser, ناصور nasour.

Durillonner, *v. n.* ناصورلنمق naserlanmak.

Dusil, Dusi, *m.* فچى طپدسى fetje tapase.

Duvet, *m.* اينجه قوش تويى indjé kouch tuyu, انا تويى ana tuyu.

Dynastie, *f.* بكلك béylik.

Dyscole, *m. f.* تتيز titiz, كمسه‌يه بكزمز kimséyé bénzéméz.

Dysenterie, Dyssenterie, *f.* قان سورمه‌سى صچمه‌سى kan surmési, setjmase.

Dyspnée, *f. T.* كوكس طارلغى guéuks darleghe.

Dysurie, *f.* سدك زورى sidik zorou.

E.

Eau, *m.* صو sou; Eaux ايلجه eledja, حماملر hamamlar.

Ébarber, *v. a.* قرپمق kerpmak, مقاصله دوزتمك makasilé duzétmék; — des plumes, تويلرينى يولمق tuylérini yolmak.

Ébat, *m. fa.* سونج sévindj, كيف kéyf, اكلنجه éyléndjé.

s'Ébattre, *v. r. p. u.* كيفلنمك kéyflénmék.

Ébaubi, ie, *a. fa.* شاشمش chachmech, حيران hayran.

Ébauche, *f.* مسودّه musvéddé, الك رسم ilk résm.

Ébaucher, *v. a.* چاپق رسمنى چقرمق tjapek résmini tjekarmak; قباسنى المق kabasene almak.

Ébe, *f. T.* دكز ارتمه‌سى déniz artmase.

Ébène, *f.* ابنوس abanos.

Ébéner, *v. a.* سياهلندرمق siyahlandermak.

Ébénier, *m.* ابنوس اغاجى abanos aghadje.

Éblouir, *v. a.* قاشترمق kamachtermak; *كورالتمق kéuraltmak.

Éblouissant, te, *a.* قاشتران kamachteran.

Éborgner, *v. a.* بر كوزلو ايتمك bir guéuzlu étmék; نورسزلندرمق noursouzlandermak.

s'Ébouffer (de rire), *v. r.* كولمدن پاتلمق guulmédén patlamak.

* Ébouillir, *v. n.* پشمك pichmék, قينامق kaynamak.

Ébouler, *v. n. et* s' — . *v. r.* چوكمك tjéukmék, كوچمك guéutjmék, يقلمق yekelmak.

Éboulis, *m.* يـقـق yekek, خراب qharab.

Ébourgeonner, *v. a.* ارتقلمه فيلزلري كسمك arteklama filizléri késmék.

Ébouriffé, ée, *a.* صاچلري طاغلمش satjlare daghelmech.

Ébourrer, *v. a. T.* قلني يولمق چقرمق kelene yolmak, tjekarmak.

Ébrancher, *v. a.* دالسزلندرمق dalsezlandermak.

Ébranler, *v. a.* صرصمق sarsmak, دپرتمك déprétmék; s' — . *v. r.* صارصلمق sarselmak; * دپرنمك déprénmék.

Ébrécher, *v. a.* اغزيني بوزمق قرمق aghzene bozmak, kermak, كسمزلندرمك késmézléndirmék.

Ébréner, *v. a.* چوجغي تميزلمك tjodjoughou témizlémék.

Ébrouer, *v. a.* چـرپـمـق صودن كچورمك (bézi, koumache) tjerpmak, soudan guétjirmék; s' — . *v. r.* صولومق (at) soloumak.

Ébruiter, *v. a.* عالمه شايع ايتمك alémé chay étmék; s' — . *v. r.* شايع اولمق chay olmak.

Ébuard, *m.* اغاج چوي aghatj tjivi, سيكل siyil.

Ébullition, *f. T.* طاشش tachech; ديشاري اورمه dechare vourma.

Écaché, ée, *a.* يصي yasse, دوز duz.

Écacher, *v. a.* ازمك ézmék, يصيلتمق yasseltmak.

Écacheur d'or, *m.* التون وراقجي alten varakdje.

Écaille, *f.* بالق پولي balek poulou; قبوق kabouk (midya vé tosbaghanen).

Écaillé, ée, *p. et a.* پولي چقمش poulou tjekmech, پوللو poullou.

Écailler, *v. a.* پوليني چقرمق poulounou tjekarmak; — des huîtres, استريديا اچمق estridya atjmak; s' — . *v. r.* پول كبي دوكلمك poul guibi déukulmék.

Écailler, *m.* — ère, *f.* استريدياجي estridyadje.

Écailleux, euse, *a.* پوللو poullou, پول پول اولان poul poul olan.

Écale, *f.* يمرطه قبوغي youmourta kaboughou, قبوق kabouk; *T.* اسكله iskélé.

Écaler, *v. a.* قبوغن صويمق چقرمق kaboughoun soymak, tjekar-

mak; s'—. *v. r.* قبوغی صویلمق kaboughou soyoulmak.

Écarbouiller, *v. a. fa.* ازمك ézmék, پارچەلمك partjalamak.

Écarlate, *f.* اسکرلت iskérlét.

Écarquiller, *v. a. fa.* اجمق (guéuzlérin) atjmak; آیرمق (badjaklaren) ayermak, اپشمق apechmak.

Écart, *m.* صاپمه sapma; بر طرفه صچرامه bir tarafa setjrama, دیشاري چقمه dechare tjekma; à l'—. بر طرف bér taraf, بر یکا bir yana.

Écarté, ée, *p. et a.* ایرلمش ayrelmech; صپه sapa.

Écarteler, *v. a.* دورده بولمك déurdé béulmék.

Écarter, *v. a.* آیرمق ayermak, طاغتمق daghetmak; چویرمك tjévirmék; s' —. *v. r.* آیرلمق ayrelmak, یولدن صاپمق yoldan sapmak.

Ecclésiarque, *m.* کلسه متولی‌سی kilsé mutévéllisi.

Ecclésiastique, *a. m.* پاپاز papaz.

Écervelé, ée, *a.* بینسز béynsiz.

Échafaud, Échafaudage, *m.* اسکله iskélé.

Échafauder, *v. a.* اسکله قورمق iskélé kourmak.

Échalas, *m.* اصمه صرغی asma sereghe.

Échalasser, *v. a.* اصمەلره صرق دکمك asmalara serek dikmék.

Échalier, *m.* چت tjit.

Échalotte, *f.* صوغانجق soghandjék.

Échancrer, *v. a.* کمر کبی کسمك kémér guibi késmék.

Échandole, *f. v.* Bardeau.

Échange, *m.* دکش déyich, طرانپه terampa; en —. *ad.* انك ایچون onoun itjin, اندن اوتری ondan éuturu.

Échanger, *v. a.* دکشمك déyichmék.

Échangiste, *m.* طرامپەجی terampadje.

Échanson, *m.* قدحکار kadéhkiar, ساقی saki.

Échantillon, *m.* تجربه tédjrubé, نمونه noumouné, اورنك éurnék.

Échantillonner, *v. a.* دنەمك dénémék, عیارنه بقمق ayarena bakmak, محکه اورمق méhéngué vourmak.

Échappatoire, *f. fa.* قاچمه katjenma.

Échappée, *f.* فکرسزلك fikirsizlik; *T.* — de vue انجه و اوزون یردن کورش indjé vé ouzoun yérdén guéuruch, طار یر dar yér.

Échapper, *v. a.* قاچمق katjenmak, فرار ایتمك firar étmék; — *v. n.* (de...) قاچمق katjmak, قورتلمق kourtoulmak; (à...) کورنمك guéurunmémék; s' —. *v. r.* خلاص اولمق qhélas olmak, قاچمق katjmak; * عجله ایتمك

adjélé étmék; سوكلمك séukulmék; —de la memoire, فكردن چقمق fikirdén tjekmak.

Écharbot, *m.* كول كستانه‌سی guéul késtanési.

Écharde, *f.* دكن dikén.

Échardonner, *v. a.* دكنلري قوپارمق يولمق dikénléri koparmak, yolmak.

Écharpe, *f.* بر نوع باغ bir névï bagh; بر نوع زنه اثوابی bir névï zénné ésbabe; en —. *ad.* اكري éyri, ارقري arkere (aykere).

Écharper, *v. a.* اوروب يارهلمك vouroub yaralamak.

Écharseté, *f.* سكه الچقلغی sikké altjakleghe.

Écharseter, *v. a.* اشاغی سكه كسمك achaghe sikké késmék.

Échasses, *f. pl.* اياقلق ayaklek.

Échauboulure, *f.* اسيلك issilik.

Échauder, *v. a.* قابلري ييقامق kablare yeykamak; خشلامق qhachlamak; s' —. *v. r.* اغزي يانمق aghze yanmak, ضررلو چقمق zararle tjekmak.

Échauffer, *v. a.* استمق esetmak, قزدرمق kezdermak; s' —. *v. r.* اسنمق esenmak; * قزمق kezmak.

Échauffourée, *f. fa.* فكرسز ايش fikirsiz ich; اكسز راست كليش ansez rast guélich.

Échauffure, *f.* اسيلك issilik.

Échauguette, *f.* بكجي كوزجي قلهسی békdji, guéuzdju koullési.

Échéance, *f.* وعده vadé.

Échec, *m. T.* كيش kich; donner—. كيش ديمك kich démék; — et mat كيش و مات kich ou mat; * tenir en — . قورقوده طوتمق korkouda toutmak; Échecs *pl.* سطرنج satrandj.

Échelle, *f.* ال نردبانی él mérdivéni; جدول djédvél, درجه dérédjé; اسكله iskélé.

Échelon, *m.* اياق ayak, نردبان اياغی mérdivén ayaghe, بصمق basamak.

Échenal, Écheneau, Échenet, *m.* اغاچ اولوق aghadj olouk.

Écheniller, *v. a.* طرطل آيتلمق tertel ayetlamak.

Écheveau, *m.* چيله tjilé.

Échevelé, ée *a.* طاغنق صاچلو daghenek satjle.

Échevin, *m.* شهر امينی chéhir émini.

Échevinage, *f.* شهر امينلكي chéhir éminliyi.

Échine, *f.* اوكرغه onourgha, بل اوكرغه كموكی bél, onourgha kémiyi.

Échiner, *v. a.* بلني قرمق bélini kermak; * *fa.* ديپهلمك dépélémék.

Échiquier, سطرنج داما تختهسي satrandj, dama taqhtase; بر نوع

اغرب bir névï eghreb ; انكليز دفتردارخانهسي inguiliz déftérdarqhanési.

Écho, *m.* ينقو يانقو yanko, عكس صدا aksï séda, بر سسه طاغدن دره‌دن كلان جواب bir sésé daghdan, dérédén guélén djévab.

* Échoir, *v. n.* راست كلمك rast guélmék ; كلمك guélmék, دوشمك duchmek ; اولمق olmak.

Échoppe, *f.* بر كوچك چرچي دكاني bir kutjuk tjértji tukiane.

Échouer, *v. n. T.* كمي اوتورمق guémi otourmak ; * عكس كلمك aks gélmék, اولمامق olmamak ; — *v. a.* قره‌يه اوتورتمق karaya otourtmak.

Écimer, *v. a.* اغاجن باشن كسمك aghadjen bachen késmék.

Éclabousser, *v. a.* چامور صچراتمق tjamour setjratmak.

Éclaboussure, *f.* زيفوز زيفوس zifoz.

Éclair, *m.* يلدرم yelderem, شمشك chimchék.

Éclaircir, *v. a.* ايدنلندرمق aydenlandermak, اچمق atjmak, نورلندرمق nourlandermak, روشن ايتمك rouchén étmék ; طوري ايتمك dourou étmék ; شرح معني ويرمك chérh, manéa vérmék.

Éclairé, ée, *p. et a.* اچق atjek ; * شرح ويرلمش chérh vérilmich.

Éclairer, *v. imp.* شمشك شاقمق chimchék chakemak, يلدرم اينمك اورمق yelderem énmék, vourmak ; — *v. a.* ايدنلندرمق aydenlandermak ; * شرح ويرمك chérh vérmék, اچمق atjmak ; تجسس ايتمك tédjéssus étmék ; — *v. n.* نور ويرمك nour vérmék, يلدرامق yelderamak ; — à q. برينه ايدين طوتمق biriné ayden toutmak.

Éclanche, *f.* قويون بودي koyoun boudou.

Éclat, *m.* يونغه yongha, قيمق keymek ; پارلقلق parlaklek, شعله chéulé, نور nour ; شان chan, احتشام ihticham, سلطنت saltanat ; كوتردي kuturdu, چاتردي tjaterde, كورلدي guurultu ; * شماطه chamata ; — de rire, قهقهه ايله كولمه kahkaha ilé guulmé.

Éclatant, te, *a.* پارلاق parlak ; احتشاملو ihtichamle ; اچق سسلو atjék sésli.

Éclater, *v. n.* صچرامق setjramak, چاتلمق tjatlamak, پاتلمق patlamak ; پارلمق parlamak ; مشهور اولمق méchhour olmak, بللو عالمه شايع اولمق bélli, alémé chay olmak ; دردینی اچمق dérdini atjmak.

Éclipse, *f.* — de soleil ; كون كونش طوتلمسي guun, guunéch

toutoulmase; — de lune آي طوتلمسى ay toutoulmase.

Éclipser, *v. a.* قراكولندرمق karanleklandermak; s' —. *v. r.* قراكولنمق karanleklanmak, طوتلمق toutoulmak, كورنمز غايب اولمق guéurunméz, ghayeb olmak.

Écliptique, *f. T.* طريق شمسى tarikï chémsi.

Éclisse, *f.* چقق بغلنان تختەلر tjekek baghlanan taqhtalar; سازدن قاب sazdan kap.

Éclisser, *v. a.* چقق باغلمق tjekek baghlamak.

Écloppé, ée, *a.* اقسق aksak, اقسيان aksayan; قوتسز kouvétsiz.

*Éclore, *v. n.* يمرطەدن ديشاري چقمق youmortadan dichare tjekmak; اچلمق atjelmak.

Écluse, *f.* صو بندي sou béndi.

Écofrai, *m. T.* پيشتختە péchtaqhta.

École, *f.* مكتب méktéb.

Écolier, *m.* — ière, *f.* شاكرد chayird, چراق tjerak, مريد murid.

*Éconduire, *v. a.* دفع ايتمك déf étmék.

Économe, *a. et m. f.* خانەدار qhanédar.

Économie, *f.* خانەدارلق qhanédarlek, ادارەجيلك idarédjilik, ادارە idaré; *ترتيب tértib, نظام nizam.

Économiquement, *ad.* ادارەايلە idaré ilé.

Économiser, *v. a.* خانەدارلق ايتمك qhanédarlek étmék, ادارە ايلە كچنمك idaré ilé guétjinmék.

Écorce, *f.* قبوق kabouk (aghatj, vé méyvédén).

Écorcer, *v. a.* قبوغن صويمق kaboughoun soymak.

à Écorche—cu, *ad.* قيجيلە سورنرك ketjeyla surunérék; **fa.* زور ايلە zor ilé.

Écorcher, *v. a.* دريسني يوزمك dérisini yuzmék; اولدرمك éuldurmék; صقاتلق ويرمك sakatlek vérmék; — le gorge, le palais, بوغازي دماغى قججقلمق boghaze, damaghe kedjeklamak; * — une langue, بر دلك باشن كوزن يارمق bir dilin bachen guéuzun yarmak.

Écorcheur, *m.* دري يوزن déri yuzén, كوپك جلادي kéupék djéllade.

Écorchure, *f.* دري صيرلمە déri seyrelma; صيرق seyrek.

Écore, *f.* دكز كنارندە اولان يار déniz kénarenda olan yar.

Écorner, *v. a.* بونوزلرين كوشەلرين قرمق bouynouzlaren, kéuchélérin kermak; اينسزلتمك énsizlétmék, طارلتمق daraltmak.

Écornifler, *v. a.* دالقووقلنمق dalkavouklanmak.

Écornиflerie, *f.* دالقووقلق dalkavouklouk.

Écornifleur, *m.* — euse, *f.* دالقاوق dalkavouk, چناق يلايجى tjanak yalayedje.

Écosser, *v. a.* قبوقلرندن چقرمق kabouklarendan tjekarmak.

Écot, *m.* عارفانه ou عرفانه arfané (hérféné); ييوب ايچمه yéyib itjmé, مجلس médjlis.

Écouane, Écouène, *f. T.* جرب اكه‌سي djérb éyési.

Écouer, *v. a.* قويرغن كسمك kouyroughoun késmék.

Écouler, *v. n.* faire — des marchandises, مال سورمك mal surmék; s' —. *v. r.* اقمق akmak; *كچمك guétjmék; صاوشمق savouchmak.

Écourter, *v. a.* كسمك késmék, قصه‌لتمق kessaltmak.

Écoutant, te, *a.* دكلين dinléyén.

Écoute, *f.* دكليجك ير محل dinléyédjék yér, mahél; * *fa.* être aux —. پوسيده اولمق pousouda olmak.

Écouter, *v. a.* دكلمك dinlémék (diynémék), قولاق ويرمك koulak vérmék, اسلمك éslémék.

Écouvillon, *m.* طوپ فرون سپركه‌سي top, fouroun supurguési.

Écran, *m.* كوزي اتشدن اشقدن قورويان الات guéuzu atéchdén, echekdan korouyan aléat.

Écraser, *v. a.* پارچه‌لمق partjalamak, پارهلمك paralamak, قرمق kermak, ازمك ézmék, چينمك tjiynémék; *باطرمق batermak, يوق ايتمك yok étmék.

Écrémer, *v. a.* قيماغن المق kaymaghen almak.

Écrevisse, *f.* چغنوس tjaghanos, ينكيج yénguétj; قراويدس karavidés, كرويد guérévud, استاقوس estakos; le signe de l' —. سرطان sérétan.

s' Écrier, *v. r.* باغرمق baghermak, چغرمق tjaghermak, tjeghermak, هايقرمق haykermak.

Écrille, *f.* بالق ضربی balek darbe, ضربه daraba.

Écrin, *m.* جواهر صنديغى djévahir sandeghe.

*Écrire, *v. a. et n.* يازمق yazmak, يازو يازمق yaze yazmak; تحرير ايتمك tahrir étmék, بلدرمك bildirmék, افاده ايتمك ifadé étmék; قيد ايتمك kayd étmék, قلمه المق kalémé almak, دفتره كچورمك téftéré guétjirmék; يازلمق yazelmak, امضا ويرمك imza vérmék.

Écrit, *m.* يازو yaze; امضا imza; par —. *ad.* يازو ايله yaze ilé.

Écriteau, *m.* تذكره tézkiré, خبر ويرمه ايچون اولان يازو qhabér vérmé itjin olan yaze; عنوان unvan.

Écritoire, *f.* دويد divid, حقه hokka.

Écriture, *f.* یازو yaze, ال یازوسی él yazese; تورات tévrat, کتاب مقدس kitabĭ moukaddés.

Écriturier, *m.* عینی چقرن aynene tjekaran, صورتجی sourétdji, چوق یازان tjok yazan.

Écrivailler, *v. n.* کاغد قرەلق kiaghed karalamak.

Écrivain, *m.* یازوجی yazedje, کاتب kiatib; یازو استاسی خواجەسی yaze oustase, qhodjase.

Écriveur, *m.* صورتجی sourétdji; یازو استاسی yaze oustase.

Écrou, *m.* بورمە دلکی bourma déliyi; اسیرلر قایمەسی ésirlér kaimési.

Écrouelles, *f. pl.* اور our.

Écrouelleux, euse, *a.* اورلو ourlou.

Écrouer, *v. a.* اسیر قایمەسنە کچورمك ésir kayimésiné guétjirmék.

Écrouir, *v. a.* معدنی چکیجلە سرتلتمك madéni tjékidjilé sértéltmék.

s'Écrouler, *v. r.* کوچمك guéutjmék, چوکمك tjéukmék, باتمق batmak.

Écroûter, *v. a.* کنارین کوپارمق (اکمك ékmék) kénaren koparmak.

Écru, ue, *a.* چیە tjiy (ipék).

Écu, *m.* قلقان kalkan; اسقود iskoud, قرە غروش kara ghourouch, اریال iryal.

Écueil, *m.* دکزدە اولان قیا dénizdé olan kaya.

Écuelle, *f.* طباق tabak, تبسی tépsi; صحان sahan, چناق tjanak.

Écuellée, *f.* بر طباق چناق طولو bir tabak, tjanak dolou.

Éculer, *v. a.* پابوج چزمە اوکچەسن ازمك paboutj, tjizmé éuktjésin ézmék.

Écumant, te, *a.* کوپکلنن kéupuklénén.

Écume, *f.* کوپك kéupuk; —du chair, کف kéf; — de mer استفە لولەسی istifé lulési.

Écumer, *v. n. et a.* کوپکلنمك kéupuklénmék; کفن کوپکن المق kéfin, kéupuyun almak; — les mers, les côtes قرصانلق ایتمك koursanlek étmék.

Écumeur, *m.* — de marmites, دالقووق dalkavouk; — de mer, قرصان koursan, (koursand).

Écumeux, — euse, *a.* کوپکلو kéupuklu.

Écumoire, *f.* کفجە kéfdjé (képdjé), کفکیر kéfguir.

Écurer, *v. a.* تمیزلمك témizlémék.

Écureuil, *m.* تیون téyyun, زنجاب zindjab.

Écureur, *m.* قویو آیتلیان kouyou ayetlayan.

Écurie, *f.* اخور aqhor (aqher).

Écusson, *m.* نشان nechan.
Écussonner, *v. a.* اشلمق achlamak (aghadje).
Écussonnoir, *m.* اشي بچاغی ache betjaghe.
Écuyer, *m.* قلقانجی kalkandje, سلحدار siléhdar; امراخور imraqhor; — de bouche, چاشنیکیر tjachniguir; — de cuisine, وکیل خرج vékil qhardj.
Édacité, *f.* — du tems زمانك ییجیلکی zémanen yéyidjiliyi.
Édenté, ée, *a.* دیشسز dichsiz, دیشي دوکلمش dichi déukulmuch.
Édenter, *v. a.* دیشی چقرمق قرمق dichi tjekarmak, kermak.
Édifiant, te, *a.* یپان yapan, یپر yapar.
Édificateur, *m.* یاپیجی yapedje, بنا ایدیجی قوروجي bina édidji, kouroudjou.
Edification, *f.* یاپمه yapma, بنا ایدش bina édich.
Édifice, *m.* یاپو yapou, بنا bina.
Édifier, *v. a.* یاپمق yapmak, بنا ایتمك bina étmék, یاپو یاپمق yapou yapmak; بريني اورنك نصیحت ایله یوله کتورمك birini éurnék, nasihat ilé yola guétirmék.
Édit, *m.* امر émr, فرمان férman, حجت héudjdjét.
Éditeur, *m.* مؤلّف muéllif.
Édition, *f.* تصنیف tasnif, بصمه basma.

Éducateur, *m.* — trice, *f.* بسلیجي bésléyidji, لالا lala, تربیه ایدن térbiyé édén.
Éducation, *f.* تربیه térbiyé.
Effaçable, *a.* سلنور silinir, بوزلور bozoulour.
Effacer, *v. a.* سلمك silmék, بوزمق bozmak, چزمك tjizmék, چالمق tjalmak; قازیمق kazemak; * کچمك guétjmék, اشمق achmak, اوستن اولمق ustun olmak.
Effaçure, *f.* بوزلان bozoulan, رسید اولان résid olan.
Effaré, ée, *p. et a.* شاشرمش chachermech, کندوبی غیب ایتمش kéndini ghayb étmich.
Effarer, *v. a.* بريني شاشرمق birini chachermak.
Effaroucher, *v. a.* اورکتمك urkutmék; * قورقتمق korkoutmak.
Effectif, ive, *a.* بالفعل bilfil, کرچکدن guértjéktén; homme —. سوزینك اري séuzunun éri.
Effectuer, *v. a.* عمله کتورمك amélé guétirmék, تکمیل ایتمك tékmil étmék, باشه چقرمق bacha tjekarmak.
Efféminé, ée, *a. m.* زنانی zénani, زنّه عورت کبي zénné, avrét guibi.
Efféminer, *v. a.* زنّدیه عورته چورمك zénnéyé, avrété tjévirmék.
Effervescence, *f.* جوشش djochouch, کوپروب طاشمه kéupurup tachma.

Effet, *m.* عمل amél, فعل fiil, ایش ich; مال mal; Effets, *pl.* املاك émlak, ملك mulk; pour cet —, à cet —. بونك ایچون bounoun itjin, بو نیتله bou niyétlé; à l' — de, نیتیله niyétiylé, دیو déyu; en —, وقعا vakaa, کرچك guértjék.

Effeuiller, *v. a.* یپراقلرین دوکمك yapraklaren déukmék; s' —. *v. r.* یپراقلری دوکلمك yapraklare déukulmék.

Efficace, *a.* قوتلو kouvétli, کسکین késkin, ایچنه اشلر itjiné ichlér, عمللو amélli; — *f.* ایچنه اشلمه itjiné ichlémé.

Éfficacité, *f.* قوت kouvvét, عمل amél.

Effigie, *f.* صورت sourét, تصویر tasvir.

Effigier, *v. a.* تصویر صورت ایتمك tasvir, sourét étmék.

Effilé, *m.* صچاق satjak; صچاقلو باش اورتوسی satjakle bach éurtusu.

Effilé, ée, *p. et a.* صچاقلو satjakle; ضعیف zaif.

Effiler, *v. a.* صچاقلمق satjaklamak, صچاق چقرمق satjak tjekarmak, *v. r.* s'— صچاقلنمق satjaklanmak.

Efflanquer, *v. a.* ضعیفلتمق zaiflatmak.

Effleurer, *v. a.* صیرمق seyermak, یرتمق yertmak, یارمق yarmak; طوقنمق dokanmak.

Efflorescence, *f. T.* چچك tjitjék, کوف kuf; دیشاری اورمه dichare vourma.

Effondrer, *v. a.* اطرافن درین قازمق étrafen dérin kazmak; پارەلمك paralamak; قرننی بوشاتمق karnene bochatmak.

Effondrilles, *f. pl.* دوردی tortou, دیبده قلان dibdé kalan.

s'Efforcer, *v. r.* کندوینی یورمق kéndini yormak.

Effort, *m.* یورلمه yoroulma, زحمت zahmét, جهد djahd.

Effraction, *f.* خرسز قرمه‌سی qhersez kermase.

Effrayant, te, *a.* قورقلجق korkouladjak, قورقولو korkoulou.

Effrayer, *v. a.* قورقتمق korkoutmak, اورکتمك urkutmék; s' —. *v. r.* قورقمق korkmak, اورکمك urkmék, بلکلمك bélénlémék.

Effréné, ée, *a.* *ضبطسز zabtsez, کم الماز guém almaz, ادبسز édébsiz.

Effrénement, *m.* ضبطسزلق zabtsezlek.

Effroi, *m.* بلکلمه bélénlémé, قتی قورقو kate korkou.

Effronté, ée, *a.* ادبسز édébsiz, عارسز arsez.

Effronterie, *f.* ادبسزلك édébsizlik, عارسزلق arsezlek.

Effroyable, *a.* اورکجك urkédjék, قورقولو korkoulou.

Effusion, *f.* دوکمکلك déukméklik, دوکلش déukuluch, دوکمه déukmé, دوکلمه déukulmé.

Égal, le, *a.* برابر bérabér, بکزر bénzér; دوز duz; فرقسز farksez, بر bir; —, *m.* اقران akran, اش éch; à l' — de, اول قدر ol kadar, o kadar, کبی guibi.

Également, *ad.* برابرجه bérabérdjé; اولقدر olkadar.

Égaler, *v. a.* برابر ایتمك bérabér étmék, برابرلمك barabarlamak; دوزلمك duzlémék, دوزتمك duzétmék; (q. à q.) زوبار ایتمك roubar étmék; — . *v. n.* q. برینه بکزمك biriné bénzémék; s'—. *v. r.* à q. کندوبی بریسیله بکزتمك kéndini birisiylé bénzétmék.

Égaliser, *v. a.* *T.* برابر ایتمك bérabér étmék.

Égalité, *f.* برابرلك bérabérlik.

Égard, *m.* کورش guéuruch, باقش bakech, نظر nazar; à l' — de, بقرق bakarak, یاننده yanenda.

Égarer, *v. a.* یاکلتمق yaneltmak, شاشرمق chachermak; یتورمك yiturmék (itirmék), غایب ایتمك ghayb étmék; s'—. *v. r.* یاکلمق yanelmak, یولدن شاشمق yoldan chachmak.

Égayer, *v. a.* کیفلندرمك kéyfléndirmék, شاذ ایتمك chaz étmék; خوش ایتمك qhoch étmék.

Églantier, *m.* یبانی کول اغاجی yabani guul aghadje, ایت بورنی اغاجی it bournou aghadje.

Églantine, *f.* یبان کولی yaban guulu.

Église, *f.* کلیسا kélisa (kilsé); — des Turcs, جامع djami, مسجد mésdjid; — des Juifs, خورا qhavra.

Égohine, *f.* ال دسترهسی él déstérési.

Égoïser, *v. n.* کندوبی مدح ایتمك kéndini médh étmék.

Égoïsme, *m.* بنلك bénlik.

Égorger, *v. a.* بوغازلمق boghazlamak, بوغمق boghmak; اولدرمك éuldurmék; *باطرمق batermak.

s'**Égosiller**, *v. r.* بغرمقله سسی قصلمق baghermakla sési keselmak.

Égout, *m.* صو اقمسی sou akmase; اولق olouk; کارز guiariz (guériz), لاغم laghem.

Égoutter, *v. n.* faire —, laisser —. طملتمق damlatmak.

Égraffigner, *v. a.* فنا یازمق féna yazmak, قرملق karalamak.

Égrapper, *v. a.* دانهلمك danélémék.

Égratigner, *v. a.* قازیمق kazemak, چزمق tjezmak.

Égratignure, *f.* چزق tjezek (tjizik).

Égrefin, *v.* Aigrefin.

Égrener, *v. a.* بغدایی دانهلمك

boughdaye danélémék ; s' —, *v. r.* دوكلمك déukulmék, افاقلنمق oufaklanmak.

Egrenoire, *f.* كچوك قوش قفصى kutjuk kouch kafési.

Égrillard, de, *a. fa.* كيفلو kéyfli, صاق sak, جانلو djanle.

Égrilloir, *m.* كول ضربى guéul darbe.

Égriser, *v. a. T.* الماسي اشلمك él-mase ichlémék; جامه طونق جلا ويرمك djama dounouk djila vérmék.

Égrugeoir, *m.* دوكجك déuyédjék, كچوك هاون kutjuk havan.

Égruger, *v. a.* دوكمك déuymék, ازمك ézmék, افاقلمق oufakla-mak.

Égrugeure, *f.* دوكلمشي déuyul-much.

Éguenler, *v. a.* اعزيني بوغازنى قرمق aghzene, boghazene kermak; s'—, *v. r. fa.* بغررق سسي بوغلمق bagherarak sési boghoulmak.

Eh! *i.* ها ha; واي vay.

Éherber, *v.* Sarcler, آيرتلمق ayert-lamak.

Éhonté, ée, *a.* عارسز arsez, اوتانمز outanmaz.

Éhouper, *v. a.* اغاجلرك باشن كسمك aghadjlaren bachen kés-mék.

Élaborer, *v. a. T.* جولان ايتورمك djévlan éttirmék, اشلتمك ich-létmek; حاضرلمق hazerlamak.

Élaguer, *v. a.* بودامق boudamak; *قصالتمق kessaltmak.

Élan, *m.* صغن seghen, كور guur; صچرامه setjrama; Élans, *pl.* جانك تزجه حركتي djanen tézdjé harékéti.

Élancé, ée, *a.* انجه اوزون indjé ouzoun.

Élancement, *m.* صانجي sandje, شدتلو اغري chiddétli aghre.

Élancer, *v. n.* صانجي اولمق sandje olmak, پك اجيمق pék adjemak; s' —, *v. r.* بر شيك اردينه اتلمق دوشمك bir chéyin ardena atel-mak, duchmék; صچرامق setj-ramak.

Élargir, *v. a.* بوللتمق bollatmak (bolaltmak), كنكشلتمك gué-nichlétmék; قويويرمك koyvér-mék, حبسدن چقرمق hapisdén tjekarmak; —, *v. n. et* s' —, *v. r.* بوللنمق bollanmak, بولمق bolalmak, بول اولمق bol ol-mak.

Élargissure, *f.* صكرهدن قونان پارچه sonradan konan partja.

Élasticité, *f.* عكس ايديجي قوت aks édidji kouvét, زمبرك ياي قوتي zémbérék, yay kouvéti.

Élatère, Élatérium, *m.* يبان خيارى yaban qheyare; اجي خيار خلاصهسي adje qheyar qhulasési.

Élatine, *f.* يبان كتانى yaban ké-téni.

Électeur, *m.* الكطور éléktor, يدي قرال yédi keral; اوكرتليجي éu-yurtléyidji (uyutléyidji).

Électif, ive, *a.* اوكرتلنور éuyurt-lénir.

Élection, *f.* اوكرتلمه éuyurtlémé (uyutlémé), اختيار iqhtiyar; ويركو صاليانه شريعاتى vérgui, sal-yané chériate.

Électoral, le, *a.* الكطوره متعلق éléktora mutaalik; اوكرتلنن éuyurtlénén (uyutlénén).

Électorat, *m.* الكطورلق éléktor-louk.

Électricité, *f.* آتش چقمقلق atéch tjekmaklek.

Électrique, *a.* آتش چقان atéch tjekan.

Électuaire, *m.* معجون madjoun.

Élégamment, *ad.* لطافتله létafét-lé, نزاكتله nézakétlé, ظرافتله zérafétlé.

Élégance, *f.* حسن husn, نزاكت nézakét, لطافت létafét.

Élégant, te, *a.* لطيف latif, حسنلو husunlu, نازنين nazénin, ظريف zarif.

Élégir, *v. a.* خفيفلتمك qhafiflét-mék, انجلتمك indjéltmék.

Élément, *m.* اصل asel, asl, تمل témél, كوك kéuk.

Élémens, *pl.* مقدمات moukad-démat; les quatre —, عناصر اربع anaserï érbéa.

Éléphant, *m.* فيل fil.

Élévation, *f.* يوكسكلك yukséklik; ارتفاع irtifa, يوقش yokouch, تپه tépé; *T.* كارنامه kiarnamé, رسم résm; * قالدرمه kalderma.

Élève, *m. et f.* شاكرد chayird, مريد murid, چراق tjerak.

Élever, *v. a.* يوقري قالدرمق yo-kare kaldermak, يوكسلتمك yukséltmék, قالدرمق kalder-mak; ياپمق yapmak, دوزمك duzmék; بيوتمك béuyutmék, بويونجه بسلمك béuyuyundjé béslémék; تربيه ايتمك térbiyé étmék; s'—, *v. r.* قالقمق kalk-mak, يوكسلمك yuksélmék, يوقرى چقمق yokare tjekmak; * مغرورلنمق maghrourlanmak.

Élevure, *f.* قبارجق kabardjek.

Éligibilité, *f.* سچه بلمكلك sétjé bilméklik.

Éligible, *a.* سچه بلن sétjé bilén.

Élimé, *a.* اسكمش éskimich.

s'Élimer, *v. r.* اسكمك éskimék.

* Élire, *v. a.* اوكرتلمك éuyurtlé-mék (uyutlémék), سچمك sétj-mék.

Élite, *f.* اك ايوسى én éyisi, اوز éuz.

Élixir, *m. T.* اكسير iksir, الاكسير éliksir; اك ايوسي én éyisi, اوز éuz.

Elle, *pr.* او o (dichi).

Ellébore, *m.* بوينوز اوتى bouy-nouz otou; l' — noir, قرهجه اوت karadja ot.

Elliptique, *a. T.* بيضا béyza.

Éloge, *m.* مدح médh (mét).

Éloignement, *m.* اوزاقلق ouzaklek, اراقلق eraklek, غايبلق ghayblik, ضدلق zeddlek, استمه istéméme.

Éloigner, *v. a.* اوزاقلندرمق ouzaklandermak, اراقلتمق eraklatmak; اوزاتمق ouzatmak, كجكترمك guédjiktirmék; چورمك tjévirmék; s' —, *v. r.* اوزاقلنمق ouzaklanmak; ضد اولمق zedd olmak.

Éloquence, *f.* هر سوزي يرنده سويلمه hér séuzu yérindé séuylémé, فصاحت fésahat, دلبازلق dilbazlek.

Éloquent, te, *a.* دلباز dilbaz.

Élu, *m.* اوكرتلنمش éuyurtlénmich (uyutlénmich); ويركو قلمي كاتبي vérgui kalémi kiatibi.

Élucubration, *f.* كيجه ايشي guédjé ichi.

Éluder, *v. a.* سوشمك sivichmék, قاچنمق katjenmak; يوفه چقرمق youfa tjekarmak.

Émacié, ée, *a.* ضعيفلنمش zayeflanmech.

Émail, *m.* مينا mina (miné); جلا djila.

Émailler, *v. a.* مينالمق minalamak (minélémék).

Émailleur, *m.*ميناجي minédji.

Émanation, *f.* چقمه tjekma, صدر اولمه olma.

Émanciper, *v. a.* بلوغتن اثبات ايتمك buloughétin ispat étmék, بابادن يا واصيدن خلاص ايتمك babadan, ya vasidén qhélas étmék.

Émaner, *v. n.* چقمق tjekmak, اقمق akmak, صدر اولمق sadr olmak, ظهور ايتمك zouhour étmék.

Émarger, *v. a.* كنارنه شرح ويرمك kénarena chérh vérmék.

Émasculer, *v. a.* اركلكني كيدرمك érkékliyini guidérmék.

Embabouiner, *v. a. fa.* طتلو دلله سوزله الداتمق tatle dililé, séuzilé aldatmak.

Emballage, *m.* يوك دنك باغلمه yuk, dénk baghlama; صرغي sarghe.

Emballer, *v. a.* يوك دنك بغلمق صرمق yuk, dénk baghlamak, sarmak, باصمق basmak.

Emballeur, *m.* دنك بغلين dénk baghlayan; *fa.* لافزن lafazan, هرزه يين hérzé yéyén.

Embarcadère, *m.* كميه كيره جك ير guémiyé guirédjék yér.

Embargo, *m.* ليمانده اولان كميلرك چقمه‌لرينه يصاق limanda olan guémilérin tjekmalarena yasak.

Embarillé, ée, *a.* فچيلره قونمش fetjelara konmouch.

Embarquer, *v. a.* كميه قومق guémiyé komak; **fa.* بر قرشق

شيه صوقمق bir karechek chéyé sokmak.

Embarras, *m.* مانع mani, منع ménĭ, طوتلمه toutoulma, انكل énguél; يول قپانمسی yol kapanmase; *قرشقلق karecheklek, دغدغه daghdagha; خجللك qhédjillik (hédjillik).

Embarrassant, te, *a.* مانع اولان mani olan, زحمت ويرن zahmét vérén; خجل ايدن qhédjil (hédjil) édén.

Embarasser, *v. a.* منع ايتمك ménĭ étmék; يول قپامق yol kapamak; قرشترمق karechtermak; دغدغهيه صوقمق daghdaghaya sokmak; خجل ايتمك دوشرمك qhédjil (hédjil) étmék, duchurmék; s' —, *v. r.* خجل اولمق qhédjil (hédjil) olmak; پورزلو شيه قرشمق puruzlu chéyé karechmak.

Embasement, *m.* تمل ديواري témél douvare.

Embâter, *v. a.* سمرلمك sémérlémék; **fa.* يوكلتمك yuklétmék.

Embaucher, *v. a.* بر چراق قلفه طوتمق bir tjerak, kalfa toutmak; *fa.* برينی فنّ ايله عسكر يازدرمق birini fénn (fénd) ilé askér yazdermak.

Embaumer, *v. a.* ايچنی بوشادوب يغلمق itjini bochadeb yaghlamak; دوتسلمك tutsulémék.

Embéguiner, *v. a.* باشنی اورتمك bachene éurtmék; **fa.* q. de qc. برينك فكرينه بر شی صوقمق birinin fikriné bir chéy sokmak.

Embellir, *v. a.* كوزللتمك guuzéllétmék; — *v. n. et* s' —, *v. r.* كوزللنمك guuzéllénmék.

s'Emberlucoquer, *v. r. fa.* عقلنه ديوانهجه بر شي قومق aklena divanédjé bir chéy komak.

Embesas, *m. pl.* هپ يك hép yék.

Embesogné, ée, *a.* اشي چوق اولان ichi tjok olan.

Emblaver, *v. a. T.* تارلايه بغداي اكمك tarlaya boughday ékmék.

d'Emblée, *ad.* الك دوشده ilk duchuchdé; يوريشله yuruyuchlé, بردن بره birdén biré.

Emblème, *m.* علامت alamét.

Embobliner, *v. a.* الداتمق aldatmak.

Emboiser, *v. a. fa.* بر حيله ايله اويدرمق bir hilé ilé ouydourmak.

Emboîter, *v. a.* كيدرمك guéydirmék.

Emboîture, *f.* اك يري ék yéri.

Embonpoint, *m.* اندامولق éndamlelek.

Embordurer, *v. a.* چورچوه كچورمك tjértjivé guétjirmék.

Emboucher, *v. a.* كم اورمق guém vourmak, كملمك guémlémék; بر چالغی اغزنه المق bir tjalgheye

aghzena almak; *q. اغزينه لاقردي قوسق aghzena lakerde komak; s' —, *v. r.* اقق akmak, دوكلمك déukulmék.

Embouchoir, *m.* اغزلق aghezlek; چزمه چقراجق اغاج tjizmé tjekaradjak aghadj.

Embouchure, *f.* اغز aghez; اغزلق aghezlek.

Embouer, *v. a.* چامورلق tjamourlamak.

Embourber, *v. a.* چاموره كوترمك tjamoura guéuturmék; s' —, *v. r.* چاموره صوقلمق tjamoura sokoulmak, چاموروده قالمق tjamourda kalmak.

Embourser, *v. a.* كيسه‌يه صوقق kiséyé sokmak.

Emboutir, *v. a. T.* چويرمك tjévirmék.

Embrancher, *v. a.* دال ايله اورمك dal ela éurmék.

Embrasement, *m.* يانغن yanghen; * انا بابا كونى ana baba guunu.

Embraser, *v. a.* قونداق اتمق قومق koundak atmak, komak, يافق yakmak; s' —, *v. r.* يانمق yanmak, آتش الق atéch almak.

Embrassement, *m.* قوجش koudjouch, قوجقلمه koudjaklama; جماع djima.

Embrasser, *v. a.* قوجقلمق koudjaklamak; * اطرافن الق étrafen almak; ضبط ايتمك zabt éttmék, الق almak.

Embrasure, *f.* طوپ دلكى top déliyi, مزغل دلكي mazghal déliyi.

Embrener, *v. a. fa.* بوقلمق boklamak.

Embrocher, *v. a.* شيشه صاپلمق chiché saplamak; *fa.* دلمك délmék.

Embrouiller, *v. a.* شاشرتمق chachertmak, بريني شاشرمق birini chachermak.

Embruiné, ée, *a.* طوز يغموردن بوزلمش toz yaghmourdan bozoulmouch.

Embrumé, ée, *a.* بلوطلو bouloutlou.

Embûche, *f.* طـــوزاق douzak, حيله hilé, اوين oyoun.

Embuffler, *v. a.* الداتمق aldatmak.

s'Emburelicoquer, *v. r.* كندوينى شاشرمق kéndini chachermak.

Embuscade, *f.* پوسى pousou.

s'Embusquer, *v. r.* پوسيه كيرمك الق pousouya guirmék, almak.

Emeraude, *f.* زمـــرد zumurrud (zumrud).

Emeri, *m.* سمپاره soumpara.

Emérillonné, ée, *a. fa.* صاق sak, كيفلو kéyfli, شاز chaz.

Emérite, *a. m.* اوتراق otourak.

Emerveiller, *v. a.* بريني شاشرمق birini chachermak, تعجب ايترمك téadjub éttirmék; s'—,

v. r. (de qc.), شاشمق chachmak, تعجب ايتمك téadjub étmék.

Emétique, *m. a.* قوصدريجي kousdouroudjou.

*Emettre, *v. a.* كچورمك guétjirmék, اشلتمك ichlétmék.

Emeute, *f.* اياقلنمه ayaklanma, فساد fésad, فتنه fitné.

Emier, Emietter, *v. a.* اوفاقلمق oufaklamak.

Emigrant, *m.* — te, *f.* كوچيجي guéutjudju.

Emigration, *f.* كوچ guéutj.

Emigrer, *v. n.* كوچمك guéutjmék.

Emincer, *v. a.* اتى انجه دلم ايتمك éti indjé dilim étmék.

Eminence, *f.* يوكسكلك yukséklik, يوجهلك yudjélik; كرامتلو kérametlu, رفعتلو rifatlu.

Eminent, te, *a.* يوكسك yuksék, يوجه yudjé; *اوستون ustun, عالى aala, باش bach; كورنن guéurunén; كلجك guélédjék.

Emissaire, *m.* كوزجى guéuzdju, جاسوس djasous (tjachoud).

Emission, *f. T.* كچمه guétjmé, اشلمه ichlémé.

Emmagasiner, *v. a.* انباره مخزنه طولدرمق قومق ambara, mahzéné doldourmak, komak.

Emmaigrir, *v.* Amaigrir.

Emmailloter, *v. a.* قونداقلمق koundaklamak.

Emmancher, *v. a.* صاپ كچورمك sap guétjirmék.

Emmanchure, *f.* اثواب قولى ésbab kolou.

Emmanteller, *v. a.* اطرافنه ديوار چكمك étrafena douvar tjékmék.

Emmarer, *v. n.* بتاغه باتمق batagha batmak.

Emmariné, ée, *a.* طايفهلو tayfale; دكزه الشمش dénizé alechmech.

Emmariner, *v. a.* بر كميه طايفه قومق bir guémiyé tayfa komak.

s'Emménager, *v. r.* كنديه طاقم دايره دوزمك kéndiné takem daïré duzmék.

Emmener, *v. a.* الوب كوتورمك alep guéuturmék.

Emmenotter, *v. a.* الينه كلپچه طاقمق éliné kéléptjé takmak.

Emmeubler, *v. a.* طاقم كرايه ويرمك صاتمق takem kiraya vérmék, satmak.

Emmieller, *v. a.* باللمق ballamak.

Emmitoufler, *v. a. fa.* بورومك burumék.

Emmurer, *v. a.* اطرافنه ديوار چكمك étrafena douvar tjékmék.

Emmuseler, *v. a.* اغزينه كلپچه قومق اورمق aghzena kéléptjé komak, vourmak.

Émoëller, *v. a.* الك چقرمق ilik tjékarmak.

Émolument, *m.* فايده fayda, منفعت ménfaat.

Émolumenter, *v. n.* كندو كارينه بقمق kéndi kiarena bakmak.

Émonder, *v. a.* بر اغاجى تميزلمك bir aghadje témizlémék.

Émorceler, *v. a.* پارەلمك paralamak.

Émotion, *f.* حركت harékét, ديپرنش téprénich.

Émotter, *v. a.* كسكلري قرمق késékléri kermak.

Émoucher, *v. a.* سكك قوالمق sinék kovalamak.

Émouchet, *m.* اركك اتمجه érkék atmadja.

Émouchoir, *m.* سككلك sinéklik, يلپازه yélpazé.

* Émoudre, *v. a.* بلهمك bilémék.

Emoulu, ue, *p. et. a.* بلنمش bilénmich, كسكين késkin.

Émousser, *v. a.* كورلندرمك kéorlandermak, اوجنى كور ايتمك oudjounou kéor étmék, اوجنى اغزينى پت كوت ايتمك oudjounou, aghzene put, kut étmék; * كوشتمك guévchétmék; يوصنن تميزلمك yosounoun témizlémék; s' —, *v. r.* كورالمق kéoralmak.

Émouvoir, *v. a.* قلداتمق kemeldatmak, ديپرشترمك téprécbtirmék, اويناتمق oynatmak; حركته كتورمك harékété guétirmék; قندرمق kendermak; s' —, *v. r.* قلدانمق kemeldanmak, ديپرنمك téprénmék, حركت ايتمك harékét étmék; حركته كلمك harékété guélmék; راحتسزلنمك rahatsezlanmak.

Empailler, *v. a.* صمانله اورمك samanilé éurmék; صمانله صارمق samanilé sarmak.

Empaler, *v. a.* قازقلمق kazeklamak.

Empan, *m.* قريش karech; سره séré, (sélé).

Empanacher, *v. a.* جغالمق djeghalamak.

Empaqueter, *v. a.* بصمق basmak; s' — *v. r.* بورنمك burunmék.

s'Emparer, *v. r.* (de qc.), ضبط ايتمك zabt étmék, مالك اولمق malik olmak.

Empatement, *m.* *T.* تمل ديواري témél douvare, تمل témél.

Empâtement, *m.* خميرلولق qhamourloulouk; بولاشقلق boulacheklek.

Empâter, *v. a.* خميرلو ياپشقان ايتمك qhamourlou, yapechkan étmék; *T.* قالن بويەلمق kalen boyalamak.

Empater, *v. a.* *T.* اپسيد كچرمك ipsid guétjirmék.

Empaumer, *v. a.* طوپى دوتوب ينه اتمق topou toutoup yiné atmak; * ايو ياپشمق éyi yapechmak, صارمق sarmak; الت ايتمك (birini, bir chéyi séuz ilé) alt étmék.

Empaumure, *f.* الدون ايچي éldi-vén itji.

Empeau, *m. T.* قبوغه اولان آشی kabougha olan ache; آشــي فليزي ache filizi.

Empecher, *v. a.* قومق koma-mak, منع ايتمك ménĭ étmék, تأخير ايتمك tééqhir étmék, كيرو براقق guéri brakmak; s'—, *v. r.* (d. qc.), پرهيز طوتمق pérhiz (péhriz) toutmak.

Empenner, *v. a.* يايي تويلمك yaye tuylémék.

Empennes, *f. pl.* ياي تويلري yay tuyléri.

Empereur, *m.* ايمپراطور impéra-tor, چاسار tjasar, قيصر kaysar.

Empesé, ée, *p. et. a.* نشاستهلنمش nechastalanmech; دك dik; ناچار natjar.

Empeser, *v. a.* نشاستهلمق (tjama-cher) nechastalamak; *T.* يلكن اصلاتمق yélkén eslatmak.

Empester, *v. a.* بولاشترمق bou-lachtermak; Empestée, يمرجقلو youmroudjakle, بولاشق bou-lachek.

Empétrir, *v. a.* اياقلرين بغلمق (birinin)ayaklaren baghlamak.

Emphase, *f.* سوز كسكينلكي séuz késkinliyi, تأكيد téékid.

Empiégé, ée, *a.* قپانجهده طوتلمش kapandjada toutoulmouch.

Empiéter, *v. a. et. n.* sur qc. ال اوزاتمق él ouzatmak, قاپمق kap-mak.

Empiffrer, *v. a. fa.* پاتليهسيه يدرمك patlayaseya yédirmék.

Empiler, *v. a.* يغمق yeghmak.

Empirance, *f. T.* سكهيي الچقلمه sikkéyi altjaklama; مال ضرري mal zarare.

Empire, *m.* حكومت hukioumét, دولت dévlét, سلطنت saltanat; مملكت mémlékét, پادشاهلق pa-dichahlek.

Empirer, *v. a.* بدتر ايتمك béttér étmék; — *v. n.* بدتر اولمق bét-tér olmak.

Emplacement, *m.* بنا يري bina yéri, عرصا arsa.

Emplâtre, *m.* مرهم mérhém, ملهم mélhém.

Emplette, *f.* صاتون الش saten alech, الم alem, اشترا ichtira.

Emplir, *v. a.* طولدرمق doldour-mak, دولو طولو ايتمك dolou étmék; s'— *v. r.* دولق طولمق dolmak.

Emploi, *m.* قوللنمه koullanma, قوللانش koullanech, استعمال istimal, منصوب manseb.

Employé, *m.* منصوبلو manseble, اهل منصوب éhlĭ manseb.

Employer, *v. a.* قوللنمق koullan-mak, استعمال ايتمك istimal ét-mék; منصوب ويرمك mansoub vérmék, دكمك dikmék; s'—,

v. r. à qc. بر شيك اوزرنه اولمق bir chéyin uzériné olmak.

Emplumer, v. a. توي ايله دوناتمق tuy ilé donatmak.

Empocher, v. a. fa. جبنه صوقمق djébiné sokmak.

Empoigner, v. a. طوتمق toutmak, آووجلمق avoudjlamak, قاپمق kapmak.

Empoisonner, v. a. اغولمق aghelamak, زهرلمك zéhirlémék.

Empoisser, v. a. زفتلمك ziftlémék, ساقزلمق sakezlamak.

Empoissonner, v. a. افاق بالق ايله طولدرمق oufak balek ilé doldourmak.

Emporté, ée, a. كسكين késkin, آتشلو atéchli, زورلو zorlou.

Emportement, m. قتي زورلو حركت kati, zorlou harékét; قزغنلق kezghenlek, چقش tjekech.

Emporter, v. a. كيدرمك guidérmék, قالدرمق kaldermak, قاپمق kapmak; * قوپارمق koparmak; كندويه چكمك kéndiné tjékmék; قزانمق kazanmak, ايدنمك édinmék; l' — sur qc. بر شي اشمق bir chéyi achmak, استون اولمق ustun olmak; s' — v. r. اوكلنمك éukélénmék, قزمق kezmak.

Empoter, v. a. چوملكه قومق tjéumléyé komak.

Empouille, f. T. دخي تارلاده اولان بغداي daqhi tarlada olan boughday, خرمن qharman.

*Empreindre, v. a. بصمق basmak, عينني چقرمق aynene tjekarmak.

Empreinte, f. بصمه basma, عيني ayni, قالب kalep.

Empressé, ée, a. حمرات hamarat, چالشغان tjalechghan, مشغول méchghoul.

Empressement, m. غيرت ghayrét, جهد djéhd (djaht).

s'Empresser, v. r. غيرتله چالشمق ghayrétlé tjalechmak.

Emprisonner, v. a. حبس ايتمك haps étmék.

Emprunt, m. اودنج éudundj.

Emprunter, v. a. اودنج المق éudundj almak; عريتي المق ariyéti (éyréti) almak.

Empuantir, v. a. fa. قوقو ايله طولدرمق kokou ilé doldourmak; s' — v. r. قوقمق kokmak.

Emulateur, m. — trice, f. Emule, m. et. f. غيرتله برينه يلتنن ghayrétlé biriné yélténén, امرنن imrénén.

Emulation, f. امرنمه imrénmé, حسدلك hasédlik, حسد haséd.

Emulsion, f. تخوم سبيه‌سي toqhoum subyési.

En, prp. ده dé, da, ايچنده itjindé; يانده yanenda; اوستنده ustundé; ايله ilé; اندن ondan, انك ايچون onoun itjin; نوره

guéuré ; — patience صبر ایله sabr ilé ; — avant, اوکنده éunundé, قرشو karche ; d' — bas اشاغدن achaghdan, آلتندن altendan.

Encadrer, *v. a.* چرچوهلك tjértjivélémék.

Encager, *v. a.* قفصه قومق kafésé komak.

Encaissement, *m.* صندیغه بصمه sandegha basma ; اقندی بوغازی akente boghaze.

Encaisser, *v. a.* صندیغه بصمق sandegha basmak.

Encan, *m.* مزاد mézad.

s'Encanailler, *v. a.* فنا آدملر ایله کورشمك féna adamlar ilé guéuruchmék.

Encaquer, *v. a.* فچیلره طولدرمق fétjelara doldourmak.

Encastrer, *v. a.* بر برینه کیدرمك bir biriné guéydirmék.

Encaume, *m.* یانق yanek.

Encaver, *v. a.* کیلاره قومق kilaré (kiléré) komak.

*Enceindre, *v. a.* محاصره ایتمك mouhaséré étmék, اطرافن چویرمك étrafen tjévirmék.

Enceinte, *a.* حامله hamilé, کبه guébé ; —, *f.* باری bare ; محاصره mouhaséré.

Encens, *m.* کونلك guunluk (guunnuk).

Encencer, *v. a.* کونلك دوتسترمك guunluk tutusturmék ; دوتسی

ویرمك tutsu vérmék; *برنی چوق مدح ایتمك birini tjok méth étmék.

Encenceur, *m.* * یوزه کولیجی yuzé guuludju.

Encensoir, *m.* بخوردان bouqhour(hour)dan.

Enchaîner, *v. a.* زنجیره قومق اورمق طاقق zéndjiré komak, vourmak, takmak ; *بر برینه زنجیرلك bir biriné zéndjirlémék.

Enchanté, ée, *p. et a.* سحرلنمش séhirlénmich, بوکولو buyulu ; مایل ایدیجی mayel édidji, دلبر dilbér.

Enchanter, *v. a.* سحرلك séhirlémék, بغلمق baghlamak, بوکو ایتمك buyu étmék, کوز بغلمق بایمق guéuz baghlamak, baymak ; * مفتون ایتمك méftoun étmék.

Enchanterie, *f.* بوکو buyu, سحر séhir, افسون afsoun, جادولق djadelek.

Enchanteur, *m.* — tresse, *f.* کوز بایجی guéuz bayedjc, جادو djadou, جازو djazou, سحرباز séhirbaz, بوکوجی buyudju ; —, *a.* مفتون ایدیجی méftoun édidji.

Encharger, *v. a.* دقتلو اصمارلمق dekkétli esmarlamak.

Enchâsser, *v. a. T.* طاش قومق میخلمق tach komak, meqhlamak.

Enchère, *f.* آرترمه arterma ; folle

—, پشمانلق اقجه‌سی puchmanlek akdjési.

Enchérir, *v. a.* آرترمق artermak; بهایه چقرمق pahaya tjekarmak; — sur qc. بر شي كچمك اشمق bir chéyi guétjmék, achmak; —, *v. n.* بهالنمق pahalanmak, بهایه چقمق pahaya tjekmak, بهاسی ارتمق pahase artmak.

Enchevêtrer, *v. a.* یولار طقمق yoular takmak; s' —, *v. r.* یولاري اياغنه طولشمق youlare ayaghena dolachmak; *بر بلايه دوشمك bir bélaya duchmék.

Enchifrenement, *m.* زكام zukkiam.

Enchifrener, *v. a.* زكام ايتمك كتورمك zukkiam étmék, guétirmék.

Enciver, *v. a.* اوستني مومـلمق ustunu momlamak.

Enclasser, *v. a.* طبقه‌يه قدمه‌يه بـولـمك tabakaya, kadéméyé béulmék, بوي بوي ايتمك boy boy étmék.

Enclave, *f.* طپراق toprak, ناحيه nahiyé; اطرافی باریه النمش طپراق étrafe bareya alenmech toprak.

Enclaver, *v. a.* اطرافن باریه المق étrafen bareya almak.

Enclin, ine, *a.* (à qc.), ميللو méyilli.

Encloîtrer, *v. a.* مناستره حبس ايتمك manastera haps étmék.

*Enclorre, *v. a.* اطرافنه بـاري چكمك étrafena bare tjékmék.

Enclotir, *v. a.* سورونوب بر دلكه كيرمك surunub bir déliyé guirmék.

Enclouer, *v. a.* — un cheval, اتی نعللركن اياغنی اكسرله صقاتلمق ate nallarkan ayaghene énsérlé sakatlamék; — un canon, طوپك فاليه‌سنی ميخلمق topoun falyasene meqhlamak.

Enclouure, *f.* اتی يكلش نعلمه ate yanlech nallama; *طوتمقلق toutmaklek, كوجلك guudjluk.

Enclumeau, *m.* Enclumette, *f.* ال اورسی él éursu.

Encoffrer, *v. a.* صنديغه قومق sandegha komak; *كليدلمك kilidlémék.

Encoignure, *f.* كوشه kéuché, بوجق boudjak.

Encollure, *f.* ات بوینی at boynou; كوسترش guéustérich.

Encombrement, *m.* يول قپاتمه‌سي yol kapatmase.

Encombrer, *v. a.* چاقل دوكمك tjakel déukmék, طاش دوكوب قپاتمق tach déukup kapatmak.

Encontre, *f.* (aventure) aller à l' — de qc. بر شيه قرشو طورمق bir chéyé karche dourmak.

Encore, Encor, *ad.* دخي daqhi, (daha, da); بر دخي bir daqhi; بوندن ماعدا boundan maada; هيچ اولمزسه hitj olmazsa; —

que, c. فرضا faraza, اکرچك که guértjék ki, وقعا vakaa.

Encorné, ée, *p. et. a.* بوینوزلو bouynouzlou.

Encorner, *v. a.* بوینوز ایله ضرر ویرمك bouynouz ilé zarar vérmék.

Encourager, *v. a.* یورکلندرمك yuréklendirmék.

Encourir, *v. a.* اوستنه المق ustuné almak.

Encrasser, *v. a.* موردارلمق mourdarlamak; s' —, *v. r.* موردارلنمق mourdarlanmak; کندوینی خورلمق kéndini qhorlamak.

Encre, *f.* مرکب murékkéb.

Encrier, *m.* مرکب حقه‌سی murékkéb hokkase; دیوت divid.

Encuirasser, *v. r.* کیردن سرتلنمك kirdén sértlénmék.

Encuver, *v. a.* فچیه قومق fetjeya komak.

Endenter, *v. a.* دیشلمك dichlémék, دیش کسمك dich késmék.

Endetté, ée, *p. et a.* بورجلو bordjlou.

Endetter, *v. a.* بورجلو ایتمك bordjlou étmék, بورجه صوقمق bordja sokmak; s' —, *v. r.* بورجلنمق bordjlanmak, بورجه کیرمك bordja guirmék, بورجلو دوشمك bordjlou duchmék.

Endèvé, ée, *a. fa.* طارغن darghen.

Endever, *v. n. fa.* استمزلنمك istémézlénmék, طارلمق darelmak.

Endiablé, ée, *a.* قودرمش koudourmouch, شیطانی chéytani.

s'Endimancher, *v. r. fa.* یورتی اثوابنی کیمك yortou ésbabene guéymék.

Endive, *f.* اجی مارول adje marol, هندبا hindiba.

Endoctriner, *v. a.* اوکرتمك éuyrétmék.

Endommager, *v. a.* ضرر زیان ویرمك zarar, ziyan vérmék.

Endormeur, *m.* یوزه کولیجی yuzé guuludju.

Endormir, *v. a.* اویوتمق ouyoutmak; s' —, *v. r.* اویومق ouyoumak.

Endosse, *f. fa.* یوك yuk, زحمت zahmét.

Endossement, *m.* جیرو djiro.

Endosser, *v. a.* سرتنه المق sertena almak, کینمك guéyinmék; **fa.* یوکلتمك yuklétmék; *T.* جیرو ایتمك djiro étmék; بر تمسکی براسمه چورمك bir témés-suyu bir ismé tjévirmék.

Endroit, *m.* یر yér, محل mahall; قماش یوزی koumach yuzu.

* Enduire, *v. a.* صوامق sevamak.

Enduit, *m.* صوا seva.

Endurant, te, *a.* صبرلو saberle.

Endurcir, *v. a.* سرتلتمك sértlétmék, sértéltmek; s' —, *v. r.*

سرتلنمك sértlénmék, سرتلمك sértélmék.

Endurer, *v. a.* چكمك tjékmék (adje, aghre); طيانمق dayanmak.

Énergie, *f.* تأكيد téékid; قوت kouvvét.

Énergiser, *v. a.* قوتلندرمك kouvvétléndirmék.

Énergumène, *m. et f.* جنلو djinli, جن طوتان djin toutan.

Énerver, *v. a.* سكرك قوتن كسمك sinirin kouvétin késmék.

Enfaîteau, *m.* كرميد kirémid.

Enfance, *f.* چوجقلق tjodjouklouk.

Enfançon, *m.* چوجوجق tjodjoudjak.

Enfant, *m. et. f.* چوجق tjodjouk.

Enfantement, *m.* طوغرمه doghourma.

Enfanter, *v. a.* طوغرمق doghourmak.

Enfantillage, *m.* چوجق حركتى tjodjouk harékéti.

Enfantin, ine, *a.* چوجقجه tjodjoukdja.

Enfariné, ée, *p. et. a.* اون سرپلمش oun sérpilmich; **fa.* بولاشق boulachek.

Enfariner, *v. a.* اونلمق ounlamak, اون اكمك سرپمك oun ékmék, sérpmék.

Enfer, *m.* جهنم djéhénném.

Enfermé, ée, *p. et. a.* قپالو kapale; sentir l'enfermé, كوفه قوقمق kufé kokmak.

Enfermer, *v. a.* اورتمك éurtmék, قپامق kapamak, پركتمك pérkitmék (pékitmék); حبس ايتمك haps etmék, قومق komak, طقمق tekmak; اطرافن چورمك étrafen tjévirmék; s'—, *v. r.* كتمك guitmék; صغمق seghmak, ايچنه كيرمك itjiné guirmék.

Enferrer, *v a.* دلمك délmék, بر ياندن بر يانه كچورمك bir yandan bir yana guétjirmék; دمره اورمق démiré vourmak.

Enfilade, *f.* صره صره اوطەلر sera sera odalar.

Enfiler, *v. a.* اكنه يه ايپلك كچورمك iynéyé iplik guétjirmék; ديزمك dizmék; اچمق (يول yol) atjmak; بشلمق (ثقتى لو لاف) sekentele laf) bachlamak; دلمك délmék; s'—, *v. r.* كندو اويوننى قپامق kéndi oyounounou kapamak.

Enfin, *ad.* اك صكره én sonra, عاقبت akebét, اخر aqher; صوك صوكى son sonou.

Enflammer, *v. a.* ياقمق yakmak, اتش ايتمك اورمق atéch étmék, vourmak; قزدرمق kezdermak.

Enfler, *v. a.* شيشرمك chichirmék, اوفلمك uflémék, قبارتمق kabartmak; *** قويلندرمك kaviléndirmék; مغرورلندرمق magh-

rourlandermak; —, *v. n. et* s'—, *v. r.* شيشمك chichmék.

Enflure, *f.* شيش chich, قبارجق kabardjek; — du coeur, مغرورلق maghrourlouk, فضوللق fodoullouk.

Enfoncement, *m.* درينلك dérinlik, ديب dib, چقور tjoukour.

Enfoncer, *v. a.* طقمق tekmak, صوقمق sokmak, باترمق batermak, چوكدرمك tjéukturmék, ايچنه كچورمك صوقمق itjiné guétjirmék, sokmak; چقورلتمق tjoukourlatmak; —, *v. n.* كوچمك guéutjmék, چوكمك tjéukmék; s'—, *v. r.* چقورلنمق tjoukourlanmak.

Enfonçure, *f.* ديب dib, چقور tjoukour.

Enforcir, *v. a.* قاويلتمك kavilétmék; — *v. n. et* s' —, *v. r.* قاويلنمك kavilénmék.

Enformer, *v. a.* قالبلمق kaleblamak.

Enfouir, *v. a.* كومك guéummék.

Enfourner, *v. a.* فرونه قومق صوقمق fourouna komak, sokmak; * *fa.* بشلمق bachlamak.

* Enfreindre, *v. a.* بوزمق bozmak, عكسنى ايتمك aksini étmék.

s'Enfuir, *v. r.* قاچمق katjmak, صاوشمق savouchmak, فرار ايتمك firar étmék; طاشمق tachmak; صزمق sezmak.

Enfumer, *v. a.* دوتون دوتسي ويرمك tutun, tutsu vérmék; دوتون ايله قرارتمق tutun ilé karartmak.

Enfutailler, *v. a.* فچيلره طولدرمق بصمق fetjelara doldourmak, basmak.

Engageant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas, خوش qhoch.

Engagement, *m.* رهين قومه réhin koma; رهين réhin; عهد ahd, قول kavl, سوز ويرمه séuz vérmé; جنكجي يازلمه djénkdji yazelma; جنك djénk, دوكش déuyuch.

Engager, *v. a.* رهين قومق ويرمك réhin komak, vérmék, رهينه قومق réhiné komak; جنكجي يازمق djénkdji yazmak; — à qc. بريني بر شيه مجبور ايتمك birini bir chéyé médjbour étmék, ايتدرمك éttirmék; s' — *v. r.* à qc. عهد ايتمك ahd étmék, كندوني بورجلو ايتمك kéndini bordjlou étmék; كيرمك (bir qhezmétè) guirmék; يازلمق yazelmak; pour q. كفيل اولمق kéfil olmak; — dans qc. بر پروزلو شيه دوشمك bir puruzlu chéyé duchmék; * بر شيه كيرمك bir chéyé guirmék, صوقلمق sokoulmak.

Engaîner, *v. a.* قننه صوقمق kenena sokmak.

Engeance, *f.* جنس djins, صوي soy.

Engelure, *f.* ناصر naser.

Engendrer, *v. a.* طوغرمق doghourmak, الرو كتورمك iléri guétirmék, پيدا ايتمك péydah étmék.

Enger, *v. a. fa.* بولاشترمق boulachtermak.

Engerber, *v. a.* دمت دمت ايتمك démét démét étmék; يغمق yeghmak.

Engin, *m. T.* منجنيك méndjénik (mandjelek), طولاب dolab; * حيله hilé.

Engloutir, *v. a.* يوتمق youtmak.

Engluer, *v. a.* اوكسه سورمك euksé surmék; s' —, *v. r.* اوكسه ده ياپشوب قالمق euksédé yapechep kalmak.

Engoncer, *v. a.* اثواب ايله چركنلتمك ésbab ilé tjirkinlétmék.

Engorger, *v. a.* طقامق tekamak.

Engouer, *v. a. fa.* بوغمق boghmak; s' —, *v. r.* اوكنمك éuyunmék.

s' Engouffrer, *v. r.* روزكار بر يرده حبس اولمق ruzguiar bir yérdé haps olmak.

Engouler, *v. a. fa.* بتون يوتمق butun youtmak.

Engourdir, *v. a.* دوتمز ايتمك toutmaz étmék; اويوشترمق ouyouchtourmak, s' —, *v. r.* طوتمزلنمق toutmazlanmak, طوتمز اولمق toutmaz olmak; اويوشمق ouyouchmak.

Engrais, *m.* بسى bési; فشقى fechke.

Engraisser, *v. a.* بسلمك béslémék, بسيه قومق bésiyé komak; فشقيلمق fechkelamak; ياغلمق yaghlamak, ياغ سورمك yagh surmék; s' —, *v. r.* ششمك chichmék, سميزلنمك sémizlénmék.

Engranger, *v. a.* انباره كتورمك ambara guétirmék.

Engraver, *v. a.* كمي قومه اوتورتمق guémiyi kouma otourtmak.

Engrener, *v. a. et n.* دوكمك (uyutméyé) déukmék; قوتلو يم ويرمك kouvétli yém vérmék; *T.* — la pompe, طلومبه يي اشلتمك touloumbaye ichlétmék; — bien ou mal, ايو يا فنا بجرمك éyi, ya féna bédjérmék; — *v. n. et* s' —, *v. r.* چرقلرك ديشي بر برينه كچمك tjarklaren dichi bir biriné) guétjmék.

Engrosser, *v. a. fa.* حامله كبه ايتمك hamilé, guébé étmék.

s' Engrumeler, *v. r.* كسلمك késilmék, طوپ طوپ اولمق top top olmak (kan, sud).

Enguenillé, ée, *a. fa.* يرتق مرتق yertek mertek.

Enhardir, *v. a.* يوركلندرمك yuréklendirmék, s' —, *v. r.*

جسورلنمق djéssourlanmak, یورکلنمك yuréklénmék.

Enharnacher, *v. a.* دوناتمق (at) donatmak.

Enigmatique, *a.* بلمجه کبی bilmédjé guibi.

Enigmatiquement, *a.* رمز ایله rémz ilé.

Enigme, *f.* بلمجه bilmédjé, معمّا mouamma.

Enivrant, te, *a.* سرخوش ایدیجی sérqhoch édidji, کیف ویرن kéyf vérén.

Enivré, ée, *p. et a.* سرخوش sérqhoch, ایچمش itjmich.

Enivrement, *m.* سرخوشلق sérqhochlouk.

Enivrer, *v. a.* سرخوش ایتمك sérqhoch étmék, مست ایتمك mést étmék, کیف ویرمك ایتمك kéyf vérmék, étmék; s' —, *v. r.* سرخوش مست اولمق sérqhoch, mést olmak; qui enivre toujours, بکری békri.

Enjambée, *f.* ادم adem.

Enjamber, *v. n. et a.* ادمنی اتمق ademene atjmak, اتلمق atlamak; اشمق achmak, کچمك guétjmék.

Enjaveler, *v. a.* بغدای یغمق boughday yeghmak.

Enjeu, *m.* اویونده قونان اقچه oyounda konan ahdjé.

***Enjoindre**, *v. a.* مخصوص بیورمق maqhsous bouyourmak, مخصوص تنبیه ایتمك maqhsous témbih étmék.

Enjôler, *v. a.* یلتاقلغله قاپمق الداتمق yaltakleghela kapmak, aldatmak.

Enjôleur, *m.* — euse, *f.* حیله کار hilékiar.

Enjolivement, *m.* زینت ziynét.

Enjoliver, *v. a.* دوناتمق donatmak.

Enjoué, ée, *a.* کیفلو kéyfli, شاد chaz.

Enjouement, *m.* کیفلولك kéyflilik.

s'**Enjuvencer**, *v. r.* کنجلك صاتمق guéndjlik satmak.

Enlacer, *v. a.* اورمك éurmék.

Enlaidir, *v. a.* چرکنلتمك tjirkinlétmék; *v. n.* چرکنلنمك tjirkinlénmék.

Enlangagé, *a.* دلباز dilbaz.

Enlever, *v. a.* قالدرمق kaldermak, قوپارمق koparmak, کیدرمك guidérmék; کوتورمك guéuturmék; المق almak, چقرمق tjekarmak.

Enligner, *v. a.* کرشه کوره دوزلتمك kiriché guéuré duzéltmék.

Enluminer, *v. a.* بویالمق boyalamak.

Ennemi, *m.* — mie, *f.* دوشمن دشمن duchmén (duchman); —, *a.* دشمن کبی duchman guibi.

Ennoblir, *v. a.* اعلى ايتمك aléa étmék, ايولتمك éyilétmék.

Ennui, *m.* جان صقنتيسى djan sekentese; قساوت kasafét.

s'Ennuiter, *v. r.* كجكمك guédjikmék.

Ennuyant, te, **Ennuyeux** — euse, *a.* جان صقاجق djan sekadjak, بزار ايديجى bézar édidji.

Ennuyer, *v. a.* جانني صقمق djanene sekmak; s' —, *v. r.* جانى صقلمق djane sekelmak, جان صقنديسى اولمق djan sekentese olmak.

Enoncer, *v. a.* شرح ويرمك chérh vérmék; s' —, *v. r.* كنديني بيان ايتمك kéndini béyan étmék.

Enonciation, *f.* بيان ايدش béyan édich, كلام kélam.

Enorgueillir, *v. a.* مغرورلندرمق maghrourlandermak; s' —, *v. r.* مغرورلنمق maghrourlanmak, فضوللنمق fodoullanmak.

Enorme, *a.* **Enormément**, *ad.* اورانسز oransez, حددن طشره haddén tachra (dichare).

Enormité, *f.* اورانسزلق oransezlek, نهايتسزلك nihayétsizlik; * مكروهلق mékrouhlouk.

Enquérant, te, *a. fa.* هر شي بلمك استين hér chéyi bilmék istéyén.

s'Enquérir, *v. r.* (à q. de qc.), صورشترمق sorouchtourmak, تجسس ايتمك tédjéssus étmék.

s'Enquêter, *v.* s'Enquérir.

Enraciner, *v. n. et* s' —, *v. r.* كوكلنمك kéuklénmék, كوك صالمق kéuk salmak.

Enragé, ée, *p. et a.* قدوز koudouz, قودرمش koudourmouch.

Enrageant, te, *a. f.* قودرديجي koudourdoudjou.

Enrager, *v. n.* قدورمق koudoúrmak.

Enrayer, *v. a.* تكرك ايسدلرن كچورمك tékérin ipsidlérin guétjirmék; زنجير كچورمك (tékérléyé) zéndjir guétjirmék.

Enrayure, *f.* تكرلكي طوتان tékérléyi toutan.

Enregistrer, **Enregîtrer**, *v. a.* كتوكه قيد ايتمك kutuyé kayd étmék.

Enrhumer, *v. a.* نوازل ايتمك névazil étmék; s' —, *v. r.* نوازل اولمق névazil olmak.

Enrichir, *v. a.* زنكينلتمك zénguinlétmék; * دوناتمق donatmat; s' —, *v. r.* زنكينلنمك zénguinlénmék.

Enrôler, *v. a.* عسكر جنكجى يازمق askér, djénkdji yazmak; s' — *v. r.* عسكر يازلق askér yazelmak.

Enroué, ée, *a.* بوغق سسلو boghouk sésli, سسي بوغق sési boghouk.

Enrouer, *v. a.* برينك بوغازنى طوتق

birinin boghazene toutmak, سسني كسمك sésini késmék.

Enrouement, *m.* بوغاز طوتلمەسي قصلمەسي صقلمەسي boghaz toutoulmase, keselmase, sekelmase.

Enrouer, *v. a.* برينك بوغازيني المق سسني كسمك birinin boghazene almak, sésini késmék; s' —, *v. r.* بوغازي طوتلمق صقلمق قصلمق boghaze toutoulmak, sekelmak, keselmak, سسى طوتلمق sési toutoulmak.

Enrouiller, *v. a.* كوفلندرمك kufléndirmék, *پاسلندرمق paslandermak; s' —, *v. r.* كوفلنمك kuflénmék, كوف طوتمق kuf toutmak.

Enrouler, *v. a.* دورمك durmék.

Enrue, *f.* اينلو و دريك اولك énli vé dérin évlék.

Ensablement, *m.* قومسال koumsal, صيغ segh.

Ensabler, *v.* Assabler.

Ensacher, *v. a.* چواله قومق tjouvala komak.

Ensanglanter, *v. a.* قانلمق kanlamak.

Enseigne, *f.* نشان nechan; بيراق bayrak, باندرا bandéra.

Enseigne, *m.* بيراقدار bayrakdar, سنجاقدار sandjakdar.

Enseigner, *v. a.* (qc. à q.), اوكرتمك éuyrétmék, تعليم ايتدرمك talim éttirmék; كوسترمك guéustérmék.

Ensemble, *ad.* برابر bérabér (barabar), بله bilé; — *m.* بتونى butunu.

Ensemencer, *v. a.* اكمك ékmék.

Ensevelir, *v. a.* كومك guéummék, دفن ايتمك défn étmék.

Ensorceler, *v. a.* فال بقمق اچمق fal bakmak, atjmak, بوكو ايتمك buyu étmék.

Ensorceleur, *m.* بوكوجى buyudju, فالجى faldje.

Ensoufrer, *v. a.* كوكرت توتسي ويرمك kukurt tutsu vérmék.

Ensouple, Ensuple, *f. T.* كوپريه kupriyé (aléat).

Ensuite, *prp.* de..., *et ad.* صكره sonra, بوندن صكره boundan sonra.

* s'Ensuivre, *v. r.* اردينه دوشمك ardena duchmék; اردي صره كتمك arde sera guitmék, اويمق ouymak; de qc. بر شيدن چقمق اولمق bir chéydén tjekmak, olmak.

Entaille, Entaillure, *f.* كرتك kértik, اك يري ék yéri.

Entailler, *v. a.* كرتمك kértmék, چندمك tjéndmék.

Entamer, *v. a.* كسمك késmék, چزمق tjezmak; يرتمق yertmak; بوزمق bozmak, صيرمق seyermak, *بشلمق bachlamak; se laisser —, صقالنى ال الينه

ويرمك sakalene él éliné vérmék, *fa.*

Entamure, *f.* كسك késik, يرتق yertek, صيرق seyrek; پارچه partja.

En tant que, c. هر نه قدرکه hér né kadar ki, قچانکه katjanki; کبي guibi.

Entassé, ée, *p. et a.* يغلمش yeghelmech; *fa.* homme entassé, طقناز کمسه teknaz kimsé.

Entasser, *v. a.* يغمق yeghmak, يغن يغن ايتمك yeghen yeghen étmék.

Ente, *f.* آشي فليزي ache filizi; آشلنمش اغاج achlanmech aghatj.

Entendement, *m.* عقل akl, فکر fikr.

Entendre, *v. a.* ايشتمك íchitmék, طويمق douymak; اکلامق anlamak (annamak); صانمق sanmak; *v. n.* استمك istémék; à qc. بر شيه راضي اولمق bir chéyé razi olmak; s'—, *v. r.* à, en qc. ايو اکاه اولمق éyi aguiah olmak; avec qc. بريله سوز بر ايتمك biriylé séuz bir étmék.

Entente, *f.* لغت معنيسي loughét manase.

Enter, *v. a.* آشلمق achlamak, آشي ايتمك ache étmék.

Enterré, ée, *p. et a.* کوملمش guéumulmuch, ياتور yater.

Enterrement, *m.* کومه guéummé, دفن défn; جنازه djénazé: ميت نمازي méyit namaze.

Enterrer, *v. a.* کومك guéummék, دفن ايتمك défn étmék, مزاره قومق mézara komak.

Entêté, ée, à (de qc.) کندو عقلني بکنمش kéndi aklene béyénmich.

Entêtement, *m.* عناد inad, کندو عقلني بکنمه kéndi aklene béyénmé.

Entêter, *v. a.* باشي دونمکه بشلامق bache déunméyé bachlamak, باشه اورمق bacha vourmak; * مغرورلندرمق maghrourlandermak; s'—, *v. r.* کندو عقلنه بر شي قومق kéndi aklena bir chéy komak, عناد ايتمك inad étmék.

Enthousiasme, *m.* الهام ilham, القا ilka.

Enthousiaste, *m. et f.* مجنون médjnoun.

Entiché, ée, *a.* چورومش tjurumuch; * (de qc.), بولاشق boulachek.

Entier, ière, *a.* بتون butun, بتوي butévi, تمام témam, تکميل tékmil; عنادجي inaddje; en son —, en leur —, بتون butun, اکسکسز éksiksiz.

Entièrement, *ad.* بتونجه butundjé, بز بتون buz butun, انداميله éndamiylé, بالتمام bittémam (bir témam).

Entité, *f. T.* ذات zat, وارلق varlek.

Entoir, *m.* آشی بچقیسی ache betjkese.

Entoiser, *v. a.* قولاجلمق kouladjlamak.

Entonner, *v. a.* فچیلره طولدرمق fetjelara doldourmak; مقامی اویدورمق makame ouydourmak; s'—, *v. r.* حبس اولمق (ruzguiar) haps olmak.

Entonnoir, *m.* خونی qhouni.

Entorse, *f. T.* چقمه tjekma, بورقلمه bourkoulma.

Entortiller, *v. a.* طولاشدرمق dolachdermak; s'— *v. r.* طولاشمق dolachmak.

Entourer, *v. a.* اطرافن چویرمك étrafen tjévirmék, طولاي كلمك dolayi guélmék.

Entours, *m. pl.* دائره daïré, اطراف étraf.

Entrailles, *f. pl.* قرنك ایچی karnen itji, بغرصقلر baghersaklar, اشكنبه ichkémbé; * آجیه adjema, مرحمت mérhamét; محبت mouhabbét.

s'Entr'-aimer, *v. r.* سوشمك sévichmék.

Entraîner, *v. a.* بله چكمك bilé tjékmék, سوركلمك suruklémék; كندوبه چكمك kéndiné tjékmék.

Entraves, *f. pl.* پایبند paybénd (payvand), كوستك kéusték; * بر نسنه bir nésne, شی chéy; كیرو قومه guéri koma.

Entre, *prp.* اراسنده arasenda, بیننده béynindé, مابیننده mabéynindé; ایچنده itjindé; d'—, ایچندن itjindén, اراسندن arasendan.

Entre-bâillé, ée, *a.* یاري اچق yare atjek.

s'Entre-baiser, *v. r.* اوپشمك éupuchmék.

s'Entre-battre, *v. r.* اوروشمق vourouchmak.

s'Entre-choquer, *v. r.* بر برینه اورلمق bir biriné vouroulmak.

Entre-colonnes, *f. pl.* Entre-colonnement, *m.* ایكی درك اراسي iki dirék arase.

Entre-couper, *v. a.* اراسنی كسمك arasene késmék.

Entre-deux, *m.* ارا ara, ارا یر ara yér, مابین mabéyn; تخته پرده taqhta pérdé; ارا دیواري ara douvare.

Entrée, *f.* قاپو kapou, كیرمجك یر guirédjék yér; ایچرو كرمه itjéri guirmé; بشلنغج bachlanghetj; الك ماتجه‌لر ilk mandjalar; طپراق باصدي toprak basde.

Entrefaites, *f. pl.* dans ces —, sur ces —. بو ارالق bou aralek, قچانكه ka(ha)tjanki.

s'Entre-frapper, *v. r.* اوروشمق vourouchmak.

Entregent, *m. fa.* شهريلك chéhrilik, چلبيلك tjélébilik.

s'Entre-égorger, *v. r.* بوغشمق boghouchmak.

Entrelacer, *v. a.* طولاشدرمق dolachdermak, اورمك éurmék.

Entre-ligne, *f.* ايكى چزغى ارا سنده اولان ير يازو iki tjizgui arasenda olan yér, yaze.

s'Entre-manger, *v. r.* بر برين يمك bir birin yémék.

Entremêler, *v. a.* ارا سنه ايچنه قرشدرمق arasena, itjiné karechtermak; s'—, *v. r. fa.* de qc. بر شيه قرشمق bir chéyé karechmak.

Entremets, *m.* كباب ايله يمش ارا سنده اولان مانجه kébab ilé yémich arasenda olan mandja.

Entremetteur, *m.* ميانجى miyandje.

Entremetteuse, *f.* پزونك قرى pézévénk kare.

s'Entremettre, *v. r.* ارايه كيرمك araya guirmék; de qc. بر شيه كيرمك bir chéyé guirmék, قرشمق karechmak.

Entremise, *f.* ارايه كيرمه araya guirmé, ميانجيلق miyandjelek.

Entreposer, *v. a.* مخزنه قومق mahzéné komak.

Entrepôt, *m.* مخزن mahzén.

* Entreprendre, *v. a.* اوزرينه اوستنه المق uzériné, ustuné almak, بوينونه المق boynouna almak; q. برينى قوالمق birini kovalamak; طوتمز ايتمك toutmaz étmék; ال اوزاتمق él ouzatmak.

Entrer, *v. n.* كيرمك guirmék, ايچرو كيرمك itjéri guirmék.

s'Entre-regarder, *v. r.* باقشمق bakechmak.

s'Entre-suivre, *v. r.* ارد ارده كلمك ard arda guélmék.

Entretemps, *m.* مابين mabéyn, ارالق aralek.

* Entretenir, *v. a.* ضبط ايتمك zabt étmék, طوتمق toutmak; بسلمك béslémék, صقلمق saklamak; qn. اكلندرمك éyléndirmék, سويلشمك séuyléchmék; s'—, *v. r.* اكلنمك éylénmék; كندوينى بسلمك kéndini béslémék.

Entretien, *m.* ييجك ايچجك yéyédjék itjédjék, نفقه nafaka; اكلنجه éyléndjé, لاقردي lakerde.

* Entrevoir, *v. a.* ياري كورمك yare guéurmék; * كيرودن سزمك guéridén sézmék, اوزاقدن بللمك ouzakdan béllémék; s'—, *v. r.* كورشمك guéuruchmék, بر برينه كيدوب كلمك bir biriné guidib guélmék.

Entrevue, *f.* كورشمه guéuruchmé.

* Entr'ouïr, *v. a.* ياري اشتمك yare ichitmék.

Entr'ouvert, te, *a.* ياري اچق yare atjek.

Entr'ouvrir, *v. a.* ياري ازاجق اچمق yare, azadjek atjmak.

Enumération, *f.* صايمه sayma, صرا ايله نقل sera ilé nakl.

Envahir, *v. a.* باصمق basmak, زور ايله قپمق zor ilé kapmak.

En vain, *ad.* نافله nafilé, بوشنه bochouna.

Enveloppe, *f.* صارغی sarghe; اورتی éurtu; حكيم لاپهسي hékim lapase.

Envelopper, *v. a.* صارمق sarmak, صارغيلمق sarguelamak; اورتمك éurtmék; لاپه اورمق lapa vourmak.

Envenimer, *v. a.* زهرلمك zéhirlémék, اغولمق aghelamak; * بدتر ايتمك béttér étmék; اجتمق adjetmak.

Envers, *prp.* قرشو karche; *T.* قماشك ترس طرفی koumachen térs tarafe; à l' —, *ad.* ترسنه térsiné, عكسنه aksiné, اردين اردين arden arden.

Envi, *m. a.* l' —, *ad.* بر برينه نسبت bir biriné nisbét.

Envie, *f.* قزقانمه kezkanma, قزقانجلق kezkandjlek, كونی guunu, حسد haséd, چكهمه tjékémé; استك isték, آرزو arzou, هوس havés; بك bén (bénk); شيطان طرناغی chéytan ternaghe.

Envieilli, ie, *a.* * اسكمش éskimich.

Envieillir, *v. a.* اختيارلتمق éqhtiyarlatmak.

Envier, *v. a.* حسد چكمك haséd tjékmék; قزقانمق kezkanmak, كونيلمك guunulémék; حسرت چكمك hasrét tjékmék; چكهمك tjékémémék; اوجندن اولمك oudjoundan éulmék.

Envieux, euse, *a.* قزقانيجی kezkanedje, كونيليجی guunuléyidji, حاسد hasid, چكهمين tjékéméyén.

Enviné, ée, *a.* شرابه قوقن charaba kokan.

Environ, *ad. et prp.* تخمينا taqhmina, همان ... قدر héman ... kadar, صانكه sanki, قراردن karardan.

Environner, *v. a.* اطرافن چويرمك étrafen tjévirmék, طولاي كلمك dolaye guélmék, محاصره ايتمك mouhaséré étmék.

Environs, *m. pl.* اطراف étraf.

Envisager, *v. a.* يوزينه باقق yuzuné bakmak; * باقق bakmak, دوشنمك duchunmék.

Envoi, *m.* يوللامه yollama, ارسال irsal.

Envoisiné, ée, *a. fa.* قوكشولو komchoulou.

s'Envoler, *v. r.* اوچمق outjmak; * كچمك guétjmék.

Envoyé, *m.* ايلچی iltji (éltji);

— de Dieu, رسول الله résoul oullah.

Envoyer, *v. a.* يوللامق yollamak, ارسال ايتمك irsal étmék.

Epais, isse, *a.* قالن kalen; قويو koyou; صق sek.

Epaisseur, *f.* قالنلق kalenlek; صقلق seklek.

Epaissir, *v. a.* قويولتمق koyoulatmak; — *v. n. et* s' — *v. r.* قويولنمق koyoulanmak.

Epamprer, *v. a.* اصمانك يپراقلرن قوپارمق asmanen yapraklaren koparmak.

Epancher, *v. a.* دوكمك déukmék.

Epandre, *v. a.* صاچمق satjmak, طاغتمق daghetmak; دوكمك déukmék; s' —, *v. r.* دوكلمك déukulmék.

Epanouir, *v. a.* * — la rate كيفلنمك kéyflénmék; s' —, *v. r.* اچلمق (چچك tjitjék) atjelmak, چچكلنمك tjitjéklénmék; * صولمق solmak.

Eparcet, *m.* بورچق يونجه‌سي bourtjak yondjase.

Epargnant, te, *a.* ايدارەجى idarédji.

Epargne, *f.* ايداره idaré, ايدارەجيلك idarédjilik; ايدارەدن ارتان idaréden artan.

Epargner, *v. a.* بر شيى آجيمق صاقنمق bir chéyi adjemak, sakenmak; اقجه‌يى اقجه‌يه آجيمق akdjéyi, akdjéyé adjémak, ناكسلك ايتمك nakéslik étmék; s' —, *v. r.* كندويه اجيمق kéndiné adjemak.

Eparpiller, *v. a.* طاغتمق daghetmak.

Epars, se, *a.* طاغنق daghenek.

Eparvin, Epervin, *m. T.* چرپمه tjerpma (aten).

Epaté, ée, *a.* nez —, يصى بورون yasse bouroun; verre — اياغى قريق قدح ayaghe kerek kadéh.

Epaule, *f.* اومز omouz, بود boud.

Epaulée, *f.* اومزلمه omouzlama.

Epauler, *v. a.* بودينى قرمق boudounou kermak; ارقه اولمق arka olmak.

Epaulette, *f.* اومزلق omouzlouk.

Epave, *a.* صاحبسز sahabsez, قپوسز kapousouz.

Epeautre, *m.* يارمه بغداي yarma boughday.

Epée, *f.* قلج keledj; * عسكرلك askérlik; — de mer, قلج بالغى keledj baleghe.

Epeler, *v. a.* هجالمك hédjélémék.

Eperdu, ue, *a.* شاشرمش chachermech.

Eperdument, *ad.* قتي kate, زيادەسيله ziyadésiylé.

Eperon, *m.* مهموز mahmouz; كمى بورنى guémi bournou.

Eperonnier, *m.* مهموزجي mahmouzdjou.

Epervier, *m.* اتمجه اغاجه atmadja; *T.* سرپمه اغ sérpmé agh; بورون باغی bouroun baghe.

Ephélides, *f. pl.* چغد tjeghed.

Ephémère, *a.* کونلك guunluk, یومیه yéuvmiyé; * قصه وقتلك kesa vaketlek.

Ephémèrides, *f. pl.* تقویم takvim, روزنامه ruznamé.

Ephialtes, *m.* اغر بصان agher basan.

Epi, *m.* بغدای باشی boughday bache, بشاق bachak; آتنك النندك تویی aten annenen tuyu.

Epice, *f.* بهار bahar.

Epicède, Epicèdion, *m.* ندبة nudbét (nudbé), رثاية risayét, جنازه وعظی djénazé vaze.

Epicer, *v. a.* بهارلمق baharlamak.

Epicerie, *f.* عطاریه attariyé (akdériyé), بهار الاتی bahar aléate; عطارلق attarlek.

Epicier, *m.* ière, *f.* عطار attar (akdér).

Epidémie, *f.* بولاشیجی مرض boulachedje maraz.

Epidémique, *a.* بولاشیجی boulachedje.

Epier, *v. n.* بشاقلنمق bachaklanmak, بشاق طوتمق bachak toutmak, بشاغه کلمك bachagha guélmék.

Epier, *v. a.* جاسوسلمق djasouslamak (tjachetlamak), یوقلامق yoklamak, جاسوسلق ایتمك djasouslouk (tjachetlek) étmék, کوزتمك guéuzétmék.

Epierrer, *v. a.* طاشلردن تمیزلك tachlaren témizlémék.

Epieu, *m.* حربه harba; زبقن zebken.

Epigramme, *f.* نکتهلو بیت nuktéli béyt, غزل ghazél.

Epilatoire, *a.* صاچ دوکیجی satj déukudju.

Epilepsie, *f.* طوتارق toutarek, صرع saraa, صرع خستهلغی saraa qhastaleghe, حواله havalé.

Epileptique, *a.* طوتارقلو toutarekle, صرعلو saraale, حوالهلو havaléli, اوچق طوتان outjouk toutan.

Epilogue, *m. T.* خاتمه qhatimé.

Epiloguer, *v. n. et a. fa.* قنامق kenamak, مسخرهیه المق masqharaya almak.

Epinards, *m. pl.* اصپناق espanak.

Epine, *f.* دکن dikén (tikén); * کوجلك guudjluk; — de dos, قبورغه کموکلری kabourgha kémikléri, اوکرغه onourgha, بل bél, اوکرغا کموکی onourgha kémiyi.

Epineux, euse, *a.* دکنلو dikénli; * مخاطرهلو mouqhatarale.

Epingle, *f.* طوپلو اکنه toplou iyné, طوپلو toplou; Epingles, *pl.* بخشش baqhchich, حلوالق hélvalek.

Epinglier, *m.* — ière, *f.* طوپلو

طوپلوجي آكندجي toplou iynédji, toploudjou.

Epiniers, *m. pl. T.* چالولق tjalelek.

Epinoche, *m.* قهوەنك اعلى سی kahvénin aléase; —*f.* برنوع چاي بالغی bir névĭ tjay baleghe.

Epiphanie, *f.* حوشان houchan, قيش ياري بيرامي kech yare bayrame.

Epiphore, *f. T.* كوزلرك اقدسی guéuzlérin akmase.

Epiplocèle, *f. T.* بر نوع دبّهلك bir névĭ débbélik.

Episcopal, le, *a.* اپسقپوسه متعلّق épiskoposa mutaallik.

Episcopat, *m.* اپسقپوسلق épiskoposlouk.

Epispastique, *a. et m.* دري قباردیجی déri kabardedje (iladj).

Epistolaire, *a.* style —. علم انشا ilmĭ incha.

Epitaphe, *f.* مزار يازوسي mézar yazese.

Epithalame, *m.* دوكن شعري duyun chiiri.

Epithète, *f.* وصف vasf, نعت naat, صفت sefat; لقب lakab (laghab).

Epitome, *m.* ايجاز idjaz, اجمال idjmal.

Epître, *f.* مكتوب méktoub, كاغد kiaghed, نامه namé.

Epizooitie, *f.* حيوانك بولاشق خستهلغی hayvanen boulachek qhastaleghe.

Eploré, ée, *a.* زاري زاري اغليان zari zári aghlayan.

Eplucher, *v. a.* آيرتلمق ayetlamak, تميزلمك témizlémék; دقّتلو تجسس ايتمك dekkétli tédjéssus étmék.

Epointé, ée, *a.* بلی قريق béli kerek.

Epointer, *v. a.* اوجنی قرمق oudjounou kermak.

Eponge, *f.* سونكر sunguér, *T.* نعل اوجی nal oudjou.

Eponger, *v. a.* سونكر ايله سلمك sunguér ilé silmék.

Epoque, *f.* تاريخ tariqh.

Epoudrer, *v. a.* توزنی سلكمك tozounou silkmék.

s'Epouffer, *v. r. fa.* كيزلو سوشمك guizli sivichmék.

Epouiller, *v. a.* كهله بت آيرتلمق kéhlé, bit ayetlamak, بته بقمق bité bakmak.

Epoulle, *f. T.* بر مصوره اپلك bir masoura iplik.

Epoullin, Epoulet, *m.* مصوره masoura.

Epoumonner, *v. a.* برينك صولغنی كسمك birinin soloughounou késmék.

Epoussailles, *f. pl.* دوكن duyun.

Epouse, *f.* اهل éhl, قري kare, عورت avrét; كلين guélin.

Epousée, *f.* كلين guélin.

Epouser, *v. a.* اولنمك évlénmék; * برينه بغلنمق biriné baghlanmak; s'—, *v. r.* بر بريني الملق bir birini almak.

Epoussetter, *v. a.* كفهلمك kéfélémék, توزيني سلكمك tozounou silkmék; *fa. برني دوكمك birini dĕuymék.

Epoussette, *f.* كفه سپوركهسى kéfé supurguési, كفه kéfé.

Epouvantable, *a.* اوركجك urkédjék, قورقولو korkoulou.

Epouvantail, *m.* قورقولق korkoulouk.

Epouvanter, *v. a.* قورقتمق korkoutmak, اوركتمك urkutmék; s'—, *v. r.* قورقمق korkmak, اوركمك urkmék.

Epoux, *m.* اهل éhl, قوجه kodja, اركك érkék, ار ér; —, *pl.* قري قوجه kare kodja.

* **Epreindre**, *v. a.* صقمق (souyounou) sekmak.

s'Eprendre, *v. r.* (pour q.), بر كمسهيه اسير اولمق bir kimséyé yésir olmak.

Epreuve, *f.* تجربه tédjrubé, صنامه senama, دنمه dénémé.

Epris, se, *a.* (de) اسير اولمش yésir olmouch.

Eprouver, *v. a.* دنمك dénémék, صنامق senamak, تجربه ايتمك tédjrubé étmék; طويمق douymak.

Epucer, *v. a.* پيره ايرتلمق piré ayetlamak; s'—, *v. r.* پيرهلنمك pirélénmék.

Epuiser, *v. a.* قوروتمق kouroutmak, دوكتمك tukétmék.

Epurer, *v. a.* تميزلمك témizlémék, طورلتمق douroultmak; s'—, *v. r.* طورلق douroulmak.

Equarrir, *v. a.* دورت كوشه كسمك déurt kiéuché késmék.

Equateur, *m. T.* معدل ليل و نهار mouaddilĭ léylu nihar; ligne de —. خط استوا qhattĭ ustuva.

Equerre, *f. T.* شاول chavoul, شاهول chahoul.

Equestre, *a.* اتلو atle (sourét).

Equidistant, te, *a. T.* بر اوزاقلقده bir ouzaklekda.

Equilatéral, le, *a. T.* هر طرفي بر hér tarafe bir.

Equilibre, *m.* دنك dénk.

Equinoxe, *m. T.* كيجه كوندز برابرلكى guédjé guunduz béraberliyi.

Equipage, *m.* طاقم دائره takem daïré; قب قجاق kap kadjak; ات عربه at araba; اثواب ésbab, اوروبا ourouba; كمي طايفهسى guémi tayfase.

Equipée, *f.* فكرسزلك fikirsizlik.

Equiper, *v. a.* كمى طوناتمق guémi donatmak, دوناتمق donatmak.

Equipoller, *v. a.* (qn.), *et v. n.*

(à qc.), بر بهاده طارتيده اولمق bir pahada, tarteda olmak.

Equitable, *a.* طوغري doghrou, درست durust, عادل adil, انصافلو insafle.

Equitation, *f.* اته بنمه ata binmé.

Equité, *f.* انصاف insaf, عدالت adalét, درستلك durustluk.

Equivalent, te, *a.* بر بهاده اولان bir pahada olan.

Equivalent, *m.* بدل bédél, بر بهاده طرتيده شي bir pahada, tarteda chéy.

Equivoque, *a.* ايكي فكرلو معنالو iki fikirli, manale, تجنيس tédjnis; * — *f.* ايكي فكرلولك iki fikirlilik.

Equivoquer, *v. n.* تجنيس سويلمك tédjnis séuylémék, يازمق yazmak; s' —, *v. r. fa.* يكلش سويلمك yanlech séuylémék, ياكلمق yanelmak.

Erable, *m.* چنار اغاجي tjenar aghadje.

Eradication, *f. T.* كوكندن چقرمه kéukundén tjekarma.

Erafler, *v. a.* يرتمق yertmak, صيرمق seyermak.

Erailler, *v. a.* چكشترمك tjékichdirmék.

Erater, *v. a.* طلاق كسمك dalak késmék.

Ere, *f.* تاريخ tariqh.

Erection, *f.* دكمه dikmé, دكش dikich.

Ereinter, *v. a.* بلني قرمق (hayvanen) bélini kermak.

Érémitique, *a.* ابطاله متعلق abdala mutaallik.

Ergo, c. اويله ايسه éuylé isé, امدي imdi; — *f. fa.* صوك son; — — glu, بو بوش bou boch.

Ergot, *m. T.* حيوان مهموزي hayvan mahmouzou.

Ergoté, ée, *a.* مهموزلو mahmouzlou.

Ergoter, *v. n.* تتيزلنمك titizlénmék.

Ergoteur, *m. fa.* نزاعجي nizadje.

Ériger, *v. a.* قالدرمق kaldermak; دكمك dikmék, ايجاد ايتمك idjad étmék; s' —, *v. r.* كندويي صايمق kéndini saymak.

Ermitage, *m.* زاهدلك zahidlik, ابطاللق abdallek.

Ermite, *m.* زاهد zahid, ابطال abdal.

Erotique, *a.* عشقه داير achka daïr.

Errant, te, *a.* ياكلن yanelan.

Errer, *v. n.* يكلمق ياكلمق yanelmak; يولن شاشرمق yoloun chachermak.

Erreur, *f.* ياكلش يكلش yanlech, قصور kousour, غلط ghalat, سهو séhv.

Erroné, ée, *a.* ياكلشلو yanlechle, غلطلو ghalatle.

Eructation, *f.* ككيرش guéyirich.

Erudit, *a. m.* اوقومش okoumouch, عالم alim.

Erudition, *f.* تعليم téalim; اوقومشلق okoumouchlouk.

Erugineux, euse, *a.* كوفلو kuflu.

Eruption, *f.* ديشارى اورمه dichare vourma; ديشارى صچرامه dichare setjrama, خروج qhouroudj.

Erysipèle, *f. T.* يلانجق yelandjek.

Escabeau, *m.* Escabelle, *f.* اياق طيايجق اسكمله ayak dayayadjak iskémlé.

Escadre, *f.* كچوك طونانمه kutjuk donanma.

Escadron, *m.* اتلو بلوكى atle béuluyu.

Escalader, *v. a.* بر قلعه يه نردبان قويوب چقمق bir kaléyé mérdivén koyoub tjekmak.

Escale, *f. T.* faire — dans un port, بر ليمانه كيرمك bir limana guirmék.

Escalier, *m.* نردبان nérduban (mérdivén).

Escamoter, *v. a.* چاپجق غيب ايتمك tjapedjak ghayb étmék, ال چاپقلغيله المق él tjapeklegheyla alınak; چالمق tjalmak.

Escamoteur, *m.* حقه باز hokkabaz; *fa.* الى اوزون éli ouzoun.

Escamper, *v. n. fa.* صاوشمق savouchmak.

Escarbillard, de, *a. fa.* كيفلو kéyfli.

Escarbot, *m.* بوجك béudjék.

Escarboucle, *f.* لعل léal; شبچراغ chéptjéragh (chémchitjerak).

Escarcelle, *f.* طوربا torba.

Escargot, *m.* سموكلو بوجك sumuklu béudjék, سليانغوز salyanguoz.

Escarmouche, *f.* كچوك جنك kutjuk djénk.

Escarmoucher, *v. a.* كچوك جنك ايتمك kutjuk djénk étmék.

Escarpe, *f. T.* خندكك ايچ ديوارى qhéndéyin itj douvare.

Escarpé, ée, *a.* دك dik, اوچروم outjouroum.

Escarper, *v. a.* دك ايتمك dik étmék.

Escarpin, *m.* قونده ره koundoura; خورا پابوجى qhora paboudjou.

Escarpolette, *f.* صالنجق salendjak.

Escarre, *f.* ياره قبوغى yara kaboughou; يارق yarek.

Esclandre, *m. fa.* رزالت rézalét; شماطه chamata.

Esclavage, *m.* كوله لك kéulélik.

Esclave, *m.* كوله kéulé, قول koul; —, *f.* خلايق qhalayek, جاريه djariyé; —, *a.* اسير كوله كبى ésir, kéulé guibi.

Escobarder, *v. n.* حيله كارلق قوللانمق hilékiarlek koullanmak.

Escogriffe, *m. fa.* قاپيجى kapedje, تيز قپان téz kapan; قبا كمسه kaba kimsé.

Escompte, *m. T.* فايزينى اشاغه وارمه faïzini achagha varma; فايز faiz.

Escompter, *v. a. T.* فايزينى اشاغه وارمق faïzini achagha varmak, تمسك بوزمق téméssuk bozmak.

Escopette, *f.* بر نوع توفنك bir névĭ tufénk.

Escorte, *f.* يولده بكجي yolda békdji; ارقداشلق arkadachlek.

Escorter, *v. a.* قورومق koroumak, ارقداشلق ايتمك arkadachlek étmék.

Escouade, *f.* اون نفرلك on néférlik.

Escourgée, *f.* مشين قمچى méchin kamtje.

Escourgeon, *m.* ارپه حاصلى يشلى arpa hasele, yéchili; قايش kayech.

Escousse, *f. fa.* آتلامه ايچون كيرو چكلمه atlama itjin guéri tjékilmé.

Escrime, *f.* پهلوانلق péhlivanlek, كورش طوتمه guuréch (guuléch) toutma.

Escrimer, *v. n.* كورشمك guuréchmék (guuléchmék), كورش طوتمق guuréch (guuléch) toutmak, پهلوان اوينامق péhlivan oynamak; s'—, *v. r. fa.* de qc. حقندن كلمك hakkendan guélmék.

Escrimeur, *m.* پهلوان péhlivan.

Escroc, *m.* فن ابله قپان fénn ilé kapan, طولاندريجي dolanderedje.

Escroquer, *v. a.* الداتمق aldatmak, طولاندرمق dolandermak.

Escroquerie, *f.* حيله كارلق hilékiarlek, فن بازلق fénn bazlek (féndbazlek).

Escroqueur, *m.* — euse, *f.* فن باز fénn baz (féndbaz), طولاندريجي dolanderedje.

Espace, *m.* ميدان méydan; ارا ara, مدت muddét, مابين mabéyn; مقدار mekdar.

Espacement, *m.* ارا يري ara yéri.

Espacer, *v. a.* ميدان ارا قومق méydan, ara komak, ارالمق aralamak.

Espadon, *m.* بر نوع ايكى اغزلو بيوك پاله bir névĭ iki aghezle béuyuk pala; قلج بالغى keledj baleghe.

Espale, *f. T.* حمله hamla.

Espalier, *m.* اغاج طياغى aghatj dayaghe; حمله hamla.

Esparcette, *f.* بورچق يونجه‌سي bourtjak yondjase.

Espèce, *f.* نوع névĭ, دورلو turlu, صوي soy, جنس djins; Espèces, *pl.* اجناس édjnas; اقچه akdjé; صورت sourét.

Espérance, *f.* اميد umid (oumoud).

Espérer, *v. a.* اومق oummak, اميد ايتمك oumoud étmék.

Espiègle, *a. et m. f. fa.* دلكي

tilki, قرناس kournas, زيرك zéyrék, شلاو chéllav; شقاجي chakadje.

Espiéglerie, *f. fa.* شلاولق chéllavlek, دلكيلك tilkilik.

Espion, *m.* — onne, *f.* جاسوس djasous (tjachoud).

Espionner, *v. a. et n.* جاسوسلمق djasouslamak (tjachetlamak), جاسوسلق ايتمك djasouslouk étmék.

Esplanade, *f.* ميدان méydan.

Espoir, *m.* اميد umid (oumoud).

Esprit, *m.* جان djan, روح rouh, فكر fikr, فراست firasét; زيركلك zéyréklik; قلب kalb, يورك yurék, كوكل guéunul; جن djinn, اجني édjinni, ديو div, dév; le Saint-Esprit, روح الله rouh-oullah.

Esquif, *m.* صندال sandal, قايق kayek.

Esquille, *f.* قريق كمك پارچه‌سي kerek kémik partjase.

Esquinancie, *f. T.* خناق qhounak (hunnak).

Esquine, *f. T.* ات بلى at béli; قنا قنا كوكي kena kena kéuku.

Esquipot, *m.* بربر چراقلرينك قونبرسي bérbér tjeraklarenen koumbarase.

Esquisse, *f.* الك رسم ilk résm, مسودّه musvéddé.

Esquiver, *v. a. et n.* صاوشمق savouchmak, چكلمك tjékilmék; چكنمك tjékinmék; s' — *v. r.* اوصلله سوشمك ousoulla sivichmék.

Essai, *m.* تجربه tédjrubé, صنامه senama, دنمه dénémé.

Essaim, *m.* آري سوريسي are surusu.

Essanger, *v. a.* چاشور اصلتمق tjamacher eslatmak.

Essarter, *v. a.* بر تارلايى يري تميزلمك bir tarlaye, yéri témizlémék, بركتلو ايتمك bérékélli étmék.

Essayer, *v. a. et n.* دكدمك دندمك dénémék, صنامق senamak, تجربه ايتمك tédjrubé étmék; de l'or —. التونك عيارينه بقمق altounoun ayarena bakmak.

Essayeur, *m. T.* عيارجى ayardje.

Esse, *f.* دنكل چويسي dinguil tjivisi.

Esseau, *m.* كرمت يرينه قونان پدروه kirémit yériné konan pédérva, شندره chindéré; بر نوع اغزي اكري كسر bir névï aghze éyri késér.

Essence, *f.* وارلق varlek, ذات zat; بهارلو ياغ baharle yagh.

Essentiel, elle, *a.* ذاتى zati, اصلى asli, اقتضالو iktizale.

Essentiel, *m.* الك باشلو شيي én bachle chéy.

Essieu, *m.* دنكل dinguil.

Essor, *m.* اوچمه outjma, هوالنمه havalanma.

Essorer, *v. a.* هوادە روزكارده قورتمق havada, ruzguiarda kou-

routmak; s' —, *v. r.* هوالنمق havalanmak, يوكسك اوچمق yuksék outjmak.

Essoriller, *v. a.* قولاقلريني كسمك koulaklarene késmék; *fa.* صاچلرين كسمك satjlaren késmék.

Essouflé, ée, *p. et a.* صولغي نفسي كسلمش soloughou, néfési késilmich.

Essoufler, *v. a.* نفسني كسمك néfésini késmék.

Essui, *m.* قورودجق ير kouroudadjak yér.

Essuie-main, *m.* ال يوز پشكري él, yuz péchkiri.

Essuyer, *v. a.* سلمك silmék, قوروتمق kouroutmak; چكمك tjékmék, صبر ايتمك sabr étmék.

Est, *m.* كون طوغيسي guun doghousou, شرق chark.

Estafette, *f.* مخصوص ادم maqhsous adam, ساعي saï (saye); تاتار tatar.

Estaffier, *m.* خدمتكار qhezmétkiar.

Estafilade, *f.* يوز يارهسي برمسي yuz yarase, bérési.

Estafilader, *v. a.* برينك يوزيني برملك birinin yuzunu bérélémék.

Estame, *f.* يپاغيدن اورمه yapaghedan éurmé.

Estaminet, *m.* دوتون پيوا ارقداشلري tutun, piva arkadachlare.

Estampe, *f.* بصمه صورت basma surét.

Estamper, *v. a.* بصمق basmak; سكه كسمك sikké késmék; طمغه‌لمق damgualamak.

Estampille, *f.* طمغه damgua

Estampiller, *v. a.* طمغه‌لمق damgualamak.

Estère, *f.* خصير qhaser (haser).

Estimable, *a.* معتبر mutébér, اعتبارلو itibarle, رغبتلو raghbétli.

Estimateur, *m.* بها كسيجي paha késidji, تخمينجي taqhmindji; — du vin اسمارهجي isti-maradje.

Estimation, *f.* تخمين taqhmin, بها كسمه paha késmé.

Estime, *f.* اعتبار itibar, رغبت raghbét.

Estimer, *v. a.* بها كسمك بچمك baha késmék, bitjmék, تخمين ايتمك taqhmin étmék; اعتبار رغبت ايتمك itibar, raghbét étmék; صانمق sanmak, ظن ايتمك zann étmék.

Estive, *f.* صفرا safra (guémidé).

Estoc, *m.* بر نوع قلج bir névï keledj; قلج اوجى keledj oudjou; اغاج كودهسي aghadj guéuvdési; سلسله silsilé (sinsilé), صوي soy.

Estocade, *f.* بر نوع اوزون قلج bir névï ouzoun keledj; اوروش

vourouch; *fa. دلنجيلك diléndjilik.

Estomac, *m.* معده midé.

s'Estomaquer, *v. r. fa.* قزمق kezmak, جانى صقلمق djane sekelmak.

Estomper, *v. a. T.* قوري بويه ايله رسم چكمك kourou boya ilé résm tjékmék.

Estrade, *f.* صوفه soufa.

Estragon, *m.* يلان يصديغى yelan yasdeghe.

Estrapasser, *v. a.* پك يورمق (bir ate) pék yormak.

Estrasse, *f.* ايپك پروزي ipék puruzu, پروز puruz.

Estropiat, *m. fa.* طوپال دلنجي topal diléndji.

Estropié, ée, *p. et a.* طوپال topal; دلسز dilsiz; چولاق tjolak.

Estropier, *v. a.* طوپال دلسز چولاق ايتمك topal, dilsiz, tjolak étmék.

Esturgeon, *m.* مرسين بالغى mérsin baleghe.

Et, *c.* و vé, هم hém.

Établage, *m.* اخور كراسى aqher kirase.

Étable, *f.* اخور aqhor (aqher).

Établer, *v. a.* اخوره قومق چكمك aqhera komak, tjékmék.

Établi, *m.* دستگاه déstguiah (tézguiah), پيشتخته pichtaqhté (péchtaqhta).

Établir, *v. a.* دكمك dikmék, قويلمك kavilémék, يرلشترمك yérléchtirmék; تدارك ايتمك tédarik étmék; تعين ايتمك téayin étmék; عادت ايتمك adét étmék; پيدا ايتمك péydah étmék; s'—, *v. r.* يرلشمك yérléchmék, ير yér, تمل طوتمق témél toutmak, تمللنمك teméllénmék; الش ويرشه بشلمق alech vériché bachlamak; طاقم دائره دوزمك takem daïré duzmék; الرو يوزه كلمك iléri, yuzé guélmék.

Étage, *m.* قات kat, قدمه kadémé; صره sera; * درجه térédjé; حال hal.

Étagères, *f. pl.* راف raf.

Étaie, *f.* طياق dayak.

Étaim, *m.* تفتك tiftik.

Étain, *m.* قلاي kalay.

Étal, *m.* قصّاب دستگاهي kassab tézguiahe.

Étalage, *m.* يايمه yayenma, مال پزاره چقرمه mal pazara tjekarma; ير كراسي (پزارده pazarda) yér kirase; كندوني كوسترش kéndini guéustérich.

Étaler, *v. a.* مال ديزمك يايمق mal dizmék, yayenmak.

Étalier, *m. T.* قصّاب kassab.

Étalon, *m.* آيغر ayguer; طغعلو طارقى اولچي damguale tarte, éultju.

Étalonner, *v. a.* طرتى اولچي طغعلمق tarte, éultju damgualamak, عيار ايتمك ayar étmék.

Étamage, *m.* قلايلمه kalaylama.
Étambot, Étambord, *m.* قچ ketj (guéminin).
Étamer, *v. a.* قلايلمق kalaylamak,
Étameur, *m.* قلايجي kalaydje.
Étamine, *f.* الكلك éléklik; بورنجك burundjuk.
Étamper, *v. a. T.* نعله دلك دلمك nala délik délmék.
Étancher, *v. a.* طوردرمق dourdourmak, كسمك késmék, طقامق tekamak, اقمز ايتمك akmaz étmék.
Étançon, *m.* طياق dayak.
Étançonner, *v. a.* طياق اورمق dayak vourmak, طيامق dayamak.
Étang, *m.* حوض havouz, كول guéul.
Étape, *f. T.* اسكله iskélé; كچيجي عسكرك يوميه‌سي guétjidji askérin yévmiyési.
Étapier, *m.* ذخيره اميني zaqhiré émini.
État, *m.* حال hal, حالت halét, احوال éhval; قايمه kayimé, دفتر téfter; اولكه éulké, مملكت mémlékét; *faire — (de), اعتبار ايتمك itibar étmék; (que), ظن قياس ايتمك zann, keyas étmék; États, *pl.* ضابطان zabitan.
Étau, *m.* منكنه ménguéné; دكانجق tukyandjek.

Étayer, *v. a.* طيامق dayamak, طياق اورمق dayak vourmak.
Été, *m.* ياز yaz.
*Éteindre, *v. a.* سوندرمك séundurmék, سويندرمك séuyundurmék; باصدرمق bastermak, يوق ايتمك yok étmék, دوكتمك tukétmék; s' — *v. r.* سونمك séunmék, سوينمك séuyunmék.
Éteint, te, *p. et a.* سوينمش séuyunmuch.
Étendard, *m.* اتلو براغي atle bayraghe, سنجاق sandjak; l' — céleste, سنجاق شريف sandjakĭ chérif; بانديرا bandiéra.
Étendre, *v. a.* يايمق yaymak, سرمك sérmék, كرمك guérmék, اچمق atjmak, اوزاتمق ouzatmak; بوللاتمق bollatmak; بيوتمك béuyutmék; s' —, *v. r.* يايلمق yayelmak, يايمق yayenmak.
Étendue, *f.* يايلمه yayelma, اوزاقلق ouzaklek, بيوكلك béuyukluk; طپراق toprak, اولكه éulké; مدت muddét, زمان zaman.
Éternel, elle, *a.* ابدي ébédi.
Éternel, *m.* ابدي اولان ébédi olan, الله allah.
Éternelle, *f.* قره‌باش اوتی karabach otou.
Éterniser, *v. a.* ابدی ايتمك ébédi étmék.
Éternité, *f.* ابديلك ébédilik, ابد ébéd, ابديت ébédiyét, دايملق dayemlek.

Éternuer, *v. a.* انكسرمق ansermak.

Éternument, *m.* انكسرق anserek.

Étêter, *v. a.* باشنی كسمك (aghadjen) bachene késmék.

Éteuf, *m.* طوب top (oynanan).

Éteule, Esteuble, *f.* انكز anez, صمان تویی saman tuyu.

Éther, *m.* هوا hava.

Éthéré, ée, *a.* هوایی havaï.

Éthique, *f. T.* علم ادب اركان ilmĭ édéb, érkian.

Étier, *m.* اوجی دكزه اولان خندك oudjou dénizé olan qhéndék.

Étinceler, *v. n.* قغلجم اتمق صاچمق kegheldjem atmak, satjmak.

Étincelle, *f.* قغلجم kegheldjem (keveldjem).

Étique, *a.* ورملو vérémli.

Étiqueter, *v. a.* نشان ایتمك nechan étmék, اوستنه تذكره یازمق ustuné tézkiré yazmak, اوستنی یازمق ustunu yazmak.

Étiquette, *f.* بر شي اوزرینه تذكره bir chéy uzérĭné tézkiré; اوست یازوسی ust yazese, عنوان unvān; توره دولت turéï dévlét.

Étirer, *v. a. T.* كرمك guérmék.

Étisie, *f.* ورم vérém.

Étoffe, *f.* قماش koumach; *fa.* قماش koumach, صوي soy.

Étoffer, *v. a.* اقتضا اولان شیله دوناتمق iktiza olan chéyilé donatmak.

Étoile, *f.* یلدز yeldez.

Étoilé, ée, *a.* یلدزلو yeldezle.

Étonnant, te, *a.* شاشلجق chacheladjak, عجایب adjayib.

Étonner, *v. a.* شاشرمق chachermak, حیران ایتمك hayran étmék; s' —, *v. r.* (de qc.), شاشمق chachmak, تعجب ایتمك téadjub étmék; اورككمك urkmék.

Étou, *m.* صالخانه salaqhané (salahana), قصاب دكانی kassab dukyane.

Étouffant, te, *a.* نفس طارلندریجی néfés darlanderedje; نفسی طار néfési dar.

Étouffer, *v. a. et n.* بوغمق boghmak; بصدرمق bastermak.

Étoupe, *f.* استپو ustupu.

Étouper, *v. a.* استپولك ustupulémék.

Étouperie, *f.* استپو بزي ustupu bézi.

Étourderie, *f.* فكرسزلك fikirsizlik.

Étourdi, ie, *a.* فكرسز fikirsiz, سرسم sérsém.

Étourdir, *v. a.* شاشرمق chachermak, عقلن المق aklen almak, سرسملتمك sérsémlétmék; s'—, *v. r.* (de qc.) فكرنه بر شي قومق fikriné bir chéy komak.

Étourdissant, te, *a.* سرسملندریجی sérséméndiridji.

Étourdissement, *m.* شاشقنلق chachkenlek, سرسملك sérsémlik.

Étourneau, *m.* صغرجق segher-djek.

Étrange, *a.* نادر nadir, عجايب adjayib.

Étranger, ère, *a. et m. f.* يبانجي yabandje, غريب gharib.

Étranger, *v. a.* قومق kovmak, سوروب چقرمق surub tjekar-mak, قوالمق kovalamak; s'—, *v. r.* (de), بر يره كيدوب كلمز اولمق bir yéré guidib guélméz olmak.

Étranglé, ée, *p. et a.* بوغلمش boghoulmouch; دار طار dar; صق sek.

Étrangler, *v. a.* بوغمق boghmak; *دار قصه ايتمك* dar, kesa ét-mék.

Étranguillon, *m.* بوغاز قصلمسي (aten) boghaz keselmase.

Étrave, Étable, *f.* كمي باشي guémi bache.

Être, *v. n.* اولمق olmak, وار اولمق var olmak; طورمق dourmak, متعلّق اولمق mutaallik olmak; —, *m.* وارلق varlek, ذات zat, وجود vidjoud.

Étrécir, *v. a.* طار دار ايتمك dar étmék, طارلتمق daraltmak, اينسزلتمك énsizlétmék; s' —, *v. r.* طار اينسز اولمق dar, énsiz olmak, طارلمق daralmak, اينسزلنمك énsizlénmék; *T*, چكلمك tjékilmék, قاچمق katj-mak.

*Étreindre, *v. a.* صق بغلمق seke baghlamak, صقمق sekmak, بوغمق boghmak.

Étrenne, *f.* يكي يل بخشيشي yéni yel baqhchichi; سفته sif-ta; * بر شيك الك قوللانلمسي * bir chéyin ilk koullanelmase.

Étrésillon, *m.* طياق dayak.

Étrésilloner, *v. a.* طياق اورمق قومق dayak vourmak, komak.

Étrier, *m.* اوزنكي uzéngui (éu-zéngui).

Étrière, *f.* اوزنكي قايشي uzéngui kayeche.

Étrille, *f.* قشاغي kachaghe.

Étriller, *v. a.* قشاغيلمق kacha-ghelamak, *بر ايو دوكمك* bir éyi déuymék.

Étriper, *v. a.* بر حيوانك قرنن بوشاتمق bir hayvanen karnen bochatmak.

Étriqué, ée, *a. fa.* پك طار pék dar.

Étrivière, *f.* اوزنكي قايشي uzén-gui kayeche; *pl.* قمچي kamtje.

Étroit, te, *a.* دار طار dar; اينسز énsiz; * سرت sért, كسكين késkin.

Étron, *m.* بوق bok, نجاست né-djasét.

Étronçonner, *v. a.* بر اغاجن باشن بتون كسمك bir aghadjen ba-chen butun késmék.

Étude, *f. T.* تحصيل علم tahsili ilm, اوكرنمه éuyrénmé; علم ilm

(ilim); عالملك alimlik; اوکرندجك اوطه éuyrénédjék oda; یازوخانه yazeqhané, اوطه oda.

Étudient, *m.* طالب talib, علمه طالب ilmé talib, سوخته soqhté (softa), اوکرنیجی éuyrénidji.

Étudié, ée, *p. et a.* اوقومش okoumouch; بکزر bénzér; یاپمه yapma.

Étudier, *v. a. et n.* علمه چالشمق ilmé tjalechmak, علم اوکرنمك ilm éuyrénmék; دوشنمك duchunmék, فکر ایتمك fikr étmék; ازبر ازبردن اغزدن اوکرنمك ézbér, ézbérdén, aghezdan éuyrénmék; s'— *v. r.* (à qc.), چالشمق tjalechmak.

Étudiole, *m.* پیشتخته pichtaqhta (péchtahta), چکمجه tjékmédjé.

Étui, *m.* قاب kab, محافظه mouhafaza; — de mathèmatique, استوج estoudj.

Étuve, *f.* در اوطه‌سي tér odase, حمّام hammam.

Étuver, *v. a.* اصولله ییقامق ousoulla yeykamak.

Étuviste, *m.* حمّامجی hammamdje.

Étymologie, *f.* لغتك اصلن ارامه loughétin aslen arama.

Eufraise, *f.* کوز اوتی guéuz otou.

Eunuque, *m.* خادم qhadem.

Euphonie, *f.* قولاغه خوش کلمه koulagha qhoch guélmé; کوزل سس guuzél sés.

Euphonique, *a.* قولاغه خوش کلان koulagha qhoch guélén.

Euphorbe, Euphorbier, *m.* فرفیون férfiyon.

Eux, *pr. m. pl.* انلر anlér, onlar.

Évacuer, *v. a. T.* بوشاتمق bochatmak, تمیزلمك témizlémék, سورمك surmék.

s'Évader, *v. r.* قاچمق katjmak.

Évagation, *f.* عقل طاغلمه akel daghelma.

s'Évaltonner, *v. r. fa.* پك سربستلنمك pék sérbéstlénmék.

Évaluer, *v. a.* بها قیمت کسمك paha, keymét késmék, دکدرمك déydirmék, دکرینی سویلمك déyérini séuylémék.

Évangeliser, *v. a. et n.* انجیلدن وعظ ویرمك indjildén vaz vérmék.

Évangile, *m.* انجیل indjil, انجیل شریف indjilï chérif.

s'Évanouir, *v. r.* بایلمق bayelmak; کورنمز غیب اولمق guéurunméz, ghayb olmak.

Évanouissement, *m.* بایلمه bayelma.

Évaporé, ée, *p. et a.* اوچمش outjmouch; عقلی خفیف akle qhafif.

s'Évapover, *v. r.* بوغ اولوب اوچمق bough oloup outjmak; هوالنمق havalanmak.

Évaser, *v. a.* دلك اغز بيوتمك بوللاتمق délik, aghez béuyutmék, bollatmak; s' —, *v. r.* بوللانمق bollanmak.

Évasion, *f.* قورتلوش kourtoulouch.

Évêché, *m.* ابسقپوسلق épiskoposlouk.

Éveil, *m. fa.* خبر qhabér, طويرمه douyourma.

Éveillé, ée, *a.* اويانمش oyanmech; كيفلو kéyfli; — sur qc. دقت ايديجي dekkét édidji.

Éveiller, *v. a.* اوياندرمق oyandermak; * يوركلندرمك yuréklén-dirmék; s' —, *v. r.* اويانمق oyanmak.

Évènement, *m.* انجام éndjam, بتم bitim; ماجرا madjara.

Évent, *m.* بوزلمه bozoulma; يكي هوا yéni hava; *T.* صولق دلكي solouk déliyi.

Éventail, *m.* يلپازه yélpazé.

Éventailliste, *m.* يلپازه‌جي yélpazédji.

Éventaire, *m.* يمش سپدي yémich sépédi.

Éventé, ée, *a.* كسلمش késilmich; * عقلي خفيف akle qhafif.

Éventer, *v. a.* يلپازه صاللامق yélpazé sallamak; هوالندرمق havalandermak, روزكاره قومق ruzguiara komak; *T.* بر كزلو شي ميدانه چقرمق bir guizli chéyi méydana tjekarmak; s' —, *v. r.* هوالنمق havalanmak; راحيه‌سي قوقوسي كتمك rahiyési, kokousou guitmék, كسلمك késilmék.

Éventoir, *m.* اتش يلپازه‌سي atéch yélpazési.

Éventrer, *v. a.* حيوانك قرننى يارمق بوشاتمق hayvanen karnene yarmak, bochatmak.

Évêque, *m.* ابسقپوس épiskopos.

Éversion, *f.* الت اوست ايدش alt ust édich, يقلمه yekelma, خرابلق qharablek.

s'Évertuer, *v. r.* يكيدلنمك yiyidlénmék, ادم اولمق adam olmak.

Evidence, *f.* آشكاره‌لك achkiarélik, ظاهرلك zahirlik.

Evident, te, *a.* آشكاره achkiaré, بيان béyan, ظاهر zahir, عيان ayan.

Évincer, *v. a. T.* شرعاً متصرفندن چقرمق chéran moutasarrefendan tjekarmak.

Éviter, *v. a.* قاچنمق katjenmak, چكنمك tjékinmék, صاوشمق savouchmak, صاولمق savoulmak.

Évocation, *f.* جن چقرمه djin tjekarma; بر دعوايى بشقه شريعته قالدرمه bir davaye bachka chériata kalderma.

Évoquer, *v. a.* جن اجنّي طوپلمق دعوت ايتمك djin, édjinni toplamak, davét étmék.

Exact, te, *a.* دقتلو dekkétli.

Exacteur, *m.* خراج ويركو صاليانه

دیوشریجی qharadj, vérgui, salyané dévchiridji.

Exactitude, *f.* دقّتلولك dekkétlilik, دقّت dekkét.

Exagération, *f.* حدّدن طشره لاف haddén dichare laf, مبالغه mubalighé.

Exagérer, *v. a.* اوفرتمق ofourtmak, پك اشورمق pék achermak.

Exaltation, *f.* یوجه‌لتمه yudjélétmé; یوجه‌لك yudjélik, یوكسكلك yukséklik.

Exalter, *v. a.* یوقري قالدرمق yokare kaldermak, بیوتمك béuyutmék, مدح ایتمك médh étmék; الهام ایتمك ilham étmék.

Examen, *m.* امتحان imtihan, تفتیش téftich.

Examinateur, *m.* مفتّش mufét-tich.

Examiner, *v. a.* تفتیش ایتمك téftich étmék, سویلتمك séuylétmék.

Exanthème, *m. T.* قبارجق kabardjek.

Exaspérer, *v. a.* بدتر ایتمك béttér étmék; جانني صقمق djanene sekmak.

Exaucer, *v. a.* دكلمك diynémék, قولاق ویرمك اصمق koulak vérmék, asmak.

Excavation, *f.* اویمه oyma, قازمه kazma, چقور tjoukour.

Excédant, te, *a.* ارتان artan; — *m.* ارتمش artmech, باقي bake.

Excédé, ée, *a.* یورلمش yoroulmouch.

Excéder, *v. a.* اشمق achmak, اوته یاننه كچمك éuté yanena guétjmék, كچمك guétjmék; *fa.* qc. برینه چوق شی ایتمك biriné tjok chéy étmék; s'— *v. r.* de qc. اوفرتمق ofourtmak.

Excellence, *f.* اوستونلك ustunluk, یوجه‌لك yudjélik, كمال kémal, مكلّفلك mukélléflik; جنابلري djénabléri; par — كمال مرتبه kémalĭ mértébé.

Excellent, te, *a.* اوستون ustun, مكلّف mukélléf, اعلا aala, باش bach.

Excellentissime, *a. fa.* باشدن باش bachdan bach.

Exceller, *v. n.* (en, dans qc.), اوستون باش اولمق ustun, bach olmak, بر شیده كامل اولمق bir chéydé kiamil olmak.

Excepté, *prp.* غیري ghayri, ماعدا maada.

Excepter, *v. a.* چقرمق tjekarmak, اخراج ایتمك iqhradj étmék.

Exception, *f.* اخراج iqhradj, چقرمه tjekarma, چقمه tjekma.

Excès, *m.* تجاوز tédjavouz, افراط ifrat; اسرافجیلق israfdjelek, اولچوسزلك éultjusuzluk; چاپقنلق tjapkenlek, سفیهلك séfihlik; à l'—, jusqu' à l'—, افراط ایله ifrat ilé.

Excessif, ive, *a.* اولچوسز éul-

tjusuz, حدّدن زیاده haddén ziyadé.

Excise, *f.* ایچکی ویرکوسي itjki vérguisi.

Exciter, *v. a.* حرکته کتورمك harékété guétirmék, قندرمق kendermak; اویارمق oyarmak, اویاندرمق oyandermak.

Exclamation, *f.* فریاد féryad, فغان fighan.

* Exclure, *v. a.* چقرمق tjekarmak, محروم ردّ ایتمك mahroum, rédd étmék

Exclusion, *f.* ردّ rédd, محروملق mahroumlouk.

Excommunication, *f.* آفروس aforos, لعنت lanét (nalét).

Excommunier, *v. a.* افروس ایتمك aforos étmék, افروسلمق aforoslamak, محروم ایتمك mahroum étmék.

Excorier, *v. a. T.* دریسن قالدرمق dérisin kaldermak.

Excrément, *m.* بوق bok, نجاست nédjasét.

Excrescence, Excroissance, *f.* ارتقلمه بتن ات arteklama bitén ét.

Excrétion, *f. T.* آیرمه ayerma.

Excursion, *f.* چته tjété, اقن aken.

Excusable, *a.* عفو اولنجق af olounadjak.

Excuse, *f.* عذر دله éuzur dilémé, عذر éuzr.

Excuser, *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak, عفو ایتمك af étmék; de qc. بر شیله صاقنمق bir chéyilé sakenmak; s' —, *v. r.* عفو دلمك af dilémék, عذر دلمك éuzr dilémék.

Exécrable, *a.* مکروه mékrouh, اکراه اولیجق ikrah oladjak.

Exécration, *f.* اکراه ikrah; لعنت lanét.

Exécuter, *v. a.* تکمیل ایتمك tékmil étmék, باشه چقرمق کوترمك bacha tjekarmak, guéuturmék, اجرا ایتمك idjra étmék, یرینه کتورمك yériné guétirmék; جزاسن ترتیب ایتمك djézasen tértib étmék; *T.* شریعتدن برینك مالنی آلاجغی ایچون ضبط ایتدرمك chériatdan birinin malini aladjaghe itjin zabt éttirmék.

Exécuteur, *m.* — trice, *f.* باشه چقریجی bacha tjekaredje, بتوریجی bitiridji.

Exécution, *f.* بتورمكلك bitirméklik, اجرا idjra, ادا éda; اصمه asma, کسمه késmé; زور zor; شریعت یاردمی chériat yardeme (hak, aladjak itjin).

Exégèse, *f. T.* تلخیص télqhis.

Exégète, *m. T.* تلخیصی télqhisdji.

Exemplaire, *a.* اورنك ایچون اولان éurnék itjin olan; — *m.* اورنك éurnék.

Exemple, *m.* اورنك éurnék, تمثیل témsil.

Exemple, *f.* مشق méçhk; اورنك éurnék.

Exempt, te, *a.* (de qc.) آزاد azad.

Exempt, *m.* معاف mouaf, آزاد azad.

Exempter, *v. a.* q. de qc. برینی بر شیدن قورتارمق birini bir chéydén kourtarmak.

Exemption, *f.* قورتارش kourtarech, سلامت sélamét, ازادلق azadlek, قورتلش kourtoulouch.

Exercer, *v. a.* (q. à qc.), تعلیم ایتدرمك téalim éttirmék, اوکرتمك éuyrétmék, تعلیم ایتمك téalim étmék; قوللانمق koullanmak, اوزرینه طورمق uzériné dourmak; s' —, *v. r.* (à), تعلیم ایتمك téalim étmék, ادمان ایتمك idman étmék, اوکرنمك éuyrénmék.

Exercice, *m.* تعلیم téalim, ادمان idman; نظارت nazarét.

Exergue, *m. T.* سککه‌نك سنه یری sikkénin séné yéri.

s'Exfolier, *v. r. T.* بر کمك بدندن پارچه پارچه اولوب دوکلمك bir kémik bédéndén partja partja oloup déukulmék.

Exhalaison, *f.* بوغ bugh, بخار bouqhar.

Exhalation, *f. T.* بوغ ایتمه bough étmé, اوچورمه outjourma.

Exhaler, *v.a.* بوغ قوقو چقرمق ویرمك bough, kokou tjekarmak, vérmék; * — sa colère, اوکدسن چقرمق دوکمك éukésin tjekarmak, déukmék; s' —, *v. r.* بوغ اولوب چقمق اوچمق bough oloup tjekmak, outjmak.

Exhausser, *v. a. T.* یوکسلتمك yukséltmék.

Exhéréder, *v. a.* میراثدن محروم ایتمك چقرمق mirasdan mahroum étmék, tjekarmak.

Exhiber, *v. a. T.* کوسترمك guéustermék.

Exhorter, *v. a.* (à qc.), اوکت نصیحت ویرمك éuyut, nasihat vérmék, تنبیه ایتمك témbih étmék.

Exhumer, *v. a.* اولو چقرمق éulu tjekarmak.

Exigeant, te, *a.* چوق استین tjok istéyén.

Exigence, *f.* اقتضا iktiza, مقتضی mouktaza.

Exiger, *v. a.* استمك istémék, طلب ایتمك talab étmék.

Exigu, ue, *a. fa.* محلسز mahallsiz, افاق oufak.

Exiguité, *f.* افاقلق oufaklek, محلسزلك mahallsizlik, قلت kellét.

Exil, *m.* سورکنلك surguunluk, نفی néfi, سورکنلك یری surguunluk yéri.

Exilé, *f. m.* سورکن surguun.

Exiler, *v. a.* سورمك surmék, سورکن ایتمك surguun étmék;

s' —, *v. r.* بر يردن چكلمك bir yérdén tjékilmék.

Exilité, *f.* افـــاقـــلـــق oufaklek, محلّسزلك mahéllsizlik, قلّت kellét.

Existant, te, *a.* اولان olan, موجود mévdjoud, بولنان boulounan, واقع vake, وار var.

Existence, *f.* وار var, وارلق varlek, موجودلق mévdjoudlouk.

Exister, *v. n.* وار موجود اولمق var, mévdjoud olmak, اولمق olmak, طورمق dourmak.

Exoine, *f. T.* شريعته كلەمدكنه اثبات chériata guélémédiyiné isbat.

Exomphale, *f. T.* كوبك دوشمەسى guéubék duchmési.

Exorbitant, te, *a.* حدّدن زياده haddén ziyadé.

Exorciser, *v. a.* جن چقرمق djin tjekarmak.

Exorcisme, *m.* افسون afsoun.

Exorciste, *m.* افسونجي afsoundjou, جن چقارجى djin tjekaredje.

Exorde, *m.* سوز باشي séuz bache.

Exotique, *a.* يبانجي yabandje, غريب gharib.

Expansibilité, *f. T.* يايلغانلق yayelghanlek.

Expansible, *a. T.* يايلـغـان yayelghan.

Expansion, *f. T.* يايلمقلق yayelmaklek.

Expatrier, *v. a.* وطاندن قومق vétanendan kovmak; s' —, *v. r.* غربته دوشمك كتمك ghourbété duchmék, guitmék.

Expectorant, te, *a.* كوكس تميزلين guéuks témizléyén.

Expectoration, *f.* توكرك tukruk.

Expectorer, *v. a.* بلغام توكرك اتمق چقرسق balgham, tukruk atmak, tjekarmak.

Expèdient, *m.* چاره djaré, يول yol, طريق tarik; — *a.* مناسب minasib, لايق layek, واجب vadjib.

Expédier, *v. a.* يوللامق yollamak, ارسال ايتمك irsal étmék; بر شي چاپق بتورمك bir chéyi tjapek bitirmék; اخرته يوللامق aqhrété yollamak; يازمق yazmak.

Expéditeur, *m.* يوكجي yukdju; كمروكدن مال چقران guéumrukdén mal tjekaran.

Expéditif, ive, *a.* تيز téz, چاپق tjapek.

Expédition, *f.* يوللامه yollama, يوللنمه yollanma, ارسال irsal; جنكده بصقون djénkdé basken; بتورمه bitirmé; شريعت كاغدلرينك صورتى chériat kiaghetlarenen souréti.

Expérience, *f.* تجربه tédjrubé, وقوفلق voukouflouk, دنمه dénémé.

Expérimental, le, *a.* تجربه ايله اولان tédjrubé ilé olan.

Expérimenté, éе, *p. et a.* دنمش dénénmich, صنانمش senanmech, مجرب mudjérréb.

Expérimenter, *v. a.* دنمك dénémék, تجربه ايتمك tédjrubé étmék, صناسق senamek ; — *v. n.* بولمق boulmak, كورمك guéurmék (tédjrubé ilé).

Expert, te, *a.* صنانمش senanmech, دنمش dénénmich, پشمش pichmich, مجرب mudjérréb.

Expert, *m.* اش بلن ich bilén, دنيايى كورمش dunyaye guéurmuch, معرفت صاحبى marifét sahibi, امور كورمش oumour guéurmuch, اهل وقوف éhli voukouf.

Expiation, *f.* ديت diyét, كفارت kéfarét (kéférét).

Expier, *v. a.* ديت كفارت ويرمك diyét, kéférét vérmék, عفو ايتمك af étmék.

Expiration, *f.* وعده vadé ; بوغ چقمه bough tjekma.

Expirer, *v. n.* جان تسليم ايتمك djan téslim étmék, اولمك éulmék ; بتمك bitmék, تمام اولمق témam olmak ; — *v. a.* بوغ چقرمق bough tjekarmak.

Explicable, *a.* معنا ويريلور maana vérilir, تعبري قابل téabiri kabil.

Explicatif, ive, *a.* معنا ويرن mana vérén.

Explication, *f.* بيان béyan, شرح chérh, تعبير téabir, تفسير téfsir, معنا mana.

Explicite, *a.* بيان béyan, آشكاره achkiaré.

Expliquer, *v. a.* معنا ويرمك maana vérmék, اكلاتمق aniatmak, شرح تعبير تفسير ايتمك chérh, téabir, téfsir étmék ; ترجمه ايتمك térdjumé étmék.

Exploit, *m.* بيوك چوق ايش béuyuk, tjok ich, يكيدلك yiyidlik, قهرمانلق kahrimanlek.

Exploiter, *v. n.* شريعت خذمتن بتورمك (muhzur) chériat qhezmétin bitirmék ; —, *v. a.* بر چفتلكى اورمانى قوللنمق bir tjiftliyi, ormane koullanmak ; اشلمك (madén) ichlémék.

Explorateur, *m.* جاسوس djasous (tjachoud).

Explosion, *f.* طوپ اولان هوانك الت اوست اولمسي top olan havanen alt ust olmase ; كورلمه guurlémé.

Exportation, *f.* بشقه مملكته چقرمه bachka mémlékété tjekarma.

Exposant, *m.* — te, *f. T.* عرضحال ويرن arzouhal vérén, دعوا ايدن dava édén.

Exposé, *m. T.* تقرير الدعوا takrir uddava.

Exposer, *v. a.* ديشاري قومق چقرمق dichare komak, tjekarmak ; دكمك dikmék, طورغرمق dour-

dourmak, قومق komak; خرج ايتمك (kalb sikké) qhardj étmék; بلدرمك bildirmék, كوز اوكنه قومق guéuz éuyuné komak; اطرافيله نقل ايتمك étrafiylé nakl étmék; مخاطره‌يه قومق mouqhataraya komak; s' —, v. r. كندوينى مخاطره‌يه قومق kéndini mouqhataraya komak.

Exposition, f. ديشارى قومه dichare koma; تعبير téabir; شرح chérh; حال hal; اطرافيله اولان حكايت étrafiylé olan hikiayét; تقرير takrir.

Exprès, m. سعى saye, ادم adam.

Exprès, esse, a. آشكاره achkiaré, بللو bélli.

Exprèssement, ad. مستقلاً mustakelén, اب آشكاره ap achkiaré.

Expression, f. صقمه sekma, سوزمه suzmé; وصف vasf, كلام kélam, جواب djévab.

Exprimable, a. شرح ويريلور chérh vérilir; cela n'est pas — دله كلمز dilé guélméz.

Exprimer, v. a. صقمق sekmak, صوينى صقمق چقرمق souyounou sekmak, tjékarmak; تعبير بيان ايتمك téabir, béyan étmék, معنا شرح ويرمك maana, chérh vérmék.

Ex-professo, ad. جان و كوكلدن djan ou guéunuldén, مخصوصا maqhsousén.

Expulser, v. a. سورمك surmék: قومق kovmak, چقرمق tjekarmak.

Exquis, ise, a. اوكرتلنمش éuyurtlénmich, اعلا aala.

Exsiccation, f. T. قورتمه kouroutma.

Exsuccion, f. T. صوينى صورمه souyounou sorma.

Exsudation, f. T. ترلمه térlémé.

Extant, te, a. T. بولنان boulounan.

Extase, f. بى خودلق bi qhoudlouk (béyhoudlouk).

Extasié, ée, بى خود bi qhoud (béyhoud), كندودن كچمش kéndindén guétjmich.

s'Extasier, v. r. بى خود اولمق bi qhoud (béyhoud) olmak.

Extensibilité, f. يايلغانلق yayelguanlek.

Extensible, a. يايلغان yayelguan, يايلور yayeler.

Extension, f. يايلمقلق yayelmaklek, يايلش yayelech.

Exténuation, f. قوتدن دوشرمه kouvéttén duchurmé; T. كوچلدش kutjulduch, خفيفلتمه qhafiflétmé.

Exténué, ée, a. قوتدن دوشرمش kouvéttén duchurmuch.

Exténuer, v. a. قوتدن دوشرمك kouvéttén duchurmék; T. كوچولتمك kutjultmék.

Extérieur, re, a. ديشاريكى dichareki, دش طش dech.

Extérieur, *m.* دیشاریکی decha-reki, دیش طرفی dech tarafe.

Exterminateur, *m.* کوکنی کسیجی قورودیجی kéukunu késidji, kouroudoudjou, دوکدیجی tukédidji; ange — عزرایل azraïl.

Exterminer, *v. a.* اصلنی کوکنی کسمك aslene, kéukunu késmék, قوروتمق kouroutmak; یوق یوف ایتمك yok, youf étmék.

Externe, *a.* طش دیش dech, دیشاردن dichardan; —, *m.* یبانجی yabandje, دیشاردن اولان dichardan olan.

Extinction, *f.* سوینش séuyunuch, سویندرش séuyunduruch; یوق ایتمك yok (yogh) étmék.

Extirpateur, *m.* کوك قورودیجی kéuk kouroudoudjou.

Extirpation, *f.* کوکنی کسمه kéukunu késmé.

Extirper, *v. a.* کوکندن کوکیله قوپارمق kéukundén, kéukiylé koparmak, کوکنی کسمك قوروتمق kéukunu késmék, kouroutmak.

Extorquer, *v. a.* زور ایله یالتاقلغله القمق zor ilé, yaltakleghilé almak.

Extorsion, *f.* زور ایله استمه المه zor ilé istémé, alma.

Extraction, *f.* چقرمه tjekarma; طوغمه doghma, اصل asl, صوي soy.

*Extraire, *v. a.* چقرمق tjekarmak, اخراج ایتمك iqhradj étmék; اجمال ایتمك idjmal étmék, قصدسن چقرمق kesasen tjekarmak.

Extrait, *m.* اجمال idjmal; *T*, خلاصه qhoulasé.

Extraordinaire, *a. m.* عادتدن عادت دیشاري adéttén dichare, اولمیان شي adét olmayan chéy; نادر شي nadir chéy, سائر مصرف saïr masraf; عادتدن طشره اولان خبر کاغدي adéttén dichare olan qhabér kiaghede.

Extravagance, *f.* دیوانهلك divanélik, مناسبتسزلك minasibétsizlik.

Extravagant, te, *a.* دلوجه délidjé, مناسبتسز minasibétsiz.

Extravaguer, *v. n.* صایقلمق sayeklamak, عقلنه کلانی سویلمك aklena guéléni séuylémék.

s'Extravaser, *v. r. T.* طاشمق tachmak.

Extrême, *a.* زیادهسیله ziyadésiylé, غایت ghayét, شدید chédid, قتي kate; Extrèmes, *pl.* بر برینه مخالف شیلر bir biriné mouqhalif chéylér.

Extremité, *f.* اوج oudj, صوك son, اوته باشی euté bache, صوك دقیقه ساعت عاقبت akebét; son takiké, saat, زیاده محتاجلق ziyadé méuhtadjlek.

Extrinsèque, *a.* دیشاردن کلان dichardan guélén.
Exubérance, *f.* آرتقلمه arteklama.
Exulcérer, *v. a. T.* ششرمك chirmék, شش پیدا ایتمك chich péydah étmék.
Ezan, *m.* ازان ézan.
Eztéri, *m.* قان طاشی kan tache.

F.

Fable, *f.* مثل mésél (masal), قصّه kessé.
Fabricant, *m.* کارخانه‌جی kiarqhanédji, یاپیجی yapedje, استا ousta.
Fabrication, *f.* یاپمه yapma, یاپش yapech.
Fabrique, *f.* کارخانه kiarqhané (kérhana); یاپو yapou, بنا bina; کلیسا ارادي kilsé irade.
Fabriquer, *v. a.* یاپمق yapmak.
Fabuleux, euse, *a.* یلان yalan.
Fabuliste, *m.* یلان یپان اویدران yalan yapan, ouydouran, مثل اوقیان masal okouyan.
Façade, *f.* یاپو یوزي yapou yuzu.
Face, *f.* یوز yuz; طرف taraf; اوك éun; *کوسترش guéustérich; صورت sourét.
Facé, *a. fa.* bien —, mal —, ایو فنا چهره‌لو éyi, féna tjéhréli.
Facétie, *f.* لطیفه latifé, خوراته qhorata.
Facétieux, euse, *a.* لطیفه‌جی latifédji, خوراته‌جی qhoratadje, کولر یوزلو guulér yuzlu.
Facette, *f.* فاسته faséta.
Fâché, ée, *a.* کوکلسز guéunulsuz, طارغن darghen.
Fâcher, *v. a.* طارلتمق dareltmak, قزدرمق kezdermak; اججتمق adjetmak; se —, *v. r.* طارلمق darelmak.
Fâcheux, euse, *a.* جان صقه‌جق djan sekadjak, اوصاندریجی osanderedje; کوج guudj; عجایب adjaïb.
Faciende, *f. fa.* حیله hilé, فنّ fénn (fénd); کزلو سوز برلکي guizli séuz birliyi.
Facile, *a.* قولاي kolay; مظلوم mazlem, ملایم mulayim, یواش yavach; ایولك ایدیجی éylik édidji.
Facilité, *f.* قولایلق kolaylek; ملایملق mulayimlik; ایش بتورمه ich bitirmé.
Faciliter, *v. a.* قولایلمق kolaylamak, قولایلتمق kolaylatmak.
Façon, *f.* طرز tarz, یول yol, طور tavr, بچم bitjim, کسم késim, شکل chékl, اصول ousoul, اسلوب ousloub; کوسترش guéustérich; استادیه oustadiyé; اشلمه ichlémé; Façons, *pl.*

احوال éhval; زينت ziynét; de façon que, *ad.* اويلە كە éuylé ki, او طريق كە ou tarikki; sans façon, تكليفسز téklifsiz.

Façonner, *v. a.* بچمە كسمە قومق bitjimé, késimé komak, كوزللندرمك guuzéllindirmék, دوناتمق donatmak; اشلمك ichlémék; پشرمك pichirmék; — à qc. بر شيە الشترمق bir chéyé alechtermak; —, *v. n. fa.* اوزاتمق ouzatmak, تكليفلو اولمق téklifli olmak, نازلنمق nazlanmak.

Façonnier, ière, *a.* چوق نازلنان tjok nazlanan.

Facteur, *m.* وكيل vékil; مكتوب طاغدان méktoub daghedan; چالغى يپان tjalghe yapan; قمسيون komission.

Factice, *a.* تقليد taklid, ياپمە yapma.

Factieux, euse, *a. m.* فتنە fitné, مفسيد mufsid, حيلەباز hilébaz.

Faction, *f.* قوللق koullouk, قراول karaoul; فساد fésad.

Factionnaire, *m.* قوللق بكلين نفر koullouk békléyén néfér.

Factorage, *f. T.* قمسيونلق komissionlouk.

Factoton, *m.* هر شي يپان hér chéyi yapan.

Facture, *f. T.* موستره mostra, فاتوره fatoura, مال دفتري mal téftéri.

Faculté, *f.* قوّت ذاتى kouvvétiï zati, قدرت koudrét; قابليت kabiliyét; خصّيت qhassiyét, حقّ hakk; مدرّسلر mudérislér; Facultés, *pl.* اقتدار iktidar.

Fadaise, *f.* ياقشقسز شي yakecheksez chéy.

Fade, *a.* طاتسز دادسز tatsez; * كسك késik.

Fadeur, *f.* طاتسزلق tatsezlek, لذتسزلك lézétsizlik; مناسبتسزلك minasibétsizlik.

Fagopyrum, *m.* ارناود طاروسى arnavoud darese.

Fagot, *m.* چالى چرپى دمدي tjale tperpe démédi; دمت démét, قوجق koudjak; Fagots, *pl.* *fa.* بوش لاقردي boch lakerde, طرلدي derelte.

Fagotage, *m.* دمت بغلمە démét baghlama.

Fagoter, *v. a.* چالى دمدي بغلمق tjale démédi baghlamak; **fa.* الت اوست ايتمك alt ust étmék; مسخرە كبي كيدرمك masqhara guibi guéydirmék.

Fagotin, *m.* كينمش ميمون guéyinmich maymoun; * شقاجي chakadje.

Faguenas, *m.* فنا در قوقوسى féna tér kokousou.

Faible, *a.* ضعيف zayef, قوتسز kouvétsiz, زبون zaboun; —, *m.* ضعيفلق zayeflek: ضعيف طرف zayef taraf.

Faiblesse, *f.* ضعيفلق zayeflek, قوتسزلك kouvétsizlik; بايلمه bayelma.

Faiblir, *v. n.* ضعيفلنمق zayeflanmak, ضعيف اولمق zayef olmak.

Faïence, *f. T.* فغفوري تقليدي faghfouri (férfouri) taklidi, قبا چيني kaba tjini.

Failli, *m.* مفلس muflis (méuhluz), دوشكن duchkun.

Faillibilité, *f.* ياكليجيلق yaneledjelek.

Faillible, *a.* ياكليجي yaneledje.

*Faillir, *v. n.* ياكلمق yanelmak, يكلش ايتمك yanlech étmék; بتمك bitmék, دوكنمك tukénmék; ضعيفلنمق zayeflanmak, قوتسزلنمك kouvétsizlénmék; مفلس اولمق muflis olmak, دوشمك duchmék, بوزلمق bozoulmak.

Faillite, *f.* مفلسلك muflislik.

Faim, *m.* اجلق adjlek; Faim-canine, جوع الكلب djou ulkélb (djéhanĭkélp).

Faine, *f.* كولكن قاين قوزالغى guulguén, kayen kozalaghe.

Fainéant, te, *a. m. f.* حيلاز haylaz, بوش boch, تنبل témbél.

Fainéanter, *v. n. fa.* حيلاز اولمق haylaz olmak, حيلازلنمق haylazlanmak.

Fainéantise, *f.* حيلازلق haylazlek, تنبللك témbéllik.

*Faire, *v. a.* ايتمك étmék, ايلمك éylémék, قلمق kelmak, اشلمك ichlémék; يراتمق yaratmak; ياپمق yapmak; Faire faire, ياپدرمق yapdermak, ايتدرمك éttirmék; —, q. à qc. برنى بر شيه الشترمق birini bir chéyé alechtermak; avoir à — de, قوللنمق koullanmak; n'avoir que — de, قوللانمق koullanmamak; — *v. n.* ايو فنا طورمق éyi, féna dourmak; *T.* كاغد ويرمك قارمق kiaghet vérmék, karmak; il fait, در dir, اولور olour; se —, *v. r.* اولمق olmak, ياپلمق yapelmak; à qc. بر شيه الشمق bir chéyé alechmak.

Faisable, *a.* اولور olour, ياپلور yapeler, ايديلور édilir.

Faisan, *m.* سوكلون suylun, يبان طاوغى yaban tavoughou.

Faisandeau, *m.* سوكلون يوروسى suylun yavrousou.

Faisander, *v. n. et* se —, *v. r.* دوتونلنمك tutunlénmék (ét).

Faisceau, *m.* دست démét, باغ bagh.

Faiseur, *m.* — euse, *f.* اشجي ichdji, اشليجي ichléyidji, ياپوجي yapedje.

Faisselle, *m.* پينير قالبى péynir kalebe.

Faissier, *m.* سپت اورن sépét éurén, سپتجي sépétdji.

Fait, te, *p.* ياپمش yapmech,

اتمش étmich, ایدلمش édilmich, اولمش olmouch.
Fait, *m.* ایش ich, عمل amél, شي chéy; de —, *ad.* وقعا vakaa, گرچك guértjék; en — de, *ad.* مصلحتنده maslahatenda; si —, *ad. fa.* ظاهر zahir, البتده él-bétté; tout — à —, اصلا asla.
Faîte, *m.* او اورتوسي اوستی év éurtusu, ustu, چاتی tjate; دپه tépé.
Faîtière, *f.* کرمید kirémid.
Faix, *m.* یوك yuk, اغرلق agher-lek.
Falaca, *f.* فلقه falaka.
Falaise, *f. T.* اوچرم صوکناري یالی outjouroum sou kénare, yale.
Falbala, *m.* شرید chérid.
Fallacieux, euse, *a.* الدادیجي al-dadedje.
* Falloir, *v. i.* واجب اقتضا مجبور اولمق vadjib, iktiza, médjbour olmak; s'en —, اکسلمك ék-silmék; il faut — cela, لازم در بونی اتمك lazem der bounou étmék.
Falot, *m.* مشعله machala.
Falot, te, *a. fa.* کولجك guulédjék, مسخره masqhara.
Falotier, *m.* مشعلهجی machala-dje.
Falourde, *f.* چرپی چبوق دمدي باغی tjerpe, tjibouk démédi, baghe.
Falsificateur, *m.* تقلیدجی taklid-dji, یاپمهجي yapmadje, قلبزن kalbazan.
Falsifier, *v. a.* یاپمق yapmak, تقلیدینی یاپمق taklidini yapmak, قلبني چقرمق kalbene tjekar-mak.
Fâme, *f. T.* نام nam, ایو اد éyi ad.
Fâmé, ée, *a.* bien —, نامدار namdar, ادلو ناملو صانلو adle namle, sanle; mal —, بدنام bédnam.
Famelique, *a.* اج adj, طویمز doy-maz.
Fameux, euse, *a.* نامدار namdar, مشهور méchhour (ménchour), ادی چقمش ade tjekmech.
se Familiariser, *v. r.* تکلیفسزلنمك téklifsizlénmék, اودن اولمق év-dén olmak, الفت اتمك ulfét étmék.
Familiarité, *f.* تکلیفسزلك téklif-sizlik, الفت ulfét.
Familier, ière, *a.* تکلیفسز téklif-siz, اودن évdén, الشق ale-chek, الشقان alechkan; آشنا achna, معلوم maalum.
Famille, *f.* اهل عیال éhlĭ ayal, او بارق év bark, چورل چوجق tjoroul tjodjouk, او اوشاقلري év ouchaklare, سلسله silsilé.
Famine, *f.* قحط kahat, قحطلق ka-hatlek, قتلق ketlek.
Fanal, *m. T.* کمی فنری guémi fénéri; فنر fénér.

Fanatique, *a. m.* دين غيرتی کودن din ghayréti guudén, دين بر اوغرينه چالشان dinĭ bir oughrouna tjalechan.

Fanatisme, *m.* دين غيرتی کودمه din ghayréti guudmé.

Fane, *f.* نباتت يپراغی nébatét yapraghe.

Faner, *v. a.* اوت بچمك طوپلمق ot bitjmék, toplamak.

Fanfan, *m. fa.* چوجوجغز tjodjoudjoughaz.

Fanfaron, *m. a.* اوكينجی éuyunudju, كندوينی بكنمش kéndini béyénmich, اتوب طوتان atep toutan.

Fanfaronnade, Fanfaronnerie, *f.* اوكنمه éuyunmé, اتوب طوتمه atep toutma.

Fanfreluche, *f. T.* ججی بجی djidji bidji.

Fange, *f.* چامور tjamour.

Fangeux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou, چامورلق tjamourlouk.

Fanion, *m.* قلبه‌لق سنجاغی kalabalek sandjaghe.

Fanon, *m. T.* بوغازدن اصيلو اولان دری boghazdan asele olan déri; فاليانوسك بيقلری falyanozoun beyeklare; ات اياغنده قبا تويلر at ayaghenda kaba tuylér; Fanons, *pl.* چقق باغی tjekek baghe.

Fantasie, *f.* خيال qhéyal (qheyal), فكر fikr; قياس kéyas; كندوعقلنی بكنمه kéndi aklene béyénmé; خود رأيلك qhod rééylik.

Fantasque, *a.* خيالی qheyali; عجايب adjaïb.

Fantassin, *m.* يايا نفر yaya néfér.

Fantastique, *a.* خيالی qheyali; خود رأی qhod réèy.

Fantôme, *m.* خيال qheyal; ديو dév, جن djin; كولكه kéulgué.

Fanum, *m.* بتخانه poutqhané.

Faon, (فان), *m.* دیشی كيك dichi guéyik.

Faquin, *m.* چاپقن tjapken, خوارده qhovarda.

Faquinerie, *f.* چاپقنلق tjapkenlek.

Faraillon, *m.* كچوك قومسال kutjuk koumsal.

Farce, *f.* دولمه dolma, ايچ طولدرەجق شی itj doldouradjak chéy; خوراته qhorata, شقه chaka.

Farceur, *m.* شقه‌جی chakadje, مقلد moukallid.

Farcin, *m.* ات قوردی at kourdou.

Farcir, *v. a.* ايچينی طولدرمق itjini doldourmak.

Fard, *m.* قزللق kezellek, اقلق aklek, دوزكن duzguun; مداهنه mudahéné, آل al.

Fardeau, *m.* يوك yuk, اغرلق agherlek.

Farder, *v. a.* قزللق اقلق سورمك kezellek, aklek surmék.

Farfadet, *m.* جن djin, پری péri,

دیو div (dév); *fa. عقلی خفیف akle qhafif.

Farfouiller, v. n. الت اوست اولمق alt ust olmak; — v. a. ارامق aramak, الت اوست ایتمك alt ust étmék.

Faribole, f. fa. بوش لاقردی boch lakerde, مثل mésél (masal).

Farine, f. اون oun.

Fariner, v. a. اونلمق ounlamak, اون اکمك صاچمق oun ékmék, satjmak.

Farineux, euse, a. اونلو ounlou.

Farinier, m. اونجی oundjou.

Farinière, f. اون انباری oun ambare.

Farouche, a. یبانی yabani, انساندن اورکن insandan urkén.

Fascinage, m. چالی چرپی ایله اولان یاپو tjale tjerpe ilé olan yapou.

Fascination, f. کوز بایمه guéuz bayma.

Fascine, f. چالی چرپی tjale tjerpe, فونده founda.

Fasciner, v. a. بوکو ایتمك buyu étmék, کوز بایمق guéuz baymak.

Faséole, f. فسولیا fasoulya, بوکرلجه béuyruldjé.

Faste, m. طفره tafra, سلطنت saltanat, تکبرلك tékébburluk, بیوکلك béuyukluk, عنوان unvan (ulvan); * برلنمه béburlénmé.

Fastes, m. pl. تواریخ tévarich.

Fastidieux, euse, a. اوصاندریجی osanderedje, بزدریجی bézdiridji.

Fastueux, euse, a. طفره‌لو tafrale, برلنن béburlénén.

Fat, m. a. احمق ahmak, عقلسز akelsez, مهملات méhmélat, اولور اولمز olour olmaz, طاتسز tatsez.

Fatal, le, a. قضایی kazayi, مقدّر moukaddér.

Fatalité, f. تقدیر takdir, قضا kaza, بختسزلق baqhtsezlek.

Fatigant, te, a. یوریجی yoroudjou, زحمت ویریجی zahmét véridji.

Fatigue, f. یورغنلق yorguounlouk; کوجلك guudjluk.

Fatigué, ée, p. et a. یورغن yorguoun, یورلمش yoroulmouch.

Fatiguer, v. a. یورمق yormak, یورلتمق yoroultmak.

Fatras, m. یرامز شي یغني yaramaz chéy yeghene.

Fatuité, f. طاتسزلق tatsezlek, عقلسزلق akelsezlek, احمقلق ahmaklek.

Faubourg, m. واروش varoch.

Fauchage, m. بچم bitjim, بچمه bitjmé.

Fauchaison, f. اوراق وقتی orak vakte.

Fauche, f. بچش bitjich.

Faucher, v. a. اکن بچمك ékin bitjmék.

Fauchet, *m.* كلبرو guélbéri.

Faucheur, *m.* اكن بچن ékin bitjén, اوراقجی orakdje.

Faucille, *f.* اوراق orak.

Faucillon, *m.* بچقی betjke.

Faucon, *m.* دوغان طوغان doghan, شاهين chahin (chahan).

Fauconneau, *m.* چقالوز tjakaloz.

Fauconnerie, *f.* طوغانجيلق doghandjelek.

Fauconnier, *m.* طوغانجی doghandje.

Faufiler, *v. a.* شلاّللمق choulallamak; se —, *v. r.* être faufilé avec qn. بريله صقی كورشمك biriylé seke guéuruchmék.

Faufilure, *f.* شلاّل choulal.

Faussaire, *m.* قلبنی يپان kalbene yapan, اويدوريجی ouydourou-djou.

Fausse-alarme, *f.* سببسز شماته sébébsiz chamata.

Fausse-clef, *f.* طوشان tavchan.

Fausse-couche, *f.* دوشك duchuk.

Fausse-manche, *f.* ياري قولچق yare koltjak.

Faussement, *ad.* يلانجيلقله yalantjeleklé.

Fausse-porte, *f.* طش ارد قپو dech, ard kapou.

Fausser, *v. a.* اكمك éymék; سوزيني طوتمامق séuzunu toutmamak, باشه چقرمامق bacha tjekarmamak.

Fausset, *m.* تيز سس tiz sés, زنّه سسی zénné sési; طپه tapa.

Fausseté, *f.* يلان yalan, نا حقّ na hakk; قلبلق kalblek, مزوّرلك muzévirlik.

Faute, *f.* قباحت kabahat, عيب ayep, يكلش ياكلش yanlech, نقصان noksan, قصور kousour; — de, بولنمديغندن bouloun-madeghendan, اولمديغندن olmadeghendan; sans —, تحقيق tahkik, صحيح sahih, شبهه‌سز chuphésiz; les fautes تقصيرات taksirat.

Fauteuil, *m.* طيانجق اسكمله dayanadjak iskémlé.

Fauteur, *m.* — trice, *f.* طرف طوتيجی taraf toutoudjou.

Fautif, ive, *a.* قباحتلو kabahatle, قصورلو kousourlou, اكسكلو éksikli.

Fauve, *a.* عنّابی unnabi (hunnabi), قرمزمتراك kermezemtrak; bêtes fauves, او حيوانی av hayvane.

Faux, *f.* طرپان terpan.

Faux, usse, *a.* يلان yalan, يلانجی yalandje, يكلش yanlech, يكلشلو yanlechle, قلب kalb, دوزمه duzmé, ياپمه yapma, اويدورمه ouydourma, عاريتی ariyéti (éyréti), تقليد taklid; حقيقتسز hakikétsiz; مزوّر muzévvir.

Faux, à —, *ad.* يالان yalan, يلانجيلقله yalandjeleklé.

Faux-accord, Faux-ton, *m.* اهنكسزلك ahénksizlik.

Fauxbourg, *v.* Faubourg.

Faux-brillant, *m.* سرچه طاش sertja tach.

Faux-canon, *m.* اغاج طوب aghatj top.

Faux-étui, *m.* قلف kelef.

Faux-feu, *m.* تفنك پشتو المدسي tufénk, pichtov almamase.

Faux-frais, *m. pl.* افاق دفك مصرف oufak téfék masraf.

Faux-fuyant, *m.* صاوشدجق ير savouchadjak yér, قچامق يري katjamak yéri.

Faux-monnayeur, *m.* قلبزن kalbazan.

Faux-pas, *m.* يكلش بصمه yanlech basma.

Faux-semblant, *m.* يكلش كوسترش yanlech guéustérich.

Faveur, *f.* لطف loutf, حمايت himayét, عنايت inayét, همت himmét; دوستلق dostlouk; كوسترش guéustérich; اعتبار itibar; à la —, عنايتيله inayétiylé, همتيله himmétiylé; en ma —, بكا لطفا bana loutfén, بنم خاطرم ايچون bénim qhaterem itjin.

Favorable, *a.* عنايتلو inayétli, لطيف latif.

Favori, *m.* ite, *f. et a.* سوكولو sévguulu, پك سودوكي pék sévduguu, بر دانهسي bir danési, نازيني چكن nazene tjékén.

Favoriser, *v. a.* لطف كرم عنايت ايتمك loutf, kérém, inayét étmék, خاطرن خوش ايتمك qhateren qhoch étmék.

Fayence, *v.* Faïence.

Féal, le, *a. T.* صادق sadek.

Fébricitant, te, *a. et m.* استمالو setmale.

Fébrifuge, *m.* استما علاجي setma iladje.

Fébrile, *a.* استمالو setmale.

Fécale, *a. f.* matière —, نجاست nédjasét, بوق bok.

Fécer, *v. n.* ديبنه دورتي چوكمك dibiné tortou tjéukmék.

Féces, *f. pl.* دورتي dortou, tortou.

Fécond, de *a.* حاصلي بول hasele bol, بركتلو bérékétli, محصوللو mahsoullou.

Féconder, *v. a.* بركتلو محصوللو ايتمك bérékétli, mahsoullou étmék.

Fécondité, *f.* بركت bérékét, بوللق bollouk, غنيمت ghanimét.

Féculence, *f. T.* سدك دورديسي sidik tortousou.

Fée, *f.* حوري huri, حوري قزلري huru kezlare.

Féer, *v. a.* بوكي ايتمك buyu étmék.

*Feindre, *v. a.* بكزتمك bénzét-

mék, مرايلق ايتمك murayelek étmék, صورتا كوسترمك souréta guéustérmék; اويدرمق ouydourmak; (avec negat), كوجلك چكمك guudjluk tjékmék; *fa.* براز اقسامق biraz aksamak.

Feint, te, *a.* اويدرمه ouydourma, يلان yalan.

Feinte, *f.* مدارا mudara, مرايلق murayelek, حيله hilé, فن fénn (fénd).

Fêler, *v. a.* يارمق yarmak, چاتلتمق tjatlatmak; se —, *v. r.* چاتلمق tjatlamak.

Félicitation, *f.* مباركلمه mubaréklémé.

Félicité, *f.* مباركلك mubaréklik, دولت dévlét, سعادت séadét.

Féliciter, *v. a.* (q. de qc.), مباركلمك mubaréklémék.

Félon, onne, *a.* حقيقتسز hakekétsiz.

Fêlure, *f.* چاتلق tjatlak, يارق yarek.

Femelle, *f. a.* ديشى dichi.

Feminin, ine, *a.* مذكر muzékkér.

Femme, *f.* قري kare, عورت avrét, زنه zénné, ديش اهلى dich éhli.

Fenaison, *f.* اوت بچدچك زمان ot bitjédjék zaman.

Fendant, *m. fa.* faire le —, بيورلنمك béburlénmék, خروسلنمق qhorozlanmak.

Fendeur, *m.* يارجي yaredje.

Fendre, *v. a.* يارمق yarmak; اورتاسندن كسمك ortasendan késmék; يرتمق yertmak; * *v. n.* پاتلمق patlamak, صچرامق setjramak; se —, *v. r.* يارلمق yarelmak.

Fenêtrage, *m.* پنجره طاقي péndjéré takeme.

Fenêtre, *f.* پنجره péndjéré.

Fenil, *m.* صمانلق samanlek; اوتلق انباري otluk ambare.

Fenin, *m.* منغر mangher, پول poul.

Fenouil, *m.* رازيانه raziyané (rézéné).

Fente, *f.* يارق yarek, يرتق yertek.

Fenu-grec, *m.* چمن tjémén, بوي تخمي boy toqhoumou.

Féodal, le, *a.* زعامته تيماره متعلق ziyamété, timara mutaallik.

Fer, *m.* دمر démir; (— à cheval), نعل nal; (à repasser), اوتى دمري utu démiri; * قلج keledj, پاله pala; **Fers**. *pl.* زنجير zéndjir.

Fer-blanc, *m.* اق تنكه ak ténéké.

Ferblantier, *m.* تنكه جي ténékédji.

Férie, *f. T.* هفته كونى hafta guunu; **Féries**, *pl.* تعطل كونلري téatil guunléri.

Férir, *v. a.* sans coup —, قلج قالدرميرق keledj kaldermayarak.

Ferler, *v. a. T.* يلكن بغلمق yélkén baghlamak.

Fermage, *m.* كيرا اقجه سي kira akdjési.

Fermaillé, *m.* دمر پارمقلق démir parmaklek.

Fermant, te, *a.* à jour —, كونك صوكنده guunun sonounda; à portes fermantes, قپو قپانوركن kapou kapanerken.

Ferme, *f.* چفتلك tjiftlik; مقاطعه moukata; كيرا كرا kira.

Ferme, *a. et ad.* قوي kavi, قلداغز kemeldanmaz; — *i.* هايده haydé! غيرت ايدك ghayrét édin.

Ferment, *m.* مايه maya.

Fermentatif, ive, *a.* مايه لندريجي mayalanderedje.

Fermentation, *f.* مايه لنمه mayalanma.

Fermenter, *v. n.* مايه لنمق mayalanmak, مايه سي كلمك mayase guélmék.

Fermer, *v. a.* قپامق kapamak, اورتمك éurtmék; كليدلمك kilidlémék; — *v. n. et* se —, *v. r.* اورتلمك éurtulmék, قپانمق kapanmak; كليدلنمك kilidlénmék.

Fermeté, *f.* بركلك bérklik (péklik), قويلك kavilik; * قرارلق kararlek.

Fermier, *m.* ière, *f.* كيرا ايله الان طوتان kira ilé alan, toutan, كيراجي kiradje, مقاطعه جي moukatadje.

Fermoir, *m.* كتاب قوبجه سی kitab kopdjase, *T.* آرده arda.

Féroce, *a.* ياوز yavouz, سرت sért, يباني yabani.

Férocité, *f.* ياوزلق yavouzlouk, سرتلك sértlik, يبانيلك yabanilik.

Ferraille, *f.* اسكي دمر éski démir.

Ferrailler, *v. n.* قلجله اورشمق keledj ilé vourouchmak.

Ferrant, *a. m.* marechal —, نعلبند nalband, بايدار baydar.

Ferrement, *m.* دمر اوادانلق démir avadanlek.

Ferrer, *v. a.* دمرلمك démirlémék, دمر كچورمك démir guétjirmék; — un cheval ات نعللمق at nallamak.

Ferron, *m.* چبوق دمر صاتان tjibouk démir satan, نعلبور nalbour.

Ferronnerie, *f.* دمر خانه démir qhané.

Ferronier, *m.* — ière, *f.* نعلبور nalbour.

Ferrure, *f.* دمرلمه démirlémé.

Ferté, *f.* قلعه kalé.

Fertile, *a.* محصوللو mahsoullou, يمشلو yémichli, بركتلو bérékétli, حاصلى بول hasele bol.

Fertiliser, *v. a.* محصوللو ايتمك mahsoullou étmék.

Fertilité, *f.* بركت bérékét, غنيمت ghanimét.

Férule, *f.* طوره toura (oynama itjin); قمچي kamtje.

Fervent, te, *a.* غيرتلو ghayrétli, آتشلو atéchli.

Ferveur, *f.* غيرت ghayrét, آتشلولك atéchlilik.

Fesse, *f.* اوتوراق قيناغى otourak kaynaghe.

Fesse-cahier, *m. fa.* بر شيك عينن چقران bir chéyin aynen tjekaran.

Fessée, *f. fa.* كوته اورولان دكنك guéuté vouroulan déyénék.

Fesse-mathieu, *m. fa.* معاملهجى mouamélédji (mamélédji).

Fesser, *v. a.* كوتنه اورمق guéuté vourmak.

Fessier, *m. fa.* ارد ard, اوتوراق otourak, كوت guéut.

Fessu, *m. a. fa.* قبا كوت kaba guéut, قبا كوتلو kaba guéutlu.

Festin, *m.* ضيافت ziyafét.

Festiner, *v. a.* ضيافت ايتمك ويرمك ziyafét étmék, vérmék.

Festivité, *f.* شينلك chénlik, دونانمه donanma.

Feston, *m.* زينت ايچون اصلان چچكلو دال دمدي ziynét itjin aselan tjitjékli dal démédi, چچك هونكى tjitjék kévéngui.

Festoyer, Fêtoyer, *v. a. fa.* چوق اكرام ايتمك tjok ikram étmék.

Fête, *f.* يورتى yortou, يورتى كونى yortou guunu, بيرام bayram, اغر كون agher guun; ادينك كونى adenen guunu; faire — de qc. à qc. برينه بر شي ايچون اميد ويرمك biriné bir chéy itjin oumoud vérmék; se faire de —, اوستنه دوشمك ustuné duchmék.

Fêter, *v. a.* يورتى بيرام ايتمك طوتمق yortou, bayram étmék, toutmak; خوشلغله قبول ايتمك qhochloughilé kaboul étmék.

Fétide, *a.* قوقمش kokmouch, فنا قوقولو féna kokoulou.

Fétu, *m.* صمان چوپى saman tjéupu.

Feu, *m.* آتش atéch, اود od; armes à —, سلاح silah, طوب تفنك پشتو top, tufénk, pichtov; Feux, *pl.* اوجاقلر odjaklar, فرونلر fourounlar, باجهلر badjalar.

Feu, ue, *a.* اولمش éulmuch, مرحوم mérhoum.

Feuillage, *m.* يشل يپراق yéchil yaprak.

Feuillaison, *f.* يپراقلنمه yapraklanma.

Feuille, *f.* يپراق yaprak; *T.* فويا foya.

Feuillée, *f.* تالوار talvar.

Feuille-morte, *a. et m.* قويو صري koyou sare, تاحينى tahini.

Feuillet, *m.* كاغد يپراغى kiaghet yapraghe.

Feuilletage, *m.* يوفقه youfka.

Feuilleter, *v. a.* كاغد چويرمك kiaghet tjévirmék.

Feuillette, *f.* بر نوع شراب فچيسي bir névi charab fetjese.

Feuillu, ue, *a.* صق يپراقلو sek yaprakle.
Feurre, *m.* صمان saman.
Feutre, *m.* كچه kétjé.
Feutrer, *v. a.* كچهلك kétjélémék.
Feutrier, *m.* كچهجى kétjédji.
Féve, *f.* بقله bakla (pakla).
Février, *m.* شباط choubat.
Fi, *i.* پوف puf!
Fiacre, *m.* كرا عربهسي kira arabase; كرا عربهجيسي kira arabadjase.
Fiançailles, *f. pl.* نشان nechan, نامزدلك namzédlik, نشانلمه nechanlama.
Fiancé, *m.* — ée, *f.* نشانلو nechanle, ياوقلو yavouklou.
Fiancer, *v. a.* نشانلمق nechanlamak, ياوقلمق yavouklamak; نشانلنمق nechanlanmak, ياوقلنمق yavouklanmak.
Fibre, *f.* انجه طمر indjé damar; اغاج صاچي aghatj satje; — seche, ليف lif.
Ficeler, *v. a.* قنابله بغلمق kennabla baghlamak.
Ficelle, *f.* قناب kennab, سجم sidjim.
Ficellier, *m.* قناب يومغى kennab youmaghe.
Fiche, *f. T.* رزه rézé; ماله mala.
Ficher, *v. a.* صوقمق sokmak, كوىرمك guivirmék, صپلامق saplamak.
Fichoir, *m.* چتال اغاج tjatal aghadj.
Fichu, ue, *a. fa.* پك فنا pék féna, اجنهجق adjenadjak.
Fictif, ive, *a.* ياپمه yapma, *a.* اويدرمه ouydourma, *a.*
Fiction, *f.* ياپمه yapma, s. اويدرمه ouydourma, s.
Fidéjusseur, *m. T.* كفيل kéfil.
Fidéjussion, *f. T.* كفالت kéfalét.
Fidèle, Fidelle, *a.* طوغري doghrou, حقيقتلو hakekétli, صادق sadek, امين émin, اينانلجق inaneladjak; دينندار dindar, اهل ايمان éhlï iman, اهل اسلام éhlï islam; les fidèles, *pl.* ارباب ايمان اسلام érbabï iman, islam, مسلمان musliman.
Fidélité, *f.* طوغريلق doghroulouk, حقيقت hakeket, امينلك éminlik, اعتقاد itikad, اعتماد itimad.
Fief, *m.* مقاطعه moukata, زعامت ziamét, تيمار timar.
Fieffer, *v. a.* مقاطعهسنى مقاطعهيه ويرمك moukatasene, moukataya vérmék.
Fiel, *m.* اود éud; اجيلق adjelek; بغض boughz.
Fiente, *f.* حيوان ترسي hayvan térsi, فشقى fechke.
Fienter, *v. n.* ترسلمك térslémék.
Fier, *v. a.* (qc. à q.), اينانمق inanmak, اعتماد ايتمك itimad étmék;

se —, *v. r.* à q. برینه بل بغلمق biriné bél baghlamak.
Fier, ière, *a.* فضول fodoul, مغرور maghrour (maghroul); جسور djéssour.
Fier-à-bras, *m. fa.* اوکنیجی éuyunudju.
Fierté, *f.* فضوللق fodoullouk, مغرورلق maghrourlouk.
Fièvre, *f.* استما isitma (setma).
Fiévreux, euse, *a.* استما کتوریجی setma guétiridji, استمالو setmale.
Fifre, *m.* چغرتمه tjeghertma; چغرتمه‌جی tjeghertmadje.
Figer, *v. a.* قویلتمق koyoultmak, طوکدرمق dondourmak.
Figue, *f.* انجیر indjir.
Figuerie, *f.* انجیرلك indjirlik.
Figuier, *m.* انجیر اغاجی indjir aghadje.
Figure, *f.* شکل chékl, صورت sourét, بچم bitjim, کسیم késim; تصویر tasvir.
Figurer, *v. a.* شکللمك chékillémék, عینی شکلنی صورتنی تصویرنی چقرمق aynene, chéklini, sourétini, tasvirini tjekarmak; — *v. n.* ایو فنا طورمق éyi, féna dourmak; se —, *v. r.* دوشنمك duchunmék, فکرینه قومق fikriné komak.
Fil, *m.* ایپلك iplik; تل tél; اغز aghez; اقنتی akente.
Filament, *m.* ایپلك iplik, لیف lif.
Filamenteux, euse, *a.* ایپلك ایپلك iplik iplik, تل تل tél tél.
Filandière, *f.* اکریجی éyiridji (kare).
Filandreux, *v.* Filamenteux.
Filardeau, *m.* تازه ایچون بالق tava itjin balek; تازه یوکسك اغاج tazé yuksék aghadj.
Filardeux, euse, *a.* طمرلو damarle.
Filasse, *f.* استپو ustupu.
Filassier, *m.* — ière, *f.* استپوجی ustupudju.
File, *f.* صره sera.
Filé, *m.* قلابدان kelabdan.
Filer, *v. a.* اکرمك éyirmék; de l'or, d'argent, قلابدن یاپمق kelabdan yapmak; — بوکمك bukmék; *T.* التون تل چکمك alten tél tjékmék; —, *v. n.* مبلقلنمق mablaklanmak; ایپلکلنمك iplikléumék; بر بر اردنجه بر صره‌ده کتمك کچمك bir bir ardendja bir serada guitmék, guétjmék.
Filerie, *f.* کتان اکریلان یر kétén éyrilén yér.
Filet, *m.* ایپلکجك iplikdjik, تلجك téldjik; *T.* دل باغی dil baghe; کول بصدي kul basde; اغ agh, اغرب eghreb; اورمه طور قاش éurmé, tor koumach; باشلق bachlek (aten).
Fileur, *m.* — euse, *f.* ایپلك پنبق کتان اکریجی iplik, pambouk, kétén éyiridji.

Fil-gros, *m.* زفتلو سجم ziftli sidjim.
Filial, le, *a.* اولاده متعلّق évlada mutaallik.
Filiation, *f.* اوغلك كلمسي oghouloun guélmési; *T.* اوغللق oghoullouk, اولادلق évladlek.
Filière, *f.* حدّه haddé (héddé), — à vis, بورمه حدّهسي bourma héddési.
Filigrane, *m.* چفت ايشي tjift ichi.
Fille, *f.* قز kez, قز اولاد kez évlad.
Fillette, *f. fa.* قزجغز kezdjeghaz.
Filleul, *m.* — le, *f.* وافتز اوغلى vaftiz oghlou.
Filon, *m.* معدن طمري madén damare.
Filoselle, *f.* پروزلو ايپك puruzlu ipék.
Filou, *m.* يان كسيجي yan késidji.
Filouter, *v. a.* يان كسيجيلك ايتمك yan késidjilik étmék, طولاندرمق dolandermak.
Filouterie, *f.* يان كسيجيلك yan késidjilik, طولاندريجيلق dolanderedjelek.
Fils, *m.* اوغل oghoul, oghl.
Filtrer, *v. a.* سوزمك suzmék; se —, *v. r.* سوزلمك suzulmék.
Filure, *f.* ايپلك iplik.
Fin, *f.* صوك son, آخر aqher, عاقبت akebét; مرام méram, انجام éndjam; نيّت niyét.
Fin, *m.* اقتضالو شي iktizale chéy.
Fin, ne, *a.* انجه indjé; نازك nazik; ولدزنا vélédizna, حيلهباز hilébaz, *fa.*
Final, le, *a.* صوكدهكي sondaki, اخر aqher.
Finance, *f.* پشين پاره اقجه péchin para, akdjé, نقد اقجه nakd akdjé; ويركو vérgui, اجاره idjaré, صاليانه salyané; Finances, *pl.* مملكت كلوري ايرادي mémlékét guéliri, irade; مملكت كلوري علمي mémlékét guéliri ilmi, دفتردارلق déftérdarlek; le département des — s. دفتر خانه déftér qhané; le conseil des — s. ماليه قلمي malyé kalémi; le ministre des — s. دفتردار déftérdar.
Financer, *v.a.et n.* ويركوسني ميريسني ويرمك اودمك vérguisini, mirisini vérmék, éudémék.
Financier, *m.* ماليه قلمي كاتبي malyé kalémi kiatibi.
Finasser, *v. n. fa.* اويون ايتمك oyoun étmék.
Finasserie, *f. fa.* اويون oyoun, رنك réngu.
Finaud, de, *a.* حيلهباز hilébaz, دلكي dilki, *fa.*
Finesse, *f.* انجهلك indjélik, نازكلك naziklik; حيله hilé, ولدزنالق vélédiznalek, اويون oyoun.

Finet, ette, *a.* ولدزنا vélédizna, حیله‌باز hilébaz.

Fini, ie, *p. et a.* بتمش bitmich, تکمیل tékmil; *T.* صوکده‌کی sondaki.

Finir, *v. a.* بتورمك bitirmĕk, تمام تکمیل باش ایتمك témam, tékmil, bach étmék, باشه چقرمق bacha tjekarmak; se —, *v. r.* بتمك bitmék, اولمق olmak, باشه چقمق bacha tjekmak.

Fiole, *f.* بیاغی شیشه bayaghe chiché.

Firmament, *m.* کوك géuk, بلدزلر اولان یر yeldezlar olan yér.

Fisc, *m.* بکلك béylik, میری miri, بیت المال béyt ulmal.

Fiscal, le, *a.* بیت المالة متعلق béytulmala mutaallik; —, *m.* بیت المالجی béyt ul maldje.

Fistule, *f.* مادّه maddé.

Fistuleux, euse, *a.* مادّه‌سی اولان maddési olan.

Fixe, *a.* پك pék, قلداغز kemeldanmaz, قوی kavi, بر قرار bér karar; بللو bélli, صحیح sahih; *T.* آتشه طیانان atéché dayanan.

Fixer, *v. a.* برکتمك bérkitmék, پك قوی ایتمك pék, kavi étmék, پکشترمك pékichtirmék, دکمك (guéuz) dikmék.

Flache, *f.* قبوغی قلقان یری (aghadjen) kaboughou kalkan yéri.

Flacon, *m.* شیشه chiché.

Flageller, *v. a.* قمچیلمق kamtjelamak.

Flageolet, *m.* چغرتمه tjeghertma.

Flagorner, *v. a. fa.* یلتاقلنمق yaltaklanmak, دلکیلنمك tilkilénmék.

Flagrant, *a.* en — delit, قباحتك اوستنده kabahaten ustundé.

Flairer, *v. a.* قوقمق kokmak, قوقوسی اولمق kokousou olmak.

Flambart, *m.* ماصد mased, یاری یانمش کموز yare yanmech kéumur.

Flambe, *f.* ماوی زنبق mavi zambak.

Flambé, ée, *a.* * بوزوق bozouk, غایب اولمش ghayb olmouch.

Flambeau, *m.* مشعله machala; یوکسك شمعدان yuksék chamdan.

Flamber, *v. a.* علودن کچورمك alévdén guétjirmék; *v. n.* علولنمك alévlénmék.

Flamme, *f.* علو alév, یالك yalen; *T.* کمی یل قوانی guémi yél kovane; ات چقمه‌سی at tjakmase.

Flammèche, *f.* قغلجم kegheldjem.

Flanc, *m.* بوش بوکر boch béuyur.

Flandrin, *m. fa.* اوزون ضعیف حریف ouzoun zayef hérif.

Flanelle, *f.* فانله fanéla.

Flanquer, *v. a. T.* یاننی اورتمك yanene éurtmék; بر طرفه قومق

bir tarafa komak; *fa.* اورمق (chamar) vourmak.

Flaque, *f.* بتاق batak.

Flaquée, *f. fa.* صو سرپمه sou sérpmé.

Flaquer, *v. a. fa.* سرپمك sérpmék, صچراتمق sétjratmak.

Flasque, *a.* كوشك guévchék, قوتسز kouvétsiz.

Flasque, *f.* باروت وزندسي barout véznési.

Flatter, *v. a.* اوخشمق oqhchamak; يلتاقلنمق yaltaklanmak, دلكيلنمك tilkilénmék, يوزه صقاله كولمك yuzé, sakala guulmék.

Flatterie, *f.* دلكيلك tilkilik, يوزه كوليجيلك yuzé guuludjuluk, جلوه djilvé.

Flatteur, euse, *a. et m. f.* صقاله يوزه كوليجي sakala, yuzé guuludju.

Flatueux, euse, *a.* يللو yélli.

Flatuosité, *f.* يل yél.

Fléau, *m.* خرمن دوكجك چبوق qharman déuyédjék tjebouk; اللهك غضبي allahen ghazébi; دكنك déyénék, كوتك kéuték; ترازي قولي térazi kolou.

Flèche, *f.* اوق ok; سوري دپه sivri tépé.

Flécher, *v. n.* فليزلنمك filizlénmék.

Flèchir, *v. a.* اكمك éymék, اكرلتمك éyriltmék; كوكلني اتمك يابمق guéuynunu étmék, yapmak; — *v. n.* اكلمك éyilmék; كوكلي اولمق guéunlu olmak; — le genou, ديز چوكمك diz tjéukmék.

Flegmatique, *a.* بلغمي balguami.

Flegme, *m. T.* بلغم balguam; قان صووقلغي kan sovouklou-ghou.

Flegmon, *m.* چبان tjeban, قان چباني kan tjebane.

Flétrir, *v. a.* صولدرمق soldourmak; سوكمك séuymék; طغملق damgualamak; se —, *v. r.* صولمق sólmak.

Flétrissure, *f.* صولمه solma; عيب ayep; طغه damgua.

Fleur, *f.* چچك tjitjék; ميوه طوماني méyvé doumane; اوز éuz; جلا djila, پرداه pérdah; à — de..., افاقي ifaki, برابر bérabér; à — d'eau, صويك يوزنده souyoun yuzundé.

Fleuraison, *f.* چچكلنمه tjitjéklénmé.

Fleurdeliser, *v. a.* زنبقله سوسنله دوناتمق zambakla, sousénlé donatmak; آتشله طغملق atéchlé damgualamak.

Fleurer, *v. n.* قوقمق kokmak, قوقو صاچمق kokou satjmak.

Fleuret, *m.* اوجسز كسمز قلج oudjsouz késméz keledj; پروزلو اپك puruzlu ipék.

Fleurette, *f.* چچجك tjitjédjik; جلوه djilvé.

Fleuri, ie, *a.* چچكلو tjitjékli.

Fleurir, *v. n.* چچکلنمك tjitjéklénmék, چچك اچمق tjitjék atjmak.

Fleurissant, te, *a.* چچکلن tjitjéklénén.

Fleuriste, *m. et a.* چچکجي tjitjékdji; چچك يازان tjitjék yazan.

Fleuron, *m.* چچکدن زينت tjitjékdén ziynét.

Fleuve, *m.* ارمق ermak, چاي tjay, صو sou.

Flexibilité, *f.* اکليجيلك éyilidjilik.

Flexible, *a.* اکلن éyilén, اکلور éyilir.

Flexion, *f.* اکلمش اولمه éyilmich olma; اکمه éymé.

Flocon, *m.* قار يغني kar yeghene; قار طوپارلغي kar toparlaghe.

Floraison, *f. v.* Fleuraison.

Florès, *fa.* faire —, اور يانسون ايتمك vour yansen étmék.

Florin, *m.* فيورن fiyorin, فرونط forint.

Florissant, te, *a.* چچکلن tjitjéklénén.

Flot, *m.* طلغه dalgua; دکز ارتمسي déniz artmase; صال sal; mettre à —, اوتورمش کمي کيدر ايتمك otourmouch guémiyi guidér étmék.

Flottable, *a.* صال اشلين sal ichléyén.

Flottant, te, *a.* يوزيجي yuzudju; صاللنان sallanan; بر فکرده طورميان bir fikirdé dourmayan.

Flotte, *f.* دونانمه donanma.

Flotté, *a. m.* bois —, صال sal.

Flotter, *v. n.* يوزمك yuzmék, صو يوزنده اولمق کزمك sou yuzundé olmak, guézmék; اسمك ésmék, روزکاردن صاللنمق ruzguiardan sallanmak; * بر فکرده طورمق bir fikirdé dourmamak; —, *v. a.* صو يوزنده يورتمك sou yuzundé yurutmék.

Flottille, *f.* دونانمه‌جق donanmadjek.

Flouette, *f. T.* يل قوان yél kovan.

Fluant, *a.* papier —, ياق کاغدي yake kiaghede.

Fluer, *v. n.* اقمق akmak.

Fluet, ette, *a.* ضعيف zayef, قوتسز kouvétsiz.

Fluide, *a. m.* صويق sevek, صولو soulou, اقيجي akedje.

Fluidité, *f.* صويقلق seveklek.

Flicors, *m. pl.* سرچه طاش sertja tach.

Flûte, *f.* بر نوع دودك bir névï duduk; ماونا mavona.

Flûter, *v. n.* دودك چالمق duduk tjalmak; *fa.* چوق ايچمك tjok itjmék.

Flux, *m.* دکز ارتمسي déniz artmase; سرچه طاش sertja tach.

Fluxion, *f.* بدنده کی صولرك اقمسی bédéndé ki soularen akmase.

Foène, *f.* زبقن zebken.

Foi, *f.* دین din, ایمان iman; اعتقاد itikad, اعتماد itimad, حقیقت hakikét; سوز séuz, عهد ahd; de bonne —, انام inam, حقیقتلو hakikétli.

Foible, *v.* Faible.

Foie, *m.* جکر djiyér, قره جکر kara djiyér.

Foin, *m.* قوري اوت kourou ot, اوتلق otlouk; — *i. fa.* پوف puf; امان aman.

Foire, *f.* پنایر panayer; *fa.* اسهال ishal.

Foirer, *v. n. fa.* اسهالی اولمق ishale olmak.

Fois, *f.* کره kérré, دفعه défa; à la —, بردن بره birdén biré, بر کرەدن bir kérrédén.

Foison, *f.* چوقلق tjoklouk, برکت bérékét; à —, *ad.* بول بول bol bol.

Foisonner, *v. n.* چوق برکتلو اولمق tjok, bérékétli olmak; پك چوغلمق tjoghalmak.

Fol, *v.* Fou.

Folâtre, *a.* شلاو chéllav, شقەجي chakadje, کیفلو kéyfli.

Folâtrer, *v. n.* شلاولنمق chéllavlanmak, خوراته شقه ایتمك qhorata, chaka étmék.

Folâtrerie, *f.* شلاولق chéllavlek.

Folichon, onne, *a. fa.* دیوانه divané; کیفلو kéyfli.

Folie, *f.* دلولك délilik, دیوانهلك divanélik.

Follement, *ad.* دلوجه délidjé, دیوانهجه divanédjé.

Follet, ette, *a.* چوجقجه tjodjoukdja; poil —, ایوا تویی ayva tuyu; esprit —, جن djin, دیو div.

Follicule, *f.* میوه قبوغی زاری méyvé kaboughou, zare.

Fomenter, *v. a.* لاپه قومق اورمق lapa komak, vourmak; * سوردرمك surdurmék.

Foncé, ée, *a.* زنکین zénguin; بر صنعته اشنا bir sanata achna; قویی koyou (réng).

Foncer, *v. a.* دب کچورمك dib guétjirmék; — une couleur, بر رنکی قویولتمق bir réngui koyoultmak; —, *v. n.* à l'appointement, بـرینك مصرفنی اودهمك birinin masrafene éudémék; — sur l'ennemi, دشمن اوستنه دوشمك duchman ustuné duchmék.

Foncièrement, *ad.* تملدن téméldén.

Fonction, *f.* بر خذمتی ایشی بتورمه bir qhezméti, ichi bitirmé.

Fond, *m.* دیب دب dib, دبلك diblik; درینلك dérinlik; عربهنك ارد اوتوراغی arabanen ard otouraghe; à —, *ad.* تملدن témél-

dén, دیبدن dibdén; au —. اصل asel; de — en comble, بر اوجدن بر اوجه bir oudjdan bir oudja, باشدن باشه bachdan bacha.

Fondant, te, *a.* صولو soulou (méyvé).

Fondateur, *m.* — trice, *f.* تمل قويان témél koyan, پیر pir.

Fondation, *f.* تمل قومه témél koma.

Fondement, *m.* تمل چقوري témél tjoukourou; تمل témél; كوت دلكي guéut déliyi.

Fonder, *v. a.* تمل قومق دكمك témél komak, dikmék.

Fonderie, *f.* دوكمه‌خانه déukmé-qhané; دوكمه‌جيلك déukmé-djilik.

Fondeur, *m.* دوكمه‌جي déukmédji.

Fondre, *v. a. et n.* ارتمك éritmék; دوكمك déukmék; اريمك érimék; چوكمك tjéukmék, كوچمك guéutjmék, باتمق batmak; — sur ..., اوستنه دوشمك ustuné duchmék, اتلمق atelmak; se —, *v. r.* اريمك érimék.

Fondrière, *f.* سيلك صويك اويدوغي ير sélin, souyoun oydoughou yér, صو يولي sou yolou; بتاق batak.

Fonds, *m.* دب ديب dib, تمل témél; سرمايه sérmayé; امتاع émtaa (matah).

Fongueux, euse, *a.* كوز كوز guéuz guéuz.

Fontaine, *f.* بيكار binar (bounar); قيناق kaynak; شادروان chader-van, فسكيه fiskiyé; صو قابي sou kabe; چشمه فچي لولەسي tjéchmé, fetje loulase.

Fontanelle, *f. v.* Fonticule.

Fonte, *f.* ارتمه éritmé, دوكمه déukmé; اريمه érimé; معدن madén.

Fontenier, *m.* قويوجي kouyou-djou, صو يولجي sou yoldjou.

Fonticule, *m. T.* پهلوان ياقيسي péhlivan yakese.

Fonts, *m. pl.* وافتز حوضي vaftiz havouzou.

For, *m. T.* شرع شريف chérï ché-rif.

Forain, ne, *a.* يبانجي yabandje.

Forban, *m.* قرصان koursan (kour-sand).

Forçat, *m.* كوركده اولان كمسه kurékdé olan kimsé.

Force, *f.* قوت kouvét, قدرت koud-rét, قويلق kavilik; زور zor; à —, de —, par —, *ad.* زور ايله zor ilé; à — de, ايجون iijin; —, *a. fa.* چوق tjok; Forces, *pl.* قدرت koudrét, عساكر asakér.

Forcé, ée, *p. et a.* مجبور médj-bour; * زورايله zorilé.

Forcément, *ad.* زوردن zordan.

Forcené, ée, *a.* قدوز koudouz, قودرمش koudourmouch.

Forceps, *m. T.* كلبتين kélpétin.

Forcer, *v. a.* زور ایتمك ویرمك zor étmék, vérmék, زورلمق zorlamak; یوریش ایله المق yuruyuch ilé almak; زور ایله قرمق zor ilé kermak, صچراتمق setjratmak; بوزمق bozmak.

Forer, *v. a.* دلمك délmék (bourguou ilé).

Forestier, *m.* قوروجی koroudjou.

Forestier, ière, *a.* قورویه متعلق korouya mutaallik.

Foret, *m.* بورغو bourguou.

Forêt, *f.* قورو korou, اورمان orman.

*Forfaire, *v. n.* بورجنك عکسنی ایتمك bordjounoun aksini étmék; —, *v. a.* بر ملکی رهین قودرمق bir mulku réhin kodourmak.

Forfait, *m.* قباحت kabahat, یرامزلق yaramazlek, عیب ayep; اوزلشمه ouzlachma, بازارلشمه bazarlachma: کوتری guéuturu.

Forfante, *m. fa.* لافزن lafazan, بوش بوغاز boch boghaz, حیله‌باز hilébaz.

Forfanterie, *f. fa.* لافزنلك lafazanlek.

Forge, *f.* دمرخانه démirqhané; نعلبند دکانی nalband dukyane.

Forgeable, *a.* چکیجلنور tjékidjlénir.

Forger, *v. a.* چکیجلمك tjékidjlémék; اویدرمق ouydourmak, فکردن بر شي یاپمق fikirdén bir chéy yapmak.

Forgeron, *m.* دمرجي démirdji.

se Formaliser, *v. r.* de qc. بر شيي فنایه چکمك bir chéyi fénaya tjékmék; بر شیه جانی صقلمق bir chéyé djane sekelmak.

Formalité, *f.* شریعت قانونی chériat kanounou, عادت adét.

Format, *m.* شکل chékl (kitaben).

Formation, *f.* دوزلمه duzulmé, یاپلمه yapelma; شکل chékl.

Forme, *f.* شکل chékl, صورت sourét, رسم résm, طرز tarz, صفت sefat, کسبت kispét; قالب kaleb; بچم bitjim; pour la —, صورتا souréta, یوزدن yuzdén.

Formel, elle, *a.* یوللو yollou, بیاغی bayaghe.

Former, *v. a.* شکل بچم صورت ویرمك chékl, bitjim, sourét vérmék; قالبلمق kaleplamak; پیدا ایتمك péydah étmék, یاپمق yapmak; دوزمك duzmék; بنا ایتمك bina étmék.

Formidable, *a.* قورقولو korkoulou, هیبتلو héybétli.

Formier, *m.* قالبجی kalepdje.

Formulaire, *m.* اورنك éurnék.

Formule, *f.* اسلوب ousloub, اورنك éurnék; رچتا rétjéta, حکیم تذکره‌سی hékim tézkirési.

Formuler, *v. n.* علاج یازمق iladj yazmak.

Fornicateur, *m.* زنپاره zémparé

Fornicatrice, *f.* اوروسپو orospou, فاحشه fahiché.

Fornication, *f.* زنپارەلك zémpazélik, اوروسپولق orospoulouk, فاحشەلك fahichélik.

Fort, **te**, *a.* پك pék, قتى kate, قوي kavi; صق sek; زورلو zorlou; se faire — de qc. بر شيه ايو اولق bir chéyé éyi olmak; جسارت ايتمك djésarét étmék.

Fort, *m.* قويلق kavilik, پكلك péklik; صقلق seklek; مترس météris, طابيه tabya.

Forteresse, *f.* قلعه kaléa.

Fortifiant, **te**, *a.* قويليجي kaviléyidji.

Fortificateur, *m.* اوردي معماري ordou mimare.

Fortification, *f.* قويلمه kavilémé; اوردي معمارلغى ordou mimarleghe; مترس météris.

Fortifier, *v. a.* قويلمك kavilémék, قوتلندرمك kouvétléndirmék; se —, *v. r.* قوتلنمك kouvétlénmék, قويلنمك kavilénmék.

Fortin, *m.* مترسجك métérisdjik.

Fortrait, **te**, *a.* پك يورغن pék yorguoun.

Fortuit, **te**, *a.* اميدسز oumoudsouz, آنسز ansez.

Fortunal, *m.* فرطنه fertena.

Fortune, *f.* بخت baqht, اوغور oughour; نصيب nasib, قسمت kesmét, اقبال ikbal, راسات rasat; بختسزلق baqhtsezlek; وارلق varlek, مال mal.

Fortuné, **ée**, *a.* بختلو baqhtle.

Forure, *f.* بورغى دلكي bourguou déliyi; اناختر دلكى anachtar déliyi.

Fosse, *f.* چقور tjoukour; مزار mézar.

Fossé, *m.* خندك qhéndék.

Fossette, *f.* چقورجق tjoukourdjouk.

Fossile, *a. T.* يردن قازوب چقمش yérdén kazep tjekmech; —, *m.* معدن madén.

Fossoyer, *v. a.* اطرافنه خندك قازمق étrafena qhéndék kazmak.

Fossoyeur, *m.* مزارجى mézardje.

Fou, **Fol**, **Folle**, *a. m.* دلى déli, ديوانه divané, مجنون médjnoun, عقلسز akelsez; چاپقن tjapken; فيل (satrandj oyounounda) fil.

Fouace, *f.* خميرسز qhamoursouz (kuldé pichmé).

Fouailler, *v. a. fa.* قمچيلق kamtjelamak.

Foudre, *m. et f.* يلدرم yelderem; شمشك chimchék; يلدرم اوقى yelderem okou.

Foudre, *m. T.* التى اقوولق شراب اولچيسى alte akovlouk charab éultjusu.

Foudroiement, *m.* شمشك چاقمش chimchék tjakmech.

Foudroyant, te, *a.* کورلين guurléyén.

Foudroyer, *v. a.* يلدرم اوروب اولدرمك yelderem vourdouroub éuldurmék; صق صق طوب تفنك اتمق sek sek top, tufenk atmak; يلدرم اورمق شمشك شاقق چاقق chimchék, yelderem vourmak, chakemak, tjakmak; *v. n.* كورلدمك guuruldémék, كورلمك guurlémék, كورلدي ايتمك guurultu étmék.

Fouet, *m.* قمچى kamtje; طياق dayak, كوتك kéuték, دكنك déyénék.

Fouetter, *v. a.* قمچيلمق kamtjelamak, قمچي دكنك اورمق kamtje, déyénék vourmak; — *v. n.* شديد چارپلمق chédid tjarpelmak.

Fouger, *v. n.* بورنيله ير اويمق (domouz) bournouyla yér oymak.

Fougère, *f.* يبان بالدري قره‌سى yaban baldere karase, اكرلدي éyrélti.

Fougon, *m. T.* كمي اشخانه‌سي guémi achqhanési.

Fougue, *f.* تيزلك titizlik, تيز مزاجلق téz mizadjlek; كنجلك آتشي guéndjlik atéchi, غيرت ghayrét.

Fougueux, euse, *a.* تيز titiz, تيز مزاج téz mizadj.

Fouille, *f.* قازش kazech.

Fouille-au-pot, *m.* اشجى يماغى achdje yamaghe.

Fouille-merde, *m.* بوق بوجكى bok béudjéyi.

Fouiller, *v. a. et n.* قازمق kazmak, اشمك échmék; اراشترمق arachtermak; درينكلتمك dérinlétmék.

Fouine, *f.* سكسار sansar.

Fouir, *v. a.* قازمق kazmak, اشمك échmék.

Foule, *f.* يغن yeghen, غلبه ghalaba, قلبه‌لق kalabalek.

Fouler, *v. a.* بصمق basmak, صقمق sekmak, اياق التنه المق ayak altena almak; بوزمق bozmak; صقنتي ويرمك sekente vérmék; *T.* منكنه‌لمك ménguénélémék.

Foulerie, *f. T.* منكنه ménguéné.

Fouleur, *m.* اوزوم شراب چينين uzum, charab tjiynéyén; منكنه‌جي ménguénédji.

Foulque, *m.* انغت anguet.

Foulure, *f.* ازلمه ézilmé, — s de cerf, كيك ايزي guéyik izi.

Four, *m.* فرون fouroun; * قراكو ير karanou (karanlek) yér.

Fourbe, *a. m.* حيله‌باز hilébaz, يلانجي yalandje; — *f.* حيله hilé, حيله‌بازلق hilébazlek.

Fourber, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله ايتمك hilé étmék.

Fourberie, *f.* حيله‌بازلق hilébazlek.

Fourbir, *v. a.* سلمك silmék, جلا ایتمك djila étmék (silahe).

Fourbisseur, *m.* قلیججي keledj-dje.

Fourbu, ue, *a. T.* سکري چکلمش siniri tjékilmich.

Fourbure, *f. T.* ایاق سکري چکلمسي ayak siniri tjékilmési (hayvanlaren).

Fourche, *f.* بیوك چتال béuyuk tjatal, یبا yaba; à la —, *ad.* اوستون کوي ustun kéuy.

Fourcher, *v. n. et* se —, *v. r.* چتاللنمق tjatallanmak.

Fourchet, *m. T.* پارمق اراسنده اولان چبان parmak arasenda olan tjeban.

Fourchette, *f.* چتال tjatal, s.

Fourchu, ue, *a.* چتال tjatal, a.

Fourgonner, *v. a.* آتشي کوکرتمك atéchi kukrétmék; *fa.* قرشترمق karechtermak.

Fourmi, *f.* قرنجه karendja.

Fourmilière, *f.* قرنجه یغیني karendja yeghene, قرنجه‌لق karendjalek.

Fourmillement, *m.* گجك guidjik.

Fourmiller, *v. n.* وغلداMق vegheldamak, قینامق kaynamak; گجك اولمق guidjik olmak.

Fournage, *f.* فرون کیراسی fouroun kirase; پشرمه پاره‌سي pichirmé parase.

Fournaise, *f.* کولخان kulhan.

Fourneau, *m.* فرون fouroun; اوجاق odjak; *T.* لغم laghem; — d'affimage, قلّ اوجاغی kall odjaghe; کمور یقاجق اودون یغنی kéumur yakadjak odoun yeghene.

Fournée, *f.* بر فرون طولوسی bir fouroun dolousou; بر اوجاق bir odjak.

Fournette, *f. T.* سرّ فرونی serr fourounou.

Fourni, ie, *p. et a.* تدارکلو tédarikli.

Fourniment, *m.* باروت قباغی وزنه‌سی barout kabaghe, véznési.

Fournir, *v. a.* (q. de qc.) تدارك کورمك ایتمك tédarik guéurmék, étmék; (qc. à q.) الیویرمك alevérmék, برینه بر شي بولمق biriné bir chéyi boulmak; (à qc.), ویرمك vérmék, صونمق sounmak; (qc.), طولدرمق doldourmak; —, *v. n.* (à qc.), یتشمك yétichmék, یتشر یتر اولمق yétichir, yétér olmak.

Fournissement, *m.* اورتایه قونان سرمایه ortaya konan sérmayé.

Fournisseur, *m.* عسکره روبا زخیره ویرن askéré rouba, zaqhré vérén.

Fourniture, *f.* زخیره zaqhiré, تدارك tédarik; تدارك کورمه tédarik guéurmé, ویرمه vérmé; قاتلان

صلاتديه قونان شي katelan chéy; صلاتديه قونان اوتلق salataya konan otlouk.

Fourrage, *m.* يم yém; يم كسمك طوغرامق yém késmék, doghramak; اوتلق otlouk; اوتلق ناظرلغی otlouk nazerleghe.

Fourrager, *v. n.* يم طوپلمق ديوشرمك yém toplamak, dévchirmék; —, *v. a.* بتون يمي المق butun yémi almak, قورتمق kouroutmak; خراب ايتمك qharab étmék.

Fourré, *ée*, *p. et a.* ايچنه صوقلمش itjiné sokoulmouch; pays fourré, اورمانلو مملكت ormanle mémlékét; coup —, ايكي طرفلو اوروش iki tarafle vourouch; paix fourrée, يوزدن بارش yuzdén barech.

Fourreau, *m.* قلف kelef; آستار astar; قاب kap; قن ken; — de pistolet, پشتو قبوري pichtov koubourou.

Fourrer, *v. a.* صوقمق sokmak, ايچنه صوقمق itjiné sokmak, دورتمك durtmék; كورك قپلامق kurk kaplamak; * صوقشترمق sokouchtourmak; se —, *v. r.* صوقلمق sokoulmak, كرشمك guirichmék, قارشمق karechmak; اسجق كيمك sedjak guéyinmék.

Fourreur, *m.* كوركجی kurkdju.

Fourrier, *m.* قوناقجی konakdje.

Fourrière, *f.* اودنلق odounlouk, كومورلك kéumurluk; اودنجي كمورجي باشيلق odoundjou, kéumurdju bachelek.

Fourrure, *f.* كورك الاتی kurk aléati, كورك kurk.

Fourvoyer, *v. a.* يانلتمق yaneltmak, يولدن چقرمق yoldan tjekarmak; se —, *v. r.* ياكلمق yanelmak, يولدن چقمق yoldan tjekmak.

Fouteau, *m.* كولكن guulguén (guurguén).

Foutelaie, *f.* كولكنلك guulguénlik.

Foyer, *m.* اوجاق odjak.

Fracas, *m.* چاتردی tjaterde; شماته chamata.

Fracasser, *v. a.* چاترداتمق tjaterdatmak, پارهلمك paralamak.

Fraction, *f. p. u.* قرش kerech; *T.* كسور عدد kusourĭ adét.

Fracture, *f.* قرش kerech, قرمه kerma, قرق kerek, چقق tjekek.

Fracturé, *ée*, *a. T.* قرلمش kerelmech, قرق kerek.

Fragile, *a.* قرليجي kereledje, قريلور kereler; * كچيجي guétjidji.

Fragilité, *f.* قريليجيلق kereledjelek; كچيجيلك guétjidjilik.

Fragment, *m.* قرق kerek, قرندي kerente.

Frai, *m.* يمرطهسنی دوكمه youmourtasene déukmé; انك وقتی

onoun vakte; بالق يوريلري balek yavroulare; سكه اشمه‌سی sikké achenmase.

Fraîcheur, *f.* سرينلك sérinlik; کوزل رنك guzél réng.

Frairerie, *f. fa.* جنبش djumbuch.

Frais, Fraîche, *a.* سرين sérin; يكی yéni, تازه tazé, صاغ sagh.

Frais, *m.* سرينلك sérinlik, سرين هوا sérin hava; *pl.* مصرف masraf.

Fraise, *f.* چلك tjilék; خرج qhardj; ايچ ياغی itj yaghe; قازقدن مترس kazekdan météris.

Fraiser, *v. a.* قويرمق kevermak, بوكمك bukmék.

Fraisier, *m.* چلك كوكني tjilék kéukéni.

Framboise, *f.* بوكرتلنك قرمزي يمشی béuyurtlénin kermeze yémichi.

Franc, *m.* فرانق ferank (bir sikké).

Franc, che, *a.* آزاد azad, ازادلو azadle, قورتلمش kourtoulmouch; حقيقتلو hakekétli, صافدرون safdéroun, طوغري doghrou; كرچك guértjék, صحيح sahih; سربست sérbést.

Français, se, *a.* فرانسز feransez, فرانسزجه feransezdja.

Franchement, *ad.* آزادجه azaddja, سربستجه sérbéstdjé.

Franchir, *v. a.* قرشو صچرامق karche setjramak, اتلمق atlamak; اشمق achmak.

Franchise, *f.* آزادلق azadlek, سربستلك sérbéstlik; صافدرونلق safdérounlouk.

Franciser, *v. a.* بر لغتك اخرين فرانسزجه كبي ايتمك bir loughétin aqheren fransezdja guibi étmék; se —, *v. r. fa.* فرانسزلنمق fransezlanmak.

Franc-maçon, *m.* فرماسون férmason.

François, *v.* Français.

Francolin, *m.* چيل قوشي tjil kouchou.

Frange, *f.* صچاق satjak, پسكول puskul.

Franger, *v. a.* صچاقلمق satjaklamak, صچاق چقرمق كچورمك satjak tjekarmak, guétjirmék.

Franger, Frangier, *m.* صچاقجي satjakdje.

Franquette, *a. fa.* à la —, صدق ايله sedk ilé.

Frappe, *f. T.* سكه sikké; ديشی چاقه dichi tjakma.

Frapper, *v. a. et n.* اورمق vourmak; چالمق tjalmak; — de la monnaie, سكه كسمك sikké késmék; * عقلنه ير ايتمك aklena yér étmék.

Frasque, *f. fa.* اويون oyoun, حيله hilé.

Frater, *m.* بربر قلفه‌سی bérbér kalfase.

Fraternel, elle, *a.* قرداش كبي kardach guibi.

Fraterniser, *v. n.* قرداش كبي ياشامق كچنمك kardach guibi yachamak, guétjinmék.

Fraternité, *f.* قرداشلق kardachlek.

Fratricide, *m.* قرداشنى اولدرن kardachene éulduréu; قرداشن اولدرمه kardachen éuldurmé.

Fraude, *f.* حيله hilé, آل al.

Frauder, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله ايتمك hilé étmék.

Fraudeur, *m.* — euse, *f.* حيله باز hilébaz, حيله كار hilékiar, الداديجي aldadedje.

Frauduleux, euse, *a.* الداديجى aldadedje.

Frayer, *v. a.* يول ياپمق اچمق yol yapmak, atjmak; اصول ايله طوقنمق ousoul ilé dokanmak, سورتمك surtmék; — *v. n.* بالقلر يمرطه‌سنى دوكمك baleklar youmourtasene déukmék; سورتلوب اشنمق surtulup achenmak; **fa.* بربرله درلك ايتمك birbiriylé dirlik étmék, اويمق ouymak.

Frayeur, *f.* اوركندى urkundu.

Fredaine, *f.* ادبسزلك édébsizlik.

Fredon, *m.* *T.* ترنم térénnum.

Fredonner, *v. n.* ترنم ديمك térénnum démék.

Frégate, *f.* فرقته ferkata.

Frein, *m.* دزكين dizguin; *كم guém; باغ bagh.

Frelampier, *m.* *fa.* الچق كمسه altjak kimsé.

Frêle, *a.* قريلور kereler, قريلجى kereledje.

Frêle, *f.* قزجغز kezdjeghaz.

Frelon, *m.* اشك آروسي échék arese.

Freluche, *f.* ايپك پسكولجك ipék puskuldjuk.

Freluquet, *m.* *fa.* قاچق katjek.

Frémir, *v. n.* اوركمك urkmék, قورقودن دترمك korkoudan titrémék; فقردامق fekerdamak, فقر فقر قينامق feker feker kaynamak.

Frémissement, *m.* اوركندي urkundu, توي اورپرمه‌سي tuy éurpérmési; قورقو korkou; دترمه titrémé.

Frêne, *m.* ديش بوداق dich boudak.

Frénésie, *f.* جنونلق djounounlouk; قودزلق koudouzlouk.

Frénétique, *a.* جنون djounoun; قدوز koudouz.

Fréquence, *f.* چوق تكرارلمه tjok tékrarlama; چوقلق tjoklouk.

Fréquent, te, *a.* صق sek, چوق tjok.

Fréquentation, *f.* صق كورشمه sek guéuruchmé, چوق واروب كلمه tjok vareb guélmé.

Fréquenter, *v. a. et n.* صق چوق كيدوب كلمك sek, tjok guidib guélmék, صقجه وارمق sekdja

varmak, صق كورشمك sek guéuruchmék.

Frère, *m.* قرداش kardach, اوغلان قرداش oghlan kardach.

Fressure, *f.* حيوان ايچى بغرصقلري hayvan itji, baghersaklare.

Fret, *m. T.* كرا ايله كمى طوتمه kira ilé guémi toutma, نولون navloun.

Fréter, *v. a.* كمي طوتمق guémi toutmak.

Frétillant, te, *a.* راحتسز rahat-sez, تك طورمز ték dourmaz.

Frétillement, *m.* صچرامه setjrama.

Frétiller, *v. n.* صچرامق setjra-mak, صالنمق salenmak.

Fretin, *m.* يوري بالقلر yavrou ba-leklar; * دوكندي déukundu.

Frette, *f. T.* دمرچنبر démir tjémbér.

Friable, *a.* اوفالور oufaler, ازيلور ézilir.

Friand, de, *a. m. f.* اغزينك دادينى بلن aghzenen dadene bilén; بوغاز دوشكونى boghaz duch-guunu.

Friandise, *f.* بوغاز دوشكنلكي bo-ghaz duchguunluyu.

Friandises, *f. pl.* بوغاز آلاتى boghaz alati.

Fricandeau, *m.* طوكز ياغيله طنا قزارتمسى domouz yagheyla dana kezartmase.

Fricassée, *f.* قاورمه kavourma.

Fricasseur, *m.* چولپا اشجى tjolpa achdje.

Friche, *f.* يل اشوري بوش قلان تارلا yel achere boch kalan tarla; —, *a.* سورلمش surul-mémich.

Friction, *f. T.* اومه ovma, اووش ovouch.

Frigidité, *f. T.* ارلكى اولمه érliyí olmama.

Frileux, euse, *a.* قولاى اوشين kolay uchuyén.

Frimas, *m.* قراغو keraghe, چك tjiy.

Frime, *f. fa.* يوز yuz, چهره tjéhré.

Fringant, te, *a. fa.* كيفلو kéyfli.

Fringuer, *v. a.* چالقمق (kadéhi) tjalkamak.

Friper, *v. a.* يرتق مرتق ايتمك yer-tek mertek étmék; بوزمق boz-mak; اسكتمك éskítmék; **fa.* چورتمك tjurutmék, اسراف ايتمك israf étmék.

Friperie, *f.* بت بازاري bit pazare, قولتقجيلر ايچى koltoukdjoular itji; قولتقجيلق koltoukdjoulouk.

Fripier, *m.* — ière, *f.* قولتقجي koltoukdjou, اسكيجي éskidji.

Fripon, *m.* onne, *f. a.* يرامز ya-ramaz, چاپقن tjapken, خبيث qhabis.

Friponner, *v. a.* الداتمق aldat-mak, حيله ايله چالمق hilé ilé tjalmak; — *v. n.* يرامزلق ايتمك yaramazlek étmék.

Friponnerie, *f.* يرامزلق yaramaz-lek, چاپقنلق tjapkenlek.

*Frire, *v. a.* تاوه ایتمك tava étmék, تاوده قزارتمق tavada kezartmak.

Frise, *f.* بر نوع قماش bir névĭ koumach.

Friser, *v. a.* صاچ قورجقلتمق satj keverdjeklatmak ; — *v. n.* قورجقلنمق keverdjeklanmak.

Friseur, *m.* صاچ كسيجي دوزيجي satj késidji, duzudju, پروقەجي péroukadje.

Frison, *m.* قصه ایچ انتاريسي kesa itj éntarese.

Frisotter, *v. a.* انجه قورجقلتمق indjé keverdjeklatmak ; پوتيكلمك potiklémék.

Frisson, *m.* دترمه titrémé (sovoukdan, setmadan) ; اوركمه urkmé ; صووق تر sovouk tér.

Frissonner, *v. n.* دترمك titrémék.

Frisure, *f.* قورجقلتمه keverdjeklatma ; قورجق keverdjek.

Friture, *f.* تاوه ایتمه tava étmé ; بالق تاوه سی balek tavase.

Frivole, *a.* اعتبارسز itibarsez, محلسز mahallsiz, بوش boch, يرامز yaramaz, فايدەسز faydasez.

Frivolité, *f.* بوشلق bochlouk, فايدەسزلك faydasezlek.

Froid, *m.* صووق sovouk, صووقلق sovouklouk.

Froid, de, *a.* صووق sovouk ; *قانی صووق kane sovouk.

Froideur, *f.* صووقلق sovouklouk.

Froidir, *v. n. et* se —, *v. r.* صوومق sovoumak.

Froidure, *f.* هوانك صووقلغی havanen sovoukloughou.

Froidureux, euse, *a. fa.* تيز صوويان téz sovouyan.

Froissée, *p. et a.* ازيك ézik, a.

Froisser, *v. a.* ازمك ézmék ; بر برينه سورتمك bir biriné surtmék ; بورشترمق bourouchtourmak.

Froissure, *f.* ازيك ézik, s.

Frôler, *v. a.* سورنمك surunmék.

Fromage, *m.* پينر péynir.

Fromager, *m.* — ère, *f.* پينرجي péynirdji.

Fromagerie, *f.* پينر خانه péynir qhané.

Fromageux, euse, *n.* پينرلو péynirli ; پينره متعلّق péyniré mutaallik.

Froment, *m.* اري بغداي are boughday.

Froncer, *v. a.* بورشترمق bourouchtourmak.

Froncis, *m.* Fronçure, *f.* اثواب بورشغی ésbab bourouchoughou.

Fronde, *f.* صپان sapan.

Fronder, *v. a.* صپان اتمق sapan atmak, اتمق atmak ; ذم ایتمك zémm étmék ; — *v. n. fa.* دولته قرشو سويلمك dévlété karche séuylémék.

Frondeur, *m.* صپان اتيجی sapan atedje.

Front, *m.* الـن aln (ann); اوك éun; يوز yuz; * ادبسزلك édébsizlik.

Frontal, *m.* النلق alenlek (annelek), باش باغى bach baghe.

Frontal, le, *a.* النه متعلّق alna (anna) mutaallik.

Fronteau, Frontail, *m.* الن باغى aln (ann) baghe.

Frontière, *f.* سنور sinor (sener), حدّ hadd; — *a.* سنوردهكي sinordaki.

Frontispice, *m.* بـر يـاپونك يوزي اوكى bir yapounoun yuzu, éunu; عنوان كتاب unvanĭ kitab.

Fronton, *m.* قپـو اوستى kapou ustu; *T.* كمي نشانى guémi nechane.

Froqué, *a. m.* درويش قيافتلو dérvich kéyafétli.

Froqueur, *m.* يول دوزلديجي yol duzéldidji.

Frottage, *m.* اومه ovma.

Frottement, *m.* سورنمه surunmé.

Frotter, *v. a.* اومق ovmak, اوالمق ovalamak; ياغلمق yaghlamak, يـاغ سـورمـك yagh surmék; سورمك surmék, سلمك silmék; **fa.* دوكمك déuymék; se —, *v. r.* ياغلنمق yaghlanmak.

Frottoir, *m.* سلكج silguitj, پچاوره patjavra; پشكير péchkir; اومه فرچهسى ovma fertjase.

Fructifier, *v. n.* ميوه ويرمك méyvé vérmék; * ارتمق artmak.

Fructueux, euse, *a.* فايدهلو faydale.

Frugal, le, *a.* اولچولو éultjulu, ايدارهجي idarédji, آزه قناعتلو aza kanaatle, خانهدار qhanédar.

Frugalité, *f.* آزه قـنـاعت aza kanaat, ايـدارهجيلك idarédjilik, خانهدارلق qhanédarlek.

Fruit, *m.* ميوه méyvé, يمش yémich; فـايده fayda, كار kiar; ايراد irad, كلور guélir.

Fruiterie, *f.* يمش كيلاري yémich kiléri, سبزهخانه sébzéqhané.

Fruitier, *m.* ière, *f.* يمشجي yémichdji, تازه يمشجي tazé yémichdji.

Fruitier, *a. m.* ميوهدار méyvédar; يمش ويرن yémich vérén; —, *m.* بغچه baghtjé.

Frusquin, *m. fa.* وارلق varlek, مال املاك mal émlak.

Frustratoire, *a. T.* تملسز témélsiz; — *m.* شكرلو مسكت شرابى chékérli miskét charabe.

Frustrer, *v. a.* طولاندرمق dolandermak, الداتمق aldatmak; q. de qc. برينى بر شيدن محروم ايتمك birini bir chéydén mahroum étmék.

Fugitif, *m.* قاچغون katjghen.

Fugitif, ive, *a.* قاچغون katjghen, قاچمش katjmech.

Fuie, *f.* كچوك كوكرجنلك kutjuk guuvérdjinlik.

*Fuir, *v. n. et a.* قاچمق katjmak, قاچنمق katjenmak, چكنمك tjékinmék; قاچورمق katjermak, قوومق kovmak; طاشمق tachmak (kabdan).

Fuite, *f.* قچمه katjma, قاچش katjech, فرار firar; *كچكمه guédjikmé.

Fulminant, te, *a.* پك كورليجي pék guurléyidji.

Fulminer, *v. a.* بلدرمك bildirmék, خبر ويرمك qhabér vérmék; — *v. n.* پك كورلدمك pék guuruldémék; *T.* چاتلمق tjatlamak.

Fumant, te, *a.* توتر tutér, توتن tutén.

Fumée, *f.* توتون tutun, دومان douman; بوغ bough.

Fumer, *v. n.* توتمك tutmék; دومان بوغ اولمق douman, bough olmak; —, *v. a.* توتسترمك tutusturmék, توتسي ويرمك tutsu vérmék; توتون ايچمك چكمك tutun itjmék, tjékmék; فشقى دوكمك fechke déukmék.

Fumeron, *m.* ماصد mased.

Fumet, *m.* مانجه‌نك شرابك خوش قوقوسى mandjanen, charaben qhoch kokousou.

Fumeterre, *f.* شاهتره chahtéré.

Fumeur, *m.* توتون چبوق ايچن tutun, tjibouk itjén.

Fumeux, euse, *a.* باشه اوريجى bacha vouroudjou.

Fumier, *m.* فشقى fechke, كوبره guubré.

Fumigation, *f.* توتسى ويرمه tutsu vérmé, توتسترمه tutusturmé.

Funambule, *m. f.* جانباز djambaz.

Funèbre, *a.* دفنه متعلق défné mutaallik; *ياسلو yasle.

Funérailles, *f. pl.* دفن défn, كومه gueummé.

Funéraire, *a.* دفنه متعلق défné mutaallik.

Funeste, *a.* ياسلو yasle, مصيبتلو mousibétlu (mousibét).

Fur, *ad. fa.* au, ou à — et à mesure, او اولچي ايله o éultju ilé, اكا كوره ona gueuré.

Furet, *m.* بر نوع سكسار bir névï sansar; اغز اراييجى aghez arayedje, سؤال صوريجي sual soroudjou.

Fureter, *v. a.* سكسار ايله قوالمق sansar ilé kovalamak; *ايو تجسس ايتمك éyi tédjéssus étmék; قرشترمق karechtermak.

Fureur, *f.* قودزلق koudouzlouk; خشم qhechm; سودا sévda.

Furibond, de, *a.* قودوز koudouz.

Furie, *f.* قودوزلق koudouzlouk, قزغنلق kezghenlek.

Furieusement, *ad.* *زورلو zorlou.

Furieux, euse, *a. et m. f.* قودوز koudouz, خشملو qhechemle; شديد chédid; *عجايب adjaïb.

Furin, *m. T.* عمان umman.

Furoncle, *m.* قان چبانى kan tjebane.

Furtif, ive, *a.* كيزلو guizli, اوغرن oghroun.

Furtivement, *ad.* كيزلوجه guizlidjé.

Fuseau, *m.* اللك ilik, اك iy.

Fusée, *f.* طولو اللك dolou ilik; فشك fichék.

Fuser, *v. n. T.* يايلمق yayelmak (tjay).

Fuserole, *f. T.* مكوك اكى mékuk iyi.

Fusible, *a.* اريجى ériyidji.

Fusil, *m.* چاقمق tjakmak, قاو چاقمق kav tjakmak; مصاد masad; فلنته filinté; *T.* قرشولق karchelek.

Fusilier, *m.* توفنكجى tufénkdji.

Fusiller, *v. a.* فلنته ايله اورمق filinté ilé vourmak, فلنته اتمق filinté atmak; se —, *v.r.* توفنك توفنكه وارمق tufénk tuféngué varmak.

Fusion, *f.* اريمه érimé.

Fustet, *m. T.* صاري اغاج sare aghadj.

Fustiger, *v. a.* قمچيلمق kamtjelamak.

Fût, *m.* قونداق koundak; فچى تختهلري fetje taqhtalare.

Futaie, *f.* يوكسك اغاجلو اورمان yuksék aghadjle orman.

Futaille, *f.* فچى fetje, وارل varil; * قاب kap.

Futaine, *f.* دمي بزي dimi bézi.

Futainier, *m.* دمي طقويان dimi dokouyan.

Futé, ée, *a. fa.* شـــلاو chéllav, ولدزنا vélédizna.

Futile, *a.* ييني باشلو yéyni bachle, فرفره farfara, بوش boch; discours — s, بوش لاقردي boch lakerde.

Futilité, *f.* ييـنـي باشلولق yéyni bachlelek, فرفرهلق farfaralek; بوشلق bochlouk; اويجق oyoundjak.

Futur, re, *a.* كلجك guélédjék, اولاجق oladjak; —, *m.* كويكو guéuyéguu (guuvéyi); *f.* كلين guélin.

Futur, *m. T.* مضارع mouzara, مستقبل mustakbél.

Fuyard, de, *a.* قچاغن katjaghan, قاچيجي katjedje.

Fuyard, *m.* قاچغن katjghen.

G.

Gabatine, *f. fa.* donner de la — à q. برينك كوزيني اچمق birinin guéuzunu atjmak.

Gabelle, *f.* تـــوز ويـركـوسـى touz vérguisi; تـوزخانه touzqhané.

Gabion, *m.* مترس سپدي météris sépédi.

Gâche, *f. T.* قپو دمري kapou déémiri; ياغ دوكجكي yagh déuyédjéyi; چامور كوركي tjamour kuréyi.

Gâcher, *v. a.* قرشترمق (kirédj) karechtermak; كورك چكمك kurék tjékmék; اوجوز ويرمك oudjouz vérmék.

Gâcheux, euse, *a.* چامورلو tjamourlou.

Gâchis, *m.* صولو صويق چامور soulou, sevek tjamour; بتاق batak.

Gadèle, *f.* بر نوع يمش bir névï yémich.

Gadouard, *m.* كنيف آيرتلين kénéf ayertlayan, لغمجي laghemdje.

Gadoue, *f.* كنيف hénif (kénéf), خاله qhalé, اياق يولي ayak yolou.

Gaffe, *f.* قانجه kandja (kayekda).

Gagate, *f.* قره كهربار kara kéhribar.

Gage, *m.* رهين réhin, امانت émanét; Gages, *pl.* خذمتكار حقّي qhezmétkiar hakke, ايلق aylek, يللق yellek.

Gager, *v. a.* بحث ايتمك طوتمق bahas (bés) étmék, toutmak; حقّني ايلغني يللغنى ويرمك hakkene, ayleghene, yelleghene vérmék.

Gageur, *m.* euse, *f.* بحث طوتان bahas (bés) toutan.

Gageure, *f.* بحث bahas (bés).

Gagnage, *m.* چاير tjayer, اوتلاق otlak.

Gagnant, *m.* قزانان kazanan.

Gagne-denier, *m.* كونده لكجي guundélikdji.

Gagne-pain, *m.* اتمكنى قزانمه étméyini kazanma.

Gagne-petit, *m.* مقص بليجي makas biléyidji.

Gagner, *v. a. et n.* قزانمق kazanmak; اله كتورمك élé guétirmék, الماق almak, نايل اولمق naïl olmak; قزانج كسب ايتمك kazandj, kisb étmék, منفعتلنمق ménféatlanmak.

Gagni, *f. fa.* ششمان كوزل و كيفلو زنّه chichman guuzél, vé kéyfli zénné.

Gai, ie, *a.* كيفلو kéyfli, شاذ chaz, خوش qhoch; اچق atjek.

Gaieté, *f.* كيفلولك kéyflilik, كوكل خوشلغى guéunul qhochlougho n; فراحلق férrahlek, شاذلق chazlek.

Gaillard, de, *a.* كيفلو kéyfli, شاذ chaz; جسور djéssour, غيرتلو ghayrétli, سربست sérbést; سرخوش sérqhoch.

Gaillard, *m.* باشي بوش bache boch.

Gaillarde, *f.* فاحشه fahiché; بر نوع اسكي رقص bir névï éski raks.

Gaillardise, *f.* كيفلولك kéyflilik, شاذلق chazlek.

Gain, *m.* قزانج kazandj, كار kiar.

Gaîne, *f.* قين ken.

Gaînier, *m.* قينجى kendje; بر نوع اغاج bir névï aghadj.

Gala, Gale, *m.* قپو سراي شينلكي kapou, séray chénliyi.

Galanga, *m.* خولنجان qhavlindjan (havlidjan).

Galant, te, *a.* سوېجي sévidji, عاشق achek, لطيف latif, ياقشقلو yakechekle, چلبى tjélébi, يكيد yiyid, اهل عرض éhlï erz; ظريف zarif.

Galant, *m.* عاشق achek.

Galanterie, *f.* ظريفلك zariflik, ظرافت zérafét, چلبيلك tjélébilik; عاشقلق acheklek; بر تحفه شي bir téuhvé chéy; — *fa.* فرنك علتى frénk illéti.

Galaxie, *f. T.* صمان اوغريسي يولى saman oghrousou, yolou.

Galbanum, *m.* قصنى kasne.

Gale, *f.* اويوز ouyouz.

Galefretier, *m. fa.* الچاق كمسه altjak kimsé.

Galéga, *m.* كچى صقالى kétji sakale (ot).

Galer, *v. a. fa.* قاشيمق kachemak; se —, *v. r.* قاشنمق kachenmak.

Galère, *f.* چكدري tjékdiri, چكترمه tjéktirmé; كورك kurék.

Galerie, *f.* محفل mahfil; قووش kovouch.

Galérien, *m.* كوركدهكى اسير kurékdéki ésir.

Galet, *m.* يالى چاقلى yale tjakele; بر نوع اويون bir névï oyoun.

Galetas, *m.* طوان ايچي tavan itji.

Galette, *f.* بوغاچه boghatja.

Galeux, euse, *a.* اويوزلو ouyouzlou, اويوز ouyouz.

Galimatias, *m.* قرمه قرش لاقردي karma karech lakerde.

Galion, *m.* قليون kalyon.

Galipot, *m.* اق چام صاقزي ak tjam sakeze.

Galle, *f.* اغاج منطري aghadj mantare; noix de —, مازي maze.

Galloche, Galoche, *f.* قتر kater.

Galon, *m.* كنار kénar, شريد chérid; غالون gualon (1000 dirhém).

Galonner, *v. a.* شريد كنار كچورمك دكمك chérid, kénar guétjirmék, dikmék.

Galop, *m.* دوردمله déurdumlémé.

Galopade, *f.* دوردمله déurdumlémé.

Galoper, *v. n.* دوردملك déurdumlémék; — *v. a.* دوردملتمك déurdumlétmék; *fa.* q. بريني قوالمق birini kovalamak.

Galopin, *m.* سرايدار چوجق saraydar tjodjouk.

Galvauder, *v. a. fa.* چقش ايتمك tjekech étmék, آزارلمق azarlamak.

Gambade, *f.* يوقري صچرامه yokare setjrama.

Gambage, *m.* پيوا ويركوسي ipiva vérguisi.

Gambiller, *v. n. fa.* اياقلريني بجاقلريني اوينامق ayaklarene, badjaklarene oynatmak.

Gamelle, *f.* تخته چناق taqhta tjanak.

Ganache, *f.* اتك الت چكه‌سي aten alt tjénési.

Gangrène, *f.* شير پنچه chirï péntjé, ينور ياره yénir yara.

Gangréneux, euse, *a.* شير پنچه‌لو chirï péntjéli.

Ganse, *f.* قيطان kaytan.

Gant, *m.* الدون éldivén.

Gantelet, *m.* زره الدونى zerh éldivéni.

Ganter, *v. a.* الدون كيمك éldivén guéymék; —, *v. n.* الينه اويمق (éldivén) éliné ouymak; se —, *v. r.* كندو الدوننى كيمك guéndi éldivénini guéymék.

Ganterie, *f.* الدون مالى éldivén male; الدونجيلك éldivéndjilik.

Gantier, *m.* — ière, *f.* الدونجي éldivéndji.

Garance, *f.* كوك بويا kéuk boya.

Garancer, *v. a.* كوك بويا ايله بويامق kéuk boya ilé boyamak.

Garant, *m.* — te, *f.* كفيل kéfil.

Garantie, *f.* كفيللك kéfillik, كفالت kéfalét.

Garantir, *v. a.* (qc. à q.), كفيل اولمق kéfil olmak, برينه بر شي ايچون طورمق biriné bir chéy itjin dourmak; q. de qc. بريني بر شيدن امين ايتمك birini bir chéydén émin étmék, قورومق koroumak.

Garbon, *m.* اركك ككلك érkék kéklik.

Garce, *f.* روسپي rospou.

Garçon, *m.* اوشاق ouchak, اوغلان oghlan, چوجق tjodjouk; چراق tjerak, خذمتكار qhezmétkiar.

Garçonnière, *f.* كنج پوستال guéndj postal.

Garde, *f.* قراول karavoul, نوبت néubét, قول kol; بكجى békdji, صولاق solak, صولاق اغالري solak aghalare; خسته بكجيسي qhasta békdjisi; نظارت nazarét, الى التنده éli altenda; حمايه himayé, سايه sayé; دقّت dekkét; prendre —, دقّت ايتمك dekkét étmék, مقيد اولمق moukayéd olmak; se donner de —, صاقنمق sakenmak; n'avoir — de faire qc. بر شي ايتمك فكرنده اولمامق bir chéyi étmék fikrindé olmamak; la — de l'épée, قلچ بالچغى keledj baltjeghe.

Garde, *m.* قراول karavoul, نوبتجي

néubétdji, بكجى békdji; صولاق solak.

Garde-bois, *m.* اورمان ناظري orman nazere.

Garde-bonnet, *m.* كيجه لك قلفى guédjélik kelefe.

Garde-boutique, *m.* دكان بكجيسي tukyan békdjisi.

Garde-chasse, *m.* او بكجيسي av békdjisi.

Garde-feu, *m.* آتش اوكنده دمر پارمقلق atéch éuyundé démir parmaklek.

Garde-fou, *m.* كوپري پرمقلغى kéupru parmakleghe, قورقولق korkoulouk.

Garde-magasin, *m.* مخزن متوليسي mahzén mutévéllisi.

Garde-malade, *m. et f.* خسته بكجيسى qhasta békdjisi.

Garde-manche, *m.* قولچق koltjak.

Garde-manger, *m.* كيلار kilar.

Garde-meuble, *m.* قلبه لق اوطه سى kalabalek odase.

Garder, *v. a.* صقلامق saklamak, حفظ ايتمك hefz étmék, كزلمك guizlémék; الى قومق ale komak; الق almak; قورومق koroumak; بكلمك béklémék; دقت ايتمك dekkét étmék, طوتمق toutmak; se —, *v. r.* (de qc.), صاقنمق sakenmak.

Garde-robe, *f.* اثواب اوطه سى ésbab odase; اوروبا ourouba; چماشور tjamacher.

Garderobe, *m.* پيشتمال péchtimal, اوكدجك éunédjék.

Gardeur, *m.* — euse, *f.* چوبان tjoban.

Garde-vaisselle, *m.* كموش طاقملري صقليان guumuch takemlare saklayan.

Gardien, *m.* — ienne, *f.* صقلايجى saklayedje, بكليجى békléyidji.

Gare! *i.* صاول savoul, صاولك savouloun.

Gare, *f.* قوي koy.

Garenne, *f.* اطه طوشانى اوي ada tavchane évi; بالق حوضى balek havouzou.

Garer, *v. a.* باغلمق (guémiyi) baghlamak.

se Garer, *v. r. fa.* صاولمق savoulmak, صاوشمق savouchmak.

se Gargariser, *v. r.* غرغره ايتمك guarguara étmék, اغزيني چلقمق aghzene tjalkamak.

Gargotage, *m.* فنا مانجه féna mandja.

Gargote, *f.* اوجز ميخانه oudjouz méyqhané.

Gargotier, *m.* ière, *f.* اوجز فنا مانجه پشرن oudjouz féna mandja pichirén.

Gargouille, *f.* اولوق كونكي olouk kunguu.

Gargoulette, *f.* صو برداغی sou bardaghe.

Gargousse, *f.* طوپ صقیسی top sekese.

Garnement, *m. fa.* ادم اولمیان adam olmayan, مهملات méhmélat, اصلاجق aseladjak.

Garnir, *v. a.* (qc. de qc.), تدارك كورمك ایتمك tédarik guéurmék, étmék; دوناتمق donatmak; كچورمك guétjirmék; كیدرمك guéydirmék; se — *v. r.* de qc. بر شی ضبط ایتمك التنه المق bir chéy zabt étmék, altena almak; contre qc. بر شیدن كندونی قورومق bir chéydén kéndini koroumak.

Garnison, *f.* محافظ عسكر mouhafez askér.

Garnisseur, *m.* دونادیجی donadedje.

Garniture, *f.* زینت ziynét; دونادش donadech.

Garou, *m.* مازریون mazérion.

Garouage, *m. fa.* aller, être en —, اولور اولمز اولره كیدوب كلمك olour olmaz évléré guidib guélmék.

Garrot, *m.* اتك اومزی aten omzou; طویاقه toyaka.

Garroter, *v. a.* برینی بغلمق birini baghlamak.

Garroutte, *f.* *v.* Garou.

Gascon, *m.* — nne, *f.* اتوب طوتیجی atep toutoudjou, فورتاجی fortadje.

Gasconnade, *f.* اتوب طوتمه atep toutma, فورتەجیلق fortadjelek.

Gasconner, *v. n. fa.* اتوب طوتمق atep toutmak, لاف اورمق laf vourmak.

Gaspiller, *v. a.* اسراف ایتمك israf étmék, چورتمك tjurutmék.

Gaspilleur, *m.* — euse, *f.* اسرافجی israfdje, مسرف musrif.

Gâteau, *m.* خمیر ایشی qhamour ichi, بورك béurék.

Gâte-enfant, *m. et f.* چوجق بوزان tjodjouk bozan.

Gâte-métier, *m. fa.* بهایی بوزان pahaye bozan.

Gâter, *v. a.* بوزمق bozmak; خراب ایتمك qharab étmék; مردارلمق mourdarlamak; فنا تربیه ایتمك féna térbiyé étmék, الشترمق alechtermak; باشدن چقرمق bachdan tjekarmak; se —, *v. r.* بوزلمق bozoulmak, ایشه یرامز اولمق iché yaramaz olmak; باشدن چقمق bachdan tjekmak.

Gauche, *a.* صول sol; * اكری éyri; ترس térs, یاقشقسز yakechek-sez; à —, *ad.* صول sol, صولدن soldan, صوله sola; * ترسنه térsiné; — *f.* صول ال طرف یاك sol él, taraf, yan.

Gaucher, ère, *a.* صولاق solak.

Gaucherie, *f.* یاقشقسز حركت yakecheksez harékét.

Gauchir, *v. n.* بر از بر يكا دونمك bir az bir yana déunmék, صاولمق savoulmak; * صدق ايله اشلممك sedk ilé ichlémémék.

se Gaudir, *v. r.* كيفلنمك kéyflénmék.

Gaufre, *f.* كومج guéumédj.

Gaule, *f.* انجه اوزون چبوق indjé ouzoun tjibouk; دكنك déyénék.

Gauler, *v. a.* قرمق (fendek, djéviz) kermak.

Gaupe, *f. fa.* پرت پوشان زنّه pértï puchan zénné.

se Gausser, *v. r. fa.* de qc. برينى مسخره ايتمك birini masqhara étmék.

Gausserie, *f. fa.* مزاق mézak, ذوق zévk.

Gavache, *m. fa.* كولخانى kulqhani.

Gavion, *m. fa.* خرتلاق qhertlak.

Gaze, *f.* بر نوع برنجك bir névï burundjuk.

Gazelle, *f.* غزال ghazal.

Gazetier, *m.* غازتاجى guazétadje.

Gazette, *f.* غازتا guazéta, خبر كاغدلرى qhabér kiaghetléri.

Gazon, *m.* اوت ايله چقمش طپراق ot ilé tjekmech toprak.

Gazouiller, *v. a.* جولدمك (kouch) djivildémék; چغلدامق (sou) tjegheldamak.

Geai, *m.* صقصغان sakseghan; الا قرغه ala kargua.

Géant, *m.* — te, *f.* ديو dév, عفريت ifrit.

* Geindre, *v. n. fa.* مزلدانمق mezeldanmak.

Gelée, *f.* طوك don, بوز bouz; طاوق كوكسى tavouk guéuksu; — blanche, قراغى keraghe.

Geler, *v. a.* طوكدرمق dondourmak; بوز طوك ايله بوزمق bouz, don ilé bozmak, صووتمق sovoutmak; *v. n. et i.* طوكمق donmak, اوشيمك uchumék; se — *v. r.* طوكمق donmak, بوز طوكمق bouz donmak.

Gélinotte, *f.* سميز پليج sémiz pilidj; — de bois, چيل tjil (kouch).

Gélivure, *f.* اغاجلرك صووقدن يانمسى aghadjlaren sovoukdan yanmase.

Gémaux, *m. pl. T.* جوزا برجى djévza bourdjou.

Gemelle, *v.* Jumelle.

Gémir, *v. n.* (de, sur qc.), آه و اه فغان ايتمك ah, ah ou fighan étmék, ايچروسن چكمك itjérisin tjékmék.

Gemme, *a. m.* sel —, قيا توزى kaya touzou.

Gênant, te, *a.* كوچ guudj, زحمتلو zahmétli.

Gencive, *f.* ديش اتى dich éti.

Gendarme, *m.* اتلو عسكر atle askér; Gendarmes, *pl.* قغلجمجق kegheldjemdjek; الماس بوزى élmas bouzou; كوز لكه‌سى guéuz lékési.

se Gendarmer, *v. r. fa.* قزمق kezmak, آتشلنمك atéchlénmék.

Gendre, *m.* داماد damad, كويكو guuyéguu (guuvéyi).

Gêne, *f.* اسكنجه iskéndjé, اذيت éziyét; زور zor.

Généalogie, *f.* سلسله صوي دفتری silsilé (sinsilé), soy déftéri.

Gêner, *v. a.* صقمق sekmak, صقشترمق sekechtermak, زورلمق zorlamak, زور ايتمك zor étmék.

Général, le, *a.* عمومی umoumi; en —, *ad.* عموماً umoumén, على التسويه alésséviyé.

Général, *m.* جنرال djénéral, سردار sérdar, سر عسكر sér askér; عموم umoum, الك چوغی én tjoghou.

Généralat, *m.* سردارلق sérdarlek, سر عسكرلك sér askérlik, جنراللق générallek.

Généralement, *ad.* عموماً umouman, على التسويه alésséviyé.

Généraliser, *v. a.* عمومی ايتمك umoumi étmék, خرج عالم ايتمك qhardj além étmék.

Généralissime, *m.* سردار اكرم sérdarï ékrém..

Génération, *f.* طوغرمقلق doghourmaklek; سلسله silsilé (sinsilé), صوی soy.

Généreux, euse, *a.* كريم kérim, كرم صاحبی kérém sahibi; جومرد djéumérd.

Générosité, *f.* كرم kérém, جومردلك djéumérdlik.

Genêt, *m.* قاتر طرناغی kater ternaghe.

Genet, *m.* يورغه اشكين ات yorgha, échkin at.

Genette, *f.* يبان كديسي yaban kédisi.

Genèvre, *f.* اردج تخمی ardedj toqhoumou.

Genevrer, *m.* اردج اغاجی ardedj aghadje.

Génie, *f.* پری péri, جن djinn, ديو dév; انسانی بكلين ملك insane békléyén mélék; طوغشدن اولان آلم doghouchdan olan alem; هزار فنلك hézar fénnlik; مهندسلك muhéndislik.

Genièvre, *m.* اردج اغاجی تخمی ardedj aghadje, toqhoumou.

Génisse, *f.* دوكه duyé.

Génitif, *m. T.* اصلی asli.

Génitoires, *m. pl.* خايه qhaya, طشاق tachak.

Genou, *m.* ديز diz.

Genre, *m.* جنس djins, صوي soy, نوع névï, دورلو turlu.

Gens, *m. et f. pl.* انسانلر insanlar, هر كس hér kés, ال él.

Gent, *f. p. u.* طايفه tayifé.

Gentiane, *f.* چنتيان اوتی tjintiyan otou, چنتيانه tjintiyané.

Gentil, ile, *a.* بت پرست كبی pout pérést guibi; — *m.* بت پرست pout pérést.

Gentil, ille, *a.* تربیه‌لو térbiyéli, چلبی tjélébi, لطیف latif, کوزل guuzél, دلبر dilbér.

Gentilhomme, *m.* کیشی زاده kichi zadé.

Gentilhommerie, *f.* زاده‌لك zadélik.

Gentilité, *f.* پت پرستلك pout péréstlik.

Gentilesse, *f.* چلبیلك tjélébilik.

Gentiment, *adv. fa.* چلبی tjélébi, لطیف latif.

Génuflexion, *f.* دیز چوکمه diz tjéukmé.

Géodésie, *f.* علم المساحت ilmulmésahat.

Géographe, *m.* خطّاط البلاد qhattat ulbilad.

Géographie, *f.* تخطیط بلاد taqhtiti bilad.

Geole, *f.* زندان zendan.

Geolier, *m.* — ière, *f.* زندانجی zendandje.

Géomance, **Géomancie**, *f.* رمل réml, رمّاللق rémmallek.

Géomancien, *m.* — ienne, *f.* رمّال rémmal, فالجی faldje.

Géomètre, *m.* مهندس muhéndis.

Géomètrie, *f.* علم هندسه ilmi héndésé, یر اولچمه‌سی yér éultjmési.

Géranium, *m.* عطر eter (ot).

Gerbe, *f.* دمت démét, * دمت عشری démét éuchuru.

Gerbée, *f.* یاری دوکلمش بغدای دمدی yare déuyulmuch boughday démédi.

Gerber, *v. a.* دمت ایتمك بغلمق démét étmék, baghlamak, بر بر اوستنه یغمق (fetjelare) biri bir ustuné yeghmak.

Gerce, *f.* کتاب قوردی kitab kourdou; کوه guuvé.

Gercer, *v. a.* یرتمق yertmak, یارمق yarmak; — *v. n. et* se — *v. r.* پاتلمق patlamak.

Gerçure, *f.* یارق yarek, یرتق yértek, s.

Gèrer, *v. a.* چکوب چویرمك tjékip tjévirmék, کوزتمك guéuzétmék.

Gerfaut, *m.* طوغان doghan, بویمل قوشی béuymél kouchou.

Germain, ne, *a.* اصل asel, بر صویدن bir soydan; cousin —, cousine —, ایکی قرداش چوجقلری iki kardach tjodjouklare.

Germandrée, *f.* قصدجق محمود kessadjek mahmoud.

Germanique, *a.* نمجه‌جه némtjédjé.

Germe, *m.* فلس filis, filiz.

Germer, *v. n.* فلسلنمك filislénmék, فلس ویرمك filis vérmék.

Gésier, *m.* قرصاق koursak.

Gésir, *v. n.* یاتمق (éqhtiar) yatmak.

Gesse, *f.* یصی مرجمك yasse mérdjimék.

Geste, *m.* حركت harékét.

Gesticuler, *v. n.* دورلو حركت ايتمك turlu harékét étmék, لاقرديده الني اويناتمق lakerdeda élini oynatmak.

Gestion, *f.* چكوب چويرمه tjékip tjévirmé.

Gibbeux, euse, *a. T.* قنبور kambour.

Gibbosité, *f.* قنبورلق kambourlouk.

Gibecière, *f.* آو چنطەسي av tjantase; حقّەباز چنطەسى hokkabaz tjantase.

Gibelet, *m.* فچي بورغيسى fetje bourguousou.

Giberne, *f.* فشكلك fichéklik, غيرت قوشاغى ghayrét kouchaghe.

Gibet, *m.* دار اغاجى dar aghadje.

Gibier, *m.* يبان حيوانى yaban hayvane.

Giboulée, *f.* صقصغان sakseghan.

Giboyer, *v. n. T.* يبان حيوانى اولامق yaban hayvane avlamak.

Giboyeux, euse, *a.* طولو آو dolou av.

Gigantesque, *a.* ديو كبي dév guibi.

Gigot, *m.* قويون بودي koyoun boudou.

Gigotter, *v. n.* بجاقلريني صللمق badjaklarene sallamak.

Gilet, *m.* يلك yélék, زبون zeben.

Gimblette, *f.* سميد simid, حلقه halka.

Gingembre, *m.* زنجفيل zéndjéfil.

Ginguet, ette, *a.* ضعيف zayef, فنا féna.

Girafe, *f.* زرنافه zurnafa, زرافه zurafé.

Girandole, *f.* قوللو شمعدان kollou chamdan; مجوهر چچك mudjévhér tjitjék.

Girofle, Gérofle, *m.* clou de —, قرنفيل karamfil, قوري قرنفيل kourou karamfil.

Giroflée, *f.* فرنك منكشەسي frénk ménékchési.

Giron, *m.* قوين koyoun, قوجاق koudjak.

Girouette, *f.* يل قوان yél kovan.

Gisant, te, *a.* يتان yatan.

Gîte, *m.* يتاق yatak, يتاق يري yatak yéri.

Giter, *v. n. fa.* كيجه ياتمق guédjé yatmak.

Givre, *m.* قراغى keraghe.

Glace, *f.* بوز bouz; آينا جامي ayna djame; عربه پنجرەسى araba péndjirési; الماس بوزي élmas bouzou; *صووقلق sovouklouk; Glaces, *pl.* طوكدرمه dondourma.

Glacé, ée, *p. et a.* طوكمش donmouch; سرّلو serrle; پك پارلاق pék parlak.

Glacer, *v. a.* طوكدرمق dondourmak; بوز كبي ايتمك bouz guibi étmék; *T.* سرّلمق serlamak; شكرلمك chékérlémék; — *v. n. et*, se —, *v. r.* طوكمق donmak.

Glacieux, euse, *a.* بوزلو bouzlou, لكه‌لو lékéli, ندرلو nédirli (djévahir).

Glacière, *f.* بوزخانه bouzqhané.

Glacis, *m.* اینش énich, اینش یر énich yér; سر serr (tjanak itjin).

Glaçon, *m.* بیوك بوز پارچه‌سي béuyuk bouz partjase.

Gladiateur, *m.* قلقان قلیج اوینیان kalkan keledj oynayan.

Glaïeul, *m.* ماوي زنبق mavi zambak.

Glaire, *f.* بلغم balguam, صاليار salyar, توكرك tukruk; يمرطه اغی youmourta aghe.

Glaireux, euse, *a.* بلغم كبی balguam guibi, صواشق sevachek.

Glaise, *f.* چوملكجي طپراغی tjéumlékdji topraghe, بالچق baltjek.

Glaiseux, euse, *a.* بالچقلو baltjekle.

Glaisière, *f.* طپراق قویوسي toprak kouyousou.

Glaiteron, *m. v.* Bardane.

Glaive, *m.* قلیج keledj.

Glanage, *m.* بشاق دوشرمه bachak dévchirmé.

Gland, *m.* پلید یمشي pélid yémichi, پلاموط palamout.

Glande, *f.* بیز biz (béz), ات بیزي ét bézi.

Glandée, *f.* پلاموط طوپلمه palamout toplama.

Glandule, *f.* بیزجك bézdjik.

Glanduleux, euse, *a.* بیزلو bézli.

Glane, *f.* بر اوج بشاق bir avoudj bachak; بر هونك bir hévénk (armoud); بر دیزي bir dizi (soghan).

Glaner, *v. a. et n.* بشاق طوپلمق bachak toplamak.

Glapir, *v. n.* هو هو ایتمك hév hév étmék, اوغنمق oghounmak.

Glas, *m.* اولی چاكی چالمق éulu tjane tjalmak.

Glissade, *f.* قایپمه kaypma, قایمه kayma.

Glissant, te, *a.* قایپاق kaypak, قیاغن kayaghan.

Glisser, *v. n.* قایمق kaymak, قایپمق kaypmak; سوشمك sivichmék; *sur qc. اصول ایله اوزرینه وارمق ousoul ilé uzériné varmak; *v. a.* (qc. dans), خبرسز ایچرو صوقمق qhabérsiz itjéri sokmak; se —, *v. r.* ایچنه صوقلمق itjiné sokoulmak.

Glissoire, *f.* قیاجق بوز kayadjak bouz.

Globe, *m.* كره kurré.

Globule, *f.* يووالق youvalak, دوكمه‌جك duymédjik.

Gloire, *f.* نام nam, اعتبار itibar, شان chan, سلطنت saltanat; فضوللق fodoullouk; ابدیت ébédiyét, كبر kibir.

Glorieux, euse, *a.* نامدار namdar, یوجه yudjé, مشهور méch-

hour, شانلو chanle; عزتّه اعتباره izété, itibara layek; لایق فضول fodoul, کبرلو kibirli.

Glorifier, v. a. تقدیس ایتمك takdis étmék, اولولمق ouloulamak; se —, v. r. de qc. بر شیده اوکنمك bir chéyé éuyunmék.

Glose, f. شرح chérh; معنی maana, حاشیه hachiyé.

Gloser, v. a. et n. شرح ویرمك chérh vérmék; حاشیه یازمق hachiyé yazmak.

Gloseur, m. euse f. طاکه الان dana alan; یکلش شرح ویرن yanlech chérh vérén.

Glossaire, m. لغت کتابی loughét kitabe.

Glousser, v. n. قوقوغدامق kokoghdamak.

Glouteron, m. طول عورت doul avrat.

Glouton, onne, a. — m. چوق یین tjok yéyén, بوغاز دوشکنی boghaz duchguunu.

Glu, f. اوکسه éuksé.

Gluant, te, a. یاپشغن yapechghan.

Gluau, m. اوکسه چبوغی éuksé tjiboughou.

Gluer, v. a. یاپشغن ایتمك yapechghan étmék.

Glui, m. قبا صمان kaba saman.

Glutineux, euse, a. یاپشغن yapechghan.

Gnome, m. Gnomide, f. پری péri, دیو dév.

Gnomon, m. T. کونش ساعتی میلی guunéch saate mili.

Go, tout de —, ad. fa. تکلیفسز téklifsiz.

Gobbe, f. زهرلو لقمه zéhirli lokma.

Gobelet, m. فنجان findjan; قدحکارلق kadéhkiarlek; قدحکار kadéhkiar.

Gobelotter, v. n. قدح قدح ایچمك kadéh kadéh itjmék.

Gober, v. a. چیندمدن یوتمق tjéynémédén youtmak; صورمق (youmourtaye) sormak; تیز ایناغمق téz inanmak; چاپجق طوتمق tjapedjak toutmak.

se Goberger, v. r. fa. de q. برینی مزاق ایتمك birini mézak étmék.

Gobet, m. fa. لقمه lokma.

Gobin, m. قنبور kambour; un plaisant —. مقلّید moukallid.

Goblin, m. قره قونجلوس kara kondjolos.

Godailler, v. n. fa. پتلایه سیه ایچمك patlayaseya itjmék.

Godelureau, m. fa. یوصمه yosma.

Godenot, m. حقّه باز صورتلری hokkabaz sourétléri; *fa. یاقشقسز کچوك ادم yakecheksez kutjuk adam.

Godet, m. کاسه kiasé; T. قوغا kogha (kova); مدیه قبوغی midya kaboughou.

Godron, *m.* دكرمي پوتك déyirmi potik.

Goffe, *a. fa.* ياقشقسز yakechek-sez, قبا kaba, احمق ahmak.

Gogaille, *f. fa.* ضيافت ziyafét.

Gogo, *ad. fa.* vivre à —, ذوق و صفاده اولمق zévk ou séfada olmak.

Goguenarder, *v. n.* اشك شقاسى ايتمك échék chakase étmék.

Goguenarderie, *f.* اشك شقاسى échék chakase.

Goguettes, *f. pl.* جنبشلو شى djumbuchlu chéy, خوراته qhorata; étre en —, جنبشلو اولمق djumbuchlu olmak.

Goinfre, *m. fa.* بوغاز دوشكني boghaz duchguunu.

Goinfrerie, *f. fa.* بوغاز دوشكنلكي boghaz duchguunluyu.

Goître, *m.* اور our.

Goîtreux, euse, *a.* اورلو ourlou.

Golfe, *m.* كورفز kéurféz, دكز قولاغى déniz koulaghe.

Golis, *m.* يكرمي ياشنده اغاج yirmi yachenda aghadj.

Gomme, *f.* صمغ samgh (zamk); — adragant, كتره kitré; — gutte, پوتهلمبه poutalamba, غوطه غمبه ghouta ghamba; — ammoniac, چادر اوشاغى tjader ouchaghe.

Gommer, *v. a.* صمغلمق samghlamak.

Gommeux, euse, *a.* صمغ ويرن samgh vérén; صمغ كبى samgh guibi.

Gond, *m.* رزه rézé, قپو رزهسي kapou rézési.

Gondole, *f.* وندك قايغى vénédig kayeghe.

Gonfler, *v. a.* ششورمك chichirmék, قبارتمق kabartmak; — *v. n. et* se — *v. r.* ششمك chichmék, قبارمق kabarmak.

Gonin, *a. fa.* maitre —, فلكك چنبرندن كچمش féléyin tjémbérindén guétjmich.

Gonorrhée, *f. T.* بل صووقلغى bél sovoukloughou.

Gord, *m. T.* بالق حوضي balek havouzou.

Gorge, *f.* بوغاز boghaz; كوكس guéuks; قوين koyoun; قرصاق koursak, بوغاز boghaz, طار كچيد dar guétjid.

Gorgée, *f.* يودم youdoum.

Gorger, *v. a.* مانجه ايله طولدرمق mandja ilé doldourmak, طقه باصه يدرمك teka basa yédirmék; * يغمق yeghmak; se —, *v. r.* طقه باصه يمك teka basa yémék.

Gosier, *m.* بوغاز boghaz; خرتلاق qhertlak.

Gouache, *f.* صو ايله نقش sou ilé nakch.

Goudron, *m.* قطران katran.

Goudronner, *v. a.* قطرانلمق katranlamak.

Gouffre, *m.* گرداب guirdab; اسرافجی israfdje, مسرف musrif.

Goujon, *m.* قیا بالغی kaya baleghe; میل mil; زوانا zevana.

Goujonner, *v. a.* زوانا ایله اکلمك zevana ilé éklémék.

Goujure, *f. T.* کرتك kértik.

Goulée, *f. fa.* بیوك لقمه béuyuk lokma.

Goulet, *m.* لیمانك طار بوغازی limanen dar boghaze.

Gouliafre, *a. fa.* اج کوزلو adj guéuzlu.

Goulot, *m.* شیشه‌نك طار بوغازی chichénin dar boghaze.

Goulu, ue, *a.* چوق یین tjok yéyén.

Goulu, *m.* چوق ییجی tjok yéyidji, بوغازلو boghazle.

Goupille, *f. T.* چوی tjivi.

Goupiller, *v. a.* چویلمك tjivilémék.

Gour, *m.* چقور tjoukour.

Gourd, de, *a.* صووقدن اویشمش قازق کبی اولمش sovoukdan ouyouchmouch, kazek guibi olmouch.

Gourde, *f.* یوزمه قباغی yuzmé kabaghe.

Gourdin, *m. fa.* صوپا sopa, طویاقه toyaka.

Gourdiner, *v. a. fa.* دوکمك déuymék, دکنك اورمق déyénék vourmak.

Goure, *f.* یاپمه بوزوق اجزا yapma, bozouk édjza.

Goureau, *m.* بر نوع اری انجیر bir névï iri indjir.

Gourgandine, *f. fa.* زوقاق روسپیسی sokak rospousou.

Gourmade, *f.* یومرق youmrouk.

Gourmand, de, *a.* — *m.* چوق ییجی tjok yéyidji, اج کوزلو adj guéuzlu.

Gourmander, *v. a.* پك ازارلمق pék azarlamak.

Gourmandise, *f.* چوق ییجیلك tjok yéyidjilik, بوغاز دوشکنلکی boghaz duchguunluyu.

Gourme, *f.* ات صقاغیسی at sakaghese.

Gourmer, *v. a.* یومرقلمق youmrouklamak; اته چکه زنجیری کچورمك ata tjéné zéndjiri guétjirmék.

Gourmet, *m.* شراب طانیان charab taneyan.

Gourmette, *f.* چکه زنجیری tjéné zéndjiri.

Gousse, *f.* قبوق kabouk (térékénin).

Gousset, *m.* قولتق koltouk; قولتق قوقوسی koltouk kokousou; طون جبی don djébi.

Goût, *m.* داد dad, لذت lézzét; قوقو kokou.

Goûter, *v. a.* داتمق datmak, دادنه بقمق dadena bakmak; * دنمك dénémék; طتلو کلمك tatle

guélmék, خوشنه کلمك qhochouna guélmék; *v. n.* اخشام ماىجهسى يمك aqhcham mandjase yémék; —, *m.* اخشام ماىجهسى aqhcham mandjase.

Goutte, *f.* طمله damla; نقريس nikris; *fa.* ne . . . —, هيچ بر شي hitj bir chéy.

Gouttelette, *f. fa.* طملهجق damladjek.

Goutte-rose, *f.* يوز يلانجغى yuz yelandjeghe.

Goutte-sereine, *f.* قره پرده (guéuzdé) kara pérdé.

Goutteux, euse, *a.* نقريسلو nikrisli.

Gouttière, *f.* طام اولوغى dam oloughou.

Gouvernail, *m.* دومن dumén.

Gouvernante, *f.* پاشا قريسى pacha karese; طايه daya; بر اوي چويرن قز bir évi tjévirén kez.

Gouvernement, *m.* پاشالق pachalek; شهر امينلكي chéhir éminliyi; دولت dévlét; رسوم دولت rousoumï dévlét.

Gouverner, *v. a.* حكم ايتمك héukm étmék, سلطنت سورمك saltanat surmék; چكوب چويرمك tjékip tjévirmék; se —, *v. r.* هر ايشني يولنده ايتمك hér ichini yolounda étmék, عمريني كچورمك éumrunu guétjirmék.

Gouverneur, *m.* والى vali, حاكم hakim, ضابط zabit; پاشا pacha; شهر اميني chéhr émini; لالا lala, دادا dada; ناظر nazer.

Grabat, *m.* فنا دوشك féna déuchék.

Grabuge, *m. fa.* از نزاع az niza.

Grace, *f.* كرم kérém, عنايت inayét, لطف loutf; ايولك éyilik, دوستلق dostlouk; ياقشق yakechek, يوز نوري yuz nourou; اللهك عنايتى allahen inayéti; de —, *ad.* لطف كرم ايله loutf, kérém éylé.

Graciable, *a. T.* عفو اولنور afv olounour.

Gracieuseté, *f. fa.* چلبيلك tjélébilik; بخشيش baqhchich.

Gracieux, euse, *a.* ياقشقلو yakechkle, خوش qhoch; سويلهجك sévilédjék, لطيف latif, عنايتلو inayétli.

Gracilité, *f.* سس تميزلكي sés témizliyi.

Gradation, *f.* درجه درجه چقمه dérédjé dérédjé tjekma.

Grade, *f.* مرتبه mértébé, رتبه rutbé, پايه payé.

Gradin, *m.* بصمق basamak.

Graduel, elle, *a.* درجه درجه dérédjé dérédjé.

Graduer, *v. a.* درجه درجه بولمك dérédjé dérédjé béulmék; مدرس مرتبهسي ويرمك mudérris mértébési vérmék.

Graillement, *m.* قبا بوغق سس kaba, boghouk sés.

Graillon, *m.* مانجه ارتنديسي mandja artendese; مرمر توزي mérmér tozou; Marie —, *fa.* پرت پوشان زنه pértï puchan zénné.

Grain, *m.* بغداي دانه‌سی boughday danési, بغداي boughday; دانه dané, tané; قصرغه kasergha.

Graine, *f.* تخم دانه‌سي toqhoum danési; تخم toqhoum; دانه dané.

Graisse, *f.* ياغ yagh.

Graisser, *v. a.* ياغلمق yaghlamak.

Graisseux, euse, *a.* ياغلو yaghle.

Gramen, *m. T.* چمن tjumén.

Grammaire, *f. T.* صرف sarf.

Grand, de, *a.* بيوك béuyuk, اولو oulou.

Grandelet, ette, *a.* اپ ايو بيوك ép éyi béuyuk.

Grandeur, *f.* بيوكلك béuyukluk, يوجه‌لك yudjélik; سلطنت saltanat.

Grandir, *v. r.* بيومك béuyumék.

Grand'-mère, *f.* ننه néné, niné.

Grand-père, *m.* دده dédé.

Grand'-oeuvre, *m.* كميا kimya.

Grange, *f.* بغداي انباري boughday ambare.

Grappe, *f.* صالقم salkem; بجلغان bedjelghan.

Grappiller, *v. n. et a.* باغ بوزمندن صكره باغده اوزم طوپلمق bagh bozoumoundan sonra baghda uzum toplamak.

Grappillon, *m.* صالقمجق salkemdjek.

Gras, sse, *a.* سميز sémiz, ياغلو yaghle; كيرلو kirli, يغاديلو yaghadele; قالن kalen; —, *m.* سميزلك sémizlik, ياغلولق yaghlelek; — de la jambe, بالدر balder.

Gras-double, *m.* اشكنبه ichkémbé.

Grasset, ette, *a. fa.* براز سميز biraz sémiz.

Grasseyer, *v. n.* پلتكلنمك péltéklénmék.

Grasseyeur, euse, *a.* پلتك pélték.

Gratifier, *v. a.* ايلك ايتمك éylik étmék, برينك كوكلن خوش ايتمك birinin guéuynun qhoch étmék.

Gratin, *m.* تنجره قازنديسي téndjéré kazendese.

Gratis, *ad.* بادهوا badihéva (bédahva), جابه djaba, مفت mouft.

Gratitude, *f.* ايلك بلمه éylik bilmé.

Grateau, *m. T.* رنده réndé.

Gratte-borse, *f.* قويمجي فرچه‌سی kouyoumdjou fertjase.

Gratte-cu, *m.* ايت بورني it bournou.

Gratteleux, euse, *a.* اويوزلو ouyouzlou, اويوز ouyouz.

Grattelle, *f.* قوري اويوز kourou ouyouz.

Gratter, *v. a.* قاشمق kachemak; قازمق kazemak, اشمك échmék.

Grattoir, *m. T.* رنده réndé.

Gratuit, te, *a.* بادهوا badihava, بخشيش baqhchich, مفت mouft.

Gratuité, *f.* بادهوالق badihavalek, مفتلك mouftlouk, لايغندن زياده بخشيش layeghendan ziadé baqhchich.

Grave, *a.* اغر agher; اغر باشلو agher bachle; مهم muhimm; تيز tiz, انجه indjé (sés).

Gravelée, *a. f. T.* cendre —, دوردي كولي dortou kulu.

Graveleux, euse, *a.* چاقللو tjakelle, قوملو koumlou; * قرمه قرش karma karech.

Gravelle, *f.* انسان ايچروسنده اولان قوم insan itjérisindé olan koum.

Gravelure, *f. fa.* عبث ادبسز سوز abés, édébsiz séuz.

Graver, *v. a.* قازمق kazmak, اويمق oymak, قلم ايله قازمق kalém ilé kazmak, شكاف ايتمك chikiaf étmék.

Graveur, *m.* قلمكار kalémkiar; مهر قزان méuhur kazan; قالبجي kalepdje; شكافجي chikiafdje, طامجي tamdje.

Gravier, *m.* چاقل tjakel, چاقل طاشي tjakel tache, قوم koum.

Gravir, *v. a.* طرماقمق termanmak.

Gravité, *f.* اغرلق agherlek; مهملك muhimmlik; اغر باشلولق agher bachlelek; تيزلك tizlik, انجهلك indjélik (sésin).

Graviter, *v. n.* اغر اولمق agher olmak.

Gravois, *m.* اري الجي پارچهلري iri altje partjalare; يقق دوكنديسي yekek déukundusu.

Gravure, *f.* قلمكارلق kalémkiarlek; مهر قازمه méuhur kazma; شكافجيلق chikiafdjelek; شكاف chikiaf, قلم kalém, طام tam.

Gré, *m.* ارادت iradét, كوكل guéunul; ايلك éylik, دوستلق dostlouk; تشكرلك téchékkurluk; de —, *ad.* استيرك istéyérék, جان و كوكلدن djan ou guéuuldén; bon —, استيرك istéyérék; mal — كوكلسز guéunulsuz; à votre —, سنك كوكلكجه sénin guéunlundjé.

Grec, Grecque, *a.* رومجه roumdja.

Gredin, inne, *a.* مسكين miskin, پيس pis, خور qhor, الچق altjak; —, *m.* دلنجي diléndji.

Gredinerie, *f.* دلنجيلك diléndjilik, محتاجلق méuhtadjlek.

Greffe, *m.* دفترخانه déftérqhané.

Greffe, *f.* آشی فلیسی ache filizi, کوز guéuz ; آشلمه achlama.

Greffer, *v. a.* آشلمق achlamak, آشي ايتمك ache étmék.

Greffier, *m.* دفترخانه کاتبی déftérqhané kiatibi.

Greffoir, *m.* آشـي بچـاغی ache betjaghe.

Grège, *f. et a.* soie —, خام ایپك qham ipék.

Grêle, *a.* انجه اوزون indjé ouzoun ; طـوري dourou, بـرّاق bérrak.

Grêle, *f.* طولو dolou (yaghmour).

Grêlé, ée, *a.* طولو اورمش dolou vourmouch ; *fa.* چچك بوزوغی tjitjék bozoughou.

Grêler, *v. i.* طولو يغمق dolou yaghmak ; — *v. a.* طولو اورمق dolou vourmak.

Grêlon, *m.* اري طولو دانه‌سي iri dolou danési.

Grelot, *m.* چـكـرداق tjenerdak (tjengherdak).

Grelotter, *v. r.* صووقدن دترمك sovoukdan titrémék.

Gremillet, *m.* صچان قولاغی setjan koulaghe (tjitjék).

Grenade, *f.* نار nar ; قنبره koumbara.

Grenadier, *m.* نـار اغـاجـي nar aghade ; قنبرمجی koumbaradje.

Grenadière, *f.* قـنـبره تـورباسـي koumbara torbase.

Grenaille, *f. T.* کورسه guéuvérsé.

Grenat, *m.* سليان sélyan (tach).

Grenaut, *m.* کفال بالغی kéfal baleghe.

Greneler, *v. a.* مـشـين دانه‌لمك méchin danélémék.

Grener, *v. n.* تخلنمق toqhoumlanmak ; — *v. a.* دانه‌لمك danélémék.

Greneterie, *f.* ذاخیره جیلك zaqhirédjilik, ترکه‌جیلك térékédjilik.

Grenetier, *m.* ière, *f.* بغـدايجی boughdaydje, ذاخیرمجی zaqhirédji ; تخمجي toqhoumdjou.

Grenetis, *m.* سـكّـه زنجيري sikké zindjiri.

Grenouille, *f.* قربغه kourbagha ; *T.* دل التی dil alte.

Grenouiller, *v. n. fa.* حیوان کبی ايچمك hayvan guibi itjmék.

Grenouillère, *f.* قربغه کولی kourbagha guéulu.

Grenu, ue, *a.* دانه‌سي بول danési bol ; دانه‌لو danéli.

Grès, *m.* چاقل tjakel ; قاب طپراغی kab topraghe.

Grésil, *m.* افاق طولو oufak dolou.

Grésiller, *v. i.* افاق طولو يغمق oufak dolou yaghmak ; — *v.a.* بوزمك buzmék.

Grésilloner, *v. n.* جزلمق djezlamak.

Gresserie, *f.* چاقل قویوسي tjakel kouyousou ; چاقلدن یاپلمش ايش tjakeldan yapelmech ich ; قاب طپراغی kap topraghe.

Grève, *f.* دوز چاقللو يالى duz, tjakelle yale ; پارسده ات ميدانى parisdé ét méydane.

Grever, *v. a. T.* صقمق sekmak, ازيّت ويرمك éziyét vérmék, ناحق ايش ايتمك nahak ich étmék.

Griblette, *f. T.* طوكزكول بصديسى domouz kul bastese.

Gribouillage, *m. fa.* قرمه قرش شى karma karech chéy.

Grieche, *a.* ortie —, الاجه اصرغان aladja eserghan ; pie —, افاق صقصغان oufak sakseghan ; * چكشجى عورت tjékichidji avrét.

Grief, *m.* ضرر zarar, زيان ziyan ; زيان ايچون شكايت ziyan itjin chikiayét.

Grief, iève, *a.* اغر agher, كوج guudj, زور zor.

Grièveté, *f* قباحتك بيوكلكي kabahaten béuyukluyu.

Griffe, *f.* پنجه péntjé, جرنق djernak, طرنق ternak ; مهر méuhur ; طمغه damgua ; صوغان soghan.

Griffer, *v. a.* پنجه چرنق طرنقله طوتمق péntjé, djernak, ternaklé toutmak.

Griffon, *m.* عنقا anka (kouch).

Griffonnage, *m.* چزق مزق tjezek mezek.

Griffonner, *v. a. et n.* چزق مزق ايتمك tjezek mezek étmék ; مسوّده چقرمق musvéddé tjekarmak.

Grignon, *m.* اكمك كنارى ékmék kénare ; — s d'olives, زيتون جبرهسى zéytin djibrési.

Grignoter, *v. a.* صيره صيره يمك seyera seyera yémék ; **fa.* بر از كار ايتمك bir az kiar étmék.

Grigou, *m. fa.* مسكين miskin ; بخيل paqhel, نا كس na kés.

Gril, *m.* اصقره eskara (alat).

Grillade, *f.* اصقره ايتمه eskara étmé ; اصقره eskara (ét).

Grille, *f.* پرمقلق parmaklek, قفص kafés.

Griller, *v. a. et n.* اصقرهده پشرمك eskarada pichirmék, اصقره ايتمك eskara étmék ; يقمق yakmak ; پرمقلق چكمك parmaklek tjékmék ; اصقرهده پشمك eskarada pichmék, اصقره اولمق eskara olmak.

Grillet, *f.* چكرداق tjenerdak.

Grillon, *m.* چرتلاق tjertlak.

Grimace, *f.* عجايب چهره adjaïb tjéhré, يوز بورشترمه yuz bourouchtourma ; فنا بوروشق féna bourouchouk ; مرايلق murayilik.

Grimacer, *v. n.* عجايب چهره كوسترمك adjaïb tjéhré guéustérmék, يوز بورشترمق yuz bourouchtourmak ; فنا بورشق اولمق féna borouchouk olmak.

Grimacier, *m.* ière, *f.* يوز

بوروشترجی yuz bourouchtou-roudjou; * مرایی murayi.
Grime, *m. fa.* مکتب چوجغی mék-téb tjodjoughou.
Grimelin, *m. fa.* چوجق مشربلو tjodjouk méchrébli; چوجق اویونی اوینایان tjodjouk oyounou oynayan.
Grimeliner, *v. n. et a.* اوجز اونیامق oudjouz oynamak; بر از کار ایتمك bir az kiar étmék.
Grimoire, *m.* بوکو کتابی buyu kitabe, اکلاشلمز شی anlachelmaz chéy.
Grimper, *v. n.* طرمانمق terman-mak.
Grimpereau, *m.* اغاج قاقان aghadj kakan (kouch).
Grincer, *v. a.* — les dents دیش قجرداتمق dich kedjerdatmak.
Gringotter, *v. n.* جویلدمك dji-vildémék; مرلدانمق mereldan-mak.
Griotte, *f.* وشنه vichné.
Griottier, *m.* وشنه اغاجی vichné aghadje.
Grippe, *f. fa.* دیوانهلك divanélik, دلولك délilik; حلیه hulya.
Gripper, *v. a.* چالمق tjalmak, قاپمق kapmak; یتشوب طوتمق yétichip toutmak; se —, *v. r.* چکلمك tjékilmék; کندو باشنه حلیهلر قومق kéndi bachena hulyalar komak.
Gris, se, *a.* کول رنکی kul rén-gui, قر ker; **fa.* قفهیی طوتمش kafaye toutmouch.
Gris, *m.* قر ker, قر رنك ker rénk.
Grisâtre, *a.* قرجه kerdja.
Griser, *v. a.* قفهیی طوتدرمق ka-faye toutdourmak.
Grison, nne, *a.* قر ker, اق صاچلو ak satjle, صاچی اغرمش satje agharmech.
Grison, *m.* اق قر صقاللو ak, ker sakalle; اق اثوابلو خذمتکار ak ésbable qhezmétkiar; *fa.* اشك échék.
Grisonner, *v. n.* اغارمق (satj) agharmak.
Grive, *f.* اردج قوشی ardedj kou-chou.
Grivelé, ée, *a.* اق و قر بنکلو ak vé ker bénékli.
Grivelée, *f. fa.* جب ایشی djéb ichi, ایشدن صنعتدن چالمه ich-dén, sanaatdan tjalma.
Griveler, *v. n. fa.* ایشدن صنعتدن چالمق ichdén, sanaatdan tjal-mak.
Grivois, oise, *a. m.* کیفلو kéyfli, صاق sak.
Grognard, *m.* مرلدانجی merel-danedje.
Grogne, *f. fa.* استمزلك istémézlik.
Grogner, *v. n.* باغرمق (domouz) baghermak; **fa.* مرلدانمق me-reldanmak.
Grogneur, euse, *a. m.* مرلدانجی mereldanedje.

Groin, *m.* طوكز بورنی domouz bournou.

Grommeler, *v. n. fa.* مرلداغق mereldanmak.

Grondable, *a.* سوكلجك séuyulédjék.

Gronder, *v. n.* مرلداغق mereldanmak; — *v. a.* سوكمك séuymék, ازارلق azarlamak.

Gronderie, *f.* باغروب چاغرمه baghereb tjagherma, ازارلمه azarlama.

Gros, sse, *a.* قالن kalen; حامله hamilé, كبه guébé; قبا kaba; بيوك béuyuk, كلّيتلو kulliyétli; فرطنه‌لو fertenale.

Gros, *m.* اك قالن قوي بيوك پايی én kalen, kavi, béuyuk paye; اك اقتضالوسی الرو كلنی كوجی én iktizalese, iléri guéléni, guudju; غروشك ghrochik (bir sikké); درهم dirhém; — *ad.* چوق tjok; en —, *ad.* بتوي butévi, بتون بتونه butun butuné.

Groseille, *f.* فرنك اوزمی frénk uzumu.

Grosse, *f. T.* اون ايكی دسته on iki tésté.

Grosserie, *f.* قبا دمر آلاتی kaba démir alate; طوبدن الش ورش topdan alech vérich.

Grossesse, *f.* كبه‌لك guébélik, حامله‌لك hamilélik.

Grosseur, *f.* قالنلق kalenlek; بيوكلك béuyukluk; شيش chich.

Grossier, ière, *a.* قبا kaba; marchand —, بيوك بازركان béuyuk bazirguian.

Grossièreté, *f.* قبالق kabalek.

Grossir, *v. a.* قالنلتمق kalenlatmak; قويلتمك kavilétmék; بيوتمك béuyutmék;ششورمك chichirmék; —, *v. n.* قالن قالنجه ششمان اولمق kalen, kalendja, chichman olmak; قويلنمك kavilénmék, قوتلنمك kouvétlénmék; ششمك chichmék; بيومك béuyumék; se —, *v. r.* كندوبی بيوتمك kéndini béuyutmék.

Grotesque, *a. T.* كيفجه kéyfdjé; * عجايب adjaïb, نادر nadir.

Grotte, *f.* اين in, مغاره maghara.

Grouiller, *v. n.* قينامق kaynamak, وغلدامق vegheldamak; *fa.* قملداغق kemeldanmak, صاللنمق sallanmak.

Gruau, *f.* قبوغی چقمش يولاف اريه اونی kaboughou tjekmech youlaf, arpa ounou; طورنا يوريسی tourna yavrousou.

Grue, *f.* طورنا tourna; **fa.* احمق ahmak, قاز kaz.

Gruger, *v. a.* اوفاقلمق oufaklamak, پارملك paralamak.

Grume, *f.* قبوقلو اودون kabouklou odoun.

Grumeau, *m.* لوپ lop (kan, sud).

se Grumeler, *v. r.* لوپ لوپ اولمق lop lop olmak.
Grumeleux, euse, لوپ لوپ lop lop.
Gruon, *m.* طورنا يوريسي tourna yavrousou.
Gué, *m.* كچيد guétjid, صغ ير segh yér (tjayda).
Guéable, *a.* كچيد ويرو guétjid vérir.
Guéer, *v. a.* چالقمق (sou ilé) tjalkamak.
Guenille, *f.* پچاوره patjavra, اسكي پسكي éski busku.
Guenipe, *f. fa.* زوقاق روسپيسي sokak rospousou, سورتك surtuk.
Guenon, *f.* ديشي ميمون dichi maymoun; *fa.* چركن و فنا عورت tjirkin vé féna avrét.
Guenuche, *f.* ديشي ميمونجق dichi maymoundjouk; **fa.* چركن و كيمش زنه tjirkin vé guéyinmich zénné.
Guèpe, *f.* يبان آروسي yaban arese.
Guère, Guères, *ad.* از az, چوق صق قولاي دكل tjok, sek, kolay déyil.
Guéret, *m.* بر يل اكلمين تارلا bir yel ékilméyén tarla.
Guéridon, *m.* شمعدان طبلهسي chamdan tablase.
Guérir, *v. a.* ايو ايتمك éyi étmék, صاغلتمق saghaltmak; — *v. n.* (de), صاغلمق saghalmak, ايو اولمق éyi olmak; se —, *v. r.* ايو اولمق éyi olmak, شفا بولمق chifa boulmak.
Guérison, *f.* صاغلمه saghalma.
Guérite, *f.* قراول اوطهسي karavoul odase, كچوك شاهنشين kutjuk chahnéchin (chahnichir).
Guernon, *m.* بيق beyek.
Guerre, *f.* جنك djénk, سفر séfér.
Guerrier, ière, *a. et m. f.* جنككجي djénkdji; جنكه دائر djéngué daïr.
Guet, *m.* قراول karavoul, بكجي békdji, نوبتجي néubétdji; قول kol; — apens, *m.* پوسي pousou; حيله hilé.
Guètre, *f.* بر نوع چزمه bir névï tjizmé.
Guetter, *v. a.* پوسيده اولمق pousouda olmak, يولني كوزتك yolounou guéuzétmék.
Gueule, *f.* بوغاز boghaz, اغز aghez; دلك délik.
Gueulée, *f. fa.* بوغاز طولو boghaz dolou; Gueules, *pl.* ادبسز سوزلر édébsiz séuzlér.
Gueuler, *v. n. fa.* اغزي بوزق اولمق aghze bozouk olmak; — *v. a.* *T.* صارمق (birini kéupéklér) sarmak.
Gueusaille, *f. fa.* دلنجيلر diléndjilér, مسكنلر miskinlér.
Gueusailler, *v. n.* دلنمك dilénmék.

Gueusant, te, *a.* دلنن dilénén.
Gueuser, *v. r.* دلنمك dilénmék.
Gueuserie, *f.* دلنجيلك diléndjilik; **fa.* اسكى بسكى éski buski.
Gueux, euse, *a. et m. f.* دلنجى diléndji.
Gui, *m.* برج اوكسه اغاجي bourdj, éuksé aghadje.
Guichet, *m.* قزغونلق kouzghounlouk, قپوجق kapoudjouk; پنجره كپنكي péndjéré képéngui.
Guichetier, *m.* زنداڭجى خذمتكاري zendandje qhezmétkiare.
Guide, *m.* قولاغز koulaghez, قولاوز koulavouz, يول كوسترن yol guéustérén.
Guider, *v. a.* يول كوسترمك yol guéustérmék, قولاوزلق ايتمك koulavouzlouk étmék; *كوترمك guéuturmék, يدمك yédmék.
Guidon, *m.* اتلو بيراغى atle bayraghe; اتلو بيراقداري atle bayrakdare.
Guigne, *f.* بر نوع كراس bir névï kiras.
Guigner, *v. a. et n.* شاشي بقمق chache bakmak; *بر شيده كوزي اولمق bir chéydé guéuzu olmak.
Guignon, *m. fa.* بختسزلق (oyounda) baqhtsezlek.
Guildive, *f.* شكر عراقيسى chékér rakese.
Guilée, *f.* انسز صغنق ansez saghanak.
Guilledin, *m.* انكليز اكدشي inguiliz iydichi.
Guilleret, ette, *a.* كيفلو kéyfli; ايق ayek.
Guimauve, *f.* كل خاتم guul qhatém (qhatmi).
Guimbarde, *f.* بر نوع يوك عربهسى bir névï yuk arabase; اغز طنبورهسى aghez tambourase.
Guindal, Guindas, *m.* Guindoule, *f.* بوجرغاد bodjourghad.
Guingois, *m.* اكري شي éyri chéy, طوغري اولميان doghrou olmayan; de —, اكري éyri.
Guinguette, *f.* قولتق koltouk.
Guirlande, *f.* چچكدن تاج اصغى tjitjékdén tadj, asghe.
Guise, *f.* طرز tarz, دورلو turlu; en — de, بو طريق bou tarik; نيجه nidjé.
Guitare, *f.* بر نوع لاوته bir névï lavouta.
Gymnase, *m.* تعليم خانه téalim qhané.
Gypse, *m.* آلجى altje.
Gypseux, euse, *a.* الجيلو altjele, الجيه متعلق altjeya mutaallik.

H.

H télafouz oldoughou yérlérdé bou " nechan varder.

"Ha! *i.* هي héy, يازق yazek.

Habile, *a.* اللو alemle, الندن كلور élindén guélir, قابليتلو kabiliyétli, استعدادلو istidadle; چالشقان tjalechkan.

Habilité, *f. T.* استعداد istidad, الم alem; الملولق alemlelek, قابليت kabiliyét, الدن كلمه éldén guélmé.

Habiliter, *v. a. T.* اللو اويغون ايتمك alemle, ouyghoun étmék.

Habiller, *v. a.* كيدرمك guéydirmék, اوروبا اثواب ياپمق ourouba, ésbab yapmak; *T.* بوغازلمق boghazlamak; دوزمك (balek) duzmék; صارمق sarmak; طرامق taramak; * اورتمك éurtmék; se — *v. r.* كيمك guéyinmék.

Habit, *m.* اثواب ésvab (ésbab), اوروبا ourouba.

Habitable, *a.* ساكن اولجق sakin oladjak, اوتورجق otouradjak.

Habitacle, *m. T.* قوناق konak, اوطهجق odadjek; پوسله دلكي pousoula déliyi (guémidé).

Habitant, te, *a. et m. f.* اوتورر otourour, اوتوران otouran; يرلو yérli, اهالى éhali.

Habitation, *f.* قوناق konak, مكان mékian, اوطه oda; ساكن اولجق اوترمجق ير sakin oladjak, otouradjak yér; قبيله kabilé; *T.* برابر اوترمه bérabér otourma.

Habiter, *v. a.* اوتورتمق otourtmak, قوندرمق kondourmak, ير ويرمك yér vérmék; *v. n.* قونمق konmak, اوتورمق otourmak, ساكن اولمق sakin olmak.

Habitude, *f.* عادت adét, معتاد mutad; آشنالق achnalek, طانمه tanema; مزاج mizadj; قيافت keyafét.

Habituel, elle, *a.* عادت اولان adét olan.

Habituellement, *ad.* عادتدن adéttén.

Habituer, *v. a.* الشترمق alechtermak; se —, *v. r.* عادت ايدنمك adét édinmék, الشمق alechmak.

"Habler, *v. n.* اوكنمك éuyunmék.

"Hache, *f.* بالته balta, نجاق nadjak.

"Hacher, *v. n.* قيمق keymak, دوكمك déuymék; *T.* شكافلمق chikiaflamak.

"Hachereau, *m.* بالتهجق baltadjek, نجاجق nadjadjek.

"Hachette, *f.* كسر késér.

"Hachis, *m.* قيمه keyma, كوفته kéufté.

"Hachoir, *m.* قيمه كوفته تختەسى keyma, kéufté taqhtase; صاتر sater, قيمه بچاغى keyma betjaghe.

"Hachure, *f.* *T.* شكاف chikiaf.

"Hagard, de, *a.* يبانى yabani, بوزق bozouk.

"Haie, *f.* چت tjit, باري bare; صرا sera.

"Haillon, *m.* اسكى بسكى éski busku.

"Haine, *f.* بغض boughz, دشمنلك duchmanlek.

"Haineux, euse, *a.* بغضلو boughzlou, دشمن duchman.

"Haïr, *v. a.* بغض دشمنلك ايتمك boughz, duchménlik étmék, استمهك istémémék.

"Haire, *f.* حرار كوكلك harar guéumlék.

"Haireux, *a.* temps —, صووق و نم هوا sovouk vé ném hava.

"Halage, *m.* كمي چكمه guémi tjékmé.

"Hâle, *m.* ياز كونش اسجاغى yaz, guunéch isidjaghe.

"Hâlé, ée, *p. et a.* كونشدن يانمش guunéchdén yanmech, كون يانغى guun yaneghe.

Haleine, *f.* نفس néfés, نفس الوب ويرمه néfés alep vérmé; صولق المه solouk alma.

Halenée, *f.* فنا قوقان نفس féna kokan néfés.

"Halener, *v. a. fa.* قوقلمق kokoulamak, اغزيني قوقق aghzene kokmak; *fa.* — اغزندن خبر المق aghzendan qhabér almak; *T.* ازيني بولمق izini boulmak.

"Hâler, *v. a.* ياقق yakmak, قرارتمق karartmak; قوروتمق (kénévir) kouroutmak; se —, *v. r.* قرارمق (guunéchdén) kararmak.

"Haler, *v. a. T.* چكمك (guémi) tjékmék; كيش كيش ايتمك (kéupéyé) kich kich étmék.

"Haletant, te, *a.* صولغان solough an.

"Haleter, *v. n.* صولمق soloumak.

"Halle, *f.* بازار pazar, بازار يري pazar yéri; langage des —, زوقاق دلى sokak dili.

"Hallebarde, *f.* مزراق mezrak.

"Hallebardier, *m.* مزراقلو mezrakle.

"Hallebreda, *m. f.* اوزون ياقشقسز كمسه ouzoun yakecheksez kimsé.

"Hallier, *m.* بازار كتخداسي bazar kétqhudase (kiahyase); بازارجى bazardje; صق چاليلق sek tjalelek.

Halo, *m.* اى كون اولوسي ay, guun avlousou, هالت halét.

"Hâloir, *m.* كنوير قورودجق ير kénévir kouroudadjak yér.

"Halte, *f.* طوردرمه dourdourma; —, *i.* طور dour!

"Halter, *v. n.* طورمق dourmak.

"Hamac, *m.* اصمه دوشك asma déuchék.
"Hameau, *m.* كويجك kéuydjuk.
Hameçon, *m.* اولته olta.
"Hampe, *f.* صوپ sap; *T.* حيوان كوكسي hayvan guéuksu.
"Hanche, *f.* اويلوق ouylouk.
"Hanneton, *m.* مايس بوجكي maïs béudjéyi.
"Hanter, *v. a. et n.* چوق كتمك tjok guitmék, كيدوب كلمك guidib guélmék.
"Hantise, *f. fa.* صادق كورشمه sadek guéuruchmé.
"Happelourde, *f.* سرچه طاش sertja tach.
"Happer, *v. a.* اغزيله قاپمق aghzeyla kapmak.
"Haquenée, *f.* اشكن échkin.
"Haquet, *m.* يوك عربەسي yuk arabase.
"Haquetier, *m.* عربەجي arabadje.
"Harangue, *f.* خطاب qhitab.
"Haranguer, *v. a. et n.* خطاب ايتمك qhitab étmék; * چوق لاف ايتمك tjok laf étmék.
"Harangueur, *m.* خطابجي qhitabdje; * لافزن lafazan.
"Haras, *m.* خركله طامي qhérguélé dame.
"Harasser, *v. n.* يورمق yormak, يورلتمق yoroultmak.
"Harceler, *v. a.* طاقلمق takelmak, انجتمك indjitmék.
"Harde, *f.* يباني حيوان سوريسي yabani hayvan surusu; چفت قايشي tjift kayeche.
"Hardées, *f. pl.* يبان حيواني زيانلري yaban hayvane ziyanlare.
"Harder, *v. a.* چفت چفت ايتمك tjift tjift étmék.
"Hardes, *f. pl.* اوروبا ourouba, قلبهلق kalabalek.
"Hardi, ie, *a.* يوركلو yurékli, جسور djéssour, كستاخ kustaqh; آتشه صالار atéché salar.
"Hardiesse, *f.* جسورلق djéssourlouk.
"Hareng, *m.* رنغا بالغي ringua baleghe.
"Hargneux, euse, *a.* مرلدانيجي mereldanedje; نزاعجي nizadje.
"Haricot, *m.* فسوليه fasoulya; بر نوع مانجه bir névï mandja.
"Haridelle, *f.* اويوز و زبون باركير ouyouz vé zaboun barguir (béyguir).
Harle, *m.* قره بطق kara batak.
Harmonie, *f.* اهنك ahénk; دوزن duzén; اتّفاق ittifak.
Harmonieux, euse, *a.* دوزنلو duzénli.
"Harnachement, *m.* سرّاج الاتى sarradj alate; ات طاقمي at takeme.
"Harnacher, *v. a.* كچورمك (aten takemene) guétjirmék.
"Harnais, *m.* ات عربه طاقمي at, araba takeme; رخت raqht.

"Haro, *m. T.* طوتك ديه toutoun démé, ضابطه ويرمه zabité vérmé.

se "Harpailler, *v. r.* طالشمق dalachmak.

"Harpe, *f.* قوپز kopouz (tjalgue).

"Harpeau, *m. T.* قانجه kandja.

"Harper, *v. a.* قاپمق kapmak, صارمق sarmak.

se "Harpigner, *v. r. fa.* چكشمك tjékichmék.

"Harpon, *m.* زبقن zebken.

"Harponner, *v. a.* زبقن ايله صپلمق zebken ilé saplamak.

"Hart, *m.* ساز saz (baghlayadjak); ايپ ip (adam asadjak).

"Hasard, *m.* راسات rasat, قضا kaza, بخت baqht; مخاطره mouqhatara; par —, راست كله rast guélé.

"Hasarder, *v. a.* جسارت ايتمك djésarét étmék, كوزينه المق guéuzuné almak.

"Hasardeux, euse, *a.* مخاطره‌لو mouqhatarale.

"Hase, *f.* ديشى طوشان dichi tavchan.

"Hâte, *f.* عجله adjélé, تيزلك tézlik; en —, *ad.* عجله adjélé, عجله ايله adjélé ilé, تيز téz; à la —, *ad.* عجله ايدركن adjélé édérkén.

"Hâter, *v. a.* تيز عجله ايتمك téz, adjélé étmék; اردنه دوشمك ardena duchmék; se —, *v. r.* عجله ايتمك adjélé étmék, چاپك اولمق tjapek olmak.

"Hâteur, *m.* كبابجي باشي kébabdje bache.

"Hâtier, *m.* ميمون maymoun.

"Hâtif, ive, *a.* طرفنده tourfanda, الك يتشمش ilk yétichmich.

"Hâtiveau, *m.* طرفنده ميوه tourfanda méyvé.

"Hâtiveté, *f.* طرفنده‌لك tourfandalek.

"Haubert, *m.* زره كوملكي zerh guéumléyi.

"Hausse, *f.* طبله tabla; ظرف zarf; *T.* يايك قل بغلو پارچه‌سي yayen kel baghle partjase.

"Haussement, *m.* يوكسكلك yukséklik.

"Hausser, *v. a.* قالدرمق kaldermak, يوكسلتمك yukséltmék; چوغلتمق tjoghaltmak; بطال ايتمك battal étmék; * — les épaules, اومزيني اويناتمق omzounou oynatmak; — *v. n.* يوكسلمك yuksélmék, بيومك béuyumék; se —, *v. r.* كندويى يوكسلتمك kéndini yukséltmék.

"Haut, te, *a.* يوكسك yuksék, يوجه yudjé; بيوك béuyuk; يوقرده yokarda; فضول fodoul, مغرور maghrour.

"Haut, *m.* يوكسكلك yukséklik; اوست طرف ust taraf; en —, par — *ad.* يوقرده yokarda, اوستده ustdé; يوقرو yokare.

" Haut-à-bas, *m.* مال كزدريجي mal guézdiridji.

" Hautain, ne, *a.* مغرور magh-rour (maghroul), فضول fodoul.

" Hobois, *m.* نفير nifir, سرنا zourna.

" Haut-de-chausses, *m.* طون don.

" Haute-justice, *f.* باش شريعت bach chéraat.

" Haute-lutte, *f.* *de —, زور ايله zor ilé.

" Hautement, *ad.* *جسور djés-sour; فضول fodoul; اشكاره achkiaré.

" Hautesse, *f.* حضرتلري hazrét-léri.

" Hauteur, *f.* يوكسكلك yukséklik, يوجهلك yudjélik; ديه tépé, يوكسك ير yuksék yér; فضوللق fodoullouk.

" Haut-mal, *m.* صرع sara, طوتارق toutarek.

" Hâve, *a.* ضعيف و بكزسز zayef vé bénzsiz.

" Havir, *v. a. n. et* se — *v. r.* ياقق yakmak; يانمق yanmak.

" Hâvre, *m.* ليمان liman.

" Havre-sac, *m.* يول تورباسى yol torbase.

" He! *i.* هي héy, بكا بق bana bak.

Hebdomadaire, *a.* هفتهلك haf-talek.

Hebdomadier, *m.* هفتهلكجى haftalekdje.

Héberger, *v. a. fa.* قوندرمق kon-dourmak; قوناق ورمك konak vérmék.

Hébété, ée, *a. m.* دلى déli, احمق ahmak.

Hébéter, *v. a.* احمقلتمق ahmak-latmak.

Hébraïque, *a.* عبرانيجه ibranidjé, يهوديجه yahoudidjé.

Hébreu, *a.* عبرانيجه ibranidjé; — *m.* عبرانى دلى ibrani dili; يهودي yahoudi.

Hélas! يازق yazek! حيف hayef!

" Héler, *v. a.* كمي چغرمق guémi tjaghermak.

Héliotrope, *m.* اى كون چچكي ay, guun tjitjéyi.

" Hem, *i.* هي kéy, بكا بق bana bak.

Hémicycle, *m.* نصف دائره nesef daïré.

Hémisphère, *m.* كره نصفى kurré nesfe.

Hémistiche, *m.* نصف شعر nesef chir.

Hémoptysie, *f.* قان توكرمه kan tukurmé.

Hémorragie, *f.* قان سورمه kan surmé.

Hémorroïdes, *f. pl. T.* مايه سيل mayasel, باسور basour.

" Hennir, *v. a.* كشنمك kichnémék.

Hépatique, *f.* كچي اوتى kétji otou.

" Héraut, *m.* بارش ايلچيسي ba-rech éltjisi.

Herbage, *m.* سبزوات sébzévat, يشللك yéchillik; چمن tjumén.
Herbe, *f.* اوت ot, اوتلق otlouk, نباتت nébatét; — à S. Jéan, قلچ اوتی keledj otou.
Herber, *v. a.* چمن اوستنه سرمك tjumén ustuné sérmék (béz).
Herberie, *f.* موم اغردجق یر mom aghardadjak yér.
Herbette, *f.* انجه و قصه اوت indjé vé kesa ot.
Herbeux, euse, *a.* اوتلو otlou, اوتلق otlouk.
Herborisation, *f.* اوت طوپلمه ot toplama.
Herboriser, *v. a.* اوت ارامق طوپلمق ot aramak, toplamak.
Herboriste, *m. et f.* اوت طانیان صاتان ot taneyan, satan.
Herbu, ue, *a.* اوتلو otlou.
Hère, *m.* فقیر fakir, زواللو zavalle.
Héréditaire, *a.* میراثه متعلّق mirasa mutaallik.
Hérédité, *f.* میراث miras; میراثخورلق mirasqhorlouk.
Hérésiarque, *m.* رافضی باشي rafaze bache.
Hérésie, *f.* رافضیلق rafazelek.
Hérétique, *a. et m. f.* رافضی rafaze, ملحد mulhid (muhludu).
" Hérissé, ée, *a.* صاچلري دك دك satjlare dik dik; قرشو طوران karche douran.
" Hérisser, *v. n. et* se —, *v. r.* دك دك اولق dik dik olmak; — *v. a.* صوامق sevamak.
" Hérisson, *m.* کپري kipri (kirpi).
" Hérissonner, *v. a.* صوامق sevamak.
Hériter, *v. a.* (qc.) *et* — *v. n.* (de qc. de q.), میراث یمك miras yémék; میراث اولق miras olmak.
Héritier, *m.* — ière, *f.* وارث varis, میراث ییجی miras yéyidji, میراثخور mirasqhor.
Hermaphrodite, *m.* خنثی qhounsa, هم ارکك هم دیشی kém érkék hém dichi.
Hermes, Hernes, *f. pl.* سورلمش یرلر surulmémich yérlér.
Hermine, *f.* قاقم قاقوم kakem.
Hermodacte, Hermodate, *f.* سورنجان suréndjan.
" Hernie, *f.* *T.* دبدلك débélik.
" Hernieux, euse, *a.* دبه débé.
Héroïque, *a.* دلیرانه dilirané, قهرمان کبی kahriman guibi.
Héroïsme, *m.* یکیدلك yíyitlik, قهرمانلق kahrimanlek.
" Héron, *m.* بالقچیل balektjil (tjen).
" Héros, *m.* قهرمان kahriman.
" Herse, *f.* طرمق termek; پرمقلق parmaklek; اغاج شمعدان aghadj chamdan; چالیدن باري tjaledan bare.
" Herser, *v. a.* تارلایی طرامق tarlaye taramak, طرمقلمق termeklamak.

Hésiter, *v. n.* پلتكلنمك péltéklénmék; (à...) شبهه‌لنمك chuphélénmék.

Hétérodoxe, *a.* يكلش مذهبلو yanlech mézhépli, كافر kiafir.

Hétérogène, *a.* بشقه جنس bachka djins.

" Hêtre, *m.* قاين اغاجی kayen aghadje.

Heure, *f.* ساعت saat (sahat); زمان zaman, وقت vaket.

Heureux, euse, *a.* بختلو baqhtle.

" Heurt, *m.* اورش vourouch.

' Heurter, *v. a. et n.* اورمق vourmak, طوقنمق dokanmak, طوقندرمق dokandermak; * قرشو اولمق karche olmak; انجتمك indjitmék, خاطره طوقنمق qhatera dokanmak.

" Heurtoir, *m.* قپو طوقمغی kapou tokmaghe, شنكشاق chenchak, خلقه qhalka.

Hexagone, *m. a.* التی كوشه alte kéuché, ششخانه chéchqhané.

" Hibou, *m.* بيغوش bayghouch, كيجه قوشی guédjé kouchou.

" Hic, *m. fa.* دوكم duyum, اصل كوجی asel guudju.

" Hideux, euse, *a.* هيبتلو héybétli, قورقجق korkadjak.

" Hie, *f. T.* شاه مردان chah mérdan.

Hieble, *f.* يبان مروری yaban murvéri.

Hiène, *f.* سرتلان sertlan.

" Hier, *v. a.* شاه مردانله دوزلمك chah mérdan ilé duzlémék.

Hippopotame, *m.* ات بالغی at baleghe.

Hirondelle, *f.* قرلنغج kerlanghedj.

" Hisser, *v. a. T.* حصّا ایتمك hissa étmék, يوقری چكمك yokare tjékmék.

Histoire, *f.* تاريخ tarich, تواريخ tévarich, حكايت hikiayét; conter, faire une —, نقل ایتمك nakl étmék, بر شي سويلمك bir chéy séuylémék.

Historien, *m.* تواريخجی tévariqhdji, نقل ايدن nakl édén.

Historier, *v. a.* بر حكايتی كوزللندرمك bir hikiayéti guuzélléndirmék, بلبالندرمق balballandermak.

Historiographe, *m.* تواريخجی tévariqhdji, تاريخ يازان tariqh yazan.

Historique, *a.* تواريخه متعلق tévariqhé mutaallik.

Histrion, *m.* مقلّد moukallid.

Hiver, *m.* قيش kech.

Hivernal, le, *a.* قيشه متعلق kecha mutaallik.

Hiverner, *v. n.* قشلمق kechlamak; se —, *v. r.* صووقده طورمق sovoukda dourmak.

Ho! *i.* هی héy! واش vach! عجايب adjaïb.

" Hoche, *f.* كرتك kértik.

" Hochequeue, *m.* قويرق صلان kouy-

rouk salan, يونده قوشي younda kouchou.
"Hocher, *v. a.* صللمق sallamak, اويناتمق oynatmak.
Hogner, *v. n. fa.* مرلدانمق mereldanmak.
Hoir, *m. T.* اصل وارث asel varis.
Hoirie, *f. T.* اصل ميراث asel miras.
"Holà! *i.* هي héy! يواش yavach.
"Homard, *m.* دكز انه‌سي déniz anase; استاقوس estakoz.
Hombre, *m.* بر نوع كاغد اويوني bir névi kiaghed oyounou.
Homélie, *f.* وعظ vaz.
Homicide, *m.* ادم اولدرمه adam éuldurmé, قان kan, قتل katl; *a.* —, قانلو kanle.
Hommage, *m.* رعايا بورجي reaya bordjou; اطاعت itaat.
Hommager, *m.* رعايا reaya.
Hommasse, *a.* ار كبي ér guibi.
Homme, *m.* انسان insan; ار ér, اركك érkék; — d'affaires, منصوبلو manseble; — de lettre, اوقومش okoumouch, عالم alim.
Hommée, *f. T.* كوندهلك اش guundélik ich.
Hommelet, *m.* اركجك érkédjik.
Homogène, *a. T.* بر جنسدن bir djinsdén.
Homogénéité, *f. T.* بر جنس اولمه bir djins olma.
Homonyme, *a. T.* بر معناده bir manadé.

"Hongre, *m. et a.* اكدش iydich, اننمش énénmich.
"Hongrer, *v. a.* اكدش ايتمك iydich étmék, طشاغني چقرمق tachaghene tjekarmak.
Honnête, *a.* ادبلو édébli, اركانلو érkianle, عرضلو erzle; ياقشقلو yakechekle; چلبي tjélébi; خاطر شناس qhater chinas; انصافلو insafle.
Honnêteté, *f.* ادب édéb, اركان érkian; ياقشق yakechek; چلبيلك tjélébilik; خاطر شناسلق qhater chinaslek; ايلك بلمه éylik bilmé; اهل عرضلق éhlï erzlek; — s. *pl.* عزت و اكرام izzét ou ikram.
Honneur, *m.* اعتبار itibar, عرض erz; عزت izzét, يوز اقلغي صويي yuz akleghe, souyou; اكرام ikram; — s. *pl.* نشانلر nechanlar; عزت و اكرام izzét ou ikram; رتبه rutbé, مرتبه mértébé.
"Honni, ie, *a.* عيبلو ayeble.
Honorable, *a.* عزتلو izzétli, اعتبارلو itibarle.
Honoraire, *a.* صالت اد ايله salt ad ilé; — *m.* هدايه hédayé, بخشش baqhchich.
Honorer, *v. a.* عزت اكرام ايتمك izzét, ikram étmék, رعايت كوسترمك réayét guéustérmék; بيوك طوتمق صايمق béuyuk toutmak, saymak, اعتبار ايتمك itibar étmék; s' —, *v. r.* de qc.

بر شيء كندوبه بيوك طوتمق كورمك bir chéyi kéndiné béuyuk toutmak, guéurmék.

Honorifique, *a.* اعتبار ارتران itibar arteran.

"Honte, *f.* اوتانمه outanma, عار ar, حجاب hidjab, حيا haya; عيب ayep, ناموس namous.

"Honteux, euse, *a.* اوتنغن outanghan, اوتنجق outandjak, اوتانر outaner; عيبلو ayeple, عارسز arsez.

Hôpital, *m.* خسته خانه qhasta qhané, بيمار خانه pimar qhané; عمارت imarét.

"Hoquet, *m.* انجقرق entjkerek, انجقرمه entjkerma (hentjkerma).

"Horde, *f.* اوبه oba.

"Horion, *m. fa.* پات pat (déyi vourouch).

Horizon, *m.* افق oufouk.

Horizontal, le, *a.* افاقي ifake.

Horloge, *f.* ساعت saat (sahat).

Horloger, *m.* ère, *f.* ساعتجى saatdje.

Horlogerie, *f.* ساعتجيلق saatdjelek.

Hormis, *prp.* ماعدا maada, طشره tachra.

Horoscope, *m.* يلدزه بقمه yeldeza bakma, آختر aqhtér.

Horreur, *f.* توبلري بر بر اولمه tuyléri bir bir olma, دترمه titrémé, صوق در sovouk tér, اوركمه urkmé; اكراه ikrah, اكرغه iyrénmé; مكروهلق mékrouhlouk.

Horrible, *a.* اوركجك urkédjék, قورقولو korkoulou; مكروه mékrouh, اكراه ايدمجك ikrah édédjék.

"Hors, *prp.* طشره tachra, ماعدا maada; — de la loi, باشى بكلك bache béylik.

Hospice, *m.* عمارت imarét; خان qhan.

Hospitalier, ière, مسافر اليقويان سون misafir alekoyan, sévén.

Hospitalité, *f.* مسافر المه طوتمه misafir alma, toutma.

Hostile, *a.* دشمنه متعلق duchmana mutaallik.

Hostilité, *f.* دشمنلك duchmanlek.

Hôte, *m.* ميخانه‌جى méyqhanédji; مسافر misafir, مشتري muchtéri.

Hôtel, *m.* سراي saray; بيوك ميخانه béuyuk méyqhané; — de ville, محكمه mahkémé; — Dieu, خسته خانه qhasta qhané.

Hôtelier, *m.* ière, *f.* ميخانه‌جى méyqhanédji.

Hôtellerie, *f.* ميخانه méyqhané; خان qhan.

"Hotte, *f.* ال سپدي él sépédi; زنبيل zémbil; كوفه kufé.

"Hottée, *f.* بر سپد كوفه طولوسى bir sépéd, kufé dolousou.

"Houblon, *m.* بيوا قيناتدقلري

اوت piva kaynatteklare ot, حمل hemél.
"Houe, *f.* قزمه kazma.
"Houer, *v. a.* قازمق قزمق kazmak.
"Houille, *f.* معدن كموری madén kéumuru.
"Houlette, *f.* چوبان دكنكي tjoban déyénéyi.
"Houlle, *f.* *T.* صالنتی salente.
"Houppe, *f.* پسكول puskul."
"Houpper, *v. a.* پسكول كچورمك puskul guétjirmék; طرامق (yapaghe) taramak.
"Hourder, *v. a.* قبا ديوار اورمك kaba douvar éurmék.
"Houret, *m.* *T.* فنا تازي féna taze.
"Hourvari, *m.* *T.* **fa.* بيوك شماطه béuyuk chamata.
"Houspiller, *v. a. fa.* سوركلمك suruklémék, چكشمك tjékichmék.
"Houssage, *m.* سپورمه supurmé.
"Houssard, Housard, *m.* مجار اتلوسی madjar atlese.
"Housse, *f.* ذيل پوش zilpoch, كبه kébé; اورتی éurtu.
"Housser, *v. a.* سپورمك supurmék.
"Houssine, *f.* انجه چبوق indjé tjibouk.
"Houssiner, *v. a.* انجه چبوقله سلكمك indjé tjiboukla silkmék.
"Houssoir, *m.* سپوركه supurgué."
"Houx, *m.* دكنلو پرنار dikénlî pernar.
"Hoyau, *m.* چتال قزمه tjatal kazma.
"Huche, *f.* بندكيد binéyid; اكمك اون انباری ékmék, oun ambare.
"Houchet, *m.* او بوريسی av borousou.
Hue! *i. fa.* ده déh, داه dah, diah (hayvan surméyé).
"Huée, *f.* * شماطه‌لو ذوق كولمه‌سی chamatale zévk guulmési.
"Huer, *v. a.* *q. اردندن چغرمق ardendan tjaghermak; صوصترمغه چالشمق soustourmagha tjalechmak.
"Huet, Huette, *f.* كيجه قوشي guédjé kouchou, بيقوش baykouch.
Huile, *f.* ياغ yagh; زيتون ياغی zéytin yaghe.
Huiler, *v. a.* ياغلمق yaghlamak.
Huileux, euse, *a.* ياغلو yaghle.
Huilier, *m.* ياغدان yaghdan; ياغ قابی yagh kabe.
Huis, *m.* *T.* à — clos, قپالو قپوده kapale kapouda.
Huisserie, *f.* قپو چاتمه‌سی kapou tjatmase.
Huissier, *m.* قپوجی kapoudjou.
"Huit, *a. m.* سكز sékiz.
"Huitaine, *f.* سكز كونلك sékiz guunluk.
"Huitième, *a.* سكزنجی sékizin-

dji; — *m.* سكز پايك بري sékiz payen biri.

Huître, *f.* استريديه istridya.

Humain, ne, *a.* انسانى insani.

Humains, *m. pl.* انسانلر insanlar.

Humaniser, *v. a.* انسان ادم ايتمك insan, adam étmék; s'— *v r.* ادم انسان اولمق adam, insan olmak.

Humanité, *f.* ادملك adamlek, انسانلق insanlek, انسانيت insaniyét; مروّت muruvvét (murvét).

Humble, *a.* حقير hakir, الچق كوكللو altjak guéunullu; الچق altjak.

Humecter, *v. a.* نملتمك némlétmék, صو پسكورمك sou puskurmék, اصلتمق eslatmak.

Humer, *v. a.* صورمق sormak, هوپ ديو يوتمق hup déyi youtmak.

Humeur, *f.* نملك némlik; مزاج mizadj; كيف kéyf; Humeurs, *pl.* بدنده اولان صولر bédéndé olan soular; homme d'—, كيفلو kéyfli.

Humide, *a.* نم ném; — *m.* نملك némlik.

Humidité, *f.* نملك némlik.

Humiliation, *f.* الچق كوكللو ايتمه altjak guéunullu étmé; خسته لتمه qhastalatma.

Humilier, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak, خورلمق qhorlamak.

Humilité, *f.* الچق كوكللولك altjak guéunulluluk.

Humoriste, *a.* كيفلو kéyfli.

"Hune, *f. T.* چناقلق tjanaklek.

"Huppe, *f.* بوبو قوشى boubou kouchou, هدهد hudhud; قوش تپه سى kouch tépési.

"Huppé, ée, *a.* تپه لو tépéli; **fa.* اوستن ustun; حيله باز hilébaz.

"Hure, *f.* طوكز بالق باشى domouz, balek bache; **fa.* قرشق صاچ karechek satj.

"Hurhaut! *i. fa.* هوها hoha (hayvana).

"Hurler, *v. n.* حولامق havlamak, اولومق ouloumak, اورمك urmék.

Hurluberlu, *ad. fa.* طوز طغري doz doghrou; — *m.* احمق ahmak.

Husso, *m.* موروته mourouna (balek).

"Hutte, *f.* قلبه kouliba.

"Hutter, se —, *v. r.* كندويه قلبه ياپمق kéndiné kouliba yapmak.

Hyacinthe, *f.* (fleur) سنبل sumbul; (pierre) سليان sélyan (séylan).

Hydre, *f.* صو يلانى sou yelane.

Hydrocardie, *f.* يورك سسقاسى yurék seskase.

Hydrocéphale, *f.* باش سسقاسى bach seskase.

Hydromel, *m.* بال صويى bal souyou.

Hydrophobe, *m. et f.* صودن قورقن soudan korkan.

Hydrophobie, *f.* صودن قورقه soudan korkma.

Hydropique, *a.* استسقالو istiskale; سسقا seska.

Hydropisie, *f.* استسقا istiska, سسقالق seskalek.

Hydrotique, *a.* درلديجى térlédidji.

Hyène, *v.* Hiène.

Hygromètre, Hygroscope, *m. T.* نملك ترازوسى némlik térazisi.

Hymen, *m. T.* بكرلك پرده سي bikirlik pérdési.

Hymen, Hyménée, *m.* اولولك پتى évlilik poutou; *دوكن duyun; اولولك évlilik.

Hymne, *m. et f.* الهي ilahi.

Hyperbole, *f.* مبالغه mubalighé.

Hyperborée, Hyperboréen, nne, *a.* يلدزه متعلق yeldeza mutaallik.

Hypetre, *m.* طامسز ياپو damsez yapou.

Hypnotique, *a.* اويقو كتوريجى ouykou guétiridji.

Hypocondre, *m. T.* بوكر béuyur, بوش بوكر boch béuyur; **fa.* سودالو sévdale.

Hypocondriaque, *a. m.* سودالو sévdale.

Hypocrisie, *f.* ايكى يوزلولك iki yuzluluk, مراييلق murayilik, منافقلق mounafeklek.

Hypocrite, *m. et f. a.* مرايى murayi, منافق mounafek, ايكى يوزلو iki yuzlu.

Hypophore, *f. T.* مادّه كبي شش maddé guibi chich.

Hypostase, *f. T.* اقنوم ouknoum; سدك دورتيسى sidik tortousou.

Hypothéque, *f.* رهين réhin.

Hypothéquer, *v. a.* رهينه رهين قومق réhiné, réhin komak.

Hysope, *f.* زوفا zoufa, زوفا اوتى zoufa otou.

Hysteralgie, *f. T.* رحم اغرسي rahm aghrese.

Hystérotomie, *f. T.* تشريح راحم téchrihi rahm.

I.

Ibis, *m.* قره لكلك kara léylék.

Ichtyocolle, *f.* بالق طوتقالى balek toutkale.

Ichtyophage, *f.* بالق يين balek yéyén.

Ici, *ad.* بونده bounda, بورده bourda; بورايه bouraya; jusqu'—, شمديه دك chimdiyédék.

Iconoclaste, *m.* صورت قران sourét keran.

Iconolâtre, *m.* صورته طپان sourété tapan.

Ictérique, *a.* صاريلقلو sarelekle; صاريلغه قرشو sarelegha karche.

Idéal, le, *a.* فكردن fikirdén, اسمي وارجسمي يوق ismi var djismi yok.

Idée, *f.* شكل chékl; خيال qhiyal; فكر fikr; اسمي اولوب جسمي اولميان شي ismi oloup djismi olmayan chéy; مسودّه musvéddé, رسم résm.

Idem, *ad.* ينه او انده yiné (guéné) o, onda.

Identifier, *v. a. T.* ايكى شئ بر معنايه كتورمك iki chéyi bir manaya guétirmék.

Identique, *a. T.* بر دورلو bir turlu.

Identité, *f. T.* بكزرلك bénzérlik.

Idiome, *m.* مملكت دلى mémlékét dili.

Idiot, te, *a.* احمق ahmak.

Idolâtre, *a. m.* پت پرست pout pérést, پته طپان pouta tapan; * مفتون méftoun.

Idolâtrer, *v. n.* پته طپمق pouta tapmak, پت پرستلك ايتمك pout péréstlik étmék; — *v. a.* * الهلندرمق allahlandermak.

Idolâtrie, *f.* پت پرستلك pout péréstlik, پته طاپمه pouta tapma.

Idolâtrique, *a.* پت پرست pout pérést, پته طپان pouta tapan.

If, *m.* سرند sérénd (aghadj).

Ignare, *a.* بلمين bilméyén, جاهل djahil.

Ignée, *a.* اتشلو atéchli.

Ignicole, *a. et m.* آتشه طپان atéché tapan.

Ignoble, *a.* اصلسز كمسه aselsez kimsé, اصلزاده اولميان aselzadé olmayan, ترك turk.

Ignominie, *f.* رسوايلق resvaylek, عيب ayep, عرض اكسكلكى erz éksikliyi, نقصانلغى noksanleghe, يوز قره لغى yuz karaleghe.

Ignominieux, euse, *a.* رسواي resvay, رزيل rézil, يوزي قره yuzu kara.

Ignorance, *f.* بلمزلك bilmézlik, جاهللك djahillik, نادانلق nadanlek.

Ignorant, te, *a. et m. f.* بلمز bilméz, بلمين bilméyén.

Ignoré, ée, *p. et a.* بللوسز béllisiz, نا معلوم na maalum, بلمدك bilmédik.

Ignorer, *v. a.* بلممك bilmémék.

Il, *pr.* او o, اول ol; Ils, *pl.* انلر anlér (onlar).

Ile, Isle, *f.* اطه ada.

Iliaque, *a. T.* passion —, بغرسق اغريسي baghersak aghrese, صانجي sandje, قولنج kouloundj.

Illégal, le, *a.* شرعه قانونه قرشو chéré, kanouna karche.

Illégitime, *a.* شري اولميان chéri olmayan; حرامزاده haramzadé,

Illicite, *a.* جایز اولمیان djaïz olmayan, حرام haram.

Illimité, ée, *a.* سنور کسلممش sener késilmémich, نا محدود na mahdoud.

Illumination, *f.* نورلندرمه nourlanderma.

Illuminé, ée, *p. et a. m.* نورلنمش nourlanmech, منوّر munévvér, ایدنلو aydenle.

Illuminer, *v. a.* ایدنلق ایتمك ویرمك aydenlek étmék, vérmék, نورلندرمق nourlandermak.

Illusion, *f.* خیال qhiyal, کوزه کورنمه guéuzé guéurunmé.

Illusoire, *a.* الدانیجی aldanedje.

Illustration, *f.* شهرت chéuhrét, شان chan, نام nam; شرح chérh.

Illustre, *a.* مشهور méchhour, شهرتلو chéuhrétli.

Illustrer, *v. a.* شهرت ویرمك chéuhrét vérmék, برینی اتمق birini atjmak.

Illustrissime, *a.* رفعتلو rifatlou, عظمتلو azmétlou.

Ilot, Islot, *m.* اطهجق adadjek.

Image, *f.* صورت sourét, تصویر tasvir.

Imager, *m.* ère, *f.* صورتجی sourétdji.

Imaginable, *a.* دوشونلە بلن duchunulé bilén, خیالی qhiyali.

Imaginaire, *a.* خیالی qhiyali, اسمی وار جسمی یوق ismi var djismi yok.

Imagination, *f.* خیال qheyal; قیاس keyas; فکر fikr.

Imaginative, *f.* خیال qheyal.

Imaginer, *v. n.* فکر ایتمك fikr étmék, فکره قومق fikré komak; s' — *v. r.* (qc.), فکرینه بر شی قومق fikriné bir chéy komak.

Imbécile, Imbécille, *a. m.* احمق ahmak, عقلی قصّه akle kessa.

Imbécilité, *f.* عقل اکسکلکی قصّه لغی akel éksikliyi, kessaleghe.

Imbiber, *v. a.* اصلاتمق eslatmak; s' —, *v. r.* ایچنه چکمك صورمق itjiné tjékmék, sormak; — بر یاندن بر یانه کچمك bir yandan bir yana guétjmék.

Imbriaque, *a. fa.* سرخوش sérqhoch.

Imbriée, *a. fa.* tuile —, کرمید kirémid.

Imbu, ue, *a.* * de qc. بر شیدن باشی طولمش bir chéydén bache dolmouch.

Imitable, *a.* اویولور ouyoulour.

Imitateur, *m.* — trice, *f.* اویجی ouyoudjou.

Imitation, *f.* اویمه ouyma, بکزمه bénzémé.

Imiter, *v. a.* اویمق ouymak, بکزمك bénzémék.

Immaculé, ée, *a. T.* لکه سز lékésiz.

Immanquable, *a.* یاکلمیرق yanelmayarak, البتّه élbét, صحیح sahih.

Immatérialité, *f.* كراستەسزلك kéréstésizlik, تنسزلك ténsizlik.

Immatériel, elle, *a.* كراستەسز kérastésiz (kéréstésiz), تنسز ténsiz.

Immatricule, *f.* اسامە دفتري ésamé téftéri.

Immatriculer, *v. a.* اسامە دفترينە قيد ايتمك ésamé téftériné kayd étmék.

Immédiat, te, *a.* اراسي كسلمين arase késilméyén.

Immémorial, le, *a.* دوشنلمين duchunulméyén.

Immense, *a.* اولچيسز éultjusuz.

Immensité, *f.* اولچيسزلك éultjusuzluk.

Immersion, *f.* طالمە dalma, باطمە batma, طالش dalech; باطرمە baterma.

Immeuble, *a. et m.* قلداغز kemeldanmaz; قلدانميان مال kemeldanmayan mal, مـلـك mulk, عقارات akarét.

Imminent, te, *a.* يـقـين yaken; اوكدە اولان éundé olan.

s'Immiscer, *v. r.* بـر شـيـە قرشمق bir chéyé karechmak.

Immobile, *a.* قلداغز kemeldanmaz.

Immobilité, *f.* قلدامزلق kemeldamazlek.

Immodéré, ée, *a.* اولچيسز éultjusuz.

Immodeste, *a.* ادبسز édébsiz, اركانسز érkiansez; عقلسز akelsez; دكسز dénsiz.

Immodestie, *f.* ادبسزلك édébsizlik; عقلسزلق akelsezlek; دكسزلك dénsizlik.

Immoler, *v. a.* قربان ايتمك kourban étmék; * فدا ايتمك fida étmék.

Immonde, *a. T.* طرفە terfa.

Immondices, *f. pl.* مردارلق mourdarlek; چوپلك tjéupluk.

Immoral, le, *a.* اركانسز érkiansez.

Immortaliser, *v. a.* اولمزلندرمك éulmézléndirmék, ابدي ايتمك ébédi étmék.

Immortalité, *f.* اولمزلك éulmézlik.

Immortel, elle, *a.* اولمز éulméz; ابدي ébédi.

Immortelle, *f.* صولمز چچك solmaz tjitjék.

Immuable, *a.* دكشلمز déyichilméz.

Immunité, *f.* معافلق mouaflek.

Immutabilité, *f.* دكشلمزلك déyichilmézlik.

Impair, *a.* تك ték (saye).

Impalpable, *a.* طوقنلمز dokanelmaz.

Impardonnable, *a.* عفو اولنمز afv olounmaz.

Imparfait, te, *a.* تمام تكميل اولميان tamam, tékmil olmayan.

Impartial, le, *a.* طرفينسز tarafévnsiz, خاطر كوكل بقميان qhater guéunul bakmayan.

Impartialité, *f.* طرفينسزلك tarafèynsizlik.

Impartible, *a.* بولنمز béulunméz.

Impassibilité, *f.* درده طيانمه dérdé dayanmama; طاش يوركلولك tach yuréklilik.

Impassible, *a.* درد چكه‌مين dérd tjékéméyén; طاش يوركلو tach yurékli.

Impastation, *f.* *T.* بغدادي صوا baghdadi seva.

Impatience, *f.* صبرسزلق sabersezlek.

Impatient, te, *a.* صبرسز sabersez.

Impatienter, *v. a.* صبرسزلندرمق sabersezlandermak; s' —, *v. r.* صبرسزلنمق sabersezlanmak.

Impayable, *a. fa.* اودنمين éudénméyén.

Impeccabilité, *f.* كوناه ايتمكه تابع اولمه guunah étméyé tabi olmama.

Impeccable, *a.* كوناه ايتمز guunah étméz.

Impeccance, *T.* *v.* Impeccabilité.

Impénétrabilité, *f.* تأثيرسزلك téésirsizlik, تأثير ايتممه téésir étmémé.

Impénétrable, *a.* تأثير ايتمين téésir étméyén.

Impénitence, *f.* توبه‌سزلك téubésizlik.

Impénitent, te, *a.* توبه‌سز téubésiz.

Impense, *f.* *T.* اسلاح اولمه ايچون مصرف islah olma itjin masraf.

Imperatif, ive, *a.* بيوريجي bouyouroudjou.

Impératrice, *f.* ايمپراطوريچه impératoritjé.

Imperceptible, *a.* كوز التنه دوشمين guéuz altena duchméyén.

Imperfection, *f.* كمالسزلك kémalsizlik, اكسكلك éksiklik.

Impérial, le, *a.* چاساري tjasari.

Impérieux, euse, *a.* اوكه‌لو éukéli; خروسلنان qhoroslanan, فضول fodoul.

Impérissable, *a.* كچيجي اولميان guétjidji olmayan.

Impéritie, *f.* عجميلك adjémilik.

Impertinence, *f.* مناسبتسزلك minasibétsizlik; قبالق kabalek, يولسزلق yolsouzlouk.

Impertinent, te, *a.* مناسبتسز minasibétsiz, يولسز yolsouz; قبا kaba.

Imperturbable, *a.* داغدغه‌يه قونمز daghdaghaya konmaz, شاشرلمز chacherelmaz.

Impétrable, *a.* النه بلنور alena bilinir.

Impétrant, te, *m. f.* بر شي الان اله كتورن bir chéyi alan, élé guétirén.

Impétrer, *v. a.* المق almak, نايل اولمق naïl olmak, اله كتورمك élé guétirmék.

Impétueux, euse, *a.* شدّتلو chiddétli, پك pék, خيزلو qhezle.

Impétuosité, *f.* شدّت chiddét, خيز qhez.

Impie, *a.* دينسز dinsiz, كافر kiafir.

Impiété, *f.* دينسزلك dinsizlik, كافرلك kiafirlik.

Impitoyable, *a.* مرحمتسز mérhamétsiz.

Implacable, *a.* بارشمز barechmaz.

Impliquer, *v. a.* بر شيه صوقمق bir chéyé sokmak, طولاشترمق dolachtermak.

Implorer, *v. a.* امداد ياردم استمك imdad, yardem istémék; تمنّى ايتمك téménna étmék.

Impoli, ie, *a.* قبا kaba, عقلسز akelsez.

Impolitesse, *f.* تربيه‌سزلك térbiyésizlik.

Importance, *f.* مهمّلك muhimmlik; d' —, *ad.* زياده‌سيله ziyadésiylé.

Important, te, *a.* مهم muhimm, اقتضالو iktizale.

Importer, *v. a.* ايچرو كتورمك (dichare malini) itjéri guétirmék; — *v. i.* وظيفه‌سى اولمق vazifési olmak, واجب اولمق vadjib olmak; n'importe, ضررى يوق zarare yok; وظيفه‌سى دكل vazifési déyil.

Importun, ne, *a.* باش اغريدیجى bach aghrededje, اوصاندريجى osanderedje.

Importuner, *v. a.* باش اغرتمق bach aghretmak, اوصاندرمق osandermak, ثقلت ويرمك seklét vérmék.

Importunité, *f.* باش اغريديجيلق bach aghrededjelek, ثقلت seklét.

Imposer, *v. a.* اوستنه قومق ustuné komak; يوكلتمك yuklétmék, امر ايتمك émr étmék; لقب قومق lakab (-ghab) komak; افترا اتمق iftira atmak; قورقو ويرمك korkou vérmék; en —, à q. برينى الداتمق birini aldatmak.

Impossibilité, *f.* قابلسزلك kabilsizlik.

Impossible, *a.* قابلسز kabilsiz, اولمز olmaz.

Imposteur, *m. et a.* الداديجى aldadedje; افتراجى iftiradje.

Imposture, *f.* آينه‌جيلق aynadjelek, تلبيسلك télbislik, حيله hilé.

Impôt, *m.* ويركو vérgui, صاليانه salyané.

Impotent, te, *a.* الى اياغى صقاد éli, ayaghe sakad, چولاق tjolak, طوپال topal.

Impraticable, *a.* ايدلمز édilméz; كچلنمز guétjinilméz; قوللنلمز koullanelmaz.

Imprécation, *f.* بد دعا béd doua, ايلنج iléndj.

Imprenable, *a.* النمز alenmaz, فتح اولمز féth olmaz (kalé).

Impression, *f.* بصمه basma, باصش basech.

Imprévoyance, *f.* تدارکسزلك tédariksizlik.

Imprévoyant, te, *a.* تدارکسز tédariksiz.

Imprévu, ue, *a.* غافل ghafil, آکسزدن ansezdan.

Imprimé, *m.* باصلمش يازي baselmech yaze, بصمه basma.

Imprimer, *v. a.* بصمق basmak, بصمه ايتمك basma étmék; طغغلمق damgualamak.

Imprimerie, *f.* بصمه خانه basma qhané.

Imprimeur, *m.* بصمهجي basmadje, كتاب بصان kitab basan.

Improbable, *a.* عقله يقين اولميان akela yaken olmayan.

Improbation, *f.* بكنمه béyénmémé.

Impromptu, *f.* حاضر جواب hazer djévab.

Impropre, *a.* نـا مخصوص na maqhsous.

Impropriété, *f.* مخصوص اولمه maqhsous olmama.

Improuver, *v. a.* بكنمك béyénmémék, راضي اولمق razi olmamak.

Improviser, *v. a.* تجنيس سويلمك tédjnis séuylémék.

à l'Improviste, *ad.* اپ آكسز ap ansez, آكسزدن ansezdan.

Imprudence, *f.* عقلسزلق akelsezlek.

Imprudent, te, *a.* عقلسز akelsez.

Impubère, *a.* بلوغه ارمش bulougé érmémich.

Impudence, *f.* عارسزلق arsezlek, يوزسزلك yuzsuzluk, اوتانمه outanmama.

Impudent, te, *a.* عـارسز arsez, يوزسز yuzsuz, اوتانمز outanmaz.

Impudique, *a.* ادبسـز édébsiz, حيەسز hayasez.

Impugner, *v. a.* قرشو طورمق قومق karche dourmak, komak, دوكشمك déuyuchmék.

Impuissance, *f.* اقتدارسزلق iktidarsezlek.

Impuissant, te, *a.* اقتدارسز iktidarsez.

Impulsion, *f.* دورتمه durtmé, دورتش durtuch; قندرمه kenderma.

Impuni, ie, *a.* حقندن كلنمش hakendan guélinmémich, جزاسـی ترتيب اولمش djézase tértib olmamech.

Impunité, *f.* جزاسزلق djézasezlek, حقندن كلنمه hakendan guélinmémé.

Impur, re, *a.* تميز اولميان témiz olmayan; مـردار mourdar; ادبسز édébsiz.

Impureté, *f.* تميز اولمه témiz olmama, مردارلق mourdarlek, ادبسزلك édébsizlik.

Imputer, *v. a.* صوچلـو قباحتلو چقرمق soutjlou, kabahatle tje-

karmak, اوستنه براقق اتمق ustuné brakmak, atmak; *T.* اخراج ايتمك iqhradj étmék.

Inabordable, *a.* يناشلمز yanachelmaz.

Inaccessible, *a.* يقلشلمز yaklachelmaz.

Inaccostable, *a.* يانته وارلمز yanena varelmaz.

Inaccoutumé, ée, *a.* الشمامش alechmamech; عادت اولمامش adét olmamech.

Inactif, ive, *a.* حركتسز harékétsiz.

Inadmissible, *a.* قبول اولنمز kaboul olounmaz.

Inadvertance, *f.* غافللك ghafillik.

Inaliénable, *a.* الدن چقمز éldén tjekmaz.

Inalliable, *a.* برلشمز birléchméz.

Inaltérable, *a.** دكشلمز déyichilméz.

Inamissible, *a.* ضايع اولميان zay olmayan.

Inamovible, *a.* يرندن دكشلمز yérindén déyichilméz.

Inanimé, ée, *a.* جانسز djansez.

Inanition, *f.* ضعيفلتمه zayeflatma; يورمه yorma.

Inapplicable, *a.* اويغون كلمز ouyghoun guélméz.

Inapplication, *f.* اهمال éhmal, اهمالجيلق éhmaldjelek.

Inapplique, ée, *a.* اهمالجى éhmaldje.

Inappréciable, *a.* بر شى دكمز bir chéy déyméz.

Inaptitude, *f.* يرامزلق yaramazlek.

Inarticulé, ée, *a.* بللوسز سويلنن béllisiz şéuylénén.

Inattendu, ue, *a.* اپ آكسز ap ansez, اومزدن oummazdan.

Inattentif, ive, *a.* دقت ايتمين dekkét étméyén.

Inattention, *f.* دقت ايتممه dekkét étmémé.

Inauguration, *f.* تاج قومه شينلكي tadj koma chénliyi, جلوس djoulous.

Inaugurer, *v. a.* تاج قومق tadj komak, جلوس ايتمك djoulous étmék.

Incaguer, *v. a. fa.* ميدان اوقق méydan okoumak.

Incantation, *f.* افسون afsoun.

Incapable, *a.* الندن كلمز élindén guélméz, المسز alemsez.

Incapacité, *f.* الدن كلممه éldén guélmémé; المسزلق alemsezlek.

Incarnadin, ne, *a. m.* تن رنكى tén réngui.

Incarnat, te, *a. m.* كول كولى guul guulu.

Incartade, *f. fa.* پك آزارلمه pék azarlama; اشك شقاسي échék chakase.

Incendiaire, *m. f. a.* قونداق آتش براغن koundak, atéch braghan, يانغن ايدن yanghen édén.

Incendie, *m.* يانغن yanghen.

Incendier, *v. a.* قونداق آتش براقمق koundak, atéch berakmak, یانغن چقرمق yanghen tjekarmak.

Incertain, **ne**, *a.* کرچك بللو اولميان guértjék, bélli olmayan, بلورسز bélirsiz.

Incertitude, *f.* بلورسزلك bélirsizlik, کرچك اولمه guértjék olmama.

Incessamment, *ad.* اراسنی کسمهدن arasene késmédén; همان héman (hémén).

Incident, **te**, *a. T.* ارایه دوشن araya duchén.

Incident, *m.* ارایه کیرن شی araya guirén chéy; مصيبت mousibét; راسات rasat.

Incidenter, *v. n.* بهانه بولمق ايتمك béhané (mahana) boulmak, étmék, سبب طوتمق sébéb toutmak.

Inciser, *v. a. T.* کرتمك kértmék.

Incision, *f.* کرتك kértik.

Incitation, *f.* فت fit.

Inciter, *v. a.* قندرمق kendermak, فت ويرمك fit vérmék.

Incivil, **le**, *a.* تربيهسز térbiyésiz, ارکانسز érkiansez, خويرات qhoyrat.

Incivilité, *f.* ارکانسزلق érkiansezlek, تربيهسزلك térbiyésizlik.

Inclémence, *f.* سرتلك sértlik, مرحمتسزلك mérhamétsizlik.

Inclinant, **te**, *a.* بر يکا اکيلن bir yana éyilén.

Inclination, *f.* ميل méyl; اکلمه éyilmé; سوکولو sévguulu, عاشق achek, معشوقه machouké.

Incliner, *v. a.* ميل ويرمك ايتمك méyl vérmék, étmék; — *v. n.* à qc. مائل اولمق maïl olmak; بر يکا اصلمق bir yana aselmak; s' —, *v. r.* مائل اولمق maïl olmak, ميللو اولمق méylli olmak.

Inclus, **se**, *a.* درونندە ايچندە اولان déréunindé, itjindé olan.

Incognito, *ad.* تبديل قيافت tébdil keyafét.

Incohérent, **te**, *a.* بر برينه اويميان bir biriné ouymayan.

Incombustible, *a.* يانمز yanmaz.

Incommode, *a.* زحمتلو zahmétli, زور zor, پچارز patjarez.

Incommoder, *v. a.* زحمت ايتمك ويرمك zahmét étmék, vérmék, زحمته قومق صوقمق zahmété komak, sokmak, پچارزلق ويرمك patjarezlek vérmék; s' —, *v. r.* کندوينه زحمت ويرمك kéndiné zahmét vérmék, زحمت المق zahmét almak.

Incommodité, *f.* زحمت zahmét, راحتسزلق rahatsezlek, پچارزلق patjarezlek.

Incommunicable, *a.* اولشلمز uléchilméz.

Incomparable, *a.* اشی اقرانی اولميان

échi, akrane olmayan, بی ناظیر bi nazir.

Incompatibilité, *f.* بر برینی چکمه‌مه bir birini tjékéméiné ; ضدلق zeddlek ; اتّفاقسزلق ittifaksezlek.

Incompatible, *a.* بر برینی چکه‌مین bir birini tjékéméyén ; ضد zedd ; اتّفاقسز ittifaksez.

Incompétence, *f.* نا لایقلق na layeklek.

Incompétent, te, *a.* نا لایق na layek, نا سزا na séza.

Incomplet, ète, *a.* قصورلو kousourlou, تمام اولمیان témam olmayan.

Incompréhensible, *a.* آکلاشلمز anlachelmaz.

Inconcevable, *a.* اکلاشلمز anlachelmaz.

Inconciliable, *a.* اتّفاق اولمیان ittifak olmayan.

Inconduite, *f.* فنا حرکت féna harékét.

Inconnu, ue, *a.* بللوسز béllisiz.

Inconséquence, *f.* نتیجه‌سی اویمه nétidjési ouymama.

Inconséquent, te, *a.* نتیجه‌سی اویمیان nétidjési ouymayan.

Inconsideration, *f.* فکرسزلك fikirsizlik.

Inconsidéré, *a.* فکرسز fikirsiz.

Inconsolable, *a.* تسلّی اولمیان téselli olmayan.

Inconstance, *f.* قرارسزلق kararsezlek, بر فکرده طورمه bir fikirdé dourmama.

Inconstant, te, *a.* قرارسز kararsez, ییکی باشلو yéyni bachle, بر فکرده طورمز bir fikirdé dourmaz.

Incontestable, *a.* جواب اولمز djévab olmaz, صحیح sahih.

Incontinence, *f.* پرهیزسزلك pérhizsizlik, ضبطسزلق zabtsezlek.

Incontinent, te, *a.* پرهیزسز pérhizsiz, ضبطسز zabtsez.

Inconvénient, *m.* مناسبتسزلك minasibétsizlik ; کوجلك guudjluk ; فنا صوك féna son ; ضرر zarar.

Inconvertible, *a.* دونمز déunméz, پشمان اولمز puchman olmaz.

Incorporalité, *f.* تنسزلك ténsizlik.

Incorporel, elle, *a.* تنسز ténsiz.

Incorporer, *v. a.* الحاق ایتمك ilhak étmék, قاتمق katmak.

Incorrect, te, *a.* یکلشلو yanlechle, طغري اولمیان doghrou olmayan.

Incorrigibilité, *f.* اصلاحی قابل اولمه islahe kabil olmama.

Incorrigible, *a.* اصلاحي قابل اولمیان islahe kabil olmayan.

Incorrompu, ue, *a.* بوزلمش bozoulmamech.

Incorruptibilité, *f.* چورومزلك tjuruméziik ; * خامن یمه qhamin yémémé.

Incorruptible, *a.* بوزلمز bozoulmaz, چورومز tjuruméz; * خامن يمز qhamin yéméz.

Incorruption, *f.* بوزلمزلق bozoulmazlek.

Incrasser, *v. a. T.* قويلتمق (kane) koyoultmak.

Incrédibilité, *f.* انانلمزلق inanelmazlek.

Incrédule, *a.* انانلمز inanelmaz.

Incrédulité, *f.* اعتقادسزلق itikadsezlek, انانمه inanmama.

Incréé, ée, *a.* يرادلمامش yaradelmamech.

Incroyable, *a.* انانلميجق inanelmayadjak.

Incubation, *f.* قولچقه kolotjka, يمرطه يه اوتورمه youmourtaya otourma.

Incube, *m.* اغر بصان agher basan, اغرلق agherlek.

Inculper, *v. a.* صوچلو چقرمق soutjlou tjekarmak.

Inculquer, *v. a.* بر شئ تكرارليوب عقلنه ير ايتدرمك bir chéyi tékrarlayeb aklena yér éttirmék.

Inculte, *a.* اشلنممش ichlénmémich, سورلممش surulmémich, خراب qharab; * قبا kaba.

Incurable, *a.* اوكلمز onoulmaz, ايو اولمز éyi olmaz.

Incurie, *f.* قايرمه kayermama, اهمالجيلق éhmaldjelek, اهمال éhmal.

Incursion, *f.* دشمن بر شهره دوشمه سي duchman bir chéhiré duchmési, چته tjété.

Inde, *m.* چويد ماويسي tjivid mavisi.

Indécence, *f.* ياقشقسزلق yakecheksezlek.

Indécent, te, *a.* ياقشقسز yakecheksez.

Indécis, se, *a.* بتممش bitmémich, شبهه لو chuphéli.

Indécision, *f.* شبهه ده اولمه chuphédé olma.

Indéfini, ie, *a.* بللوسز béllisiz, بلورسز bélirsiz.

Indefinissable, *a.* وصف اولمز vasf olmaz.

Indélébile, *a.* سلنمز silinméz, رسيد اولمز résid olmaz.

Indélibéré, ée, *a.* صوكي دوشنلممش sonou duchunulmémich.

Indemne, *a.* ضرري اولميان zarare olmayan.

Indemniser, *v. a.* ضرري اودهمك zarare éudémék, ضرردن قورتارمق zarardan kourtarmak.

Indépendamment, *ad.* مستقل mustakell; — de . . . , بقميرق bakmayarak, ماعدا maada.

Indépendant, te, *a.* مستقل mustakell.

Indestructible, *a.* بوزلمز bozoulmaz.

Indétermination, *f.* شبهه ده اولمه chuphédé olma.

Indéterminé, ée, *a.* شبهده اولان chuphédé olan.

Indévot, te, *a.* بی نماز bi namaz (béynamaz).

Indévotion, *f.* بی نمازلق bi namazlek (béynamazlek).

Index, *m.* دفتر téftér, فهرست fihrist; شهادت برمغی chéhadét parmaghe; كوستریجی guéustéridji.

Indicatif, ive, *a.* كوستریجی guéustéridji.

Indication, *f.* اعلام ilam, اشارت icharét.

Indice, *m.* طمغه damgua, نشان nechan; اعلام ilam, اشارت icharét.

Indicible, *a.* *fa.* سویلنلمز séuylénilméz.

Indifférence, *f.* فرقسزلق farksezlek; مباحلق moubahlek, هپسی بر اولمه hépsi bir olma.

Indifférent, te, *a.* فرقسز farksez; مباح moubah, هپسی بر hépsi bir.

Indigence, *f.* یوقلق yoklouk, احتیاج ihtiyadj, ضرورت zérourét.

Indigène, *a.* *m.* *f.* الشق alechek, اودن évdén, یرلو yérli, مملکتلو mémlékétli.

Indigent, te, *a.* محتاج méuhtadj, ضرور zérour, یوق یوخسول yok yoqhsoul.

Indigeste, *a.* اریمز ériméz, هضم اولمیان hazm olmayan.

Indigestion, *f.* معدهسی اریدهمه midési éridéméme, هضم ایتمزلك hazm étmézlik.

Indignation, *f.* جانی صقلمه djane sekelma, كوجه كلمه guudjé guélmé, انجنمه indjinmé.

Indigne, *a.* (de), لایق اولمیان layek olmayan.

Indigné, ée, *a.* (de), جانی صقغن djane sekghen, كوجنمش guudjénmich, طارغن darghen.

Indigner, *v. a.* برینك جانی صقمق birinin djanene sekmak, انجتمك indjitmék, طارلتمق dareltmak; s'—, *v. r.* طارلمق darelmak, جانی صقلمق djane sekelmak.

Indignité, *f.* لایق اولمه layek olmama, نا لایقلق na layeklek, عیب ayep.

Indigo, *m.* چوید tjivid.

Indiquer, *v. a.* كوسترمك guéustérmék; بلدرمك bildirmék, اعلام ایتمك ilam étmék.

Indirect, te, *a.* * طوغری دكل doghrou déyil, اكری éyri.

Indiscernable, *a.* فرق اولنمز fark olounmaz.

Indisciplinable, *a.* ضبط اولنمز zabt olounmaz.

Indiscipline, *f.* تربیهسزلك térbiyésizlik, اركانسزلق érkiansezlek.

Indiscipliné, ée, *a.* تربیهسز térbiyésiz, اركانسز érkiansez.

Indiscret, ète, *a. m. f.* فراستسز firasétsiz; دكسز dénsiz; سرّ طوتمز serr toutmaz.

Indiscrétion, *f.* فراستسزلك firasétsizlik; صوكنى دوشنممه sonounou duchunmémé; سرّ صقلممه serr saklamama.

Indispensable, *a.* ترك اولنمز térk olounmaz.

Indisposé, ée, *a.* كيفسز kéyfsiz.

Indisposer, *v. a.* بريني بريندن چويرمك birini birindén tjévirmék, كوسترمك kusturmék.

Indisposition, *f.* كيفسزلك kéyfsizlik; يوز چويرمه yuz tjévirmé; استممه istémémé.

Indisputable, *a.* نزاع اولمز niza olmaz.

Indissoluble, *a.* چوزلمز tjéuzulméz, اريمز ériméz.

Indistinct, te, *a.* فرق اولنمز fark olounmaz, آيرت اولمز ayert olmaz.

Individu, *m.* بر كشى bir kichi.

Indivis, se, *a. T.* بولنممش béulunmémich; par —, مشترك muchtérék.

Indivisible, *a.* بولنمز béulunméz.

Indocile, *a.* اوكردلمز éuyrédilméz.

Indocilité, *f.* اوكرنهمزلك éuyrénémézlik.

Indolence, *f.* طويمزلق douymazlek, قايرممه kayermama.

Indolent, te, *a.* طويمز douymaz; قيغوسز kayghesez; كوشك guévchék.

Indomptable, *a.* ضبط اولنمز zabt olounmaz.

Indompté, ée, *a.* ضبط اولنممش zabt olounmamech.

Indu, ue, *a.* نا حق na hak.

Indubitable, *a.* شبهه سز chuphésiz.

Induction, *f.* فت ويرمه fit vérmé; دورتش durtuch.

*Induire, *v. a.* قندرمق kendermak, بريني بر شيه صوقق birini bir chéyé sokmak; ملاحظه ايتمك mulahaza étmék, قياس ايتمك keyas étmék, دن اكلامق ... dén anlamak.

Indulgence, *f.* يارلغ yarlegh, عفو afv.

Indulgent, te, *a.* يوز ويريجى yuz véridji, مظلوم mazloum.

Indûment, *ad.* بغيري حق bighayri hak, نا حقّ na hakk.

Industrie, *f.* هزار فنلك hézar fénn (-fénd-) lik, هنر hunér, معرفت marifét, صناعت sanaat (zénahat).

Industrieux, euse, *a.* هزار فن hézar fénn (fénd), معرفتلو marifétli, هنرلو hunérli, چالشقان tjalechkan.

Inébranlable, *a.* صارصلمز sarselmaz.

Ineffable, *a.* دله كلمز dilé guélméz, سويلنمز séuylénméz.

Ineffaçable, *a.* سلنمز silinméz, رسيد اولمز résid olmaz.

Inefficace, *a.* عملسز amélsiz, باطل batel.

Inefficacité, *f.* عملسزلك amélsizlik.

Inégal, le, *a.* برابر دوز اولميان bérabér, duz olmayan.

Inégalité, *f.* دوز برابر اولمه duz, bérabér olmama; *pl.* بر دالده طورمه bir dalda dourmama.

Inélégance, *f.* لطافتسزلك létafétsizlik.

Inélégant, te, *a.* لطافتسز létafétsiz.

Inéligible, *a.* اوكرتلنمز uyurtlénméz.

Inénarrable, *a.* نقل اولنمز nakl olounmaz.

Inepte, *a.* (à), الدن كلمز élindén guélméz, قابليتسز kabiliyétsiz; مناسبتسز minasibétsiz, ادبسز édébsiz.

Ineptie, *f.* ادبسزلك édébsizlik.

Inépuisable, *a.* دوكنمز tukénméz.

Inertie, *f.* تنبللك témbéllik.

Inespéré, ée, *a.* اوملميان oumoulmayan.

Inestimable, *a.* بها كسلمز paha késilméz.

Inévitable, *a.* قاچنلمز katjenelmaz.

Inexact, te, *a.* درست دكل durust déyil; اهمالجي éhmaldje.

Inexactitude, *f.* درست اولمه durust olmama; اهماجيلق éhmaldjelek.

Inexcusable, *a.* عذر دلنمز éuzr dilénméz; جواب ويرلمز djévab vérilméz.

Inéxécutable, *a.* باشه چقرلمز bacha tjekarelmaz.

Inexorable, *a.* طاش يوركلو tach yurékli, مرحمتسز mérhamétsiz.

Inexpérience, *f.* عجميلك adjémilik.

Inexpérimenté, ée, *a.* عجمي adjémi.

Inexpiable, *a.* عفو اولنمز afv olounmaz.

Inexplicable, *a.* تعبير اولنمز téabir olounmaz.

Inexprimable, *a.* شرح ويرلمز chérh vérilméz.

Inexpugnable, *a.* يكلمز yénilméz, الت اولمز alt olmaz.

Inextinguible, *a.* سوتمز séuyunméz.

Infaillibilité, *f.* ياكلمزلق yanelmazlek.

Infaillible, *a.* ياكلمز yanelmaz.

Infaisable, *a.* ايدلمز édilméz.

Infamant, te, *a.* اعتباره عرضه طوقنان itibara, erza dokanan.

Infamation, *f.* يوز قرەسي yuz karase; عيب ayep, رزالت rézalét.

Infame, *a. m. f.* يوزي قره yuzu kara, عرضي اولميان erze olmayan, رزيل rézil, رسواي resvay.

Infamie, *f.* يوز قره‌لغى yuz karaleghe, عرض نقصانلغى erz noksanleghe; عيب ayep, رزيللك rézillik, رسوايلق resvaylek.

Infanterie, *f.* پياده يايا عسكري piyadé, yaya askéri.

Infanticide, *f.* چوجق اولدرمه tjodjouk éuldurmé; چوجق اولدرن tjodjouk éuldurén.

Infatigable, *a.* يورلمز yoroulmaz; اوصانمز osanmaz.

Infatuer, *v. a.* q. de qc. دلورتمك délirtmék, دلی ديوانه ايتمك déli, divané étmék; s' —, *v. r.* دلورمك délirmék.

Infécond, de, *a.* يمش ويرمز yémich vérméz, ميوه‌سز méyvésiz.

Infécondité, *f.* يمش ويرمه yémich vérmémé, ميوه‌سزلك méyvésizlik.

Infect, te, *a.* قوقر kokar, چورك tjuruk.

Infecter, *v. a.* فنا قوقو ايله طولدرمق féna kokou ilé doldourmak; بولاشترمق boulachtermak.

Infection, *f.* فنا قوقو féna kokou; بولاشمه boulachma.

Inférer, *v. a.* ملاحظه قياس ايتمك mulahaza, keyas étmék دن ... آكلامق ... dén anlamak.

Inférieur, re, *a.* اشاغى achaghe, الچق altjak; اك اشاغى én achaghe; —, *m.* التنده اولان altenda olan.

Infèriorité, *f.* اشاغى حال درجه achaghe hal, dérédjé; *الچقلق altjaklek.

Infernal, le, *a.* جهنمي djéhénnémi.

Infertile, *a.* ميوه‌سي اولميان méyvési olmayan, ميوه‌سز méyvésiz.

Infertilité, *f.* ميوه‌سزلك méyvésizlik.

Infester, *v. a.* خراب ايتمك (mémlékét baseb) qharab étmék; راحت ويرممك rahat vérmémék; زحمت ويرمك zahmét vérmék.

Infidèle, *a.* صادق طوغري اولميان sadek, doghrou olmayan, خاين qhayen, سوزندن اقرارندن دونن séuzundén, ekrarendan déunén.

Infidèlité, *f.* صادق طوغري اولمه sadek, doghrou olmama, سوزده اقرارده طورمه séuzdé, ekrarda dourmama, خاينلق qhayenlek, خيانت qheyanét; دينسزلك dinsizlik.

s'Infiltrer, *v. r.* ايچرى چكلمك itjéri tjékilmék (sevek chéylér).

Infini, ie, *a.* نهايتسز nihayétsiz.

Infinité, *f.* نهايتسزلك nihayétsizlik; پك چوقلق pék tjoklouk.

Infirme, *a.* ضعيف zayef, زبون zaboun.

Infirmer, *v. a.* T. بطّال ايتمك battal étmék; ضعيفلتمق zayeflatmak; قوتسزلندرمك kouvétsizléndirmék.

Infirmerie, *f.* خسته خانه qhasté qhané.

Infirmier, *m.* ière, *f.* خسته بکلین qhasta békléyén.

Infirmité, *f.* ضعیفلق zayeflek, خسته مزاجلق qhasta mizadjlek.

Inflammabilité, *f.* علولنیجیلك alév-lénidjilik.

Inflammable, *a.* علولنیجی alév-lénidji, یانیجی yanedje.

Inflammation, *f.* تنده بر یر قزرمه téndé bir yér kezarma, حرارت hararét.

Inflexibilité, *f.* اکلمزلك éyilmézlik, سرتلك sértlik.

Inflexible, *a.* *اکلمز éyilméz, قلداغز kemeldanmaz.

Inflexion, *f.* اکلمه éyilmé; اکیلیجیلك éyilidjilik; بنا bina, صرف sarf.

Infliger, *v. a.* ترتیب ایتمك (djézasen) tértib étmék.

Influer, *v. a. T.* ایچنه صوقق itjiné sokmak; — *v. n.* تأثیر ایتمك téésir étmék.

Informe, *a.* بچمسز bitjimsiz, اسلوبسز ousloubsouz.

Informer, *v. a.* (q. de qc.) اوکرتمك éuyrétmék, بلدرمك bildirmék; — *v. n.* شریعتده تجسس ایتمك chériatta tédjéssus étmék; s'—, *v. r.* (à q. de qc.) خبر المق qhabér almak, اشنا اولمق achna olmak.

Infortune, *f.* بختسزلق baqhtsez-lek, قضا kaza, بلا béla, مصیبت mousibét.

Infortuné, ée, *a.* بختسز baqhtsez.

Infracteur, *m.* قانوندن چقان kanoundan tjekan.

Infraction, *f.* خلاف شرعی qhilafí chéri, قانوندن طشره چقمه kanoundan dechare tjekma.

Infructeux, euse, *a.* میوهسز méyvésiz.

Infundibuliforme, *a. T.* خونی بچمنده qhouni bitjimindé.

Infuser, *v. a* اصلتمق eslatmak, صویه قومق souya komak; *ویرمك vérmék.

Infusible, *a.* اریمز ériméz.

Ingambe, *a. fa.* چاپك tjapek, تتیك tétik.

s'Ingénier, *v. r. fa.* بر چاره دوشنمك bir tjaré duchunmék.

Ingenieur, *m.* قنبرهجی koumbaradje, هزار فن hézar fénn (-fénd).

Ingénieux, euse, *a.* زیرك zéyrék, هزار فن hézar fénn (-fénd); معرفتلو marifétli.

Ingénu, ue, *a.* صافدرون safdéroun, طغری پاك یورکلو doghrou, pak yurékli, اچق مشرب atjek méchréb.

Ingénuité, *f.* صافدرونلق safdérounlouk, یورك طوغریلغی پاکلکی yurék doghrouloughou, pakliyi.

s'Ingérer, *v. r.* (de qc.) بسر

شیه قرشمق bir chéyé karechmak.

Ingrat, te, *a.* ایلك بلمز اونودان éylik bilméz, ounoudan.

Ingratitude, *f.* ایلك بلمزلك éylik bilmézlik, خاینلق qhayenlek, توز اکمك بلمه touz ékmék bilmémé.

Inguérissable, *a.* اصلاح ایو اولمز islah, éyi olmaz, شفا بولمز chifa boulmaz.

Inhabile, *a. T.* قابلیتسز kabiliyétsiz.

Inhabilité, *f. T.* قابلیتسزلك kabiliyétsizlik.

Inhabitable, *a.* قونلمز konoulmaz, ساکن اولنمز sakin olounmaz.

Inhabité, ée, *a.* اوترلمش otouroulmamech, ساکن اولنمامش sakin olounmamech.

Inhiber, *v. a. T.* شریعتدن یصاق ایتمك chériatdan yasak étmék.

Inhibition, *f. T.* یصاق yasak.

Inhospitalité, *f.* مسافر سومه misafir sévmémé.

Inhumain, ne, *a.* انسانیتسز insaniyétsiz.

Inhumanité, *f.* انسانیتسزلك insaniyétsizlik.

Inhumation, *f.* کومه guéummé, دفن défn.

Inhumer, *v. a.* کومك guéummék, دفن ایتمك défn étmék.

Inimaginable, *a.* خیال اولنمز qheyal olounmaz.

Inimitable, *a.* اویلمز ouyoulmaz.

Inimitié, *f.* دشمنلك duchmanlek, عداوت adavét.

Inintelligibilité, *f.* آکلاشلمزلق anlachelmazlek.

Inintelligible, *a.* آکلاشلمز anlachelmaz.

Inique, *a.* عدالتسز adalétsiz, انصافسز insafsez, نا حق na hak.

Iniquité, *f.* عدالتسزلك adalétsizlik, انصافسزلق insafsezlek, ظلم zoulm.

Initial, le, *a.* بشلنن bachlanan; lettre —, اري یازي iri yaze.

Initier, *v. a.* تقدیس ایتمك takdis étmék.

Injecter, *v. a.* ایچنه فشقرتمق itjiné fechkertmak.

Injonction, *f.* شریعت امري chériat émri.

Injure, *f.* انجنمه indjinmé; ستم sitém, ازار azar, سوکمه séuymé.

Injurier, *v. a.* خاطرنه طوقنمق qhaterena dokanmak, انجتمك indjitmék, ازارلمق azarlamak, سوکمك séuymék.

Injurieux, euse, *a.* اعتباره عرضه طوقنان itibara, erza dokanan, بدنام bédnam.

Injuste, *a.* نا حق na hak.

Injustice, *f.* عدالتسزلك adalétsizlik, ظلم zoulm.

Inné, ée, *a.* بلــه طوغمش bilé doghmouch.

Innocence, *f.* گناهسزلك guunahsezlek, صوچسزلق soutjsouzlouk; بونلك béunluk.

Innocent, te, *a. m. f.* صوچسز soutjsouz, گناهسز guunahsez; ضررسز zararsez; بون béun.

Innocenter, *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak.

Innombrable, *a.* صايلمز sayelmaz, صاييسى بللوسز sayese béllisiz.

Innovation, *f.* بدعت bédaat.

Innover, *v. a.* بدعت چقرمق bédaat tjekarmak.

Inobservation, *f.* طوتمه toutmama.

Inoculer, *v. a.* چچك اشلامق tjitjék achlamak.

Inodore, *a.* قوقوسز kokousouz.

Inonder, *v. a.* صو بصمق اورتمك sou basmak, éurtmék; طولمق dolmak.

Inopiné, ée, *a.* اومدن oummadan, اپ انسز ap ansez.

Inoni, ie, *a.* اشدلمش ichidilmémich.

Inquiet, iète, *a.* راحتسز rahatsez.

Inquiéter, *v. a.* راحت ويرمك rahat vérmémék, راحتسزلندرمق rahatsezlandermak; s' —, *v. r.* راحتسز بى حضور اولمق rahatsez, bihouzour olmak.

Inquiétude, *f.* راحتسزلك rahatsezlek, بى حضورلق bihouzourlouk.

Inquisition, *f.* يوقلايش yoklayech, يوقلمه yoklama, تفتيش téftich; ايمان شريعتى iman chériate.

Insalubre, *a.* ضررلو zararle, مضر mouzerr.

Insatiable, *a.* طويمز doymaz.

Inscription, *f.* عنوان unvan, مكتوب اوستى méktub ustu; قيد kayd.

*Inscrire, *v. a.* قيد ايتمك kayd étmék, يازمق yazmak; s' —, *v. r.* قيد اولمق kayd olmak, يازلمق yazelmak.

Insçu, à l' —, *ad.* اوّلدن بلميرك évéldén bilméyérék.

Insecte, *m.* بوجك béudjék.

Insensé, ée, *a. m. f.* فكرسز fikirsiz; پك عقلسز احمق pék akelsez, ahmak, ديوانه divané.

Insensibilité, *f.* طويمزلق douymazlek; طويمه douymama.

Insensible, *a.* طويمز douymaz; طويلمز douyoulmaz.

Inséparable, *a.* ايرلمز ayrelmaz.

Insérer, *v. a.* اراسنه صوقمق arasena sokmak, صوقشدرمق sokouchtourmak.

Insertion, *f.* اراسنه صوقمه arasena sokma.

Insidieux, euse, *a.* حيله باز hilébaz, طولابجى dolabdje.

Insigne, *a.* نشانلو nechanle, بللو bélli, بللو باشلو bélli bachle.

Insinuant, te, *a.* گيريشيجى guiri-

chidji, خاطر آوليان qhater avlayan.

Insinuer, *v. a.* اصول ايله ايچنه صوقمق ousoulilé itjiné sokmak; قندرمق kendermak; *T.* كتوكه قيد ايتمك kutuyé kayd étmék; — *v. n.* صوقلمق sokoulmak, كرشمك guirichmék.

Insipide, *a.* لذتسز lézzétsiz, طاتسز tatsez; طوزسز touzsouz; ياقشقسز yakecheksez.

Insipidité, *f.* لذتسزلك lézzétsizlick, طاتسزلق tatsezlek; طوزسزلق touzsouzlouk, ياقشقسزلق yakecheksezlek.

Insister, *v. n.* sur qc. بر شيك اوستنه دوشمك bir chéyin ustuné duchmék, بصدى قدم ايتمك basdĭ kadém étmék; * بر شيه طيانمق bir chéyé dayanmak.

Insociabilité, *f.* قونشلمزلق konouchoulmazlek.

Insolence, *f.* يوزسزلك yuzsuzluk, اوتانمه outanmama; قبالق kabalek; مغرورلق maghrourlouk.

Insolent, te, *a.* اوتانمز outanmaz, يوزسز yuzsuz; قبا kaba, فضول fodoul.

Insoler, *v. a. T.* كونشه قومق guunéché komak.

Insoluble, *a.* چوزلمز tjéuzulméz, اريمز ériméz.

Insolvabilité, *f.* اداسي قابلسزلك édase kabilsizlik.

Insolvable, *a.* اداسنه قدرتى اوليان édasena koudréti olmayan.

Insomnie, *f.* اويقوسزلق ouyoukousouzlouk.

Insondable, *a.* ديبسز dibsiz.

Insoutenable, *a.* قرشو طورلمز karche douroulmaz; چكلمز tjékilméz.

Inspecteur, *m.* ناظر nazer.

Inspection, *f.* نظر nazar, نظارت nazarét, ناظرلق nazerlek.

Inspirer, *v. a.* ايچنه كچورمك itjiné guétjirmék, ايچروسنه كار ايتمك itjérisiné kiar étmék, قلبنه كچورمك kalbiné guétjirmék; يورك ويرمك yurék vérmék; صولق نفس المق solouk, néfés almak.

Instabilité, *f.* قرارسزلق kararsezlek, بر دالده طورمه bir dalda dourmama.

Installer, *v. a.* دكمك dikmék (birini bir iché).

Instance, *f.* ابرام ايله رجا ibram ilé ridja; عرضحال arzouhal, دلك كاغدى dilék kiaghede; دعوا يري dava yéri.

Instant, te, *a.* ابرام ايديجى ibram édidji, اياق بصان ayak basan.

Instant, *m.* كوز اچوب يومه guéuz atjep youmma; à l' —, *ad.* كوز اچوب يومدن guéuz atjep yommadan, في الحال fil hal.

Instantané, ée, *a.* بر دملك bir démlik.

Instar, à l' —, *ad.* كبي guibi, طرزنده tarzenda.

Instauration, *f.* زينتله دكمه ziynétlé dikmé.

Instigateur, *m.* — trice, *f.* قندريجي kenderedje, دورتيجي durtudju, فت ويريجي fit véridji.

Instiguer, *v. a.* قندرمق kendermak, دورتمك durtmék, فت ويرمك fit vérmék.

Instiller, *v. a.* طملتمق damlatmak, طمله طمله اقتمق damla damla aketmak; * بيننه قفاسنه صوقمق béyniné, kafasena sokmak.

Instinct, *m.* دورتش durtuch, القا ilka.

Instituer, *v. a.* دكمك قومق (birini bir yéré) dikmék, komak; تعين ايتمك téayin étmék; ياپمق yapmak.

Institut, *m.* طريقت tarikat; مدرسه médrésé.

Instituteur, *m.* — trice, *f.* تمل قويان témél koyan, پير pir; خواجه qhodja.

Instructif, ive, *a.* اوكرديجي éuyrédidji.

Instruction, *f.* تعليم téalim, درس dérs, اوكرتمه éuyrétmé; دولتندن ايلچيه اولان امر dévlétindén éltjiyé olan émr.

* Instruire, *v. a.* تعليم ايتمك ايتدرمك téalim étmék, éttirmék, اوكرتمك éuyrétmék, تربيه ايتمك térbiyé étmék.

Instrument, *m.* آلت alét, آلات aléat, آوادانلق avadanlek, پوسات pousat; — de musique, چالغی tjalghe, ساز saz; *T.* سندات sénédat.

Instrumental, le, *a.* آلات كبي اولان aléat guibi olan.

Insu, *v.* Insçu.

Insuffisance, *f.* قابليتسزلك kabiliyétsizlik, استعدادسزلق istidadsezlek.

Insuffisant, te, *a.* قابليتسز kabiliyétsiz, استعدادسز istidadsez.

Insulaire, *m. a.* اطهلو adale.

Insultant, te, *a.* خاطره طوقنان qhatera dokanan.

Insulte, *f.* آزار azar, اوزرينه يورعه uzériné yurumé; خاطره طوقنمه qhatera dokanma; هجوم hudjum.

Insulter, *v. a.* (q. de qc.) برينك اوزرينه يوريمك birinin uzériné yurumék, آزارلمق azarlamak; *T.* هجوم ايتمك hudjum étmék; —, *v. n.* (à q. à qc.); ذوقلنمك zévklénmék, مسخره ايتمك masqhara étmék.

Insupportable, *a.* چكلمز tjékilméz.

Insurmontable, *a.* يكلمز yénilméz.

Insurrection, *f.* اياغه قالقش ayagha kalkech, زوربالق zorbalek.

Intact, te, *a.* ال دكممش él déymémich.

Intarissable, *a.* دوکنمز tukénméz.

Intégrant, te, *a.* تکمیل ایدیجی tékmil édidji.

Intègre, *a.* اهل عرض éhlĭ erz, یوزی اق yuzu ak, صافی safi, صادق sadek.

Intégrité, *f.* اهل عرضلق éhlĭ erzlek, صافیلك safilik, خلوص qhoulous, صداقت sadakat.

Intellect, *m. T.* عقل akl, فهم féhm.

Intellection, *f.* اکلامه anlama.

Intellectuel, elle, *a.* عقللو akelle.

Intelligence, *f.* اکلامه anlama, اکلایش anlayech, بلش bilich, عقل akl, فهم féhm.

Intelligent, te, *a.* عقللو akelle; عارف arif; ایش بلور ich bilir.

Intelligibilité, *f.* اکلانلمه anlanelma.

Intelligible, *a.* اکلانور anlaner, اکلاشلور anlacheler; بللو bélli.

Intempérance, *f.* پرهیزسزلك pérhizsizlik, اعتدالسزلق itidalsezlek.

Intempérant, te, *a.* پرهیزسز pérhizsiz.

Intendance, *f.* نظر nazar, متوللیلك mutévéllilik; متولی یری mutévélli yéri.

Intendant, *m.* ناظر nazer, متولی mutévélli.

Intense, *a. T.* پك pék, شدید chédid.

Intenter, *v. a.* بشلمق bachlamak (bir dava), اچمق (dava) atjmak.

Intention, *f.* مرام méram, مراد murad, نیت niyét, مقصد makséd (mahséd).

Intentionné, ée, *a.* نیتلو niyétli.

Interçaler, *v. a.* اراسنه صوقمق arasena sokmak, صوقشترمق sokouchtourmak.

Intercéder, *v. n.* pour q. بری ایچون رجا ایتمك biri itjin ridja étmék.

Intercepter, *v. a.* طوتمق toutmak, مکث ایتمك méks étmék (méktoub).

Intercesseur, *m.* شفاعتجی chifaatdje.

Intercession, *f.* شفاعت chifaat.

Interdiction, *f.* یصاق yasak.

*Interdire, *v. a.* یصاق ایتمك yasak étmék; شاشرمق chachermak, شاشقن ایتمك chachken étmék.

Interdit, te, *a.* یصاق yasak; شاشمش chachmech.

Intéressant, te, *a.* مهم muhimm, اقتضالو iktizale.

Intéressé, ée, *a. m. f.* کندو کارنه بقان kéndi kiarena bakan; حصه دار hissédar.

Intéresser, *v. a.* (q.), حصه دار ایتمك hissédar étmék, * برینك پرمغن ایچنه صوقمق birinin parmaghen itjiné sokmak; قزاندرمق kazandermak; s' —, *v. r.* (à, dans

qc.), حصّه‌دار اولمق hissédar olmak, پاي حصّه المق pay, hissé almak; pour q. برينك طرفن طوتمق birinin tarafen toutmak.

Intérêt, *m.* فايده fayda, منفعت ménféat, كار kiar; پاي pay, حصّه hissé; اقچه فايزي akdjé faïzi, فايز faïz, معامله mouamélé, معاجّله mouadjdjélé, مربّع mourébba.

Intérieur, re, *a.* —, *m.* ايچوروكي itjériki, ايچ itj ..., ايچروسي itjérisi.

Intérim, *m.* مدّت muddét.

Interlocuteur, *m.* ارايه لاقردي صوقان araya lakerde sokan.

Intermède, *m.* ارا اويوني ara oyounou.

Intermédiaire, *a.* ايكي شي اراسنده اولان iki chéy arasenda olan.

Interminable, *a.* بتورلمز bitirilméz.

Intermission, *f.* اراسني كسمه arasene késmé; فراغت féraghét.

Interne, *a.* اچرده‌كي itjérdéki, ايچروكي itjériki.

Internonce, *m.* اورتا ايلچي orta éltji.

Interpoler, *v. a.* بر لغت قرشتروب بوزمق bir loughét karechterep bozmak.

Interposer, *v. a.* ارايه قومق araya komak; *ميانجي ايتمك miyandje étmék.

Interposition, *f.* ارادە طورمه arada dourma; ميانجيلق miyandjelek, ارايه كيرمه araya guirmé.

Interprétation, *f.* شرح chérh, تعبير téabir, ترجمه térdjumé.

Interprète, *m. et f.* شرح ويرن chérh vérén, ترجمه تعبير ايدبجي térdjumé, téabir édidji, ترجمان térdjuman.

Interpréter, *v. a.* ترجمه تعبير ايتمك térdjumé, téabir étmék, شرح ويرمك chérh vérmék.

Interrogat, *m.* شريعت سؤالي chériat souali.

Interrogation, *f.* صورش sorouch, سؤال soual.

Interroger, *v. a.* صورمق sormak, سؤال ايتمك soual étmék; تفتيش ايتمك téftich étmék.

Interrompre, *v. a.* اراسني كسمك arasene késmék.

Interstice, *m. T.* ايكي شيك اراسنده اولان زمان ارا iki chéyin arasenda olan zeman, ara.

Intervalle, *m.* ارالق aralek, ارا ara, مابين mabéyn, بين béyn; مدّت muddét.

*Intervenir, *v. n.* ارايه كلمك كيرمك araya guélmék, guirmék.

Intervertir, *v. a.* الت اوست ايتمك alt ust étmék.

Intestat, *a. ad.* ab —, *T.* واصيتسز vasiyétsiz.

Intestin, ne, *a.* ايچروكي itjériki.

Intestin, *m.* بغرساق baghersak;

— s. pl. قرنك ایچی karnen itji, بغرساقلر baghersaklar.

Intime, a. یورکدن اولان yurékdén olan; ami —, سرّداش serrdach, یار yar, یاران yaran.

Intimider, v. a. اورکتمك urkutmék.

Intimité, f. یارانلق yaranlek, سرداشلق serdachlek.

Intituler, v. a. عنوانلتمق unvanlatmak.

Intolérable, a. چکلمز tjékilméz, تحمّل اولمز tahammul olmaz.

Intolérance, f. تحمّلسزلك tahammulsuzluk.

Intolérant, te, a. تحمّلسز tahammulsuz, صبرسز sabersez.

Intraitable, a. قونشلمز konouchoulmaz, تتیز titiz.

Intrépide, a. پرواسز pérvasez.

Intrépidité, f. پرواسزلق pérvasezlek, قورقوسزلق korkousouzlouk.

Intrigant, te, a. et m. f. حیلهباز hilébaz.

Intrigue, f. آل al, حیله hilé, رنك rénk, طولاب dolab; عاشقلق acheklek.

Intriguer, v. a. خجیل دوشرمك qhédjil duchurmék; —, v. n. آل حیله قوللنمق al, hilé koullanmak; s' —, v. r. بر یره صوقلمق bir yéré sokoulmak; پك یورلمق pék yoroulmak.

Intrinsèque, a. ایچروکي itjériki.

*Introduire, v. a. ایچرو کتورمك itjéri guétirmék, صوقق قومق sokmak, komak.

Introniser, v. a. اپسقپوس اسکملهسنده اوتورمق épiskopos iskémlésindé otourmak.

Intrus, se, a. et m. f. صوقلن sokoulan, زور ایله کیرن zor ilé guirén.

Inusité, ée, a. قوللانلمز koullanelmaz, بطّال battal.

Inutile, a. فایدهسز faydasez, منفعتسز ménfaatsez, قوللانلمز koullanelmaz; قوللنلمامش koullanelmamech; بوش boch.

Inutilité, f. فایدهسزلك faydasezlek.

Invalide, a. قدرتسز koudrétsiz; *یرامز yaramaz, کچمز guétjméz; —, صقاد جنکجي sakad djénkdji.

Invariabilité, f. دکشلمزلك déyichilmézlik.

Invasion, f. بصقون basken.

Invective, f. سوکمه séuymé, ازار azar, ستم sitém.

Invectiver, v. n. سوکمك séuymék, ازارلمق azarlamak.

Inventaire, m. بیت المال دفتري béytulmal téfléri; متروکات مزادي métrukiat mézade.

Inventer, v. a. اویدرمق ouydourmak (bir séuz); بولمق boulmak, ایجاد ایتمك idjad étmék.

Inventeur, *m.* — trice, *f.* ایجاد ایدن idjad édén.

Invention, *f.* ایجاد idjad; ایجاد ایتمه idjad étmé.

Inventorier, *v. a.* بیت المال دفترینه قید ایتمك béyt ulmal déftériné kayd étmék, اولو شیلرینی یازوب چزمق éulu chéylérini yazep tjezmak.

Inverse, *a. T.* ترس térs.

Inversion, *f. T.* بر شیك یرینی دکشترمه bir chéyin yérini déyichtirmé.

Investir, *v. a.* بر مقاطعه ویرمك bir moukata vérmék; محاصره ایتمك mouhaséré étmék.

Investissement, *m.* محاصره mouhaséré.

Invétéré, ée, *p. et a.* * کوکلنمش kéuklénmich.

Invétérer, *v. n. et* s' —, *v. r.* کوکلنمك kéuklénmék, کوك صالمق kéuk salmak.

Invincible, *a.* یکلمز yénilméz.

Inviolable, *a.* بوزلمز bozoulmaz.

Invisibilité, *f.* کورنمزلك guéurunmézlik.

Invisible, *a.* کورنمز guéurunméz, کوزکمز guéuzukméz.

Inviter, *v. a.* دعوت ایتمك davét étmék; چغرمق tjaghermak, اوقومق okoumak; * قندرمق kendermak.

Invocation, *f.* مدد چاغرمه méded tjagherma.

Involontaire, *a.* کوکلسز guéunulsuz.

Involution, *f.* طولاشقلق dolacheklek.

Invoquer, *v. a.* مدد چاغرمق méded tjaghermak.

Invulnérable, *a.* یارەلنمز yaralanmaz.

Iris, *m.* ماوی زنبق mavi zambak; الکم صاغمه éléyim saghma.

Ironie, *f.* مزاق mézak.

Ironique, *a.* مزاقجی mézakdje.

Irradiation, *f.* پرتو صالمه pertév salma.

Irraisonnable, *a.* فراستسز firasétsiz.

Irréconciliable, *a.* بارشلمز barechelmaz.

Irrécusable, *a.* اتلمز atelmaz.

Irréformable, *a.* دکشلمز déyichilméz.

Irréfragable, *a.* قرشو سویلنمز karche séuylénméz.

Irrégularité, *f.* اولچوسزلك éultjusuzluk, قاعدەسزلك kaydésizlik.

Irrégulier, re, *a.* اولچوسز éultjusuz, قاعدەسز kaydésizlik.

Irréligieux, euse, *a.* مذهبسز mézhébsiz, بی نماز bi namaz.

Irréligion, *f.* دینسزلك dinsizlik.

Irrémédiable, *a.* ایو اولمز éyi olmaz.

Irrémissible, *a.* عفو اولنمز afv olounmaz.

Irréparable, *a.* مرمت اولمز méréмét olmaz.

Irrépréhensible, *a.* مسخره اولنمز masqhara olounmaz.

Irréprochable, *a.* مسخره اولنمز masqhara olounmaz, ذوقلنلمز zévklénilméz; اتلمز atelmaz.

Irrésistible, *a.* قرشو طورلمز karche douroulmaz, طيانلمز dayanelmaz.

Irrésolu, ue, *a.* ايكي فكرلو iki fikirli.

Irrésolution, *f.* ايكي فكرلولك iki fikirlilik, شبهه chuphé.

Irrévérance, *f.* رعايتسزلك riayétsizlik.

Irrévérant, te, *a.* رعايتسز riayétsiz.

Irrévocable, *a.* كيرو چورلمز guéri tjévirilméz.

Irrigation, *f.* صولامه soulama, صوارمه sevarma.

Irritabilité, *f.* قندرجيلق kenderedjelek.

Irritable, *a.* قندرجي kenderedje.

Irriter, *v. a.* قندرمق kendermak, قزشترمق kezechtermak, طوتشترمق toutouchtourmak; s' —, *v. r.* قزمق kezmak, طارلمق darelmak.

Irruption, *f.* بصقون basken, هجوم hudjum.

Isabelle, *a. m.* عنابى unnabi (hunnabi).

Ischurétique, *a.* ادرار اچيجي idrar atjedje.

Ischurie, *f. T.* سدك زوري sidik zorou.

Isle, *v.* Ile.

Isolé, ée, *a.* آيري ayre, يالكز yalenez.

Isoler, *v. a.* آيري يالكز طوردرمق ayre, yalenez dourdourmak.

Issu, ue, *a.* طوغمش doghmouch, قوپمش kopmouch.

Issue, *f.* چقمه tjekma, چقاجق ير tjekadjak yér; اوج oudj, صوك son.

Isthme, *m.* دل dil (toprakda).

Item, *ad.* تكرار tékrar, كذلك kézalik.

Itératif, ive, *a.* تكرارلنمش tékrarlanmech.

Itinéraire, *m.* يولجيلق تاريخي yoldjoulouk tariqhi.

Ive, Ivette, *f.* يبان سرويسى yaban sérvisi (sélvisi).

Ivoire, *m.* فيل ديشي fil dichi.

Ivraie, Ivroie, *f.* دلوجه délidjé, دلوجه اوت délidjé ot, قرمق karamek.

Ivre, *a.* سرخوش sérqhoch (saaroch).

Ivresse, *f.* سرخوشلق sérqhochlouk.

Ivrogne, *a. m.* بكرى békri.

Ivrognerie *f.* بكريلك békrilik.

J.

Jabot, *m.* قرصاق koursak.

Jaboter, Jabotter, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak, اغزي طورمق aghze dourmamak.

Jachère, *f.* يل اشوري اكلمش تارلا yel achere ékilmémich tarla.

Jacinthe, *f.* سنبل sumbul.

Jactance, *f.* اوكنمه éuyunmé.

Jadis, *ad.* اوّل زمانده évvél zamanda, وقتي ايله vakti ilé, بر زمان bir zaman.

Jaillir, *v. n.* طشره صچرامق dechare setjramak; قينامق kaynamak.

Jais, *m.* قره كهربار kara kéhribar; مينه miné.

Jalap, *m.* جالاپا djalapa (kéuk).

Jalouser, *v. n.* (q. qc.), قزقنمق kezkanmak.

Jalousie, *f.* حسد haséd, قزقانج kezkandj, قزقانجلق kezkandjlek, چكه‌مه tjékéméme; اشكل ichkil; پرمقلق parmaklek, قفس kafés.

Jaloux, ouse, *a.* (de), حاسد haséd, قزقنج kezkandj.

Jamais, *ad.* (ne -), هيچ بر زمان hitj bir zaman, بر زمان وقت bir zaman, vaket; à —, هر دايم hér dayem, ابدي ébédi.

Jambe, *f.* بجاق badjak; اياق ayak.

Jambette, *f.* چاقي tjake.

Jambon, *m.* طوكز بودي پصترمه‌سي domouz boudou, pastermase.

Janissaire, *m.* يكيچري yénitjéri.

Janvier, *m.* كانون آخر kianounï aqher.

Japon, *m.* اسكي معدن éski madén.

Japper, *v. n.* اوغنمق oghounmak; هو هو ايتمك hév hév étmék (havlamak).

Jaque, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab; — de mailler, زره zerh.

Jardin, *m.* بغچه baghtjé; بوستان bostan.

Jardinage, *m.* بغچه‌لك baghtjélik, بغچه‌بانلق baghtjébanlek.

Jardinier, *m.* ière, *f.* بغچه‌بان baghtjéban (baghtjévan), بوستانجي bostandje.

Jargon, *m.* بوزوق دل bozouk dil; قوش دلي kouch dili; صاري الماس sare élmas.

Jarre, *m. T.* قبا و سرت يوك kaba vé sért yun.

Jarre, *f.* صو دستيسي sou déstisi.

Jarret, *m.* ديز بوكلمي diz buklumu.

Jarretière, *f.* ديز چوراب باغي diz, tjorab baghe.

Jarreux, euse, *a.* فنا féna.

Jars, *m.* اركك قاز érkék kaz.

Jaser, *v. a.* يكشامق yancha-

mak, کوزه‌لك ایتمك guévézélik étmék.

Jaserie, *f.* یکشاقلق yanchaklek, کوزه‌لك guévézélik.

Jaseur, *m.* euse, *f.* یکشاق yanchak, کوزه guévézé.

Jasmin, *m.* یاسمین yasémin.

Jaspe, *m.* فرنکی رقم fréngui rakam, رقن طاشي rakan tache; — sanguin قان طاشي kan tache; — égyptien, — d'Egypte یشیم yéchim.

Jatte, *f.* اویمه تکنه oyma tékné; چناق tjanak, طغار taghar.

Jauge, *f.* استماره چبوغی estimara tjiboughou.

Jaugeage, *m.* استماره estimara.

Jauger, *v. a.* استماره ایتمك estimara étmék.

Jaugeur, *m.* استمارەجي estimaradje.

Jaunâtre, *a.* صریجه saredja, صرمتراك saremtrak.

Jaune, *a. m.* صاري صري sare; صاریلق sarelek.

Jaunet, *m.* صاري چچك sare tjitjédjik.

Jaunir, *v. a.* صاري بویامق sare boyamak, صرارتمق sarartmak; *v. n.* صرارمق sararmak.

Jaunisse, *f.* صاریلق sarelek (illét).

Javeler, *v. a.* دمدلك حاصلی قورتمغه قومق démédlik hasele koutmagha komak.

Javeline, *f.* افاق خشد oufak qhecht.

Javelle, *f.* باغلنمامش حاصل دمدي baghlanmamech hasel démédi; بر یالمده کسیلن اوت bir yalemda késilén ot.

Javelot, *m.* خشد qhechd; اوق یلانی ok yelane.

Je, *pr.* بن bén.

Jet, *m.* اتم atem, اتمه atma, اتش atech; دوکمه déukmé; un — de pierre طاش منزیلی tach ménzili.

Jeter, *v. a.* اتمق atmak, فرلاتمق ferlatmak, براقمق berakmak; *T.* دوکمك déukmék; ویرمك (filis) vérmék; اوغل ویرمك (are) oghoul vérmék; حساب ایتمك hisab étmék; —, *v. r.* اتلمق atelmak.

Jeton, *m.* اویون منغري oyoun manghere.

Jeu, *m.* اوین oyoun; شقا chaka; اوین اقجه‌سی یري oyoun akdjési, yéri; قلیج اویونی keledj oyounou; — de mots تجنیس tédjnis.

Jeudi, *m.* پنج شنبه péndj chémbih (pérchémbé); — saint بیوك پنجشنبه béuyuk pérchémbé.

à Jeun, *ad.* اج قرنه adj karnena.

Jeune, *a.* کنج guéndj, تازه tazé, یوري yavrou.

Jeûne, *m.* اوروج oroudj; اوروج کونی oroudj guunu.

Jeûner, *v. a.* اوروج طوتمق oroudj toutmak.
Jeunesse, *f.* كنجلك guéndjlik; چوجقلق tjodjouklouk.
Jeunet, ette, *a. fa.* پك كنج pék guéndj.
Joaillerie, *f.* جواهرجيلك djévahirdjilik.
Joaillier, *m.* ière, *f.* جواهرجي djévahirdji.
Jobelin, *m.* احمق ahmak.
Jocrisse, *m. fa. T.* زواللو zavalle.
Jodelet, *m. fa.* مسخره masqhara.
Joie, *f.* سوينج sévindj, شاذلق chazlek, كوكل فراحلغى guéunul férahleghe.
Joignant, te, *a.* بتشك bitichik, ياپشق yapechek.
Joignant, *prp.* يانـنده yanenda, يقين yaken.
* Joindre, *v. a.* ياپشترمق yapechtermak, چاتدرمق tjattermak, بتشترمك bitichdirmék, قاوشترمق kavouchtourmak, چفتلمك tjiftlémék; برلشترمك birléchtirmék; يانته قومق yanena komak; — q. برينه يتشمك biriné yétichmék; — *v. n.* قاوشمق kavouchmak; se —, *v. r.* ياپشمق yapechmak, بتشمك bitichmék; يتشمك yétichmék.
Joint, *m.* اويناق oynak.
Jointe, *f.* ات كوستكى at kéustéyi.
Jointée, *f.* ايكى آوج طولوسى iki avoudj dolousou.
Jointure, *f.* اويناق oynak.
Joli, ie, *a.* كوزل guuzél, دلبر dilbér.
Joliet, ette, *fa.* اپ ايو كوزل ép éyi guuzél.
Jonc, *m.* ساز saz, سازلق اوتى sazlek otou.
Jonchée, *f.* صاچلمش چچكلر داللر اوتلر satjelmech tjitjéklér, dallar, otlar.
Jonction, *f.* ياپشمه yapechma, برلشمه birléchmé.
Jonglerie, *f.* حقّدبازلق hokkabazlek.
Jongleur, *m.* حقّدباز hokkabaz.
Jouailler, *v. a. fa.* بر اوينجق ياپمق bir oyoundjouk yapmak.
Joubarbe, *f.* هر دم تازه hér dém tazé.
Joue, *f.* يكاق yanak.
Jouer, *v. n. et a.* اوينامق oynamak; اويناتمق oynatmak.
Jouereau, *m. fa.* فنا اويونجي féna oyoundjou.
Jouet, *m.* اوينجق oyoundjak.
Joueur, *m.* — euse, *f.* اوينجى oyoundjou.
Joufflu, ue, *a.* ابلق يوزلو ablak yuzlu.
Joug, *m.* بيوندرق boyoundourouk.
Jouir, *v. n.* (de qc.) سورمك (séfa, kéyf) surmék, يمك yémék.
Joujou, *m. fa.* اوينجق oyoundjak.

Jour, *m.* كون guun; كوندز guunduz; عمر éumr; مدّت muddét; à —, *ad.* التى اچق alte atjck (yuzuk tache).

Journal, *a. m.* روزنامه ruznamé, يوميه yéuvmiyé.

Journalier, ière, *a.* بركونلك bir guunluk; دكشلن déyichilén.

Journalier, *m.* كونده لكجى guundélikdji.

Journée, *f.* كون guun, بركونلك اش يول bir guunluk ich, yol; جنك كونى djénk guunu, جنك djénk.

Journellement, *ad.* كوندن كونه guundén guuné.

Joûte, *f.* ات اوستنده مزراق اوينمه at ustundé mezrak oynama.

Jouter, *v. n.* مزراق اوينامق mezrak oynamak; *fa.* دوكشمك déuyuchmék.

Jouvenceau, *m. fa.* كوزل دلوقانلو guuzél délikanle.

Jouvencelle, *f. fa.* قز kez.

Jovial, le, *a.* كيفلو kéyfli, سونجلو sévindjli, شاد chaz.

Jovialité, *f.* سونج sévindj, شادلق chazlek, كيفلولك kéyflilik.

Joyau, *m.* جواهرلو شى djévahirli chéy, مجوهرات mudjévhérat.

Joyeux, euse, *a.* كيفلو kéyfli, سونجلو sévindjli.

Jubilation, *f.* شينلك chénlik, شادلق chazlek.

Jucher, *v. n. et* se —, *v. r.* دوندمك dunémék.

Juchoir, Juc, *m.* دونك dunék.

Judaïque, *a.* يهوديجه yahoudidjé.

Judaïsme, *m.* يهوديلك yahoudilik.

Judicature, *f.* قاضيلق kadelek.

Judiciaire, *a.* شرعى chéri.

Judicieux, euse, *a.* عاقلانه akelané, عقللو akelle.

Juge, *m.* قاضى kade.

Jugement, *m.* اعلام ilam, حكم شرعى héukmi chéri; سجلّ sidjill; شريعت chériat, ديوان divan, قياس keyas.

Juger, *v. a. et n.* حكم فصل ايتمك héukm, fasl étmék, اعلام ويرمك ilam vérmék; شريعتى كسمك chériate késmék; قياس ايتمك keyas étmék, صانمق sanmak, ... يرينه قومق yériné komak.

Juif, *m.* — ive, *f.* يهودى yahoudi, —, *a.* يهوديجه yahoudidjé.

Juillet, *m.* تموز témouz (ay).

Juin, *m.* حزيران haziran (ay).

Juiverie, *f.* جهودخانه djehout-(tjefet) qhané.

Jujube, *f.* عناب unnab (hunnab).

Julep, *m.* كلاب guullab.

Jumeau, *m.* — elle, *f.* اكيز ékiz.

Jument, *f.* قسراق kesrak; *T.* ضرب چرق zarb tjarke.

Jupe, *f.* زنّه انتاريسى zénné éntarisi, فستان fistan.

Juré, ée, *a.* يمين ايتمش yémin étmich, يمينلو yéminli.

Jurement, *m.* يمين yémin; كفر kufr.
Jurer, *v. a.* يمين ويرمك ايتدرمك yémin vérmék, éttirmék; كفر ايتمك kufr étmék; — *v. n.* يمين ايتمك yémin étmék.
Jureur, *m.* كفر ايديجى kufr édidji.
Juridiction, *f.* حكم héukm, حكومت hukumét, قاضيلق kadelek.
Juridique, *a.* شرعى chéri.
Jurisconsulte, *m.* اهل علم فقه éhlĭ ilmĭ fikh.
Jurisprudence, *f.* علم فقه ilmĭ fikh.
Juriste, *m.* اهل علم فقه éhlĭ ilmĭ fikh.
Jus, *m.* صو sou, چوربا tjorba.
Jusque, Jusques, *prp.* تا ta, تاكه taki, دكن dégin (dék, dak).
Jusquiame, *f.* بانك تخمى ban toqhoumou.
Juste, *a.* طوغري doghrou, عدالتلو adalétli, عادل adil; انصافلو insafle; bien —, trop —, پك طار, pék dar; پك قصه pék kesa; au —, دقت ايله dekkét ilé.
Justesse, *f.* طوغريلق doghroulouk.
Justice, *f.* طوغريلق doghroulouk, عدالت adalét; حق hakk; شريعت chériat; ديوان divan; انصاف insaf.
Justicier, *m.* عدالت طوغريلق سون adalét, doghroulouk sévén; شريعتجي chériatdje.
Justifier, *v. a.* صوچسز چقرمق soutjsouz tjekarmak, صوچسزلغنى اثبات ايتمك soutjsouzloughounou esbat étmék.
Juteux, euse, *a.* صولو soulou.

K.

Kermès, *m.* قرمز kermez.

L.

La, art, *f. et prp.* او o, اول ol.
La, *ad.* انده onda, اوراده orada (orda), او يرده o yérdé.
La la, *ad.* ال ويرر él vérir, اورتا orta, كفايت قدر kéfayét kadar.
Labile, *a.* mémoire —, ضعيف ذهن فكر zayef zéhn, fikir.
Laborieux, euse, *a.* چالشقان tjalechkan, اشليجي ichléyidji, حمرات hamarat.
Labour, *m.* نطس nadas.
Labourable, *a.* سورلور surulur.
Labourage, *m.* چفت سورمه tjift surmé, چفتجيلك tjiftdjilik,

اكينجيلك ékindjilik; نطس nadas.

Labourer, *v. a. et n.* چفت سورمك tjift surmék, نطس ايتمك nadas étmék; اطرافنى قزمق اشلمك étrafene kazmak, échmék.

Laboureur, *m.* چفتجى tjiftdji, چفت سوريجى tjift surudju.

Labyrinthe, *m.* ياكلتماج yaneltmadj; * طولاب dolab.

Lac, *m.* كول guéul, اقمز صو akmaz sou.

Lacer, *v. a.* قيطانله بغلمق kaytanlé baghlamak.

Lacérer, *v. a. T.* يرتمق yertmak.

Lacet, *m.* اوجى معدنلو زنه قيطانى oudjou madénli zénné kaytane; كمند kémend, طور tor (av itjin).

Lâche, *a. m.* كوشك guévchék, بول bol; تنبل témbél; الچق altjak.

Lâcher, *v. a.* كوشتمك guévchétmék, قويويرمك koyvérmék, بوللتمق bolaltmak; — *v. n.* se —, كوشمك guévchémék, بوشانمق bochanmak.

Lâcheté, *f.* تنبللك témbéllik, الچقلق altjaklek.

Lacis, *m.* شبكى chébéki.

Laconique, *a.* قصه و زيرك kessa vé zéyrék (séuz).

Laconisme, *m.* قصه و زيرك سوز kesa vé zéyrék séuz.

Lacrymal, le, *a.* كوز ياشي كتورن guéuz yache guétirén.

Lacs, *m.* قيطان kaytan, باغ bagh.

Lactée, *a. f.* veine —, سد طمري sud damare; voie —, صمان اوغريسى saman oghrousou.

Ladanum, *m.* لادن ladén.

Ladre, *a. m.* الاتنلو alaténli, جدام djudam; طويمسى يوق douymase yok, سرسم sérsém; ناكس na (né) kés.

Ladrerie, *f.* الاتنلك alaténlik, جداملق djudamlek; جدامخانه djudamqhané; بخيللق paqhellek, ناكسلك nékéslik.

Ladresse, *f.* جدام djudam; * ناكس nakés (nékés).

Lagune, *f.* كولجك guéuldjuk, بيوك بتاق béuyuk batak.

Lai, ie, *a.* دنيوي dunyévi.

Laid, de, *a.* چركن tjirkin.

Laideron, *f.* اوزون و چركن زنه ouzoun vé tjirkin zénné.

Laideur, *f.* چركنلك tjirkinlik.

Laie, *f.* يبانى ديشى طوكز yabani dichi domouz; اچلمش اشلنمش يول atjelmech, ichlénmich yol (ormanda).

Lainage, *m.* يوك يپاغى متاعى yun, yapaghe mataae.

Laine, *f.* يوك yun, يپاغى yapaghe, يپاق yapak; صوف sof.

Laineux, euse, *a.* يپاغيلو yapaghele, يوكلو yunlu.

Lanier, *m.* يوكجي yundju, ياپاغيجي yapaghedje.

Laïque, *a. m.* دنيوي dunyévi.

Laisse, *f.* قايش (kéupékléri échléyédjék) kayech; شبقه شريدي chabka chéridi.

Laisser, *v. a.* قومق komak, قويويرمك koyvérmék, براقمق berakmak, صالمق salmak; ويرمك vérmék.

Lait, *m.* سود سد sud.

Laitage, *m.* سدلو مانجه sudlu mandja.

Laite, Laitance, *f.* بالق نفسي balek néfsi.

Laiterie, *f.* سد كيلاري sud kilare; سد صغدجق ير sud saghadjak yér.

Laiteux, euse, *a.* سدلو sudlu; سد رنكي sud réngui.

Laitier, *m.* معدن جروفي madén djouroufou.

Laitière, *f.* سدجي قري suddju kare, سدي بول اينك sudu bol inék; سدانا sudana.

Laiton, *m.* پرنج pirindj (madén).

Laitue, *f.* مارول maroul; — sauvage, اجي مارول adje maroul, هندبا hindiba.

Lambeau, *m.* پچاوره patjavra, اسكي بسكي éski busku.

Lambin, *m.* — ne, *f. fa.* صاوصاجي savsadje.

Lambiner, *v. n. fa.* صاوصالمق savsalamak.

Lambris, *m.* ديوار چرچوه‌لري douvar tjértjivéléri.

Lame, *f.* تخته taqhta (madéndén); تنكه ténéké; يصّي تل yasse tél; پول poul; تيغ tegh; دكز طلغه‌سي déniz dalghase.

Lamentable, *a.* شكايته لايق chikiayété layek, اجنجق adjenadjak.

Lamentation, *f.* شكايت chikiayét, شكوا chékva, فرياد féryad, اكلدي inilti.

Lamenter, *v. a.* آكلدمك inildémék, فرياد اتمك féryad étmék; شكايت اتمك chikiayét étmék.

Laminer, *v. a.* چكيجله اچمق tjékidjilé atjmak, تخته ياپمق taqhta yapmak.

Lampe, *f. fa.* قنديل kandil, چراق tjerak.

Lamper, *v. n. fa.* حيوان كبي ايچمك hayvan guibi itjmék.

Lampion, *m.* قنديلجك kandildjik.

Lamproie, *f.* مورينا mourina.

Lamproyon, *m.* افاق مورينا oufak mourina.

Lance, *f.* مزراق mezrak, سنكو sunu (sunguu); سرق serek; طوپ طولدرجق كورك top douradjak kurék; چقمق tjakmak.

Lancer, *v. a.* اتمق atmak; se —, *v. r.* اتلمق atelmak, صيچرامق setjramak.

Lancette, *f. T.* نشتر néchtér.

Lancier, *m.* مزراقلو mezrakle.
Lande, *f.* اوا ova.
Landier, *m.* كباب ميمونى kébab maymounou.
Langage, *m.* دل dil.
Lange, *m.* قونداق koundak.
Langoureux, euse, *a.* يورغن yorghoun, ضعيف zayef.
Langue, *f.* دل dil, لسان lisan, زبان ziban.
Languette, *f.* T. دودك دلى duduk dili; بوغازلق boghazlek.
Langueur, *f.* يورغنلق yorghounlouk; ضعيفلق zayeflek; دوشكنلك duchguunluk.
Languier, *m.* طوكز دلى پصترمه‌سي domouz dili pastermase.
Languir, *v. n.* ضعيفلنمق zayeflanmak, يورلمق yoroulmak, اسكنجه چكمك iskéndjé tjékmék; حسرت چكمك hasrét tjékmék, اويقوسز يواش كتمك ouykousouz, yavach guitmék.
Languissant, te, *a.* كوشك guévchék, قوتسز kouvétsiz.
Lamière, *f.* قايش kayech.
Lanterne, *f.* فنر fénér; — sourde, خرسز فنرى qhersez fénéri.
Lanterner, *v. n.* *صاوصالمق savsalamak; —, *v. a. fa.* لاف ايله باش اغرتمق laf ilé bach aghretmak.
Laternerie, *f. fa.* بوش لاقردي boch lakerde; صاوصا savsa.
Lanternier, *m.* — ière, *f.* قنديل يپان يقان kandil yapan, yakan; *fa.* صاوصاجى savsadje; بوش بوغاز boch boghaz.
Lantiponner, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.
Laper, *v. n.* لاپ لاپ ايچمك lap lap itjmék.
Lapereau, *m.* يورى اطه طوشانى yavrou ada tavchane.
Lapidaire, *m.* طاشجى tachdje; حكاك hakkiak.
Lapider, *v. a.* طاشلمق tachlamak.
Lapin, *m.* اطه طوشانى ada tavchane.
Lapis, *m.* لاجورد طاش ladjivérd tach.
Laps, *m.* T. — de temps, وقت كچمه vakt guétjmé.
Laps, se, *a.* مرتد mourtad.
Laquais, *m.* شاطر chater.
Laque, *f.* لوك léuk.
Larcin, *m.* خرسزلق qhersezlek.
Lard, *m.* طوكز ياغى domouz yaghe.
Larder, *v. a.* ياغلمق yaghlamak.
Lardon, *m.* ياغ پارچه‌سى yagh partjase; ستم sitém, سوز اتمه séuz atma.
Large, *a.* انلو énli, بول bol, كنكش guénich; —, *m.* ابن in (én); بوللق bollouk, كنكشلك guénichlik.
Largement, *ad.* بول بول bol bol.
Largesse, *f.* جومردلك djéumérdlik.

Largeur, *f.* انلولك énlilik.

Largue, *m.* عمّان umman.

Larix, *m.* قطران اغاجي katran aghadje.

Larme, *f.* كوز ياشي guéuz yache; طمله damla.

Larmoyant, te, *a.* كوز ياشي دوكن guéuz yache déukén.

Larmoyer, *v. a.* زياده اغلمق ziyadé aghlamak, كوز ياشي دوكمك guéuz yache déukmĕk.

Larron, *m.* onnes, *f.* خرسز qhersez.

Larronneau, *m.* كچوك خرسز kutjuk qhersez.

Las, sse, *a.* يورغن yorghoun; * اوصانمش osanmech.

Lascif, ive, *a.* شهوتلو chéhvétli, نفساني néfsani; ادبسز édébsiz, سكي سوداسنه دوشمش siki sévdasena duchmuch.

Lasciveté, *f.* شهوت chéhvét, نفسانيلك néfsanilik, سكي سوداسنه دوشمه siki sévdasena duchmé; ادبسزلك édébsizlik.

Lassant, te, *a.* يوريجي yoroudjou; اوصاندريجي osanderedje.

Lasser, *v. a.* يورمق yormak, يورلتمق yoroultmak; اوصاندرمق osandermak; se —, *v. r.* يورلمق yoroulmak; اوصانمق osanmak.

Lassitude, *f.* يورغنلق yorghounlouk.

Latéral, le, *a.* يانده اولان yanda olan.

Latéralement, *ad.* ياندن yandan.

Latin, ine, *a.* لاطينجه latindjé; — *m.* لاطين latin.

Latiter, *v. a. T.* كزلمك guizlémék; se —, *v. r.* كزلنمك guizlénmék.

Latitude, *f. T.* عرض arz.

Latrines, *f. pl.* كنيف kénéf, اياق يولي ayak yolou.

Laudanum, *m.* افيون خلاصه‌سي afiyon qhulasési.

Lauréole, *f.* مازريون mazériyon.

Laurier, *m.* دفنه اغاجي défné aghadje.

Lavage, *m.* ييقامه ييقمه yeykama; * تميزلمه témizlémé.

Lavande, *f.* حسامه اوتي husamé otou, نردين nérdin, لاوانده lavanda.

Lavandier, *m.* جماشورجي باشي tjamacherdje bache.

Lavandière, *f.* جماشورجي قري tjamacherdje kare.

Lavange, *f.* يوارلنان قار يغني youvarlanan kar yeghene.

Lavaret, *f.* دكز تكر بالغي déniz tékir baleghe.

Lavasse, *f.* صغنق seghanak.

Lavée, *f. T.* — de laine, ييقنمش يپاغي يغني yeykanmech yapaghe yeghene.

Lave-main, *m.* ال لكني él léyéni.

Lavement, *m. T.* ييقمه yeykama; حقنه hokna, احتقان ihtikan.

Laver, *v. a.* ييقمق yeykamak; تميزلمك témizlémék.

Lavette, *f.* قاب ییقیەجق پچاوره kap yeykayadjak patjavra.

Laveur, *m.* euse, *f.* چاشورجی tjamacherdje.

Lavoir, *m.* ییقنەجق یر yeykanadjak yér; چاشور تکنەسی tjamacher téknési; *T.* راماد ییقمه ramad yeykama.

Laxatif, ive, *a.* سوردریجی surdurudju, عمل ویریجی amél véridji.

Laye, *v.* Laie.

Layetier, *m.* درکجی dérékdji.

Layette, *f.* درك dérék; چوجغك کوت بزي tjodjoughoun guéut bézi.

Lazaret, *m.* نظارت nazarét.

Le, *art.* اول و ol, o, شو chou; *pr.* انی ani (onou).

Lé, *m.* قماش اینی koumach éni.

Lèche, *f. fa.* انجه دلم indjé dilim; à lèche-doigt, *ad. fa.* طرنق قدر ternak kadar, پك از pék az.

Lèchefrite, *f.* قاورمه تاوەسي kavourma tavase.

Lécher, *v. a.* يلامق yalamak.

Leçon, *f.* درس dérs; مشق méchk, اورنك éurnék; آزار azar.

Lecture, *f.* اوقومه okouma, قرأت keraét.

Légal, le, *a.* شرعی chéri.

Légaliser, *v. a.* بر سندك طوغریلغن بلدرمك bir sénédin doghrouloughoun bildirmék.

Légalité, *f.* شرعیلك chérilik.

Legat, *m.* پاپ وکیلی ایلچیسی pap vékili, éltjisi.

Légataire, *m. f.* میراثه قونان mirasa konan.

Lège, *a. T.* بوش boch (guémi).

Léger, ère, *a.* یینی yéyni, خفیف qhafif (hafif), یکلي yénli; * عقلی خفیف akle qhafif.

Légèreté, *f.* ییینیلك yéynilik, خفیفلك qhafiflik; * عقل خفیفلکی akl qhafifliyi.

Légion, *f.* بولك béuluk (5:6000 néfér).

Législateur, *m.* — trice, *f.* قانون قویان kanoun koyan.

Législation, *f.* قانون ویرمه قومه kanoun vérmé, koma.

Légiste, *m.* اهل علمی فقه éhlĭ ilmĭ fikh.

Légitimaire, *m.* شرعی وارث chéri varis.

Légitime, *a.* شرعی chéri; *f.* شرعی دوشن حصه chéri duchén hissé.

Légitimer, *v. a. T.* شرعی حلال بلدرمك chéri, hélal bildirmék, صلبي اوغل ایتمك soulbi oghoul étmék.

Légitimité, *f.* نکاحلودن طوغمه nikiahledan doghma, صلبیلك soulbilik; شریعته مطابقلق chériata moutabeklek.

Legs, *m.* برینه واصیتله ویریلان اشیا biriné vasiyétlé vérilén échya, وقف vakf; faire un — de 1000 Piastre, اولدوکنده بیك غروش

برانقق برینك اوزرینه ایتمك éulduyundé bin ghourouch brakmak, birinin uzériné étmék.

Léguer, *v. a.* برینه واصیتله براقق biriné vasiyétlé brakmak.

Légume, *m.* حبوبات houboubat; —, *pl.* سبزهوات sébzévat (zavzavat).

Lendemain, *m.* ایرتسی کون értési guun.

Lendore, *m. et f. fa.* سرسم sérsém, تنبل témbél.

Lénifier, *v. a. T.* ملاینملتمك mulayemlatmak.

Lénitif, *m.* ملایملدیجی mulayemladedje.

Lent, te, *a.* یواش yavach, اغر کوتلو agher guéutlu, اغر agher; la fièvre —, انجه حمّا indjé humma.

Lente, *f.* بت سرکهسی bit sirkési, سرکه sirké.

Lenteur, *f.* یواشلق yavachlek.

Lenticulaire, *a.* مرجمك بجمنده mérdjimék bitjimindé.

Lentille, *f.* مرجمك mérdjimék; — *s. pl.* چغت tjeghet.

Lentilleux, euse, *a.* چغتلو tjeghetle.

Lentisque, *m.* صاقز اغاجی sakez aghadje.

Léopard, *m.* پارس pars.

Lèpre, *f.* آلا ala, آلا تنلك ala ténlik, جدامق djudamlek.

Lèpreux, euse, *a.* آلالو alale, آلاتنلو alaténli, جدام djudam.

Léproserie, *f.* جدامخانه djudamqhané.

Lequel, Laquelle, *pr.* او o, اول ol; اوكه o ki.

Les, art. *pl.* انلر anlér (onlar, onnar); *pr.* انلری onlare.

Lésard, *v.* Lézard.

Lèse, *a.* خاطری قالمش qhatere kalmech.

Léser, *v. a.* ضرر ویرمك zarar vérmék; خاطره طوقمق qhatera dokanmak.

Lésine, *f.* خسیسلك qhasislik, ناکسلك nakéslik (nékéslik).

Lésiner, *v. n.* خاسسلك ناکسلك ایتمك qhasislik, nakéslik étmék, خسس ناکس اولمق qhasis, nakés olmak.

Lésion, *f. T.* ضرر ویرمه zarar vérmé.

Lessive, *f.* بغاده boughada, کول صویی kul soyou.

Lessiver, *v. a.* بغاده ایتمك boughada étmék, بغادهیه قومق boughadaya komak.

Lest, *m.* صابوره saboura (zafra, guémidé).

Leste, *a.* کوزل guuzél, تمیز témiz, جان سوجك djan sévédjék; *معرفتلو marifétli, چاپك tjapouk.

Lester, *v. a.* صابوره المق saboura (zafra) almak (guémiyé).

Léthargie, *f.* سبات subat, بيخودلق biqhoud (béyhoud) louk.

Lettre, *f.* حرف harf (*pl.* حروف hourouf), يازي yaze; مكتوب méktoub; — *s. pl.* علملر ilimlér.

Lettré, ée, *a.* اوقومش okoumouch.

Leur, *pr.* انلره anléré (onlara); le, la —, انلركنكي anlérinki (onlarenki).

Levain, *m.* مايه maya; اكشيلك ékchi.ik.

Lévant, *a. m.* soleil — طوغان كونش doghan guunéch.

Levant, *m.* كون طوغيسي guun doghousou, شرق chark, مشرق méchrek; عثمانلو طپراغی osmanle topraghe.

Levantin, ine, *a.* شرقی charki.

Levée, *f.* قالدرمه kalderma; طوپلمه toplama; بند bénd.

Lever, *v. a.* قالدرمق kaldermak; المق almak, چقرمق tjekarmak; طوپلمق toplamak; — *v. n.* كچمك guétjmék (tjitjék, maya); se —, *v. r.* قالقمق kalkmak; طوغمق (guunéch) doghmak; — *m.* قالقش kalkech, قالقمه kalkma.

Levier, *m.* يوك قالدرجق صرق yuk kalderadjak serek.

Levis, *a. m.* pont —, قالقار كوپری kalkar kéupru.

Levisticum, *m.* *v.* Livèche.

Levraut, *m.* طوشان يوريسی tavchan yavrousou.

Lèvre, *f.* طوداق dodak.

Levretter, *v. n.* طازي ايله طوشان اولامق taze ilé tavchan avlamak; طوشان يوريلمق tavchan yavroulamak.

Lévrier, *m.* چاپق طازي tjapek taze.

Levron, *m.* كچوك طازي kutjuk taze.

Levure, *f.* پيوا دورتيسی piva tortousou.

Lexique, Lexicon, *m.* لغت كتابی loughét kitabe.

Lézard, *m.* كرتنكله kérténkélé.

Lézarde, *f.* يارق yarek, چتلاق tjatlak.

Liaison, *f.* بغلمه baghlama; باغ bagh; بغلولق baghlelek.

Liant, te, *a.* اكلور éyilir.

Liasse, *f.* بر دمد يازيلو كاغد bir déméd yazele kiaghed; باغ bagh.

Libéral, le, *a.* جومرد djéumérd.

Libéralité, *f.* جومردلك djéumérdlik.

Libérateur, *m.* — trice, *f.* قورتاريجی kourtaredje.

Libérer, *v. a.* قورتارمق kourtarmak, خلاص ايتمك qhélas étmék.

Liberté, *f.* ازادلق azadlek, سربستلك sérbéstlik, سربستيت sérbéstiyét.

Libertin, ine, *a. et m. f.* ضبطسز

zabtsez, دکسز dénsiz, چاپقن tjapken, سفيه séfih.

Libertinage, *m.* ضبطسزلق zabtsezlek, دکسزلك dénsizlik, چاپقنلق tjapkenlek, سفيهلك séfihlik; عقل خفيفلکی akl qhafifliyi.

Libertiner, *v. n. fa.* چاپقنلق ايتمك tjapkenlek étmék.

Libidineux, euse, *a.* نفسانی néfsani, شهوتلو chéhvétli.

Libraire, *m.* کتابجي kitabdje, صحاف sahhaf.

Librairie, *f.* صحافلق sahhaflek; صحافخانه sahhafqhané.

Libre, *a.* آزاد azad, قورتلمش kourtoulmouch, سربست sérbést; اچق atjek; استيرك istéyérék, کوکللو guéunullu; جسور djéssour.

Lice, *f.* سکردم يري séyirdim yéri; اويون يري oyoun yéri.

Licence, *f.* پك سربستلك pék sérbéstlik, ضبطسزلق zabtsezlek, دکسزلك dénsizlik; * اذن izn, سربستيت sérbéstiyét.

Licencieux, euse, *a.* دکسز dénsiz, ضبطسز zabtsez, سفيه séfih.

Licitation, *f. T.* مزاد mézad.

Licite, *a.* جايز djaïz, اذنلو izinli, حلال hélal.

Liciter, *v. a. T.* مزاد ايتمك mézad étmék.

Licorne, *f.* کرکدان guérguédan.

Licon, Licol, *m.* يولار yoular.

Lie, *f.* دورتی dortou, tortou.

Liége, *m.* منطر اغاجی mantar aghadje; منطر mantar (youmouchak odoun).

Lien, *m.* باغ bagh.

Lienterie, *f.* يورك سورمه‌سي yurék surmési.

Lier, *v. a.* باغلمق بغلمق baghlamak.

Lierre, *m.* صارمشق sarmachek.

Lieu, *m.* ير yér, محل mahell, ارا ara; مکان mékian; سلسله silsilé, صوي soy; * سبب sébéb; Lieux, *pl.* کنيف kénif (kénéf), اياق يولی ayak yolou.

Lieue, *f.* اوچ ميل utj mil, بر ساعتلق يول bir saatlek yol.

Lieur, *m.* دمد بغليجي déméd baghlayedje.

Lieutenance, *f.* قايم مقاملق kayim makamlek, وکيللك vékillik.

Lieutenant, *m.* قايم مقام kayim makam, وکيل vékil.

Lièvre, *m.* طوشان tavchan.

Ligature, *f.* باغ bagh; بغلمه baghlama.

Lignage, *m.* نسل nésl, سلسله silsilé.

Lignager, *m.* خصم qhesem, بر سلسله‌دن bir silsilédén; — *a.* retrait —, کيرو صاتون المه guéri saten alma.

Ligne, *f.* چزي tjizi, چزکی tjiz-

gui; صرا sera; دیزي dizi; سطر sater.

Lignée, *f.* سلسله silsilé (sinsilé).

Ligneul, *m.* زفتلو سجیم ایلك ziftli sidjim, iplik.

Ligneux, euse, *a.* اودونلو odounlou, اغاجه متعلّق aghadja mutaallik.

se **Lignifier**, *v. r.* اودونه دونمك odouna déunmék.

Ligue, *f.* عهد ahd, اتّفاق ittifak, سوز برلکي séuz birliyi.

Liguer, *v. a.* عهدلشمق ahdlachmak, اتّفاق ایتمك ittifak étmék.

Lilas, *m.* لیلاك léylak, ارغوان érghavan.

Limaçon, *m.* قبوقلو سموكلو بوجك kabouklou sumuklu béudjék, صلیانغوز salyanghoz.

Limaille, *f.* اكندي éyénti.

Limas, *m.* **Limace**, *f.* سموكلو بوجك sumuklu béudjék.

Lime, *f.* اكه éyé; افاق دادلو لیمون oufak tatle limon.

Limer, *v. a.* اكه‌لمك éyélémék.

Limiter, *v. a.* سنور كسمك sinor (sener) késmék.

Limites, *f. pl.* سنورلر sinorlar, حدود houdoud.

Limitrophe, *a.* سنورداش sinordach.

Limon, *m.* بتاق batak, بالچق baltjek; لیمون limon.

Limonade, *f.* لیمونلو شربت limonlou chérbét.

Limoneux, euse, *a.* بالچقلو baltjekle, بتاقلو batakle.

Limpide, *a.* طوري dourou, برّاق bérrak.

Limpidité, *f.* طوريلق douroułouk, برّاقلق bérraklek.

Lin, *m.* كتان kétan, كتن kétén; بز béz.

Linaire, *f.* یبان كتاني yaban kéténi.

Linceul, *m.* چارشاو tjarchaf; كفن kéfin.

Linéament, *m.* سیما sima.

Linette, *f.* كتان بزر تخمي kétén, bézir toqhoumou.

Linge, *m.* كتان بزي kétén bézi; چماشور tjamacher.

Linger, *m.* — ère, *f.* بزجی bézdji.

Lingot, *m.* سبوكه subuké.

Lingual, le, *a.* دله متعلّق dilé mutaallik.

Linier, *m.* كتانجی kéténdji (ér).

Linière, *f.* كتان تارلاسی kétén tarlase; كتنجی kéténdji (zénné).

Linement, *m.* يومشادیجی ملهم youmchadedje mélhém.

Linot, *m.* otte, *f.* كتان قوشي kétén kouchou.

Lion, *m.* onne, *f.* ارسلان arslan (aslan).

Lionceau, *m.* ارسلان يوريسی arslan yavrousou.

Lippe, *f.* قالن الت طوداق kalen alt dodak.

Lippée, *f. fa.* اغز طولوسي aghez dolousou; franche —, حاضر بادهوا ضيافت hazer badihava ziyafét.

Lippitude, *f.* كوز چپاقلنمه guéuz tjapaklanma.

Lippu, ue, *a. fa.* قالن طوداقلو kalen dodakle.

Liquefaction, *f.* اريتمه éritmé.

Liquéfier, *v. a.* اريتمك éritmék; se — *v. r.* اريمك érimék.

Liqueur, *f.* صويق صولو شي sevek, soulou chéy; ايچقي itjki, عنبريه ambériyé, راقي rake; شراب طتلولغى charab tatleleghe.

Liquide, *a.* صولو soulou, صويق sevek; *T.* طوغري doghrou, آشكار achkiar; — *m.* صويق يييجكلر sevek yéyédjéklér.

Liquider, *v. a.* حساب ايدوب تميزه چقرمق hisab édib témizé tjekarmak.

Liquidité, *f.* صويقلق seveklek, صولولق souloulouk.

* **Lire**, *v. a.* اوقومق okoumak; *v. n.* اوقونمق okounmak.

Lis, *m.* سوسن sousén, زنبق zambak.

Liseur, *m.* — euse, *f.* اوقويبجي okouyoudjou.

Lisible, *a.* اوقنور okounour.

Lisière, *f.* قماش باشي كناري koumach bache, kénare; سنور sinor (sener).

Lisse, *a.* دوز duz.

Lisse, *f. T.* چزكو tjézgui.

Lisser, *v. a.* دوزلمك duzlémék, دوز ايتمك duz étmék, پرداه ايتمك pérdah étmék.

Lissure, *f.* پرداه pérdah.

Liste, *f.* دفتر déftér, قايمه kayimé.

Lit, *m.* دوشك déuchék, يتاق yatak.

Litharge, *f. T.* مردسنك murdésénk.

Litière, *f.* حيوان آلتنه قونان اوتلق hayvan altena konan otlouk; تخت روان taqht révan, محفه maqhfé (mafa).

Litige, *m.* شريعتده اولان چكش chériatta olan tjékich.

Littéraire, *a.* اوقومش okoumouch.

Littéral, le, *a.* حرفه لغته متعلق harfa, loughété mutaallik.

Littérateur, *m.* اوقومش okoumouch, عالم alim (*pl.* علما uléma).

Littérature, *f.* علم ilm, ilim.

Liturgie, *f.* قداس kouddas, ليتوريا litourya.

Livèche, Sarmentaire, *f.* سلام اوتى sélam otou.

Livide, *a.* قويو ماوي koyou mavi.

Livraison, *f.* تسليم ايتمه téslim étmé, ويرمه vérmé.

Livre, *m.* كتاب kitab; دفتر téftér.

Livre, *f.* لودره lodra, فونط fount, لدره lidré.

Livrée, *f.* خذمتكار اثوابى qhezmétkiar ésbabe.

Livrer, *v. a.* تسليم ايتمك téslim étmék, الينه ويرمك éliné vérmék.

Lobe, *m.* جكر قنادلري djiyér kanadlare.

Local, le, *a.* محلّه يره متعلّق mahélé, yéré mutaallik.

Local, *m.* ير yér, محلّ mahéll.

Locataire, *m. et f.* كيراجي kiradje (évdé).

Locati, *m. fa.* كيرا بيكري عربه‌سي kira béyguiri, arabase.

Location, *f.* كرايه ويرمه kiraya vérmé.

Locher, *v. n.* صاللنمق چقمق (at nale) sallanmak, tjekmak.

Locution, *f.* كلام kélam, سوز séuz.

Loge, *f.* قلبه kouliba; اوطه‌جق odadjek; مكان mékian; دكّان tukyan.

Logeable, *a.* اوتورلور otouroulour.

Logement, *m.* قونق قوناق konak, اوتراجق ير otouradjak yér; مكان mékian; اوطه oda; قوناق ويرمه konak vérmé.

Loger, *v. n.* اوتورمق otourmak, قونمق konmak, قوناق ساكن اولمق konak, sakin olmak; —, *v. a.* قوندرمق kondourmak, قوناق ويرمك konak vérmék; se —, *v. r.* اوتورمق otourmak; كنديه قوناق ياپمق طاقم دوزمك kéndiné konak yapmak, takem duzmék.

Logicien, *m.* اهل علم منطق éhlĭ ilmĭ mantek.

Logique, *f.* علم منطق ilmĭ mantek.

Logis, *m.* قوناق konak, اوطه oda, او év.

Logogriphe, *m. T.* معمّا muamma.

Logomachie, *f.* مجادله mudjadélé.

Loi, *f.* شريعت chériat, شرع chérĭ, قانون kanoun, حقّ hakk; قوّت kouvvét.

Loin, *ad. et prp.* اوزاق ouzak, اراق erak; loin, bien loin يرينه yériné.

Lointain, ne, *a.* اوزاق ouzak, اراق erak, آيري ayre.

Lointain, *m.* اوزاقلق ouzaklek, اراقلق eraklek.

Loisir, *m.* بوش وقت boch vaket, ايشى اولمديغى زمان ichi olmadeghe zéman.

Lombard, *m.* رهين ايله اقجه النان بكلك ير réhin ilé akdjé alenan béylik yér.

Lombes, *m. pl.* بل bél.

Long, gue, *a.* اوزون ouzoun, چوق tjok; جان صقان djan sekan; يواش yavach.

Long, *m.* اوزونلق ouzounlouk.

Longanimité, *f.* صبرلولق saberlelek.

Longe, *f.* كم قايشى guém kayeche; بل كبابى bél kébabe.

Longer, *v. a.* بوينه اوزونلغنه كتمك boyouna, ouzounloughouna guitmék.

Longitude, *f. T.* طول toul.

Long-temps, *ad.* چوقدن tjokdan.

Longuet, ette, *a. fa.* اوزنجه ouzoundja.

Longueur, *f.* اوزونلق ouzounlouk; يواشلق yavachlek.

Loquacité, *f.* لافزنلك lafazanlek.

Loque, *f. fa.* پچاوره patjavra.

Loquet, *m.* ماندال mandal.

Loquette, *f. fa.* پارچەجق partjadjek.

Lorgner, *v. a.* كوز قويريغيله يان كوزله بقمق guéuz kouyroughiylé, yan guéuzlé bakmak.

Lorgnette, *f.* بر نوع كوزلك bir névĭ guéuzluk.

Lors, (de) *prp.* او زمان o zaman.

Lorsque, *c.* قچان نه زمان كه katjan (hatjan), né zaman ki.

Lot, *m.* پيانقو كاغدي تذكرەسى piyanko kiaghede, tézkirési.

Loterie, *f.* پيانقو piyanko, قرعه koura.

Lotir, *v. a.* پيانقو كاغدي ياپمق piyanko kiaghede yapmak; قرعه اتمق koura atmak.

Loto, *m.* پيانقو piyanko.

Louable, *a.* مدح اوليجق médh oladjak.

Louage, *m.* كيرايه ويرمه kiraya vérmé.

Louange, *f.* مدح médh, حمد و ثنا hamd ou séna.

Louanger, *v. a.* مدح ايتمك (chaka ilé) médh étmék.

Louche, *a.* شاشى chache.

Loucher, *v. n.* شاشى بقمق chache bakmak.

Louer, *v. a.* كيرا ايله كيرايه ويرمك kira ilé, kiraya vérmék, كيرا ايله المق طوتمق kira ilé almak, toutmak; مدح ايتمك médh étmék; se —, *v. r.* حق ايله اشلمك hakk ilé ichlémék; كندوبى مدح ايتمك kéndini médh étmék.

Loueur, *m.* — euse, *f.* كيراجى kiradje; مدح ايديجى médh édidji, مدّاح méddah.

Loup, *m.* قورد kourd.

Loup-cervier, *m.* وشق vachak.

Loupe, *f.* بر نوع شش bir névĭ chich; پرتوسز pértévsiz.

Loup-garou, *m.* اورمان جنى orman djini.

Lourd, de, *a.* اغر agher; * قبا kaba, يوغن yoghoun.

Lourdaud, *m.* — de *f.* قالن فكرلو kalen fikirli.

Lourderie, *f. fa.* قالن فكرلولك kalen fikirlilik.

Loutre, *f.* دكز قوندوزي déniz koundouzou.

Louve, *f.* ديشي قورد dichi kourd.

Louveteau, *m.* قورد يوريسى kourd yavrousou.

Louveter, *v. n.* قورد يوريلمق kourd yavroulamak.

Louvetier, *m.* قورد آوي kourd ave.

Loyal, le, *a.* صحيح sahih, طوغري doghrou, صادق sadek, طوغري يوركلو doghrou yurékli.

Loyauté, *f.* صداقت sadakat, طوغريلق doghroulouk.

Loyer, *m.* او كراسى év kirase, كرا kira.

Lubie, *f. fa.* ديوانهجه فكر divanédjé fikr.

Lubricité, *f.* نفسانيلك néfsanilik, شهوت chéhvét.

Lubrifier, *v. a. T.* قايپاق ايتمك kaypak étmék.

Lubrique, *a.* نفسانى néfsani, شهوتلو chéhvétli; ادبسز édébsiz.

Lucarne, *f.* طوان پنجرهسي tavan péndjérési.

Lucide, *a.* ايدنلق aydenlek, اشق echek; اچق atjek.

Lucidité, *f.* ايدنلق aydenlek, اشق echek, روشنلك ruchénlik.

Lucratif, ive, *a.* فايدهلو faydale.

Lucre, *m.* كار kiar, قزانج kazandj, فايده fayda.

Luette, *f.* كچوك دل kutjuk dil.

Lueur, *f.* از اشق az echek.

Lugubre, *a.* ياسلو yasle.

Lui, *pr.* او o, اول ol; اكا ona; انى ani (onou).

* **Luire**, *v. n.* از اشق ويرمك az echek vérmék, پارلامق parlamak.

Luisant, te, *a.* اشق ويرن echek vérén; پارليان parlayan; — *m. f.* جلا djila.

Lumière, *f.* ايدن ayden, ايدنلق aydenlek, نور nour; * اذعان izan; *T.* فليا دلكي falya déliyi.

Lumignon, *m.* موم فتيلى mom fitili.

Lumineux, euse, *a.* نورلندريجى nourlanderedje; نورلو nourlu.

Lunaire, *a.* ايه متعلّق aya mutaallik.

Lunaison, *f.* اى دكشلمهسي ay déyichilmési.

Lunatique, *a.* اي باشيسي طوتان ay bachese toutan.

Lundi, *m.* بزار ايرتهسى pazar értési.

Lune, *f.* اي ay, ماه mah, شهر chuhr.

Lunette, *f.* كوزلك guéuzluk; — d'approche, دوربين durbin.

Lunettier, *m.* ière, *f.* كوزلكجي guéuzlukdju.

Lupin, *m.* اجي بقله adje bakla.

Lustre, *m.* جلا djila, پرداه pérdah; زينت ziynét; آويزه avizé.

Luth, *m.* لاوته lavouta.

Lutin, *m.* پرو péri, ديو dév, اجنّي édjinni.

Lutiner, *v. a. fa.* اريت ويرمك ايتمك éziyét vérmék, étmék; — *v. n.* كورلدهمك guuruldémék.

Lutte, *f.* پهلوانلق péhlivanlek, كولش guuléch.
Lutter, *v. n.* كولشمك guuléchmék.
Lutteur, *m.* پهلوان péhlivan.
Luxe, *m.* * سلطنت saltanat, عنوان unvan (ulvan).
Luxer, *v. a.* چقرمق (kémik yérindén) tjekarmak.
Luxure, *f. T.* نفسانيلك néfsanilik, شهوت chéhvét.
Luxurieux, euse, *a.* نفسانى néfsani; كولخانى kulqhani.
Luzerne, *f.* بر نوع يونجه bir névĭ yondja.
Lycée, *m.* مدرسه médrésé.
Lymphe, *f. T.* صو sou, قانلو صو kanle sou.
Lynx, *m.* وشق vachak.
Lyre, *f.* بر نوع چالغى bir névĭ tjalghe.

M

Ma, *pr.* بنم bénim, بنمكي bénimki.
Macaroni, *m.* مقرنه makarna.
Macérer, *v. a. T.* تن ضعيفلتمق (allah jolouna) tén zayeflatmak; اصلاتمق eslatmak.
Mâchefer, *m.* دمر طوالى démir tevale.
Mâchelière, *a. f.* dent —, آزو ديش aze dich.
Mâcher, *v. a.* چينمك tjéynémék.
Mâcheur, *m.* euse, *f.* چينييجي tjéynéyidji; *fa.* چوق ييجى tjok yéyidji.
Machinal, le, *a.* آلات كبى aléat guibi.
Machinateur, *m.* فت ويرن fit vérén.
Machine, *f.* آلات alat, اوادانلق avadanlek, چرق tjark, فن fénn (fénd), معرفت marifét.
Machiner, *v. a.* حيله فنا شي قورمق hilé, féna chéy kourmak.
Machoire, *m.* چكه كموكي tjéné kémiyi.
Mâchonner, *v. a.* كوج چينمك guudj tjéynémék.
Macis, *m.* بسباسه bésbasé.
Mâcle, *f.* كول كستانه‌سي guéul késtanési.
Maçon, *m.* ديوارجى divardje (douvardje); فرماسون férmason.
Maçonner, *v. a.* ديوار چكمك douvar tjékmék.
Maçonnerie, *f.* ديوارجيلك douvardjelek; فرماسونلق férmasonlouk.
Macque, *f.* كتان طوقمغى kétén tokmaghe.
Maculature, *f.* لكه‌لو شى صرمه ايچون كاغد lékéli, chéy sarma itjin kiahad.

Maculer, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Madame, *f.* قادين kaden, خاتون qhatoun.

Mademoiselle, *f.* كنج قز guéndj kez, طوطى doudou.

Madré, ée, *a.* بنك بنك bénék bénék, الاجه aladja; **fa.* حيله كار hilékiar; * ولدزنا vélédizna.

Madrure, *f.* بنك بنككلك bénék bénéklik.

Mafflé, ée, *a. fa.* ابلاق يوزلو ablak yuzlu.

Magasin, *m.* مخزن mahzén (maghaza), انبار ambar; بازركان دكانى bazirguian tukyane.

Mage, *m.* منجم munédjdjim.

Magicien, *m.* — nne, *f.* بوكيجي buyudju, سحرباز séhirbaz, جادي djade, كوز بايجي guéuz bayedje.

Magie, *f.* كوز بايجيلق guéuz bayedjelek, بوكيجيلك buyudjuluk, سحر séhir, بوكي buyu.

Magister, *m.* كويده مكتب خواجه‌سى kéuydé méktéb qhodjase.

Magistrat, *m.* ضابطان zabitan; منصوبلو كمسه mansoublou kimsé.

Magistrature, *f.* ضابطان قوناغى zabitan konaghe; يرلو شريعتى yérli chériate.

Magnanime, *a.* بيوك يوركلو كوكللو béuyuk yurékli, guéunullu.

Magnanimité, *f.* بيوك يوركلولك béuyuk yuréklilik.

Magnat, *m.* اعيان ayan (bir yérin).

Magnésie, *f.* كوهرچله قيماغى guuvértjilé kaymaghe.

Magnétique, *a.* مقناطيسي meknatesi.

Magnétisme, *f.* مقناطيس قوتى meknates kouvéti.

Magnificence, *f.* سلطنت saltanat, اولولق ouloulouk, يوجه‌لك yudjélik.

Magnifique, *a.* سلطنتلو saltanatle, اولو oulu, يوجه yudjé.

Magot, *m.* بيوك ميمون béuyuk maymoun; فنا اشلنمش صورت féna ichlénmich sourét; **fa.* دفنه défné (mal).

Mahométan, *m.* — ne, *f.* اسلام islam, مسلمان musliman (musurman).

Mahométanisme, *m.* دين اسلام dinĭ islam.

Mai, *m.* مايس mayis.

Maigre, *a. m.* زبون zaboun, ضعيف zayef; پرهيز مانجه‌سى pérhiz (péhriz) mandjase.

Maigrelet, **Maigret**, ette, *a.* براز ضعيف bir az zayef.

Maigrement, *ad.* **fa.* ناكسلكله na (né) késliyilé.

Maigreur, *f.* ضعيفلق zayeflek زبونلق zabounlouk.

Maigrir, *v. n.* ضعيفلنمق zayeflan-mak.
Maille, *f.* كوز guéuz, حلقه hal-ka; كوزده لكه guéuzdé léké; منغر mangher.
Maillé, ée, *p. et a.* fer —, دمر پنجره پرمقلغی démir péndjéré parmakleghe.
Maillet, *m.* طوقمق tokmak.
Mailloche, *f.* بيوك طوقمق béuyuk tokmak.
Maillot, *m.* قونداق koundak.
Main, *f.* ال él, يد yéd; ال يازوسی él yazese; الك ال ilk él; دسته كاغد tésté kiaghed; faire — basse, قرمق kermak.
Main-forte, *f. T.* شريعت ادملري chériat adamlare.
Maint, te, *a.* بعض baze, چوق tjok, اكثری ékséri.
Maintenant, *ad.* شمدي chimdi, ايمدي imdi.
* Maintenir, *v. a.* طوتمق toutmak, صقلمق saklamak; تحقيقلمك tah-kiklémék.
Maintien, *m.* صقلمه saklama, تحقيقلمه tahkiklémé; ال طوتمه él toutma; كوسترش guéstérich.
Mais, *c.* امّا émma, amma, لكن lakin.
Maïs, *m.* مصر بغدايی meser bough-daye.
Maison, *f.* او év, خانه qhané.
Maisonnée, *f.* اهل عيال éhlĭ ayal.
Maisonnette, *f.* اوجك évdjik.
Maître, *m.* اغا agha; استا ousta; خواجه qhodja; — *s. pl.* اتلو عسكري atle askéri.
Maîtresse, *f.* قادين kaden, خاتون qhatoun; استا قريسي ousta ka-rese; سوكلو sévguulu.
Maîtrise, *f.* استالق oustalek.
Maîtriser, *v. a.* بيورمك bouyour-mak, امر ايتمك émr étmék.
Majesté, *f.* هيبت héybét, شوكت chévkét.
Majesteux, euse, *a.* شوكتلو chév-kétli, هيبتلو héybétli.
Majeur, re, *a.* بالغ baligh, بلوغيته يتشمش buloughiyété yétich-mich; بيوجك béuyudjék; مهمّ muhimm.
Majorité, *f.* بلوغت buloughét.
Majuscule, *f. a.* lettre —, بيوك يازي béuyuk yaze.
Mal, *m.* فنالق fénalek, كملك kém-lik, كوتيلك kéutuluk; اغري aghre; آجی adje; ضرر zarar, زيان ziyan; خستهلك qhastalek.
Mal, *ad.* فنا féna, كوتی kéuti, كم kém, يرامز yaramaz.
Malade, *a. m. f.* خسته qhasta; tomber —, خسته اولمق qhasta olmak.
Maladie, *f.* خستهلك qhastalek, علّت illét.
Maladif, ive, *a.* خستهجه qhasta-dja.
Mal-adresse, *f.* استعدادسزلق isti-dadsezlek.

Mal-adroit, te, استعدادسز isti-dadsez.

Mal-aise, m. محنت mihnét, مشقّت méchakat, كوجلك guudjluk.

Mal-aisé, ée, a. كوج guudj, زور zor, مشقّتلو méchakatle.

Malandres, f. pl. T. بجلغان bedjel-ghan.

Mal-à-propos, ad. وقتسز زماننده vaketsez zémanda.

Malart, m. اركك قاز يبانى érkék kaz yabani.

Mal-avisé, ée, a. فراستسز fira-sétsiz.

Mal-content, te, a. خوشنود اولميان qhochnoud olmayan.

Mâle, m. a. اركك érkék.

Malebête, f. فنا شرّت كمسه féna, chirrét kimsé.

Malédiction, f. لعنت léanét (na-lét), بد دعا béd doua, السنج iléndj.

Male-faim, Mal-faim, f. fa. جوع الكلب djou ulkélb (djihani kélp).

Maléfice, f. زهرلمه zéhirlémé; بوكى ايتمه buyu étmé.

Maléficié, ée, a. fa. بوكولنمش bu-yulénmich, بغلو bagle; پك خسته pék qhasta.

Mal-empoint, ad. fa. فنا féna, فنا حالده féna haldé.

Mal-entendu, m. يكلش اكلامه yanlech anlama.

Males-semaines, f. pl. fa. حيض hayez.

Mal-être, m. كيفى يرنده اولمه kéyfi yérindé olmama.

Mal-façon, f. فنا يابو féna ya-pou; * حيله hilé.

*Mal-faire, v. n. فنالق ايتمك fé-nalek étmék.

Mal-faisance, f. الچقلق altjaklek.

Mal-faisant, te, a. الچق altjak, يرامز yaramaz, فنالق ايدن fé-nalek édén.

Mal-fait, te, a. فنا يابلمش féna yapelmech, بچمسز bitjimsiz.

Mal-faiteur, m. فنالق ايدجى fé-nalek édidji.

Mal-gracieux, euse, a. fa. خويرات qhoyrat (qhoryad), قبا kaba.

Malgré, prp. استميرك istéméyérék; بو جمله ايله bou djumlé ilé.

Mal-habile, a. آلمسز alemsez.

Mal-habilité, f. آلمسزلق alem-sezlek.

Malheur, m. بختسزلق baqhtsez-lek, اوغرسزلق oughoursouz-louk, مصيبت mousibét.

Malheureux, euse, a. بختسز baqht-sez; فنا féna.

Mal-honnête, a. ياقشقسز yake-cheksez, خويرات qhoyrat; عرضسز erzsez, عرسز ersez.

Mal-honnêteté, f. ياقشقسزلق ya-kecheksezlek, خويراتلق qhoy-ratlek; عرسزلق ersezlek, فنالق fénalek.

Malice, f. الچقلق altjaklek, حيله

كارلق hilé kiarlek; كولخانيلك kulqhanilik.

Malicieux, euse, a. الجق altjak, حيله كار hilékiar; كولخانى kulqhani.

Malignement, ad. كملكله kémliklé.

Malignité, f. فنا فكر قصد يورك féna fikr, kasd, yurék, شرتلك chirrétlik.

Malin, igne, a. فنا فكرلو قصدلو féna fikirli, kasdle, خبيث qhabis.

Malingre, a. fa. ضعيف zayef, يورغن yorghoun.

Mal-intentionné, ée, a. فنا فكرلو féna fikirli.

Malitorne, a. et m. fa. بد béd, قبا kaba, احمق ahmak.

Mallard, m. بلكو طاشي biléyi tache.

Malle, f. خورج qhourdj, جامه‌دان djamédan, صاندق sandek.

Mal-mener, v. a. اذيت جفا ايتمك éziyét, djéfa étmék.

Malotru, m. ue, f. اجناجق مسكين كمسه adjenadjak, miskin kimsé.

Mal-plaisant, te, a. باش اغريديجي bach aghrededje.

Mal-propre, a. تميز اولميان témiz olmayan, مردار mourdar.

Mal-propreté, f. مردارلق mourdarlek.

Mal-sain, ne, a. نا خوش na qhoch, خسته مزاج qhasté mizadj.

Mal-séant, te, a. ياقشقسز yakecheksez.

Malt, m. پيوا ايچون اويونمش بغداي piva itjin uyunmuch boughday.

Maltraiter, v. a. جفا ايتمك djéfa étmék, انجتمك indjitmék; نا حق يولسز ايش ايتمك na hak, yolsouz ich étmék, سرت قوللانمق sért koullanmak.

Malveillance, f. بري ايچون فنا دوشنمه biri itjin féna duchunmé; غرض gharaz (guaréz).

Malveillant, te, a. et m. f. فنا فكرلو féna fikirli, غرضلو gharazle.

Malverser, v. n. خدمتنده حيله ايتمك qhezmétindé hilé étmék.

Malvoulu, ue, a. استنميجك isténméyédjék, ناخوش naqhoch.

Maman, f. ماما mama, انا ana.

Mamelle, f. مه mémé.

Mamelon, m. مه باشي mémé bache; سكل siyil.

Mamelu, ue, a. بيوك مه‌لو béuyuk méméli.

Manant, m. بر كويك قصبه‌نك يرلوسي bir kéuyun, kasabanen yérlisi.

Mancelle, f. حامط زنجيري hamet zéndjiri.

Manche, f. قول kol (ésbaben); T. كمي خورتي guémi qhortoumou; انكلترا و فرانجه مابيننده اولان بوغاز inguiltérra vé frantja mabéynindé olan boghaz.

Manche, *m.* صاپ sap, قلب koulp; صبان اغاجي saban aghadje.

Mancherons, *m. pl.* صبان اغاجي saban aghadje.

Manchon, *m.* ايكى اله بردن كچوردكلري كورك iki élé birdén guétjirdikléri kurk.

Manchot, te, *a.* بر اللو قوللو bir élli, kollou.

Mandat, *m.* وكالت كاغدي vékialét kiaghede; حواله كاغدي hévalé kiaghede.

Mander, *v. a.* بلدرمك bildirmék, خبر ويرمك qhabér vérmék, افاده ايتمك ifadé étmék; چغرمق tjaghermak.

Mandore, *f.* ماندولا mandola (bir tjalghe).

Mandragore, *f.* قان قورودان kan kouroudan.

Manège, *m.* جانبازلق اوكرنمه djambazlek éuyrénmé; جانبازخانه djambazqhané; * فن fénn (fénd); كديش guidich.

Mangeable, *a.* ينور yénir.

Mangeaille, *f.* يم yém.

Mangeant, te, *a.* ين yéyén.

Mangeoire, *f.* يم تكنه سى yém téknési, يملك yémlik, موصلق mouslouk.

Manger, *v. a.* يمك yémék; مانجه يمك mandja yémék; چوروتمك tjurutmék; —, *m.* مانجه mandja, يمك yémék, ييجك yéyédjék.

Mangerie, *f.* يمه yémé, ييجيلك yéyidjilik.

Mangeur, *m.* euse, *f.* ييجي yéyidji.

Mangeure, *f.* يمك yémik.

Maniable, *a.* الشق alechek, يواش yavach.

Maniaque, *a.* ديوانه divané, دلى déli.

Manicles, *f. pl.* كلپچه kéléptjé.

Manie, *f.* مجنونلق médjnounlouk, جنونلق djounounlouk, قودوزلق koudouzlouk.

Maniement, *m.* طوقنمه dokanma; اويناقلري اويناتمه oynaklare oynatma; * قلاوزلق kelavouzlouk.

Manier, *v. a.* طوقنمق dokanmak, دكمك déymék; ال طوتمق él toutmak; * قلاوزلق ايتمك kelavouzlouk étmék.

Manière, *f.* طرز tarz, شكل chékl, منوال minval, يول yol, طور tavr.

Manieré, ée, *a.* اويدرمه ouydourma, *a.*

Manifeste, *a.* آشكاره achkiaré, بللو bélli, بيان béyan.

Manifeste, *m.* بياننامه béyannamé.

Manifester, *v. a.* آشكاره بيان عيان ايتمك achikiaré, béyan, ayan étmék, طويرمق douyourmak.

Manigance, *f. fa.* فن fénn (fénd), اويون oyoun.

Maniveau, *m.* سله sélé.

Manivelle, *f.* اكري صاپ éyri sap.

Manne, *f.* قدرت حلواسي koudrét hélvase; صفره سلەسي soufra sélési.

Mannequin, *m.* بازار چارشو سپدي bazar, tjarche sépédi; زنبيل zémbil.

Manoeuvre, *m.* ارغاد erghad, كوندلكجى guundélikdji, رنجبر réndjbér.

Manoeuvre, *f. T.* كمى خلاطلري و ايپلري guémi qhaladlare vé ipléri; كمي قوللنمه guémi koullanma; ال اورمه (hékim hastaya) él vourma; تعليم téalim.

Manoeuvrer, *v. n. et a. T.* كمي قوللانمق guémiyi koullanmak.

Manoir, *m. T.* مكان mékian.

Manouvrier, *m.* رنجبر réndjbér.

Manque, *m.* اكسكلك éksiklik, نقصان noksan.

Manquer, *v. n.* اكسك اولمق éksik olmak, اكسكلو قصور نقصان اولمق éksikli, kousour, noksan olmak, اكسلمك éksilmék; آتش المق (silah) atéch almamak; قاپمق kaypmak; de qc. يوقلغني چكمك yokloughounou tjékmék; à qc. بر شيئي اكسك ايتمك bir chéyini éksik étmék; *v. a.* بولممق boulmamak; وقتي كچورمك vakte guétjirmék.

Mante, *f.* ياس اثوابى yas ésbabe; بيوك يورغان béuyuk yorghan.

Manteau, *m.* محلوطه mahlouté.

Mantelet, *m.* محلوطهجك mahloutédjik; پردەلك مشين pérdélik méchin.

Mantonnet, *m.* ديوار چنكلى douvar tjénguéli.

Manture, *f. T.* طلغەلر بر برينه چاتمه dalghalar bir biriné tjatma.

Manuel, elle, *a.* ال ايله él ilé, ال él ...

Manuel, *m.* كتابجق kitabdjek.

Manufacture, *f.* كارخانه kiarqhané.

Manufacturer, *v. a.* اشلمك ichlémék, اش اشلمك ich ichlémék.

Manufacturier, *m.* كارخانەجي kiarqhanédji.

Manuscrit, te, *a. m.* ال يازوسى él yazese, يازلمش yazelmech, يازمه yazma.

Mappemonde, *f.* دنيا خاريطەسي dunya qhartase.

Maquereau, *m.* اسقومري eskoumrou.

Maquereau, *m.* relle, *f.* پزونك pézévénk.

Maquerellage, *m.* پزونكلك pézévénklik.

Maquignon, *m.* ات جانبازي at djambaze; **fa.* ميانجي miyandje, پزونك pézévénk.

Maquignonnage, *m.* جانبازلق djambazlek; **fa.* پزونكلك pézévénklik.

Maquignonner, *v. a.* **fa.* ميانجيلق ايتمك miyandjelek étmék.

Marais, *m.* بتاق batak, بالچـق baltjek.

Marasme, *m.* ورم vérém.

Marâtre, *f.* فنا اوكه انا féna éuyé ana.

Maraud, *m.* چاپقن tjapken, كولخانى kulqhani.

Maraude, *f.* فنا قري féna kare.

Marauder, *v. a.* چتديه وارمق tjétéyé varmak.

Maraudeur, *m.* چتهجي tjétédji.

Marbre, *m.* مرمر mérmér.

Marbrer, *v. a.* مرمره بكزتمك mérméré bénzétmék, ابـــرولـــق ébroulamak.

Marbrier, *m.* مرمرجى mérmérdji.

Marbrière, *f.* مرمر اوجاغى mérmér odjaghe.

Marbrure, *f.* ابرو ايش ébrou ich.

Marc, *m.* مرقا marka, يارم لودره yarem lodra; جبره djibré; تلوه télvé (kahvénin).

Marcassin, *m.* بر قاچ ايلق طوكز يوريسي bir katj aylek domouz yavrousou.

Marcassite, *f.* مـــارقشيتا marka-chisa (markachita) (tach).

Marchand, *m.* بازركان bazirguian, تجار tudjdjar (*pl.* de تاجر tadjir); مشتري muchtéri.

Marchande, *f.* بازركان قريسى bazirguian karese; اليش ويرشجى alech véridji kare, الشق قري alechek.

Marchand, **de**, *a.* الـــش ويرشـه متـعلـق alech vériché mutaalik.

Marchander, *v. a. et n.* بازار اتمك bazar étmék, بازارلشمق bazarlachmak; **fa.* چوق دوشنمك tjok duchunmék; — *q.* بـــرينى اجيق صاقنمق birini adjemak, sakenmak.

Marchandise, *f.* مال mal, متاع mataa (matah); الـــش ويـرش alech vérich.

Marche, *f.* يـــوريـش yuruyuch, حركت harékét, كيدش guidich; بر نوع هوا مقام bir névĭ hava, makam; اياق ayak, بصمق basamak.

Marché, *m.* بازار bazar, pazar, چارشو tjarche; بازارلشه bazarlachma, بازارلق bazarlek.

Marchepied, *m.* بصمق basamak.

Marcher, *v. n.* كتمك guitmék; يوريمك yurumék; — sur qc. بر شيه بصمق bir chéyé basmak; *m.* كيدش guidich, كتمه guitmé.

Marcheur, *m.* euse, *f.* يايان يورين yayan yuruyén.

Marcotte, *f.* طالدرمه dalderma.

Marcotter, *v. a.* طـــالدرمه اتمك dalderma étmék.

Mardelle, *v.* Margelle.

Mardi, *m.* صالى sali.

Mare, *f.* بتاق batak, كول guéul, اركندي irkindi; باغچي قزمهسي baghdje kazmase.

Marécage, *m.* جمجمه djimdjimé, *s.* بتاق batak, *s.*

Marécageux, euse, *a.* جمجمه djimdjimé, بتاق batak, *a.*

Maréchal, *m.* نعلبند nalband; چاوش باشي tjavouch bache.

Marée, *f.* دكزك آرتوب اكسلمهسي dénizin artep éksilmési, جذرو مدّ djézrou médd; طوزلو دكز بالغى touzlou déniz baleghe.

Marfil, Morfil, *m.* خام فيل ديشي qham fil dichi.

Marge, *f.* كنار kénar.

Margelle, *f.* قويو بلزكي kouyou biléziyi.

Marginal, le, *a.* حاشيه hachiyé.

Margouillis, *m.* چوپلك tjéupluk, سپرونديلك supruntuluk.

Marguerite, *f. v.* Paquerette.

Marguillerie, *f.* كليسا متوليلكى kilisa (kilsé) mutévélliliyi.

Marguillier, *m.* كليسا متوليسى kilisa (kilsé) mutévéllisi.

Mari, *m.* قوجه kodja, ار ér, اركك érkék, اهل éhl.

Mariable, *a.* كلنلك guélinlik, بالغه baleghé, يتشمش yétichmich (kez).

Mariage, *m.* اولنمه évlénmé, نكاح nikiah; اولولك évlilik; دوكن duyun; جهاز djéhaz (djéhéz).

Marié, *m.* كويكو guéuyéguu (guuvéyi); nouveau —, يكي كويكو yéni guuvéyi.

Mariée, *f.* كلين guélin; nouvelle —, يكى كلين yéni guélin.

Marier, *v. a.* نكاح ايتمك nikiah étmék; استفانوس ايتمك istifanos étmék; اولندرمك évléndirmék; * برلشترمك birléchtirmék, اويدرمق ouydourmak; se —, *v. r.* اولنمك évlénmék.

Marin, *m.* كميجى guémidji, قايقجي kayekdje, طايفه tayfa.

Marin, ne, *a.* دكزه متعلق dénizé mutaallik, بحري bahri.

Marine, *f.* كميجيلك guémidjilik; دكز دريا قوتى déniz, dérya kouvéti; يالى yale, دكز ياليسي déniz yalese; دكز دادي قوقوسى déniz dade, kokousou.

Mariner, *v. a.* بالق طاوهسنى سركه ابله صلاموره قومق balek tavasene sirké ilé salamoura komak.

Marinier, *m.* كميجي guémidji, قايقجى kayekdje, قپودان kapoudan.

Marionette, *f.* قوقله koukla.

Maritime, *a.* دكزه متعلق dénizé mutaallik; دكزه يقين dénizé yaken.

Marjolaine, *f.* ككلك اوتى kéklik otou.

Marjolet, *f.* عاشق achek.

Marmaille, *f. fa.* بر الاي كچوك چوجق bir alay kutjuk tjodjouk.

Marmite, *f.* تنجره téndjéré; تاوه tava.

Marmiteux, euse, *a. fa.* فقير fakir.

Marmiton, *m.* اشجي چوجغی achdje tjodjoughou.

Marmot, *m.* بر نوع میمون bir névĭ maymoun.

Marmotter, *v. a. et n.* مرلدانمق mereldanmak.

Marmouset, *m. fa.* کچوك مسخره صورت kutjuk, masqhara sourét.

Marne, *f.* کرنك guérénk.

Marner, *v. a.* تارلایه کرنك دوکمك tarlaya guérénk déukmék.

Marotte, *f.* دلو دکنکی déli déyénéyi; **fa.* دیوانه‌لك divanélik.

Maroufle, *m. fa.* اوغز oughouz, خوریاد qhoryad.

Marque, *m.* نشان nechan; طمغه damgua; یاره یری yara yéri; اثبات esbat; ایز iz.

Marquer, *v. a.* نشان ایتمك قومق nechan étmék, komak; طمغه بصمق damgua basmak, طمغه‌لمق damgualamak; بلدرمك bildirmék, خبر ویرمك qhabér vérmék; اثبات ایتمك esbat étmék; —, *v. r.* کورنمك guéurunmék; میدانه کلمك méydana guélmék.

Marqueter, *v. a.* بنکلمك bénéklémék.

Marqueur, *m.* طمغه‌جی damguadje; بلیارد صایجی bilyard sayedje.

Marraine, *f.* صاغدج انا saghdedj ana.

Marron, *m.* اري کستانه iri késtané; *T.* کزلو باصلان کتاب guizli baselan kitab.

Marroquin, *m.* سختیان saqhtiyan.

Marroquiner, *v. a.* سختیان طرزی اشلمك saqhtiyan tarze ichlémék.

Marrube, *f.* فراسیون férasiyon.

Mars, *m.* مارد mard (ay); جنك پتو djénk poutou.

Marsouin, *m.* افاق یونس بالغی oufak yonous baleghe.

Marteau, *m.* چکیج tjékidj, قپو طوقغی شکشاغی kapou tokmaghe, chenchaghe.

Marteler, *v. a. et n.* چکیجلمك tjékidjlémék.

Martial, le, *a.* جنکجی djénkdji; *T.* دمرلو démirli.

Martinet, *m.* بر نوع قرلنغج bir névĭ kerlanghedj; بیوك چکیج béuyuk tjékidj; ال شمعدانی él chamdane; مکتب قمچیسی méktéb kamtjese.

Martre, *m.* زردوا zérdéva.

Martyr, *m.* — re, *f.* شهید chéhid.

Martyre, *m.* شهید اولی chéhid éulumu; شهیدلك chéhidlik.

Martyriser, *v. a.* شهید ایتمك chéhid étmék.

Masculin, ne, *a.* ارکك érkék, *a.* مذکر muzékkér.

Masculinité, *f.* اركگلك érkéklik.

Masque, *m.* يوزلك yuzluk, صورت sourat.

Masquer, *v. a.* تبديل ايتمك tébdil étmék.

Massacre, *m.* قرمه kerma, قلجدن گچورمه keledjdan guétjirmé, قتل katl; *چولپا tjolpa.

Massacrer, *v. a.* قرمق kermak, قلجدن گچورمك keledjdan guétjirmék, قتل ايتمك katl étmék, اولدرمك éuldurmék; *بوزمق bozmak.

Masse, *f.* يغين yeghen; چوقلق tjoklouk; كولچه kultjé; دكنك déyénék; بوزدغان bozdoghan; معدن madén.

Masse-pain, تفشيره téfchiré (chékérlémé).

Massicot, *m.* سرّ serr (tjéumlékdjinin).

Massif, ive, *a.* قوي kavi, سرد sérd, بتوي butévi; *قبا kaba, چالپا tjolpa.

Massue, *f.* طوپز topouz, بوزدغان bozdoghan.

Mastic, *m.* ساقز sakez, مصطكي ساقز méstéki sakez.

Mastiquer, *v. a.* ساقزله ياپشترمق sakez ilé yapechtermak.

Masure, *f.* يقيق ديوار yekek douvar.

Mat, Matte, *a.* طونق dounouk, پرداهسز pérdahsez.

Mat, *m. T.* مات mat (satrandjda).

Mât, *m.* سرن sérén, سرن دركي sérén diréyi.

Matamore, *m. fa.* بيوك سويلين béuyuk séuyléyén.

Matasse, *f.* خام ايپك qham ipék.

Matassiner, *v. n.* ال چاپقلغی ايتمك él tjapouklougbou étmék.

Matelas, *m.* مقعد makad, شلته chilté; مندر mindér.

Matellasser, *v. a.* مندرلك mindérlémék.

Matelot, *m.* كمى طايفه‌سي guémi tayfase, طايفه tayfa; امداد كميسي imdad guémisi.

Matelotage, *m.* طايفه علوفه‌سى tayfa ulufési.

Mater, *v. a. T.* مات ايتمك mat étmék (satrandjda); غضب ايتمك ghazéb étmék; مظلوملتمق mazlemlatmak.

Mâter, *v. a.* سرن گچورمك sérén guétjirmék.

Matérieux, *m. pl.* كراسته kérasté (kéréstė), اجزا édjza.

Matériel, elle, *a.* جوهري djévhéri; اغر agher, قبا kaba.

Maternel, elle, *a.* انايه متعلّق anaya mutaallik.

Maternité, *f.* انالق analek.

Mathématicien, *m.* مهندس muhéndis.

Mathématique, *a.* مهندسه متعلّق muhéndisé mutaallik; — *f.* علم هندسه ilmĭ héndésé.

Matière, *f.* كراسته kérasté (kérés-

té); مادّه maddé; سبب sébéb; اریك irin; en — de, *ad.* خصوصده qhousousda, مصلحتده maslahatda.

Mâtin, *m.* کوپك (béuyuk) kéupék.

Matin, *m.* صباح sabah, یارین yaren; — *ad.* صباح sabah, ارکن érkén.

Matinal, le, *ad.* ایر ارکن قالقان ér, érkén kalkan.

Mâtineau, *m.* کچوك او کوپکی kutjuk év kéupéyi.

Matinée, *f.* صباح وقتی sabah vakte; صباح sabah; قوشلق kouchlouk.

Matineux, euse, *a.* ارکن قالقان érkén kalkan.

Matir, *v. a.* طونق ایش اشلمك dounouk ich ichlémék.

Matois, se, *a. fa. et m.* حیله کار hilékiar, قرناس kournas.

Matou, *m.* ارکك کدی érkék kédi.

Matras, *m. T.* امبیك émbik.

Matricaire, *f.* ورادیقا véradika (ot).

Matrice, *f. T.* انه رحمی ana rahmi; دیشی حرف چقمه‌سی dichi harf tjakmase; عیار ayar; کوك kéuk (madénlérin); چقمه tjakma; église —, باش کلیسا bach kilsé; couleur —, باش رنك bach rénk.

Matricule, *f.* اسامه دفتري ésamé téftéri.

Matrimonial, le, اولنمکه متعلق évlénméyé mutaallik.

Matrone, *f.* ابه ébé.

Maturatif, ive, *a.* یتشتریجی yétichtiridji.

Mâture, *f. T.* بر کمینك سرنلری bir guéminin sérénléri.

Maturité, *f.* * avec —, دقتله dekkétlé.

* **Maudire**, *v. a.* ایلنمك ilénmék, بددعا ایتمك béddoua étmék, لعنت اوقومق lanét (nalét) okoumak.

Maudisson, *m. fa.* ایلنج iléndj.

Maudit, te, *p. et a.* لعنتلو léanétli, ملعون méloun, لعین la-ïn.

Mausolée, *m.* کوزل تربه guuzél turbé.

Maussade, *a.* چرکین tjirkin; کیرلو kirli, مکروه mékrouh; چولپا tjolpa.

Maussaderie, *f.* چرکینلك tjirkinlik; چولپالق tjolpalek.

Mauvais, se, *a.* فنا féna, کم kém; ضررلو zararle.

Mauve, *f.* ابم کوجی ébém guéumédji.

Maxillaire, *a.* چکه‌یه متعلق tjénéyé mutaallik.

Maxime, *f.* دلیل délil, طریقت tarikat.

Mazette, *f.* اویوز و زبون بیکر ouyouz vé zaboun béyguir; **fa.* فنا اویونجی féna oyoundjou.

Me, *pr.* بکا bana, بنی béni.

Mécanicien, *m.* — الات یاپیجی

aléat yapedje, هزار فن hézar fénn (fénd).

Mécanique, *f.* آلات یاپمه alat yapma ; هزار فنلك hézar fénnlik.

Méchanceté, *f.* فنالق fénalek, الچقلق altjaklek ; استممه istémémé ; خوراته qhorata.

Méchant, te, *a.* فنا féna, یرامز yaramaz ; خیرسز qhayersez ; ادبسز édébsiz.

Mèche, *f.* فتيل fitil ; قاو kav.

se Mécompter, *v. r.* یکلش حساب ایتمك yanlech hisab étmék.

Méconnaissable, *a.* طانمز tanenmaz.

Méconnaissance, *f.* ایلك بلمزلك éylik bilmézlik.

Méconnaissant, te, *a.* ایلك بلمز éylik bilméz.

*Méconnaître, *v. a.* طانیمق tanemamak, اونوتمق ounoutmak.

Mécontent, te, *a.* خوشنود اولمیان qhochnoud olmayan.

Mécontenter, *v. a.* خوشنودلغی کیدرمك qhochnoudloughou guidérmék.

Mécréant, *m.* ایمانسز imansez.

Médaille, *f.* یادکار سکه yadiguiar sikké, منغر mangher.

Mèdecin, *m.* حکیم hékim.

Mèdecine, *f.* حکیملك hékimlik ; علاج iladj.

Médeciner, *v. a. fa.* علاج ویرمك iladj vérmék.

Médiat, te, *a.* ارایه کرمش araya guirmich.

Médiateur, *m.* — trice, *f.* میانجی miyandje, ارایه کریجی araya guiridji.

Médiation, *f.* میانجیلق miyandjelek, ارایه کرمه araya guirmé.

Médicament, *m.* علاج iladj, معالجه moualidjé.

Médicamenter, *v. a.* علاج ویرمك iladj vérmék ; se —, *v. r.* علاج الق iladj almak.

Médicamenteux, euse, *a.* شفالو chifale, ایو ایدیجی éyi édidji.

Médicinal, le, *a.* شفالو chifale.

Médiocre, *a.* اورتا orta.

Médiocrité, *f.* اورتالق ortalek ; انصاف insaf.

*Médire, *v. n.* (de q.), ذم ایتمك zémm étmék, غیبت ایتمك ghaybét étmék.

Médisance, *f.* غیبت ghaybét.

Médisant, te, *a.* غیبت ذم ایدیجی ghaybét, zémm édidji.

Méditatif, ive, *a.* فکر ایدن fikr édén, دوشنن duchunén.

Méditation, *f.* تفکر téfékkur, دوشنمه duchunmé.

Méditer, *v. a. et n.* دوشنمك duchunmék, تفکر فکر ایتمك téfékkur, fikr étmék, فکره وارمق fikiré varmak.

Méditerranée, *a. f.* mer —, اق دکز ak déniz.

Médium, *m. fa.* اورتا يول orta yol; چاره tjaré.

Méfiance, *f.* اعتمادسزلق itimadsezlek, انانمه inanmama.

Méfiant, te, *a.* اعتمادسز itimadsez.

se **Méfier**, *v. r.* (de q.), اعتماد ايتمك itimad étmémék, انانمق inanmamak.

Mégarde, *f.* غافللك ghafillik.

Mégie, *f.* بياض دري دباقلغى béyaz déri tabakleghe.

Meilleur, re, *a.* ايوجه éyidjé; le, la —, الك ايوسى én éyisi.

Mélancolie, *f.* مالخوليا maliqhulya, قره سودا kara sévda; ملوللك mélillik.

Mélancolique, *a.* قره سودالو kara sévdale; قساوتلو kasafétli.

Mélange, *m.* قرشترمه karechterma; قرشق شي karechek chéy.

Mélanger, *v. a.* بر برينه قرشترمق bir biriné karechtermak.

Mélasse, *f.* شكر شيروبى chékér chirobou.

Mêlée, *f.* قوجق قوجغه كتمه koudjak koudjagha guitmé, دوكش déuyuch; قزغن نزاع kezghen niza.

Mêler, *v. n.* قرشترمق karechtermak, قاتمق katmak; شاشرمق chachermak; se —, *v. r.* قرشمق karechmak, صوقلمق sokoulmak.

Mélisse, *f.* اوغل اوتى oghoul otou, مليسه mélisa, قوان اوتى kovan otou.

Mélodie, *f.* آهنكلو سس ahénkli sés.

Melon, *m.* — sucrin, — sucré قاون kavoun; — de l'eau, قرپوز karpouz.

Melongène, *f.* بادلجان badlidjan (patlidjan).

Melote, *f.* پوستكى postéki.

Membrane, *f. T.* زار zar, پرده pérdé.

Membraneux, euse, *a.* زارلو zarle.

Membre, *m.* اعضا aaza (*pl.* de عضو ouzv); پاي pay; * بر جمعتك بر شخصى bir djémiaten bir chaqhse.

Membru, ue, *a.* اندامله éndamle, ازباندود ezbandoud.

Membrure, *f.* چرچوه tjértjivé; اودون اولچيسي odoun éultjusu.

Même, *pr.* كندو kéndou (kéndi); او كندي o kéndi, ينه او yiné o; يعنى yani; — *ad.* دخى daqhi (daha), ده dé, da; زياده ziyadé; à —, *ad.* استدوكى قدر istédiyi kadar; de —, *ad.* كذلك kézalik, دخى daqhi; de — que, نيجه كه nidjé ki.

Mémoire, *f.* خاطر qhater, ذهن zéhn, عقل akl; خاطره كتورمه qhatera guétirmé.

Mémoire, *m.* يازو ايله ويرمه yaze ilé vérmé; قايمه kayimé, دفتر téftér; تذكره tézkéré; حساب hisab.

Mémorable, *a.* ذكره اكمديه لايق zikré, anmaya layek.

Mémorial, *m.* عرض حال arzouhal; عقله كتورمجك كاغد akla guétirédjék kiaghed.

Menacer, *v. a.* قورقو ويرمك korkou vérmék, ياغنمق yaghenmak, ستم ايتمك sitém étmék.

Ménage, *m.* او كوزتمه év guéuzétmé, چكوب چويرمه tjékib tjévirmé; ادارەجيلك idarédjilik; *fa.* او وكيلخرجى év vékilqhardje.

Ménager, *v. a. et n.* اداره ايتمك idaré étmék; صاقنمق sakenmak; چكوب چويرمك tjékip tjévirmék, كوروب كوزتمك guéurup guéuzétmék; تدارك ايتمك tédarik étmék, بولمق boulmak.

Ménager, ère, *a.* ادارەلو idaréli; — *m. f.* ادارەجى idarédji.

Ménagerie, *f.* نادر حيوانات بسلنن دام nadir hayvanat béslénén dam, حيوان خانه hayvan qhané.

Mendiant, te, *a. m. et f.* دلنجي diléndji.

Mendicité, *f.* دلنجيلك diléndjilik.

Mendier, *v. a. et n.* دلنمك dilénmék.

Meneau, *m. T.* پنجرەنك اورته چرچوەسى péndjérénin orta tjértjivési.

Menée, *f.* فن fénn (fénd), حيله hilé.

Mener, *v. a.* كوترمك guéuturmék, قلاوزلق ايتمك kelavouzlouk étmék; سورمك surmék, كودمك (hayvan) guudmék; برابر المق bérabér almak; كچكدرمك guédjiktirmék.

Ménétrier, *m.* چالغيجى tjalghedje.

Meneur, *m.* euse, *f.* قلاوز kelavouz.

Menotte, *f. fa.* الجك éldjik, الجكز éldjiyéz; — s. *pl.* كليپجه kéléptjé.

Mense, *f.* ايراد irad.

Mensonge, *m.* يالان yalan, *s.* يلان سوز yalan séuz.

Mensonger, ère, *a.* يلان yalan, *a.* يلانجي yalandje.

Menstrues, *f. pl.* حيض hayez.

Mental, le, *a.* فكردن fikirdén.

Menterie, *f.* يلان سوز yalan séuz, يلان yalan, *s.*

Menteur, euse, *a. m. et f.* يلانجى yalandje; الداديجى aldadedje.

Menthe, *f.* نعنع nané; *v.* Baume.

Mention, *f.* اكمه anma, ذكر zikr.

Mentionner, *v. a.* اكمق anmak, فكره عقله كتورمك fikré, akla guétirmék.

*Mentir, *v. a.* يلان سويلمك yalan séuylémék, الداتمق aldatmak.

Menton, *m.* چكه tjéné.

Mentonnière, *f.* چكه باغى tjéné baghe.

Mentor, *m.* قلاوز kelavouz.

Menu, ue, *a.* انجه indjé; كچوك kutjuk, طار dar; از az; Menus, Menus plaisirs, *pl.* افاق دفك مصرف oufak défék masraf.

Menu, *m.* مانجه دفتري mandja téftéri.

Menú, *ad.* افاق oufak.

Menuaille, *f.* افاق پاره يغني oufak para yeghene; افاق بالقلر oufak baleklar; افاق دفك oufak défék.

Menuet, *m.* بر نوع رقص bir névĭ raks.

Menuiserie, *f.* دوغرامه doghrama; مرانغوزلق maranghozlouk.

Menuisier, *m.* دوغرامه‌جي doghramadje, مرانغوز maranghoz.

Méphite, *f.* فنا هوا (insan boghadjak) féna hava.

se Méprendre, *v. r.* ياكلمق yanelmak.

Mépris, *m.* خورلمه qhorlama.

Méprisable, *a.* خورلنجق qhorlanadjak.

Méprise, *f.* ياكلشلق yanlechlek, ياكلش yanlech, *s.* سهو séhv.

Mépriser, *v. a.* خور بقمق qhor bakmak, خورلمق qhorlamak.

Mer, *f.* دكز déniz, دريا dérya.

Mercantile, *a.* بازركانه متعلّق bazirguiana mutaallik.

Mercantille, *f.* چرچيلك tjértjilik.

Mercenaire, *m. f. et a.* حق ايله اشلين hak ilé ichléyén, كونده‌لكجي guundélikdji, ايلقجي aylekdje, يللقجي yellekdje, هفته‌لكجي haftalekdje, رنجبر réndjbér; بازار اولمش pazar olmouch.

Mercerie, *f.* خوردوات qhourdavat, چرچي مالى tjértji male.

Merci, *f.* مرحمت mérhamét; شكر chukr.

Mercier, *m.* ière, *f.* چرچي tjértji.

Mercredi, *m.* چهارشنبه tjéharchémbih (tjarchamba).

Mercure, *m.* عطارد odarid; ژيوه jeva.

Mercuriale, *f.* يبان فسلكنى yaban fésliyéni; *fa.* آزار azar.

Mercuriel, elle, *a.* ژيوه كبي jeva guibi; ژيوه‌لو jevale.

Merde, *f.* بوق bok, نجاست nédjasét.

Merdeux, euse, *a.* بوقلو boklou.

Mère, *f.* انا ana, والده validé, ننه niné; — *a.* — goutte, الك صقيلان شرا ilk sekelan chera; — laine, اعلى يپاغى يوك aléa yapaghe, yun; — perle, سدف sédéf; — langue, انا دلى ana dili.

Méridien, enne, *a.* ظهري zouhri; le temps —, اويله وقتى زمانى چاغى éuylé vakte, zamane, tjaghe.

Méridienne, *f.* اويله راحتى éuylé rahate.

Méridional, le, *a.* ظهري zouhri; جنوبى djounoubi.

Mérite, *m.* اجر édjr, لياقت liyakat.

Mériter, *v. a.* مستحق لايق اولمق mustahak, layek olmak; — *v. n.* de qc. كندويى بر شيه مستحق ايتمك kéndini bir chéyé mustahak étmék.

Méritoire, *a.* ثوابلو sévable.

Merle, *m.* قره طاوق kara tavouk.

Merluche, *f.* مزيت بالغى mézit baleghe.

Merlus, *m.* اشك بالغى échék baleghe.

Merrain, *m.* فچي تختهسي fetje taqhtase.

Merveille, *f.* كرامت kéramét, معجزت mudjizét, حكمت hékmét; à —, *ad.* پك كوزل pék guuzél, على العلى aliul ala, باشدن باش bachdan bach.

Merveilleux, euse, *a. et m.* عجايب adjaïb; كرامتلو kiramétli.

Mésallier, *v. a.* اقرانسز اولندرمك akransez évléndirmék.

Mésange, *f.* چالى قوشى tjale kouchou.

Mésarriver, *v. i.* فنا راست كلمك féna rast guélmék.

*Mésavenir, *v.* Mésarriver.

Mésestimer, *v. a.* خور طوتمق qhor toutmak.

Mésintelligence, *f.* برلك اولمه birlik olmama, اتفاقسزلق ittifaksezlek.

*Mésoffrir, *v. n.* از بها ويرمك az paha vérmék.

Mesquin, ne, *a.* ناكس nakés (nékés), خسيس qhasis, الى پك éli pék; فنا féna, الچق altjak; فقير fakir.

Mésquinerie, *f.* ناكسلك nakéslik, خسيسلك qhasislik.

Message, *m.* ايلچيلك éltjilik.

Messager, *m.* ère, *f.* ايلچي éltji, خبر كتورن qhabér guétirén.

Messagerie, *f.* ايلچيلك éltjilik; ايلچى اوى éltji évi.

Messe, *f.* قدّاس kouddas, ليتوريا litourya.

Messéance, *f.* ياقشمه yakechmama, ياقشقسزلق yakecheksezlek.

Messéant, te, *a.* ياقشقسز yakecheksez.

*Messeoir, *v. n.* ياقشمق yakechmamak.

Messie, *m.* المسيح élmésih.

Messier, *m.* قورقولق korkoulouk.

Mesurable, *a.* اولچولور éultjulur.

Mesurage, *m.* اولچمه éultjmé; اولچمه پارهسى éultjmé parase.

Mesure, *f.* اولچى éultju; اولچمه éultjmé; ترتيب tértib; *T.* اصول ousoul, وزن vézn.

Mesurer, *v. a.* اولچمك éultjmék.

Mésuser, *v. n.* (de qc.), فنا قوللانمق féna koullanmak.

Métairie, *f.* چفتلك tjiftlik.

Métal, *m.* معدن madén.

Metallurgie, *f.* معدنجیلك madéndjilik.

Métamorphose, *f.* تبدیل صورت tébdilï sourét.

Métamorphoser, *v. a.* شكلنی دكشدرمك chéklini déyichtirmék.

Métaphrase, *f.* لغت ترجمه‌سی loughét térdjumési.

Métayer, *m.* — ère, *f.* چفتلك طوتان tjiftlik toutan.

Méteil, *m.* چودار قرشق بغدای tjavdar karechek boughday.

Métel, *m.* كول كستانه‌سی guéul késtanési.

Météore, *m.* اثار علویه asarï ulviyé.

Méthode, *f.* اصول ousoul, يول yol.

Métier, *m.* صنعت sanat (zénahat), صناعت sanaat; اصناف ésnaf; دستگاه dést (téz) giah.

Métis, *m.* isse, *f.* هندی ایله فرنكدن طوغمه hindi ilé frénkdén doghma.

Mètre, *m. T.* وزن vézn; *fa.* بيت béyt.

Métrique, *a.* وزنلو véznli.

Métropole, *f.* شهرستان chéhristan; باش كليسا bach kélisa.

Metropolitain, *m.* مترپولت mitrépolit.

Mets, *m.* مانجه (kotarelmech) mandja.

Mettable, *a.* كیولر guéyilir (ésbab).

Metteur en oeuvre, *m.* میخلایجی meqhlayedje.

***Mettre**, *v. a.* قومق komak; كيمك guéymék, قوشانمق kouchanmak; se —, *v. r.* قونمق konmak; كينمك (éyi) guéyinmék; — à بشلامق bachlamak.

Meuble, *a.* قلدانور kemeldaner, كوشك guévchék; — *m.* او طاقى év takeme, قاب قجاق kab kadjak, صندق سپد sandek sépéd.

Meubler, *v. a.* بر اوی طاقملمق bir évi takemlamak, دوناتمق donatmak.

Meule, *f.* دكرمن طاشی déyirmén tache; بلكو كوسره طاشی biléyi, kéusré tache; جندره djéndéré; اوت يغنى ot yeghene.

Meunier, *m.* ière, *f.* دكرمنجی déyirméndji.

Meurtre, *m.* ادم اولدرمه adam éuldurmé, قان ايتمه kan étmé, قان kan.

Meurtrier, *m.* ière, *f.* ادم اولدرن adam éuldurén, قان ايديجی kan édidji, قانلو kanle.

Meurtrière, *f.* مزغل دلكی mazghal déliyi.

Meurtrir, *v. a.* ازمك ézmék.

Meute, *f.* تازی سوریسی taze surusu.

Mévendre, *v. a.* زيان ايله صاتمق ziyan ilé satmak.

Mi, *part.* يارم yarem, نصف nesf.

Miauler, *v. n.* ماولمق mavlamak.

Miche, *f.* صمون somoun.

Micmac, *m. fa.* فن fénn (fénd), حیله hilé.

Midi, *m.* اویله éuylé.

Mie, *f.* اتمك ایچي ékmék itji.

Miel, *m.* بال bal.

Mielat, *m.* قدرت حلواسي koudrét hélvase (yapraklarda).

Mielleux, euse, *a.* بال کبی bal guibi; * پك خوش pék qhoch.

Mien, nne, *a. pr.* بنمکی bénimki, بنم bénim.

Miette, *f.* اتمك اقاغی ékmék oufaghe; * لوقمه‌جق lokmadjek.

Mieux, *ad.* دخی ایو daha éyi, ایوجه éyidjé; — *m.* اك ایوسي én éyisi.

Mièvre, *a. fa.* یرامز yaramaz.

Mièvrerie, *f. fa.* یرامزلق yaramazlek.

Mignard, de, *a. fa.* نازك nazik, دلبر dilbér, تازه tazé; زینتلو ziynétli.

Mignarder, *v. a. fa.* پك یوز ویرمك pék yuz vérmék.

Mignardise, *f. fa.* نازكلك naziklik, دلبرلك dilbérlik; برنوع چچك bir névĭ tjitjék; — s. *pl.* جلوه‌لر djilvélér.

Mignon, onne, *a. m. f.* نازك nazik, تحفه téuhvé, جان سوجك djan sévédjék.

Mignoter, *v. a. fa.* اوخشامق oqhchamak, یوزه کولمك yuzé guulmék, جلوه ایتمك djilvé étmék.

Mignotise, *f. fa.* جلوه djilvé.

Migraine, *f.* یاري باش اغریسي yare bach aghrese.

Migration, *f.* کوچمه guéutjmé.

Mijaurée, *f. fa.* قریلوب دوکلن زنه kerelep déukulén zénné.

Mil, *a. v.* Mille.

Mil, Millet, *m.* طاري dare.

Milan, *m.* چیلاق tjaylak.

Milice, *f.* جنکجی djénkdji, عسکرلو askérli, عسکر askér, نفر néfér.

Milieu, *m.* ارا ara, اورتا orta, مابین mabéyn; چاره tjaré.

Militaire, *a.* جنکه متعلق djéngué mutaallik; عسکرلو askérli, جنکجی djénkdji.

Militer, *v. n.* * چکشمك tjékichmék.

Mille, *a.* بیك bin; — *m.* میل mil.

Mille-feuille, *f.* جوان پرچمی djivan pértjémi, هزار دانه hézar dané.

Millénaire, *a.* بیکلرجه binlérdjé, بیك یللق bin yellek; — *m.* بیك یل bin yel.

Mille-pertuis, *m.* قنطریون kantaryon, هپریقون hipérikoun.

Mille-pieds, *m.* تسبیح بوجکی tésbih béudjéyi, قرق اياق kerk ayak.

Millésime, *m. T.* سکه سنه‌سي sikké sénési.

Millet, *v.* Mil, *m.*

Milliaire, *m.* میل کوسترن mil guéustérén.

Milliard, *m.* بیك یوك bin yuk.

Milliasse, *f. fa.* افراط چوقلق ifrat tjoklouk.

Millième, *a.* بیکنجی binindji.

Millier, *m.* بیك bin; اون قنطر on kantar.

Million, *m.* یوك yuk, بیك کره بیك bin kéré bin, ملیون milyon.

Millionième, *a.* اون کره یوز بیك on kéré yuz bin.

Millionnaire, *m. et f.* ملیون اقجه‌سی اولان milyon akdjési olan, ملیونلو milyonlou.

Mime, *m.* تقلید اویونی taklid oyounou; مقلّد moukallid.

Mimique, *f. a.* تقلید taklid.

Minaret, *m.* مناره minaré.

Minauder, *v. n.* کندوینی دوناتمق kéndini donatmak.

Minaudier, *m.* ière, *f.* طاقمش طاقنمش کمسه takmech takenmech kimsé.

Mince, *a.* انجه indjé; کچوك kutjuk; الچق altjak.

Mine, *f.* چهره tjéhré, صورت sourat, بکز bénz, سیما sima; معدن اوجاغی madén odjaghe; معدن madén; بر نوع فرانجه اولچیسی bir névi frantja éultjusu; لاغم laghem.

Miner, *v. a.* لاغم اچمق قازمق laghem atjmak, kazmak.

Minérai, *m. T.* معدن madén.

Minéral, — le, *a. et m.* معدنی madéni.

Minet, *m.* ette, *f.* کدیجك kédidjik.

Mineur, *m.* معدنجی madéndji.

Mineur, re, *a.* بلوغه ایرمش buloughé érmémich, یتیم yétim; کچوك kutjuk.

Miniature, *f. T.* صو ایله انجه نقش sou ilé indjé nakch.

Minière, *f.* معدن madén.

Minime, *a.* قهوه رنکی kahvé réngui; بر قوم قره‌باش bir kavm karabach.

Ministère, *m.* منصب manseb, خدمت qhezmét.

Ministre, *m.* صدر اعظم sadrï aazém, وزیر vézir, باش رجال bach ridjal; ایلچی éltji; واعظ vaïz; * آلات aléat.

Minium, *m.* سلوکن suluyén.

Minois, *m. fa.* کوزل چهره guuzél tjéhré.

Minon, *m. fa.* کدیجك kédidjik.

Minorité, *f.* کچوکلك kutjukluk, چوجقلق tjodjouklouk.

Minuit, *m.* یاری کیجه yare guédjé.

Minuscule, *f.* افاق یازی حرف oufak yaze, harf.

Minute, *f.* دقیقه dakeke (takiké); افاق یازی oufak yaze; صورت sourét; عینی ayne.

Minuter, *v. a.* صورتنی یازمق sou-

rétini yapmak; گزلو قصد ایتمك guizli kasd étmék.

Minutie, *f.* افاق دفك oufak défék.

Minutieux, euse, *a.* افاق دفكله اكلن oufak déféklé éylénén.

Mion, *m. fa.* كچوك اوغلان kutjuk oghlan, اوغلانجق oghlandjek.

Miquelot, *m.* دلنجی چوجق diléndji tjodjouk; *fa.* مرایی murayi.

Miracle, *m.* معجزت mudjuzét, كرامت kéramét; à —, *ad. fa.* پك كوزل pék guuzél.

Miraculeux, euse, *a.* كرامتلو kérémétli.

Mirauder, *v. a. fa.* دقّتلو بقمق dekkétli bakmak.

Mire, *f.* نشانكاه nechanguiah.

Mirer, *v. a.* نشانلمق nechanlamak, نشان الق nechan almak; se —, *v. r.* آیینه‌یه بقمق ayinéyé (aynaya) bakmak.

Mirmidon, *m. fa.* بودور bodour, بجاقسز badjaksez; كندودن بیوكله دوشن kéndindén béuyuklé duchén.

Miroir, *m.* آیینه ayiné (ayna).

Miroiterie, *f.* ایینه‌جیلك aynadjelek.

Miroitier, *m.* آیینه‌جی aynadje.

Mis, se, *p. et a.* قونمش konmouch; كینمش guéyinmich.

Misanthrope, *m. f.* انسان حظّ ایتمین insan haz étméyén; — *a.* جان صقان djan sekan.

Miscibilité, *f.* قرشیجیلق karechedjelek.

Miscible, *a.* قرشیجی karechdje.

Mise, *f.* مصرف masraf; سرمایه sérmayé; بها ویرمه paha vérmé; كچم guétjim, روایج révaïdj; *fa.* كینمه guéyinmé.

Misérable, *a. m. f.* زواللو zavalle, مسكین miskin, فقیر fakir, دردمند dérdiménd.

Misère, *f.* مسكینلك miskinlik, زوال zaval, زواللولق zavallelek, فقرالق foukaralek, یوقلق yoklouk; *fa.* افاق دفك oufak défék.

Miséréré, *m.* بغرساق اغریسی دونمسی baghersak aghrese, déunmési.

Miséricorde, *f.* اسیركمه ésirguémé, مرحمت mérhamét, رحم rahm.

Miséricordieux, euse, *a.* مرحمتلو mérhamétli.

Mission, *f.* یوللامه yollama, یوللانمه yollanma; یوللانمه مصلحتی yollanma maslahate.

Mitaine, *f.* اللك éllik.

Mite, *f.* افاق قورد oufak kourd.

Mithridate, *m.* التون باش تریاق alten bach tiryak.

Mitiger, *v. a.* خفیفلتمك qhafiflétmék.

Miton, *m.* بلكلك biléklik.

Mitonner, *v. n.* يواش قينامق yavach kaynamak; *v. a.* ايو كوزتمك بقمق (birini) éyi guéuzétmék, bakmak.

Mitoyen, enne, *a.* ارا ara; *a.* اورتا orta, *a.*

Mitoyerie, *f.* اورتا ديوار orta douvar.

Mitraille, *f.* اسكى دمرلر éski démirlér, دمر قرنديسى démir kerentese; اسكى بقر éski baker; *T.* صالقم salkem.

Mitre, *f.* اپسقپوس اسكوفى épiskopos uskufu.

Mixte, *a.* قرشق karechek.

Mixtionner, *v. a.* قرشترمق karechtermak.

Mobile, *a.* قلدانور kemeldaner, صلانور sallaner; *قرارسز kararsez; — *m.* قلدانان شي kemeldanan chéy; *سبب sébéb.

Mobilier, ière, **Mobiliaire**, *a.* قلدانان kemeldanan.

Mobilier, *m.* او طاقى év takeme.

Mobilité, *f.* قلدانمه kemeldanma, حركت harékét; * قرارسزلق kararsezlek.

Mode, *f.* موده moda, يكى عادت طرز yéni adét, tarz; توره turé.

Modèle, *m.* قالب kalep, اورنك éurnék.

Modeler, *v. a. et n.* قالبلامق kaleplamak; اورنك المق چقرمق éurnék almak, tjekarmak; se —, *v. r.* sur qc. بر شيه كندويى بكزر اتمك bir chéyé kéndini bénzér étmék.

Modérateur, *m.* trice, *f.* بيوران bouyouran, ناظر nazer.

Modération, *f.* يولنه قومه yolouna koma; انصاف insaf; ازالتمه azaltma; قولايلمه kolaylama.

Modéré, ée, *p. et a.* ازالمش azalmech; انصافلو insafle.

Modérer, *v. a.* اولچويه يوله قومق éultjuyé, yola komak; ازالتمق azaltmak, ايندرمك éndirmék.

Moderne, *a.* شمديكى chimdiki, يكي yéni.

Modeste, *a.* ادبلو édébli, مظلوم mazlem, عرضلو erzle.

Modestie, *f.* ادب édéb, عرض erz, وقار vakar; مظلوملق mazlemlek.

Modicité, *f.* ازلق azlek.

Modifier, *v. a.* ازالتمق azaltmak, ملايملندرمق mulayimlandermak.

Modique, *a.* از بهالو az pahale, اورتا orta.

Module, *m. T.* قانون kanoun.

Moëlle, *f.* ايلك الك ilik.

Moëlleux, euse, *a.* الكلو ilikli; * قوي kavi, قوتلو kouvétli.

Moëllon, *m.* ياپو طاشى yapou tache.

Moeurs, *f. pl.* عادت adét, توره turé.

Moi, *pr.* بن bén; بنى béni; بكا bana.

Moindre, *a.* دخی از daha az; کچوجك kutjudjék.

Moine, *m.* کشیش kéchich; ابطال abdal.

Moineau, *m.* سرچه sértjé, سرچه قوشي sértjé kouchou.

Moinerie, *f.* کشیشلك kéchichlik.

Moins, *ad.* دخي از daha az; à — de, que, یوخسه yoqhsa (yoksa); —, *m.* اك ازي én aze.

Mois, *m.* اي ay, ماه mah.

Moisi, *m. a.* کوف kuf; کوفلو kuflu.

Moisir, *v. n. et* se —, *v. r.* کوفلنمك kuflénmék.

Moisissure, *f.* کوفلولك kufluluk.

Moisson, *f.* اوراق بچم زمانی orak, bitjim zamane, خرمن وقتی اوستی qharman vakte, ustu.

Moissonner, *v. a. et n.* خرمن اوراق آكين بچمك qharman, orak, ékin bitjmék.

Moissonneur, euse, *m. f.* آكين بچن ékin bitjén, خرمنجي qharmandje, اوراقجي orakdje.

Moite, *a.* نم ném.

Moiteur, *f.* نملك némlik.

Moitié, *f.* ياری yare, نصف nesf, ياریسی yarese; *fa.* اهل éhl, قري kare, زوجه zévdjé; *ad.* يارم yarem, ياري yare.

Molaire, *a. f.* dent —, ازو ديش aze dich.

Môle, *m.* ليمان بندي liman béndi.

Molester, *v. a.* ثقلت ويرمك seklét vérmék.

Molette, *f.* مهموز ديشلري mahmouz dichléri; *T.* ازمه الی ézmé éli; بر نوع ساعت چرقی bir névï saat tjarke; ات طوپغنه صو انمه‌سي at topoughouna sou énmési.

Molière, *f.* دكرمن طاشی معدنی déyirmén tache madéni.

Molasse, *a* یومشاق youmchak, کوشك guévchék.

Mollement, *a.* یمشاق youmchak; *یمشاجق youmchadjek; چورك tjuruk.

Mollesse, *f.* یومشاقلق youmchaklek; *کوشکلك guévchéklik.

Mollet, ette, *a.* یومشاق یومشق یمشاق youmchak.

Mollir, *v. n.* یومشامق youmchamak, كوشمك guévchémék; یورلق yoroulmak.

Molybdène, *m. v.* Plombagine.

Moment, *m.* دقيقه dakiké, كوز اچوب يومه guéuz atjep youmma.

Momentané, ée, *a.* بر دقيقه‌لك bir takikélik, كچيجي guétjidji.

Momerie, *f.* مسخره‌لق masqharalek.

Momie, *f.* موميا momya.

Mon, *pr.* بنم bénim.

Monachisme, *m.* کشیشلك kéchichlik.

Monarchie, *f.* پادشاهلق padichahlek.

Monarque, *m.* پادشاه padichah.

Monastère, *m.* مناسطر manaster, تکیه tékyé (tékké).

Monaut, *a. m.* بر قولاقلو bir koulakle.

Monceau, *m.* یغن yeghen.

Mondain, ne, *a.* دنیوي dunyévi.

Mondanité, *f.* دنیویلك dunyévilik, بوشلق bochlouk.

Monde, *m.* دنیا dunya, جهان djihan, عالم além.

Monde, *a.* تمیز témiz, پاك pak.

Monder, *v. a.* قبوغن صویمق kaboughoun soymak.

Moniteur, *m.* تنبیهجي témbihdji, نصیحتجي nasihatdje.

Monnaie, *f.* اقچه akdjé (ahdjé), کچر اقچه guétjér akdjé, پاره para, سکه sikké; اوفاق پاره oufak para.

Monnaierie, *f.* ضرب خانه zarbqhané (darabqhané).

Monnayer, *v. a.* سکه کسمك sikké késmék.

Monnayeur, *m.* سکه زن sikké zén (sikkézan).

Monogramme, *m.* جفرالو اسم djifrale ism.

Monopole, *m.* میري ایله صاتش miri ilé satech.

Monosyllabe, *a.* بر هجالو bir hédjéli.

Monotone, *a.* بر سسلو bir sésli.

Monotonie, *f.* بر سسلولك bir séslilik; اتفاق ittifak.

Monseigneur, *m.* عزتلو اغا izzétli agha.

Monsieur, *m.* اغا agha.

Monstre, *m.* عجایب شي adjaïb chéy, کورلمش شي guéurulmémich chéy; دوشك duchuk.

Monstrueux, euse, *a.* عجایب adjaïb; یاقشقسز yakecheksez, اکراه اولیجق ikrah oladjak.

Monstruosité, *f.* یاقشقسزلق yakecheksezlek; عجایبلك adjaïblik.

Mont, *m.* طاغ dagh.

Montage, *m.* یوقری چقرمه چقمه yokare tjekarma, tjekma.

Montagnard, de, *a. m.* طاغده اوتران daghda otouran, طاغلو daghle.

Montagne, *f.* طاغ dagh, بلقان balkan.

Montagneux, euse, *a.* طاغلو daghle, طاغلق daghlek, *a.*

Montant, *m.* مبلغ méblagh.

Montée, *f.* یوقري چقمه yokare tjekma; نردبان nérduban (mérdivén); بصمق basamak.

Monter, *v. n. et a.* یوقري چقمق yokare tjekmak, چقمق tjekmak; بیومك béuyumék; یوقري چقرمق کتورمك yokare tjekarmak, guétirmék; اته بنمك بندرمك ata binmék, bindirmék; قونداقلق (silahe) koundakla-

mak; میخلمق (tach) meqhlamak; قورمق (saate) kourmak; — *v. n. et* se — *v. r.* چقمق tjekmak; طوغري وارمق doghrou varmak.

Monticule, *m.* طاغجق daghdjek, دپه dépé (tépé).

Montre, *f.* قوين ساعتي koyoun saate; تخته taqhta (saaten); اورنك éurnék, موستره mostra, عسكر تعليمي askér téalimi; *كوسترش guéustérich.

Montrer, *v. a.* كوسترمك guéustérmék; اوكرتمك éuyrétmék.

Montueux, euse, *a.* دوز اولميان duz olmayan, طاغلو daghle.

Monture, *f.* بنك binék; قونداق koundak (silahen); قونداقلمه koundaklama; طاش ميخلمه tach meqhlama.

Monument, *m.* تربه turbé; نشان nechan.

Mopse, *m.* بر نوع كوپك bir névĭ kéupék.

se Moquer, *v. r.* de q. de qc. بريني بر شي ذوقلنمك birini, bir chéyi zévklénmék, خورلامق qhorlamak; se faire moquer كندوبي عالمه مسخره ايتمك kéndini alémé masqhara étmék.

Moquerie, *f.* مسخره لق maqharalek.

Moqueur, euse, *a. m. et f.* مسخره ايدن masqhara édén, مسخره masqhara.

Morailles, *f. pl.* يواشه yavacha.

Moraine, *f.* اولى حيوان يوكي éulu hayvan yunu.

Moral, le, *a.* ادبلو édébli.

Morale, *f.* علم اركان ادب ilmĭ érkian, édéb.

Moraliser, *v. n.* ادب اركان اوكرتمك édéb, érkian éuyrétmék.

Moralité, *f.* ادبلولك édéblilik.

Morceau, *m.* لقمه lokma; پارچه partja; ير yér.

Morceler, *v. a.* پارهلمك paralamak, پارچهلمك partjalamak.

Mordacité, *f.* اصريجيلق eseredjelek.

Mordant, te, *a.* اصريجي eseredje.

Mordicant, te, *a.* كسكين késkin, ياقيجي yakedje.

Mordoré, *a.* قويو قرمزي koyou kermeze.

Mordre, *v. a. et n.* اصرمق esermak, صرمق sermak; *T.* يقمق yakmak; *سوز اتمق séuz atmak.

More, *m.* سياه عرب siyah arab.

Moreau, *a.* cheval —, قره ياغز ات kara yaghez at; — *m.* يم توربه سي yém torbase.

Morelle, *f.* كوپك ايت دلكي اوزمي kéupék, it, tilki uzumu.

Moresse, *f.* دشي سياه عرب dichi siyah arab.

Morfil, *m.* قلاغي kelaghe.

Morfondre, *v. a.* صوووتمق sovoutmak, اوشتمك uchutmék; se —,

v. r. كندويى اوشتمك kéndini uchutmék, اوشيمك uchumék; *نافله بكلمك nafilé béklémék.

Morgue, *f.* اكري چهره éyri tjéhré.

Morguer, *v. a.* q. اكري بقمق éyri bakmak; دك دك بقمق dik dik bakmak.

Moribond, de, *a.* اولجك éulédjék, اولم دوشكنده اولان éulum déuchéyindé olan.

Moricaud, de, *a. m. f.* قره ياغز kara yaghez.

Morigéner, *v. a.* اركان اوكرتمك érkian éuyrétmék.

Morille, *f.* قوزي كوبكى kouzou guéubéyi (mantar).

Morne, *a.* قساوتلو kasafétli, يوزي كولمز yuzé guulméz.

Mornifle, *f. fa.* شمار chamar, سلّه sillé.

Morose, *a.* قساوتلو kasafétli.

Morpion, *m.* ام بتى am biti.

Mors, *m.* كم guém, اويان كمى oyan guémi.

Morsure, *f.* اصرمق esermek; صرش serech.

Mort, *m.* اولم éulum, اجل édjél.

Mort, te, *a. m. f.* اولى éulu, اولمش éulmuch, اولن éulén.

Mortalité, *f.* اولجكلك éulédjéklik, اولمه éulmé.

Mortel, elle, *a. m. et f.* اوللو éulumlu, اولجك éulédjék; *انسان اولادي insan évlade.

Mortier, *m.* هوان havan, دبك dibék; كرج خراسان kirédj qhorasan, چامور tjamour.

Mortifère, *a. T.* اولدريجى éulduru-dju.

Mortifiant, te, *a.* خسته ايديجي qhasta édidji.

Mortifier, *v. a.* اتى يومشاتمق éti youmchatmak; نفسنى ضبط ايتمك néfsini zabt étmék; بصمق basmak; خسته ايتمك qhasta étmék.

Mortuaire, *a.* drap —, كفن kéfin; registre —, اولى دفتري éulu téftéri; extrait —, اولى تذكرهسي éulu tézkirési.

Morue, *f.* ايري مزيت بالغى iri mézit baleghe.

Morve, *f.* سموك sumuk.

Morveux, euse, *a. m. et f.* سموكلو sumuklu.

Moscouade, *f.* خام شكر qham chékér.

Mosquée, *f.* مسجد mésdjid, جامع djami.

Mot, *m.* لغت loughét; سوز séuz, لاقردي lakerde, كلام kélam; لفظ lafz.

Moteur, *m.* سبب sébéb; ال باشي él bache.

Motte, *f.* كسك késék; اغاج كوكيله چقان طوپراق aghadj kéukuylé tjekan toprak; دپه tépé.

Motus, *i. fa.* كس انى kés onou; سوس اول sous ol.

Mou, *m.* اق جكر ak djiyér (dana, vé kouzoudan).

Mou, **molle**, *a.* يومشاق يمشاق youmchak; * ضعيف zayef; كوشك guévchék.

Mouchard, *m.* جاسوس djasous (tjachoud).

Mouche, *f.* سنك sinék; جاسوس djasous (tjachoud), كوزجى guéuzdju; محضر muhzur.

Moucher, *v. a.* بورنني سلمك bournounou silmék, سمكورمك sumkurmék; بورنني الق كسمك (momoun) bournounou almak, késmék; جاسوسلمق djasouslamak (tjachoudlamak).

Moucheron, *m.* اوس uvéz (sinék); موم بورني mom bournou.

Moucheté, **ée**, *p. et a.* بنك بنك bénék bénék.

Mouchettes, *f. pl.* موم مقصى makase.

Moucheur, *m.* موم بورني كسن mom bournou késén.

Mouchoir, *m.* ياغلق yaghlek, بورن قوين ياغلغى bouroun, koyoun yaghleghe, دستمال déstimal (déstimél), مقرمه makrama (mahrama); — de cou, بوغاز ياغلغى boghaz yaghleghe.

* **Moudre**, *v. a. et n.* اوكتمك uyutmék.

Moue, *f. fa.* اغز اكمه aghez éymé.

Moufler, *v. a. fa.* اوردينى ششورتمك avourdounou chichirtmék.

Mouillage, *m.* دمر اتدجق ير démir atadjak yér.

Mouille-bouche, *f.* صولو ارمود soulou armoud.

Mouiller, *v. a.* اصلتمق eslatmak, صويه باطرمق souya batermak.

Moulage, *m.* اودون اولچمه odoun éultjmé; اوكتمه پارەسى uyutmé parase; اوكنەجك شى uyunédjék chéy; قالبلمه kaleblama; دوكمه déukmé.

Moule, *f.* مديه midya.

Moule, *m.* قالب kalep; * اورنك éurnék.

Mouler, *v. a.* درجه قالبه دوكمك dérédjé, kaleba déukmék; باصمق basmak; — de bois اودون اولچمك odoun éultjmék; se —, *v. r. fa.* sur q. كنديني برينه بكزتمك kéndini biriné bénzétmék.

Moulin, *m.* دكرمن déyirmén.

Mouliné, **ée**, *a.* قورد يمكلو kourd yémikli.

Moulinet, *m.* چوجق دكرمنى tjodjouk déyirméni; بر خاچواري اغاج bir qhatjvari aghatj; اليمه élémya; سكه چرقى sikké tjarke; يل دكرمنى چرقى yél déyirméni tjarke; مانجيلق mandjelek.

Moulinier, *m.* ابرشم بوكن ébrichim bukén, ايلكجي iplikdji.

Moulu, **ue**, *p. et a.* اوكنمش uyunmuch; * or moulu, التون حل alten héll.

Mourant, te, *a.* اولن éulén, اولى كبى éulu guibi.

* **Mourir**, *v. n.* اولمك éulmék; se — *v. r.* اوليور اولمق éuluyor olmak.

Mousquet, *m.* بر نوع تفنك bir névi tufénk.

Mousquetaire, *m.* تفنكلو يايا tufénkli yaya.

Mousqueton, *m.* بوري اغزلو تفنك borou aghezle tufénk, الاي بوزان alay bozan.

Mousse, *m.* كمى ميچوسى guémi mitjosou.

Mousse, *f.* يوصن yosoun; كوپك kéupuk.

Mousse, *a. p. u.* كسمز késméz.

Mousseline, *f.* دلبند dulbénd.

Mousser, *v. n.* كوپرمك kéupurmék.

Mousseux, euse, *a.* كوپرن kéupurén.

Moussu, ue, *a.* يوصنلو yosounlou.

Moustache, *f.* بيق beyek.

Moût, *m.* شرا chera.

Moutarde, *f.* خردال qhardal.

Mouton, *m.* انمش قوچ énénmich kotj; * قوين koyoun; قوين اتى دريسي koyoun éti, dérisi; * جاسوس djasous (tjachoud).

Moutonner, *v. n.* طلغه‌لنمق dalghalanmak.

Moutonnier, ière, *a.* قاز كبى kaz guibi (kimsé).

Mouture, *f.* اوكتمه uyutmé; اوكتمه پاره‌سى uyutmé parase; چودار قرشق بغداي tjavdar karechek boughday.

Mouvant, te, *a.* صللانان sallanan; كوشك guévchék.

Mouvement, *m.* صللانمه sallanma, قلداغه kemeldanma, حركت harékét; دورتمه durtmé; زوربالق zorbalek; *T.* ساعت چرقلري saat tjarklare; اصول ousoul.

* **Mouvoir**, *v. a.* صللامق sallamak, قلداتمق kemeldatmak, قلداندرمق kemeldandermak, دپرندرمك tépréndirmék, يرندن اوينانمق yérindén oynatmak; * سورمك surmék.

Moyen, enne, *a.* اورته orta, اورته بابت orta babét.

Moyen, *m.* چاره tjaré, يول yol, طرز tarz; au — de, *ad.* ايله éliylé, يديله yédiylé, ايله ilé.

Moyennant, *prp.* ايله ilé.

Moyen, *m.* يمرطه صاريسى youmourta sarese; ايسد ipsid.

Mu, ue, *p. et a.* قلداغش kemeldanmech, دپرنمش téprénmich.

Muable, *a.* قرارسز kararsez.

Mucilage, *m.* قويو صو koyou sou.

Mucosité, *f.* بلغام balgham, سموك sumuk.

Mue, *f.* توي دوكمه دكشترمه tuy déukmé, déyichtirmé; قل دري دكشترمه kel, déri déyichtirmé.

Muer, *v. n.* تویلرینی دریسنی دکشمك tuylérini, dérisini déyichmék.

Muet, ette, *a. m. f.* سسسز séssiz, صاغر sagher (chéy); دلسز dilsiz.

Mufle, *f.* بورن bouroun; اغز aghez.

Mugir, *v. n.* بوکرمك béuyurmék; *کوپرمك (déniz) kéupurmék.

Muguet, *m.* پیغمبر چچکی péyghambér tjitjéyi; *زنپاره zémparé.

Muid, *m.* بر نوع اولچي bir névï éultju.

Mulâtre, *a. m. et f.* سیاه ایله بیاضدن طوغان siyah ilé béyazdan doghan.

Mule, *f.* تخته پاپوجي taqhta paboudjou; قانجق قاطر kandjek kater; — s. *pl.* صووق ناصری sovouk nasere.

Mulet, *m.* قاطر kater; تکر بالغی tékir baleghe.

Muletier, *m.* قاطرجي katerdje.

Mulle, *f.* فنا کوك بویا féna kéuk boya.

Mulot, *m.* بیوك اووه صچانی béuyuk ova setjane.

Multiplication, *f.* قاتلمه katlama; *T.* ضرب ایتمه zarb étmé.

Multiplicité, *f.* چوق قاتلولق tjok katlelek, قتمرلك katmérlik.

Multiplier, *v. a. et n.* چوغلتمق tjoghaltmak, قات قات ایتمك kat kat étmék; *T.* ضرب ایتمك zarb étmék.

Multitude, *f.* چوقلق tjoklouk; *قلبهلق kalabalek.

Munificence, *f.* جومردلك djéumérdlik.

Munir, *v. a.* (de qc.) تدارك کورمك ایتمك tédarik guéurmék, étmék.

Munition, *f.* ذخیره zaqhiré (zahré); pain de —, سولدات اتمکی soldat ékméyi.

Munitionnaire, *m.* ذخیره امینی zaqhiré émini, نزول امینی nouzoul émini.

Muqueux, *v.* **Mucilage.**

Muqueux, euse, *a.* بلغملو balghamle.

Mur, *m.* دیوار douvar; les — s d'une ville, قلعه دیواري kalea douvare, حصار hisar.

Mûr, re, *a.* اولمش olmouch, یتشمش yétichmich (méyvé).

Muraille, *f.* دیوار douvar.

Mûre, *f.* دود doud, tout.

Murène, *f.* مورینه mourina; دکز یلان بالغی déniz yelan baleghe.

Murer, *v. a.* دیوار چکمك اورمك douvar tjékmék, éurmék.

Mûrir, *v. a.* اولدرمق oldourmak; — *v. n.* اولمق olmak, یتشمك yétichmék (méyvé).

Murmure, *m.* مرلدي merelde.

Murmurer, *v. n.* مرلدامق mereldamak, مرلمق merlamak.

Musaraigne, *f.* سوري صچان sivri setjan.

Musard, de, *m. f. et a. fa.* هر یرده

طوران شاشوب hér yérdé chachep douran, دانغلاق danghalak.

Musc, *m* مسك كديسي misk kédisi; مسك misk.

Muscade, *f.* هندستان جوزى hindistan djévizi.

Muscadet, *m.* مسكت شرابى miskét charabe.

Muscadin, *m.* قورص kours.

Muscat, ade, *a.* مسكتلو miskétli.

Muscat, *m.* مسكت شرابى miskét charabe.

Muscle, *m.* بالق اتلري balek étléri, سكرلو قرەجه اتلر sinirli, karadja étlér.

Museau, *m.* حيوان بورنى hayvan bournou.

Musée, *m.* درسخانه dérsqhané.

Muserole, Muserolle, *f.* رشمه réchmé.

Musette, *f.* غيده ghayda, طلوم touloum.

Muséum, Muséon, *m.* علم اوطهسي ilm odase.

Musical, le, *a.* موسقى mousiki.

Musicien, enne, *m. f.* چالغيجى tjalghedje, سازنده sazéndé.

Musique, *f.* علم موسقى ilmï mousiki.

Musqué, ée, *a.* مسكه قوقان miské kokan; *طتلو tatle, خوش qhoch.

Musquer, *v. a.* مسكلمك misklémék, مسك سورمك misk surmék.

Musulman, *m.* مسلمان musliman, اسلام islam.

Mutabilité, *f.* دكشيجيلك déyichidjilik.

Mutation, *f.* دكشترمه déyichtirmé, دكشمه déyichmé.

Mutiler, *v. a.* سقطلمق sakatlamak, سقط ايتمك sakat étmék.

Mutin, ne, *a. m. f.* عنادجى inaddje, فتنه fitné.

se **Mutiner**, *v. r.* باش قالدرمق bach kaldermak; عناد ايتمك inad étmék.

Mutinerie, *f.* زوربالق zorbalek, باش قالدرمه bach kalderma; عناد inad, عنادجيلق inaddjelek.

Mutisme, *m.* دلسزلك dilsizlik.

Mutuel, elle, *a.* ايكي طرفلو iki tarafle.

Myope, *m. f.* قصه كورن kesa guéurén.

Myriade, *f.* اون بيك on bin.

Myrobolan, *m.* حليله halilé (aghadj).

Myrrhe, *f.* مرّ صافى murrï safi.

Myrte, *m.* مرسين اغاجي mérsin aghadje.

Myrtille, *f.* مرسين يمشى mérsin yémichi.

Mystère, *m.* سرّ serr.

Mystique, *a.* سرّانه serrané; — *m.* سرّ شيلر serr chéylér.

Mythologie, *f.* پتلر تواريخى poutlar tévariqhi.

N.

Nabot, *m.* te, *f. fa.* بودور bodour, بجاقسز badjaksez.

Nacarat, *m. et a.* قویو طورنجی koyou touroundjou; آل al.

Nacelle, *f.* قایق kayek, صندال sandal.

Nacre, *f.* صدف sédéf.

Naffe, *f.* eau de —, چچك صویی tjitjék souyou.

Nage, *f.* à la —, *ad.* اوزرك uzérék, یوزرك yuzérék; en —, یم یاش yam yach.

Nageoir, *m.* یوزجك یر yuzédjék yér.

Nageoire, *f.* بالق قنادی balek kanade; یوزمجك داول yuzédjék davoul.

Nager, *v. n.* یوزمك yuzmék, اوزمك uzmék; *T.* کورك چکمك kurék tjékmék.

Naguère, Naguères, *ad.* کچنلرده guétjénlérdé.

Naïf, ïve, *a.* ذاتی zati, تبیعتدن tabiatdan; صافدرون safdéroun.

Nain, *m.* ne, *f. et a.* جوجه djudjé.

Naissance, *f.* طوغمه doghma; * اصل asl.

Naissant, te, *a.* اولان olan, طوغان doghan.

* Naître, *v. n.* طوغمق doghmak; کلمك guélmék, اولمق olmak; بشلامق bachlamak; چقمق tjekmak.

Naïveté, *f.* صافدرونلق safdérounlouk.

Nantir, *v. a.* امانت ویرمك émanét vérmék, امین ایتمك émin étmék; se —, *v. r.* (de qc.), امین اولمق émin olmak; *fa.* تدارك کورمك tédarik guéurmék.

Nantissement, *m.* امانت émanét; امینلك éminlik.

Naphte, *f.* نفط néft, طاش یاغی tach yaghe.

Nappe, *f.* صفره بزی soufra bézi; سفره sofra; — d'eau, اینلو اقندی énli akente.

Naqueter, *v. n. fa.* اسیر کبی خذمت ایتمك ésir guibi qhezmét étmék.

Narcisse, *m.* نرکیز nérguiz, زرّین قدح zérrin kadéh.

Narcotique, *a.* اویوشتریجی ouyouchtouroudjou.

Nard, *m.* نردین nérdin; le — des Indes, — Indien, سنبل خطایی sumbulĭ qhétayi.

Nargue, *f. fa.* (de) پوف puf! کوتر guéutur!

Narguer, *v. a. fa.* مسخره ایتمك masqhara étmék, اوستنه کولمك ustuné guulmék.

Narine, *f.* بورن دلکلری bouroun délikléri.

Narquois, *m.* — se, *f. fa.* قرناس kournas, ولدزنا vélédizna; *fa.* parler — قوش دلى سويلمك kouch dili séuylémék.

Narrer, *v. a.* نقل ايتمك nakl étmék.

Narval, *m.* دكز كركدانى déniz guérguédane.

Nasal, le, *a. T.* بورنه متعلّق bourouna mutaallik; بورندن سويلنن bouroundan séuylénén.

Nasarde, *f.* فسكه fiské.

Nasarder, *v. a.* بورننه فسكه اورمق bournouna fiské vourmak.

Naseau, *m.* حيوانلرك بورن دلكلري hayvanlaren bouroun délikléri.

Nasillard, de, *a.* بورنندن سويلين bournoundan séuyléyén.

Nasiller, *v. n.* بورنندن سويلمك bournoundan séuylémék.

Nasse, *f.* آو سپدي av sépédi.

Natal, le, *a.* طوغمه doghma . . .

Natif, ivé, *a.* طوغمش doghmouch, طوغمه doghma, *a.* بتمش bitmich.

Nation, *f.* ملّت millét; قوم kavm; طايفه taïfé.

National, le, *a.* ملّتى milléti.

Nativité, *f.* طوغش doghouch, طوغمه doghma, *s.* مولود mévloud; آختر aqhtér.

Natte, *f.* حصير haser.

Natter, *v. a.* حصيرلق haserlamak; حصير طوقق haser dokoumak.

Nattier, *m.* حصيرجى haserdje.

Naturaliser, *v. a.* يرلو ايتمك yérli étmék.

Naturalité, *f.* يرلولك yérlilik.

Nature, *f.* طبيعت tabiat, يرادلش yaradelech, ذات zat.

Naturel, elle, *a.* ذاتى zati, اصلى asle.

Naturel, *m.* طبيعت tabiat, مشرب méchréb, جبلّيت djibilliyét, اخلاق aqhlak.

Naufrage, *m.* كمى پاره‌لنمه‌سى باتمه‌سى guémi paralanmase, batmase.

Naulage, *m.* نولون navloun.

Nausée, *f.* يورك بولانمه‌سي yurék boulanmase.

Naval, le, *a.* دكزه كميه متعلّق dénizé, guémiyé mutaallik.

Navée, *f.* كمى يوكى guémi yuku.

Navet, *m.* اوزون شلغم ouzoun chalgham.

Navette, *f.* شلغم تخمى chalgham toqhoumou; *T.* مكوك mékik; بخوردان bouqhourdan; قرشون كولجه‌سي kourchoun kultjési.

Navigable, *a.* كمي اشلين guémi ichléyén.

Navigateur, *m.* كميجى guémidji, قايقجى kayekdje.

Naviguer, *v. n.* كمى ايله كيتمك guémi ilé guitmék.

Navire, *m.* كمى guémi, تكنه tékné.

Ne, *ad.* يوق yok, دكل déyil, م mim (*dans les verbes*).

Né, née, *p. et a.* طوغمش dogh-

mouch; bien —, mal —, ايو فنا تربيه‌لو éyi, féna térbiyéli.
Néanmoins, ad. ينه اويله ايكن yiné éuylé ikén.
Néant, m. هيچ hitj; هيچلك hitj-lik; بوشلق bochlouk.
Nébuleux, euse, a. بلوطلو bou-loutlou.
Nécessaire, a. اقتضالو iktizale, لازم lazem; — m. اقتضا iktiza, لازملق lazemlek; يول صنديغى yol sandeghe.
Nécessité, f. حاجت hadjét, احتياج ihtiyadj, ضرورت zérourét; — s. pl. حاجت hadjét; كنيف kénif (kénéf).
Nécessiter, v. a. مجبور ايتمك médj-bour étmék, زورلمق zorlamak, زور ايتمك zor étmék.
Nécessiteux, euse, a. محتاج méuh-tadj, ضرور zérour.
Nécrologe, m. اولى دفتري éulu téftéri.
Nécromance, Nécromancie, f. سحر séhr, بوكى buyu.
Nèfle, f. مشمله mouchmoula, دونكل déunguél.
Nèflier, m. مشمله اغاجى mouch-moula aghadje.
Négatif, ive, a. نفى néfi.
Négation, f. يوق ديمه yok démé, انكار inkiar.
Négative, f. يوق ديو كسك جواب yok déyi késik djévab; انكار inkiar.
Négligé, m. كيجه‌لك اثواب gué-djélik ésbab.
Négligé, ée, a. * كيمنمش gué-yinmémich; اشاغى achaghe.
Négligence, f. اهمال éhmal, مسامحه musamehé (mousamma); اهمالجيلق éhmaldjelek.
Négligent, te, a. اهمالجى éhmal-dje.
Négliger, v. a. اهمال ايتمك éhmal étmék; * اونتمق ounoutmak, الدن قومق éldén komak.
Négoce, m. الش ويرش alech vé-rich, بازركانلق bazirguianlek, تجارت tédjarét.
Négociable, a. صاتلور sateler.
Négociant, m. بازركان bazirguian, تاجر tadjir (pl. تجار tudjdjar).
Négociateur, m. trice, f. ميانجي miyandje.
Négociation, f. ميانجيلق miyan-djelek; معامله mouamélé.
Négocier, v. a. ميانجيلق ايتمك mi-yandjelek étmék; v. n. الش ويرش بازركانلق ايتمك alech vé-rich, bazirguianlek étmék.
Nègre, m. عرب كوله arab kéulé; — resse, f. عرب حلايق arab halayek.
Neige, f. قار kar.
Neiger, v. i. قار ياغمق kar yagh-mak, ياغمق yaghmak.
Neigeux, euse, a. قارلو karle.
Nenni, ad. fa. خير qhayer, يوق yok.

Néophyte, *m. et f.* یکی دینه کلن yéni diné guélén.

Néphrétique, *a.* بوبرکه متعلّق béubréyé mutaallik; — *f.* بوبرك اغریسی béubrék aghrese.

Nerf, *m.* سکر sinir.

Nerprun, *m.* کیك دکنی guéyik dikéni, اق دکن ak dikén.

Nerval, le, *a.* سکره لایق siniré layek.

Nerveux, euse, *a.* سکرلو sinirli.

Net, ette, *a.* تمیز témiz, پاك pak; بوش boch; اچق atjek; دوز duz; *آشکاره achkiaré.

Net, *ad.* تمام témam, تکمیل tékmil.

Netteté, *f.* تمیزلك témizlik, پاکلك paklik.

Nettoyer, *v. a.* تمیزلمك témizlémék, پاکلمك paklémék, ارتمق aretmak, سلمك silmék, سپورمك supurmék.

Neuf, *a. m.* طوقز طقوز dokouz; طقوزنجی dokouzoundjou.

Neuf, uve, *a.* یکی yéni; *عجمی adjémi.

Neutralité, *f.* طرفینسزلك tarafféynsizlik.

Neutre, *a. m. et f.* طرفینسز taraféynsiz, نه بو طرفدن نه او طرفدن اولان né bou tarafdan né o tarafdan olan.

Neuvième, *a.* طقوزنجی dokouzoundjou; *m.* طقوز پایك بري dokouz payen biri.

Neveu, *m.* قرداش اوغلی kardach oghlou.

Névritique, *a.* سکر قوتلندرن sinir kouvétléndirén.

Nez, *m.* بورن bouroun; *قوقو kokou.

Ni, *a.* نه...نه né...né.

Niable, *a.* یوق دینور yok dénir.

Niais, se, *a.* oiseau niais, یوا قوشی youva kouchou; — *m.* *احمق ahmak, بون béun.

Niaiserie, *f.* احمقلق ahmaklek.

Nicette, *f. fa.* بون قز béun kez.

Niche, *f.* صورت طولابی sourét dolabe; *fa.* اویون oyoun; اویمه oyma.

Nichée, *f.* یوا طولوسي youva dolousou.

Nicher, *v. n.* یوا یاپمق youva yapmak; — *v. a. fa.* بر یره قومق bir yéré komak.

Nid, *m.* یوا youva.

Nidoreux, euse, *a.* چوروك tjuruk; یانق قوقولو yanek kokoulou.

Nièce, *f.* قرداش قزي kardach keze.

Nielle, *f.* دلوجه délidjé; چورك اوتی tjéurék otou; حاصل پاصی hasel pase.

Nier, *v. a.* یوق دیمك yok démék, انکار ایتمك inkiar étmék.

Nigaud, de, *a. m. f.* دلی déli, احمق ahmak.

Nigauder, *v. n.* احمق شقه سی ایتمك ahmak chakase étmék.

Nille, *f.* اصمه بيغى asma beyeghe.

Nimbe, *m.* شعله دايرەسي chéulé daïrési.

Nippes, *f. pl.* كيجك افاق دفك guéyédjék oufak défék.

Nique, *f. fa.* faire la —, à qc. بر شي صايمق bir chéyi saymamak.

Nitre, *m.* كوهرچله guuvértjilé.

Nitreux, euse, *a.* كوهرچلهلو guuvértjiléli.

Niveau, *m.* مهندس ترازوسى muhéndis térazisi; دوز ير duz yér; au —, de —, دوز duz.

Noble, *a.* — *m.* صوي زاده soy zadé, كيشي زاده kichi zadé; بللو باشلو bélli bachle, شريف chérif.

Noblesse, *f.* اصل صوي كيشى زادەلك asel-, soy-, kichi zadélik; * الك ايوسى én éyisi.

Noce, *f.* Noces, *f. pl.* اولولك évlilik; دوكن duyun.

Nocturne, *a.* كيجەلك guédjélik.

Noeud, *m.* دوكم duyum; كمند kéménd; * باغ bagh; كوجلك guudjluk.

Noguet, *m.* ميوه سپدي méyvé sépédi.

Noir, re, *a.* قره kara, سياه siyah; — *m.* قره شي kara chéy; قرەلق karalek.

Noirâtre, *a.* قرمجه karadja.

Noiraud, de, *a. m. et f.* قزغون سياه kouzghoun siyah.

Noirceur, *f.* سياهلق siyahlek, قرەلق karalek.

Noircir, *v. a.* قرارتمق karartmak; — *v. n.* قرارمق kararmak; se —, *v. r.* كندوبى قرارتمق kéndini karartmak.

Noircisseur, *m.* قره بويايان kara boyayan.

Noircissure, *f.* قره لكه kara léké.

Noise, *f. fa.* غوغا kavgua, نزاع niza, چكش tjékich.

Noisetier, *m.* فندق اغاجى fendek aghadje.

Noisette, *f.* فندق fendek.

Noix, *f.* جويز djéviz.

Nom, *m.* اد ad, اسم ism, نام nam.

Nomade, *a.* كوچر اولى guéuljér évli.

Nombre, *f.* صايى saye; چوقلق tjoklouk.

Nombrer, *v. a.* صايمق saymak.

Nombreux, euse, *a.* صايسى چوق sayese tjok.

Nombril, *m.* كوبك guéubék.

Nominatif, *m. T.* بنايى binayi.

Nomination, *f.* اد قومه ad koma.

Nommément, *ad.* اسميله ismiylé, اديله adeyla.

Nommer, *v. a.* چغرمق tjaghermak, اديله اكمق adeyla anmak; se — *v. r.* چغرلمق tjaghrelmak, ادي اولمق ade olmak.

Non, *ad.* يوق yok, دكل déyil.

Nonagénaire, *a.* طقسانلق doksanlek.

Nonante, *a. T.* طقسان doksan.
Nonantième, *a. T.* طقسانجي doksanendje.
Nonchalance, *f.* اهمالجيلق éhmaldjelek.
Nonchalant, te, *a.* اهمالجي éhmaldje.
Nonnain, **Nonne**, *f. fa.* دختر شالپوشان douqhtérĭ chalpouchan.
Nonobstant, *prp.* فرضي faraza.
Nonpair, *a.* تك ték.
Nonpareil, eille, *a.* بى نظير bi nazir.
Non-usage, *m.* قوللانلممه koullanelmama.
Non-valeur, *f.* قيمتسزلك keymétsizlik.
Nord, *m. T.* شمال chimal, يلدز yeldez.
Nord-est, *m. T.* پويراز poyraz.
Nord-ouest, *m. T.* قره يل kara yél.
Nota, *m.* نشان nechan; نوته nota.
Notable, *a.* بللو bélli.
Notaire, *m.* محكمه كاتبي mahkémé kiatibi.
Notamment, *ad.* مخصوص maqhsous.
Notariat, *m.* كاتبلك kiatiblik.
Note, *f.* نشان nechan; نوته nota.
Noter, *v. a.* بللمك béllémék.
Notifier, *v. a. T.* اعلام ايتمك ilam étmék.
Notion, *f.* اشنالق achnalek.
Notoire, *a.* بللو bélli.
Notoriété, *f.* بللولك béllilik.
Notre, *pr.* بزم bizim; le, la nôtre بزمكى bizimki.
Noué, ée, *p. et a.* دوكملو duyumlu; چوجغى بيوتمين علت tjodjoughou béuyutméyén illét; *طولاشق dolachek.
Nouer, *v. a.* دوكملمك duyumlémék.
Noueux, euse, *a.* دوكملو duyumlu, داللو dalle.
Nourrain, *m.* بالق يوريلري balek yavroulare.
Nourri, ie, *p. et a.* بسلنمش béslénmich; طولو dolou; دانهلو danéli; *سميز sémiz, قوتلو kouvétli.
Nourrice, *f.* سد انا sud ana.
Nourricier, *m.* بسليجى bésléyidji.
Nourricier, ère, *a.* père —, بسليجى bésléyidji; mère —, سد انا sud ana, طايه dayé.
Nourrir, *v. a. et n.* بسلمك béslémék; امزرمك émzirmék; يمك yémék; * تربيه ايتمك térbiyé étmék.
Nourrissant, te, *a.* بسليجى bésléyidji.
Nourrisson, *m.* اميجى émidji, ممه چوجغى mémé tjodjoughou.
Nourriture, *f.* بسليش bésléyich; ييجك yéyédjék; مانجه mandja; يم yém; * تربيه térbiyé.
Nous, *pr. pl.* بز biz, بزه bizé.

Nouveau, Nouvel, elle, *a.* يكى yéni, جديد djédid.

Nouveau, *ad.* يكي yéni; de —, يكيدن yénidén, بر دخى bir daha.

Nouveauté, *f.* يكيلك yénilik.

Nouvelle, *f.* يكي خبر yéni qhabér; حكايت hikiayét.

Nouvellement, *ad.* يقينده yakenda, يقينلرده yakenlarda.

Novembre, *m.* تشرين ثانى téchrinĭ sani.

Novice, *a. m. et f.* طالب talib, عجمي adjémi.

Noyau, *m.* چكردك tjékirdék.

Noyer, *m.* جويز اغاجى djéviz aghadje.

Noyer, *v. a.* صوده بوغمق souda boghmak; صويه بوغمق souya boghmak, صو بصمق sou basmak; se —, *v. r.* صوده بوغلمق souda boghoulmak.

Nu, ue, *a.* چبلاق tjeblak; à —, چبلاق tjeblak.

Nuage, *m.* بولوت boulout.

Nuageux, euse, بولوتلو bouloutlou.

Nuancer, *v. a.* رنكلري بوي بوي ايتمك rénkléri boy boy étmék.

Nubile, *a.* اولنجك évlénédjék, قوجهيه وارجق kodjaya varadjak.

Nubilité, *f.* بالغدلك balighélik.

Nudité, *f.* چبلاقلق tjeblaklek.

Nue, *f.* بولوت boulout.

Nuée, *f.* يغمور بولودي yaghmour bouloudou.

* Nuire, *v. n.* (à) زيان ضرر وبرمك ايتمك ziyan, zarar vérmék, étmék; *fa.* اليقومق alekomak.

Nuisible, *a.* ضررلو zararle, مضر mouzerr.

Nuit, *f.* كيجه guidjé (guédjé); de—, كيجه guédjé, كيجهلين guédjéléyin.

Nuitamment, *ad.* كيجهلين guédjéléyin.

Nuitée, *f.* كيجه وقتى guédjé vakte, كيجه ايشي guédjé ichi.

Nu-jambes, *ad.* يالن اياق yalen ayak.

Nul, Nulle, *a.* هيچ hitj.

Nullement, *ad.* هيچ بر دورلو hitj bir turlu.

Nulle-part, *ad.* هيچ بر ياندن يرده hitj bir yandan, yérdé.

Nullité, *f.* *T.* بوشلق bochlouk.

Nûment, *ad.* صافدرون safdéroun, طوز طوغري doz doghrou.

Numéral, le, *a.* صايي كوسترن saye guéustérén.

Numérique, *a.* رقمه متعلّق rakama mutaallik.

Numériquement, *ad.* صاييه كوره sayeya guéuré.

Numéro, *m.* رقم rakam; نمره nouméra.

Nu-pieds, *a.* يالن اياق yalen ayak.

Nuptial, le, *a.* دوكنه متعلّق duyuné mutaallik.

Nuque, *f.* انكسه énksé, آكسه énsé.

Nu-tête, *ad.* باشی اچق bache atjek.

Nutritif, ive, *a.* بسليجي béslé-yidji.

Nymphe, *f.* حوري huri, حوري قزلري huri kezlare.

O.

O! *i.* هي واه héy vah!

Obéir, *v. r.* (à), مطيع اولمق muti olmak, اطاعت ايتمك itaat étmék, سوز طوتمق séuz toutmak, اسلمك éslémék; اويمق ouymak.

Obéissance, *f.* اطاعت itaat, مطيعلك mutilik, سوز طوتمه séuz toutma.

Obéissant, te, *a.* مطيع muti, اطاعت ايدن itaat édén.

Obélisque, *m.* دكلى طاش dikili tach.

Obérer, *v. a.* بورجلو ايتمك دوشرمك bordjlou étmék, duchurmék.

Obier, *m.* صو مروري sou murvéri, قار طوپى اغاجي kar topou aghadje.

Objecter, *v. a.* اوكنه قومق éununé komak, قرشولمق karchelamak.

Objectif, ive, *a.* قرشو طوران karche douran.

Objection, *f.* قرشولق karchelek.

Objet, *m.* مظهر mazhér, مادّه maddé; مراد murad, مرام méram.

Oblation, *f.* قربان kourban, فدا fida.

Obligation, *f.* ذمّت zimmét, مجبورلق médjbourlouk; منّت minnét; اقرار ikrar; تمسك téméssuk.

Obligatoire, *a.* باغلو baghle (chéy).

Obligé, ée, *a.* مجبور médjbour.

Obligeant, te, *a.* چلبى tjélébi, خوش qhoch, خاطرشناس qhater chinas.

Obliger, *v. a.* بورجلو ايتمك bordjlou étmék, مجبور ممنون امتنان منّت ايتمك médjbour, mémnoun, imtinan, minnét étmék; خاطر ياپمق qhater yapmak; زورلامق zorlamak; se —, *v. r.* à qc. بر شيه باغلنمق bir chéyé baghlanmak.

Oblique, *a.* اكري éyri, ارقوري arkouri (aykere).

Obliqueté, *f.* اكريلك éyrilik, ارقوريلق arkourilik (aykerelek).

Oblong, gue, *a.* اوزونجه ouzoundja.

Obole, *f.* منغر منغير mangher, پول poul.

Obreptice, *a.* حيله ايله النمش hilé ilé alenmech.

Obscène, *a.* ادبسز édébsiz, نفسانی néfsani, مردار mourdar.
Obscur, re, *a.* قراكلو karanlou (karanlek).
Obscurcir, *v. a.* قراكلو ايتمك karanlou (karanlek) étmék; s' —, *v. r.* قرارمق kararmak.
Obscurément, *ad.* قراكلقده karanlekda.
Obscurité, *f.* قراكلق karanlek.
Obséder, *v. a.* q. برینی محاصره ايتمك birini mouhaséré étmék, قوشاتمق kouchatmak; جن طوتمق djinn toutmak.
Obsèques, *f. pl.* میت جماعتی méyit djémaate, جنازه djénazé.
Observateur, *m.* trice, *f.* طوتیجی toutoudjou, كوزدیجی guéuzédidji.
Observation, *f.* كوزجیلك guéuzdjuluk, دقت dekkét.
Observatoire, *m.* یلدز قلّهسی yeldez koullési.
Observer, *v. a.* كوزتمك guéuzétmék, كوزلمك guéuzlémék; فرقنه وارمق farkena varmak, ذهنینه دوشمك déhiné duchmék; s' — *v. r.* كوزینی اچمق guéuzunu atjmak, عقللو طورانمق akelle davranmak.
Obsession, *f.* جن طوتمه djinn toutma.
Obstacle, *m.* مانع mani, طوتمه toutma.
Obstination, *f.* عناد inad.
Obstiné, ée, *a.* عنادجی inaddje.
Obstiner, *v. a.* عناد ایتدرمك inad éttirmék; s' —, *v. r.* عناد ایتمك inad étmék.
Obstructif, ive, *a.* طقایجی tekayedje.
Obstruction, *f.* طقامه tekama.
Obstruer, *v. a.* طقامق (damarlare) tekamak.
* **Obtenir**, *v. a.* المق almak, اله كتورمك élé guétirmék, نایل اولمق naïl olmak.
Obus, *m.* كچوك هوان كلّهسی kutjuk havan guullési; كچوك هوان طوپی kutjuk havan topou.
Obusier, *m.* كچوك هوان طوپی kutjuk havan topou.
Obvier, *v. n.* (à qc.), اوكنی المق éununu almak; اوكنه كچمك éununé guétjmék, منع ایتمك ménï étmék.
Occasion, *f.* فرصت foursét (fersand); سبب sébéb.
Occasionner, *v. n.* سبب اولمق sébéb olmak.
Occident, *m.* كون باتیسی guun batese, باتی bate, مغرب maghreb.
Occidental, le, *a.* كون باتیدن اولان guun batedan olan.
Occulte, *a.* كزلو guizli.
Occupation, *f.* ایش ich, مصلحت maslahat, شغل choughl; ضبط zabt, فتح féth; قونمه konma, اوتورمه otourma.

Occupé, ée, *p. et a.* الَنمش alenmech; مشغول méchghoul.

Occuper, *v. a.* ضبط فتح ايتمك zabt, féth étmék; مشغول ايتمك méchghoul étmék.

Occurrence, *f.* راسات rasat, راست كلمه rast guélmé; فرصت foursat (fersand).

Océan, *m.* mer océane, *f.* طش دكز dech déniz, بحر محيط bahrĭ mouhit.

Ocre, *f.* اوخره oqhra.

Octobre, *m.* تشرين اوّل téchrinĭ évvél.

Octogénaire, *a. m.* سكسان يللق séksén yellek, سكسانلق séksénlik.

Octogone, *a. m.* سكز كوشه sékiz kéuché.

Octuple, *a.* سكز قات sékiz kat.

Octupler, *v. a.* سكز قات ايتمك sékiz kat étmék.

Oculaire, *a.* كوزه متعلّق guéuzé mutaallik; témoin —, كوزيله كورن guéuzuylé guéurén; verre —, كوزلك guéuzluk.

Oculiste, *m.* كحال kéhhal.

Ode, *f.* تركي turku, غزل ghazél.

Odeur, *f.* قوقو kokou, ايو قوقو éyi kokou; * نام nam; — s. *pl.* رائحه rahiyé.

Odieux, euse, *a.* سولمين sévilméyén; اوصاندريجي osanderedje.

Odorant, te, *a.* ايو قوقان éyi kokan.

Odorat, *m.* ايو قوقو éyi kokou.

Odoriférant, te, *a.* ايو قوقان éyi kokan.

Oeil, *m.* (*pl.* les yeux), كوز guéuz, چشم tjéchm, *p.* عين ayn, *a.* طومرجق tomourdjouk.

Oeillade, *f.* باقش bakech, نظر nazar.

Oeillère, *f.* اتك كوز مشيني aten guéuz méchini; dent —, آزو دش azou dich.

Oeillet, *m.* دلك (ésbabda kaytan itjin) délik; قرنفيل karanfil.

Oeilleton, *m.* فليس filiz.

Oeuf, *m.* يمرطه youmourta.

Oeuvé, ée, *a.* يمرطه لو youmourtale.

Oeuvre, *m.* كبريت احجر kibritĭ aqhmér; يابونك دورت ديواري yapounoun déurt douvare; *T.* ديواره divaré, طاش اوى tach évi.

Oeuvre, *f.* ايش ich, عمل amél.

Offensant, te, *a.* خاطره طوقنور qhatera dokaner.

Offense, *f.* انجتمه indjitmé, انجنمه indjinmé; خاطره طوقنمه qhatera dokanma; *T.* كناه guunah.

Offensé, *m.* خاطري قالمش qhatere kalmech.

Offenser, *v. a.* انجتمك indjitmék, خاطره طوقنمق qhatera dokanmak; * طوقنمق dokanmak; s' —, *v. r.* خاطري قالمق qhatere kalmak.

Offenseur, *m.* حاطره طوقنان qhatera dokanan, انجدیجی indjididji.
Offensif, ive, *a.* طوقنان dokanan.
Office, *m.* بورج bordj, فرض farz; خذمت qhezmét; دوستلق dostlouk; منصب manseb.
Office, *f.* کیلار kilar (kilér).
Officier, *m.* منصبلو manseble; اوفچیال offitjiyal.
Offrande, *f.* قربان kourban.
Offrant, *a. m.* le plus —, آرتران arteran.
Offre, *f.* صونمه sounma.
* Offrir, *v. a.* صونمق sounmak; ویرمك vérmék; فدا قربان ایتمك fida, kourban étmék.
Offusquer, *v. a.* قاشترمق kamachtermak.
Ogre, *m.* قره قونجلوس kara kondjolos; طاغ ادمی dagh adame.
Oh! *i.* ها ha, عجایب adjaïb!
Oie, *f.* قاز kaz.
Oignon, *m.* صوغان soghan.
Oille, *f.* اتدن و اوتدن چوربا éttén, vé ottan tjorba.
* Oindre, *v. a.* یاغلمق yaghlamak, یاغ سورمك yagh surmék.
Oint, te, *p. et m.* یاغلو yaghle.
Oiseau, *m.* قوش kouch; طوغان doghan, شاهن chahan; چامور تکنه‌سی tjamour téknési.
Oiseler, *v. a.* قوش الشترمق kouch alechtermak; — *v. n.* قوش اولامق kouch avlamak.

Oiselier, *m.* قوشباز kouchbaz.
Oiseux, euse, *a.* اشسز ichsiz, بوش boch; تنبل témbél; فایده‌سز faydasez.
Oisif, ive, *a.* اشسز ichsiz, بوش boch.
Oisillon, *m. fa.* قوشجغز kouchdjoughaz.
Oisiveté, *f.* اشسزلك ichsizlik, آوارەلك avarélik; تنبللك témbéllik.
Oison, *m.* قازجق kazdjek; * قاز kaz (kimsé).
Olinde, *f.* بر نوع ایو قلج bir névï éyi keledj.
Olinder, *v. n. fa.* قلج چکمك keledj tjékmék.
Olindeur, *m. fa.* غوغاجی kavguadje.
Olivaison, *f.* زیتون موسمی zéytin mévsimi.
Olivâtre, *a.* زیتونی zéytouni.
Olive, *f.* زیتون zéytin, زیتون دانه‌سی zéytin tanési; زیتون اغاجی zéytin aghadje.
Olivier, *m.* زیتون اغاجی zéytin aghadje.
Ombrage, *m.* کولکه guéulgué, kéulgué; * اشکل ichkil.
Ombrager, *v. a.* کولکه ایتمك اولمق kéulgué étmék, olmak.
Ombrageux, euse, *a.* اورکك urkék; * اعتمادسز itimadsez.
Ombre, *f.* کولکه kéulgué, guéulgué (kéurgué); * سایه sayé;

بهانه béhané (mahana); كوسترش guéustérich.

Omelette, *f.* قيغنه kayghana.

* Omettre, *v. a.* كچك guétjmék, براقق brakmak; الدن قومق éldén komak.

Ommission, *f.* براقه berakma; كورممه guéurmémé, ياكلشلق yanlechlek.

Omniscience, *f.* هرشي بلمه (allah) hér chéyi bilmé.

Omoplate, *f.* كورك kurék.

Onanisme, *m.* آبازايه وارمه abazaya varma, جلق صيرمه djalk seyerma.

Once, *f.* بر طارتى در bir tarte der.

Oncle, *m.* عمجه amdja; دايى daye.

Onctueux, euse, *a.* ياغلو yaghle.

Onctuosité, *f.* ياغلولق yaghlelek.

Onde, *f.* دالغه dalgha; * موج mévdj (mévich).

Ondée, *f.* صغنق saghanak.

Ondin, *m.* ine *f.* صو جنّى sou djinni.

Ondoyant, te, *a.* طلغلنان dalghalanan.

Ondoyer, *v. n.* طلغه‌لنمق dalghalanmak.

Onéreux, euse, *a.* اغر agher, كوج guudj.

Ongle, *m.* طرنق ternak.

Onguent, *m.* ملهم mélhém.

Onyx, *m.* سليمانى suléymani.

Onze, *a. m.* اونبر onbir; اونبرنجي onbirindji.

Onzième, *a.* اونبرنجى onbirindji, اونبر پايك برى onbir payen biri.

Opéra, *m.* تركيلو اوين turkulu oyoun.

Opérateur, *m.* جرّاح djérrah.

Opération, *f.* عمل amél; تيمار timar, ال اورمه él vourma.

Opérer, *v. a. et n.* اشلمك ichlémék, ايچرى كار ايتمك itjéri kiar étmék; يوله كتورمك yola guétirmék; ال اورمق él vourmak.

Ophtalmie, *f.* كوز اغريسى guéuz aghrese.

Opiner, *v. n.* فكرينى قياسنى سويلمك fikrini, keyasene séuylémék.

Opiniâtre, *a. m.* عنادجى inaddje, عناد inad.

Opiniâtrer, *v. a.* qc. عناد ايدوب طورمق inad édib dourmak; — un enfant, بر چوجغى عنادجى ايتمك bir tjodjoughou inaddje étmék.

Opiniâtreté, *f.* عناد inad.

Opinion, *f.* ظنّ zann, قياس keyas, تخمين taqhmin; سوز séuz.

Opium, *m.* افيون afiyon.

Opportun, ne, *a.* مناسب minasib, محلّ mahéll, *a.*

Opportunité, *f.* فرصت foursat (fersand), محلّ mahéll, *s.*

Opposé, ée, *a.* قرشو karche; — *m.* قرشو karche, عكس aks.

Opposer, *v. a.* قرشويه قرشو قومق karcheya, karche komak; s'

—, *v. r.* قرشو قومق طورمق karche komak, dourmak.
Opposite, *m.* قرشوسی karchese, عکسی aksi; à l' — *ad.* قرشویه karcheya.
Opposition, *f.* قرشولق karchelek, قرشو قومه طورمه karche koma, dourma; مخالفت mouqhalifét.
Oppresser, *v. a.* پك صقمق pék sekmak.
Oppresseur, *m.* ثقلتجی seklétdji.
Opprimer, *v. a.* ظلم اتمك zoulm étmék, اذیت ثقلت ویرمك éziyét, seklét vérmék.
Opprobre, *m.* رسوایلق resvaylek, رزیللك rézillik, رزالت rézalét, عیب ayep.
Opter, *v. a. et n.* اوکرتلمك éuyurtlémék (uyutlémék), سچمك sétjmék.
Option, *f.* اوکرتلمه uyutlémé.
Opulence, *f.* برکت bérékét, مالدارلق maldarlek, زنکینلك zénguinlik.
Opulent, te, *a.* زنکین zénguin.
Or, *m.* التون alten.
Or, *ad.* شمدی chimdi, امدي imdi.
Oracle, *m.* پت کلامي pout kélame; آیت ayét, آیت کریمه ayétï kérimé.
Orage, *m.* فرطنه fourtouna (fertena), طوفان toufan.
Orageux, euse, *a.* فرطنه‌لو fourtounale.
Oraison, *f.* کلام kélam; دعا dua (douva).
Oral, le, *a.* دلدن اولان dildén olan, اغزدن aghezdan.
Orange, *f.* ترنج touroundj, پورتقال portoukal.
Orangé, ée, *a.* —, *m.* ترنجی touroundjou.
Oranger, *m.* ترنج اغاجی touroundj aghadje.
Orang-outang, *m.* یبان طاغ ادمی yaban, dagh adame.
Orbe, *m.* *T.* دائره dairé.
Orbiculaire, *a.* *T.* مدوّر mudévvér.
Or-ça! *i. fa.* دي امدي dé imdi, هایده haydé.
Ordinaire, *a. m.* عادتا adéta; بیاغی bayaghe, هر کونلك hér guunluk; یولنده yolounda; عادت adét; عادتا منزل adéta ménzil; پوسته کونی posta guunu; ییجك yéyédjék; à l'—, *ad.* عادت اوزره adét uzré; d' —, pour l' —, عادتا adéta, چوغی tjoghou; — s. *pl.* حیض hayez.
Ordonnance, *f.* نظام nizam, ترتیب tértib; امر émr; حکیم تذکیره‌سی hékim tézkirési.
Ordonner, *v. a.* نظامه صرایه قومق nizama, seraya komak, امر اتمك émr étmék, بیورمق bouyourmak.
Ordre, *m.* نظام nizam, دوزن duzén; امر émr; ترتیب tértib.

Ordure, *f.* چوپ tjéup, سپرندي suprundu, مردارلق mourdarlek, کیر kir; پسلك pislik.

Oreillard, de, *a.* اوزون قولاقلو ouzoun koulakle.

Oreille, *f.* قولاق koulak; — d'ours, Cortuse, ايو قولاغى aye koulaghe (ot).

Oreiller, *m.* يوز يصديغى yuz yasdeghe.

Orfèvre, *m.* قويمجى kouyoumdjou.

Orfraie, *f.* دکز عقّابى déniz ukkabi (kouch).

Organe, *m.* آلات aléat.

Organique, *m.* چالغى tjalghe, ساز saz.

Organiser, *v. a.* ياپمق yapmak, ترتيب ايتمك tértib étmék.

Organiste, *m. et f.* ارغانونجى érghanoundjou.

Orge, *f.* ارپه arpa; قاوت kavout.

Orgeat, *m.* قاوت kavout.

Orgue, *m.* Orgues, *f. pl.* ارغانون érghanoun.

Orgueil, *m.* مغرورلق maghrourlouk, فضوللق fodoullouk.

Orgueilleux, euse, *a.* مغرور maghrour, فضول fodoul.

Orgueilleux, *m.* آرپه‌جق arpadjek, ات درسکی it dirséyi.

Orient, *m.* کون طوغيسى guun doghousou, مشرق méchrek.

Oriental, le, *a.* کون طوغولو guun doghoulou.

Orienter, *v. a.* دورت طرفه اويدورمق déurt tarafa ouydourmak.

Origan, *m.* کويکو اوتى guéuyéguu (guuvéyi) otou, اپار ipar; l' — vulgaire, زوفا اوتى zoufa otou; l' — de Crète, منغر اوتى mangher otou.

Originaire, *a.* اصللو aselle, تملدن téméldén.

Original, *m.* اصل نسخه asel nousqha, الك اورنك ilk éurnék.

Original, le, *a.* اصلى asli, عينى ayni.

Origine, *f.* اصل asel; طوغمه doghma, کلمه guélmé.

Oripeau, *m.* شماته تلى ورغى chamata téli, varaghe.

Orme, *m.* قره اغاج kara aghadj.

Orne, *f.* اق اغاج ak aghadj.

Ornement, *m.* زينت ziynét.

Orner, *v. a. et n.* دوناتمق donatmak, زينتلمك ziynétlémék.

Ornière, *f.* عربه تکرلك ايزى araba, tékérlék izi.

Orphelin, *m.* — ne, *f.* اوکسز éuksuz.

Orpiment, *m.* زرنيخ zernek.

Or-sus! *i. fa.* هايده haydé.

Orteil, *m.* اياق پرمغى ayak parmaghe; اياق باش پرمغى ayak bach parmaghe.

Orthodoxe, *a.* مؤمن muumin, اهل ايمان éhlĭ iman, مسلمان musliman.

Orthographe, *f.* املا imla.

Orthographier, *v. a.* املالو يازمق imlale yazmak.
Ortie, *f.* اصرغان eserghan (ot).
Orvale, *f.* يبانى ديش اوتى yabani dich otou.
Os, *m.* كمك كموك kémik.
Osciller, *v. n.* صالنمق salenmak.
Osé, ée, *a.* ادبسز édébsiz, جسور djéssour.
Oseille, *f.* قوزي قولاغى kouzou koulaghe (ot).
Oser, *v. n.* جسارت ايتمك djésarét étmék, جرات ايتمك djuraét étmék, كيرشمك guirichmék; *v. a.* كوزينه المق guéuzuné almak.
Osier, *m.* سوكت séuyut.
Ossemens, *m. pl.* كموكلر kémiklér.
Osseux, euse, *a.* كموكلو kémikli.
Ostensible, *a.* كوستريلور guéustérilir.
Ostentation, *f.* اوكنمه éuyunmé.
Ôtage, *m.* رهين réhin, امانت émanét.
Ôté, *ad.* ماعدا maada, غيرى ghayre.
Ôter, *v. a.* كيدرمك guidérmék, المق almak, قالدرمق kaldermak; چقرمق tjekarmak.
Ou, *c.* يا ya, ياخود yaqhod.
Où, *ad.* نرده nérdé, nérédé; نريه néréyé; d'où, نردن nérdén; par où, نره ايچندن néré itjindén, نردن nérédén, نه ايله né ilé.

Ouais, *i. fa.* واي vay, بو نه bou né.
Ouate, *f.* ايو پنبوق éyi pambouk; اتلمش پنبوق atelmech pambouk.
Oubier, *m.* بر نوع شاهن bir névi chahin.
Oubli, *m.* اونوتمه ounoutma; اونوديجيلق ounoudoudjoulouk.
Oublier, *v. a.* اونوتمق ounoutmak; s' —, *v. r.* كندوينى اونوتمق kéndini ounoutmak.
Oubliettes, *f. pl.* ابدي حبس ébédi haps.
Oublieux, euse, *a.* اونودلور ounoudoulour.
Ouest, *m.* باتى bate, كون باتيسى guun batese, مغرب maghreb.
Ouf! *i.* هي واه héy vah!
Oui, *ad. m.* اوت évét, بلى béli, هه hé.
Ouï-dire, *m.* ايل لافى él lafe, اورتالق ortalek.
Ouïe, *f.* قولاق koulak.
* Ouïr, *v. a.* اشتمك ichitmék; دكلمك dinlémék, قولاق ويرمك koulak vérmék.
Ouragan, *m.* قاي kay, قصرغه kasergha.
Ourler, *v. a.* اويه دكمك oya dikmék; يولمك yivlémék.
Ourlet, *m.* اويه oya; يو يوو yiv.
Ours, *m.* آيو aye.
Ourse, *f.* ديشى آيو dichi aye.
Ourson, *m.* ايو يوريسى aye yavrousou.
Outarde, *f.* طوي toy (kouch).

Outil, *m.* آلات aléat, آوادانلق avadanlek.

Outillé, ée, *a.* آلاتلو alatle.

Outrage, *m.* رزيللك rézillik.

Outrager, *v. a.* رزيل ايتمك rézil étmék.

Outrageux, euse, *a.* رزيل rézil, رسواي resvay.

à **Outrance**, à toute —, *ad.* اولچيدن طشره éultjudén tachra, حدّدن آشمش haddén achmech.

Outre, *f.* طلوم touloum.

Outre, *prp.* غيري ghayri, ماعدا maada, اوته éuté; اوتهده éutédé; — *ad.* الرو iléri, اشوري achouri (achere); — que, c. دن ماعدا ... dén maada; d'— en —, بر ياندن بر يانه bir yandan bir yana; en —, بوندن ماعدا boundan maada.

Outré, ée, *a.* آشوري achere; پك زياده pék ziyadé.

Outrément, *ad.* حدّدن زياده haddén ziyadé.

Outremer, *m.* لاجورد ladjivérd, كوك guéuk.

Outre-mesure, *ad.* حدّدن تجاوز haddén tédjavouz.

Outre-passer, *v. a.* *آشمق achmak.

Outrer, *v. a.* پك يورمق pék yormak; * چوق زحمت ويرمك tjok zahmét vérmék.

Ouvert, te, *p. et a.* اچق atjek, آچلمش atjelmech; *اشكاره achikiaré.

Ouvertement, *ad.* اپ آشكار ap achkiar, *تركجه turktjé.

Ouverture, *f.* اغز aghez; ابتدا iptida, بشلنغج bachlanghedj; *T.* تقسيم taksim, پيشرو pichrév.

Ouvrable, *a. m.* jour —, ايش كونى ich guunu.

Ouvrage, *m.* عمل amél, ايش ich.

Ouvragé, ée, *a.* اشلنمش ichlénmich.

Ouvré, ée, *a.* كوزل اشلنمش guuzél ichlénmich.

Ouvrier, *m.* ière, *f.* ايشجى ichdji; — *a.* jour —, ايش كونى ich guunu.

***Ouvrir**, *v. a.* اچمق atjmak; *بشلامق bachlamak; — *v. n.* اچلمق atjelmak; s' —, *v. r.* اچلمق atjelmak; * à qc. برينه سرّينى اچمق biriné serrene atjmak.

Ouvroir, *m.* ايش اوطه‌سى ich odase, كارخانه kiarqhané.

Ovale, *a. m.* بيضا béyza.

P.

Pacage, *m.* چاير tjayer.

Pacificateur, *m.* بارش صلح ايديجى barech, soulh édidji.

Pacifier, *v. a.* سوس ايتمك sous étmék, بارشترمق barechtermak.

Pacte, *m.* Paction, *f.* *T.* قول kavl, عهد ahd.

Paganisme, *m.* پت پرستلك pout péréstlik.

Page, *f.* يوز yuz, صحيفه sahifé.

Page, *m.* ايج اوغلانى itj oghlane.

Pagnote, *m. fa.* كچوك انسان kutjuk insan.

Pagnoterie, *f. fa.* تنبللك témbéllik.

Païen, *m.* enne, *f. et a.* پتپرست poutpéréstt, پته طپان pouta tapan; پت پرستجه pout péréstdjé.

Paillard, de, *a. fa.* فنا يولده كزن féna yolda guézén.

Paillarder, *v. n. fa.* فنا يولده كزمك féna yolda guézmék.

Paillasse, *f.* اوت طولو شلته ot dolou chilté; توتون رينغاسي tutun ringhase.

Paillasson, *m.* حصير haser.

Paille, *f.* صمان saman; چوپ tjéup.

Paillette, *f.* پول poul; *T.* تبر tibir.

Paillon, *m.* *T.* فويا foya.

Pain, *m.* اتمك étmék (ékmék); * ييجك yéyédjék; — à cacheter, پول poul.

Pair, *a. m.* طوغري doghrou, دوز duz; de —, *ad.* برابر bérabér, بر حالده bir haldé; — *m.* اش éch (kouchlaren).

Paire, *f.* چفت tjift, اش éch.

Paisible, *a.* راحت rahat, اوصلو ouslou.

*Paître, *v. a. et n.* كودمك guudmék, اوتلاتمق otlatmak; اوتلامق otlamak.

Paix, *f.* بارش barech, بارشق barechek; راحت rahat, راحتلق rahatlek; — *i.* سوس اول sous ol.

Palais, *m.* سراي saray; دماغ dimagh (damak).

Pale, *f.* ضربه (guéuldé) daraba; كوركك يصى اوجى kuréyin yasse oudjou.

Pâle, *a.* صرارمش sararmech, بوزارمش bozarmech, صارو sare, صولمش solmouch; كول بكزلو kul bénzli; pâles couleurs, *pl.* اق صاريلق ak sarelek.

Palée, *f.* قازقدن ديوار kazekdan douvar; كوپري كوزي kéupru guéuzu.

Palefrenier, *m.* سايس séyis.

Palefroi, *m.* شينلك عورت اتى chénlik, avrét ate.

Palet, *m.* قول طاشي kol tache.

Palette, *f.* اويون چبوغى oyoun tjiboughou; la — de genou, ديز قپاغى diz kapaghe; بر تخته پارچه‌سى bir taqhta partjase; قرشتره‌جق karechteradjak; كومر كوركى kéumur kuréyi.

Pâleur, *f.* صارولق sarelek, صولمشلق solmouchlouk.

Pâlir, *v. n.* صرارمق sararmak, صولمق solmak; *v. a.* صرارتمق sarartmak, صولدرمق soldourmak.

Palis, *m.* قزق kazek; قزقدن باري kazekdan bare.

Palissade, *f.* مترس قارغی méteris kazeghe; قازق دیوار kazek douvar; چت tjit; شرانپو charampo.

Palisser, *v. a.* ایکی طرفه یشل اغاج بغلمق iki tarafa yéchil aghadj baghlamak.

Pallier, *v. a.* اورتمك éurtmék, اورت بصتر ایتمك éurt baster étmék; *T.* تملدن ایو ایتمك téméldén éyi étmémék.

Palme, *f.* خرما اغاجی دالی qhourma aghadje, dale; * فتوحات futouhat.

Palme, *m.* دورت پرمق déurt parmak; قرش karech.

Palmier, *m.* خرما اغاجي qhourma aghadje.

Palot, *m. fa.* *آیو ترك aye turk.

Palpable, *a.* یوقلنور yoklaner.

Palper, *v. a. fa.* یوقلامق yoklamak, طوقنمق dokanmak, دکمك déymék, یاپشمق yapechmak.

Palpiter, *v. n.* دپرنمك déprénmék, اوینامق oynamak; — le coeur یورك اوینامق کوب کوب ایتمك yurék oynamak, kup kup étmék; — les paupières, کیرپکلري سکرمك kiprikléri séyrimék.

Paludier, *m.* حقندده اشلین hoknada ichléyén.

Pâmer, *v. n.* se —, *v. r.* بایلمق bayelmak.

Pâmoison, *f.* بایلمه bayelma, بایغنلق bayghenlek.

Pampre, *m.* اصمه دالی asma dale.

Pan, *m.* یان yan, طرف taraf.

Panacée, *f.* عادتا علاج adéta iladj.

Panache, *m.* باش جغهسی bach djeghase, سرقوج sorkoudj.

Panade, *f.* اتمك چورباسي ékmék tjorbase, ترید tirid.

se Panader, *v. r. fa.* خروسلنمق qhorozlanmak, ببورلنمك bébur-lénmék.

Panais, Pastenade, *m.* یبان هوجی yaban havoudjou.

Panaris, *m. T.* طولامه dolama.

Pancarte, *f.* کمروك دفتري guéumruk téftéri.

Pandore, *f.* بر نوع چالغی bir névï tjalghe, اقلغ eklegh.

Panégyrique, *m. et a.* مدح کلامی médh kélame.

Panerée, *f.* سپت طولوسي sépét dolousou.

Paneterie, *f.* اتمکجی باشیلق ékmékdji bachelek.

Panetière, *f.* اتمك تورباسی ékmék torbase.

Panier, *m.* سپد سپت sépét.

Panique, *a. f.* terreur —, انسزدن بر بوش شیه اورکمه ansezdan bir boch chéyé urkmé.

Panne, *f.* بر نوع قماش bir névï koumach; ایج یاغی itj yaghe; *T.* چکیج ماییسی tjékitj mayese.

Panneau, *m. T.* خانه qhané; اغ agh, اغرب eghreb.

Panse, *f. fa.* قرن karen, اشكنبه ichkémbé.

Panser, *v. a.* ياره صارمق بغلمق yara sarmak, baghlamak; تيمار ايتمك (bir ata) timar étmék.

Pansu, ue, *a. fa.* بيوك قرنلو béuyuk karenle, بوق طلومى bok touloumou.

Pantalon, *m.* فرنك طونى frénk donou; حاجيوات hadjéyvat.

Pantalonnade, *f.* مسخرەلق masqharalek; شقا chaka.

Panthère, *f.* پارس pars, يوز youz.

Pantomime, *f.* دلسز اويونى dilsiz oyounou.

Pantoufle, *f.* تخته پابوجى taqhta paboudjou.

Paon, (پان) *m.* طاووس قوشى tavous kouchou.

Paonne, *f.* ديشى طاووس dichi tavous.

Paonneau, *m.* طاووس يوريسى tavous yavrousou.

Papa, *m.* بابا baba.

Pape, *m.* ريم پاپا rim papa.

Papelard, *m. fa.* مرايى murayi.

Papelardise, *f. fa.* مراييلق murayilek.

Paperasse, *f.* يازيلو اسكى كاغد yazele éski kiaghed.

Papeterie, *f.* كاغد خانه kiaghedqhané; كاغدجيلق kiagheddjelek.

Papetier, *m.* كاغدجي kiagheddje.

Papier, *m.* كاغد kiaghed (kiahat); دفتر téftér; تمسك téméssuk; كاغد اقجه kiaghed akdjé.

Papillon, *m.* كلبك kélébék (képénék), پروانه pérvané.

Papillonner, *v. n. fa.* بوشه يلمك bocha yélmék.

Papillote, *f.* كاكل بغلنان كاغد kiakul baghlanan kiaghed.

Papilloter, *v. a.* كاكللرنى كاغد ايله بغلمق kiakullérini kiaghed ilé baghlamak; *v. n.* كوزلري دونمك guéuzléri déunmék.

Papisme, *m.* قاتوليكلك katoliklik.

Papiste, *m.* قاتوليك katolik, پاپستاش papistach.

Pâque, *f.* خميرسز بيرامى qhamoursouz bayrame.

Pâque, Pâques, *m.* پسقاليه paskalya.

Pâquerette, *f.* قطمر بنفشه katmér bé (mé) néfché, هزار دانه hézar dané.

Paquet, *m.* بوغچه boghtja, چقن tjeken.

Paquet-bot, *m.* مكتوب كميسى méktoub guémisi.

Par, *prp.* ايله ilé, اليله éliylé; اوستنه ustuné; ايچندن itjindén; ايچون itjin, اوتري éuturu; ايكن ikén; par-ci, par-là, اوته برو éuté béru; par-dessus, زياده ziyadé; — hazard, راست كله rast guélé.

Parabole, *f.* تمثيل témsil.

Parade, *f.* آلاي alay, شينلك chénlik.
Paradis, *m.* جنّت djénnét.
Paradoxe, Paradoxal, le, *a.* عقله قرشو akla karche, نادر nadir.
Paragraphe, *m. T.* مادّه maddé.
Paraguante, *f. fa.* بخشيش baqhchich.
Paraître, *v. n. i.* كورنمك guéurunmék, كورنور اولمق guéurunur olmak, كوزكمك guéuzukmék; كوزينه ايلشمك guéuzuné ilichmék; ميدانه چقمق méydana tjekmak.
Paralysie, *f.* سقطلق sakatlek.
Paralytique, *a.* سقط sakat.
Parant, te, *a.* دوناديجى donadedje.
Paranymphe, *m.* صاغدج saghdedj.
Paraphrase, *f.* شرح chérh.
Parapluie, *m.* ال چادري él tjadere, سايوان sayvan.
Parasite, *m.* دالقاوق dalkavouk, چناق صيريجى tjanak seyeredje.
Parasitique, *f.* دال قاوقلق dal kavouklouk.
Parasol, *m.* شمسيه chémsiyé, سايوان sayvan.
Parc, *m.* حيوان خانه hayvan qhané; اغل aghel.
Parcelle, *f.* پارچەجق partjadjek.
Parce que, *c.* زيرا zira.
Parchemin, *m.* ترشه tirché.
* Parcourir, *v. a.* ايچندن كچرمك itjindén guétjirmék; بر اوجدن بر اوجه وارمق bir oudjdan bir oudja varmak; كزمك guézmék; — un livre بر كتابى اوستن كوى اوقومق bir kitabe ustun kéuy okoumak.
Par-deçà, *prp.* بو طرفده طرفه bou tarafda, tarafa; بوندن boundan.
Par-delà, *prp.* اوتده éutédé, اوتديه éutéyé.
Par-derrière, *ad.* آردن arddan.
Par-dessous, *prp.* التندن altendan, التده altda.
Par-dessus, *prp.* اوستندن ustundén; اوستنده ustundé; — *m.* ارقلّه arkalla.
Par-devant, *prp.* اوكنده éuyundé; *ad.* اوكندن éuyundén.
Par-devers, *prp.* يانندە yanenda.
Pardon, *m.* عفو afv; عفو ايتمه afv étmé.
Pardonnable, *a.* عفو اولنور afv olounour.
Pardonner, *v. a.* عفو ايتمك afv étmék; صوچى قباحتى بغشلمق soutjou, kabahate baghechlamak; اجيمق adjemak.
Pareil, eille, *a. m. f.* بكزر bénzér.
Pareillement, *ad.* كذلك kézalik.
Parement, *m.* زينت ziynét; يك قپاغى yén kapaghe.
Parent, *m.* te, *f.* خصم qhesem; Parens, *pl.* خصملر qhesemlar; انا بابا ana baba.
Parenté, *f.* خصملق qhesemlek.
Parer, *v. a.* دوناتمق donatmak,

زينتلمك ziynétlémék; de, contre qc. بر شيدن صاقنمق قورومق bir chéydén sakenmak, koroumak.

Paresse, *f.* تنبللك témbéllik.

Paresseux, euse, *a. m. et f.* تنبل témbél.

*Parfaire, *v. a.* بتورمك bitirmék, تمام تكميل ايتمك témam, tékmil étmék.

Parfait, te, *a.* تمام témam, تكميل tékmil.

Parfois, *ad. fa.* بعضي baazi.

Parfournir, *v. a.* تكميل صكرەدن ويرمك tékmil, sonradan vérmék; بتورمك bitirmék.

Parfum, *m.* كوزل قوقو guuzél kokou; توتسى آلاتى tutsu aléate.

Parfumer, *v. a.* ايو قوقتمق éyi kokoutmak; توتسترمك tutusturmék.

Pari, *m.* بحث bahs, bahas (bés).

Par-ici, *ad.* بوندن boundan, بوردن bourdan.

Parier, *v. a.* بحث طوتمق bahs (bés) toutmak.

Parietaire, *f.* پايشغان yapechghan (ot).

Parité, *f. T.* برابرلك bérabérlik.

Parjure, *a. m.* يلان يمين ايدن yalan yémin édén; — *m.* يلان يمين yalan yémin.

se Parjurer, *v. r.* يلان يمين ايتمك yalan yémin étmék.

Par-là, *ad.* اندن ondan; — *c.* انك ايچون onoun itjin, اوبله ايسه éuylé isé.

Parlage, *m. fa.* بوش لاقردي boch lakerde, لاف laf.

Parlant, te, *a.* *سويلين séuyléyén.

Parler, *v. n. et a.* سويلمك séuylémék, ديمك démék.

Parlerie, *f. fa.* لاف laf.

Parleur, *m.* euse, *f.* لافزن lafazan.

Parmesan, *m.* پارمه پينيري parma péyniri.

Parmi, *prp.* اراسنده arasenda.

Paroi, *f.* ارا ديواري ara douvare.

Paroir, *m. T.* قزاغى kazaghe.

Paroître, *v.* Paraître.

Parole, *f.* سوز séuz, كلام kélam, لاقردي lakerde; اقرار ekrar, تقرير takrir.

Parquet, *m.* دورت كوشه تخته ايله دوشنمش زمين déurt kéuché taqhta ilé déuchénmich zémin.

Parrain, *m.* صاغدج saghdedj.

Parricide, *m. et f.* انا بابا خصم اولدرن ana, baba, qhesem éuldurén; — *a.* اولدريجى éuldurudju.

Parricide, *m.* انا بابا خصم اولدرمه ana, baba, qhesem éuldurmé.

Parsemer, *v. a.* اكمك ékmék, صاچمق satjmak.

Parsimonieux, euse, *a.* ايدارەجي idarédji.

Part, *m.* پاي pay, حصّه hissé;

بر yér, محلّ mahéll; طرف taraf; à —, *ad.* بر طرف bér taraf; خصوصا qhousousa.

Partage, *m.* بولمه béulmé; حصّه hissé; میراث miras.

Partager, *v. a.* بولمك béulmék, پاي ایتمك pay étmék.

Partance, *f.* گتمه guitmé, چقمه tjekma; آیرلمه ayrelma.

Parterre, *m.* بغچه تختەسی baghtjé taqhtase; یر قات (oyoun yérindé) yér kat.

Parti, *m.* طرف taraf; اویون oyoun; نیت niyét, چاره tjaré; یول yol; فایده fayda.

Partial, le, *a.* طرف طوتان taraf toutan.

se Partialiser, *v. r.* طرف اولمق taraf olmak.

Partialité, *f.* طرفلق taraflek.

Participant, te, *a.* (de qc.), حصّهدار hissédar.

Participation, *f.* حصّهدارلق hissédarlek.

Participer, *v. n.* (à qc.) حصّهدار اولمق hissédar olmak, پاي المق pay almak.

Particulariser, *v. a.* اطرافیله نقل ایتمك étrafiylé nakl étmék.

Particularité, *f.* بشقەلق bachkalek, خصوص qhousous.

Particule, *f.* پارچەجق partjadjek.

Particulier, ère, *a.* آیري ayre, بشقه bachka; مخصوص maqhsous; — *m.* كندو باشنه اولان kéndi bachena olan.

Partie, *f.* پاي pay, حصّه hissé; طرف taraf; مجلس médjlis; *T.* حساب hisab; en —, *ad.* بر پايی bir paye.

Partiel, elle, *a.* پارچەسی اولان partjase olan.

*Partir, *v. n.* گتمك guitmék, یوله گتمك چقمق yola guitmék, tjekmak; *قوپمق kopmak, گلمك guélmék.

Partisan, *m.* طرف طوتان taraf toutan, طرفدار tarafdar; چتهجي tjétédji.

Par-tout, *ad.* هر یرده hér yérdé.

Parure, *f.* زینت ziynét, گینوب قوشانمه guéyinib kouchanma.

*Parvenir, *v. n.* گلمك guélmék, یتشمك yétichmék; الوب یوریمو ویرمك alep yuruyu vérmék, ایلرولمك ilérilémék.

Parvenu, *m.* ایلرو گلن iléri guélén.

Parvis, *m.* كلیسا آولیسي kilsé avlousou.

Pas, *m.* ادم adem; بوغاز boghaz, طار گچید dar guétjid; قپو اشیکي kapou échiyi.

Pas, *ad.* یوق yok, دگل déyil.

Pascal, le, *a.* پسقلیەیه متعلّق paskalyaya mutaallik.

Passable, *a.* ال ویرر él vérir, اپ ایو ép éyi.

Passade, *f.* گچمه guétjmé; صدقه sadaka.

Passage, *m.* گچمه guétjmé, گچیش guétjich; کوچ guéutj; آشمه achma; یول yol; گچید guétjid; باج badj; یر yér; اتك ایو یوریشی aten éyi yuruyuchu.

Passager, *m.* یولجی yoldjou.

Passager, ère, *a.* گچیجی guétjidji.

Passant, te, *a.* کیدیلور guidilir; — *m.* گچن guétjén, گچیجی guétjidji; یولجی yoldjou; en —, گچرکن guétjérkén.

Passavant, *m.* گچید تذکرهسی tézkirési.

Passe, *f.* بر مبلغك اکسکي bir méblaghen éksiyi.

Passé, *m.* گچن guétjén, گچمش guétjmich.

Passe-fleur, *f.* *v.* Anémone.

Passement, *m.* بر نوع اینلو شرید bir névi énli chérid.

Passementer, *v. a.* شرید دکمك chérid dikmék.

Passementier, *m.* ière, *f.* شرید طوقیان chérid dokouyan.

Passe-passe, *m.* tours de —, حقهبازلق hokkabazlek; *fa.* حیلهکارلق hilékiarlek.

Passe-pierre, *f.* دکز رازیانهسي déniz raziyanési.

Passe-pomme, *f.* چکردکسز الما tjékirdéksiz élma.

Passe-port, *m.* یول امري تذکرهسی yol émri tézkirési.

Passer, *v. n. et a.* گچمك guétjmék, گیتمك guitmék; کلمك guélmék; آشمق achmak; زیاده یشامق ziyadé yachamak; گچورمك guétjirmék; بلمك (betjak) bilémék; خروج ایتمك qhardj étmék; *T.* qc. بر شي حاضر ایتمك bir chéyi hazer étmék; passe, *fa.* اولسون olsoun (ossoun); se —, *v. r.* گچمك guétjmék, اقمق akmak; رنکنی اتمق rénguini atmak; اولمق olmak; — de à qc. بر شیله کوکلنی اکلمك bir chéyilé guéunlunu éylémék; — de qc. بر شیدن کندوبی ضبط ایتمك bir chéydén kéndini zabt étmék.

Passereau, *m.* سرچه قوشی sértjé kouchou.

Passe-temps, *m.* اکلنجه éyléndjé, وقت گچورمه vaket guétjirmé.

Passe-velours, *m.* قطیفه چچکی kadifé tjitjéyi.

Passif, ive, *a.* چکیجی tjékidji.

Passion, *f.* حضرت عیسانك اسکنجهسی hazréti isanen iskéndjési; درد dérd; عشق achk.

Passionné, ée, *a.* دردلو dérdli; عاشق اولمش achek olmouch; طیانهمز dayanamaz.

Passionner, *v. a.* دردلو سوزله بلدرمك dérdli séuzlé bildir-

mék; زیاده قزدرمق ziyadé kezdermak; se —, *v.* قزمق kezmak, آتشلنمك atéchlénmék; — pour qc. طیانه‌مق dayanamamak.

Passoire, *f.* سوزکچ suzguétj.

Pastel, *m. T.* بویا خمیري boya qhamourou.

Pasteur, *m.* چوبان tjoban; * جان قایران djan kayeran.

Pastoral, le, *a.* چوبان کبی tjoban guibi.

Pastoureau, *m.* — relle, *f.* کنج چوبان guéndj tjoban.

Pat, *m.* قایم (satrandjda) kayem.

Patache, *f.* قراول کمیسی karavoul guémisi.

Pataraffe, *f.* چزق مزق tjezek mezek.

Patate, *f.* یر الماسی yér élmase.

Patauger, *v. n.* چامورده کزمك tjamourda guézmék.

Pâte, *f.* خمیر qhamour; پاپوججي چریشی paboudjdjou tjirichi.

Pâté, *m.* بورك béurék; مرکب لکه‌سی murékkép lékési.

Patelin, *m. fa.* ولدزنا vélédizna.

Patelin, ne, *a.* مرائیجه murayidjé.

Patelinage, *m. fa.* مراییلق murayelek.

Pateliner, *v. a. fa.* یلتاقلتمق yaltaklatmak, مرایلتمق murayilatmak; se —, *v. r.* مراییلق ایتمك murayelek étmék.

Patelineux, *m.* euse, *f.* حیله‌کار مرایی hilékiar murayi.

Patenôtres, *f. pl.* تسبیح tésbih.

Patent, *f.* برات bérat.

Paternel, le, *a.* باباینه babayané, پدرانه pédérané.

Paternité, *f.* بابالق babalek.

Pâteux, euse, *a.* خمیرلو qhamourlou; خمیر کبی qhamour guibi.

Patibulaire, *a.* اصلجق aseladjak.

Patience, *f.* صبر sabr; اشخون اوتی achqhoun otou, لابادە labada.

Patient, *a.* صبرلو saberle.

Patient, *m.* جزاسی ترتیب اولان djézase tértib olan.

Patienter, *v. n.* صبر ایتمك sabr étmék.

Patin, *m.* یوکسك زنه پابوجی yuksék zénné paboudjou; قیاجق پابوج kayadjak paboutj.

Patiner, *v. a.* طوقنمق dokanmak, یوقلمق yoklamak; — *v. n.* قایمق kaymak.

Pâtir, *v. a.* چکمك (dérd) tjékmék.

Pâtis, *m.* اوتلاق otlak, چایر tjayer.

Pâtisserie, *f.* خمیر ایشي qhamour ichi, بورك béurék.

Patissier, *m.* ière, *f.* بورکجي béurékdji.

Patois, *m.* کویلو دلی kéuylu dili.

Pâtre, *m.* چوبان tjoban.

Patriarcat, *m.* پاتریکلك patriklik.

Patriarche, *m.* پاتریك patrik.

Patrie, *f.* وطن vétan, صلا sila.

Patrimoine, *m.* میراث miras.

Patriote, *m.* همشهري hémchéhri.

Patriotisme, *m.* صلا محبتي sila mouhabbéti.

Patron, *m.* ادينك عزيزي adenen azizi; حمايتجي himayétdji, ارقه arka, قورويجي korouyoudjou; كمي قاپدانی guémi kapdane; *T.* اورنك éurnék, قالب kalep.

Patrouillage, *m. fa.* مردارلق mourdarlek.

Patrouille, *f. T.* قول kol.

Patrouiller, *v. n. fa.* مردارلنمق mourdarlanmak; *v. a.* مردارلمق mourdarlamak.

Patte, *f.* پنجه péntjé, اياق ayak (hayvanen); *T.* قدح اياغی kadéh ayaghe; قوپچه koptja; چنكل tjénguél.

Pattu, ue, *a.* تويلو اياقلو tuylu ayakle.

Pâturage, *m.* چاير tjayer, اوتلاق otlak.

Pâture, *f.* يم yém, چاير tjayer.

Pâturer, *v. n.* اوتلامق otlamak, اوتلانمق otlanmak.

Paume, *f.* آوج avoudj; ال بويی él boyou; طوپ top (oynayadjak); طوپ اويونی top oyounou.

Paumer, *v. a. fa.* آوج ايله اورمق avoudj ilé vourmak, يمروقلمق youmrouklamak.

Paupière, *f.* كوز قپاغی guéuz kapaghe; كپريك kiprik.

Pauvre, *a. m.* فقير fakir (*pl.*) فقرا foukara, يوخسول yoqhsoul, يوق يوخسول yok yoqhsoul; فقيرانه fakirané, فقراجه foukaradja; غريب يكيد gharib yiyid.

Pauvret, *m.* ette, *f.* غريب يكيد gharib yiyid, يوخسول yoqhsoul.

Pauvreté, *f.* يوخسوللق yoqhsoullouk, فقيرلك fakirlik, فقرالق foukaralek, غريبلك ghariblik.

se Pavaner, *v. r.* خروسلنمق qhoroslanmak, ببورلنمك béburlénmék.

Pavé, *m.* قالدرم طاشي kalderem tache; قالدرم kalderem.

Paver, *v. a.* قالدرم دوشمك kalderem déuchémék.

Paveur, *m.* قالدرمجي kalderemdje.

Pavie, *m.* بر نوع شفتالو bir névï chéftali.

Pavillon, *m.* چادر tjader; ياز اوی yaz évi; پرده pérdé; كوشك kéuchk; باندرا bandéra.

Pavois, *m.* بيوك قالقان béuyuk kalkan.

Pavot, *m.* افيون تخمي afiyon toqhoumou, خشخاش qhachqhach.

Payable, *a.* اودنجك éudénédjék.

Paye, *f.* علوفه ulufé, ايلق aylek, يللق yellek, هفتهلك haftalek, حق hakk.

Payement, *m.* اودمه éudémé, ادا éda; le jour du —, اودنجك كون éudénédjék guun, وعده vadé.

Payen, *v.* Païen.

Payer, *v. a.* اودمك éudémék, ادا ایتمك éda étmék, پاره ویرمك para vérmék.

Payeur, *m.* euse, *f.* اودین éudéyén, اودیجی éudéyidji.

Pays, *m.* مملکت mémlékét, اولکه éulké; وطن vétan, صلا sila; *fa.* همشهری hémchéhri.

Paysage, *m.* مملکت mémlékét.

Paysan, *m.* anne, *f.* کویلو kéuylu.

Péage, *m.* باج badj, کچید پارەسی guétjid parase; کمروك guéumruk.

Péagier, *a.* chemin —, باج یولی badj yolou.

Peau, *f.* دری déri; طلوم touloum, مشین méchin.

Peausserie, *f.* دریجیلك déridjilik.

Peaussier, *m.* دریجی déridji.

Pec, *a. m.* hareng —, تـوتـون رنغاسی ringhase.

Peccable, *a.* کناهه دوشیجی guunaha duchudju.

Peccadille, *f.* کچوك کناه kutjuk guunah.

Pèche, *f.* شفتالو chéftali.

Pêche, *f.* بالقجیلق balekdjelek.

Péché, *m.* کناه guunah, صوچ soutj.

Pécher, *v. n.* کناه ایتمك guunah étmék; اکسکلو قصورلو اولمق éksikli, kousourlou olmak.

Pêcher, *m.* شفتالو اغاجی chéftali aghadje.

Pêcher, *v. a.* بالق اولامق طوتمق balek avlamak, toutmak.

Pêcherie, *f.* بالق آوجیلغی balek avdjeleghe, بالقجیلق balekdjelek.

Pécheur, *m.* eresse, *f.* کناهکار guunahkiar.

Pêcheur, *m.* euse, *f.* بالقجی balekdje.

Pécore, *f. fa.* * حیوان hayvan, اشك échék (kimsé).

Pecque, *a. f. fa.* femme —, دیوانه قری divané kare, احمق ahmak.

Pectoral, le, *a.* کوکسه متعلق guéuksé mutaallik.

Pécule, *m.* خاص مال qhass mal.

Pécuniaire, *a.* اقجەیه متعلق akdjéyé mutaallik.

Pécunieux, euse, *a. fa.* نقد اقجەسی چوق اولان nokoud akdjési tjok olan.

Pédagogie, *f.* چوجق تربیەسی tjodjouk térbiyési, خواجه qhodja.

Pédagogue, *m.* چوجق تربیه ایدیجی tjodjouk térbiyé édidji.

Pédant, *m.* te, *f.* شاشقن خواجه chachken qhodja, اشك échék; — *a.* شاشقنجه chachkendja; مکتب خواجەسی méktéb qhodjase.

Pédanterie, *f.* خواجەلق qhodjalek.

Pédéraste, *m.* غلامپاره ghoulamparé (koulambara).

Pédérastie, *f.* غلامپارەلك ghoulamparélik (koulambaralek).

Pédestre, *a. f.* statue —, اویمه یایا صورت oyma yaya sourét.

Pédestrement, *ad. fa.* یایان yayan.

Pédiculaire, *a.* maladie —, کهله بوغمه kéhlé boghma, — *f.* بت اوتی bit otou.

Peigne, *m.* طراق darak.

Peigné, ée, *p. et a.* طرانمش taranmech.

Peigner, *v. a.* طرامق taramak, طراقلمق taraklamak; *طیاق اورمق dayak vourmak.

Peignier, *m.* طراقجی tarakdje.

* Peindre, *v. a.* رسمنی صورتنی چقرمق résmini, sourétini tjekarmak; بویه ایله یازمق boya ilé yazmak; * تعارف وصف ایتمك téarif, vasf étmék.

Peine, *f.* عذاب azab, زحمت zahmét, اذیت éziyét, سیاست siyasét; ایش ich; ایشجیلك ichdjilik; درد dérd, قساوت kasafét; خجیللك qhédjillik; یاس yas, ملوللك mélillik; à — *ad.* گوج بلا guudj béla; — pécuniaire, جریمه djérimé; — pour le péché, وبال vébal (mébal).

Peiner, *v. a.* زحمت درد قساوت ویرمك zahmét, dérd, kasavét vérmék; — *v. n.* زحمت چکمك zahmét tjékmék; se — *v. r.* کندویه زحمت ویرمك kéndiné zahmét vérmék.

Peintre, *m.* صورتجی sourétdji, تصویرجی tasvirdji.

Peinture, *f.* تصویر چکمه tasvir tjékmé; تصویر tasvir; * وصف vasf.

Pelade, *f.* صاچ دوکلمه satj déukulmé.

Pelage, *m.* توی رنکی tuy réngui.

Pelé, ée, *a.* قبوغی صویلمش kaboughou soyoulmouch, تویسز tuysuz.

Pêle-mêle, *ad.* قرمه قرش karma karech.

Peler, *v. a.* تویینی یولمق چقرمق tuyunu yolmak, tjekarmak; قبوغنی صویمق kaboughounou soymak; — *v. n.* صویلمق soyoulmak.

Pélerin, *m.* زیارتجی ziyarétdji, حاجی hadje; * حیله کار hilékiar.

Pélerinage, *m.* حاجیلغه زیارته کتمه hadjelegha, ziyarété guitmé; حاجیلق hadjelek, زیارت یری ziyarét yéri; faire le — de Mecca, de Jérusalem, حج ایتمك hadjdj étmék, حجه کتمك hadjdja guitmék.

Pélican, *m.* سقا قوشی saka kouchou.

Pelisse, *f.* کورك kurk.

Pelle, *f.* کورك kurék.

Pellée, Pellerée, Pelletée, *f.* بر کورك طولو bir kurék dolou.

Pelleron, *m.* كچوك كورك kutjuk kurék.

Pelleterie, *f.* كوركجيلك kurkdjuluk; توي كورك آلاتي tuy, kurk aléati.

Pelletier, *m.* ière, *f.* كوركجي kurkdju.

Pellicule, *f.* دريجك déridjik, زار zar.

Pelote, *f.* طوب top, يومق youmak.

Peloter, *v. n.* طوپ اويناسق top oynamak; — *v. a. fa.* كوتك اورمق kéuték vourmak.

Peloton, *m.* يومق youmak; كولچه kultjé; يغن yeghen.

Pelotonner, *v. a.* يومقلمق youmaklamak.

Pelouse, *f.* چاير tjayer.

Pelu, ue, *a.* تويلو tuylu, قللو kelle; **fa.* patte-pelue, *f.* يلتاق yaltak, دلكي tilki.

Peluché, ée, *a.* تويلو tuylu, قطيفه كبي kadifé guibi.

Pelure, *f.* قبوق kabouk.

Penard, *m. fa.* معتوح matouh.

Penchant, te, *a.* انيش énich, *a.* *صللانان sallanan.

Penchant, *m.* انيش énich, *s.*

Pencher, *v. a.* اكمك éymék, اصمق asmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* اكلمك éyilmék; انيش اولمق énich olmak; *à, *ou* vers. qc. ميلي اولمق méyli olmak.

Pendable, *a.* اصلميه لايق aselmaya layek.

Pendaison, *f. fa.* اصمه asma.

Pendant, te, *a.* اصيلو asele.

Pendant, *m.* اصقي aske; كوپه kupé.

Pendant, *prp.* تاكه taki, ايكن ikén; — que, *c.* قچانكه katjanki.

Pendard, *m.* de *f. fa.* ايپ قاچغني ip katjghene.

Pendiller, *v. n. fa.* صللانمق sallanmak, اصيلو قالمق asele kalmak.

Pendre, *v. a.* اصمق asmak, اصه قومق asa komak; — *v. n.* اصلمق aselmak, اصيلو طورمق asele dourmak.

Pendule, *m.* پاندول pandoul.

Pendule, *f.* پاندوللو ساعت pandoullou saat.

Pénétralité, *f.* ايچنه كريجيلك كار ايديجيلك itjiné guiridjilik, kiar édidjilik.

Pénétrable, *a.* ايچينه كار ايدن itjiné kiar édén.

Pénétratif, ive, *a.* قولاي ايچرو كرن kolay itjéri guirén.

Pénétration, *f.* قويمه koyma, ايچري كيرمه كار اتمه itjéri guirmé, kiar étmé, تأثير téésir; *زيركلك zéyréklik, زهن zéhn.

Pénétrer, *v. a. et n.* ايچنه كرمك تأثير كار اتمك قويمق itjéri guirmék, téésir, kiar étmék, koymak.

Pénible, *a.* زحتلو zahmétli.

Péninsule, *f.* جزيره djéziré, ياري اطه yare ada.

Pénitence, *f.* توبه téubé, پشيمانلق péchimanlek (puchmanlek); وبال vébal (mébal).

Pénitent, te, *a. m. f.* توبه كار téubékiar, وبال چكن vébal (mébal) tjékén.

Pennade, *f.* تكمه tékmé, دپمه tépmé.

Pennader, *v. a.* دپمك tépmék, تكمه اورمق tékmé vourmak.

Pennage, *m.* قوش تويلري kouch tuyléri.

Penne, *f.* جغا djegha.

Pensant, te, *a.* دوشنن duchunén.

Pensée, *f.* دوشنمه duchunmé, فكر fikr; قصد kasd; قياس keyas; اوچ رنكلي بنفشه utj rénkli bé (mé) néfché.

Penser, *v. a. et n.* (à) دوشنمك duchunmék, فكر ايتمك fikr étmék; صانمق sanmak, ظن ايتمك zann étmék.

Pensif, ive, *a.* چوق دوشنن tjok duchunén.

Pension, *f.* تعيين téayin (tayen), علوفه uléfé, وظيفه vazifé; يللق yellek; اوتراق علوفه سي otourak uléfési.

Pensionner, *v. a.* يللق ويرمك yellek vérmék.

Pentagone, *a. m.* بش كوشه béch kéuché.

Pentateuque, *m.* تورات tévrat.

Pente, *f.* اينش inich (énich); * ميل méyl.

Pentecôte, *f.* كل بيرامي guul bayrame.

Penurie, *f.* يوقلق yoklouk, قتلق ketlek.

Péonie, *f.* شقايق chakaïk.

Pépier, *v. n.* جويلدمك djivildémék.

Pepin, *m.* چكردك tjékirdék.

Pépinière, *f.* ميوه لك méyvélik, بغچه baghtjé.

Perçant, te, *a.* ايچري كچيجي itjéri guétjidji, تأثيرلو téésirli.

Perce-bois, *m.* اغاج قوردي aghadj kourdou.

Perce-neige, *f.* اق فرنك بنفشه سي ak frénk bé (mé) néfchési.

Perceptible, *a.* كورنور guéurunur.

Perception, *f.* اخذ aqhz; اكلامه anlama.

Percer, *v. a. et n.* دلمك délmék; كچمك guétjmék; دلك اچمق délik atjmak; دلكلمك déliklémék; دلنمك (yara) délinmék.

Percevoir, *v. a.* المق almak, اخذ ايتمك aqhz étmék, قبول ايتمك kaboul étmék.

Perche, *f.* صرق serek, دكنك déyénék, چبوق tjebouk, طوياقه toyaka; بر نوع بالق bir névĭ balek; بر نوع اولچي bir névĭ éultju.

Percher, *v. n. et se* —, *v. r.*

اوچمق outjmak, قالقمق kalkmak.

Perchis, *m.* چبوقدن چت tjeboukdan tjit.

Perchoir, *m.* قفص چبوغی kafés tjeboughou; دونك dunék.

Perclus, se, *a.* سقط صقاط sakat.

Perçoir, *m.* بر نوع بورغی bir névï bourghou; زنبا zemba.

Percussion, *f.* اورش vourouch, اورلمه vouroulma.

Perdition, *f.* بوزلمه bozoulma; يقلمه yekelma.

Perdre, *v. a. et n.* ضايع غايب ايتمك zay, ghayib (kayeb) étmék, يتورمك yitirmék (itirmék); باطرمق batermak, كول ايتمك kul étmék; بوزمق bozmak; يتمك yitmék, باطمق batmak, بوزلمق bozoulmak; se — *v. r.* غايب اولمق ghayeb olmak, يتمك yitmék (itmék); يولدن شاشمق yoldan chachmak.

Perdreau, *m.* ككلك يوريسي kéklik yavrousou.

Perdrigon, *m.* بر نوع اريك bir névï érik.

Perdrix, *f.* ككلك kéklik.

Perdu, ue, *p. et a.* غايب اولمش ghayb olmouch; comme un perdu, دلی كبی déli guibi; femme perdue, روسپی rospou.

Père, *m.* بابا baba, پدر pédér.

Perfectibilité, *f.* كامللك kiamillik.

Perfectible, *a.* كامل kiamil.

Perfection, *f.* تكميللك tékmillik.

Perfectionner, *v. a.* تكميل تمام ايتمك tékmil, témam étmék, بتورمك bitirmék; se —, *v. r.* كامللنمك kiamillénmék.

Perfide, *a. m. f.* خاين qhayen, خيانت qheyanét, *a.* حقيقتسز hakekétsiz.

Perfidie, *f.* خاينلق qhayenlek, خيانتلك qheyanétlik; مرابيلك murayilik.

Perforer, *v. a. T.* دلمك délmék.

Péricliter, *v. n.* مخاطرەده اولمق mouqhatarada olmak.

Péridot, *m.* زبرجد zébérdjéd.

Péril, *m.* مخاطره mouqhatara.

Périlleux, euse, *a.* مخاطرەلو mouqhatarale.

Période, *m.* انجام éndjam, مرام méram; درجه dérédjé; مدت muddét.

Période, *f.* مدت muddét; دايره daïré; سوز باشی séuz bache.

Péripherie, *f.* دايره daïré.

Périphrase, *f.* شرح chérh.

Périphraser, *v. a.* شرح ويرمك chérh vérmék.

Péripneumonie, *f. T.* ذات الجنب zatlidjém (satlidjan), اق جكر محرقانی ak djiyér méhroukane.

Périr, *v. n.* كچمك guétjmék, يبانه كتمك yabana guitmék; اولمك éulmék; ضايع اولمق zay olmak; يقلمق yekelmak, باتمق

batmak, خراب اولق qharab olmak.

Périssable, *a.* كچيجي guétjidji.

Perle, *f.* اينجو (indjou) indji.

Permanence, *f.* باقيلق bakilek.

Permanent, te, *a.* باقي baki, دايم dayem.

*Permettre, *v. a.* اذن ويرمك izn vérmék.

Permission, *f.* اذن izn, قويوويرمه koyouvérmé.

Permuter, *v. a.* دكشمك (mulku) déyichmék.

Pernicieux, euse, *a.* ضررلو zararle, مضر mouzerr; مخاطرهلو mouqhatarale.

Perpendicule, *f.* يايو ترازوسي yapou térazisi, شاقول chakoul (chavoul), شاهول chahoul.

Perpétuel, le, *a.* دايم dayem, هر دايم hér dayem.

Perpétuer, *v. a.* دايم ابدي ايتمك dayem, ébédi étmék; se —, *v. r.* ارتمق artmak, سورمك surmék.

Perpétuité, *f.* هر دايملق hér dayemlek; à —, *ad.* ابدي ébédi.

Perplexe, *a.* شاشمش chachmech.

Perplexité, *f.* شاشقنلق chachkenlek.

Perquisition, *f.* تفتيش téftich.

Perron, *m.* سكى séki.

Perroquet, *m.* پپاغن papaghan.

Perruche, *f.* ديشي پپاغن dichi papaghan.

Perruque, *f.* يلانجى صاج yalandje satj.

Persécutant, te, *a.* اذيتجي éziyétdji.

Persécuter, *v. a.* قووالمق kovalamak, طرد ايتمك tard étmék.

Persécuteur, *m.* trice, *f.* طارد tared, دين ايچون قووليان din itjin kovalayan.

Persécution, *f.* طرد tard.

Persévérance, *f.* مداومت mudavimét.

Persévérant, te, *a.* طوريجى douroudjou, قايم kayem.

Persévérer, *v. n.* طيانوب طورمق dayanep dourmak, قايم اولمق kayem olmak.

Persicot, *m.* شفتالو راقيسى chéftale rakese.

Persiflage, *m.* مسخرهلق masqharalek.

Persifler, *v. a.* مسخره ايتمك masqhara étmék, ذوقلنمك zévklénmék; —, *v. n.* ياقشقسز شي سويلمك yakecheksez chéy séuylémék.

Persil, *m.* معدنوس madé (maghda) nos.

Persister, *v. a.* dans qc. بصد قدم ايتمك basdĭ kadém étınék, طيانوب طورمق dayanep dourmak.

Personnage, *m.* انسان insan, ادم adam, كيشى kichi.

Personne, *f.* كيشي kichi, كمسه kimsé, ادم adam.

Personne, *pr. m.* بر كمسه bir kimsé, بري biri, بريسى birisi; ne —, هيچ كمسه hitj kimsé, كمسه kimsé.

Perspective, *f. T.* دوربين durbin (-bun); كوسترش guéustérich.

Perspicacité, *f.* عارفلك ariflik.

Perspicuité, *f.* آشكارهلك achkiarélik.

Persuader, *v. a.* (q.) عقلنى ايردرمك aklene érdirmék, اناندرمق inandermak; se —, *v. r.* فكرينه قومق fikriné komak.

Perte, *f.* زيان ziyan, ضرر zarar, غايب ghayeb, ضايع zay; يقم yekem.

Pertinent, te, *a.* متعلّق mutaallik.

Pertuis, *m.* دلك délik.

Perturbateur, *m.* trice, *f.* قرشتريجى karechteredje.

Perturbation, *f.* بى حضورلق bi houzourlouk.

Pervers, se, *a.* ترس térs.

Perversité, *f.* ترسلك térslik, بوزقلق bozouklouk.

Pervertir, *v. a.* بوزمق bozmak.

Pesant, te, *a.* اغر agher; مهم muhimm, صقنديلو sekentele, زور zor, كوج guudj.

Pesanteur, *f.* اغرلق agherlek; *احمقلق ahmaklek.

Pésée, *f.* طرتمه tartma; ترازو كوزي طولو térazi guéuzu dolou.

Peser, *v. a.* طارتمق tartmak, چكمك tjékmék; *فكر ايتمك fikr étmék, دنهمك dénémék; — *v. n.* اولمق olmak, چكمك tjékmék, كلمك guélmék; *صقمق sekmak, بصمق basmak.

Peson, *m.* قنطار kantar; — petit, دنك dingu.

Peste, *f.* يومرجق youmourdjak, اولت éulét, طاعون taoun, وبا véba, مبارك mubarék, پانوقله panoukla.

Pester, *v. n. fa.* سوكمك séuymék, كفر ايتمك kufr étmék.

Pestifère, *a.* يومرجق كتورن youmourdjak guétirén.

Pestiféré, ée, *a.* يومرجقلو youmourdjakle, بولاشق boulachek.

Pestilence, *f.* اولت éulét, يومرجق youmourdjak.

Pestilent, te, *a.* بولاشيجى boulachedje.

Pestilentieux, euse, *a.* *بولاشيجى boulachedje.

Pet, *m.* اوصرق osourouk.

Pétale, *m. T.* چچك يپراغى tjitjék yapraghe.

Pétarade, *f.* ات اوصرمهسى at osourmase.

Pétéchiale, *a. f. T.* fièvre —, حصپهلو حمّا haspale humma.

Pétéchies, *f. pl. T.* حصبه haspa.

Peter, *v. n.* اوصرمق osourmak; *پاتلمق patlamak.

Peteur, *m.* — euse, *f.* اوصرنجي osouroudjou.

Petillant, te, *a.* چتردیان tjeterdayan, tjaterdayan, چتراداق tjeterdak; آتشلو atéchli; خوش qhoch.

Petiller, *v. n.* چترادامق tjeterdamak; قغلجم صچرامق kegheldjem setjramak; قینامق (kan) kaynamak.

Petit, te, *a.* کچوك kutjuk, افاق oufak; جزي djuzi; فنا féna, الچق altjak, اشاغی achaghe; ضعیف zayef; petit à petit, *ad.* یواش یواش yavach yavach, آزر آزر azar azar.

Petit, *m.* یوري yavrou; *چوجق tjodjouk.

Petitement, *ad.* کچوك kutjuk, آز az.

Petite-fille, *f.* طورن (kez) toroun.

Petite-mignonne, *f.* ترفنده شفتالو tourfanda chéftali.

Petitesse, *f.* کچوکلك kutjukluk.

Petite-vérole, *f.* چچك tjitjék.

Petit-fils, *m.* طورن (érkĕk) toroun.

Petit-lait, *m.* پینیر صویی péynir souyou.

Petit-maître, *m.* یوصمه yosma.

Pétrifier, *v. a.* طاش کسمك tach késmék.

Pétrin, *m.* بندکید binéyid.

Pétrir, *v. a.* یوغرمق youghourmak.

Pétrole, *m.* طاش یاغی tach yaghe.

Petto, in —, *ad.* فکرنده fikrindé.

Pétulance, *f.* عارسزلق arsezlek, شرقدهلق charkadalek.

Pétulant, te, *a.* عارسز arsez, شرقده charkada, کندوبی ضبط ایدهمز kéndini zabt édéméz.

Petun, *m. fa.* توتون (féna) tutun.

Peu, *ad.* از az; — à — *ad.* آزر آزر azar azar; dans —, *ad.* از وقتده az vaketta; à — près, *ad.* صانکه sanki; —, *m.* آزي aze.

Peuplade, *f.* قبیله kabilé, قوم kavm.

Peuple, *m.* خلق qhalk, ال کون él guun, اورتالق ortalek; غلبهلق ghalabalek (kalabalek); افاق بالقلر oufak baleklar.

Peupler, *v. a.* معمور شین ایتمك mamour, chén étmék, شینلتمك chénlétmék, افاق بالق طولدرمق oufak balek doldourmak; — *v. n.* چوغلمق tjoghalmak.

Peuplé, ée, *a.* معمور mamour, شین chén, خلق بول qhalke bol.

Peuplier, *m.* قواق kavak, توز اغاجی toz aghadje.

Peur, *f.* قورقو korkou; قساوت kasavét.

Peureux, euse, *a.* قورقاق korkak; اورکك urkék.

Peut-être, *ad.* بلکي bélki, شاید chayéd, اوله که ola ki.

Phaéton, *m.* بر نوع عربه bir névï araba.

Phare, *m.* فنر (dénizdé) fénér.

Pharisaïsme, *m.* * مرايیلك mura-yilik.

Pharmaceutique, *f.* اجزاجيلق édj-zadjelek; — *a.* اجزاجيه متعلق édjzadjeya mutaallik.

Pharmacie, *f.* اجزاجيلق édjzadje-lek.

Pharmacien, *m.* اجزاجي édjzadje.

Pharynx, *m.* *T.* بوغازك ايچ يانی boghazen itj yane.

Phénigme, *f.* *T.* پهلوان ياقيسی péhlivan yakese.

Phénix, *m.* عنقا قوشی anka kou-chou.

Philantrope, *m.* انسان سون in-san sévén.

Philantropie, *f.* انسان سومه in-san sévmé.

Philologue, *m.* علم سون ilm sé-vén.

Philomèle, *f.* بلبل bulbul.

Philosophale, *a.f.* *T.* pierre —, كميا kimya, كمياجيلق kimya-djelek.

Philosophe, *m.* فيلسوف féylisouf.

Philosophie, *f.* علم حكمت ilmï hikmét.

Phrase, *f.* اصطلاح istilah.

Phthisie, *f.* ورم vérém.

Phthisique, *a.* ورملو vérémli.

Physicien, *m.* اهل علم حكمت éhlï ilmï hikmét.

Physionomie, *f.* *T.* چهره tjéhré, سيما sima.

Physique, *f.* *T.* علم حكمت ilmï hikmét.

Piaffe, *f.* *fa.* كندوبی بيوك كوسترمه kéndini béuyuk guéustérmé.

Piaffer, *v.n.* *fa.* اوينمك éuyunmék.

Piailler, *v.* *n.* *fa.* باغرمق bagher-mak, طارغنلقله سويلنمك dar-ghenlekla séuylénmék.

Piailleur, *m.* euse, *f.* شماتەجی chamatadje.

Piastre, *f.* — d'Espagne, دركلو ريال dirékli riyal; — turque غروش ghourouch.

Piauler, *v.* Pioler.

Pic, *m.* اغاج قاقان aghadj kakan; كلونك kulunk; سوري يوكسك طاغ sivri yuksék dagh; à—, *ad.* اوچرم اشاغی outjouroum achaghe.

Picorer, *v.* *n.* چتەيه چقمق كتمك tjétéyé tjekmak, guitmék.

Picoté, ée, *a.* چچك بوزغی tjitjék bozoughou, چل tjil.

Picoter, *v.* *a.* كچشترمك guidjich-tirmék; غاغالمق (kouch) gua-gualamak; * — qc. سوز اتق séuz atmak.

Picoterie, *f.* انجدیجي سوز indji-didji séuz.

Picotin, *m.* شينك chinik.

Pie, *f.* صقصغان sakseghan; بر نوع كول بصدي bir névï kul basde; fromage à la —, بياض پينير béyaz péynir.

Pie, *f. m.* cheval —, ابرش ات abrach at.

Pie, *a. f.* oeuvre —, ثوابلو ايشلر sévable ichlér.

Pièce, *f.* پارچه partja, پاره para; اوين oyoun; پاي pay, يما yama; كوكسلك guéuksluk; طوب top; سطرانج طاشلري satrandj tachlare; اوين oyoun, حيله hilé; — à —, *ad.* پارچه پارچه partja partja.

Pied, *m.* اياق ayak; — à —, *ad.* اياق اياق ayak ayak, آزر آزر azar azar.

Piédestal, *m.* درك ديبي dirék dibi.

Piège, *m.* قپان kapan, طوزاق douzak.

Pierraille, *f.* قبا چاقل kaba tjakel.

Pierre, *f.* طاش tach; چكردك tjékirdék; — d'aimant, مقناطس meknates (meqhladez); pierre-ponce, پومزا pomza.

Pierrée, *f.* طاش اولق tach olouk.

Pierreries, *f. pl.* جواهر djévahir.

Pièrrette, *f.* طاشجق tachdjek.

Pierreux, **euse**, *a.* طاشلو tachle.

Pierrot, *m.** يوغرتجي yoghourtdjou.

Pièté, *f.* الله قورقوسي allah korkousou, صوفيلق sofoulouk, اهل تقوا takva; — filiale, اولاد محبتي évlad mouhabbéti.

Pièliner, *v. n.* اياغن صللامق ayaghen sallamak; پك بصمق pék basmak.

Piéton, *m.* **onne**, *f.* يايان يورين yayan yuruyén.

Piètre, *a. fa.* مسكين miskin, زواللو zavalle.

Pieu, *m.* قازق kazek.

Pieux, **euse**, *a.* اللهدن قورقن allahdan korkan, صوفي sofou, اهل تقوا éhlĭ takva.

Piffrer, *m.* **esse**, *f. fa.* اشكنبه‌سي بيوك ichkémbési béuyuk.

se Piffrer, *v. r.* اشكنبه‌سن طولدرمق ichkémbésin dolđourmak.

Pigeon, *m.* كوكرجن guéuyérdjin (guéuvérdjin); — ramier, اوكيك éuguéyik (éuvéyik).

Pigeonneau, *m.* كوكرجن يوريسي guéuvérdjin yavrousou.

Pigeonnier, *m.* كوكرجنلك guéuvérdjinlik.

Pignocher, *v. a. fa.* اشتاهسز يمك ichtahsez yémék.

Pignon, *m.* شام فستغي cham festeghe; سوري ديوار sivri douvar; بر نوع ساعت چرقي bir nénĭ saat tjarke.

Pilastre, *m.* دورت كوشه درك déurt kéuché dirék.

Pilau, *m.* پيلاو pilav, پرنج پيلاوي pirindj pilave.

Pile, *f.* يغن yeghen; *T.* كوپري دركي kéupru diréyi; سكه‌نك ارد ياني sikkénin ard yane.

Piler, *v. a. T.* دوكمك déuymék, اوفاقلمق oufaklamak; ازمك ézmék; **fa.* يمك yémék.

Pileur, *m.* دوكيجى déuyudju; چوق يين tjok yéyén.

Pilier, *m.* دِرك dirék, طياق dayak.

Pillage, *m.* يغما yaghma, طـلان talan.

Pillard, de, *a.* يغماجى yaghmadje.

Piller, *v. a.* يغمالـق yaghmalamak, صويمق soymak, چالمق tjalmak; اوشمك (kéupéklér) uchmék.

Pilleur, *m.* يغماجى yaghmadje.

Pilon, *m.* هـوان الى havan éli; طوقمق tokmak; دوكجك déuyédjék.

Pilote, *m.* رئيس réïs.

Piloter, *v. a. et n.* قزق قاقمق kazek kakmak; ايو رئيسلك ايتمك éyi réïslik étmék.

Pilule, *f.* حب happ; *آزار azar.

Pimbêche, *f. fa.* كيمدبى سون دلى قرى guéyinméyi sévén déli kare.

Pimpant, te, *a. fa.* ايو كيمش éyi guéyinmich.

Pimpesouée, *v.* Pimbêche.

Pin, *m.* چام tjam, چام اغاجى tjam aghadje.

Pince, *f.* قصاج kesadj; ماشه macha; بوكم bukum; Pinces, *pl.* اتك دورت اوك ديشي aten déurt éun dichi; ينكچ مقصى yénguétj makase.

Pincé, ée, *p. et a.* *مجبور médjbour.

Pinceau, *m.* نقاش قلمى nakkach kalémi, توى قلم tuy kalém.

Pincée, *f.* بر چمدك bir tjimdik; une — de tabac, بر چكم انفيه bir tjékim émfiyé.

Pince-maille, *m. fa.* جمرى djimri, ناكس nakés (nékés).

Pincer, *v. a.* قصدرمق kesdermak, صقدرمق sekdermak; *سوز اتمق séuz atmak; چالمق (tjalghe) tjalmak; — des deux, اتى مهموزلمق ate mahmouzlamak.

Pincette, *f.* كچوك قصاج kutjuk kesadj, چفت tjift; — s. *pl.* ماشه macha.

Pinçon, *m.* چمدك tjimdik.

Pinçure, *f.* از بورشق az bourouchouk.

Pinson, *m.* اسپنوس ispinos.

Pinte, *f.* تستى tésti (bir éultju).

Pinter, *v. n. fa.* زياده ايچمك ziyadé itjmék.

Pintereau, *m.* فنا نقاش féna nakkach.

Pioche, *f.* كلونك kulunk.

Pioler, *v. n.* جويلدمك djivildémék.

Pion, *m.* پياده (satrandjda) piyadé; طاش (damada) tach.

Pionnier, *m.* خندك مترس قزان qhéndék, météris kazan.

Piot, *m. fa.* شراب charab, ايچكى itjki.

Pipe, *f.* لوله lulé; بر نوع اولچى bir névï éultju.

Pipeau, *m.* قوال kaval.

Piquant, te, *a.* كسكين késkin; * اصرغان eserghan.

Pique, *f.* سنكو sunguu, مزراق mezrak; سكولو مزراقلو عسكر sunguulu, mezrakle askér; * بغض boughz, دوشمنلك duchmanlek.

Pique, *m.* كورك kurék, ماچه matja (kiahad oyounounda).

Pique-boeuf, *m.* اوكز سورن éukuz surén.

Pique-nique, *m.* عرفانه زيافتى arfané (hérféné) ziyaféti.

Piquer, *v. a. et n.* صوقمق sokmak, كچورمك guétjirmék, دورتمك durtmék; صانجمق sandjmak, صپلامق saplamak; دلمك délmék; دكمك dikmék, مهموزلمق mahmouzlamak, دلنى اصرمق dilini esermak; اجتمق adjetmak, انجتمك indjitmék, طارلتمق dareltmak; se —, *v. r.* صاپلنمق saplanmak; طارلمق darelmak.

Piquet, *m.* قزق kazek.

Piquette, *f.* لانغروس langharos, فنا شراب féna charab.

Piquier, *m.* مزراقلو سكولو عسكر mezrakle, sunguulu askér.

Pirate, *m.* قرسان koursan (koursand).

Pirater, *v. n.* قرسانلق ايتمك koursandlek étmék.

Piraterie, *f.* قرسانلق koursandlek.

Pire, *a.* دخي فنا daha féna; —, *m.* اك فناسى én fénase.

Pirouette, *f.* فرلاق ferlak.

Pis, *m.* حيوان ممهسى hayvan mémési.

Pis, *ad.* دخى فنا daha féna; — *m.* اك فناسي én fénase.

Pisaller, *m.* مصيبت mousibét.

Pisasphalte, *m.* ير ساقزى yér sakeze.

Pissat, *m. fa.* سدك sidik.

Pissenlit, *m. fa.* يرينه اشين yériné ichéyén; بر نوع اوت bir névi ot.

Pisser, *v. a. et n.* اشمك ichémék.

Pissoter, *v. n.* صق صق اشمك sek sek ichémék.

Pissotière, *f.* فنا فسكيه féna fiskiyé.

Pistache, *f.* فستق festek, شام فستغى cham festeghe.

Piste, *f.* ايز iz.

Pistolet, *m.* پشتو pichtov.

Piston, *m.* طلونبه صريغى touloumba sereghe.

Pitaud, de, *m. f.* قبا خويرات kaba qhoyrat.

Piteux, euse, *a.* اجينجق adjenadjak, زواللو zavalle.

Pitié, *f.* مرحمت mérhamét, اجيمه adjema, اسركمه ésirguémé.

Pitoyable, *a.* اجينجق adjenadjak.

Pituite, *f.* بلغم balgham.

Pituiteux, euse, *a.* بلغملو balghamle.

Pivert, *m.* يشل اغاج قاقان yéchil aghadj kakan.

Pivoine, *f.* ايو قولاغى aye koulaghe (ot).

Pivoine, *m.* بر نوع قوش bir névï kouch.

Pivot, *m.* محور mihvér.

Place, *f.* ير yér, مكان mékian, محلّ mahéll; * خذمت qhezmét; منصب manseb; — *i.* صاول savoul.

Placer, *v. a.* قومق komak, دكمك dikmék, طوردرمق dourdourmak; ير كوسترمك ويرمك yér guéustérmék, vérmék.

Placet, *m.* اسكمله iskémlé; عرضحال arzouhal.

Plafond, *m.* طوان tavan.

Plaider, *v. a. et n.* دعوا سورمك dava surmék.

Plaideur, *m.* euse, *f.* دعوا سورن dava surén; نزاعجى nizadje.

Plaie, *f.* ياره yara; ياره يري yara yéri.

Plaignant, te, *a. m. f.* دعواجي davadje.

Plain, ne, *a.* دوز duz.

Plain, *m.* كرج قويوسى kirédj kouyousou.

***Plaindre**, *v. a.* اجيمق adjemak, دردداش اولمق dérddach olmak; se —, *v. r.* حالندن شكايت ايتمك halindén chikayét étmék, يانمق yanmak.

Plaine, *f.* دوز ير duz yér.

Plainte, *f.* شكايت chikiayét, شكوا chékva, فغان fighan, حالنى يانمه halini yanma.

***Plaire**, *v. n.* (à) خوشه كلمك qhocha guélmék, خوشلنمق qhochlanmak, حظّ ايتمك hazz étmék; ياقشمق yakechmak; se —, *v. r.* à qc. بر شى خوشنه كلمك bir chéy qhochouna guélmék.

Plaisance, *f.* lieu de —, صفا جنبش يري séfa, djumbuch yéri; maison de —, كوشك kéuchk.

Plaisant, te, *a.* كيفلو kéyfli, شاز chaz, خوش qhoch, شقاجى chakadje; عجايب adjaïb, كولجك guulédjék.

Plaisanter, *v. n.* شقا ايتمك chaka étmék; — *v. a.* ذوقلنمك zévklénmék.

Plaisanterie, *f.* شقا chaka.

Plaisir, *m.* جنبش djumbuch, صفا séfa; سونج sévindj; مراد murad, دوستلق dostlouk, ايلك éylik.

Plan, ne, *a. T.* دوز duz.

Plan, *m.* دوز ير duz yér; رسم résm; ترتيب tértib.

Planche, *f.* تخته taqhta; اغاج كوپري aghadj kéupru.

Plancher, *m.* زمين zémin; دوشمه déuchémé.

Plane, *f. T.* طحره tahra.

Plane, *f.* چنار اغاجي tjenar aghadje.

Planer, *v. a.* دوزلمك duzlémék, دوز ايتمك duz étmék, دوزتمك duzétmék; پرداه ايتمك pérdah étmék; — *v. n.* صللانمق sallanmak.

Planète, *f.* سياره siyaré.

Plant, *m.* اغاج aghadj, فدان fidan.

Plantain, *m.* سكرلو اوت يپراق sinirli ot, yaprak.

Plantard, *m.* فدان fidan.

Plante, *f.* دكك dikik, اغاج aghadj, چالی tjale; نباتات nébatat; — du pied, طبان daban.

Planter, *v. a.* دكمك (aghadj) dikmék; **fa.* بربنی اوتورر براقق birini otourour brakmak.

Plantureux, euse, *a.* چوق tjok, بول bol, بركتلو bérékétli.

Planure, *f.* يونغه yongha, رنده يونغاسی réndé yonghase.

Plaque, *f.* تخته (madéndén) taqhta; ديوار شمعدانی douvar chamdane.

Plaquer, *v. a.* قپلامق kaplamak.

Plastron, *m.* زره zerh; *مزاق mézak, ذوق zévk.

Plat, te, *a* دوز duz; * بياغی bayaghe.

Plat, *m.* تباق tabak, صحان sahan; دوزلك duzluk; — de balance, ترازو کوزی térazi guéuzu.

Plateau, *m.* يصّی صحان yasse sahan, لنكري lénguéri, تبسی tépsi.

Plate-forme, *f.* طـــلم dam; شاهنشين chahnéchin (chahnichir).

Plat-fond, *v.* Plafond.

Platine, *f.* بقر صاج baker sadj; *T.* يان تختهسی yan taqhtase; فلنته چقمغی filinté tjakmaghe; بر نوع معدن bir névï madén.

Platitude, *f.* دوزلك duzluk.

Plâtrage, *m.* آلچيدن ايشلر altjedan ichlér.

Plâtras, *m.* آلچی كرج پارچهسی altje, kirédj partjase.

Plâtre, *m.* آلچی altje.

Plâtrer, *v. a.* آلچيلمق altjelamak; *اورتمك éurtmék; se —, *v. r.* كندويی دوناتمق kéndini donatmak.

Plâtrier, *m.* آلچيجی altjedje.

Plâtrière, *f.* آلچی قويوسی altje kouyousou.

Plausibilité, *f.* كورنورلك guéurunurluk.

Plausible, *a.* كورنور guéurunur.

Pléïades, *f. pl. T.* اولكر ulkér (urkér).

Plein, ne, *a.* طـولـو dolou; تمام tamam, تكميل tékmil; كبه guébé; *T.* قالن kalen, آيری iri; — pouvoir, وكالت vékalét; en —, اورتاسنده ortasenda; — *m.* طولولق doloulouk.

Pleinement, *ad.* طولو طولو dolou dolou.

Pleinière, *a. f.* طوب طولو dob dolou, تكميل tékmil.

Plénipotentiaire, *a. m.* وكيل اولمش vékil olmouch, وكيل vékil.

Plénitude, *f.* طولولق doloulouk, برکت bérékét.

Pleurant, te, *a.* اغلیان aghlayan.

Pleurer, *v. n.* اغلامق aghlamak; — *v. a.* برینه اغلمق biriné aghlamak.

Pleurésie, *f.* یان اغریسی yan aghrese, صانجی sandje.

Pleureur, *m.* euse, *f.* اغلايیجی aghlayedje.

Pleureux, euse, *a.* اغلياجق aghlayadjak.

Pleurs, *m. pl.* کوز یاشي guéuz yache.

* **Pleuvoir**, *v. i.* یغمور یغمق yaghmour yaghmak, یغمق yaghmak.

Pleyon, *m.* ساز saz.

Pli, *m.* بوکلم buklum, بورشق bourouchouk; اکریلك éyrilik; * عادت adét.

Pliable, *a.* اکلور éyilir.

Pliant, te, *a.* اکلور éyilir.

Plier, *v. a.* دورمك durmék, بوکمك bukmék, دوشیرمك dévchirmék; اکمك éymék; — *v. n.* se —, *v. r.* اکلمك éyilmék; طنمامق tenmamak; صاولمق savoulmak.

Plisser, *v. a.* بوکمك bukmék; — *v. n.* se —, *v. r.* بوکلمك bukulmék.

Plomb, *m.* قورشون kourchoun; شاقول chakoul, شاهول chahoul.

Plombagine, *f.* سپیدا sipida (ot).

Plombé, ée, *a.* قرشونی kourchouni.

Plomber, *v. a.* سرلمق serrlamak; قرشونلمق kourchounlamak.

Plombier, *m.* قرشون دوکن kourchun déukén, قرشونجی kourchoundjou.

Plongeant, te, *a.* یوقرودن اشاغی yokardan achaghe.

Plongeon, *m.* قره بتاق kara batak (kouch).

Plonger, *v. a.* طالدرمق daldermak, باترمق batermak; کوچرمك guéutjurmék; — *v. n.* طالمق dalmak, باتمق batmak; se —, *v. r.* * کوچمك guéutjmék.

Plongeur, *m.* طالغج dalghetj.

Ployer, *v. a.* اکمك éymék; *v. n.* اکلمك éyilmék.

Pluie, *f.* یغمور yaghmour.

Plumage, *m.* قوش تويی kouch tuyu.

Plume, *f.* توي tuy, قوش تويی kouch tuyu; توي قلم tuy kalém.

Plumelle, *f.* بر نوع قرنفیل bir névï karémfil.

Plumer, *v. a.* توي یولمق tuy yolmak, یولمق yolmak.

Plumeux, euse, *a.* تويلو tuylu.

Plupart, *f.* چوق پایی tjok paye; — *m.* چوغی tjoghou.

Pluralité, *f.* چوقلق tjoklouk.

Pluriel, elle, *a.* nombre —, Pluriel, *m. T.* جمع djémï.

Plus, *ad.* زياده ziyadé; de — en —, كتدكجه guitdikdjé; au —, tout au —, اك چوغى én tjoghou; de —, بوندن صكره boundan sonra, دخي daqhi; — *m.* چوغى tjoghou.

Plusieurs, *a. pl.* چوغى tjoghou; دورلو دورلو turlu turlu.

Plutôt, *ad.* دخي ايو daha éyi.

Pluviale, *a. f.* eau —, يغمور صويى yaghmour souyou.

Pluvieux, euse, *a.* يغمورلو yaghmourlu.

Poche, *f.* جب djéb; قوين koyoun; قرساق koursak.

Pocher, *v. a.* اورمق (birinin guéuzuné) vourmak; چالمق (youmourta) tjalmak.

Podagre, *a. m. fa.* نقرسلو nikrisli.

Poêle, *m.* تابوت اورتوسى tabout éurtusu; ياس بورنجكي yas burundjuyu; —, poile, *m.* صوبا soba; اوطه oda.

Poêle, *f.* تاوه tava; پوته pota.

Poêlier, *m.* تاوهجي tavadje.

Poêlon, *m.* تاوهجق tavadjek.

Poêlonnée, *f.* تاوه طولوسى tava dolousou.

Poëme, *m.* شعر chir, قصيده kasidé.

Poésie, *f.* شاعرلك chairlik; شعر chir.

Poëte, *m.* شاعر chair.

Poëtique, *a.* oeuvre —, ديوان divan.

Poétiser, *v. n. fa.* نظم شعر ياپمق nazm, chir yapmak.

Poids, *m.* طارتى tarte, چكى tjéki; اغرلق agherlek.

Poignard, *m.* خشد qhecht, خنجر qhantjér.

Poignarder, *v. a.* خشد ايله صوقمق qhecht ilé sokmak.

Poignée, *f.* بر اوج bir avoudj; ال él, صاپ sap, قبضه kabzé.

Poignet, *m.* يمروق youmrouk; بلك bilék.

Poil, *m.* قل kel; توي tuy; *T.* حاو (tjouqhanen) hav.

Poiloux, *m. fa.* مسكين miskin, زبدي zibidi.

Poilu, ue, *a.* صاچلو satjle, تويلو tuylu.

Poinçon, *m.* بيز biz; زنبا zemba; درهوش dirévuch; بر نوع اولچى bir névï éultju; اركك چقمه érkék tjakma; ال قلمى él kalémi; طمغه damgha; سكه sikké.

* **Poindre**, *v. n. p. n.* فليسلنمك filislénmék, طوتمق toutmak; صباح اولمق sabah olmak.

Poing, *m.* يمروق youmrouk.

Point, *m.* نقطه nokta; دكش (iyné ilé) dikich; * پارچه partja; درجه térédjé; صايى (oyounda) saye; au dernier —, صوك درجهده son dérédjédé; — de vue, كورش guéuruch; — de jour, اورتالق اغارمه ortalek agharma.

Point, *ad.* هیچ hitj; — de tout, هیچ بر زمان hitj bir zaman; de —, وقتنده vaktenda; de — en —, برر برر birér birér.

Pointe, *f.* اوج oudj, سوري اوج sivri oudj; *T.* بیز biz, درهوش dirévuch; اولمه (sabah) olma; لطیفه latifé; لذت lézzét; قصد kasd; en —, *ad.* سوری sivri.

Pointer, *v. a.* دلمك délmék; طوغرلتمق doghroultmak; — *v. n.* يوكسلمك (kouch) yuksél-mék.

Pointille, *f.* ذهنلولك zéhinlilik; افاق شی oufak chéy.

Pointiller, *v. n.* نقطلمق noktala-mak; بوش شیه چكشمك boch chéyé tjékichmék; —, *v. a. fa.* سوز اتمق séuz atmak.

Pointilleux, euse, *a.* كمسدیه بكزمز kimséyé bénzéméz.

Pointu, ue, *a.* سوري اوجلو sivri oudjlou.

Poire, *f.* ارمود armoud.

Poireau, Porreau, *m.* پراصه pe-rasa; سكل siyil.

Poirée, *f.* پازي paze.

Poirier, *m.* ارمود اغاجی armoud aghadje.

Pois, *m.* بزلیا bizélya; — chiche نخود noqhoud.

Poison, *m.* زهر zéhr (zéhir), آغو aghou (aghe).

Poissarde, *f.* بالقجي عورت balek-dje avrét.

Poisser, *v. a.* زوتلمك zivtlémék; مردارلمق mourdarlamak.

Poissonnaille, *f. fa.* افاق بالقلر oufak baleklar.

Poissonnerie, *f.* بالق پازاري balek pazare.

Poissonneux, euse, *a.* بالغی بول baleghe bol.

Poissonnier, *m.* ière, *f.* بالقجي balekdje.

Poitrail, *m.* ات كوكسی at guéuk-su; كوكسلك guéuksluk.

Poitrinaire, *a. et m.* كوكسی علتلو guéuksu illétli.

Poitrine, *f.* كوكس guéuks (guéuys).

Poitron, *m.* بر نوع اریك bir névi érik.

Poivre, *m.* ببر bibér.

Poivrer, *v. a.* ببرلمك bibérlémék.

Poivrier, *m.* ببر اغاجی bibér agha-dje; ببر قابی bibér kabe.

Poivrière, *f.* بهار قوطیسی bahar koutousou.

Poix, *f.* ساقز sakez; — navale, قطران katran; — noire, زفت zift.

Pôle, *m.* *T.* قطب koutb.

Poli, *m.* پرداه pérdah.

Poli, ie, *p. et a.* پرداهلو pérdah-le; * چلبی tjélébi.

Police, *f.* شهر ضابطی chéhér za-biti; احتساب اغاسی ihtisab aghase.

Poliment, *m.* پرداه pérdah.

Poliment, *ad.* تربیه‌لو térbiyéli.

Polion, *m.* پیره اوتی piré otou, فلسکون filiskun.

Polir, *v. a.* پرداه جلا ایتمك pérdah, djila étmék; مصقله اورمق maskala vourmak; *انجلتمك in-djéltmék.

Polisseur, *m.* euse, *f.* جلاجی djiladje; پرداهجی pérdahdje; مصقلهجی maskaladje.

Polissoir, *m.* مصقله maskala; مهره méuhré.

Polisson, *m.* زوقاق چوجغی sokak tjodjoughou, دکسز dénsiz.

Polisson, onne, *a.* مردار mourdar, یرامز yaramaz, چاپقن tjapken.

Polissonnerie, *f.* چاپقنلق tjapkenlek, چوجقلق tjodjouklouk.

Polissure, *f.* پرداه pérdah, جلا djila, مصقله maskala.

Politesse, *f.* چلبیلك tjélébilik.

Politique, *a.* شهری chéhri; ولدزنا vélédizna, — *m.* مملکت اموری بلن mémlélét oumouri bilén.

Politique, *f.* مملکت اموری mémlékét oumourou.

Polluer, *v. a.* مردارلمق mourdarlamak; se —, *v. r.* جلق صیرمق djalk seyermak, آبازهیه وارمق abazaya varmak; — nocturne, involontaire, دوشی ازمق duchu azmak, احتلام اولمق ihtilam olmak.

Pollution, *f.* مردارلمه mourdarlama; مردارلق mourdarlek, جنابتلك djénabétlik, —, ou — volontaire, ابازه abaza, بل بوشاتمه bél bochatma.

Poltron, onne, *a.* قورقق korkak, اورکك urkék, یورکسز yuréksiz.

Poltronnerie, *f.* اورککلك urkéklik, یورکسزلك yuréksizlik.

Polygame, *m.* چوق قوجهلو tjok kodjale; — *f.* چوق قریلو tjok karele.

Polyglotte, *a.* چوق دلدن اولان tjok dildén olan.

Polygone, *a.* چوق کوشهلو tjok kéuchéli; *m.* چوق کوشه tjok kéuché.

Polype, *m.* اختاپوت eqhtapot.

Polopétale, *a.* قطرلو katmérli, قطر katmér (tjitjék).

Pommade, *f.* صاچ یاغی satj yaghe.

Pomme, *f.* الما élma; باش bach (lahana); دوکمه duymé; — de terre, یر الماسی yér élmase; — de chêne, مازی maze; — de pin, چام فستغی tjam festeghe.

Pommelé, ée, *a.* پلنك رنکی pélénk réngui.

Pommeraie, *f.* المالق élmalek.

Pommier, *m.* الما اغاجی élma aghadje; الما تاوسی élma tavase.

Pompe, *f.* زینت ziynét, سلطنت saltanat, شینلك chénlik; طلونبه touloumba; — à feu, ینغن

طلونبه‌سي yanghen touloumbase.

Pomper, *v. a. et n.* طلونبه ايله بوشاتمق touloumba ilé bochatmak.

Pompeux, euse, *a.* زينتلو ziynétli, سلطنتلو saltanatle.

Ponce, pierre ponce, *f.* پومزه pomza.

Ponceau, *m.* كلنجك چچكي guélindjik tjitjéyi; قويو قرمزي koyou kermeze.

Poncer, *v. a.* پومزه‌لمق pomzalamak; توزلمق tozlamak.

Ponche, *m.* پونج poundj (bir itjki).

Ponctualité, *f.* زياده دقت ziyadé dekkét.

Ponctuel, elle, *a.* پك دقتلو pék dekkétli.

Ponctuer, *v. a.* نقطه‌لمق noktalamak.

Pondre, *v. a. et n.* يورطه‌لمق youmourtlamak.

Pont, *m.* كوپري kéupru; *T.* انبار ambar (guéminin).

Ponte, *f.* يورطه‌لمه youmourtlama.

Ponté, ée, *a.* vaisseau —, انبارلو كمي ambarle guémi.

Pontife, *m.* (*chez les Juifs*), خخم باشي qhaqham bache; (*chez les Mahometaines*) مفتي mufti, شيخ الاسلام chéyqh ul islam; (*chez les Catholique*) رم پاپا rim papa; اپسقپوس épiskopos; (*chez les Arméniens et Gréques*) پاتريك patrik.

Populace, *f.* زوقاق خلقي sokak qhalke.

Populaire, *a.* خلقه متعلق qhalka mutaallik, بياغي bayaghe; مرحمتلو mérhamétli.

Popularité, *f.* مرحمت mérhamét; انسانيت insaniyét; خلقك كوزنده اولمه qhalken guéuzundé olma.

Population, *f.* معمورلق mamourlouk, شينلك chénlik, عسكر چوقلغي askér tjokloughou.

Populeux, euse, *a.* خلق چوق qhalke tjok.

Porc, *m.* طوكز domouz; طوكز اتي domouz éti.

Porc-épic, *m.* كرپي kirpi.

Porcelaine, *f.* فغفوري faghfouri (farfouri).

Porche, *m.* آولي avli.

Porcher, *m.* طوكز چوباني domouz tjobane.

Porc-marin, *m.* يونس بالغي yonous baleghe.

Porc-sanglier, *m.* يبان طوكزي yaban domouzou.

Poreux, euse, *a.* دلك دلك délik délik.

Porphyre, *m.* سماقي مرمر soumaki mérmér, سماقي soumaki.

Port, *m.* ليمان liman; اسكله iskélé; كوترمه guéuturmé; يوك yuk; منزل پارەسي ménzil parase; كيرا kira, حق hakk.

Portail, *m.* بيوك قپو béuyuk kapou.

Portant, *m.* قلب koulp, صاپ sap.

Portatif, ive, *a.* كوتريلور guéuturulur.

Porte, *f.* قپو kapou.

Porté, ée, *a.* à qc. ميللو méyilli.

Porte-balle, *m.* چرچي tjértji.

Porte-diner, *m.* تبسی tépsi.

Porte-drapeau, Porte-enseigne, *m.* عالمدار alémdar.

Portée, *f.* يوري (hayvan karnenda) yavrou; قرشون منزيلی kourchoun ménzili; قابليت kabiliyét, آلم alem; قدرت koudrét.

Porte-épée, *m.* قلج باغی keledj baghe.

Porte-étendard, *m.* بيراقدار bayrakdar.

Porte-faix, *m.* حمّال hammal.

Porte-feuille, *m.* جزدان djouzdan.

Porte-lettre, *m.* جزدان djouzdan.

Porter, *v. a.* كوترمك guéuturmék, طاشيمق tachemak; حامله كبه اولمق hamilé, guébé olmak; يايلمق yayelmak; اولمق (boyou) olmak; * ياردم ايتمك yardem étmék; سويلمك séuylémék, طويرمق douyourmak; — q. à qc. ميل ايتدرمك méyl éttirmék; — *v. n.* طورمق dourmak, اوستنده اولمق ustundé olmak; يتشمك yétichmék, اورلمق vouroulmak; se —, *v. r.* بولنمق boulounmak, حالده اولمق haldé olmak; كندوني طوتمق kéndini toutmak; — à qc. ميلی مايل اولمق méyli, mayel olmak; comment vous portez vous? كيف شريفكز نيجه سكز nidjésiniz? نيجه‌در kéyfi chérifiniz nidjédir?

Porteur, *m.* euse, *f.* كتورن guétirén, كوترن guéuturén.

Portier, *m.* ière, *f.* قپوجی kapoudjou.

Portion, *f.* پای pay, حصّه hissé; اوين éuyun.

Portique, *m.* قووش kovouch.

Portrait, *m.* تصوير tasvir, صورت sourét; وصف vasf.

Poser, *v. a.* قومق komak; دكمك dikmék; — *v. n.* *T.* طورمق dourmak.

Positif, ive, *a.* صحيح sahih.

Position, *f.* طورش dourouch, طورمه dourma; قومه koma.

Posséder, *v. n.* التنده ضبطنده اولمق altenda, zabtenda olmak; se —, *v. r.* كندوني قوللانمق kéndini koullanmak, عقلی باشنده اولمق akle bachenda olmak.

Possesseur, *m.* صاحب sahib (sahab), مالك malik, متصرف moutasarref.

Possession, *f.* ضبط zabt; ملك mulk.

Possibilité, *f.* امكان imkian, قابللك kabillik.

Possible, *a.* قابل kabil, ممكن mumkun, اولور olour.

Poste, *m.* طوراق dourak, یر yér, محل mahéll; منصب manseb.

Poste, *f.* منزل ménzil; منزل خانه ménzil qhané; پوشته pochta; ساعی saye.

Poster, *v. a.* قومق komak, دكمك dikmék.

Postère, *m. fa.* كیروكی guériki.

Postérieur, re, *a.* — *m.* كنج guéndj, یكی yéni, صكره‌كی sonraki; كیروكی guériki.

Posteriorité, *f.* صوی soy, سلسله silsilé (sinsilé).

Postiche, *a.* قلب kalb, یلانجی yalandje.

Postillon, *m.* سوریجی surudju.

Postulant, *m.* te, *f.* استیجی istéyidji.

Postuler, *v. a. et n.* استمك istémék, طلب ایتمك talab étmék; pour qc. بری ایچون دعوا سورمك biri itjin dava surmék.

Posture, *f.* طورش dourouch.

Pot, *m.* چوملك tjéumlék, چناق tjanak; قزان kazan, تنجره téndjiré; قاب kab; دستی tésti; برداق bardak, مشربه machrapa; قیه keyé, اوقه okka; — de chambre خورروز qhavrouz; — pourri, اشوره achouré; قرمه قرش مانجه karma karech mandja; — du vin, بخشش baqhchich, شربتلك chérbétlik.

Potable, *a.* ایچلور itjilir.

Potage, *m.* چوربا tjorba.

Potager, *m.* اوجاق odjak; چوربا طاسی tjorba tase; بوستان bostan.

Potasse, *f.* قلیه طاشی kalyé tache.

Pote, *a. f.* main —, شیش ال chich él.

Poteau, *m.* قازق kazek; صرق serek.

Potée, *f.* چناق طولوسی tjanak dolousou; *T.* جورف djourouf.

Potelé, ée, *a.* اتلو étli.

Potence, *f.* یغرق yeghrek; قولتق دكنكی koltouk déyénéyi; *T.* بورن bouroun; دار اغاجی dar aghadje.

Potentat, *m.* خاقان qhakan.

Potier, *m.* چوملكجی tjéumlékdji.

Potin, *m.* طوج toudj.

Potion, *f.* شربت chérbét, علاج iladj.

Potiron, *m.* بال قباغی bal kabaghe; ینور منطر yénir mantar.

Pou, *m.* كهله kéhlé, بت bit.

Pouacre, *a. fa.* بتلو bitli, مردار mourdar.

Pouah! *i. fa.* پوف puf!

Pouce, *f.* باش پرمق bach parmak.

Poucier, *m.* یوكسك yuksuk.

Poudre, *f.* توز toz; باروت barout; ریك righ.

Poudreux, éuse, *a.* توزلو tozlou.
Poudrier, *m.* باروتجي baroutdjou; توز قابی toz kabe, ریکدان righdan.
Pouf! *i. fa.* طاپ tap! پات pat!
Pouffer, *v. n. fa.* — de rire, کولمه‌دن بایلمق guulmédén bayelmak.
Pouiller, *v. a. fa.* سوکمك séuymék; se —, *v. r.* بتلنمك bitlénmék.
Pouilles, *f. pl. fa.* سوکمه séuymé.
Pouilleux, euse, *a.* بتلو bitli.
Pouillier, Pouillis, *m.* خان کوشه‌سی qhan kéuchési; *fa.* فنا میخانه féna méyqhané.
Poulailler, *m.* کومس kumés; طاوقجی tavoukdjou.
Poulain, *m.* طاي tay.
Poularde, *f.* بسیلو پلیچ bésili pilitj, ابلق eblek.
Poule, *f.* طاوق tavouk.
Poulet, *m.* پلیچ (érkék) pilitj; عشق مکتوبی achk méktoubou.
Poulette, *f.* پلیچ (dichi) pilidj.
Pouliche, *f.* دشي طاي dichi tay.
Poulie, *f.* بر نوع مقره bir névï makara.
Poulier, *v. a.* مقریه صارمق makaraya sarmak.
Poulin, *m.* طاي tay.
Poulinière, *f.* طامزلق قسراق damezlek kesrak.
Pouliot, *m.* پیره اوتی pïré otou; فلسکون filiskun.
Pouls, *m.* نبض nabz (namz).
Poumon, *m.* اق جکر ak djiyér.
Poupard, *m.* قونداق چوجغی koundak tjodjoughou.
Poupe, *f. T.* کمی قیچی guémi ketje.
Poupée, *f.* چوجق اوینجغی tjodjouk oyoundjaghe; ببك bébék.
Pour, *prp. et c.* ایچون itjin; اوتري éuturu; کوره guéuré; بدل bédél; — lors, *ad.* او زمان o zaman; — que, *c.* قچان که ka (ha) tjan ki, که ki.
Pourboire, *m. fa.* بخشش baqhchich, شربتلك chérbétlik, حلوالق hélvalek.
Pourceau, *m.* طوکز domouz.
Pourparler, *m.* مصاحبت mousahibét.
Pourpier, *m.* سمیز اوتی sémiz otou.
Pourpoint, *m.* بر نوع یلك bir névï yélék.
Pourpre, *m. f.* آل al, ال رنك al rénk, اسکرلت iskérlét; حصبه haspa.
Pourquoi, *c.* نیچون nitjin; — *m.* سبب sébéb.
Pourri, *m.* چورکلك tjurukluk.
Pourri, ie, *a.* چورمش tjurumuch, چورك tjuruk.
Pourrir, *v. a.* تنبللتمك témbéllétmék; —, *v. n.* چوریمك tjurumék.
Pourriture, *f.* چورکلك tjurukluk.
Poursuite, *f.* قوالمه kovalama, قومه kovma.

Poursuivant, *m.* قواليان kovalayan.

* **Poursuivre**, *v. a.* قوالمق kovalamak, قومق kovmak, سورمك surmék; بر شيك اردنه دوشمك bir chéyin ardena duchmék.

Pourtant, *c.* لكن lakin.

Pourtour, *m. T.* دائره dayiré.

* **Pourvoir**, *v. a.* a qc. تدارك ايتمك كورمك tédarik étmék, guéurmék; —, *v. n.* à qc. بر شي دوشنمك bir chéyi duchunmék; se — *v. r.* كندو تداركني كورمك kéndi tédarikini guéurmék.

Pourvoyeur, *m.* التزامجي iltizamdje.

Pourvu, ue, *p. et a.* تداركلو tédarikli; — que, *c.* اكر كه éyér ki, اكر صلت éyér salt.

Pousse, *f.* فليس filis; بر نوع آت علتي bir névi at illéti; *fa.* عسسلر a (ha) saslar; صولمه soloumа (at).

Poussé, ée, *p. et a.* طوقنمش dokanmech; — de nourriture, چوق يمش tjok yémich (at); vin —, طرلو شراب damarle charab.

Pousser, *v. a.* دورتمك durtmék, سورمك surmék, ايتمك itmék, ايتو ويرمك iti vérmék; سورمك surmék; قوومق kovmak, قوالمق kovalamak; صوقمق sokmak, كويرمك guivirmék; —, *v. n.* سورمك surmék, اچلمق atjelmak (aghadj); — à ..., اوزرينه وارمق uzériné varmak; *T.* صولومق soloumak, صولغان اولمق (atlar) soloughan olmak; بل ويرمك (douvar) bél vérmék.

Poussier, *m.* كمور طوزي kéumur tozou.

Poussière, *f.* توز toz.

Poussif, ive, *a.* صولغان soloughan.

Poussin, *m.* جوجى djivdji.

Poussinière, *f. T.* اولكر éul (ur-) kér.

Poutre, *f.* درك dirék, مرتك mérték, حاطل hatel, كريش kirich.

Poutrelle, *f.* مرتجك mértédjik.

* **Pouvoir**, *v. n. et a.* قادر اولمق kadir olmak, اقتداري اولمق iktidari olmak, الندن كلمك élindén guélmék, ايده بلمك édé bilmék.

Pouvoir, *m.* الدن كلمه éldén guélmé, قادرلق kaderlek, قدرت koudrét, طاقت takat; قوت kouvvét; وكالت vékialét.

Prairie, *f.* چاير tjayer, چمن tjumén.

Praticable, *a.* ايديلور édilir; قوللانلور koullaneler.

Praticien, *m.* ايدرك اوكرنمش édérék éuyrénmich.

Pratique, *a.* عملى améli, ايديجى édidji; — *f.* تعليم téalim, عمل amél, ادمان idman, قوللنمه

koullanma; مشتري muchtéri, آلشق alechek; — s. *pl.* حيله hilé, فن fénn (fénd).

Pratiquer, *v. a.* قوللنمق koullanmak, اشلمك ichlémék, عمل ايتمك amél étmék; —, q. بريله قونشمق biriylé konouchmak.

Pré, *f.* چاير tjayer, چمن tjumén.

Préalable, *a.* اوّل اوليجق évél oladjak.

Préambule, *m.* مقدّمه moukaddémé.

Prébende, *f.* كليسا وقفندن ايراد kilsé vakefendan irad.

Précaire, *a. T.* رجا ايله النان ridja ilé alenan; * نا معلوم na malum.

Précaution, *f.* صاقنمه sakenma, كوزي اچقلق guéuzu atjeklek.

Précautionné, ée, *a.* كوزي اچق guéuzu atjek, صاقنيجى sakenedje, صوكنى دوشنن sonounou duchunén.

Précautionner, *v. a.* contre qc. بريني بر شيدن صاقنمق صقلامق birini bir chéydén sakenmak, saklamak; se —, *v. r.* كندوني صاقنمق kéndini sakenmak.

Précédemment, *ad.* الرو iléri, اوّل évél.

Précédent, te, *a.* الروكى ilériki, اوّلكي évélki.

Précéder, *v. a.* الرو كتمك iléri guitmék, اوكه كچمك éuné guétjmék.

Précepte, *f.* قانون kanoun; امر émr, حكم héukm, تنبيه témbih.

Précepteur, *m.* خواجه qhodja.

Prêche, *m.* وعظ vaz.

Prêcher, *v. a. et n.* وعظ ويرمك vaz vérmék; * اوكتمك éuyunmék.

Prêcheur, *m.* واعظ vaïz.

Précieuse, *f.* كينمكي سون دلى قري guéyinméyi sévén déli kare.

Précieux, euse, *a.* قيمتلو keymétli, اغر بهالو agher pahale, اغر agher, ذي القيمت zil keymét; تقليد taklid, اويدرمه ouydourma.

Précipice, *m.* اوچروم outjouroum, كرداب guirdab.

Précipiter, *v. a.* يوقردن اشاغى يوارلنق yokardan achaghe youvarlamak; * عجله ايتدرمك adjélé éttirmék.

Précis, se, *a.* لابد labid; قصه و آشكار kesa vé achkiar.

Précis, *m.* قصه مفهوم kesa méfhoum, خلاصه qhulasé.

Précisément, *ad.* البته él (hél)-bétté, لابد labid, مخصوص maqhsous.

Précision, *f.* دقتلولك dekkétlilik.

Précoçe, *a.* طرفنده tourfanda; ار ér, پك اركن pék érkén; —, *f.* طرفنده كراس tourfanda kiraz.

Précocité, *f.* طرفندەلق tourfandalek.

Précompter, *v. a.* اشاغی وارمق achaghe varmak, چقرمق (hisabdan) tjekarmak.

Préconiser, *v. a.* * مدح ایتمك médh étmék.

Précurseur, *m.* الرو سکردیجی iléri séyirdidji, مژدهجی mujdédji.

Prédécesseur, *m.* الرو کچن iléri guétjén; کچمش کمسه guétjmich kimsé.

Prédestiner, *v. a.* تقدیر ایتمك takdir étmék.

Prédicateur, *m.* واعظ vaïz.

Prédication, *f.* وعظ ویرمه vaz vérmé.

Prédiction, *f.* غایب سویلمه ghayeb séuylémé.

***Prédire**, *v. a.* غایب پشین الرو سویلمك ghayeb, péchin, iléri séuylémék.

Prédominer, *v. n.* اوست اولمق ust olmak, اوسته چقمق usté tjekmak.

Prééminence, *f.* اوستهلك ustélik.

Prééminent, te, *a.* اوستن ustun, اعلی aaléa.

Préexistant, te, *a.* اوّلدن اولان évéldén olan.

Préexistence, *f.* اوّلدن اولمه évéldén olma.

Préface, *f.* مقدّمه moukaddémé.

Préfecture, *f.* پاشالق pachalek.

Préférence, *f.* استنلك ustunluk, اوستهلك ustélik.

Préférer, *v. a.* اوستن طوتمق ustun toutmak.

Préfet, *m.* پاشا pacha, حاکم hakim, ویوده voyvoda.

Préfinir, *v. a. T.* وعده کسمك vadé késmék.

Préfix, xe, *a.* وعده کسلمش vadé késilmich, بللو bélli.

Préjudice, *m.* ضرر zarar, زیان ziyan.

Préjudiciable, *a.* ضررلو zararle, زیانلو ziyanle, مضرّ mouzerr.

Préjudicier, *v. n.* (à) ضررلو اولمق zararle olmak.

Préjugé, *m.* تفتیشسز اولان قیاس téftichsiz olan keyas.

Préjuger, *v. a.* صانمق sanmak, سزمك sézmék.

se Prélasser, *v. r. fa.* حاضرلنمق hazerlanmak.

Prélat, *m.* باش پاپاز bach papaz.

Prélude, *m.* پیشرو pichrév (péchréf), تقسیم taksim.

Préluder, *v. n.* پیشرو چالمق péchréf tjalmak, تقسیم ایتمك taksim étmék.

Prématuré, ée, *a.* طرفنده tourfanda.

Prématurité, *f.* طرفندهلق tourfandalek.

Préméditer, *v. a.* اوّل دوشنمك évél duchunmék.

Prémices, *f. pl.* الك طوغان ilk doghan; طرفنده tourfanda.

Premier, ière, *a.* الك ilk, برنجی

birindji, اوّلكی évélki, باش bach.

Premièrement, *ad.* الك اوّل ilk évél, اوّلا évéla, ابتدادن iptidadan.

Prémunir, *v. a.* contre qc. بر شیدن قورومق صاقنمق bir chéydén koroumak, sakenmak.

Prenable, *a.* آلنور alener.

Prenant, te, *a.* الیجی aledje.

***Prendre**, *v. a.* المق almak; قپمق kapmak; چالمق tjalmak; كیمك guéymék; ضبط ایتمك zabt étmék; اوستنه المق ustuné almak; اله كتورمك élé guétirmék; طوتمق toutmak; — *v. n.* الرو وارمق iléri varmak; ارتمق artmak; طوكمق donmak; *خوش كلمك qhoch guélmék; se —, *v. r.* à qc. بر شیه طوتنمق bir chéyé toutounmak; اصیلوب قالمق aselep kalmak; یاپشمق yapechmak; — à ..., بشلامق bachlamak.

Preneur, *m.* euse, *f.* الیجی aledje; طوتیجی toutoudjou.

Prénom, *m.* اصل الك اد asel, ilk ad, كندو ادی kéndi ade.

Préoccupation, *f. v.* Préjugé.

Préoccuper, *v. a.* q. برینك عقلنی چویرمك birinin aklene tjévirmék; se —, *v. r.* كندو عقلنی چویرتمك kéndi aklene tjévirtmék.

Préopiner, *v. n.* فكرینی اوّل سویلمك fikrini évél séuylémék.

Préparatif, *m.* تدارك tédarik.

Préparer, *v. a.* حاضرلمق hazerlamak, تدارك ایتمك كورمك tédarik étmék, guéurmék; se —, *v. r.* (pour à qc.) تدارككلنمك tédariklénmék, حاضرلنمق hazerlanmak.

Prépondérance, *f.* زیادهلك ziyadélik.

Prépondérant, te, *a.* اغرجه agherdja, زیادهجه ziyadédjé.

Préposé, *m.* باش bach, ناظر nazer.

Préposer, *v. a.* q. بر اشه برینی دكمك قومق bir iché birini dikmék, komak.

Prérogative, *f.* اوستنلك ustunluk, اوستهلك ustélik.

Près, *prp. et ad.* یاننده yanenda; یقین yaken; de —, *ad.* یقیندن yakendan, یقین yaken; *دقتلو dekkétli; cela —, *ad.* بوندن ماعدا بشقه boundan mada, bachka; à peu —, صانكه sanki.

Présager, *v. a.* اوّلدن بلدرمك évéldén bildirmék; سزمك sézmék.

***Prescrire**, *v. a.* بیورمق bouyourmak.

Préséance, *f.* باش یر bach yér, صدر باشی sédir bache; كرسي kursi.

Présence, *f.* حضور houzour, اوك éun.

Présent, *m.* بخشيش baqhchich, هديه hédiyé, پيشكش péch-kéch, بركذار bérguuzar, يادكار yadiguiar.

Présent, te, *a.* شمديكى chimdiki; حاضر اولان hazer olan, موجود mévdjoud; à présent, *ad.* شمدي chimdi.

Présentement, *ad.* شمدي chimdi.

Présenter, *v. a.* صوڭمق sounmak, ويرمك vérmék; اوكه قومق éuné komak; se —, *v. r.* كورنمك guéurunmék, كندويى كوسترمك kéndini guéustérmék; دقتلو ايو كورمك dekkétli, éyi guéurmék.

Préserver, *v. a.* (q. de qc.), صاقنمق sakenmak, صقلامق sak-lamak.

Président, *m.* باش (médjlisdé) bach.

Présider, *v. n. et a.* (à qc. *ou* q.) باشده صدرده اوتورمق baehda, sédirdé otourmak, باش اولمق bach olmak; اوكده طورمق éundé dourmak.

Présomption, *f.* ظن zann; كندويى بكنمه kéndini béyén-mé.

Présomptueux, euse, *a.* كندويى بكنن kéndini béyénén.

Presque, *ad.* صانكه sanki, كبي guibi.

Presqu' île, *v.* Péninsule.

Pressant, te, *a.* مجد bédjid, مهم muhimm; زورلو zorlou, شديد chédid.

Presse, *f.* غلبهلك ghalébélik (ka-labalek); منكنه ménguéné, جندره djéndéré; بصغى basghe; بر نوع شفتالو bir névï chéftali.

Pressé, ée, *p. et a.* غلبه ghalébé (kalaba); عجله adjélé.

*** Pressentir**, *v. a. et n.* اوّلدن طويمق évéldén douymak; * ارايوب صورمق arayeb sormak.

Presser, *v. a.* صقمق sekmak, قصدرمق kestermak, قصمق kes-mak, صقدرمق sektermak, بصمق basmak; منكنديه قومق mén-guénéyé komak; ثقلت ويرمك seklét vérmék; زورلمق zorla-mak, زور ايتمك ويرمك zor ét-mék, vérmék; عجله ايتمك adjé-lé étmék; * q. برينك بوغازينه طورمق birinin boghazena dourmak; — *v. n.* عجله ايتمك adjélé étmék; تيز چاپق اولمق téz, tjapek olmak; شدتلو اولمق chiddétli olmak; — *v. r.* صقلمق sekelmak, كندويى صقمق kén-dini sekmak; تيز اولمق téz ol-mak.

Presseur, *m.* منكنهجي méngué-nédji.

Pressier, *m.* بصمهجى basmadje.

Pression, *f.* بصمه basma.

Pressis, *m.* صقلمش صو sekelmech sou.

Pressurer, *v. a.* صقمق (uzum) sekmak.

Prestance, *f.* هيبت héybét.

Preste, *a. ad.* prestement, *ad.* تيز téz, چابق tjapek.

Prestesse, *f.* چابقلق tjapeklek.

Prestige, *m.* حقّه‌بازلق hokkabazlek, ال چابقلغى él tjapekleghe.

Prestolet, *m.fa.* اشاغى پاپاز achaghe papaz.

Présumer, *v. a. et n.* ظن ايتمك zann étmék, اومّق oummak.

Présupposer, *v. a.* طوتمق toutmak; présupposé que ... طوت قو طوتالم قويالم كه tout, ko, toutalem, koyalem ki.

Présure, *f.* پينير مايه‌سى péynir mayase.

Prêt, *m.* اودنج ويرمه éudundj vérmé; اودنج ويريلان éudundj vérilén; — gratuit, تكري اودنجى tanre éudundju.

Prêt, te, *a.* حاضر hazer.

Pretantaine, *f. fa.* courir la —, هر طرفى طولاشمق hér tarafe dolachmak.

Prétendre, *v. a. et n.* استمك istémék, طلب ايتمك talab étmék; اياق بصمق ayak basmak; فكري اولمق fikri olmak.

Prétendu, ue, *a.* صايلور sayeler, اد ايله ad ilé; — *m.* كويكو guéuyéguu (guuvéyi); — *f.* كلين guélin.

Prétention, *f.* طلب talab.

Prêter, *v. a.* اودنج ويرمك éudundj vérmék; * ويرمك vérmék; عريتى ويرمك ariyéti (éyréti) vérmék; — serment, يمين ايتمك yémin étmék; — *v. n.* قويويرلمك koyvérilmék, كوشه‌مك guévchémék; se — *v. r.* (à) يايلمق yayelmak; راضي اولمق razi olmak; كندوبى حاضرلمق kéndini hazerlamak.

Préteur, *m.* قاضى kade, صو باشى sou bache.

Prêteur, *m.* euse, *f.* اودنج عريتى ويريجي éudundj, aryéti (éyréti) véridji.

Prétexte, *m.* بهانه béhané (mahana).

Prétexter, *v. a.* بهانه بولمق ايتمك béhané (mahana) boulmak, étmék; اورتمك éurtmék.

Prêtre, *m.* پاپاز papaz, كشيش kéchich.

Preuve, *f.* تجربه tédjrubé, دليل délil, اثبات isbat; امتحان imtihan.

*Prévaloir, *v. n.* (à, sur) اوست اوستن اولمق ust, ustun olmak; se —, *v. r.* (de qc.) فايده‌لنمك faydalanmak.

Prévaricateur, *m.* بورجنى اونودان bordjounou ounoudan, حقيقتسز hakekétsiz.

Prévariquer, *v. a.* حقّه و بورجه مخالف اشلمك hakka vé bordja mouqhalif ichlémék.

Prévenance, *f.* عزّت اكرام izzét ikram.

Prévenant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas.

***Prévenir**, *v. a.* (q. qc.) قرشو كلمك karche guélmék; اوّل كلمك évél guélmék; برينك فكريني چلمك birinin fikrini tjélmék.

Prévention, *f.* تفتيشسز اولان قياس téftichsiz olan keyas.

Prévenu, ue, *p. et a.* فكري چويرلش fikri tjévirilmich.

Prévision, *f.* مقدّر moukaddér, تقدير خدا takdirĭ qhuda.

***Prévoir**, *v. a.* اوّلدن كورمك طويمق évéldén guéurmék, douymak.

Prévôt, *m.* باش bach, صدرده اوتوران sédirdé otouran, ناظر nazer, ضابط zabit; باش پاپاز bach papaz; صو باشي sou bache.

Prévoyance, *f.* كوزي اچقلق guéuzu atjeklek, صاقنمه sakenma.

Prévoyant, te, *a.* اوّلدن كورن évéldén guéurén, كوزي اچق guéuzu atjek.

Prier, *v. a.* (q. de), يلوارمق yalvarmak, رجا ايتمك ridja étmék; دعوت ايتمك davét étmék; دعا ايتمك doua étmék.

Prière, *f.* رجا ridja, دلك dilék, استك istek; دعا doua.

Prieur, *m.* رهبان باشي rouhban bache.

Primauté, *f.* باش ير bach yér, صدر باشي sédir bache; اوستهلك ustélik; *T.* اللك اللك ilk éllik.

Primer, *v. a. et n.* * الرو كچمك iléri guétjmék, اشمق achmak; الك ال اولمق ilk él olmak.

Primerole, **Primevère**, *f.* ايو قولاغي aye koulaghe (ot).

Primeur, *f.* طرفندهلق tourfandalek.

Primitif, ive, *a.* اوّلكى évélki.

Primò, *ad.* اوّلا évéla.

Primogéniture, *f.* الك اولادلق ilk évladlek.

Primordial, le, *a.* اوّلكى évélki.

Prince, *m.* بك béy, خان qhan, شهزاده chéhzadé.

Principal, le, *a.* اصل asel, بللو باشلو bélli bachle, باشلو bachle.

Principal, *m.* باشلو شي bachle chéy; اصل اقتضالوسي asel iktizalese; سرمايه sérmayé; اغا agha, چورباجي tjorbadje; مكتب ناظري méktéb nazere.

Principalement, *ad.* باشلوجه bachledja.

Principalité, *f.* ناظرلق nazerlek.

Principauté, *f.* بكلك béylik.

Principe, *m.* باش bach, اوّل évél, بشلنغج bachlanghedj; اصل asel, تمل témél.

Printanier, ère, *a.* بهار bahar ...

Printemps, *m.* الك بهار ilk bahar, الك ياز ilk yaz, بهار bahar.

Priorat, *m.* رهبان باشيلق rouhban bachelek.

Priorité, *f.* الرولك ilérilik; اوستەلك ustélik.

Pris, se, *p. et a.* آلنمش alenmech; bien —, بچملو bitjimli.

Prise, *f.* طوتمه toutma, طوتش toutouch, آلش alech; يغمه yaghma, طويم doyoum; قلب koulp, صاپ sap; قوجق قوجغه كتمه koudjak koudjagha guitmé.

Prisée, *f.* بها كسمه بچمه paha késmé, bitjmé; نرغ nargh.

Priser, *v. a.* بها بچمك كسمك baha bitjmék, késmék; نرغ ويرمك nargh vérmék; * عزت ايتمك izzét étmék.

Priseur, *m.* تخمينجى taqhmindji, اهل قبله éhlï keblé.

Prison, *f.* حبس habs; زندان zendan.

Prisonnier, *m.* ère, *f.* حابس hapis, حبس اولان haps olan.

Privation, *f.* محروملق mahroumlouk; اولمامه olmama.

Privauté, *f.* يارانلق yaranlek.

Privé, *m.* كنيف kinif (kénéf), اياق يولى ayak yolou.

Privé, ée, *a.* منصبسز mansebsez; كزلو guizli; ياران yaran; مظلوم mazlem; محروم mahroum.

Priver, *v. a.* (q. de qc.) محروم ايتمك قومق mahroum étmék, komak.

Privilège, *m.* برات bérat.

Privilégié, ée, *a.* براتلو bératle.

Prix, *m.* بها baha, paha, قيمت keymét, دكر déyér; au— de, اكا بقرق ona bakarak.

Probabilité, *f.* احتمال ihtimal.

Probable, *a.* عقله يقين akela yaken.

Probation, *f.* امتحان imtihan.

Probité, *f.* طوغريلق doghroulouk, عرض اهلولك erz éhlilik.

Problème, *m. T.* مسئله mésélé, مشكل muchkul.

Procédé, *m.* طورانش davranech.

Procéder, *v. n.* طوغمق doghmak, قوپمق kopmak; طورانمق davranmak, عمل حركت ايتمك amél, harékét étmék.

Procès, *m.* دعوا dava; دعوا كاغدلري dava kiahatlare.

Procession, *f.* طواف tavaf, آلاي alay.

Prochain, ne, *a.* كلجك guélédjék, الك كلن ilk guélén, يقين yaken; —, *m.* اك يقينى én yakene.

Prochainement, *ad.* يقينده yakenda.

Proche, *a. prp. ad.* يقين yaken, يانده yanenda, يقيندن yakendan; — s. *m. pl.* يقين خصملر yaken qhesemlar, اقربا akraba.

Proclamation, *f.* ندا nida; ندا كاغدي nida kiaghede.

Procommissaire, *m.* مباشر وكيلى moubacher vékili.

Proconsul, *m.* نايب nayeb.

Procréer, *v. a.* طوغرمق doghourmak.

Procurateur, *m.* وكيل vékil.

Procuration, *f.* وكالت vékialét; وكالت كاغدي vékialét kiaghede.

Procurer, *v. a.* اليويرمك alevérmék; يوله كتورمك yola guétirmék.

Procureur, *m.* متولّى mutévélli; وكيل vékil; وكيل خرج (manasterda) vékil qhardj.

Prodigalité, *f.* اسرافجيلق israfdjelek.

Prodige, *m.* حكمت hikmét, عجايب شى adjaïb chéy.

Prodigieux, euse, *a.* عجايب adjaïb, هيبتلو héybétli.

Prodigue, *a. m. f.* اسرافجي israfdje, مسرف musrif.

Prodiguer, *v. a.* اسراف ايتمك israf étmék, چوروتمك tjurutmék.

Production, *f.* طوغرمه doghourma, وجوده كتورمه vidjoudé guétirmé; محصول mahsoul.

*Produire, *v. a.* طوغرمق doghourmak; وجوده ميدانه كتورمك vidjoudé, méydana guétirmék; كتورمك guétirmék; ايجاد پيدا ايتمك ويرمك vérmék; idjad, péydah étmék; *T.* ايتمك (hisabda) étmék.

Produit, *m. T.* محصول mahsoul.

Profaner, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Proférer, *v. a.* تلفّظ ايتمك télaffouz étmék.

Professer, *v. a.* اقرار ايتمك ikrar étmék; صنعت اشلمك sanat ichlémék; اوكرتمك éuyrétmék, مدرّسلك ايتمك mudérrislik étmék.

Professeur, *m.* مدرّس mudérris.

Profession, *f.* شهادت chéhadét; اقرار ikrar; عهد ahd; صنعت sanat, ايش ich; حال hal.

Professorat, *m.* مدرّسلك mudérrislik.

Profit, *m. T.* كار kiar, قزانج kazandj, فايده fayda.

Profitable, *a.* فايدهلو faydale, كارلو kiarle.

Profiter, *v. n.* قزانمق kazanmak, كار ايتمك kiar étmék; de qc. فايدهلنمك faydalanmak; فايدهلو اولمق faydale olmak; آرتمق artmak, چوغلمق tjoghalmak.

Profond, de, *a.* درين dérin.

Profondeur, *f.* درينلك dérinlik.

Profusément, *ad.* مسرفلكله musrifliklé.

Profusion, *f.* بركت bérékét; اسراف israf.

Progrès, *m.* ايلرولمه ilérilémé.

Progression, *f.* كيدش guidich.

Prohiber, *v. a. T.* يصاق ايتمك yassak étmék.

Prohibition, *f. T.* يصاق yassak.

Proie, *f.* يغما yaghma.

Projection, *f. T.* آتش atéch; دوكمه déukmé; رسم résm.

Projet, *m.* رسم résm, اورنك éurnék.

Projeter, *v. a.* رسمنى اورنكنى ياپمق résmini, éurnéyini yapmak; نيت ايتمك niyét étmék.

Prolixe, *a.* مفصّل moufassal.

Prolixité, *f.* اوزونلق ouzounlouk, مفصّللق moufassallek.

Prologue, *m.* مقدّمه moukaddéma.

Prolongation, *f.* اوزاتمه ouzatma.

Prolonger, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak.

Promenade, *f.* كزمه guézmé, سير séyr; كزجك ير guézédjék yér, سير يري séyr yéri.

Promener, *v. a.* كزمكه كوترمك guéuzméyé guéuturmék; se —, *v. r.* كزمكه سيره كتمك guézméyé, séyré guitmék.

Promenoir, *m.* سير يري séyr yéri.

Promesse, *f.* اقرار ekrar, وعد vad, امضا imza; عهد ahd.

* Promettre, *v. a.* سوز ويرمك séuz vérmék, وعد اقرار ايتمك vad, ekrar étmék; عهد ايتمك ahd étmék; se —, *v. r.* اومق oummak, بكلمك béklémék.

Prominence, *f.* چقمه tjekma, سوندرمه sundurmé.

Promontoire, *m.* بورن برون bouroun, طاغ بورنى dagh bournou.

Promoteur, *m.* الرو يوريدېجى iléri yurududju, تمشيتجى témchiyétdji.

Promotion, *f.* تمشيت témchiyét.

* Promouvoir, *v. a.* قالدرمق kaldermak, الرو يورتمك iléri yurutmék, تمشيت ويرمك témchiyét vérmék.

Prompt, te, *a.* چاپق tjapouk, تيز téz, حاضر hazer; تتيز titiz.

Promptitude, *f.* چاپقلق tjapeklek; تتيزلك titizlik.

Promulguer, *v. a.* دللال چغرتمق téllal tjaghertmak, شايع ايتمك chay étmék.

Prône, *m.* وعظ vaz.

Prôner, *v. a. et n.* وعظ ويرمك vaz vérmék; پك مدح ايتمك pék médh étmék.

Prononcer, *v. a.* تلفّظ ايتمك télaffouz étmék, سويلمك séuylémék; سجلّ كسمك sidjill késmék; وعظ ويرمك vaz vérmék.

Prononciation, *f.* تلفّظ télaffouz; سجلّ sidjill.

Pronostic, *m.* اوّلدن سويلمه évéldén séuylémé, طويرمه douyourma.

Pronostiquer, *v. a.* اوّلدن سويلمك évéldén séuylémék, غايب سويلمك ghayeb séuylémék.

Propager, *v. a.* يايمق yaymak, طاغتمق daghetmak; se —, *v. r.* يايلمق yayelmak, طاغلمق daghelmak.

Propension, *f.* ميل méyl.

Prophète, *m.* پيغامبر péyghambér; le-Mahométain رسول résoul.

Prophétie, *f.* پيغامبرلك péyghambérlik.

Propice, *a.* عنايتلو inayétli.

Propolis, *f. T.* پيره‌بولى pirébolou.

Proportion, *f.* مناسبت minasibét; اندام éndam, ياقشق yakechek.

Proportionné, ée, *a.* مناسب minasib, انداملو éndamle; bien —, پك دلبر pék dilbér.

Proportionnément, *ad.* بقرق bakarak, حدنجه haddindjé.

Proportionner, *v. a.* (qc. à qc.), بر شيه اويدرمق bir chéyé ouydourmak, مناسب ايتمك minasib étmék.

Propos, *m.* جواب djévab, كلام kélam, مسئله mésélé, مشكل muchkul, قصد kasd; تدبير tédbir; à — *ad.* تمام وقتنده tamam vaktenda; ياقشقلو yakechekle, مناسب minasib; هده كرچك hé guértjék, بكا بق bana bak; hors de —, mal à —, *ad.* وقتسز vaketsez; à tout —, *ad.* دائما dayema; هر شيده hér chéydé.

Proposer, *v. a.* اوكه قومق éuné komak, ديو ويرمك déyi vérmék, تكليف عرض ايتمك téklif, arz étmék; se —, *v. r.* قصد مراد ايتمك ايدنمك kasd, murad étmék, édinmék.

Proposition, *f.* اوكه قومه éuné koma; كلام kélam; قياس keyas.

Propre, *a.* اوز éuz, كندو kéndi, خاص qhass, اصل asl; مخصوص maqhsous, مناسب minasib; ينه او yiné (guéné) o; تميز témiz; — *m.* خاصيت qhasiyét; — s. *pl.* كندو مالى ملكى kéndi mali, mulku.

Propret, ette, *m. f. fa.* كينمه قوشانمه سون guéyinmé kouchanma sévén.

Propreté, *f.* تميزلك témizlik, پاكلك paklik.

Propriétaire, *m. et f.* صاحب sahib, مال ملك صاحبي mal, mulk sahibi.

Propriété, *f.* كندو مالى kéndi mali; خاصيت qhasiyét; اصل معناسي asel manaase.

Proroger, *v. a. T.* اوزاتمق ouzatmak.

* Proscrire, *v. a.* برينى خورطويرمق birini qhor douyourmak, باشي بكلك مالى يغما ديمك bache béylik mali yaghma démék; سورمك surmék.

Prose, *f.* نثر nésr.

Prosélyte, *m. et f.* يكى دونن (diné) yéni déunén.

Prospère, *a.* عنايتلو inayétli, اويغون ouyghoun.

Prospérer, *v. a.* بختلو ايتمك baqhtle étmék, راست كتورمك rast guétirmék.

Prospérité, *f.* اقبال ikbal, راسات rasat, بختلولق baqhtlelek.

se Prosterner, *v. r.* اياغنه دوشمك ayaghena duchmék, اياغنى اتكنى اوپمك ayaghene, étéyini éupmék.

Prostituée, *f.* زوقاق روسپيسى zo-(so) kak rospousou.

Prostituer, *v. a.* باشدن چقرمق bachdan tjekarmak, زنپارهلكه روسپيلكه آلشترمق zémparéliyé, rospoulougha alechtermak.

Protecteur, *m.* trice, *f.* صقلايجى saklayedje, قورويجى korouyoudjou, ارقه arka.

Protection, *f.* حمايت himayét, ارقه arka.

Protester, *v. a. et n.* اقرار تقرير ايتمك ekrar, takrir étmék.

Protocole, *m.* سجل sidjill, كتوك kutuk.

Prototype, *m.* قالب kalep, اورنك éurnék.

Proue, *f. T.* كمينك باشى guéminin bache.

Prouver, *v. a. et n.* اثبات ايتمك espat étmék.

Provende, *f.* ذخيره zaqhiré (zahré); يم yém; چودار قرشق بغداي tjavdar karechek boughday.

* Provenir, *v. n.* چقمق tjekmak, كلمك guélmék, قوپمق kopmak, حاصل صادر اولمق hasel, sader olmak.

Provenu, *m.* كلور guélir, محصول mahsoul, حاصل hasel, ايراد irad.

Proverbe, *m.* ضرب مثل zarbĭ mésél, دييش déyich, اتالردن قالمه سوز atalardan kalma séuz; ce la a fait —, ضرب مثل اولمش zarbĭ mésél olmouch, ديمشلر démichlér.

Providence, *f.* تقدير takdir.

Provigner, *v. a.* طالدرمه ايتمك dalderma étmék; *v. n.* * ارتمق artmak.

Province, *f.* سنجاق sandjak, ايالت éyalét.

Proviseur, *m.* متولّى mutévélli.

Provision, *f.* ذخيره zaqhiré (zahré), تدارك tédarik; قميسيونلق komisionlouk, قلميه kalémiyé.

Provoquer, *v. a.* ميدان ميدانه اوقمق méydan, méydana okoumak; قندرمق kendermak.

Proximité, *f.* يقينلق yakenlek; يقين خصملق yaken qhesemlek, اقربالق akrabalek.

Prude, *a. f.* يورداملو yordamle.

Prudence, *f.* اوصلولق ousloulouk, عقل akel, عقللولق akellelek, صايغى sayghe.

Prudent, te, *a.* اوصلو ouslou, عقللو akelle, صايغيلو sayghele,

Prune, *f.* اریك érik.

Pruneau, *m.* اریك قوروسی érik kourousou.

Prunelaie, *f.* اریکلك ériklik.

Prunelle, *f.* کوکم guéuyém ; کوز بیکی guéuz bébéyi.

Prunier, *m.* اریك اغاجی érik aghadje.

Prurit, *m.* گجك guidjik.

Psaltérion, *m.* قانون kanoun, صانتور santour.

Psaume, *m.* زبور zébour.

Puant, te, *a.* قوقر kokar.

Puanteur, *f.* فنا قوقو féna kokou.

Puberté, *f.* بلوغیت buloughiyét.

Public, ique, *a.* آشکاره ach (éch)-kiaré ; بللو bélli.

Public, *m.* خلق qhalk ; en —, *ad.* آشکاره ach- (éch) kiaré.

Publicain, *m.* کومرکجی guéumrukdju.

Publicité, *f.* آشکارەلك ach (éch)-kiarélik.

Publier, *v. a.* بیان آشکاره ایتمك béyan, ach- (éch) kiaré étmék, عالمه طویرمق alémé douyourmak ; چقرمق tjekarmak.

Puce, *f.* پیره piré.

Puceau, *m.* قز اوغلان قز (érkék) kez oghlan kez, بکر bikir.

Pucelage, *m.* بکرلك bikirlik.

Pucelle, *f.* قز اوغلان قز (dichi) kez oghlan kez, باکره bakiré.

Pudeur, *f.* اوتانمه outanma, عار *ou* آر ar, حجاب hidjab.

Pudibond, de, *a.* اوتانغن outanghan.

Pudicité, *f.* پاکلك paklik, عصمت esmét, ادبلولك édéblilik.

Pudique, *a.* پاك pak, اهل عفت éhlï effét, ادبلو édébli.

* **Puer**, *v. a. et n.* فنا قوقق قوقتمق féna kokmak, kokoutmak, قوقق kokmak.

Puérilité, *f.* چوجقلق tjodjouklouk.

Pugilat, *m.* یمروقلشمه youmrouklachma.

Puîné, ée, *a.* صکره طوغان sonra doghan, کچوك kutjuk.

Puis, *ad.* صکره sonra (soghra), صکرەدن sonradan.

Puisard, *m.* قویو kouyou.

Puiser, *v. a. et n.* صو چکمك sou tjékmék ; صو المق (guémi) sou almak.

Puisque, *ad.* چونکه tjunki, زیرا zira.

Puissance, *f.* قدرت koudrét, قوت kouvvét, طاقت takat, کوج guudj, اقتدار iktidar.

Puissant, te, *a.* قادر kader, قوتلو kouvétli ; قوی kavi, زورلو zorlou ; کوجی یتشور guudju yétichir.

Puits, *m.* قویو kouyou, صو قویوسی sou kouyousou.

Pulicaire, *f.* پیره اوتی piré otou ; fièvre —, حصبه‌لو حما haspale humma.

Pulluler, *v. n.* چوغلمق tjoghalmak.

Pulmonaire, *a.f.* اق جكره متعلق ak djiyéré mutaallik; — *f.* جكر اوتى djiyér otou.

Pulmonie, *f.* اق جكر ياروسى ak djiyér yarase.

Pulmonique, *a.* اق جكري يارەلو ak djiyéri yarale.

Pulpe, *f.* يمش اتى yémich éti; اغاج اوزي aghadj éuzu.

Pulsation, *f.* نبض اتمەسى nabz (namz) atmase.

Pulverin, *m.* اغزلق باروت aghezlek barout; باروت قباغى barout kabaghe.

Pulvériser, *v. a.* توز ايتمك toz étmék; * يوف ايتمك youf étmék.

Punais, se, *a. m. f.* بورنى قوقان bournou kokan.

Punaise, *f.* تختە بتى taqhta biti.

Punaisie, *f.* فنا بورن قوقوسى féna bouroun kokousou.

Punch, *v.* Ponche.

Punir, *v. a.* جزاسن ويرمك djézasen vérmék, حقندن كلمك hakkendan guélmék, غضب ايتمك ghazéb étmék.

Punissable, *a.* غضبە لايق ghazébé layek.

Punition, *f.* جزا ويرمە djéza vérmé; جزا djéza, غضب ghazéb.

Pupillarité, *f.* يتيملك yétimlik.

Pupille, *m. et f.* يتيم yétim.

Pupille, *f.* كوز بيبكى guéuz bébéyi.

Pupitre, *m.* پيش تختە pich (péch)-taqhta, چكمجە tjékmédjé.

Pur, re, *a.* تميز témiz, پاك pak, صافى safi; صالت salt, يالكز yalenez.

Pureté, *f.* تميزلك témizlik, پاكلك paklek, صافيلك safilik.

Purgatif, ive, *a.* سوردريجي surdurudju.

Purgation, *f.* تميزلمە témizlémé, سوردرمە surdurmé; — *s. pl.* حيض hayez.

Purgatoire, *m.* اعراف aaraf.

Purger, *v. a.* تميزلمك témizlémék; پاكلمك paklémék, تميز پاك ايتمك témiz, pak étmék; سورمك (iladj) surmék; لينت ويرمك liynét vérmék; se —, *v. r.* تميزلنمك témizlénmék; كندوىى پاكە چقرمق kéndini paka tjekarmak.

Purifier, *v. a.* تميزلمك témézlémék, طورلتمق douroultmak.

Purpurin, ne, *a.* آل al.

Purulent, te, *a.* ارينكلو irinli.

Pus, *m.* ارينك irin.

Pusillanime, *a.* يوركسز yuréksiz, قورقاق korkak.

Pusillanimité, *f.* يوركسزلك yuréksizlik, قورقاقلق korkaklek.

Pustule, *f.* چبان tjeban, قبارجق kabardjek.

Putain, *f.* روسپى ros- (oros) pou.

Putanisme, *m.* روسپيلق rospoulouk.

Putasserie, *f.* زنپارەلك zémparélik.

Putassier, *m.* زنپاره zémparé.

Putatif, ive, *a.* صانلان sanelan.

Putois, *m.* بر نوع فنا قوقولو سكسار bir névi féna kokoulou sansar.

Putréfaction, *f.* چوريمه tjurumé.

Putréfait, te, *a.* چوريمكه بشلامش tjuruméyé bachlamech.

Putréfier, *v. a.* چورتمك tjurutmék; se —, *v. r.* چوريمك tjurumék.

Putride, *a.* چوريك tjuruk, چوريمش tjurumuch.

Pygmée, *m. f.* جوجه djudjé.

Pyramide, *f.* دكلو طاش dikili tach.

Pyrèthre, *m.* نزله اوتی nouzla otou.

Pyrite, *f.* چقمق طاشي tjakmak tache.

Pyrrhonien, enne, *a. m. f.* شپهلنن chuphélénén.

Pyurie, *f.* اريك ايشمه irin ichémé.

Q.

Quadragénaire, *a.* قرق ياشنده اولان kerk yachenda olan, قرقلق kerklek.

Quadrangulaire, *a.* دورت كوشهلو déurt kéuchéli.

Quadrille, *f.* اتلو بلوكی atle béuluyu.

Quadrisyllabe, *a.* دورت هجالو déurt hédjéli.

Quadrupède, *a. m.* دورت اياقلو déurt ayakle.

Quadruple, *a. m.* دورت قات déurt kat.

Quadrupler, *v. a.* دورت قات ايتمك déurt kat étmék; — *v. n.* دورت قات اولمق déurt kat olmak.

Qualifié, ée, *a.* ادي بللو ade bélli.

Qualifier, *v. a.* (q. qc. de . . .), اسم و رسميله سويلمك ism ou résmiylé séuylémék.

Qualité, *f.* نيجهلك nidjélik, صفت sefat, يرادلش yaradelech, كيفيت kéyfiyét; حال hal.; عنوان unvan.

Quand, *ad. et c.* قچانكی katjanki; مكر méyér; مكر كه méyér ki.

Quanquan, *m.* يايغره yayghara.

Quant, *prp.* — à lui, انی ديرسك onou dérsén.

Quantes, *a. f. pl.* toutes et — fois, toutes fois et —, هر قچان كه hér ka-(ha) tjan ki.

Quantième, *a.* قاچنجی katjendje; تارخ tariqh.

Quantité, *f.* مقدار mekdar, قدر kadar, نه قدر اولديغی né kadar oldoughou.

Quarantaine, *f.* قرق kerk . . ., بيوك پرهيز béuyuk pérhiz; *T.* نظارت nazarét.

Quarante, *a.* قرق kerk.

Quarantième, *a.* قرقنجی kerkendje.

Quart, *m.* چیرك tjéyrék, ربع roub (ouroub).
Quart, te, *a.* دوردنجی déurdundju.
Quartaine, *a. f. fa.* fièvre —, دورت کونلك استما déurt guunluk setma.
Quarte, *f.* بر نوع اولچی bir névï éultju.
Quarteron, *m.* چیرك لودره tjéyrék lodra; یکرمی بش دانه yirmi béch dané.
Quartier, *m.* چیرك tjéyrék; محلّه mahéllé; قوکشولق komchoulouk; اطراف étraf; اوردو ordou; عفو afv; à —, *ad.* بر طرفه bir tarafa; *pl.* کوبك guéubék.
Quartier-mestre, *m.* قوناقجی باشی konakdje bache.
Quasi, *ad. fa.* صانکه sanki, کویا guéuya, کبی guibi, بیاغی bayaghe.
Quatorze, *a.* اوندورت ondéurt.
Quatorzième, *a.* اون دوردنجی on déurdundju.
Quatre, *a. m.* دورت déurt.
Quatre-vingt, *a.* سکسان séksan (séksén).
Quatre-vingt-dix, *a.* طقسان doksan.
Quatre-vingt-dixième, *a.* طقساننجی doksanendje.
Quatre-vingtième, *a.* سکساننجی séksanendje (séksénindji).
Quatrième, *a. m.* دوردنجی déurdundju; دورت پایی déurt paye; دوردنجی قات déurdundju kat.
Quatriennal, le, *a.* دورت یاشنده déurt yachenda.
Que, *pr. et c.* انی که onou ki; نیچون که nitjin ki; قچانکه ka-(ha) tjanki; که ki; زیرا zira; اندن برو ondan béri.
Quel, elle, *pr.* قنغیسی kan-(han) ghese, نیجه nidjé.
Quelconque, *pr.* هر نه کم ایسه اولورسه hér né, kim isé, oloursa; ne —, هیچ بر hitj bir.
Quellement, *ad. fa.* tellement —, شویله بویله chéuylé béuylé, اورتا بابت orta babét.
Quelque, *pr.* بر bir, بر قاچ bir katj, بعضی baze; — ... que, هر نه بویله ده hér né ... béuylé dé ...; — chose, براز شی biraz chéy; — part, بر یانه طرفه bir yana, tarafa; — *ad.* تخمینا taqhmina.
Quelquefois, *ad.* بعضی baaze, بعضی کره baze kéré.
Quelqu'un, ne, *pr.* بر کمسه bir kimsé, بری biri; *pl.* بر قاچی bir katje.
Qu'en dira-ton, *m.* ال لاقردیسی él lakerdese.
Quenotte, *f. fa.* چوجق دیشی tjodjouk dichi.
Quenouille, *f.* روکه réuké (éuréké).
Querelle, *f.* چکش tjékich, نزاع

niza, غوغا ghavgha (kavgua), دوكش déuyuch; دعوا dava.

Quereller, *v. a.* چكشمك tjékichmék, غوغا نزاع ايتمك kavgua, niza étmék, دوكشمك déuyuchmék.

Querelleur, euse, *a. m. f.* غوغاجى ghavghadje (kavguadje).

Quérir, *v. a.* aller —, چغرمق tjaghermak, كتورمك guétirmék.

Questeur, *m.* خذينه‌دار qhaziné-(hazna) dar.

Question, *f.* سؤال sual, مسئله mésélé; *T.* اسكنجه iskéndjé.

Questionnaire, *m.* اسكنجه‌جى iskéndjédji.

Questionner, *v. a.* مسئله سؤال صورمق mésélé, sual sormak.

Questure, *f.* خذينه‌دارلق qhazinédarlek.

Quête, *f.* ارامه arama, ايزله izlémé; صدقه طوپلمه sadaka toplama.

Quêter, *v. a. et n.* ايزلمك izlémék, ايزينى ارامق izini aramak; صدقه ديوشرمك sadaka dévchirmék, دلنمك dilénmék.

Queue, *f.* قويرق kouyrouk; صاپ sap (otlaren), اوج oudj, صوك son; بليارد دكنكى bilyard dényéyi; بنكو طاشى biléyi tache; ارد اتك ard éték; فچى (200 okkalek) fetje; عسكرك اردى askérin arde.

Qui, *pr.* او كه o ki; كم كه kim ki.

à Quia, *fa.* être —, جواب ويرمز اولمق djévab véréméz olmak; mettre q. —, برينى اسكات ايتمك birini iskiat étmék.

Quiconque, *pr.* هر بر hér bir, هر كم كه hér kim ki.

Quidam, *m.* Quidane, *f. T.* فلان كمسه filan kimsé.

Quiétude, *f.* راحت rahat, راحتلك rahatlek, صفاى خاطر séfaï qhater.

Quignon, *m. fa.* بيوك پارچه اتمك béuyuk partja ékmék.

Quille, *f.* اوين قازقلرى oyoun kazeklare; بيوك دمردن سكل béuyuk démirdén siyil.

Quinaud, de, *a. fa.* اوتانمش outanmech.

Quincaille, *f.* خرده‌وات qhourdavat.

Quincaillier, *m.* خرده‌واتجى qhourdavatdje.

Quine, *m. T.* دو بش du béch.

Quinquagénaire, *a.* اللى ياشنده élli yachenda; — *m.* اللىلك éllilik.

Quinquennal, *a.* اللى يللق élli yellek.

Quinquina, *m.* قنا قنا kena kena.

Quint, *a.* بشنجى béchindji; — *m.* بش پايك برى béch payen biri.

Quintal, *m.* قنطار kantar.

Quinteau, *m.* دمت يغنى démét yeghene.

Quinte, *f.* بر مقام bir makam;

بر نوع بیوك كمانه bir névï béuyuk kémané; ضيق نفسلو اوكسرك dek néfésli éuksuruk.

Quinte-feuille, *f.* بش پارمق béch parmak (ot).

Quintessence, *f.* زبده zubdé.

Quinteux, euse, *a.* كندو عقلن بكنن kéndi aklen béyénén, عجایب adjayib.

Quintuple, *a. m.* بش قات béch kat.

Quinzaine, *f.* بر اونبش bir onbéch.

Quinze, *a.* اون بش on béch; —, *m.* اون بشنجی on béchindji; اونبشلك onbéchlik.

Quinzième, *a.* اون بشنجی on béchindji; — *m.* اونبش پایك بري onbéch payen biri.

Quittance, *f.* ابرا كاغدي ibra kiaghede.

Quitte, *a.* ازاد azad, اودنمش éudénmich; بورجسز bordjsouz; être — à —, الوب ویرمجك قالمامق alep vérédjék kalmamak.

Quitter, *v. a.* براقمق berakmak, قومق komak, قویویرمك koyvérmék; واز كچمك كلمك vaz guétjmék, guélmék; ازاد ایتمك azad étmék, قورتارمق kourtarmak, بورجنی اودهمك bordjounou éudémék.

Qui-va là, qui vive? كم در او kim dir o.

Quoailler, *v. n.* قویرق صاللامق kouyrouk sallamak.

Quoi, *pr.* او كه o ki, نه né; de —, نه دن nédén, نه ایچون né itjin, اوزرینه uzériné; — *m.* اقچه akdjé.

Quoique, *c.* چونكه tjunku, كرچك كه guértjék ki; فرضا faraza.

Quolibet, *m.* مناسبتسز لطیفه minasibétisiz latifé.

Quote, *a.* — part. هر كسك پایی hér késin paye.

Quotidien, enne, *a.* هر كونلك كونكي hér guunluk, guunku.

Quotité, *f.* پای pay, حصه hissé.

R.

Rabâchage, *m. fa.* صق تكرارلمه sek tékrarlama.

Rabâcher, *v. n. fa.* دایما تكرارلمق dayema tékrarlamak.

Rabais, *m.* اشاغی وارمه achaghe varma.

Rabaisser, *v. a.* الچقلتمق altjaklatmak, اشاغی ایتمك achaghe étmék; اشاغی وارمق achaghe varmak, ایندرمك éndirmék; مظلوملتمق mazlemlatmak; — *v. n.* اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Rabat, *m.* بوغازلق boghazlek; اشاغی وارمه achaghe varma.

Rabat-joie, *m.* كيف بوزيجي kéyf bozoudjou.

Rabattre, *v. a.* اشاغی ایندرمك achaghe éndirmék, اشاغیلتمق achaghelatmak; الچقلتمق altjaklatmak; صاوشترمق savouchtourmak; مظلوملتمق mazlemlatmak; — *v. n.* کیرو دونمك guéri déunmék; se — *v. r.* بشقه یول المق bachka yol almak, صاپمق sapmak, دونمك déunmék.

Rabbin, *m.* خخم qhaqham.

Rabêtir, *v. a. et n. fa.* حیوان کبی ایتمك اولمق hayvan guibi étmék, olmak.

Râblu, ue, *a.* ارقهلو arkale.

Rabonir, *v. a.* دوزلتمك duzéltmék.

Rabot, *m.* رنده réndé; چاپه tjapa.

Raboter, *v. a.* رندهلمك réndélémék.

Raboteux, euse, *a.* دوز اولمیان duz olmayan, یامري یومري yamre youmrou; پتورلو puturlu; بوداقلو boudakle.

Rabougrir, *v. n. et* se — *v. r.* صقاتلنمق sakatlanmak, بیومك béuyumémék.

Rabrouer, *v. a. fa.* q. برینی قوومق birini kovmak.

Racaille, *f.* زبدي کمسهلر zibidi kimsélér; اسکی بسکی شیلر éski busku chéylér.

Raccomodage, *m.* مرمت ایتمه mérémét étmé; مرمت پارهسی mérémét parase; مرمت اولان شی mérémét olan chéy.

Raccomoder, *v. a.* مرمت ایتمك mérémét étmék, تعمیر ایتمك téamir étmék; یاملق yamalamak; دوزلتمك duzéltmék, دوزتمك duzétmék; بارشترمق barechtermak; se —, *v. r.* بارشمق barechmak.

Raccomodeur, *m.* euse, *f.* یاماجي yamadje.

Raccorder, *v. a. T.* یاپشترمق yapechtermak; تکرار دوزمك tékrar duzmék; *تکرار بارشترمق tékrar barechtermak.

Raccourcir, *v. a.* قصهلتمق kesaltmak.

Raccrocher, *v. a.* تکرار اصمق tékrar asmak; se —, *v. r.* *fa.* تکرار بارشمق tékrar barechmak.

Raccrocheuse, *f.* زوقاق روسپیسي zo-(so) kak ros-(oros) pousou.

Race, *f.* جنس djins, صوي soy.

Rachalander, *v. a.* تکرار مشتري کتورمك tékrar muchtéri guétirmék.

Rachat, *m.* تکرار آلش tékrar alech; قورتارش kourtarech.

Racheter, *v. a.* تکرار صاتون المق tékrar saten almak; اقچه ایله قورتارمق akdjé ilé kourtarmak; یوف ایتمك youf étmék.

Racinage, *m.* جویزي djévizi.

Racine, *f.* کوك kéuk.

Raciner, *v. n.* کوکلنمك kéuklén-

mék, كوك صالمق kéuk salmak; — v. a. جويزي بويامق djévizi boyamak.
Racler, v. a. قازيمق kazemak; — دورپيلمك téurpulémék; سلمك (bir éultjuyu) silmék.
Racloir, m, رندہ réndé, قزاغی kazaghe.
Racoler, v. a. حيله ايله بريني عسکر يازدرمق hilé ilé birini askér yazdermak.
Raconter, v. a. نقل ايتمك nakl étmék.
Racornir, v. a. سرتلتمك sértéltmék; بوزمك buzmék; se —, v. r. سرتلمك sértélmék; بوزلمك buzulmék.
Racquiter, v. a. غايبني قزاندرمق ghayebene kazandermak; * ضررينـي اودہمك zararene éudémék; se — v. r. كندويی دوزمك kéndini duzmék.
Rade, f. T. ليمانه يقين دمر يري limana yaken démir yéri.
Radeau, m. صال sal.
Radeur, m. توز اولچن touz éultjén.
Radial, le, a. شعلەلو chéuléli.
Radicalement, ad. تملدن témél-dén.
Radication, f. كوكلنمه kéuklénmé.
Radieux, euse, a. شعلەدار chéulédar.
Radis, m. کستانه ترپی késtané tourpou.
Radotage, m. Radoterie, f. fa. ابور جبور سوز abour djoubour séuz.
Radoter, v. n. ابور جبور سويلمك abour djoubour séuylémék.
Radouber, v. a. مرمت ايتمك (guémi) mérèmét étmék.
Radoucir, v. a. ملايملتمق mulayemlatmak; * مظلوملتمق mazlemlatmak; se —, v. r. كوشمك guévchémék; * مظلوملنمق mazlemlanmak.
Raffermir, v. a. تكرار قويلمك tékrar kavilémék; se —, v. r. قويلنمك kavilénmék.
Raffes, f. pl. قرندي kerente.
Raffinage, m. T. تميزلنمه témizlénmé; قيناغش شكر kaynanmech chékér.
Raffiné, ée, a. تميزلنمش témizlénmich; * ولدزنا vélédizna, fa.
Raffiner, v. a. تميزلمك témizlémék; — v. n. sur qc. بر شي دوشنمك فكر ايتمك bir chéyi duchunmék, fikr étmék; se —, v. r. انجلمك indjélmék.
Raffoler, v. n. fa. de ..., دلـی اولمق déli olmak.
Raffolir, v. n. دلورمك délirmék.
Rafle, f. دانەسز صالقم danésiz salkem, اوزم چوپی uzum tjéupu.
Rafler, v. a. fa. هپسني چالمق hépsini tjalmak.
Rafraîchir, v. a. تازەلمك tazélémék, سرينلتمك sérinlétmek; —

v. n. تازه سرين اولمق tazé, sérin olmak; se —, *v. r.* تازه‌لنمك tazélénmék.

Rage, *f.* قودوزلق koudouzlouk, قودورمه koudourma, دليلك délilik; faire —, قودرمق koudourmak, قودوز اولمق koudouz olmak.

Ragot, otte, *a. m.* قصه و قالن kesa vé kalen; طقناز teknaz.

Ragoter, *v. n. fa.* مرلدانمق mereldanmak.

Ragoût, *m.* مزه‌لك ماڭجه mézélik mandja.

Ragoûtant, te, *a.* لذتلو lézzétli, اشتاه آچيجى ichtah atjedje; *دلبر dilbér.

Ragouter, *v. a.* اشتاه اچمق ichtah atjmak; *قندرمق kendermak.

Ragrafer, *v. a.* تكرار چنكللمك tékrar tjénguéllémék.

Ragrandir, *v. a.* تكرار بيوتمك tékrar béuyutmék.

Raie, *f.* چزي tjizi, چزغى tjezghe; چبوق tjebouk; اولك évlék, صو يولى sou yolou; كدي بالغى kédi baleghe.

Raifort, *m.* ترب tourp.

Railler, *v. a.* مسخره ايتمك masqhara étmék, مسخره‌يه المق masqharaya almak, ذوقلنمك zévklénmék; *v. n. et* se — *v. r.* de qc. اوزرينه كولمك uzériné guulmék, جنبشلنمك djumbuchlénmék, جنبشى چقرمق djumbuchunu tjekarmak.

Raillerie, *f.* مسخره‌لق masqharalek, ذوق zévk, شقا chaka, جنبش djumbuch.

Railleur, euse, *a. m. et f.* جنبشلو djumbuchlu, شقاجي chakadje; ذوقلنيجى zévklénidji.

Raine, Rainette, *f.* يشيل قربغه yéchil kourbagha.

Rainure, *f.* اك ék; اويوق oyouk.

Rais, *m.* تكرلك ايزي tékérlék izi; *pl.* شعله chéulé.

Raisin, *m.* اوزم uzum, ياش اوزم yach uzum; — sec. قوري اوزم kourou uzum.

Raisiné, *m.* بكمز pékméz.

Raison, *f.* عقل akl, اذعان izan, ذهن zéhn (zéyn); حق hakk; حساب hisab; سبب sébéb; اثبات espat; مقابله moukabélé; pour — de quoi, *ad.* انك ايچون onoun itjin; à —, مقدارينه كوره mekdariné guéuré.

Raisonnable, *a.* عقللو akelle; انصافلو insafle; مناسب minasib.

Raisonné, ée, *a.* يوللو yollou, حق hakk.

Raisonnement, *m.* اذعان izan; قياس keyas.

Raisonner, *v. n.* اذعانلو طورانمق izanle davranmak.

Rajeunir, *v. a.* كنجلتمك guéndjéltmék; — *v. n.* كنجلمك guéndjélmék.

Rajuster, *v. a.* نظامه قومق nizama komak.

Ralentir, *v. a.* يواش ايتمك yavach étmék, كوشتمك guévchétmék, ازالتمق azaltmak.

Râler, *v. n.* خورلدامق qhorouldamak.

Rallier, *v. a.* تكرار طوپلمق tékrar toplamak.

Rallonger, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak.

Rallumer, *v. a.* تكرار ياقمق tékrar yakmak.

Ramager, *v. n.* اوتمك (kouch) éutmék.

Ramaigrir, *v. a.* تكرار ضعيفلتمق tékrar zayeflatmak.

Ramas, *m.* يغن yeghen, كومه kéumé.

Ramasse, *f.* طاغ قزاغى dagh kezaghe.

Ramasser, *v. a.* طوپلمق toplamak, جمع ايتمك djémî étmék, ديوشيرمك dévchirmék; قزاق ايله طاغدن قايمق kezak ilé daghdan kaymak; *fa.* ايو دوكمك éyi déuymék.

Ramassis, *m. fa.* يغن yeghen, كومه kéumé.

Ramazan, *m.* رمضان ramazan.

Rame, *f.* چبوق (yéré dikili) tjebouk; كورك (kayekda) kurék; بر طوپ كاغد bir top kiaghed.

Rameau, *m.* دال dal; طمر damar.

Ramée, *f.* دال (késik) dal.

Ramender, *v. a.* اوجزلتمق oudjouzlatmak; — *v. n.* اوجزلنمق oudjouzlanmak.

Ramener, *v. a.* ينه كيرو كتورمك yiné (guéné) guéri guétirmék; تكرار ميدانه چقرمق tékrar méydana tjekarmak; — *q.* تكرار مظلوملتمق tékrar mazlemlatmak; خسته‌يى ايو ايتمك qhastaye éyi étmék.

Ramequin, *m.* پينيرلو بورك péynirli béurék.

Ramer, *v. a.* چبوق دكمك (fasoulyaya) tjebouk dikmék; — *v. n.* كورك چكمك kurék tjékmék.

Ramereau, *m.* تخته كوكرجيني يوريسي taqhta guéuvérdjini yavrousou.

Rameur, *m.* كورك چكن kurék tjékén; le premier —, حملجى hamladje.

Rameux, euse, *a.* داللو بوداقلو dalle boudakle.

Ramier, *m.* تخته كوكرجينى taqhta guéuvérdjini.

se Ramifier, *v. r.* دال بوداق صالمق dal boudak salmak.

Ramilles, *f. pl.* چالى چرپى tjale tjerpe.

Ramollir, *v. a.* تكرار يومشاتمق tékrar youmchatmak; * كوشتمك guévchétmék.

Ramoner, *v. a.* اوجاق بجا سپورمك odjak, badja supurmék.

Rampant, te, *a.* سورنن surunén.

Rampe, *f.* نردبان باشى قولى nér-

duban (mérdivén) bache, kolou; یوقش yokouch.

Ramper, *v. n.* سورنمك surunmék; *مظلوم اولمق mazlem olmak.

Ramure, *f.* کیك بوینوزي kéyik bouynouzou; داللر dallar.

Rance, *a.* بوزوق bozouk (mandja).

Ranche, *f.* ال نردبانڭ ایاغی él mérdivéninin ayaghe.

Rancher, *m.* ال نردبانی él nérdubani (mérdivéni).

Rancidité, **Rancissure**, *f.* بوزقلق bozouklouk.

Rancir, *v. n.* بوزلمق bozoulmak (yéyédjék, itjédjék chéy).

Rançon, *f.* قورتلمه بهاسی kourtoulma pahase.

Rancune, *f.* کین kin, غرض gharéz.

Rancunier, ère, *m. f. et a.* کینلو kinli, غرضلو gharézli.

Rang, *m.* صرا sera; پایه payé, مرتبه mértébé.

Rangée, *f.* صرا sera.

Ranger, *v. a.* صرالمق seralamak, دیزمك dizmék; یرلشترمك yérléchtirmék; آلتنه کتورمك altena guétirmék; se — *v. r.* دیزلمك dizilmék; یول یاپمق ویرمك yol yapmak, vérmék; *کتمك guitmék.

Ranimer, *v. a.* جانلندرمق djanlandermak; *برینی اچمق birini atjmak.

Rapace, *a.* یرتیجی yertedje.

Rapacité, *f.* یرتیجیلق yertedjelek.

Rapaiser, *v. a.* تکرار مظلوملتمق tékrar mazlemlatmak.

Rapatelle, *f.* چول tjoul, حرار harar.

Rapatrier, *v. a. fa.* ینه بارشترمق yiné barechtermak.

Râpe, *f.* رنده réndé; دورپی déurpu; دانه‌سز صالقم danésiz salkem; بر نوع ات علتی bir névï at illéti.

Râper, *v. a.* رنده‌لمك réndélémék.

Rapetasser, *v. a.* یاملق yamalamak.

Rapetisser, *v. a.* کچولتمك kutjultmék; — *v. r.* کچولمك kutjulmék; se —, *v. r.* چکلمك tjékilmék.

Rapide, *a.* تیز téz, پك چاپق pék tjapouk.

Rapidité, *f.* چاپقلق tjapeklek.

Rapiécer, **Rapiéceter**, *v. a.* یاملق yamalamak.

Rapière, *m.* اویون قلجی oyoun keledje.

Rapine, **Rapinerie**, *f.* قاپمه kapma, قاپش kapech.

Rapiner, *v. a. et n.* چالمق tjalmak.

Rapparier, *v. a.* تکرار چفتلمك tékrar tjiftlémék.

Rappel, *m.* کرو چویرمه guéri tjévirmé.

Rappeler, *v. a.* کرو چغرمق guéri

tjaghermak ; فکرینه کتورمك fikriné guétirmék; se —, *v. r.* عقله کلمك akla guélmék.

Rapport, *m.* تکرار کتورمه tékrar guétirmé; ایراد irad; خبر qhabér; تقریر takrir; ال چرپمه él tjerpma; اویغونلق ouyghounlouk, مناسبت minasibét; ککرمه guéyirmé; par — à ..., باقنجه bakendja.

Rapporter, *v. a.* تکرار کتورمك tékrar guétirmék; خبر ویرمك qhabér vérmék, بلدرمك bildirmék, اعلام نقل ایتمك ilam, nakl étmék; ویرمك (fayda) vérmék; à qc. اثبات طوتمق espat toutmak; * کوترمك guéuturmék; — *v. n.* ککرمك guéyirmék; se —, *v. r.* (à qc.), اثبات طوتمق espat toutmak; مطابق کلمك moutabek guélmék, اویمق ouymak.

Rapporteur, euse, *m. f.* سوز قرشتران séuz karechteran.

Rapprocher, *v. a. et n.* یقلشترمق yaklachtermak, یقین کلمك yaken guélmék; * برلشمك birléchmék, برلشترمك birléchtirmék; se —, *v. r.* یقلشمق yaklachmak.

Rapt, *m.* انسان قاپمه insan kapma.

Rare, *a.* سیرك séyrék, نادر nadir.

Rarement, *ad.* سیرکجه séyrékdjé.

Rareté, *f.* سیرکلك séyréklik, نادرلك nadirlik; نادر شي nadir chéy.

Ras, se, *a.* تراش اولمش terach olmouch, تراش terach; قصه صاچلو kesa satjle; دوز duz, دوزلنمش duzlénmich; سلمه silmé (éultju).

Rasade, *f.* پك طولو قدح pék dolou kadéh.

Rase, *f. T.* قطران katran.

Raser, *v. a.* تراش ایتمك terach étmék, قازیمق kazemak; یقمق yekmak; * سورنمك surunmék.

Rasoir, *m.* استرا us- (ous) toura.

Rassasiant, te, *a.* طویریجی doyouroudjou.

Rassasier, *v. a.* طویرمق doyourmak.

Rassembler, *v. a.* طوپلمق toplamak, جمع ایتمك djémi étmék, دیوشرمك dévchirmék.

* Rasseoir, *v. a.* ینه اورایه قومق yiné oraya komak, تکرار قویلمك tékrar kavilémék; *v. n. et* se —, *v. r.* ینه اوتورمق yiné otourmak; * کندویه کلمك kéndiné guélmék.

Rasséréner, *v. a.* تکرار اچمق (havaye) tékrar atjmak.

Rassis, se, *a.* تکرار قونمش tékrar konmouch; * esprit —, راحت یورك rahat yurék; pain —, بیات اتمك bayat ét- (ék) mék.

Rassoté, ée, *a.* مجنون médjnoun.

Rassurer, *v. a.* طياق اورمق dayak vourmak, طياتمق dayatmak; يوركلندرمك yuréklléndirmék; ينه قويلمك yiné kavilémék.

Rat, *m.* كمه جارتل صچانى guémé, djartel setjane; وسوسه vésvésé.

se **Ratatiner**, *v. r.* بوزلمك buzulmék.

Rate, *f.* طلاق dalak.

Râteau, *m.* كل برو guél béri, طرمق termek.

Râteler, *v. a.* طرمقله طوپلمق termekla toplamak, طرمقلمق termeklamak.

Râtelier, *m.* سلاح قونان چويلر silah konan tjivilér; *fa.* ايكى صرا ديش iki sera dich.

Rater, *v. n.* الممق (silah) almamak; — *v. a.* اورهمق (silah ilé) vouramamak.

Ratier, *m.* ière, *f.* وسوسهلو vésvéséli.

Ratière, *f.* صچان قپانى setjan kapane.

Ratifier, *v. a.* مقرر قرار ويرمك moukarrér, karar vérmék.

Ration, *f. T.* يوميه ييجك يم yéuvmiyé yéyédjék, yém (askérin).

Ratiser, *v. a.* تكرار كوكرتمك tékrar kukrétmék.

Ratisser, *v. a.* قازيمق kazemak.

Ratissoire, *f.* قزاغى kazaghe.

Ratissure, *f.* قازندي kazente.

Raton, *m.* بر نوع پينيرلو بورك bir névi péynirli béurék; افاق oufak djartel; *fa.* كچوك چوجق kutjuk tjodjouk.

Rattacher, *v. a.* ينه قويلمك yiné kavilémék.

***Ratteindre**, *v. a.* ينه يتشمك yiné yétichmék.

Rattendrir, *v. a.* ينه يومشاتمق yiné youmchatmak.

Rattraper, *v. a.* تكرار طوتمق tékrar toutmak.

Rature, *f.* سلنن silinén, رسيد اولان résid olan.

Raturer, *v. a.* سلمك (yazeye) silmék, رسيد ايتمك résid étmék.

Raucité, *f.* سس بوغقلغى sés boghoukloughou.

Rauque, *a.* بوغق boghouk, طوتق toutouk (sés).

Ravager, *v. a.* يغما ويران خراب ايتمك yaghma, véran, qharab étmék.

Ravaler, *v. a.* ينه يوتمق yiné youtmak; اشاغى چكمك اندرمك achaghe tjékmék, éndirmék; قصالتمق (bir aghadje) kessaltmak; صوامق (douvare) sevamak; انجلتمك (méchini) indjéltmék; * سر چقرمق serr tjekarmamak; ازالتمق azaltmak; se —, *v. r.* الچقلنمق altjaklanmak.

Ravauder, *v. a. et n.* ياملق yamalamak; باش اغرتمق bach aghretmak; چقش ايتمك tjekech étmék, ازارلمق azarlamak.

Ravauderie, *f. fa.* زوزكجه سوز zévzékdjé séuz.

Rave, *f.* شلغم chalgham.

Ravi, ie, *p. et a.* قاپلمش kapelmech; être — de joie, سونجدن عقلی كتمك sévindjdén akle guitmék.

Ravilir, *v. a.* الچقلندرمق altjaklandermak.

Ravin, *m.* سیل صو یولی sél, sou yolou; طار یول dar yol.

Ravine, *f.* سیل sél, سیل صویی sél souyou; طار یول dar yol.

Ravir, *v. a.* قاپمق kapmak; *مایل ایتمك mayel étmék, مفتون ایتمك méftoun étmék.

se Raviser, *v. r.* فكرینی دكشترمك fikrini déyichdirmék.

Ravissant, te, *a.* قاپیجی kapedje, یرتیجی yertedje.

Ravitailler, *v. a.* تكرار ذخیره طوپلمق tékrar zahré toplamak.

Raviver, *v. a.* تازهلمك tazélémék.

Ravoir, *v. a.* تكرار المق tékrar almak; *fa.* se —, *v. r.* تكرار كندویه كلمك tékrar kéndiné guélmék.

Rayé, ée, *p. et a.* چتلاق tjatlak; آلاجه aladja; چبوقلو tjebouklou.

Rayer, *v. a.* چزمك tjizmék, چزغی چكمك tjezghe tjékmék: ششخانه یاپمق chéchqhané yapmak.

Rayon, *m.* شوق chavk, شعله chéulé; چوقر tjoukour; اولك évlék; كومج guéumédj; درك dérék, كوز guéuz, حجره héudjré.

Rayonnant, te, *a.* شعلهدار chéulédar, شوقلو chavkle.

Rayonner, *v. n.* شوق اورمق chavk vourmak, شوق شعله ویرمك chavk, chéulé vérmék.

Réal, le, *a.* شاهانه chahané; — *f.* la galère —, ریاله كمیسی riyala (eryala) guémisi; ریال riyal (eryal), قره غروش kara ghourouch.

Réalgal, Réalgar, *m.* قرمزی زرنیخ kermeze zerneqh (zernek).

Réaliser, *v. a.* باشه چقرمق bacha tjekarmak, یرینه كتورمك yériné guétirmék, عمل اجرا ایتمك amél, idjra étmék.

Réalité, *f.* سداد sédad, اجرا idjra.

Rebaptiser, *v. a.* تكرار وافتز ایتمك tékrar vaftiz étmék.

Rebarbatif, ive, *a.* تتیز titiz.

Rebâtir, *v. a.* تكرار یاپمق tékrar yapmak.

Rebattre, *v. a.* ینه اورمق چالمق yiné vourmak, tjalmak; *T.* تكرار كاغد قارمق tékrar kiaghet karmak; * تكرارلمق tékrarlamak.

Rebelle, *a. m. f.* زوربا zorba, باش قالدران bach kalderan, عاصی ase, ازغون azghen; سرت sért; عنادجی inaddje.

se Rebeller, *v. r.* باش قالدرمق bach kaldermak, عاصی زوربا اولمق ase, zorba olmak.

Rebellion, *f.* عاصيلق aselek, زوربالق zorbalek.

se **Rebéquer**, *v. r. fa.* قرشو قومق طورمق karche komak, dourmak.

Rebondi, ie, *a.* قالن kalen, طولو dolou.

Rebondir, *v. r.* تكرار صچراسق tékrar setjramak.

Rebord, *m.* كنار kénar, قي keye.

Reboucher, *v. a.* ينه طقامق yiné tekamak; se —, *v. r.* اكلمك éyilmék.

Rebours, *m.* حاوي يوقري have yokare; *fa.* عكسى aksi; — *a. fa.* قرشو طوران karche douran; à —, *ad.* ترسنه térsiné.

Rebrousser, *v. a.* دكنه طرامق dikiné taramak; —, *v. n.* ينه كيرو دونمك yiné guéri déunmék.

Rebroyer, *v. a.* ينه ازمك دوكمك yiné ézmék, déuymék.

Rébus, *m.* تجنيس tédjnis.

Rebut, *m.* يوق ديه yok démé, استمه istéméme; آتلمش atelmech.

Rebutant, te, *a.* صقنديلو sekentele, نا خوش na qhoch.

Rebuter, *v. a.* ديشاري چقرمق dichare tjekarmak, اتمق atmak; قبول ايتمك kaboul étmémék; اوركتمك urkutmék.

Recacher, *v. a.* ينه صقلامق yiné saklamak.

Recacheter, *v. a.* ينه مهرلمك yiné méuhurlémék.

Recaler, *v. a.* دوز رندهلمك duz réndélémék.

Récapituler, *v. a.* قصدجق تكرارلمق kessadjek tékrarlamak.

Recéler, *v. a.* كزلمك guizlémék, صقلامق saklamak.

Récemment, *ad.* يقينلرده yakenlarda.

Recencer, *v. a.* شاهد دكلمك chahid dinlémék; مال باقق mal bakmak.

Récent, te, *a.* يكي yéni.

Réceptacle, *m.* طوپلانهجق ير toplanadjak yér; قاب kab; حوض havouz.

Recette, *f.* آلش alech; ايراد irad, درج dérdj; علاج ترتيبي iladj tértibi.

Recevable, *a.* آلنور alener; كچر guétjér.

Recevoir, *v. a.* المق almak, اخذ قبول ايتمك aqhz, kaboul étmék; اوزرينه المق uzériné almak; تحصيل ايتمك tahsil étmék; طوپلمق toplamak.

Rechanger, *v. a.* تكرار دكشترمك tékrar déyichtirmék.

Recharger, *v. a.* ينه يوكلتمك yiné yuklétmék.

Réchauffer, *v. a.* تكرار اصتمق قزدرمق tékrar esetmak, kezdermak.

Recherche, *f.* آرامه arama; تجسس

ایتمه tédjéssus étmé ; صورمه sorma.

Rechercher, *v. a.* تکرار ارامق tékrar aramak; تفتیش تجسس ایتمك téftich, tédjéssus étmék; چالشمق tjalechmak, آردینه دوشمك ardena duchmék.

Rechigner, *v. n.* اکشی چهره ایله باقمق ékchi tjéhré ilé bakmak.

Rechûte, *f.* ینه دوشمه yiné duchmé.

Récidiver, *v. n.* ینه اوّلکی قباحتی ایتمك yiné évélki kabahate étmék.

Récipé, *m.* علاج ترتیبی تذکرهسی iladj tértibi tézkirési.

Réciproque, *a.* ایکی طرفلو iki tarafle, مشترك muchtérék.

Récit, *m.* حکایت hikiayét.

Récitation, *f.* ازبر سویلمه ézbér séuylémé.

Réciter, *v. a.* نقل ایتمك nakl étmék; ازبر سویلمك ézbér séuylémék.

Réclamer, *v. a.* چغرمق tjaghermak; تکرار استمك tékrar istémék; کیرو چغرمق guéri tjaghermak; — *v. n.* (contre qc.), قرشو سویلمك karche séuylémék; se —, *v. r.* برینی شاهد طوتمق birini chahad toutmak.

Reclus, se, *a.* قپالو kapale, تنها ténha; — *m. fa.* تنها اوتوران ténha otouran.

Reclusion, *f.* خلوت یری qhalvét yéri.

Recoin, *m.* کیزلو کوشه guizli kéuché, بوجاق boudjak.

Recoller, *v. a.* ینه طوتقاللمق yiné toutkallamak.

Récolte, *f.* اوراق وقتی orak vakte.

Récolter, *v. a.* اکن حاصل بچمك ékin, hasel bitjmék, حاصل دیوشرمك hasel dévchirmék.

Recommandation, *f.* سپارش separech, اصمرله esmarlama; دل یاردمی dil yardeme; عزّت izzét, اکرام ikram; حواله havalé.

Recommander, *v. a.* اصمرلمق esmarlamak, سپارش حواله ایتمك separech, havalé étmék.

Récompense, *f.* عوض ivaz (éyvaz), بدل bédél, مقابله moukabélé, اجر édjr; en —, *ad.* بدلنه bédéliné.

Récompenser, *v. a.* اجرینی عوضنی ویرمك ایتمك édjrini, ivazene vérmék, étmék; ضررینی اوده‌مك zararene éudémék.

Réconciliateur, *m.* trice, *f.* بارشتریجی barechteredje.

Réconcilier, *v. a.* بارشترمق barechtermak.

Reconduire, *v. a.* کیرو کوترمك guéri guéuturmék; قوومق kovmak.

Reconnaissable, *a.* طانینور tanener.

Reconnaissance, *f.* طانیمه tanema; ایلك بلمه éylik bilmé; دین

تمسكی déyn téméssuyu ; تفتيش téftich.

Reconnaissant, te, *a.* (de qc.), ايلك بلن éylik bilén.

*Reconnaître, *v. a.* ينه طانيمق yiné tanemak ; اقرار ايتمك ekrar étmék ; ايلك بلمك éylik bilmék, تشكر اولمق téchékkur olmak ; تجسس ايتمك tédjéssus étmék ; se —, *v. r.* پشمان اولمق puchman olmak, كندويه كلمك kéndiné guélmék.

Recoquiller, *v. a.* بوكمك bukmék, دورمك durmék.

Recorder, *v. a.* ازبر ايچون اوقومق ézbér itjin okoumak.

Recourber, *v. a.* اكمك éymék.

*Recourir, *v. n.* تكرار سكرتمك tékrar séyirtmék ; برينه صغنمق biriné seghenmak.

Recours, *m.* صغنجق ير seghenadjak yér, سپر sipér.

Recouvrer, *v. a.* تكرار اله كتورمك tékrar élé guétirmék ; المق almak ; صاليانه ديوشرمك salyané dévchirmék.

Récréatif, ive, *a.* صفالو séfale.

Récréation, *f.* صفا séfa, سيران séyran, تفرج téférrudj.

Récréer, *v. a.* كوكل اچمق guéunul atjmak, فراحلندرمق férahlandermak, كيف ويرمك kéyf vérmék.

se Récrier, *v. r.* باغرمق baghermak.

Récriminer, *v. a.* دعواجيسندن شكايت ايتمك davadjesendan chikiayét étmék ; انتقام المق intikam almak.

*Récrire, *v. a.* تكرار يازمق tékrar yazmak ; جواب ويرمك djévab vérmék.

*Recroître, *v. n.* تكرار ارتمق tékrar artmak.

se Recroqueviller, *v. r.* بوزلمك buzulmék.

Recrotter, *v. a.* ينه چامورلمق yiné tjamourlamak.

Recru, ue, *a.* يورغن yorghoun, يورلمش yoroulmouch.

Recrue, *f.* يكى يازيلان عسكرلر yéni yazelan askérlér ; يكى عسكر يازمه yéni askér yazma.

Recruter, *v. a.* يكى عسكر يازمق yéni askér yazmak.

Recteur, *m.* مدرس باشى muddérris bache.

Rectifier, *v. a.* طوغرلتمق doghroultmak, دوزلتمك duzéltmék, تميزلمك témizlémék.

Rectitude, *f.* طوغريلق doghroulouk, صالحلك salihlik.

Reçu, *m.* ابرا كاغدى ibra kiaghede.

Recueil, *m.* مجمع médjmaa.

*Recueillir, *v. a.* ديوشرمك dévchirmék, جمع تحصيل ايتمك djémi, tahsil étmék, طوپلمق toplamak ; se —, *v. r.* كندوى ديوشرمك kéndini dévchirmék.

*Recuire, *v. a.* كرار پشرمك

tékrar pichirmék; قزدرمق kezdermak.

Reculée, *f. fa.* feu de —, قاچلاجق آتش katjeladjak atéch.

Reculer, *v. a.* كيرو سورمك قومق چكمك guéuri surmék, komak, tjékmék; * اوزاقلتمق ouzaklatmak; — *v. n. et* se —, *v. r.* كيرو چكلمك كتمك guéri tjékilmék, guitmék.

à Recoulons, *ad.* آردين arden.

se Récupérer, *v. r. fa.* كندو ضررينى چقرمق kéndi zararene tjekarmak.

Récusable, *a.* ردّ اولنور rédd olounour.

Rédacteur, *m.* طوپلاييجى toplayedje, مؤلف muéllif.

Rédarguer, *v. a. et n.* قنامق kenamak, عيبلمق ayeblamak.

Reddition, *f.* كيرو ويرمه guéri vérmé; تسليم ايتمه téslim étmé; حساب ويرمه hisab vérmé.

Redemander, *v. a.* كيرو استمك guéri istémék.

Redémolir, *v. a.* تكرار يقمق tékrar yekmak.

Rédempteur, *m.* قورتاريجي kourtaredje.

Redevable, *a.* بورجلو bordjlou.

Redevance, *f.* زمين ملك كيراسي zémin, mulk kirase, اجاره idjaré.

Rédiger, *v. a.* يازي ايله ديوشرمك yaze ilé dévchirmék; اجمال تألف ايتمك idjmal téélif étmék.

se Rédimer, *v. r.* كندويى اقچه ايله قورترمق kéndini akdjé ilé kourtarmak.

* Redire, *v. a.* تكرار سويلمك tékrar séuylémék; ذمّ ايتمك zémm étmék.

Rediseur, *m.* غيبتجى ghaybétdji.

Redite, *f.* تكرارلمه tékrarlama.

Redondance, *f.* سوز اوزونلغى séuz ouzounloughou.

Redonder, *v. a.* لاقرديى اوزاتمق lakerdeye ouzatmak.

Redoubler, *v. a.* قاتلمق katlamak; تكرار استارلمق tékrar astarlamak; — *v. n.* ارتمق artmak.

Redoutable, *a.* قورقجق korkadjak.

Redoute, *f.* بر نوع مترس bir névï météris.

Redouter, *v. a.* قورقمق korkoutmak.

Redresser, *v. a.* تكرار طوغرلتمق tékrar doghroultmak; بيچمه كتورمك bitjimé guétirmék; *fa.* — q. au jeu, اوينده الداتمق oyounda aldatmak; se —, *v. r.* طوغري طورمق doghrou dourmak.

* Réduire, *v. a.* à qc. كتورمك guétirmék, مجبور ايتمك médjbour étmék; تبديل ايتمك tébdil étmék, چوزمك tjéuzmék; ازالتمق azaltmak; ايندرمك éndirmék; دوزمك duzmék; se —,

v. r. à qc. صغمق seghmak; وارمق طیانمق (bir chéy) varmak, dayanmak, تبدیل اولمق tébdil olmak; آزالمق azalmak.

Réduit, *m.* آیری یر کوشه ayre yér, kéuché; یرجك yérdjik.

Réel, elle, *a.* ذاتی zati, کرچك guértjék.

Refaire, *v. a. et n.* تکرار یاپمق tékrar yapmak; دوزتمك duzétmék, یاملق yamalamak; تکرار باشندن باشلمق tékrar bachendan bachlamak; se —, *v. r.* کندونی دوزمك kéndini duzmék.

Refendre, *v. a.* یکیدن یارمق yénidén yarmak, دستره ایله اوزنلغنه کسمك téstéré ilé ouzounloughouna késmék.

Référendaire, *m.* تلخیصجی télqhisdji.

Référer, *v. a.* بر شیدن صایمق bir chéydén saymak, متعلق ایتمك mutaallik étmék; *T.* — la choix à q. برینه اوکرتلتمك biriné éuyurt (uyut)- létmék; *T.* — le serment à q. یمینی کیرو چویرمك yémini guéri tjévirmék; —, *v. n. T.* تلخیص ایتمك télqhis étmék; se —, *v. r.* à qc. متعلق اولمق mutaallik olmak, کندویه اثبات کتورمك kéndiné espat guétirmék.

Réfléchi, ie, *a.* ایو دوشنلمش éyi duchunulmuch; دوشنلهجك duchunulédjék.

Réfléchir, *v. a. et n.* کیرو اتمق صچراتمق شعله ویرمك دوشمك guéri atmak, setjratmak, chéulé vérmék, duchmék; دوشنمك duchunmék.

Réflexion, *f.* تفکر téfékkur, فکر fikr.

Refluer, *v. n.* کیرو اقمق guéri akmak.

Reflux, *m.* دکز اکسلمهسی déniz éksilmési, جزر djézr.

Refondre, *v. a.* تکرار دوکمك tékrar déukmék; * یکیدن یاپمق yénidén yapmak.

Réformable, *a.* یکیلنهجك yénilénédjék.

Réformer, *v. a.* یکیلمك yénilémék, بشقه بچمه قومق bachka bitjimé komak; دکشترمك déyichtirmék; یولسزلقلری قالدرمق yolsouzlouklare kaldermak; ازالتمق azaltmak; دوزتمك duzétmék.

Refouler, *v. a.* بر دخی قالبه اورمق bir daha kaleba vourmak.

Réfractaire, *a.* تمرد témérrud, عنادجی inaddje.

Réfréner, *v. a.* کم اورمق guém vourmak.

Refrogné, Renfrogné, ée, *a.* اکشی صورتلو ékchi souratle.

se Refrogner, Renfrogner, *v. r.* صورتنی اکشتمك souratene ékchitmék.

Refroidir, *v. a.* صووتمق sovoutmak; سرینلتمك sérinlétmék; —

v. n. et se —, *v. r.* صوومق sovoumak.

Refuge, *m.* صغنجق یر seghenadjak yér, سپر sipér.

Réfugié, ée, *p. et a.* صغنمش seghenmech; —, *m.* قاچغن katjghen.

se Réfugier, *v. r.* قاچمق katjmak, فرار ایتمك firar étmék.

Refus, *m.* یوق دیمه yok démé.

Refuser, *v. a.* اولماز یوق دیمك olmaz, yok démék, چکنمك tjékinmék; قبول ایتممك kaboul étmémék; se —, *v. r.* کندویی محروم ایتمك kéndini mahroum étmék; طیانلمق dayanelmak.

Réfutation, *f.* ردّ rédd, بوزمه bozma.

Réfuter, *v. a.* ردّ ایتمك rédd étmék, اتمق atmak; بوزمق bozmak.

Regagner, *v. a.* ینه قزانمق yiné kazanmak.

Regain, *m.* صکره بتن اوت sonra bitén ot.

Régal, *m.* ضیافت ziyafét.

Régale, *a. f.* eau —, بر نوع کزاب صویی bir névï kézab souyou.

Régaler, *v. a.* اغرلامق agherlamak, ضیافت ایتمك ویرمك ziyafét étmék, vérmék.

Regard, *m.* باقش bakech, نظر nazar, باقمه bakma; — d'eau, صو ترازوسی sou térazisi; au — *ad.* یانندہ yanenda, بقرق bakarak.

Regardant, *m. fa.* سیرجی séyrdji.

Regarder, *v. a. et n.* باقمق bakmak, کورمك guéurmék, کوزدن کچورمك guéuzdén guétjirmék; نظر ایتمك nazar étmék; سیر ایتمك séyr étmék; بر یر بر یره باقمق bir yér, bir yéré bakmak; متعلّق مناسب اولمق mutaallik, minasib olmak.

Régence, *f.* حکمدارلق hukumdarlek, حکومت hukioumét.

Régent, *m.* te, *f. a.* حاکم hakim, والی vali, حکمدار hukioumdar, بیوران bouyouran; مدّرس mudérris.

Régenter, *v. a. et n.* مدرسلك ایتمك mudérrislik étmék; مدرّس اولمق mudérris olmak; *بیورمق bouyourmak, حکمدارلق ایتمك hukioumdarlek étmék.

Regicide, *m.* پادشاه اولدرمه اولدرن padichah éuldurmé, éuldurén.

Regimber, *v. a.* دپمك tépmék, تکمه اورمق tékmé vourmak.

Régime, *m.* پرهیز pér (péh)- riz; حکمدارلق hukioumdarlek, ضابطلق zabitlik.

Région, *f.* مملکت mémlékét, دیار diyar.

e Regione, *ad.* قرشو بدقرشو karche békarche.

Régir, *v. a.* حکم حکومت ایتمك hukm, hukioumét étmék, چویرمك tjévirmék.

Régisseur, *m.* متولّی mutévélli, ناظر nazer.

Registre, **Regître**, *m.* دفتر déftér, کتوك kutuk.

Registrer, **Regîtrer**, *v. a.* دفتره قید ایتمك کچورمك téftéré kayd étmék, guétjirmék.

Règle, *f.* جدول djédvél, مسطر mastar; قانون kanoun, قاعده kaïdé; یول ارکان yol érkian; طریق tarik; — s. *pl.* حیض hayz.

Règlé, ée, *p. et a.* چزغی چزلش tjizgui tjizilmich, چزغیلو tjizguili.

Règlement, *m.* نظام nizam.

Règlement, *ad.* قانون اوزره kanoun uzré, طوغری doghrou.

Régler, *v. a.* چزغی چزمك tjizgui tjizmék; دوزمك duzmék, دوزن نظام ویرمك duzén, nizam vérmék, یرلو یرینه قومق yérli yériné komak; اولچیلو ایتمك éultjulu étmék; ترتیب ایتمك tértib étmék; se —, *v. r.* sur qc. بر شیه کندوبی اویدرمق bir chéyé kéndini ouydourmak.

Réglisse, *f.* میان کوکی miyan kéuku; jus de —, میان بالی miyan bale.

Réglure, *f.* چکلمش چزغی tjékilmich tjizgui.

Régnant, te, *a.* بیوران bouyouran.

Régne, *f.* دولت dévlét, پادشاهلق padichahlek.

Régner, *v. a.* پادشاهلق ایتمك سورمك padichahlek étmék, surmék, حکم ایتمك héukm étmék, بیورمق bouyourmak; یایلمق yayelmak.

Regnicole, *m.* اهالي مملکت éhaliï mémlékét, یرلو yérli.

Regoufler, *v. n.* بیومك (sou) béuyumék.

Regorger, *v. n.* طاشمق tachmak; *de qc. چوق بول اولمق tjok, bol olmak.

Regouler, *v. a. fa.* چقش ایتمك چقمق tjekech étmék, tjekmak; بیقنجیه‌دك طویرمق bekendjayadak doyourmak.

Regrat, *m.* چرچی دکّانی tjértji dukyane.

Regratter, *v. a.* قاشیمق kachemak; ینه قازیمق yiné kazemak; —, *v. n.* آزر آزر طوز صاتمق azar azar touz satmak; *fa.* جمریلك ایتمك djimrilik étmék.

Regrattier, *m.* — ière, *f.* افاق دفك صاتان oufak défék satan; **fa.* جمري djimri.

Regret, *m.* اجیمه adjema; پشمانلق puchmanlek; اجی adje, اغری aghre; شکوا chékva; à —, *ad.* استمیرك istéméyérék.

Regrettable, *a.* اجینجق adjenadjak.

Regretter, *v. a.* اجیمق adjemak.

Régularité, *f.* یوللولق yolloulouk, ارکانلولق érkianlelek.

Régulier, re, *a.* یوللو yollou,

ارکانلو érkianle; طریقه کوره ta-rike guéuré.

Réhabiliter, *v. a.* اوّلکی حالنه قومق évélki haliné komak.

Réhabituer, *v. a.* تکرار الشترمق tékrar alechtermak.

Rehausser, *v. a.* یوکسلتمك yuk-séltmék.

Réimprimer, *v. a.* تکرار بصمق ték-rar basmak.

Rein, *m.* بوبرك béubrék, بوکرك béuyrék; — s. *pl.* بوبرکلر béub-réklér; بوش بوکر boch béuyur; ات بلی at béli.

Reine, *f.* قرالیچه keralitja, خاصکی سلطان qhasséki soultan, سلطان soultan.

Rene-claude, *f.* بر نوع اریك bir névï érik.

Reinette, *f.* بر نوع الما bir névï élma.

Réitérer, *v. a.* تکرارلمق tékrarla-mak.

Rejaillir, *v. n.* صچرامق séljramak (sou); کیرو صچرامق guéri setj-ramak; * ارده دوشمك arda duchmék.

Rejanner, *v. a.* یاکسیلمق yansela-mak.

Rejet, *m.* فلیس filis.

Rejetable, *a.* آتیلور ateler.

Rejeter, *v. a.* ینه کیرو دیشاری اتمق yiné, guéri, dechare atmak; قوصمق kousmak; چقرمق tjekar-mak.

Rejeton, *m.* فلیس filis; ذریّت zu-ruyét.

* Rejoindre, *v. a.* تکرار یاپشترمق tékrar yapechtermak; —, *q.* برینه یتشمك biriné yétichmék; se —, *v. r.* ینه بولشمق yiné boulouchmak.

Réjouir, *v. a.* سویندرمك sévindir-mék; se —, *v. r.* سونمك sé-vinmék.

Rejouissance, *f.* سوینج sévindj, شاذلق chazlek, شینلك chénlik; فراحلق férrahlek.

Relâche, *m.* براقمه berakma, واز کچمه vaz guétjmé; راحت ra-hat.

Relâché, éc, *p. et a.* * کوشك guévchék; چاپقن tjapken.

Relacher, *v. a.* کوشتمك guévchét-mék; قویویرمك koyvérmék; — *v. n. et* se — *v. r.* کوشمك guév-chémék, قویویرلمك koyvéril-mék.

Relais, *m.* صکره قوشلان ات sonra kochoulan at; ات دکشلان یر at déyichilén yér.

Relaps, se, *a. m. et f.* مرتدّ mur-tédd (mourtad).

Relatif, ive, *a.* متعلّق mutaallik.

Relation, *f.* علاقه aléaka, مناسبت minasibét; قونشمه konouchma, کورشمه guéuruchmé; نقل nakl, تلخیص télqhis.

Relayer, *v. a.* اشلمکه برینك یرینه کچمك ichléméyé birinin yé-

riné guétjmék; — *v. r.* ات بيكر دكشترمك at, béyguir déyichtirmék.

Reléguer, *v. a.* سورمك surmék, سوركن ايتمك surguun étmék.

Relent, *m.* اغر قوقو agher kokou (mandjanen).

Relevé, ée, *a.* * يوجه yudjé, يوكسك yuksék, علا aaléa.

Relever, *v. a.* قالدرمق kaldermak; يوكسلتمك yukséltmék, دكمك dikmék; دكشترمك (kimséyi) déyichtirmék; غضبلمك ghazéblémék; فنا شرح ويرمك féna chérh vérmék; يورك ويرمك yurék vérmék; قويويرمك koyvérmék; آزاد ايتمك azad étmék; — *v. n. et* se —, *v. r.* ينه قالقمق yiné kalkmak.

Relief, *m. T.* قبارتمه kabartma; يوكسكلك yukséklik; * نام nam, شان chan.

Relier, *v. a.* ينه باغلمق yiné baghlamak; باغلمق (kitab) baghlamak.

Relieur, *m.* مجلد mudjéllid.

Religieux, euse, *a.* دينه دائر diné dayir; اللهدن قورقان allahdan korkan, ديندار dindar, صوفى sofou; پاك درون pak déroun; — *m.* كشيش kéchich, رهبان rouhban, قره باش kara bach, پاپاز papaz; — *f.* دختر شالپوشان douchtérî chalpouchan, قالوغريا kaloghria.

Religion, *f.* دين din, ايمان iman, مذهب mézhéb; *T.* طريقت tarikat.

Reliquat, *m.* باقى bake, ارتان artan.

Relique, *f.* قديد kadid.

* Relire, *v. a.* تكرار صق اوقومق tékrar, sek okoumak.

Reliûre, *f.* جلد djild; كتاب باغى kitab baghe.

* Reluire, *v. n.* پارلامق parlamak.

Reluquer, *v. a. fa.* شاشى باقمق chache bakmak.

Remanier, *v. a.* تكرار صق طوقنمق tékrar, sek dokounmak; يكيدن ياپمق yénidén yapmak.

Remarquable, *a.* بللنجك béllénédjék, مشهور méchhour.

Remarquer, *v. a.* يكيدن نشان ايتمك yénidén nechan étmék; بللمك béllémék, نشان ايتمك nechan étmék.

Rembarquer, *v. a.* تكرار كميه قومق tékrar guémiyé komak.

Rembarrer, *v. a.* * *fa.* چقش ايتمك tjekech étmék.

Remblayer, *v. a.* طپراقله طولدرمق toprakla doldourmak.

Remboiter, *v. a.* تكرار يرينه كچورمك tékrar yériné guétjirmék.

Rembourrer, *v. a.* طقامق (ustupu ilé) tekamak.

Rembourser, *v. a.* خرجنى اودمك qhardjene éudémék.

Remède, *m.* علاج iladj; حقنه hokna; چاره tjaré.

Remédier, *v. n.* (à qc.) علاج ايتمك iladj étmék.

Remercier, *v. a.* (q. de qc.), تشكر اولمق téchékkur olmak, الله راضى اولسون ديمك allah razi olsoun démék; شكر ايتمك chukr étmék, ويرمك vérmék; بريني بر ايشدن چقرمق birini bir ichdén tjekarmak.

Remercîment, *m.* تشكرلك téchékkurluk, شكر chukr.

* Remettre, *v. a.* ينه يرينه قومق دكمك yiné yériné komak, dikmék, تسليم ايتمك téslim étmék, ويرمك vérmék; براقق berakmak; عفو ايتمك afv étmék; كچورمك guétjirmék; قويلمك kavilémék; *T.* پوليچه يوللامق politja yollamak; كجكدرمك guédjikdirmék; se — *v. r.* يرينه كلمك اوتورمق yériné guélmék, otourmak; * (de), كندوينى دوزمك kéndini duzmék; qc. بر شيه دوشنمك bir chéyé duchunmék, فكرينه كتورمك fikriné guétirmék; قويلنمك kavilénmék.

Remise, *f.* براقمه berakma; يوللامه yollama; كجكدرمه guédjikdirmé; عربه كيلاري araba kilare; *T.* پوليچه politja; عفو afv.

Remissible, *a.* عفو اولنور afv olounour.

Remission, *f.* عفو afv, مغفرت maghfirét; كرم kérém, عنايت inayét; براقمه berakma; كوشتمه guévchétmé.

Rémolade, *f.* آت ملهمى at mélhémi; بر نوع خردال bir névi qhardal.

Remole, *f.* دكز كردابى déniz guirdabe.

Remonter, *v. n. et a.* ينه طشره كتمك yiné dechare guitmék; كيرو كتمك guéri guitmék; يوكسكه چقمق yukséyé tjekmak; ينه يوقري كتورمك yiné yokare guéuturmék; *v.* Monter.

Remontrance, *f.* كوسترش guéustérich; نصيحت nasihat, تنبيه témbih.

Remontrer, *v. a.* اوكنه قومق éununé komak; خبر ويرمك qhabér vérmék.

Rémora, *m.* Rémore, *f.* كجكمه guédjikmé, ممانعت mémanaat.

Remords, *m.* قلبك اضطرابى kalbin ezterabe.

à Rémotis, *ad.* بر طرفده يانده bir tarafda, yanda.

Remoucher, *v. a.* تكرار بورنى سلمك tékrar bournounou silmék.

* Remoudre, *v. a.* تكرار اوكتمك tékrar uyutmék.

* Rémoudre, *v. a.* بر دخى بلتمك bir daha bilétmék.

Remouiller, *v. a.* ينه اصلاتمق yiné eslatmak.

Rémouleur, *m.* بليجي biléyidji.

se Remparer, *v. r.* مترسلنمك métérizlénmék.

Rempart, *m.* شرانپو charampov.

Remplacer, *v. a.* ينه فايزه ويرمك yiné faïzé vérmék; بر يره كچمك bir yéré guétjmék.

Remplier, *v. a.* دورمك (koumach) durmék.

Remplir, *v. a.* ينه طولدرمق yiné doldourmak; تماملمق tamamlamak; * چكوب چويرمك tjékip tjévirmék.

Remployer, *v. a.* بر شيه قوللنمق bir chéyé koullanmak.

Remporter, *v. a.* ينه كوترمك yiné guéuturmék; نايل اولمق naïl olmak, اله كتورمك élé guétirmék.

Remuant, te, *a.* راحتسز rahatsez.

Remue-ménage, *m.* قوناقدن اودن چقمه طاشنمه konakdan, évdén tjekma, tachenma; **fa.* يولسزلق yolsouzlouk.

Remuer, *v. a.* صاللامق sallamak, قلداتمق kemeldatmak; قرشترمق karechtermak; كوريمك kurumék; — un enfant, چوجغى قونداقلمق tjodjoughou koundaklamak; *v. n. et* se —, *v. r.* صاللانمق sallanmak, قلدانمق kemeldanmak, اويناسق oynamak; * چالشمق tjalechmak, يورلمق yoroulmak.

Remueur, *m.* بغداي كورين boughday kuruyén.

Remueuse, *f.* قونداقلين زنه koundaklayan zénné.

Remugle, *m.* كوف قوقوسى kuf kokousou, اغر قوقو agher kokou.

Rémunérateur, *m.* اجر ويريجي édjr véridji.

Rémunération, *f.* عوض ivaz (éyvaz), اجر édjr, بدل bédél.

Renâcler, **Renasquer**, *v. n. fa.* اوكدن صوردانمق éukédén somourdanmak.

Renaissant, te, *a.* تكرار قالقان tékrar kalkan.

* **Renaitre**, *v. n.* يكيدن طوغمق yénidén doghmak, چقمق tjekmak, ميدانه كلمك méydana guélmék; * دريلمك dirilmék.

Renard, *m.* دلكي tilki.

Renarde, *f.* ديشي دلكي dichi tilki.

Renardeau, *m.* دلكي يوريسي tilki yavrousou.

Renardier, *m.* دلكي آوجيسي tilki avdjese.

Renardière, *f.* دلكى اينى tilki ini.

Renchéri, ie, *p. et a.* faire le —, la —, كندوبى قيمتلو ايتمك kéndini keymétli étmék.

Renchérir, *v. a. et n.* بهاسن آرترمق pahasen artermak, بهالولتمق pahalelatmak; بهايه چقمق pahaya tjekmak, بهالولنمق pa-

halelanmak; *(sur q.) آشورمق achermak.

Rencontre, *f.* راست كلمه rast guélmé; جنك djénk, دوكش déuyuch; راسات rasat, دوشش duchuch; ماجرا madjara; فرصت foursét (fersand).

Rencontrer, *v. a.* اورمق vourmak, بولمق boulmak; q. راست كلمك rast guélmék.

Rendant, te, *m. f.* حساب ويرن hisab vérén.

Rendez-vous, *m.* سوز ويرديكى ير séuz vérdiyi yér; كورشمه guéuruchmé.

*Rendormir, *v. a.* ينه اويوتمق yiné ouyoutmak; se — *v. r.* ينه اويومق yiné ouyoumak.

Rendoubler, *v. a.* درمك (ésbab) durmék.

Rendre, *v. a.* كيرو ويرمك guéri vérmék; ويرمك vérmék, تسليم ايتمك téslim étmék; قوصمق kousmak; تكرارلمق tékrarlamak; چقرمق tjekarmak; كتورمك guétirmék; ايتمك étmék, ايلمك éylémék, ترجمه ايتمك térdjumé étmék; چويرمك tjévirmék; كوسترمك guéustérmék; — *v. n.* (à, sur), كتمك تا guitmék ta ...; se —, *v. r.* (à), كتمك guitmék; هه ديمك hé démék; اولمق olmak.

Rendu, ue, *p. et a.* ينه ويرلمش yiné vérilmich; يورغون yorghoun; كلمش guélmich.

Rendu, *m.* دشمنه قچان نفر duchmana katjan néfér; *fa.* اجر édjr.

*Renduire, *v. a.* تكرار صوامق tékrar sevamak.

Rendurcir, *v. a.* سرتلتمك sértéltmék.

Rène, *f.* ديزكن dizguin; كم guém.

Renégat, *m.* te, *f.* مرتد murtédd (mourtad), دونمه déunmé.

Renfermer, *v. a.* تكرار اورتمك قپامق tékrar éurtmék, kapamak; ايچنه المق صغمق itjiné almak, seghmak.

Renfler, *v. n.* قبارمق (kaynarkén) kabarmak.

Renforcer, *v. a.* قويلمك kavilémék.

Renfort, *m.* قويلمه kavilémé, قويلق kavilik.

se Rengorger, *v. r.* بببورلنمك béburlénmék.

Reniable, *a.* انكار اولنور inkiar olounour.

Renier, *v. a.* انكار ايتمك inkiar étmék.

Renieur, *m.* اللهى انكار ايدن allahe inkiar édén, كافر kiafir (guiavour).

Renifler, *v. n.* سوكنى چكمك sumuyunu tjékmék.

Renom, *m.* نام nam, آد ad, شان chan.

Renommé, ée, *a.* نامدار namdar, مشهور méchhour.

Renommée, *f.* نام nam, شهرت chéuhrét, شان chan, ايو آد éyi ad; خلقك دلنده اولان شي qhalken dilindé olan chéy.

Renommer, *v. a.* faire —, مشهور نامدار ايتمك méchhour, namdar étmék.

Renoncer, *v. n.* (à qc.) يوق ديمك yok démék; — *v. a.* q. بريني طانيق استمك birini tanemak istémémék.

Renoncule, *f.* دوكسن چچكى duyun tjitjéyi.

Renouer, *v. a.* تكرار دوكملمك باغلمق tékrar duyumlémék, baghlamak; يكيلمك yénilémék; — *v. n.* *تكرار بارشمق tékrar barechmak.

Renouveau, *m. fa.* الك ياز ilk yaz, بهار bahar.

Renouveler, *v. a.* يكيلمك yénilémék.

Renseignement, *m.* نشان nechan, تعارف téarif, خبر qhabér.

Renseigner, *v. a.* تكرار اوكرتمك كوسترمك tékrar éuyrétmék, guéustérmék.

Rente, *f.* ايراد irad, كلور guélir.

Renté, ée, *a.* ايرادي چوق irade tjok.

Renter, *v. a.* ايراد كلور باغلمق irad, guélir baghlamak.

***Rentraire**, *v. a.* اورمك (koumach yerteghene) éurmék.

Rentraiture, *f.* اوركى éurguu.

Rentrayeur, *m.* — euse, *f.* اوريجى éurudju.

Rentrer, *v. n.* ينه ايچرو كيرمك yiné itjéri guirmék; كيرو كلمك guéri guélmék.

Renverse, à la —, صرت اوستنده sert ustuné.

Renverser, *v. a.* دويرمك dévirmék, يره اورمق yéré vourmak, يقمق yekmak, دوشرمك duchurmék; اوست اوسته اتمق ust usté atmak; ترس چويرمك térs tjévirmék; دوكمك déukmék; *طاغتمق daghetmak; قرمه قرش ايتمك karma karech étmék; شاشرتمق chachertmak; se — *v. r.* قرمه قرش اولمق karma karech olmak.

Renvoyer, *v. a.* بر دخى يوللامق bir daqhi yollamak; كيرو يوللامق guéri yollamak; آيرمق ayermak; قومق kovmak; كيرو اتمق guéri atmak.

Repaire, *m.* جنوار يتاغى djanavar yataghe.

Repaissir, *v. a. et n.* دخى قويولتمق قويولنمق daha koyoulatmak, koyoulanmak.

Repaître, *v. n.* يم يمك yém yémék; قرنن طويرمق karnen doyourmak; — *v. a.* لاف ايله پلاو پشورمك laf ilé pilav pichirmék.

Répandre, *v. a.* دوكمك déukmék; صاچمق satjmak, طاغتمق daghetmak, يايمق yaymak; se —, *v. r.* دوكلمك déukulmék; طاغلمق daghelmak, يايلمق yayelmak.

Réparable, *a.* اصلاح اولور islah olour; اودنجك éudénédjék (zarar).

Réparation, *f.* تعمير téamir, مرمت mérémét; يرينه كتورمه yériné guétirmé.

Réparer, *v. a.* تعمير مرمت ايتمك téamir, mérémét étmék; ينه خاطرن ياپمق yiné qhateren yapmak; يرينه كتورمك (erze) yériné guétirmék; ضرارن اودهمك zararen éudémék.

Repartie, *f.* حاضر جواب hazer djévab.

* Repartir, *v. a.* جواب ويرمك djévab vérmék, تكرارلمق tékrarlamak; — *v. n.* تكرار يولجى اولمق tékrar yoldjou olmak.

Répartir, *v. a.* اولشترمك uléchtirmék.

Répartition*, *f.* اولشترمه uléchtirmé, تقسيم taksim.

Repas, *m.* مانجه mandja, يمك yémék.

Repasser, *v. n. et a.* ينه كچمك yiné guétjmék; كيرو كتمك guéri guitmék; بلهمك bilémék; چرقه بلكويه طوتمق tjarka, biléyiyé toutmak; اوتولمك utulémék; دوزلمك duzlémék; پرداه ايتمك ويرمك pérdah étmék, vérmék; * دوشنمك duchunmék; كوزدن كچورمك guéuzdén guétjirmék.

Repenser, *v. a.* ينه فكر ايتمك yiné fikr étmék.

Repentance, *f.* پشمانلق puchmanlek, توبه téubé.

Repentant, te, *a.* پشمان اولان puchman olan.

se * Repentir, *v. r.* (de qc.) پشمان اولمق puchman olmak.

Repentir, *m.* پشمانلق puchmanlek, توبه téubé.

Répercuter, *v. a. T.* كيرو سورمك guéri surmék; كيرو اتمق اورمق guéri atmak, vourmak; عكس ايتمك aks étmék.

Repertoire, *m.* دفتر téftér; مجمع médjmoua.

Répétailler, *v. a. fa.* اوصاندرنجيهدك تكرارلمق osanderendjayadak tékrarlamak.

Répéter, *v. a.* تكرارلمق tékrarlamak; سويلمك séuylémék, كيرو استمك guéri istémék.

Répétiteur, *m.* قلفه (méktépdé) kalfa.

Répétition, *f.* تكرارلمه tékrarlama; تجربه tédjrubé.

Répit, *m.* وعده vadé.

Replâtrer, *v. a.* تكرار آلچيلمق tékrar altjelamak; * ينه ايو ايتمك yiné éyi étmék.

Replet, ète, *a.* ششمان chichman, اتلو étli.

Réplétion, *f.* ششمانلق chichmanlek, اتلولك étlilik.

Repli, *m.* دورم durum, بوكم bukum.

Replier, *v. a.* تكرار دورمك tékrar durmék; se —, *v. r.* تكرار دورلك بوكلمك tékrar durulmék, bukulmék.

Réplique, *f.* قرشولق karchelek (djévab).

Répliquer, *v. a. et n.* قرشولق ويرمك karchelek vérmék; *fa.* قرشو سويلمك karche séuylémék.

Répondant, *m.* كفيل kéfil; بري ايچون جواب ويرن biri itjin djévab vérén.

Répondre, *v. a. et n.* (à qc.), جواب ويرمك djévab vérmék; قرشو سويلمك karche séuylémék, مطابق كلمك moutabek guélmék; اوزانمق ouzanmak; de qc. ايو سويلمك (bir chéydén) éyi séuylémék.

Réponse, *f.* جواب djévab; سوز séuz.

Repos, *m.* راحتلق rahatlek, راحت rahat.

Reposer, *v. a.* قومق komak, راحتلندرمق rahatlandermak; — *v. n.* راحتلنمق rahatlanmak, راحت ايتمك rahat étmék; ياتمق yatmak; * اويومق ouyoumak; اوتورمق otourmak; se —, *v. r.* راحتلنمق rahatlanmak, دكلنمك dinlénmék (diynénmék); برينه اميد ايتمك biriné oumoud étmék.

Repousser, *v. a.* كيرو اورمق guéri vourmak, دورتمك durtmék; —, *v. n.* بتمك bitmék, بيومك béuyumék (ot, aghadj); دپمك (silah) tépmék.

Repoussoir, *m. T.* زنبا zemba.

Répréhensible, *a.* تعذيره لايق téaziré layek.

Répréhension, *f.* تعذير téazir.

*Reprendre, *v. a. et n.* ينه المق yiné almak, اله كتورمك élé guétirmék; تكرارلمق tékrarlamak; q. de qc. برينه تعذير ايتمك biriné téazir étmék; آزارلمق azarlamak; دكمك (iyné ilé) dikmék; كوكلنمك kéuklénmék; طوتمق (aghadj) toutmak; se —, *v. r.* قپانمق kapanmak; فكر ايتمك fikr étmék.

Représaille, *f.* اوج éudj, انتقام intikam.

Représentant, *m.* وكيل vékil.

Représentation, *f.* اوكه قومق éuné komak; وصف vasf; تصوير tasvir.

Représenter, *v. a.* قرشو طوردرمق دكمك karche dourdourmak, dikmék, اوكه قومق éuné komak; وصف تعريف ايتمك vasf, téarif étmék; كوسترمك guéustérmék; يريني طوتمق yérini

toutmak; se — *v. r.* فكرينه قومق fikriné komak.

Réprimande, *f.* تعذير téazir.

Réprimander, *v. a.* تعذير ايتمك téazir étmék.

Réprimer, *v. a.* ضبط منع ايتمك zabt, ménï étmék.

Reprise, *f.* تكرار المه ضبط ايتمه tékrar alma, zabt étmé; ينه قاپلان كمى yiné kapelan guémi; تكرارلمه tékrarlama; مرمت mérémét; à plusieurs — s. دفعه دفعه défa défa.

Reprochable, *a.* غضبلنجك ghazéblénédjék.

Reproche, *m.* يوزه اورمه yuzé vourma, آزار azar, ستم sitém.

Reprocher, *v. a.* يوزينه اورمق yuzuné vourmak; آزارلمق azarlamak.

Réprouver, *v. a.* اتمق atmak, قبول ايتممك kaboul étmémék.

Reprouver, *v. a.* تكرار اثبات ايتمك tékrar esbat étmék.

Reptile, *a.* سورنن surunén; — *m.* سورنن حيوان surunén hayvan.

République, *f.* جمهور djumhour.

Repudier, *v. a.* عورت بوشامق avrét bochamak.

Répugnance, *f.* كوكلسزلك guéunulsuzluk, مخالفت mouqhalifét.

Répugnant, te, *a.* عكس aks, ضدّ zedd.

Répugner, *v. n.* (à qc.), ضدّ اولمق zedd olmak, قرشو طورمق karche dourmak.

Réputation, *f.* نام nam, ايو اد éyi ad, شهرت chéuhrét; عرض erz, يوز صويى yuz souyou.

Réputer, *v. a.* صايمق saymak, اعتبار ايتمك itibar étmék.

* Requérir, *v. a.* استمك istémék, دلمك dilémék, رجا ايتمك ridja étmék.

Requête, *f.* عرضحال arzouhal; دلك dilék, رجا ridja.

Requin, *m.* كوپك بالغى kéupék baleghe.

se Requinquer, *v. r. fa.* دلوجه كينمك délidjé guéyinmék.

Réquisition, *f.* طلب talab, دلمه dilémé; مطالبه moutalébé.

Réseau, *m.* افاق اغ oufak agh; مشبّق اش mouchabbak ich; شبكي ايش chébéki ich; *T.* اورمه éurmé.

Réséda, *m.* — odorant, رسدا réséda (ot).

Réserve, *f.* اليقومه alekoma; چقرمه tjekarma; كيرو طوتمه guéri toutma; محافظ عسكر mouhafez askér; عقل akel; à la —, ماعدا maada; دكن déyin (dék); en —, بر طرفده bir tarafda.

Réservé, ée, *a.* صاقينجى sakenedje, اچق كوز atjek guéuz.

Réserver, *v. a.* صقلامق saklamak, اليقومق alekomak; se —,

v. r. qc. بر شيدن صاقنمق bir chéydén sakenmak.

Réservoir, *m.* حوض havouz.

Réseuil, *m.* بر نوع اغ bir névï agh.

Résidant, te, *a.* اوتوران otouran.

Résidence, *f.* قوناق konak, اوتورديغى ير otourdoughou yér, مكان mékian; پاي تخت payï taqht; قپو كتخدالغى kapou kétqhudaleghe; دوردي dortou.

Résident, *m.* قپو كتخداسى kapou kétqhudase (kiahyase).

Résider, *v. n.* مكانى اولمق mékiane olmak, ساكن مقيم اولمق sakin, mouk-im olmak, منصبله اوتورمق mansoublé otourmak.

Résidu, *m.* باقى baki, آرتان شي artan chéy.

Résignation, *f.* فراغت féraghét.

Résigné, ée, *p. et a.* واز كچمش vaz guétjmich; توكّلو tévékkélli.

Résigner, *v. a.* فراغت ايتمك féraghét étmék; توكّلو اولمق tévékkéllu olmak.

Résine, *f.* ساقز sakez, صمغ samgh; — de Tyr, *ou* — du pin, چام ساقزي tjam sakeze; — de cone, *v.* Térébenthine.

Résineux, euse, *a.* ساقزلو sakezle.

Résistance, *f.* طيانمه dayanma.

Résister, *v. n.* (à) قرشو طورمق karche dourmak; طيانمق dayanmak.

Résolûment, *ad.* مطلق moutlak, البت él (hél)- bét.

Résolution, *f.* حلّ hall; نيت niyét, مرام méram.

Résonnance, *f.* اوتمه éutmé, صدا ويرمه séda vérmé.

Résonner, *v. n.* اوتمك éutmék, صدا ويرمك séda vérmék, چكلامق tjenlamak, كوم كوم ايتمك (tjalghe) guum guum étmék.

* Résoudre, *v. a. et n.* چوزمك tjéuzmék, طاغتمق daghetmak; فصل ايتمك fasl étmék, ايرد ايتمك ayerd étmék; قالدرمق kaldermak, يوق ايتمك yok étmék; q. à qc. برينك كوكلنى ايتمك birinin guéunlunu étmék, طاغلمق (chich) daghelmak; se —, *v. r.* چوزلمك tjéuzulmék, طاغلمق daghelmak; à qc. بر شيه كوكلى اولمق bir chéyé guéunlu olmak.

Respect, *m.* حرمت hurmét, رعايت reayét, اكرام ikram.

Respectable, *a.* حرمته لايق hurmété layek.

Respecter, *v. a.* عزّت اكرام حرمت ايتمك izzét, ikram, hurmét étmék; * اجيق adjemak, قيمق keymamak.

Respectif, ive, *a.* ايكى طرفلو iki tarafle, طرفينه دائر taraféyné daïr.

Respectueux, euse, *a.* حرمتلو hurmétli.

Respirer, *v. a. et n.* صولق نفس

نفس الق solouk, néfés almak; نفس ويرمك néfés vérmék; * صولغى كسلنمك solough ou gué-nichlénmék, كندوية كلمك kén-diné guélmék; qc. après qc. بر شيه حسرت چكمك bir chéyé hasrét tjékmék.

Resplendir, v. n. پارلامق parla-mak.

Resplendissement, m. پارلاقلق parlaklek.

Responsable, a. جواب ويرجك djé-vab vérédjék.

Ressemblance, f. بكزرلك bénzér-lik.

Ressemblant, te, a. بكزر bénzér.

Ressembler, v. n. (à) بكزمك bénzémék.

Ressentir, v. a. طويمق douymak; se —, v. r. de qc. صاوان علتدن يوقلنمق savan illétdén yoklan-mak; اوچ الق استمك éudj al-mak istémék; حصه‌دار اولمق hissédar olmak.

Resserrer, v. a. et n. دارالتمق da-raltmak, بوزمك buzmék; ينه اورتمك yiné éurtmék; قبض ايتمك kabz étmék; صغدرمق seghder-mak; قصالتمق kessaltmak; se —, v. r. دارالمق daralmak, بوزلمك buzulmék.

Ressort, m. اكلوب طوغرلمه قوتى éyilib doghroulma kouvéti, ياى yay; زنبرك zémbérék; چاره tjaré, فن fénn (fénd).

* Ressortir, v. n. ينه دشاري كتمك چقمق yiné dechare guitmék, tjekmak.

Ressortir, v. n. (à) بر شريعت التنده اولمق bir chériat altenda olmak.

Ressource, f. چاره tjaré, يول yol; اميد umid (oumoud).

se * Ressouvenir, v. r. ياد ايتمك yad étmék, عقلنه كتورمك كلمك ak-lena guétirmék, guélmék, خاطرلمق qhaterlamak.

Ressusciter, v. a. اوياندرمق oyan-dermak; ينه قرشترمق yiné ka-rechtermak; — v. n. قالقمق kalkmak.

Restant, te, طوران douran; قالان kalan, باقى bake.

Restant, m. باقى قلان bake kalan, باقى bake.

Restaurateur, m. مرمتجى méré-métdji; ميخانه‌جى méyqhané-dji.

Restauration, f. تعمير téamir, مرمت mérémét.

Restaurer, v. a. تعمير مرمت ايتمك téamir, mérémét étmék; قويلندرمك kaviléndirmék.

Reste, m. باقى قلان bake kalan, باقى bake; ارتان artan, كيرو قلان guéri kalan.

Rester, v. n. ارتمق artmak, باقى قالمق bake kalmak; طورمق dourmak, كيرو قالمق guéri kal-mak.

Restituer, v. a. يرينه قومق ويرمك

yériné komak, vérmék; اوّلكى كبي ايتمك évélki guibi étmék; تماملمق témamlamak, دوزتمك duzétmék.

* **Restreindre**, *v. a.* صقمق sekmak, بوزمك buzmék, قصدلتمق kessaltmak.

Résultat, *m.* نتيجه nétidjé, خلاصهٔ كلام qhulaséï kélam.

Résulter, *v. n.* de qc. اردي صره كلمك كتمك arde sera guélmék, guitmék; اولمق olmak, چقمق tjekmak.

Resumer, *v. a.* قصه تكرارلمق kesa tékrarlamak.

Résurrection, *f.* قيامت keyamét.

Rétablir, *v. a.* ينه دكمك yiné dikmék; اصلاح ايتمك islah étmék.

Retaille, *f.* كسك پارچه késik partja.

Retard, *m.* مكث méks, اكلنمه éylénmé, كجكترمه guédjikdirmé; كجكمه guédjikmé.

Retarder, *v. a.* اوزاتمق ouzatmak, كجكترمك guédjikdirmék; — *v. n.* كيرو كيچ قالمق guéri, guétj kalmak; كيچ كلمك guétj guélmék.

Retenir, *v. a.* اليقومق alekomak, طوتمق toutmak, كيرو براقق guéri berakmak; اكلندرمك éyléndirmék; صقلامق saklamak; طوردرمق dourdourmak; مكث ايتمك méks étmék; عقلنده طوتمق aklenda toutmak, saklamak; اصمرلمق esmarlamak; كرا ايله طوتمق kira ilé toutmak; se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék, طوتلمق toutoulmak; طيانمق dayanmak.

Rétention, *f.* طوتلمه toutoulma; صقلامه saklama; سدك زوري sidik zorou.

Retentir, *v. n.* سس ويرمك sés vérmék, اوتمك éutmék, كورلدمك guuruldémék, كورلمك guurlémék.

Retenu, ue, *a.* صاقينجى sakenedje; اچق كوز atjek guéuz, عقللو akelle.

Rétif, ive, *a.* حارون haroun (haren); * عنادجى inaddje.

Retiré, ée, *p. et a.* بوزلمش buzulmuch, قصدلمش kessalmech; تنها ténha.

Retirer, *v. a.* ينه چكمك اتمق yiné tjékmék, atmak; چقرمق tjekarmak; اوينه المق éviné almak; — de qc. فايدهلنمك faydalanmak; se —, *v. r.* چكلمك tjékilmék, كيرو كتمك قاچمق guéri guitmék, katjmak; — بر طرفه چكلمك bir tarafa tjékilmék, تنهالنمق ténhalanmak; اوزاقلنمق ouzaklanmak.

Retordeur, *m.* ابرشم ايپك بوكن ébrichim, ipék bukén.

Retordre, *v. a.* بوكمك bukmék.

Retors, se, *a.* چوريلمش tjévril-

mich, بوكلمش bukulmuch; *fa. ولدزنا vélédizna.

Retorte, f. T. انبيك émbik.

Retoucher, v. a. ينه طوقمق yiné dokounmak; دوزلتمك duzéltmék.

Retour, m. كيرو دونمه guéri déunmé, عودت avdét; *تكرارلمه tékrarlama; مقابله moukabélé.

Retourner, v. n. et a. ينه كيرو دونمك كتمك yiné guéri déunmék, guitmék, دونمك déunmék; چويرمك tjévirmék, دوندرمك déundurmék; se —, v. r. دونمك déunmék; كندونك چارەسنى بلمك kéndinin tjarésini bilmék; s' en —, ينه كيرو كتمك كلمك yiné guéri guitmék, guélmék.

Rétracter, v. a. سوزينى چويرمك séuzunu tjévirmék; se —, v. r. سوزينى كيرو المق séuzunu guéri almak.

Retraite, f. كيرو دونمه guéri déunmé; كوچ guéutj; چكلمه tjékilmé; تنهالق ténhalek; مكث méks.

Retrancher, v. a. بر از كسمك bir az késmék; سلمك silmék; براقق berakmak; ازالتمق azaltmak; آيرمق ayermak; ضبط ايتمك zabt étmék; كيدرمك guidérmék; مترس ياپمق météris yapmak.

Rétrécir, v. a. دارالتمق daraltmak, بوزمك buzmék; se —, v. r. دارالمق daralmak.

Rétribution, f. اجر édjr, مقابله moukabélé.

Rétrograde, a. كيرو كيدن guéri guidén.

Rétrograder, v. n. اردين كيرو كتمك arden, guéri guitmék.

Retrousser, v. a. يوقري صغامق yokare seghamak; طوپلمق (ésbab) toplamak; Retroussé, p. صغالو seghale; nez —, اوجي يوقرو اولان برون oudjou yokare olan bouroun.

Rets, m. اغ agh, بالق اغى balek aghe, اغرب eghreb.

Réunir, v. a. برلشترمك birléchtirmék.

Réussir, v. n. باشه چقمق bacha tjekmak, اولمق olmak, راست كلمك rast guélmék.

*Revaloir, v. a. ينه اجرينى ايتمك yiné édjrini étmék.

Revanche, f. بدل bédél, اجر édjr, مقابله moukabélé; اوج éudj, آجى adje; en —, بدلنه bédeliné, قرشولق karchelek.

Revancher, v. a. (q.) بدلنى عوضنى ايتمك bédélini, éyvazene étmék, آجيسني چقرمق adjesene tjekarmak; se —, v. r. اوجني المق éudjunu almak.

Rêvasser, v. n. راحتسز دوش كورمك rahatsez duch guéurmék.

Rêve, m. دوش duch.

Revêche, *a.* طاتسز tatsez, اكشی ékchi; ضد zedd.

Reveil, *m.* اویانمه oyanma.

Réveil, *m.* Réveille-matin, *m.* منبه munébbih.

Réveiller, *v. a.* تكرار اویاندرمق tékrar oyandermak; se — *v. r.* اویانمق oyanmak.

Réveilleur, *m.* *v.* Réveil.

Réveillon, *m.* اخشام مانجه‌سی aqcham mandjase.

Révéler, *v. a.* طویرمق douyourmak, بیان ایتمك béyan étmék.

Revenant, *m.* جن djin, دیو div (dév).

Revenant, te, *a.* خاطر شناس qhater chinas, خوش qhoch.

Revenant-bon, *m.* صندقده قلان اقجه sandekda kalan akdjé; كار kiar, قزانج kazandj.

Revendiquer, *v. a.* حقم دیو كیرو استمك hakkem déyi guéri istémék.

Revendre, *v. a.* ینه صاتمق yiné satmak.

*Revenir, *v. n.* ینه كیرو كلمك yiné, guéri guélmék; كیكرمك guéyirmék; ایاغه قالقمق ayagha kalkmak, دوزلمك duzélmék; ایراد اولمق irad olmak, كلمك guélmék; پهایه اولمق pahaya olmak, طورمق dourmak; خوش كلمك qhoch guélmék.

Revenu, *m.* ایراد irad, كلور guélir.

Rêver, *v. n. et a.* (de qc. *ou* qc.), دوش كورمك duch guéurmék; صایقلمق sayeklamak; (à *ou*, sur qc.) طالمق dalmak, درین دوشنمك dérin duchunmék.

Réverbère, *m.* شوق اوران chavke vouran; بیوك زوقاق فنری béuyuk zo (so)-kak fénéri.

Réverbérer, *v. a.* كیرو اتمق guéri atmak; — *v. n.* كیرو صچرامق guéri setjramak.

Reverdir, *v. n.* ینه یشللنمك اچلمق yiné yéchillénmék, atjelmak; — *v. a.* ینه یشیل بویا سورمك yiné yéchil boya surmék.

Révérence, *f.* حرمت hurmét; تمنا téménna; سلام sélam; حضرتلری hazrétléri.

Révérencieux, euse, *a.* تمنا ایدن téménna édén.

Révérer, *v. a.* عزت ایتمك izzét étmék, اولولمق ouloulamak, طاپنمق tapenmak, تمنا ایتمك téménna étmék.

Rêverie, *f.* صایقلمه sayeklama, ابور جبور سوز abour djoubour séuz; حلیا hulya, دوشنمه duchunmé.

Revers, *m.* اورش vourouch, چارپمه (élin ardeyla) tjarpma; ارد ard, ارد طرف ard taraf; * مصیبت mousibét.

Revêtir, *v. a.* كیدرمك guéydirmék; تبدیل ایتمك tépdil étmék; حاضرلمق hazerlamak; قوشاتمق

kouchatmak; دوشمك déuchémék.

Rêveur, euse, *a.* چوق دوشنن tjok duchunén, طالغن dalghen; — *m. f.* صايقليان sayeklayan.

Revirer, *v. a. T.* (-de bord), كمي چويرمك guémiyi tjévirmék; بر قاپويى اتمق (tavlouda) bir kapouyou atjmak.

Réviser, *v. a.* كوزدن كچورمك guéuzdén guétjirmék.

Réviseur, *m. T.* تكرار كوزدن كچورن tékrar guéuzdén guétjirén.

Revisiter, *v. a.* ينه باقمق yiné bakmak, تفتيش اتمك téftich étmék.

* Revivre, *v. n.* قالقنمق kalkenmak.

Révocation, *f.* كيرو چويرمه guéri tjévirmé; بطال اتمه battal étmé.

* Revoir, *v. a.* ينه كورمك yiné guéurmék; كوزدن كچورمك guéuzdén guétjirmék.

Revoir, *m.* ينه كورشمه yiné guéuruchmé.

Révoltant, te, *a.* باشدن چقان bachdan tjekan.

Révolte, *f.* فساد fésad, فتنه fitné, باش قالدرمه bach kalderma.

Révolter, *v. a. et n.* آزدرمق azdermak, باشدن چقارمق bachdan tjekarmak; باش قالدرمق bach kaldermak, فتنه قوپارمق fitné toparmak, فساد صاتمق fésad satjmak; زوربا اولمق zorba olmak.

Révolu, ue, *a.* بتمش bitmich, تكميل tékmil.

Révolution, *f.* انا بابا كونى ana baba guunu, قرشقلق karecheklek; دكشلمه déyichilmé; دور dévr.

Révoquer, *v. a.* تكرار كيرو چويرمك tékrar guéri tjevirmék.

Revue, *f.* تجسس tédjéssus; آلاي alay.

Rez, *prp.* — pied, — terre, ير ايله برابر yér ilé bérabér, ير ايله يكسان yér ilé yéksan.

Rhabiller, *v. a.* تكرار كيدرمك tékrar guéydirmék; **fa.* دوزلتمك duzéltmék.

Rhéteur, *m.* اهل كلام éhlï kélam.

Rhétorique, *f.* علم كلام ilmï kélam.

Rhinocéros, *m.* كركدان guérguédan.

Rhodomel, *m.* كل بالى guul bale.

Rhubarbe, *f.* راوند ravénd.

Rhumatisme, *m.* يل yél.

Rhume, *m.* زكام zukiam, نازله nazilé, نزله nouzla.

Riant, te, *a.* كولر يوزلو guulér yuzlu, كوليجي guuludju.

Ribambelle, *f. fa.* باش اغريسي bach aghrese (séuz).

Ribaud, de, *a. fa.* نفسانى néfsani; — *m.* زنپاره zémparé; — *f.* روسي ros (oros)- pou.

Ribauderie, *f. fa.* زنپارەلك zém-

parélik, روسپیلك ros (oros)-poulouk.

Ribes, *f. pl.* فرنك اوزمي frénk uzumu.

Ricaner, *v. n.* ذوقلنمكه كولمسمك zévklénméyé guulumsumék.

Riç-à-ric, *ad. fa.* دقّتله dekkétlé.

Richard, *m. fa.* *زنكين طوكز zénguin domouz.

Riche, *a.* زنكين zénguin, مالدار maldar, وارلقلو varlekle; قيمتلو keymétli.

Richesse, *f.* زنكينلك zénguinlik.

Ricochet, *m.* طاش صوده سكمه tach souda sékmé, صچرامه setjrama; par —, *fa.* ايل اغزندن él aghzendan, اوزون قولاقدن ouzoun koulakdan.

Ride, *f.* يوز و الن بورشغى yuz vé aln (ann) bourouchoughou, بورشق bourouchouk.

Ridé, ée, *a.* بورشقلو bourouchouklou, بورشق bourouchouk.

Rideau, *m.* پرده pérdé.

Rider, *v. a.* بورشترمق (yuzu, anne) bourouchtourmak; — *v. n.* بورشمق bourouchmak.

Ridicule, *a.* كولجك guulédjék.

Ridiculiser, *v. a.* مسخره كولجك ايتمك masqhara, guulédjék étmék.

Ridiculité, *f. fa.* مسخره‌لق masqharalek.

Rien, *pr. et m.* هيچ بر شى hitj bir chéy, بر شى bir chéy; افاق دفك شي oufak défék chéy; — de tout, هيچ برشى hitj bir chéy, اصلا asla.

Rigide, *a.* سرت sért, كسكين késkin.

Rigidité, *f.* سردلك sérdlik, كسكينلك késkinlik.

Rigole, *f.* اولق olouk, طاش اولق tach olouk.

Rigoureux, euse, *a.* سرت sért, كسكين késkin.

Rigueur, *f.* سردلك sértlik, كسكينلك késkinlik.

Rimailler, *v. n.* فنا شعر ياپمق féna chir yapmak.

Rime, *f.* نظم nazm.

Rimer, *v. a.* نظم ايتمك ياپمق nazm étmék, yapmak; — *v. n.* نظمه كلمك nazma guélmék.

Rinier, *v. a.* چلقامق tjalkamak.

Rioter, *v. n. fa.* كولمسيمك guulumsumék.

Ripaille, *f. fa.* ييوب ايچمه yéyip itjmé.

Ripe, *f.* قزاغى kazaghe.

Ripopé, *m.* *ابور جبور سوز abour djoubour séuz.

Riposte, *f.* حاضر جواب hazer djévab.

Riposter, *v. n.* حاضر جواب ويرمك hazer djévab vérmék.

*** Rire**, *v. n.* كولمك guulmék; se —, *v. r.* ذوقلنمك zévklénmék, برينه كولمك biriné guulmék.

Rire, Ris, *m.* كولش guuluch, كولمه guulmé.

Ris, *m.* پرنج pirindj.

Risée, *f.* مسخره masqhara, ذوق zévk.

Risible, *a.* كولجك guulédjék.

Risquable, *a.* مخاطره‌لو mouqhatarale.

Risque, *m.* مخاطره mouqhatara.

Risquer, *v. a.* مخاطره‌يه قومق mouqhataraya komak, پختمه ديمك paqhtema démék.

Risqueux, euse, *a.* صالنجق salenadjak.

Rissole, *f.* بر نوع اتلو بورك bir névï étli béurék.

Rissoler, *v. a.* قزارتمق (kébabe) kezartmak.

Rit, Rite, *m.* آيين ayen (kilsédé).

Rivage, *m.* كنار kénar, قيي keye, يالى yale.

Rival, *m.* le, *f. et a.* انكل énguél, انكل اولان énguél olan.

Rivalité, *f.* انكللك énguéllik.

Rive, *f.* كنار kénar, قيي keye.

River, *v. a.* پرچين ايتمك pértjin étmék, پرچينلمك pértjinlémék.

Riverain, *m.* ياليده اوتورانلر yaleda otouranlar.

Rivet, *m.* پرچين pértjin; اچ دكش itj dikich (paboudjoun).

Rivière, *f.* چاي tjay, ارمق ermak.

Riz, *m.* پرنج pirindj.

Rizière, *f.* پرنج تارلاسى pirindj tarlase.

Rob, *m.* بولامچ boulamadj.

Robe, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab; * درى déri; — de chambre, كيجه‌لك guédjélik (éntari).

Robinerie, *f.* كولجك شقا guulédjék chaka.

Robinet, *m.* فچى لوله‌سى fetje loulase.

Robre, *v.* Rouvre.

Robuste, *a.* قوى kavi, قوتلو kouvétli.

Roc, *m.* قيا kaya; *T.* روح rouh (satrandjda).

Rocambole, *f.* فرنك صوغانى frénk soghane.

Roche, *f.* قيا (béuyuk) kaya.

Rocher, *m.* قيا (yuksék) kaya.

Rochoir, *m. T.* چغنه قابى tjaghana kabe (kouyoumdjounoun).

Rôder, *v. n.* طولشمق dolachmak.

Rodomont, *m.* اوكنيجي éuyunudju, بيوك سويلين béuyuk séuyléyén.

Rodomontade, *f.* اوكمه éuyunmé.

Rogaton, *m.* دلنمه كاغدي dilénmé kiaghede; — s. *pl. fa.* ارتندي artende, اسينمش مانجه esenmech mandja; يرامز بوش كاغدلر yaramaz, boch kiaghedlar.

Rogne, *f.* تملو اويوز témélli ouyouz.

Rogner, *v. a.* بر ار كسمك bir

az késmék; * طارالتمق daraltmak.

Rogneux, euse, *a.* اويوزلو ouyouzlou, اويوز ouyouz, *a.*

Rognon, *m.* بوبرك (yénir) béubrék; — s. *pl.* بر قاچ حيوان خايەسى bir katj hayvan qhayase.

Rognoner, *v. n. fa.* مرلداتمق mereldanmak, چكشمك tjékichmék.

Rognure, *f.* قرندى kerente, طلاش talach.

Rogomme, *m.* عراقى erake.

Rogue, *a. fa.* فضول fodoul, ششمش chichmich.

Roi, *m.* پادشاه padichah, قرال keral, شاه chah.

Roide, *a.* كريلو guérili, اكلمز éyilméz, دك dik, طوتمز toutmaz; سرت sért; اوچرم outjouroum; تيز téz.

Roideur, *m.* كريلولك guérililik, اكلممه éyilmémé; دكلك diklik; تيزلك tézlik; اوچرم outjouroum.

Roidir, *v. a.* دك ايتمك dik étmék; كرمك guérmék; *v. n. et* se — *v. r.* دك اولمق dik olmak; * يكيدجه قرشو طورمق yiyiddjé karche dourmak.

Roitelet, *m.* بوقلوجه بلبل bokloudja bulbul.

Rôle, *m.* طومار tomar; دفتر déftér (téftér).

Rôlet, *m.* طومارجق tomardjek.

Romaine, *f.* قنطار kantar (téraxi).

Roman, *m.* مثل masal, يلان داستان yalan dasitan (déstan).

Romantique, *a.* *صفالو séfalo (yér).

Romarin, *m.* ببرينه bibériné, ببريه bibéryé.

Rompre, *v. a. et n.* قرمق kermak; قروب بوزوب اتمق kerep, bozoup atjmak; طوتمق toutmak, چويرمك tjévirmék; كسمك késmék; قوپرمق koparmak; قالدرمق kaldermak, كيدرمك guidérmék; يتمق yekmak, اوكرتمك éuyrétmék; قرلمق kerelmak; se — *v. r.* قرلمق kerelmak; à tout — *ad. fa.* اولمديغى حالده olmadeghe haldé, صوك صوكى son sonou.

Rompu, ue, *p. et a.* قرق kerek; à qc. آلشمش alechmech, تعليملو téalimli.

Ronce, *f.* بوكرتلن دكنى béuyurtlén dikéni; — s. *pl.* *كوجلك guudjluk.

Rond, de, *a.* دكرمى déyirmi, مدوّر mudévvér; يوارلق youvarlak; **fa.* صافدرون safdéroun.

Rond, *m.* دكرميلك déyirmilik, يوارلقلق youvarlaklek.

Ronde, *f.* يوارلقلق youvarlaklek; à la —, طولاى اطرافه dolaye étrafa.

Rondelet, ette, *a. fa.* يوارلق youvarlak, طوپارلق toparlak.

Rondement, *ad.* دوز duz; * صافدرون safdéroun.

Rondeur, *m.* یوارلقلق youvarlaklek.

Rondin, *m.* صوپه sopa.

Ronfler, *v. n.* صولومق soloumak; صمورداغق somourdanmak; خرلدامق qhereldamak.

Ronger, *v. a.* كمورمك kémirmék, صییرمق seyermak; یمك yémék.

Roquet, *m.* بر نوع كوپك و كرتنكلر bir névï keupék, vé kérténkélér.

Roquette, *f.* جرجر djérdjér, روقه صالاته‌سی roka salatase.

Rosaire, *m.* تسبیح tésbih.

Rosat, *a. m. et f.* كللو guullu.

Rose, *f.* كل guul; بر نوع بالق bir névï balek.

Roseau, *m.* ساز saz, قامش kamech.

Rosée, *f.* چیك (yaghan) tjiy.

Roseraie, *f.* كلستان guulistan.

Rosette, *f.* كلجك guuldjuk; خاص باقر qhas baker; قرمزي مركب بويا kermeze murékkéb, boya; قرمزي تباشير kermeze tébéchir.

Rosier, *m.* كل اغاجی guul aghadje.

Rosse, *f.* اویوز و زبون بیكر ouyouz vé zaboun béyguir.

Rosser, *v. a. fa.* بر طیاق چكمك bir dayak tjékmék.

Rossignol, *m.* بلبل bulbul; *T.* طوشان tavchan.

Rossignoler, *v. n.* بلبل كبی اوتمك bulbul guibi éutmék.

Rossinante, *m. et fa. v.* Rosse.

Rossolis, *m.* عنبریه ambériyé.

Rot, *m.* ككرمه guéyirmé.

Rôt, *m.* كباب kébab.

Rotation, *f.* چویرمه tjévirmé.

Roter, *v. n.* ككرمك guéyirmék.

Rôti, *m.* كباب kébab; قزارتمه kezartma.

Rôtie, *f.* قزارمش اتمك دلی kezarmech ékmék dilimi.

Rôtir, *v. a.* كباب اتمك kébab étmék, قزارتمق kezartmak; — *v. n. et se* —, *v. r.* كباب اولمق kébab olmak, قزارمق kezarmak.

Rôtissoir, *m.* كباب چرقی طولابی kébab tjarke, dolabe.

Rotonde, *f. fa.* مدوّر بنا mudévvér bina.

Rotondité, *f.* یوارلقلق youvarlaklek.

Rotule, *f. T.* دیز قپاغی diz kapaghe.

Roture, *f.* كیشی زاده اولمه kichi zadé olmama, بیاغیلق bayaghelek.

Rouage, *m.* آلات چرقلري aléat tjarklare.

Rouan, *a. m.* cheval —, ابرش ات abrach at.

Roucouler, *v. n.* اوتمك (koumrou) éutmék, قر قر ایتمك kour kour étmék.

Roue, *f.* تكر tékér, تكرلك tékérlék; چرق tjark, چرخ tjarqh.

Rouelle, *f.* يوارلق دلم youvarlak dilim.

Rouer, *v. a.* تكردن كچورمك tékérdén guétjirmék; * un roué, *m.* ايب قاچغنى ip katjghene.

Rouet, *m.* چقرق tjekrek.

Rouge, *a.* قرمزي kermeze; قزل kezel, قزغن kezghen; — bord, طولو قدح dolou kadéh, باده badé; — *m.* قرمزي kermeze; قرمزيلق kermezelek; قزللق kezellek.

Rougeâtre, *a.* قزلجه kezeldja.

Rougeaud, de *a.* قرمزي يكاقلو kermeze yanakle.

Rougeole, *f.* قزامق kezamek.

Rouget, *m.* تكر بالغى tékir baleghe.

Rougeur, *m.* قرمزيلق kermezelek; يوزده قرمزي بنكلر yuzdé kermeze bénéklér.

Rougir, *v. a.* قرمزي بويامق kermeze boyamak; *T.* قزدرمق kezdermak; — *v. n.* قزارمق kezarmak; قزمق kezmak.

Rouille, *f.* كوف kuf, پاس pas.

Rouiller, *v. a.* كوفلندرمك kuflén-dirmék, پاسلندرمق paslandermak; se —, *v. r.* كوفلنمك kuflénmék, پاسلنمق paslanmak.

Rouillure, *f,* كوف kuf.

Rouir, *v. a. et n.* اصلاتمق (kétén) eslatmak.

Roulade, *f.* يوارلمه youvarlama.

Roulage, *m.* يوارلنمه youvarlanma; كوترمه guéulurmé.

Roulant, te, *a.* يوارلنان youvarlanan.

Rouleau, *m.* يوارلق youvarlak, دمت démét, باغ bagh; يوغى youvghou; اوقلاغو oklaghou.

Rouler, *v. a. et n.* يوارلمق youvarlamak, بوكمك bukmék; صارمق sarmak, صارملامق sarmalamak; دونمك déunmék; بوكلمك bukulmék; يوارلنمق youvarlanmak.

Roulette, *f.* مقره makara; تكرلو اسكمله tékérli iskémli; چوجق عربه‌سى tjodjouk arabase.

Roulier, *m.* عرباجي arabadje.

Roulis, *m.* كمى صاللانمه‌سي guémi sallanmase.

Roupie, *f.* بورن طامله‌سى bouroun damlase.

Roupieux, euse, *a.* بورنى اقر bournou akar.

Roupiller, *v. n. fa.* اويوقلمق ouyouklamak.

Rouquet, *m.* اركك طوشان érkék tavchan.

Roussâtre, *a.* قزلجه kezeldja, قرمزمتراق kermezemterak.

Rousseau, *m.* قرمزي صاچلو كمسه kermeze satjle kimsé.

Rousselet, *m.* شكر ارمودي chékér armoudou.

Rousseur, *f.* قرمزيلق kermezelek.

Roussi, *m.* تلاتين télatin; يانق قوقوسی yanek kokousou.

Roussin, *m.* قوي ايغر kavi aygher.

Roussir, *v. a.* صرارتمق sarartmak, بوزارتمق bozartmak; — *v. n.* صرارمق sararmak, بوزارمق bozarmak.

Route, *f.* ديوان يولی divan yolou; يول yol.

Routier, *m.* كميجيلره يول كوسترن guémidjiléré yol guéustérén (kitab); *fa.* فلكك چنبرندن كچمش féléyin tjémbérindén guétjmich.

Routine, *f.* ادمان idman, اوكرنمه éuyrénmé.

Routiner, *v. a.* (q. à qc.), اوكرتمك éuyrétmék, الشترمق alechtermak.

Rouvre, *m.* پليد اغاجی pélid aghadje.

*Rouvrir, *v. a.* تكرار اچمق tékrar atjmak.

Roux, usse, *a.* قرمزي kermeze, صارمتراق saremterak; — *m.* قرمزي kermeze.

Royal, le, *a.* شاهانه chahané, پادشاهانه padichahané.

Royaliste, *a. m.* پادشاه طرفی padichah tarafe.

Royaume, *m.* پادشاهلق padichahlek, مملكت mémlékét.

Royauté, *m.* پادشاهلق padichahlek.

Ru, *m.* صو يولی sou yolou.

Ruade, *f.* دپمه tépmé (aten).

Ruban, *m.* شريد chérid.

Rubanerie, *f.* شريدجيلك chériddjilik.

Rubanier, *m.* ière, *f.* شريدجي chériddji.

Rubanté, ée, *a.* شريدلو chéridli.

Rubicond, de, *a.* قزل يوزلو kezel yuzlu.

Rubis, *m.* قرمزي ياقوت kermeze yakout, ياقوت yakout; — balais, لعل léal, ال ياقوت al yakout.

Rubrique, *f.* آشو بويا طاشی ache boya, tache, آشو ache; قرمزي يازي kermeze yaze; باب قانوننامه babĭ kanounnamé; عنوان unvan; **fa.* حيله hilé.

Ruche, *f.* آرو قوانی are kovane.

Rudanier, ière, *a. fa.* پتورلو puturlu, قبا kaba.

Rude, *a.* پتورلو puturlu, يامري يمري yamrou youmrou; سرت sért, كسكين késkin, شديد chédid; اغر agher, كوج guudj, چتين tjétin; قبا kaba, پشهمش pichmémich, خام qham; چكلمز tjékilméz; تتيز titiz.

Rudesse, *f.* قبالق kabalek; سرتلك sértlik.

Rudiment, *m.* لاتين صرفی latin sarfe; — *pl.* مقدّمه moukaddémé.

Rudoyer, *v. a.* برينه سرت قرشو چقمق biriné sért karche tjekmak, چقش ايتمك tjekech étmék.

Rue, *f.* زوقاق zo (so)- kak, يول yol.

Rue, *f.* صدف اوتی sédéf otou.

Ruer, *v. a.* قوتلو اتمق kouvétli atmak, فرلاتمق ferlatmak; — *v. n.* دپمك tépmék; se — *v. r.* sur qc. اوزرينه آتلمق دوشمك uzériné atelmak, duchmék.

Rugir, *v. n.* بوكرمك (aslan) béuyurmék.

Rugissant, te, *a.* بوكرن béuyurén.

Ruine, *f.* يقلمه yekelma; يقق yekek; خراب qharab; دوشش duchuch, دوشكنلك duchguunluk, باتمه batma.

Ruiner, *v. a.* يقمق yekmak, بوزمق bozmak, خراب ايتمك qharab étmék, باترمق batermak; se —, *v. r.* دوشمك duchmék, باتمق batınak, كول اولمق kul olmak.

Ruineux, euse, *a.* يقلهجق yekeladjak, يقيلور yekeler, ضررلو zararle; خراباتی qharabate.

Ruisseau, *m.* ارمق ermak, چاي tjay; صو يولی sou yolou.

Ruisseler, *v. n.* چاي كبی اقمق tjay guibi akmak.

Rum, *m.* روم rom (bir névi erake).

Rumeur, *f.* شماته chamata, كورلدي guurultu, انا بابا كونی ana baba guunu, طنطنه tantana.

Ruminer, *v. a.* كويشنی المق guévichini almak, كومك guévmék, كوملك guévélémék; * دوشنمك duchunmék, فكر ايتمك fikr étmék.

Rupture, *f.* قرمه kerma, قرش kerech; بوزش bozouch; قرق kerek.

Rural, le, *a.* صحرايه متعلق sahraya mutaallik.

Ruse, *f.* حيله hilé, فن fénn (fénd), حيله كارلق hilékiarlek.

Rusé, ée, *a.* حيله كار hilékiar, فنباز fénn (fénd)- baz, حيله باز hilébaz, دلكي tilki, قرناس kournas.

Ruser, *v. n.* حيله قوللانمق hilé koullanmak.

Rustaud, de, *a.* خويرات qhoyrat, قبا kaba; —, *m.* قبا كويلو kaba kéuylu.

Rusticité, *f.* قبالق kabalek, خوريادلق qhoryadlek, خوراتلق qhoyratlek.

Rustique, *a.* خويرات كبی qhoyrat guibi, قبا kaba.

Rustre, *a. m.* پك قبا pék kaba, يوغن yoghoun; * يونلمامش yonoulmamech.

Rut, *m.* قزغنلق قزان وقتی kezghenlek, kezan vakte.

S.

Sabine, *f.* قره آردج kara ardedj, صاج اغاجی satj aghadje.

Sable, *m.* قوم koum; ريك righ; قوم ساعتی koum saate; — d'or, تبر tibir.

Sabler, *v. a.* قوم دوكمك koum déukmék.

Sableux, euse, *a.* قوملو koumlou.

Sablier, *m.* قوم ساعتی koum saate; ريكدان righdan, توز قابی toz kabe.

Sablière, *f.* قوم قويوسی koum kouyousou.

Sablon, *m.* انجه قوم indjé koum; *T.* قاير kayer.

Sablonner, *v. a.* قوم ايله اومق koum ilé ovmak; *T.* قايرلمق kayerlamak.

Sablonneux, euse, *a.* قوملو koumlou.

Sabot, *m.* تخته پابوج taqhta paboutj, نعلين naalin; آت طرناغی at ternaghe; فرلاق ferlak.

Sabre, *m.* قلج keledj.

Sabrenas, *m. fa.* چولپا tjolpa.

Sabrer, *v. a.* قلجدن كچورمك keledjdan guétjirmék.

Saburre, *f. T.* صابوره sabouré (safra, guémidé).

Sac, *m.* توربا torba, چوال tjouval; حرار harar; يغما yaghma; — à argent, كيسه ki (ké) sé; — à draps, تليسه tilisé (tilis); — de cuir, خرج qhourdj; cul-de-sac, چقمز زوقاق tjekmaz zo (so) kak.

Saccager, *v. a.* يغمالق yaghmalamak.

Sachet, *m.* توربه torba, كيسه késé.

Sacoche, *f.* چنته tjanta.

Sacraire, *m.* عبادتگاه ibadétguiah.

Sacrer, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék, ياغلمق yaghlamak; — *v. n.* كفر ايتمك kufr étmék.

Sacrifice, *m.* قربان kourban; *فدا fida.

Sacrifier, *v. a. et n.* قربان فدا ايتمك kourban, féda étmék.

Sacristain, *m.* قايم kayem.

Safran, *m.* زعفران zaféran (safran).

Safranier, *m.* ère, *f. fa.* كولخانی kulqhani.

Safre, *m.* ماوی مينا mavi mina (miné).

Safre, *a.* بوغاز دوشكنی boghaz duchguunu.

Sagacité, *f.* فراست firasét.

Sage, *a.* عليم alim, عقللو akelle, عارف arif; ادبلو édébli, تربيه‌لو térbiyéli; اولچيلو éultjulu; — *m.* عالم alim, علمدار ilimdar.

Sage-femme, *f.* ابه ébé.

Sagesse, *f.* علمدارلق ilimdarlek, عقللولق akellelek.
Sagittaire, *m. T.* قوس kavs (bourdj).
Saignant, te, *a.* قانلو kanle.
Saignée, *f.* قان المه kan alma, حجامت hadjamat.
Saignement, *m.* قنامه kanama.
Saigner, *v. a.* قان الق kan almak, حجامت ايتمك hadjamat étmék; چقرمق tjekarmak; چويرمك tjévirmék; — *v. n.* قنامق kanamak.
Saigneux, euse, *a.* قانلو kanle.
Saillie, *f. T.* سوندرمه sundurmé, فشقرمه fechkerma; * تيز آتش téz atéch; حاضر جواب hazer djévab, لطيفه latifé.
Saillir, *v. n.* فشقرمق fechkermak, قينامق kaynamak; — *v. a.* اشمق achmak, اوستنه چقمق ustuné tjekmak (hayvan).
* Saillir, *v. n. T.* ديشاري چقمق (yapou) dechare tjekmak.
Sain, ne, *a.* صاغ sagh.
Sain-doux, *m.* طوكز ياغي domouz yaghe.
Sainfoin, *m.* طرفيل terfil (yondja).
Saint, te, *a. m. et f.* مقدس moukaddés, ولي véli, (*pl.*) اوليا évliya, عزيز aziz.
Sainteté, *f.* اوليالق évliyalek, عزيزلك azizlik.
Saisir, *v. a.* الق almak, قاپمق kapmak; ضبط ايتمك (chériat ilé) zabt étmék; * عقلي ايرمك akle érmék; بصمق basmak, صارمق sarmak; se —, *v. r.* (de), ضبطنه الق zabtena almak; * se —, *ou* être saisi, پك اوركمك pék urkmék.
Saison, *f.* ايام éyyam; * موسم mévsim.
Salade, *f.* سلاته salata.
Salaire, *m.* حق hakk, يللق yellek, ايلق aylek, هفتهلك héf- (haf) talek, كوندهلك guundélik.
Salamandre, *f.* سمندر séméndér.
Salaud, de, *a. fa.* كيرلو kirli.
Sale, *a.* كيرلو kirli, مردار mourdar; چركن tjirkin.
Salé, *m.* پصترمه pastérma.
Salé, ée, *p. et a.* توزلو touzlou.
Salep, *m.* صالب صالب saléb.
Saler, *v. a.* توزلامق touzlamak.
Saleté, *f.* كير kir, مردارلق mourdarlek.
Salière, *f.* توز قابى touz kabe, توزلق touzlouk.
Saligaud, *m.* de, *f. fa.* مردار كمسه mourdar kimsé.
Salignon, *m.* توز قالبي touz kalebe.
Salin, ne, *a.* توزلو touzlou.
Saline, *f.* صلاموره salamoura; حقنه hokna.
Salire, *v. a.* مردارلمق mourdarlamak.

Salisson, *f. fa.* کچوك چرکن قز kutjuk tjirkin kez.
Salissure, *f.* مردارلق mourdarlek.
Salive, *f.* صاليار salyar, اغز صويى aghez souyou.
Salle, *f.* ديوان خانه divan qhané.
Saloir, *m.* توزلق touzlouk, توز قابى touz kabe.
Salon, *m.* بيوك ديوان خانه béuyuk divanqhané.
Salope, *a. f.* پيس pis, مردار mourdar.
Saloperie, *f.* پيسلك pislik, مردارلق mourdarlek.
Salpetre, *m.* كوهرچله guéuhér-(guuvér) tjilé.
Saltimbanque, *m.* چرچى tjërtji.
Salubre, *a.* شفالو chifale.
Salubrité, *f.* شفالولق chifalelek.
Salure, *f.* توزلولق touzloulouk.
Salut, *m.* شفا chifa, صاغلق saghlek; سلامت sélamét; متلولق moutloulouk; سلام sélam.
Salutaire, *a.* شفالو chifale.
Salutation, *f.* سلام sélam.
Samedi, *m.* جمعا ايرتسى djumaa értési.
Sanctifier, *v. a.* تقديس ايتمك takdis étmék.
Sandal, *m.* صندال sandal (bir aghadj).
Sandale, *f.* نعلين nalin.
Sandaraque, *f.* سندلوس sandalos; قرمزي زرنيخ kermeze zérniqh (zernek).

Sang, *m.* قان kan; — de dragon, قرداش قانى kardach kane.
Sang-froid, *m.* كوكل رحتلغى guéunul rahatleghe.
Sanglant, te, *a.* قانلو kanle.
Sangle, *f.* قولاك kolan, قايش kayech.
Sangler, *v. a.* قولاك طاقق چكمك kolan takmak, tjékmék; **fa.* — un coup, اورمق vourmak.
Sanglier, *m.* يبان طوكزي yaban domouzou.
Sanglot, *m.* انجقرق entjkerek.
Sangloter, *v. n.* انجقرمق entj-(hentj) kérmak.
Sangsue, *f.* سولك suluk.
Sanguin, ine, *a.* قانى چوق اولان kane tjok olan; قان رنكى kan réngui.
Sanguinaire, *a.* قان دوكيجى ايچيجى kan déukudju, itjidji.
Sanguinolent, te, *a.* قانه بويانمش kana boyanmech, قانلو kanle.
Sanie, *f.* صولو ايرين soulou irin.
Sanieux, euse, *a.* ايرينلو irinli.
Sans, *prp.* سز siz, sez, souz, suz, بى bi, نا na, بلا bila, لا la; — doute, شبهه‌سز chuphé (chifé)-siz, بى كمان bi guuman, لاجرم ladjérém; — cause, بلا موجب bila moudjib, نا حق na hakk.
Sansonnet, *m.* صغرجق segherdjek; افاق اسقومري oufak ouskoumrou.

Santé, *f.* صاغلق saghlek, عافيت afiyét, صحت sehhét (sahatlar).

Santon, *m.* درويش dérvich, اوليا évliya.

Saper, *v. a.* التنى قازمق altene kazmak.

Saphir, *m.* ماوى كوك ياقوت mavi, guéuk yakout.

Sapin, *m.* چام tjam.

Saponaire, *f.* چوكن tjéuyén.

Sarbacane, *f.* اغز توفنكى aghez tuféngui.

Sarcler, *v. a.* فنا اوتلري قوپارمق féna otlare koparmak.

Sarcocolle, *f.* انزروت énzérout (toutkal).

Sardine, *f.* صاردليه sardélya.

Sardoine, *f.* سليمانى suléymani (tach).

Sarment, *m.* اصمه چبوغى asma tjeboughou.

Sarrasin, *m. et a.* blé —, ارناود طاروسي arnavoud darese.

Sas, *m.* قل الك kel élék.

Sassafras, *m.* صاصفره sasafra (aghadj).

Sasser, *v. a.* الك élémék, الكدن كچورمك élékdén guétjirmék.

Sasset, *m.* كچوك قل الك kutjuk kel élék.

Satan, *m.* شيطان chéytan, ابليس iblis.

Satanique, *a. fa.* شيطانى chéytani.

Satellite, *m.* سلاحلو خذمتكار silahle qhezmétkiar; جلاد خذمتكاري djéllad qhezmétkiare.

Satiété, *f.* طوقلق toklouk.

Satin, *m.* اطلاس atlas (koumach).

Satire, *f.* طوقنيجى سوز dokanedje séuz, هجا hédja.

Satiriser, *v. a.* سوز طوقندرمق séuz dokandermak.

Satisfaction, *f.* خوشنودلق qhochnoudlouk; يرينه كتورمه yériné guétirmé.

* Satisfaire, *v. a.* (q. qc.) يرينه كتورمك yériné guétirmék, خاطرن خوش ايتمك qhateren qhoch étmék.

Satrape, *m.* خان qhan (adjémlérin).

Saturne, *m.* زحل zohal (yeldez).

Sauce, *f.* تربيه térbiyé, صالسه salsa.

Saucer, *v. a.* باترمق batermak, باغق banmak; تربيه ايتمك térbiyé étmék (mandjaye).

Saucisse, *f.* تازه سجوق tazé soudjouk; — fumée, قوري سجوق kourou soudjouk.

Sauf, uve, *a.* بوزلمش bozoulmamech.

Sauf, *prp.* ضررسز zararsez; مانع اولمزدن mani olmazdan; ماعدا maada.

Sauge, *f.* ديش اوتى dich otou.

Saugrenu, ue, *a. fa.* طاتسز tatsez.

Saule, *m.* سوكت séuyut.
Saumée, *f.* دونم déunum (yér).
Saumon, *m.* صلامون بالغى salamon baleghe; كولجه kultjé (kourchoun).
Saumure, *f.* توزلو صو touzlou sou, صلاموره salamoura.
Saunage, *m.* توزجيلق touzdjoulouk.
Saunerie, *f.* توزجيلق touzdjoulouk.
Saunier, *m.* توزجي touzdjou.
Saunière, *f.* اغاج توزلق aghadj touzlouk.
Saure, *a.* اسمر صاري ésmér sare; hareng —, *ou* Sauret, *m.* توتونلو رينغا بالغى tutunlu ringha baleghe.
Saussaie, *f.* سوكتلك séuyutluk.
Saut, *m.* صچرامه setjrama; دوشمه duchmé.
Sauter, *v. n.* صچرامق setjramak; اوچمق outjmak; faire — هوايه اوچرمق havaya outjourmak.
Sauterelle, *f.* چكركه tjékirgué.
Sauteur, *m.* صچرايجى setjrayedje.
Sautiller, *v. n.* صچرامق setjramak.
Sauvage, *a. m. f.* يبانى yabani; اوركك urkék.
Sauvegarde, *f.* امداديه imdadiyé (kiaghed, néfér).
Sauver, *v. a.* قورتارمق kourtarmak, خلاص ايتمك qhélas étmék; المق almak; متلولمق moutloulamak; قورومق koroumak; پاكه چقرمق paka tjekarmak; se —, *v. r.* قورتلمق kourtoulmak, باش يقه قورتارمق bach, yaka kourtarmak; ستلبولنمق moutloulanmak; ضررن چقرمق zararen tjekarmak.
Sauveur, *m.* قورتارجي kourtaredje.
Savant, te, *a. m. f.* اوقومش okoumouch, عليم عالم alim.
Savate, *f.* اسكى پابوج éski paboutj.
Savaterie, *f.* اسكي پابوججيلق éski paboudjdjoulouk.
Saveter, *v. a. fa.* بوزمق bozmak.
Savetier, *m.* اسكيجي éskidji (paboutj ilé).
Saveur, *f.* داد طاد dad, لذت lézzét.
* **Savoir**, *v. a.* بلمك bilmék; اكلامق anlamak; طويمق douymak; c'est à —, à —, —, يعنى yani; شمدي صورملو كه chimdi sormale ki; —, *m.* علم ilm.
Savoir-faire, *m.* قابليت kabiliyét.
Savoir-vivre, *m.* كچنمه guétjinmé.
Savon, *m.* صابون saboun.
Savonner, *v. a.* صابونلمق sabounlamak.
Savonnette, *f.* صابون قالبى saboun kalebe; چوكن تخمى tjéuyén toqhoumou.

Savourer, *v. a.* اغز طادیله یمك aghez dadeyla yémék.

Savoureux, euse, *a.* لذتلو lézzétli.

Scabieux, euse, *a.* اویوزلو ouyouzlou.

Scabreux, euse, *a.* یمری یومری yamre youmrou; *مخاطره‌لو mouqhatarale.

Scammonée, *f.* محمودیه mahmoudiyé, سقمونیه sakmoniyé.

Scandale, *m.* فنا اورنك féna éurnék, گناهه سبب guunaha sébéb.

Scandaliser, *v. a.* فنا اورنك ویرمك féna éurnék vérmék, گناهه دوشمکه سبب اولمق guunaha duchméyé sébéb olmak.

Scarabée, *m.* بوجك béudjék.

Scaramouche, *m.* توتونلو رنغا بالغی tutunlu ringha baleghe.

Scarifier, *v. a. T.* حجامت ایتمك hadjamat étmék, چقمه چقمق tjakma tjakmak.

Sceau, Scel, *m.* مهر méuhr (méuhur).

Scélérat, te, *a.* اللهدن قورقمز allahdan korkmaz, آصلجق aseladjak, الچق altjak.

Scélérat, *m.* فنا کمسه féna kimsé.

Scélératesse, *f.* الچقلق altjaklek.

Scellé, *m.* شریعت مهری chériat méuhru.

Sceller, *v. a.* مهرلمك méuhurlémék; *T.* قویلمك kavilémék.

Scène, *f.* پرده‌گاه pérdéguiah, پرده pérdé.

Sceptre, *m.* پادشاهلق عصاسی padichahlek asase.

Schismatique, *a.* رافضی rafaze.

Schisme, *m.* رافضیلق rafazelek, اعتزال itizal.

Schiste, *m.* قیاغن kayaghan (tach).

Sciatérique, *a. m.* cadran —, گونش ساعتی guunéch saate.

Sciatique, *f. et a.* goutte —, بل اغریسی bél aghrese.

Scie, *f.* دستره téstéré.

Sciemment, *ad.* بلرك bilérék.

Science, *f.* بلگو bilgui, علم ilm.

Scientifique, *a.* علمه دائر ilmé daïr.

Scier, *v. a.* کسمك (téstéré ilé) késmék, یارمق yarmak; — *v. n.* کیرو کتمك (kurék tjékérék) guéri guitmék.

Scintiller, *v. n.* پارلامق parlamak.

Scissile, *a.* یاریلور yareler.

Scission, *f.* آیرلمه ayrelma, آیروالق ayrelek.

Sciure, *f.* دستره طلاشی téstéré talache.

Scolie, *f. et m. T.* شرح chérh, حاشیه hachiyé.

Scolopendre, *f.* قرق آیاق kerk ayak, تسبیح بوجکی tésbih béudjéyi; الف اوتی élif otou.

Scorbut, *m.* اسقوربت علتی iskorpit illéti.

Scorie, *f. T.* بوق bok (madénin); — d'argent, گنه guiné; — de fer forgé, دمرطوالی démir tevalé.

Scorpiojelle, *f.* عقرب یاغی akréb yaghe.

Scorpion, *m.* عقرب akréb (béudjék).

Scorsonère, *f.* اسقورچنه eskortjina (kéuk).

Scribe, *m.* یازیجی yazedje.

Scrofulaire, *f.* صراجه اوتی seradja otou.

Scrofules, *f. pl.* اور our; صراجه seradja.

Scrotum, *m.* خایه توربasی qhaya torbase.

Scrupule, *m.* اشکل ichkil, شبهه chuphé (chifé); فکر fikr, قلب kalb; چکردك tjékirdék.

Sculpter, *v. a.* قازمق kazmak, اویمق oymak (tach, aghadj).

Sculpteur, *m.* اویمه‌جی oymadje, یونیجی yonoudjou; قلمکار kalémkiar.

Sculpture, *f.* اویمه قلم ایشی oyma, kalém ichi.

Se, *pr.* کندویی kéndouyi (kéndini), کندویه kéndouyé (kéndiné).

Séance, *f.* لونجه londja.

Séant, *a. m.* اوتوران otouran.

Séant, te, *a.* مناسب minasib.

Seau, *m.* قوغا kogha (kova), برقج barkadj.

Sec, Sèche, *a.* قوری kourou, قوریمش kouroumouch; ضعیف zayef, زبون zaboun; argent —, نقد اقچه nakd akdjé.

Sec, *m.* قوری شی kourou chéy, قوریلق kouroulouk.

Sec, *ad.* قوپ قوری koup kourou, صوسز sousouz.

Sèche, *f.* مرکب بالغی murékkéb baleghe.

Sècher, *v. a.* قوروتمق kouroutmak; —, *v. n.* قوریمق kouroumak.

Sécheresse, *f. T.* قورولق kouroulouk.

Sécheron, *m.* قوری چایر kourou tjayer.

Second, de, *a.* او بری o biri; ایکنجی ikindji.

Second, *m.* ایکنجی ikindji; ملازم mulazim, یاردمجی yardemdje; ایکنجی قات ikindji kat.

Seconde, *f.* ثانیه saniyé.

Seconder, *v. a.* یاردم ایتمك yardem étmék; — l'un chanteur, دم طوتمق dém toutmak.

Secouer, *v. a.* صاللامق sallamak, صارصمق sarsmak; اتمق atmak.

* Secourir, *v. a.* (q. *ou* qc.), امداد یاردم ایتمك imdad, yardem étmék, طیانمق dayanmak, ارقه اولمق چقمق arka olmak, tjekmak.

Secours, *m.* امداد imdad, یاردم yardem, امدادیه عسکر imdadiyé askér.

Secousse, *f.* صاللامه sallama; صاللانمه sallanma, صارصلمه sarselma.

Secret, ète, *a.* کزلو guizli, صاقلو sakle, سرّ serr, *a.* سکوت sukiout.

Secret, *m.* سرّ serr, *s.*; سکوتلك sukioutlouk; en —, *ad.* کزلوجه guizlidjé.

Secrétaire, *m.* سرّ کاتبی serr kiatibi; يازي خانه yaze qhané.

Secrétariat, *m.* سرّ کاتبلك serr kiatiblik.

Secrétion, *f.* آيرلمه ayrelma.

Sectateur, *m.* مذهبه تابع mézhébé tabi.

Secte, *f.* فرقه ferka, مذهب mézhéb.

Section, *f.* فصل fasl, پارچه partja, فصله fasla; بولك béuluk.

Séculaire, *a.* يوز يللق yuz yellek.

Séculariser, *v. a.* دنيوي ايتمك dunyévi étmék.

Séculier, ère, *a. m. et f.* دنيوي dunyévi.

Sécurité, *f.* امينلك éminlik.

Sédentaire, *a.* چوق اوتوران tjok otouran.

Sédiment, *m.* دبه چوکن شي dibé tjéukén chéy, دردي tortou.

Séditieux, euse, *a.* فساد فتنه قوپاران fésad, fitné koparan.

Sédition, *f.* فساد fésad, فتنه fitné, ازغنلق azghenlek.

Séducteur, *m.* euse, *f. et a.* باشدن چقران bachdan tjekaran, آزدريجي azderedje.

Séduction, *f.* باشدن چقرمه bachdan tjekarma, آزدرمه azderma.

* Seduire, *v. a.* آزدرمق azdermak, باشدن يولدن چقرمق bachdan, yoldan tjekarmak, ايارتمق ayartmak, دادانددرمق (féna chéyé) dadandermak.

Seigle, *m.* چودار tjavdar.

Seigneur, *m.* اغا agha, بيوريجي bouyouroudjou, زعيم zayem.

Seigneurie, *f.* زعامت ziyamét; حکومت hukioumét.

Sein, *m.* قوين koyoun, قوجق koudjak; کوکس guéuks; ممه mémé; رحم rahm; * يورك yurék.

Seing, *f.* امضا imza.

Seizaine, *f.* سجم sidjim.

Seize, *a.* اون التی on alte.

Seizième, *a.* اون التنجي on altendje; — *m.* اون التی پايك بري on alte payen biri.

Séjour, *m.* اکلنمه éylénmé, مکث méks, اوتورديغی زمان و ير otourdoughou zaman vé yér.

Séjourner, *v. n.* بر يرده طورمق اوتورمق اکلنمك bir yérdé dourmak, otourmak, éylénmék, مکث ايتمك méks étmék; قونمق konmak.

Sel, *m.* طوز توز touz.

Selle, *f.* اسکمله iskémlé, صندليه sandalyé; خورض qhavrouz; عمل amél (karnen); اير éyêr.

Seller, *v. a.* ايرلمك éyérlémék.

Sellette, *f.* الجق اسکمله altjak iskémlé.

Sellier, *m.* سرّاج sér- (sar) radj.

Selon, *prp.* کوره guéuré; اوزره

uzré; —, *ad.* c'est —, چونكه بويلەدر tjunki béuylédir; — que, c. ناصل كه nasel ki, نه قدر كه né kadar ki.
Semaine, *f.* هفته héf- (haf) ta; هفته ايشي hafta ichi; هفتەلك héftélik (haftalek, hak).
Semainier, *m.* ère, *f.* هفتەلكجى haftalekdje.
Semblable, *a.* بكزر bénzér.
Semblant, *m.* كوسترش guéustérich; faire — de ne voir, كورمزلكدن كلمك guéurmézlikdén guélmék; faire — de dormir, كندويى اويور كوسترمك kéndini ouyour guéustérmék.
Sembler, *v. n. et i.* كورنمك guéurunmék, كلمك guélmék; il me semble, ظنمده zannemda, بكا كلور كورنور bana guélir, guéurunur.
Semelle, *f.* پابوج طبانى paboudj dabane.
Semence, *f.* تخم toqhoum; — de perles, افاق انجو oufak indji.
Semer, *v. a.* اكمك ékmék; صاچمق satjmak.
Semestre, *a.* التى آيلق alte aylek; — *m.* آلتى آى alte ay.
Semi ..., يارم yarem ...
Semillant, te, *a.* قينار قانلو kaynar kanle.
Séminaire, *m.* مدرسه médrésé.
Séminariste, *m.* سوخته soqh- (sof) ta.
Semonce, *f.* آلاي دعوتى alay davéti; تنبيه témbih.
Sénat, *m.* ديوان divan.
Sénateur, *m.* مشاورەجى muchavérédji.
Séné, *m.* سنامكى sinaméki.
Sénévé, *m.* خردل دانەسى qhardal danési.
Sénieur, *m.* اختيارى iqhtiyare.
Sens, *m.* حاسه hassé, وهم véhm; فكر fikr; معنى maana; قياس keyas; طرف taraf; *fa.* — dessus dessous, *fa. ad.* آلت اوست alt ust.
Sensation, *f.* تأثير téésir; *كوسترش guéustérich.
Sensé, ée, *a.* فكرلو fikirli, عقللو akelle.
Sensibilité, *f.* طويجيلق douyoudjoulouk; مرحمت mérhamét.
Sensible, *a.* طويلور douyoulour; طويجى douyoudjou; مرحمتلو mérhamétli.
Sensitif, ive, *a.* طويجى douyoudjou.
Sensualité, *f.* طويجيلق douyoudjoulouk.
Sensuel, elle, *a.* حيوانى hayvani.
Sentence, *f.* ديش déyich, مثل mésél; حكم شرع hukmĭ chérĭ.
Sentencier, *v. a. T.* حكم ايتمك héukm étmék.
Senteur, *m.* قوقو kokou, كوزل قوقو guuzél kokou, رايحه rayihé (rahyé).

Sentier, *m.* طار يول (ormanda, daghda) dar yol.

Sentiment, *m.* طويمقلق douymaklek; حصّه hassé; قياس keyas; قوقلشمه koklachma (kéupéklérin).

Sentine, *f.* كمى سنتنهسي guémi sintinési.

Sentinelle, *f.* قراول karavoul, بكجي békdji.

*Sentir, *v. a. et n.* طويمق douymak, طوقنمق dokanmak, طوتمق toutmak, احساس ايتمك ihsas étmék, فرقنه وارمق farkena varmak, دهنه دوشمك déhiné duchmék; قوقلامق koklamak; طادمق tatmak; كورنمك guéurunmék.

*Seoir, *v. n. et i.* اوتورمق otourmak; ياقشمق yakechmak.

Séparable, *a.* آيريلور ayreler.

Séparation, *f.* آيرمه ayerma; آيرلمه ayrelma; آيرولق ayrelek, هجران hidjran, فراق firak; تخته پرده taqhta pérdé.

Séparément, *ad.* بشقه بشقه bachka bachka.

Séparer, *v. a.* آيرمق ayermak, بولمك béulmék, ايرمق ermak, فرق افراز ايتمك fark, ifraz étmék.

Sept, *a.* يدى yédi; — *m.* يدنجى yédindji; يديلك yédilik; يدي yédi.

Septembre, *m.* ايلول iloul (ay).

Septenual, le, *a.* يدي يللق yédi yellek.

Septentrion, *m.* شمال chimal.

Septentrional, le, *a.* شمالى chimali.

Septième, *a.* يدنجى yédindji; —, *m.* يدي پايك بري yédi payen biri.

Septuagènaire, *a. m. et f.* يتمش ياشلو yétmich yachle.

Septuple, *a. m.* يدي قات yédi kat.

Sépulcre, *m.* مزار mézar, تربه turbé.

Sépulture, *f.* ميت méyit; دفن défn.

Sequelle, *f. fa.* طرفدار tarafdar, تابع taabi.

Sequestre, *m.* امانت émanét; امانتدار émanétdar.

Sequestrer, *v. a.* امانت قومق émanét komak, ضبط ايتدرمك zabt éttirmék (chéri ilé); كزلوجه باشدن صاومق guizlidjé bachdan savmak; se —, *v. r.* دنيادن ال چكمك dunyadan él tjékmék.

Sequin, *m.* يالدز التونى yaldez altene.

Sérail, *m.* سراي saray.

Séran, *m.* كتان طراغى kétén taraghe.

Seraphin, *m.* اسرافيل ésrafil.

Serasquer, *m.* سرعسكر séraskér.

Serdeau, *m.* صفره خدمتكاري soufra qhezmétkiare, چوقدار اوطەسى tjouhadar odase.

Serein, *m.* اخشام ايازي aqhcham ayaze.

Serein, ne, *a.* اچق atjek (hava); nuit — ne et froide, ايازلو كيجه ayazle guédjé.

Sérénissime, *a.* شوكتلو chévkétli.

Sérénité, *f.* اچقلق atjeklek; — de la nuit, اياز ayaz.

Serf, Serve, *a.* اسير ésir, كوله kéulé; رعايا reaya.

Serfouette, *f.* چپا tjapa.

Serge, *f.* صايه saya (koumach).

Sergent, *m.* محضر muhzur, عسس a (ha) sas; باش چاوش bach tjavouch.

Sergenter, *v. a. q.* محضر يوللامق muhzur yollamak; اذيت ايتمك éziyét étmék.

Sérieux, euse, *a.* شقاسز chakasez, اغر باشلو agher bachle, ثقيل sakil, اهل وقار éhlĭ vakar.

Sérieux, *m.* اغر باشلولق agher bachlelek, وقار vakar; مهم muhimm.

Serin, *m.* حكيك قوشي hakik kouchou; — de canarie, قناريه قوشي kanarya kouchou.

Serinette, *f.* طولاب dolab, صندق (kouch éuyrédédjék) sandek.

Seringat, *m* يبانى ياسمين yabani yasémin.

Seringue, *f.* فشقرق fechkerek, شرنغا chiringha.

Seringuer, *v. a.* فشقرتمق fechkertmak.

Serment, *m.* يمين yémin, اند and.

Sermenté, ée, *a.* يمينلو yéminli.

Sermon, *m.* وعظ vaz.

Sermonner, *v. a. fa.* مثل اوقومق masal okoumak.

Serpe, *f.* باغبان بچقيسى baghban betjkese.

Serpent, *m.* يلان yelan.

Serpentaire, *f.* يلان يصديغى yelan yasdeghe (ot).

Serpenteau, *m.* يلان يوريسى yelan yavrousou; *T.* هوا فشنكى hava fichéngui.

Serpenter, *v. n.* بوكلمك bukulmék.

Serpentine, *f.* يلان يصديغى yelan yasdeghe (ot); يشيل سماقى yéchil soumaki.

Serpette, *f.* باغ بچاغى bagh betjaghe.

Serpolet, *m.* ككلك اوتى kéklik otou.

Serre, *f.* پنچه péntjé, جرنق djernak; ينكج مقصى yénguélj makase; چچك خانه tjitjék qhané; منكنه ménguéné; ازمه ézmé.

Serré, ée, *p. et a.* ازيك ézik, صقلمش sekelmech; دار dar; قپالو kapale; *طمعكار tamahkiar.

Serré, *ad. fa.* پك pék, چوق tjok; jouer —, دقتله اوينامق dekkétlé oynamak.

Serrément, *ad.* صق sek; * صقى seke.

Serre-papiers, *m.* چكمجه tjékmédjé.

Serrer, *v. a.* بغلمق baghlamak, صقمق sekmak, صقيلمق sekelamak; بصمق basmak; چكمك tjékmék; اورتمك éurtmék, قپامق kapamak; قبض ايتمك kabz étmék; قصالتمق kesaltmak.

Serre-tête, *m.* صارق sarek, باش باغى bach baghe; كيجهلك guédjélik.

Serrure, *f.* كليد kilid, فرنكي frén-gui.

Serrurier, *m.* چلنكير tjilinguir.

Sertir, *v. a.* ميخلمق (djévahir) meqhlamak.

Serum, *m.* قان صويى kan souyou.

Servant, *a. m.* خذمت ايدن qhezmét édén, خذمتكار qhezmétkiar.

Servante, *f.* خذمتكار قز qhezmétkiar kez, بسلمه béslémé.

Serviable, *a.* خذمته حاضر qhezmété hazer.

Service, *m.* خذمت qhezmét; عبادت ibadét; عسكرلك askérlik; ماجه دورلوسى mandja turlusu; صفره طاقى soufra takeme.

Serviette, *f.* ديز صفره پشكيرى diz, soufra péchkiri.

*Servir, *v. a. et n.* (q. *ou* qc.), خذمت ايتمك qhezmét étmék, اشده خذمتده اولمق ichdé, qhezmétté olmak; ماجه كتورمك mandja guétirmék; اوكنه قومق éununé komak; de qc. يرينه اشلمك yériné ichlémék; يرينى طوتمق yérini toutmak; à qc. فايدهلو اولمق faydale olmak; se —, *v. r.* de qc. بر شيدن بيورمق bir chéydén bouyourmak.

Serviteur, *m.* خذمتكار qhezmétkiar, اوشاق ouchak, اوغلان oghlan, چوقه دار tjouka (tjouha) dar.

Servitude, *f.* خذمتكارلق qhezmétkiarlek; جبر djébr.

Session, *f.* لونجه londja.

Seuil, *m.* اشك échik, صويا soya.

Seul, le, *a.* يالكز yalenez; بر bir, تك ték, تنها ténha.

Seulement, *ad.* صالت salt; هيچ اولمزسه hitj olmazsa; pas —, بله دكل bilé déyil.

Seulet, ette, *a.* ياپ يالكز yap yalenez.

Sévère, *a.* سرت sért, كسكين késkin; خاطره بقمز qhatera bakmaz.

Sévèrité, *f.* سرتلك sértlik, كسكينلك késkinlik.

Sevrer, *v. a.* سددن محدن كسمك

(tjodjoughou, yavrouyou) suddén, mémédén késmék; *q. de qc. برینی محروم ایتمك birini mahroum étmék.

Sexagénaire, *a. m. et f.* التمش يللق altmech yellek, التمشلق almechlek.

Sexe, *m.* جنس djins.

Sextuple, *a. m.* التی قات alte kat.

Si, *c.* اگر êÿér, نه قدر né kadar; می mi; بویله béuylé; اوت évét.

Siccité, *f.* قوروللق kouroulouk.

Siècle, *m.* یوز ییللق yuz yellek; دور dévr, دوران dévran; عصر asr, زمان zéman.

Siège, *m.* کرسی kursu, اسکمله iskémlé; مسند mésnéd; شریعت chériat; محاصره mouhaséré.

Siéger, *v. n.* تختده اوتورمق taqhtda otourmak, بیورمق bouyourmak.

Sien, enne, *pr.* کندونککی kéndininki, انککی onounki.

Sieur, *m.* اغا agha.

Sifflement, *m.* اصلق eslek, صقلق seklek.

Siffler, *v. a. et n.* اصلق صقلق چالمق eslek, seklek tjalmak; طسلمق teslamak; سس ویرمك (ruzguiar) sés vérmék.

Sifflet, *m.* صقلق چلاجق دودك seklek tjaladjak duduk; *fa.* خرتلاق qhertlak; بوغاز boghaz; — de pan, — de chaudronnier, متقال meskal.

Sigillée, *a. f.* terre —, طین مختوم tenï maqhtoum.

Signal, *m.* نشان nechan.

Signalé, ée, *p. et a.* نشانلو nechanle; مشهور méchhour; عجایب adjaïb.

Signaler, *v. a.* تعریف ایتمك tearif étmék; عمل ایله کوسترمك amél ilé guéustérmék; se — *v. r.* ایلریلمك ileriléιnék, یوز اغارتمق yuz aghartmak.

Signature, *f.* امضا imza; *T.* نشان nechan.

Signe, *m.* نشان nechan; اشارت icharét.

Signer, *v. a.* امضالمق imzalamak, نشان ایتمك ویرمك nechan étmék, vérmék.

Signifiant, te, *a.* کوسترجی guéustéridji, آشکار achikiar.

Signification, *f.* معنی maana; اشارت شرعی icharétï chéri.

Signifier, *v. a.* دیمك اولمق démék olmak, کوسترمك guéustérmék; بلدرمك bildirmék, اعلام ایتمك ilam étmék, خبر ویرمك qhabér vérmék.

Silence, *m.* سکوت sukiout, سوسلق souslouk.

Silencieux, euse, *a.* سسسز séssiz, سوس sous.

Silique, *f. T.* قبوق kabouk (toqhoumlaren).

Siller, *v. n.* کتمك guitmék (guémi).

Sillon, *m.* اولك évlék; بورشق bourouchouk (at damaghenda).

Simagrée, *f. fa.* ناز naz, قرلمه kerelma.

Simonie, *f. T.* رشوت rechvat (rahmani chéylérdé).

Simple, *a.* يالك قات yalen kat, ساده sadé; بياغى bayaghe; بون béun; —, *m.* يالك قات yalen kat; — s. *pl.* قوجه قري علاجي kodja kare iladje.

Simplicité, *f.* سادهلك sadélik; بونلك béunluk.

Simplifier, *v. a.* يالن قات ايتمك yalen kat étmék.

Simulacre, *m.* پت pout, صنم saném.

Simuler, *v. a. T.* صورتا ايتمك souréta étmék.

Simultané, ée, *a.* بر وقتده اولان bir vaketta olan.

Sinapisme, *m. T.* خردال ملهمی qhardal mélhémi.

Sincère, *a.* صافدرون safdéroun, صادق sadek, طوغری doghrou.

Sincèrité, *f.* صافدرونلق safdérounlouk, طوغريلق doghroulouk.

Singe, *m.* ميمون maymoun.

Singer, *v. a.* تقليد ميمونلق ايتمك taklid, maymounlouk étmék.

Singerie, *f.* ميمونلق maymounlouk.

se Singulariser, *v. r.* كندوينى كوسترمك استمك kéndini guéustérmék istémék.

Singularité, *f.* كمسديه اويمه kimséyé ouymama.

Singulier, ère, *a.* كمسيه اويمز kimséyé ouymaz, نادر nadir.

Singulier, *m. a. T.* nombre —, مفردي mufrédi.

Sinistre, *a.* بختسز baqhtsez, فنا féna, ضد zedd.

Sinon, *ad. et c.* يوخسه yoqhsa; اولمزسه olmazsa; ماعدا maada.

Sinneux, euse, *a.* اكري éyri.

Sinnosité, *f.* اكريلك éyrilik.

Siphon, *m.* اغز طلومبهسی aghez touloumbase; بولت خرتومی boulout qhortoumou.

Sirène, *f.* دكز ملايكى déniz mélayeghe.

Sirius, *m.* يالدق يلدز yaldek yeldez.

Siroc, *m.* كشيشلمه kéchichlémé.

Sirop, *m.* شروب chirop.

Siroter, *v. n. fa.* آزر آزر ايچمك azar azar itjmék.

Sirtes, *f. pl.* قومسال koumsal.

Sis, Sise, *a.* ياتق yatek.

Si-tôt-que, *c.* نه قدر تيز اولورسه né kadar téz oloursa.

Situation, *f.* يام yatem, طورش dourouch; حال hal; زمين zémın.

Situer, *v. a.* قومق komak, دكمك dikmék, اوتورتق otourtmak.

Six, *a. m.* التي alte; التيلق alte-lek, التنجى altendje.
Sixième, *a. m.* التنجي altendje; التي پايك بري alte payen biri.
Sixièmement, *ad.* التنجى altendje.
Smaragdin, ne, *a.* زمردي zum-rutu.
Sobre, *a.* پرهيزكار pérhizkiar; ايق ayek; * عقللو akelle.
Sobriété, *f.* ايـقـلـق ayeklek, پرهيزكارلق pérhizkiarlek.
Sobriquet, *m.* طاقه لقب takma lakab (laghab).
Soc, *m.* صبان دسري saban dé-miri.
Sociabilité, *f.* يارانلق yaranlek, يولداشلق yoldachlek.
Sociable, *a.* يـولـداش yoldach, ياران يران yaran.
Social, le, *a.* كورشـلـور guéuru-chulur.
Société, *f.* اورتـاقـلـق ortaklek, شريكلك chériklik, شركت chir-két; ارقداشلق arkadachlek.
Sodomie, *f.* غلامپارەلك ghoulam-parélik (koulambaralek).
Sodomite, *m.* غلامپاره ghoulam-paré (koulambara).
Soeur, *f.* قزقرداش kezkardach.
Sofa, Sopha, *m.* صوفه soufa, صدير sédir.
Soi, *pr.* كندي kéndi; كندويه kén-douyé (kéndiné); كندويى kén-douyi (kéndini); — disant, *a. m.* بو اد ايله bou ad ilé, نام nam.
Soie, *f.* ايك ايپك ipék; طوكز قلى domouz kele; اوزون توى ou-zoun tuy (hayvanen).
Soierie, *f.* ايك مالى ipék male.
Soif, *f.* صوسـزلـق sousouzlouk, حرارت hararét; * حرص hers.
Soigner, *v. a. et n.* قايرمق kayer-mak, كوزتـمـك guéuzétmék, كورمك guéurmék, دقت ايـتـمـك dekkét étmék.
Soigneux, euse, *a.* دقتلو dekkét-li, كـوزدلـمش guéuzédilmich, چالـشـقـان tjalechkan, غيرتـلـو ghayrétli.
Soin, *m.* دقت dekkét, اهتمام ih-timam, جهد djéhd (djahd).
Soir, *m.* اخشام aqhcham.
Soirée, *f.* اخشام وقتى aqhcham vakte.
Soit, *c.* اولسون olsoun (ossoun), اوله ola.
Soixantaine, *f.* الـتمـش altmech (dané).
Soixante, *m.* التمش altmech.
Soixantième, *a.* الـتـمـشـنـجى alt-mechendje; — *m.* التمش پايك بري altmech payen biri.
Sol, *m.* ير yér, زمين zémin.
Solaire, *a.* شمسي chémsi.
Solanum, *m.* ايت اوزمى it uzumu.
Soldat, *m.* عـسـكـرلـو askérli, جنكجى djénkdji, نفر néfér; — d'Hongrie à pied, حيدود haydoud; — d'Hongrie à che-

val, قطنه katana; — Européen, صولدات soltat.

Soldatesque, *f.* يايا عسكري yaya askéri.

Solde, *f.* علوفه ouloufé (uléfé).

Sole, *f. T.* اكيلجك تارلا ékilédjék tarla; طبان daban (hayvanen); دل بالغي dil baleghe.

Soleil, *m.* كونش guunéch, كون guun.

Solennel, elle, *a.* آلايلو alayle.

Solenniser, *v. a.* شينلك دونانمه ايتمك chénlik, donanma étmék.

Solennité, *f.* شينلك chénlik, دونانمه donanma.

Solide, *a. et m.* پك pék, قوي kavi, محكم muhkém, چوق طيانور tjok dayaner; * طوغري doghrou, اصلى asli, ذاتى zati, اصل asel, يلانسز yalansez; قلداميان kemeldamayan; خاص qhas.

Solidité, *f.* قويلك kavilik, پكلك péklik; طيانورلق dayanerlek; طوغريلق doghroulouk, خاصلق qhaslek.

Soliloque, *m.* كندو باشنه سويلنمه kéndi bachena séuylénmé.

Solitaire, *a. m.* تنهايى سون ténhaye sévén, تنها ténha, يالكز yalenez; تكيه نشين tékyé néchin (tékkéchin); ver —, طنه بورنى dana bournou (soghouldjan); anneau —, تك طاشلو يوزك ték tachle yuzuk.

Solitude, *f.* يالكزلق yalenezlek, تنهالق ténhalek.

Solive, *f.* درك dirék, كرش kirich.

Sollicitation, *f.* رجا ridja, دلك dilék; قندرمه kenderma; آردنه دوشمه ardena duchmé; فت fit.

Solliciter, *v. a.* فت ويرمك fit vérmék; — qc. اردنه دوشمك ardena duchmék, صق صق صورمق sek sek sormak.

Sollicitude, *f.* جهد djéhd (djaht), * غيرت ghayrét.

Solstice, *m. T.* — d'été, اك اوزون كون én ouzoun guun; — d'hiver, اك اوزن كيجه én ouzoun guédjé.

Soloublе, *a.* چوزيلور tjéuzulur.

Solution, *f.* چوزلمه tjéuzulmé, حلّ hall, اريمه érimé.

Solvabilité, *f.* ادايه قدرت édaya koudrét.

Solvable, *a.* اداسنه قادر édasena kadir.

Sombre, *a.* قرانلق karanlek; * ملول mélil, تتيز titiz.

Sommaire, *a. m.* اجمال idjmal, قصه kesa.

Somme, *f.* يوك yuk (hayvanen); جمع djémi; اجمال idjmal.

Somme, *m.* اويقو ouykou.

Sommeil, *m.* اويـقـو ouykou; اويقوسزلق ouykousouzlouk.

Sommeiller, *v. n.* اويقلمق ouyouklamak; قيغوسزلنمق kayghesezlanmak.

Sommelier, *m.* ère, *f.* كيلارجي kilardje.

Sommer, *v. a.* تنبيه ايتمك témbih étmék; جمع ايتمك djémï étmék (rakame).

Sommet, *m.* دپه dépé, tépé; اوج oudj.

Sommier, *m.* بارکیر bar (béy)-guir, يوك حيوانى yuk hayvane; شلته chilté; حمّال hamal; انا دفتري ana téfteri.

Sommité, *f.* اوج oudj.

Somnambule, *m. et f.* اويقوسنده كزن ouyoukousounda guézén.

Somptueux, euse, *a.* ذي القيمت zil-keymét.

Somptuosité, *f.* سلطنت saltanat, كوسترش guéustérich.

Son, **Sa**, *pr.* كندي kéndi, انك onoun.

Son, *m.* كپك képék; سس sés, صدا séda.

Sonde, *f. T.* اسقاندل iskandil; ميل mil (djérahen).

Sonder, *v. a.* اسقاندل اتمق iskan-dil atmak; ميل صوقمق mil sok-mak; * تجسس ايتمك tédjéssus étmék.

Songe, *m.* دوش duch, رويا ruya.

Songe - creux, *m. fa.* صايقلیجی sayeklayedje.

Songe - malice, *m. fa.* ضرره سونن zarara sévinén.

Songer, *v. n.* دوش كورمك duch guéurmék; — à qc. بر شي دوشنمك bir chéyi duchun-mék.

Sonnaile, *f.* چاك tjan (hayvanen), چكرداق tjenerdak.

Sonner, *v. a.* چالمق (tjan) tjalmak; — *v. n.* اوتمك (tjan) éutmék, چالنمق tjalenmak.

Sonnette, *f.* چكرداق tjenerdak.

Sonnez, *m. T.* دو شش du chéch.

Sonore, *a.* كوزل ايو سسلو guu-zél, éyi sésli.

Sophistiquer, *m.* حيله كار hilékiar.

Sorbe, *f.* اوس uvés (méyvé).

Sorcellerie, *f.* سحر séhir, بوكيجيلك buyudjuluk, بوكى buyu.

Sorcier, *m.* ière, *f.* سحرباز séhir-baz, بوكيجي buyudju, فالجي faldje, جادي djade.

Sordide, *a.* نكس nékés, خسيس qhasis, الى پك éli pék.

Sorne, *f.* دمر توالى démir tevale.

Sornette, *f.* زوزكلك zévzéklik.

Sort, *m.* نصيب nasib, قسمت kes-mét; بوكى buyu, سحر séhir.

Sortable, *a.* ياقشور yakecher, ياقشقلو yakechekle.

Sorte, *f.* صوي سوى soy, جنس djins, دورلو durlu (turlu), نوع névï, طرز tarz; — s. *pl. T.* دكّان tukyan.

Sortie, *f.* چقمه tjekma, كوج guéutj; قپو kapou; اغز aghez; ديشاري چقرمه dichare tjekar-ma.

Sortilège, *m.* فالجيلق faldjelek.

*Sortir, *v. n.* چقمق tjekmak, طشره ديشاري چقمق tachra, dechare tjekmak; ميدانه كلمك méydana guélmék; صدر اولمق sadr olmak, كلمك guélmék; faire —, چقرمق tjekarmak; — *v. a.* چقرمق tjekarmak.

Sot, Sotte, *a. m.* ديوانه divané.

Sottise, *f.* ديوانه لك divanélik; خورپادلق qhoryadlek; ستم sitém; پس سوزلر pis séuzlér.

Sou, Sol, *m.* بر نوع اقچه bir névï akdjé.

Soubrette, *f.* خذمتكار qhezmétkiar (kez).

Souche, *f.* اغاج كودەسى aghadj guéuvdési, كوتك kutuk; چتله tjételé; بر سلسله آتاسى bir sil- (sin) silé atase.

Souchet, *m.* تبنى tébni (ot); — sultan, *ou* — sucré, حبّ العزيز habbul (abdul) aziz.

Souci, *m.* قساوت kasavét (-fét), قيغو kayghe, درد dérd; عين صفا aynï séfa (tjitjék).

se Soucier, *v. r.* de qc. قيغو قساوت چكمك kayghe, kasavét tjékmék.

Soucieux, euse, *a.* قيغولو kayghele.

Soucoupe, *f.* تبسى tépsi; ظرف zarf.

Soudain, ne, *a.* تيز téz, اميدسز umidsiz (oumoudsouz).

Soudainement, *ad.* اپ آكسز ap ansez.

Soudan, *m.* مصر سلطانى meser soultane.

Soudard, *m. fa.* اختيار عسكرلو iqhtiyar askérli.

Soude, *f.* قليه kalyé.

Souder, *v. a.* لهملك léhimlémék.

Soudoyer, *v. a.* علوفه ايله طوتمق uléfé ilé toutmak.

Soudrille, *m. fa.* چاپقن عسكرلو tjapken askérli.

Soudure, *f.* لهم léhim; لهمله léhimlémé.

Souffle, *m.* نفس néfés, اوفلمه ullémé.

Souffler, *v. n. et a.* هوهلمق hohlamak; اوفلمك uflémék, اوفرمك ufurmék; صولومق soloumak; خورلدامق qhorouldamak; ششورمك chichirmék; چالمق (aghz ilé) tjalmak; سوندرمك séundurmék; *قوپمق kapmak.

Soufflet, *m.* كورك keuruk; شمار chamar, طوقات tokat, سلّه sillé.

Souffleter, *v. a.* شمار سلّه اورمق chamar, sillé vourmak; — souvent, شمارلمق chamarlamak.

Souffrance, *f.* درد dérd, محنت mihnét.

Souffrant, te, *a.* چكيجى tjékidji; صبرلو sabrle.

*Souffrir, *v. a. et n.* چكمك tjékmék, كوترمك guéuturmék,

طیانمق dayanmak, صبر ایتمك sabr étmék; اذن ویرمك izn vérmék, قویویرمك koyvérmék.

Soufre, *m.* کوکرت kukurt.

Soufrer, *v. a.* کوکرتلمك kukurtlémék.

Sougarde, *f.* قورقولق korkoulouk (silahda).

Sougorge, *f.* بوغازلق boghazlek (aten).

Souhait, *m.* آرزو arzou, دلك dilék, مقصود maksoud.

Souhaitable, *a.* آرزولنجك arzoulénédjék.

Souhaiter, *v. a.* آرزولك arzoulémék (-lamak), دلك dilémék.

Souiller, *v. a.* مردارلق mourdarlamak.

Souillon, *m. f.* مردار چوجق mourdar tjodjouk.

Souillure, *f.* مردارلق mourdarlek; * لکه léké.

Soûl, le, *a.* بوغازنهدك طوق boghazenadak tok; سرخوش sérqhoch; * اوصانمش osanmech.

Soûl, *m.* کفایت kifayét; il a bu et mangé tout son —, کفایت قدر یدي و ایچدي kifayét kadar yédi vé itjdi; j'en ai tout mon —, بنم یتشجك قدر وار bénim yétichédjék kadar var.

Soulager, *v. a.* قولایلتمق kolaylatmak, خفیفلتمك qhafiflétmék.

Soûler, *v. a.* بوغازینه دك طویرمق ایچورمك boghazenadak doyourmak, itjirmék.

Souleur, *f. fa.* اورکمه urkmé.

Soulever, *v. a.* براز قالدرمق biraz kaldermak; دکمك dikmék, قالدرمق kaldermak; * ایاغه قالدرمق ayagha kaldermak, زوربا چقرمق zorba tjekarmak; —, *v. n.* معده یورك بولنمق midé, yurék boulanmak, اکراه ایتمك ikrah étmék.

Soulier, *m.* پابوج paboutj, ایاق قابی ayak kabe.

Souligner, *v. a.* التینی چزمق altene tjezmak.

* Soumettre, *v. a.* التنه المق altena almak, ضبط ایتمك zabt étmék.

Soumis, se, *p. et a.* ضبط اولنمش zabt olounmouch, مضبوط mazbout; مطیع mutï, طابع tabï.

Soupape, *f.* قپاق kapak; طپه tapa.

Soupçon, *m.* اشکل ichkil; قیاس keyas.

Soupçonner, *v. a.* اشکلی اولمق ichkili olmak, شبهه ایتمك chuphé (chifé) étmék; قیاس ایتمك keyas étmék.

Soupçonneux, euse, *a.* اشکللو ichkilli.

Soupe, *f.* چوربا tjorba; ترید tirid.

Souper, *v. n.* اخشام مانجهسي یمك aqhcham mandjase yémék.

Souper, Soupé, *m.* اخشام مانجهسی aqhcham mandjase.

Soupeser, *v. a.* ال ايله تخمينا طارتمق él ilé taqhmina tartmak.

Soupir, *m.* آه ah, فغان fighan.

Soupirail, *m.* صولقلق soloukłouk.

Soupirant, *m. fa.* عاشق achek.

Soupirer, *v. n.* آه ايتمك چكمك ah étmék, tjékmék.

Souple, *a.* قولاي اكيلور kolay éyilir, يمشاق youmchak.

Souplesse, *f.* يمشاقلق youmchaklek.

Source, *f.* بكار bounar, كوز guéuz (souyoun), قيناق kaynak; — miraculeuse, آيازمه ayazma.

Sourcil, *m.* قاش kach; *T.* اوست اشك ust échik.

Sourciller, *v. n.* قاش اويناتمق kach oynatmak.

Sourd, de, *a. m. et f.* صاغر sagher, اشتمز ichitméz, اغر قولاقلو agher koulakle.

Sourdaud, de, *a. fa.* صاغرجه sagherdja.

Sourdine, *f. T.* سوندرمه séundurmé (aléat); à la —, *ad.* سسسزجه séssizdjé.

Sourdre, *v. n.* قينامق (yérdén sou) kaynamak.

Souricière, *f.* صچان قپانجه سى setjan kapandjase.

* **Sourire**, *v. n.* كولمسيك guulumsumék.

Souris, *f.* صچان setjan, فندق صچانى fendek setjane.

Sournois, se, *a. m. et f.* دلكي tilki, صمان التندن صو يوريدن saman altendan sou yurudén.

Sous, *prp.* التده altda, التنده altenda; آلتنه altena.

Souscripteur, *m.* يازيلان yazelan (bir chéyi almagha).

Souscription, *f.* يازلمه yazelma; امضا imza; پشين اودەمه péchin éudémé.

* **Souscrire**, *v. a.* امضالامق imzalamak, التنه يازلمق altena yazelmak; پشين اودەمك péchin éudémék.

Sous-diacre, *m.* شماس وكيلى chémmas vékili.

Sous-entendre, *v. a.* ايچنده آكلامق itjindé anlamak.

Sous-lieutenant, *m.* ملازم ثانى mulazimï sani.

Sous-louer, *v. a.* تكرار كرايه ويرمك tékrar kiraya vérmék.

Soussigné, ée, *a.* امضالو imzale.

* **Soustraire**, *v. a.* الـمق almak; قاپمق kapmak; چالمق tjalmak; *T.* چقرمق tjekarmak, اخراج ايتمك iqhradj étmék; se — *v. r.* de *ou* à qc. كندوى بر شيدن صاقنمق كندينى محروم ايتمك kéndini bir chéydén sakenmak, mahroum étmék.

Soutane, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab (papazlaren).

Soutenable, *a.* طوتلور toutoulour, طيانلور dayaneler.

* Soutenir, *v. a.* طيامق dayamak, طياتمق dayatmak, طياندرمق dayandermak; طوتمق toutmak, طاشمق tachemak; كوسترمك guéustérmék, تصحيحلمك sahihlémék; * طرف يان چقمق taraf, yan tjekmak; كوترمك guéuturmék, چكمك tjékmék; صبر ايتمك sabr étmék; se —, *v. r.* طوغري قوي طورمق doghrou, kavi dourmak; طيانمق dayanmak.

Souterrain, ne, *a.* ير التنده اولان yér altenda olan.

Souterrain, *m.* زيرزمين zérzémin, بودرم bodroum; — s. *pl.* * اوغرين يوللري oghroun yollare.

Soutien, *m.* طياق dayak.

Soutirer, *v. a.* بشقه فچيه چكمك bachka feljeya tjékmék (charabe).

se * Souvenir, *v. r.* (de), عقلنه فكرينه كتورمك aklena, fikriné guétirmék, ياد ايتمك yad étmék, انمق anmak.

Souvenir, *m.* يادكار yadiguiar, بركزار bérguuzar, يشيل يپراق yéchil yaprak; perdre le — de qc. فكرندن چقرمق fikrindén tjekarmak, اونوتمق ounoutmak.

Souvent, *ad.* صق sek, صق صق sek sek.

Souverain, ne, *a.* الك يوجه én yudjé, اوستن ustun, باش bach; — *m. f.* حكمدار hukioumdar, حكومت صاحبي hukioumét sahibi, سلطان soultan, پادشاه padichah; un —, صوفرن soforin (alten).

Souveraineté, *f.* پادشاهلق padichahlek, حكومت hukioumét.

Soye, *v.* Soie.

Spacieux, euse, *a.* ميدانلو méydanie.

Spadassin, *m.* دوكشيجي déuyuchudju.

Spasme, *m.* سكر چكلمسي sinir tjékilmési; سزي seze.

Spatule, *f.* مبلق mablak (aléat).

Spéautre, *m.* توتيا tutya.

Spécial, le, *a.* بشقدجه bachkadja, مخصوص maqhsous, مستقل mustakell.

Spécialement, *ad.* خصوصا qhousousa, با خصوص ba qhousous, على الخصوص alélqhousous, مخصوص maqhsous.

Spécialité, *f. T.* بشقدلق bachkalek, مستقللق mustakellek.

Spécieux, euse, *a.* كورنور guéurunur, كرچكه بكزر guértjéyé bénzér.

Spécification, *f.* قايمه kayimé; اسم رسميله انمه ismĭ résmiylé anma.

Spécifier, *v. n.* اسم ورسميله انمق ismou résmiylé anmak.

Spécifique, *a.* مخصوص maqhsous.

Spécifique, *m.* مخصوص علاج maqhsous iladj, بره بر biré bir.

Spectacle, *m.* اويـن oyoun, سير ايدهجك شى séyr édédjék chéy, سير séyr.

Spéctateur, *m.* trice, *f.* سيرجي séyrdji.

Spectre, *m.* خـيـال qheyal, قره قونجلوس kara kondjolos; voir un —, خيال ميال كورمك qheyal meyal guéurmék.

Spéculaire, *a. f.* pièrre —, آيينه طاشى ayna tache, طلق talk; science —, آينه ياپمه ayna yapma.

Spéculation, *f.* تـفـتيش téftich; ملاحظه mulahaza.

Spéculer, *v. a.* تفتيش تجسس ايتمك téftich, tédjéssus étmék; — *v. n.* دوشـنـمك duchunmék, ملاحظه ايتمك mulahaza étmék.

Sperme, *m.* نفس néfs, منى méni, تخم toqhoum.

Sphère, *f.* كره kurré; طوب top; دايره dayiré.

Sphéricité, *f.* دكرميلك déyirmilik.

Sphérique, *a.* مدوّر mudévvér.

Sphinx, *m.* ابوالهولى ébulhoula.

Spiral, le, *a.* دكرمي déyirmi.

Spiritualité, *f.* روحانيت rouhaniyét.

Spirituel, elle, *a.* روحانى rouhani.

Spiritueux, euse, *a.* چوق روحلو tjok rouhlou, اوچيجى outjoudjou.

Splendeur, *f.* شوق chavk, شعله chéulé; زينت ziynét, سلطنت saltanat.

Splendide, *a.* شـوقـلـو chavkle, پارلاق parlak; زينتلو ziynétli; ذي القيمت zil keymét.

Spode, *f. T.* كوز اوتى guéuz otou, كوز توتياسى guéuz tutyase.

Spolier, *v. a. T.* قاپمق kapmak.

Spongieux, euse, *a.* سونكر كبي sunguér guibi.

Spontané, ée, *a.* كـوكـلـلـو guéunullu.

Spontanéité, *f.* كـوكللولك guéunulluluk.

Spumosité, *f.* كـوپـريجلك kéupurudjuluk.

Squelette, *f.* بتـوى اولى كموكلري butévi éulu kémikléri.

Squirre, *m.* سرت شش sért chich.

Stabilité, *f.* قويلك kavilik, محكملك muhkémlik, طيانمه dayanma, قرارلق kararlek.

Stable, *a.* قوي kavi, تمللو témélli, محكم muhkém, قرارلو kararle, طيانور dayaner.

Stagnant, te, *a.* اركلمش irkilmich, كول اولمش guéul olmouch.

Stagnation, *f.* اركـلـمـه irkilmé, كول اولمه guéul olma.

Station, *f. T.* مكث méks, طورمه dourma; faire —, قونمق konmak, اينمك énmék.

Statuaire, *m.* صورت يونيجى souréť yonoudjou, اويمهجى oymadje; — *f.* اويمهجيلق oymadjelek.

Statue, *f.* یونمه صورت yonma sourét, صنم saném.

Statuer, *v. a.* دکمك dikmék, تعین ایتمك teayin étmék.

Stature, *f.* بوي boy, قامت kamét, اندام éndam.

Statut, *m.* قانون kanoun, قاعده kaïdé.

Stérile, *a.* قصر keser, طوغرمز doghourmaz; حاصلسز haselsez.

Stérilité, *f.* حاصلسزلق haselsezlek, میوه‌سزلك méyvésizlik; قصرلق keserlek.

Sternutatoire, *a. m.* انسردیجی anserdedje.

Stigmate, *m.* یاره یري yara yéri, طمغه damgua.

Stigmatiser, *v. a.* طمغه اورمق damgua vourmak.

Stipendiaire, *a.* علوفه‌لو uléféli.

Stipendier, *v. a.* علوفه ویرمك بغلمق uléfé vérmék, baghlamak.

Stipulation, *f. T.* قول kavl, شرط chart.

Stipuler, *v. a.* قول قرار قول ایتمك kavl karar, kavl étmék.

Stokfiche, *m.* مزیت بالغی mézit baleghe.

Stomacal, le, *a.* معده قوتلندرن midé kouvétléndirén.

Storax, Styrax, *m.* قره کونلك kara guunluk, بخور bouqhour (bouhour), بخور مریم bouhour méryém, جنت قوقوسي djénnét kokousou.

Store, *m.* دورلور پرده durulur pérdé.

Strangurie, *f.* سدك زوري sidik zorou.

Strasse, *f.* ایپك پروزي ipék puruzu.

Stratagème, *m.* حیله* حربی hiléï harbi; * فن fénn (fénd).

Stribord, *m. T.* پوجه podja.

Strict, te, *a.* دقتلو dekkétli; کسکین késkin; دار dar; سرت sért.

Strophe, *f.* بیت béyt.

Structure, *f.* یاپو yapou.

Stuc, *m.* مرمر صوا mérmér seva, بغدادي baghdadi.

Studieux, euse, *a.* علمه جهدلو ilimé djahdle.

Stupéfaction, *f.* سرسملك sérsémlik.

Stupéfait, te, *a.* سرسم sérsém, شاشمش chachmech.

Stupéfier, *v. a. T.* عقلن المق aklen almak, اکن بکن ایتمك éyin béyin étmék.

Stupeur, *f.* شاشقنلق chachkenlek; * شاشمه chachma, حیرانلق hayranlek.

Stupide, *a.* احمق ahmak, طوي toy.

Stupidité, *f.* احمقلق ahmaklek, حماقت hamakat, طويلق toylouk.

Style, *m.* میل mil (démirdén); * اصطلاح istilah, طرز tarz.

Styler, *v. a. fa.* اوکرتمك éuyrét-

mék, الشترمق alechtermak; عادت ایتمك adét étmék.

Stylet, *m.* خشد qhecht.

Suaire, *m.* در یاغلغی tér yaghleghe.

Suant, te, *a.* درلین térléyén.

Suave, *a.* لطیف latif, خوش qhoch.

Suavité, *f.* لطیفلك latiflik, طتلولق tatlelek.

Subalterne, *a.* التنده اولان altenda olan.

Subdélégué, *m.* وکیل vékil.

Subdéléguer, *v. a.* وکیل ایتمك vékil étmék.

Subhaster, *v. a.* شریعتدن مزاد ایتمك chériattan mézad étmék.

Subir, *v. a.* التنه کرمك altena guirmék, اوستنه المق ustuné almak.

Subit, te, *a.* تیز téz, چاپق tjapek.

Subjuguer, *v. a.* ضبط ایتمك zabt étmék, التنه المق altena almak.

Sublime, *a.* *یوکسك yuksék, علی aléa, یوجه yudjé.

Sublimé, *m. T.* سلیمن sulumén.

Sublimité, *f.* *یوجه لك yudjélik.

Submerger, *v. a.* صویه باترمق طالدرمق souya batermak, daldermak.

Submersion, *f.* صو بصمه sou basma.

Subordonner, *v. a.* امری التنه قومق émri altena komak.

Suborner, *v. a.* باشدن چقرمق bachdan tjekarmak, آزدرمق azdermak.

Subroger, *v. a.* بشقه یره قومق bachka yéré komak.

Subrogé-tuteur, *m.* واصی وکیلی vasi vékili.

Subséquent, te, *a.* اردی صره کلان arde sera guélén.

Subside, *a.* امدادیه صالیانه سی imdadiyé salyanési.

Subsistance, *f.* کچنمه guétjinmé, اداره idaré; علوفه uléfé; *pl.* ذخیره zaqhiré (zahré).

Subsister, *v. n.* التندن چقمق قالقمق altendan tjekmak, kalkmak; کچنمك guétjinmék, کندوبی اداره ایتمك kéndini idaré étmék.

Substance, *f.* ذات zat, وارلق varlek, وجود vidjoud; * قوت kouvét, قدرت koudrét; خلاصه qhulasé; en —, *ad.* قصدجه kesadja.

Substantiel, elle, *a.* ذاتی zati; کرچك guértjék.

Substitué, *m.* وارث یرینه قونان varis yériné konan.

Substituer, *v. a.* برینك یرینه قومق دکمك birinin yériné komak, dikmék; *T.* برینی وارث ایتمك birini varis étmék.

Substitut, *m.* ملازم mulazim, قلفه kalfa.

Subtil, le, *a.* اینجه انجه indjé, یوفقه youfka, خفیف qhafif, نازك nazik; * زیرك zéyrék, انجه کسکین فکرلو indjé, késkin fi-

kirli; فتباز fénn (fénd) - baz; کسکین késkin.

Subtiliser, *v. a.* انجلتمك indjéltmék; * اویون ایتمك oyoun étmék; — *v. n.* پك انجلمك pék indjélmék; انجه ارامق indjé aramak.

Subtilité, *f.* انجه لك indjélik, یوفقه لق youfkalek; انجه فكرلولك indjé fikirlilik, زیرکلك zéyréklik; فن fénn (fénd), فتبازلق fénn (fénd)- bazlek.

* **Subvenir**, *v. n.* (à) امداده کلمك imdada guélmék.

Subvention, *f.* امدادیه صالیانه‌سی imdadiyé salyanési.

Subversion, *f.* * باتمه batma, الت اوست اولمه alt ust olma.

Subvertir, *v. a.* * الت اوست ایتمك alt ust étmék, باترمق batermak.

Suc, *m.* صو sou.

Succéder, *v. n.* (à) یرینه کچمك yériné guétjmék; راست کلمك rast guélmék, چقمق tjekmak.

Succès, *m.* راست کلمه rast guélmé, بخت baqht; الرو وارمه iléri varma.

Successeur, *m.* برینك یرینه کچن birinin yériné ghétjén, خالف qhalif.

Succession, *f.* برینك یرینه کچمه birinin yériné guétjmé, خلافت qhilafét; وارثلك varislik; میراث miras.

Successivement, *ad.* ارد ارده ard arda, بري بر اردي صره biri bir arde sera.

Succin, *m.* کهربار kéhribar.

Succinct, te, *a.* قصه kesa.

Succomber, *v. n.* الت اولمق alt olmak.

Succulent, te, *a.* صولو soulou, قوتلو kouvétli.

Sucer, *v. a.* صورمق sormak, ایچمك itjmék (kiahat, béz).

Sucre, *m.* شکر chékér.

Sucrer, *v. a.* شکرلمك chékérlémék.

Sucrerie, *f.* شکرجیلك chékérdjilik; *pl.* شکرلمه chékérlémé.

Sucrier, *m.* شکردان chékérdan.

Sud, *m.* قبله keblé; قبله یلی keblé yéli.

Sud-est, *m.* کشیشلمه kéchichlémé.

Sud-ouest, *m.* لدوس lodos.

Suée, *f. fa.* صقندي دري sekente téri.

Suer, *v. n.* درلمك térlémék, در کلمك tér guélmék; — *v. a.* درلتمك térlétmék.

Sueur, *f.* در tér.

* **Suffire**, *v. n.* (à), یتشر اولمق yétichir olmak, یتشمك yétichmék; il suffit, یتر yétér, یتشر yétichir, ال ویرر él vérir.

Suffisance, *f. fa.* یترلك yétérlik, کفایت kifayét; کندوینی بکنمه kéndini béyénmé; *T.* قابلیت kabiliyét.

Suffisant, te, *a.* یتر yétér, یتشجك yétichédjék kadar, یتشر قدر yétichir; کندوینی بکنن kéndini béyénén.

Suffocant, te, *a.* بوغیجی boghoudjou.

Suffocation, *f.* بوغش boghouch; بوغلش boghoulouch.

Suffoquer, *v. a.* بوغمق boghmak; — *v. n.* بوغلمق boghoulmak.

Suffrage, *m.* طرفدارلق tarafdarlek; — *s. pl.* دل یاردمی dil yardeme.

Suggérer, *v. a.* قولاغنه عقلنه قویمق koulaghena, aklena kouymak, قندرمق kendermak.

Suicide, *m.* کندوینی اولدرمه اولدرن kéndini éuldurmé, éuldurén.

Suie, *m.* قروم kouroum.

Suif, *m.* ایچ موم یاغی itj, mom yaghe.

Suinter, *v. n.* سزمق sezmak.

Suisse, *m.* شود chevéd (millét); قپوجی kapoudjou.

Suisserie, *f. fa.* قپوجی اوطهسی kapoudjou odase.

Suite, *f.* اتباع étbaa, ادملري adamlare; صرا sera; ازدیاد izdiyad; الحاق ilhak; de —, *ad.* ارد ارده ard arda; یان یانه yan yana; بر صراده bir serada; tout de —, *ad.* همان héman.

Suivant, te, *a.* اردن کلان arddan guélén, ارده اولان ardda olan.

Suivant, *prp.* کوره gueuré; — que *c.* نیجه که nidjé ki.

Suivante, *f.* بسلمه béslémé.

*Suivre, *v. a.* (q. *ou* qc.) اردینه کتمك ardena guitmék, دوشمك duchmék, یلتنمك yélténmék; برابر کتمك bérabér guitmék, ارقداشلق ایتمك arkadachlek étmék; اویمق ouymak, قوالمق kovalamak.

Sujet, *m.* رعایا raaya; سبب sébéb, مظهر mazhér.

Sujet, ette, *a.* ضبطنده اولان zabtenda olan, تابع tabï; *الشق alechek.

Sujétion, *f.* رعایالق raayalek, تابعلك tabilık.

Sulfuré, ée, Sulfureux, euse, *a.* کوکرتلو kukurtlu.

Sultan, *m.* ne, *f.* سلطان soultan.

Sumac, *m.* سماق soumak.

Superbe, *a.* فضولی fozouli, *vulg.* فضول fodoul, مغرور maghrour, کبیر kibir; *سلطنتلو saltanatle, ذي القیمت zilkeymét.

Supercherie, *f.* آل al, حیله hilé.

Superficie, *f.* یوز yuz, اوست ust.

Superficiel, elle, *a.* اوستنه دایر ustuné dayir; *اوستن کوی ustun kéuy.

Superfin, ne, *a.* باشدن باش bachdan bach, علی الاعلی ali ul aléa.

Superflu, ue, *a.* ارتقلمه arteklama, *a.* زیاده ziyadé.

Superflu, *m.* ارتقلمه arteklama, s. لازم اولميان شي lazem olmayan chéy.

Superfluité, *f. v.* Superflu.

Supérieur, re, *a. m. et f.* دخی الك يوقري يوكسك daha, én yokare, yuksék; يوقروكي yokareki, اوست ust, باش bach.

Supériorité, *f.* باش اولمه bach olma; اوستلك ustluk, اوست ust.

Superlativement, *ad. fa.* مبالغه ايله mubalighé ilé.

Superstitieux, euse, *a.* ايمانى باطل اولان imane batel olan.

Superstition, *f.* عبادت ايمان باطل ibadétï, imanï batel, دين ارتقلمسى din arteklamase.

Supplanter, *v. a.* (q.) غيب ايتدرمك (birinin éyi adene, mansebene) ghayb éttirmék.

Suppléer, *v. a.* qc. تماملمق tamamlamak; — *v. n.* à qc. تماملنمق tamamlanmak.

Suppliant, te, *a. m. et f.* يوركدن يالوران yurékdén yalvaran.

Supplication, *f.* نياز niyaz.

Supplice, *m.* سياست siyasét, جزا djéza, اشكنجه ich (is)- kéndjé, عقوبت oukoubét; سياست يري siyasét yéri.

Supplicier, *v. a.* عقوبتله حقندن كلمك oukoubétlé hakkendan guélmék, جزاسن ترتيب ايتمك djézasen tértib étmék, اصمق asmak, كسمك késmék.

Supplier, *v. a.* رجا و نياز ايتمك ridja vé niyaz étmék, يوركدن يالوارمق yurékdén yalvarmak.

Supplique, *f.* عرضحال arzouhal.

Support, *m.* طياق dayak; طوتمه toutma; طيانمه dayanma, ياردم yardem.

Supportable, *a.* چكيلور tjékilir.

Supporter, *v. a.* اوستنده طاشمق ustundé tachemak, كوترمك guéuturmék, چكمك tjékmék, طيانمق dayanmak.

Supposer, *v. a.* قومق komak, صايمق saymak, ديمك démék; اوكه قومق éuné komak; nous supposons que ..., قويالم صيالم ديهلم كه koyalem, sayalem, déyélim ki ..., طوتالم فرض ايدهلم كه toutalem, farz édélim ki.

Suppositoire, *m.* شاف chaf (mélhém).

Suppôt, *m.* بر مدرسه شخصي bir médrésé chaqhse; مريد murid.

Supprimer, *v. a.* بصمق basmak, صقلمق saklamak; قالدرمق kaldermak, بطّال ايتمك battal étmék; كزلمك guizlémék.

Suppurer, *v. n.* ايرينلنمك irinlénmék.

Supputer, *v. a.* قرارلمك karérlémék, تخمينا حساب ايتمك taqhmina hisab étmék.

Suprême, *a.* الك بيوكى يوقروكى én béuyuyu, yokareki, باش bach.

Sur, *prp.* اوزرينه uzériné, اوستنه

ustuné; یاننده yanenda; التنده altenda; ایله ilé; کوره guéuré; ایچون itjin; قرشو karche.

Sur, re, *a.* اکشی ékchi, ککره kékré.

Sûr, re, *a.* کرچك guértjék, صحیح sahih.

Surabondance, *f.* قتی چوقلق kate tjoklouk, پك بوللق pék bollouk.

Surabondant, te, *a.* پك بول چوق pék bol, tjok.

Surabonder, *v. n.* حددن زیاده اولمق haddén ziyadé olmak.

Suracheter, *v. a.* پك پهالو المق pék pahale almak.

Suranné, ée, *a.* یاشنی المش yachene almech, یاشلو yachle.

Surcharge, *f.* چوق یوك tjok yuk.

Surcharger, *v. a.* چوق یوكلتمك tjok yuklétmék.

Surcroît, *m.* ترقی tarakke.

Surdité, *f.* صاغرلق sagherlek.

Surdorer, *v. a.* یالدزلمق (iki kat) yaldezlamak.

Sureau, *m.* مرور اغاجی murvér aghadje.

Suréminent, te, *a.* هپسندن یوجه hépsindén yudjé.

Surenchérir, *v. a.* ارترمق (mézadda) artermak.

Suret, ète, *a.* اکشمترك ékchimtirék.

Surface, *f.* یوز yuz, اوست ust.

* Surfaire, *v. a.* اشوری پها استمك achere paha istémék.

Surgeon, *m.* فدان fidan, شاه châh; — d'eau, قیناق kaynak, کوز guéuz (souyoun).

Surintendance, *f.* ناظرلق nazerlek; ناظر nazer.

Surintendant, *m.* te, *f.* ناظر nazer.

Surjet, *m.* تیل téyél, tiyél.

Surjeter, *v. a.* تیللمك tiyéllémék; آرترمق artermak (mézadda).

Surlendemain, *m.* یارین دکل او بر کون yaren déyil o bir guun.

Surmonter, *v. a.* بنمك binmék, اوستنه چقمق ustuné tjekmak; * یکمك yénmék; اوسته چقمق usté tjekmak.

Surmoût, *m.* قینامدق شرا kaynamadek chira.

Surmulet, *m.* تکر بالغی tékir baleghe.

Surnager, *v. n.* اوستنده یوزمك ustundé yuzmék.

* Surnaitre, *v. n.* (à) اوستنده بتمك ustundé (nébatat) bitmék.

Surnom, *m.* لقب lakab (laghab).

Surnommer, *v. a.* برینه لقب طاقق قومق biriné laghab takmak, komak.

Surpasser, *v. n.* اشمق achmak.

Surplomber, *v. n.* اکري اولمق éyri olmak.

Surplus, *m.* ارتقلمه arteklama, باقی bake; ارتان artan; au —, *ad.* بوندن ماعدا boundan maada.

Surpoids, *m.* زیاده طرتی ziyadé tarte; اغرلق agherlek.

Surprenant, te, *a.* شاشلجق chacheladjak, عجايب adjaïb; نادر nadir.

* Surprendre, *v. a.* اكسزدن اوزرينه وارمق ansezdan uzériné varmak, بصمق basmak, تدارکسز بولمق tédariksiz boulmak; الداتمق aldatmak; اولامق avlamak; شاشرمق chachermak, اورکتمك urkutmék, قورقتمق korkoutmak.

Surprise, *f.* حيله hilé; شاشمه chachma; سهو séhv, ياكلشلق yanlechlek.

Sursaut, *m.* s'éveiller en —, طاپ طوري اوياتمق كلمك tap dourou oyanmak, guélmék.

Surséance, *f.* ﻜﻜﺘﺮﻣﻪ guédjiktirmé; وعده vadé.

Sursemer, *v. a.* يكيدن اكمك yénidén ékmék.

Sursis, *m. T. v.* Surséance.

Surtout, *m.* بنيش binich, فراجه féradjé; يوك عربه‌سی yuk arabase.

Surtout, *ad.* هپسندن اول hépsindén évél, على الخصوص ali (él-) él qhousous.

Surveillant, te, *a.* صاق sak, دقتلو dekkétli; — *m. f.* ناظر nazer.

Surveiller, *v. n.* à qc. دقتلو كوزتمك dekkétli guéuzétmék.

Survendre, *v. a.* پك پهالو صاتمق pék pahale satmak.

* Survenir, *v. n.* اكسزدن كلمك ansezdan guélmék, اوستنه كلمك ustuné guélmék, راست كلمك rast guélmék.

Survider, *v. a.* براز بوشاتمق biraz bochatmak.

Survivant, te, *m. f.* صاغ قلان sagh kalan, ياشيان yachayan.

Survivre, *v. n.* à q. *ou* à qc. *et v. a. fa.* q. زياده يشامق ziyadé yachamak, صاغ كرو قالمق sagh, guéri kalmak.

Survuider, *v.* Survider.

Sus, *prp.* courir —, à q. برينك اوزرينه صچرامق birinin uzériné setjramak; en — بو دخي برابر اججنده bou daqhi bérabér, itjindé; — *i.* هايده haydé! دي بقالم dé bakalem.

Susceptibilité, *f.* قابليت kabiliyét, اويارلق ouyarlek.

Susceptible, *a.* قابل kabil, اويار ouyar.

Susciter, *v. a.* اوياندرمق oyandermak, قندرمق kendermak, كوزيني اتمق guéuzunu atjmak.

Suscription, *f.* عنوان unvan.

Susdit, te, *a.* يوقرده دينلان yokarda dénilén, مزبور mézbour, مزكور mézkiour.

Suspect, te, *a.* اشكللو ichkilli.

Suspendre, *v. a.* اصمق asmak; ﻜﻜﺘﺮﻣﻚ guédjiktirmék; براز وقت عزل ايتمك biraz vakt azl étmék.

Suspendu, ue, *a.* اصيلو asele; ايكى فكرده اولان iki fikirdé olan.

Suspens, *a. m.* بر از وقت معزول bir az vakt mazoul; en —, *ad.* شبهه‌لو chuphéli.

Suspension, *f.* اصیلو قومه asele koma; اوزاتمه ouzatma; طورمه dourma; عزل azl.

Suspensoire, *m. T.* قاسق باغی kasek baghe.

Suspicion, *f. T.* اشکل ichkil.

Sustenter, *v. a.* بسلمك béslémék, کوزتمك guéuzélmék, بقمق bakmak.

Sycomore, *m.* یبان انجیری yaban indjiri.

Syllabaire, *m.* الف جزی élif djuzi.

Syllabe, *f.* هجا hédjé.

Syllogisme, *m.* قیاس keyas, دلیل délil.

Symbole, *m.* علامت aleamét, نشان nechan; قواعد دین kavaïdĭ din.

Symétrie, *f.* اندازه éndazé, چرپی tjerpe.

Sympathie, *f.* موافقت mouvafekét.

Symphonie, *f. T.* هم آهنکلك hém ahénklik.

Symptôme, *m.* خستەلك علامتی qhastalek aleaméti.

Synagogue, *f.* خاوره qhavra.

Syncope, *f. T.* بایلمه bayelma, بایغنلق bayghenlek.

Syndic, *m.* مفتش mufettich.

Synode, *m.* جمعیت کشیشان djémiatĭ kéchichan.

Synonyme, *m. a.* یك معنی yék manaa.

Syntaxe, *f. T.* النحو énnahv.

T.

Tabac, *m.* توتون tutun; انفیه émfiyé, بورنوتی bournotou.

Tabarin, *m.* مقلد moukallid.

Tabarinage, *m.* مقلدلك moukallidlik.

Tabatière, *f.* انفیه بورنوتی قوطیسی émfiyé, bournotou koutousou.

Tabernacle, *m.* چادر tjader, اوطاق otak.

Tabide, *a.* ورملو vérémli.

Tabis, *m.* حاره haré (koumach).

Table, *m.* طراپزه terapézé, اصطال astal, سفره sofra, تخته taqhta, پیشتخته péchtaqhta; مائده mandja, ضیافت ziyafét; دفتر téftér; بوز bouz (élmasda); — de nuit, خورز صندیغی qhavroz sandeghe.

Tableau, *m.* تصویر tasvir, صورت sourét (taqhtada, mouchambada); دفتر téftér; *T.* تخته taqhta.

Tabler, *v. n.* طاشلری قونمق tachlare konmak (tavlidé); **fa.* — là — dessus, کوونمك guuvénmék, صغنمق seghenmak.

Tabletier, *m.* چقرقجی tjekrekdje, مرانغوز maranghoz.

Tablette, *f.* قپلمه kaplama (sandek, taqhta) *s.*

Tablier, *m.* پيشتمال péchtimal, اوکلك éunluk, اوکجك éunédjék; تخته taqhta (dama, tavli, satrandj itjin).

Tabouret, *m.* صرتسز اسکمله sertsez iskémlé.

Tac, *m.* قوين اويوزي koyoun ouyouzou.

Tacamaca, *m.* طقمقه takamaka.

Tache, *f.* لکه léké; *T.* اتيلك issilik; — de variole, چچك tjitjék (tjodjouklaren); * عيب ayeb.

Tâche, *f.* ايش (semarlama) ich.

Tachéographe, Tachygraphe, *m.* تيز يازيجي téz yazedje.

Tacher, *v. a.* لکه ايتمك léké étmék, لکه لمك lékélémék, مردارلمق mourdarlamak.

Tâcher, *v. n.* (de ...) چالشمق tjalechmak; (à ...) نيتي اولمق niyéti olmak.

Tacheté, ée, *a.* لکه لو lékéli, بنك بنك bénék bénék, بنکلو bénékli.

Tacheter, *v. a.* بنکلمك bénéklémék, بنك بنك ايتمك bénék bénék étmék.

Taciturne, *a.* سوس sous, سکوت sukiout, صموت somout.

Taciturnité, *f.* سوسلق souslouk, سکوتلك sukioutlouk, سر صقلمه serr saklama.

Tact, *m.* طوقنش dokanech, قوت لامسه kouvétï lamisé.

Tactique, *f.* *T.* صنعت حربيه sanatï harbiyé.

Taffetas, *m.* جانفس djamfés; صندال sandal.

Tafia, *m.* شکر عراقيسی chékér erakase.

Taie, *f.* قلف kelef.

Taillable, *a.* خراجکذار qharadjguuzar.

Taillade, *f.* کسم késim, بچم bitjim; يارق yarek, *s.*

Taillandrie, *f.* چلنکيرلك tjilinguirlik; دمر آلاتی démir aleati.

Taillandier, *m.* چلنکير tjilinguir.

Taillant, *m.* اغز aghez (betjaghen), کسکی késki.

Taille, *f.* کسم késim, کسلمه késilmé; کسمه késmé; چتله tjétélé; صاليانه salyané; بوي boy, کسم késim; اندام éndam.

Tailler, *v. a.* کسمك késmék; بچمك bitjmék; کرتمك kértmék; يونمق yonmak, طوغرامق doghramak; — une pierre, طاش اشلمك tach ichlémék.

Tailleur, *m.* درزي dérzi (térzi); — de pierre precieuse, حکاك hakkiak.

Taillis, *m.* اورمان orman (késilédjék).

Tailloir, *m.* کوفته تختەسي kéuflé taqhtase.

Taillon, *m.* عوارض avarez (vérgui).

* Taire, *v. a.* سوس سكوت ايتمك sous, sukiout étmék, سوسدرمق sousdourmak; se —, *v. r.* سوس سكوت سوسمق sousmak, سوس سكوت اولمق sous, sukiout olmak, سسنى كسمك sésini késmék, طنممق tenmamak.

Taisson, *m.* پرسق porsouk.

Talc, *m.* طلق talk (bir tach).

Talent, *m.* چكي tjéki (tarte); اخلاق aqhlak.

Taler, *m.* قره غروش kara ghourouch, تالر taler, اريال eryal, فرانصه fransa.

Talisman, *m.* طلسم telesem.

Talon, *m.* اوكچه éuktjé; ارد طرف ard taraf, قچ ketj.

Talonner, *v. a. fa.* قوالمق kovalamak; اردينه دوشمك ardena duchmék.

Tamarin, *f.* طر دمر هندي démir hindi.

Tamaris, Tamarisc, *m.* الغون اغاجى elghen aghadje.

Tambour, *m.* طبل tabl, داول davoul; داولجي davouldjou, مهتر méuhtér; — petit, طبلق tablak (déplék); — gros, كوس kéus.

Tambourin, *m.* طبلق tablak (déplék), تعليم باز téalim baz (davloum baz), دنبلك dumbélék; — arabe, دف déf (téf), دائره daïré.

Tamis, *m.* قل اللك kel élék, اللك élék.

Tamiser, *v. a.* اللمك éléinék, الكدن كچورمك élékdén guétjirmék.

Tampon, *m.* طپه tapa; طقاج tekadj.

Tamponner, *v. a.* طقامق tekamak.

Tan, *m.* اوكنمش ميشه قبوغى uyunmuch méché kaboughou, پلاموط palamoud, سپ sép.

Tancer, *v. a. fa.* ازارلمق azarlamak.

Tandis que, *c.* او زمانكه o zamanki, قچان كه ka (ha) tjan ki, ايكن ikén; بوكه بدل bouna bédél.

Tanlère, *f.* جنوار يواسى اينى djanavar youvase, ini; * بوجاق boudjak.

Tanne, *f.* سولجي sivildji.

Tanner, *v. a.* پلاموط اشلمك palamoud ichlémék, سپيلمك sépilémék.

Tant, *ad.* اول او قدر ol, o kadar.

Tantale, *m.* سقا قوشى saka kouchou.

Tante, *f.* (soeur du père) خالا qhala; (de la mère) تيزه téyzé; (femme de l'oncle), عمجه دايى قريسى amdja, daye karese.

Tantin, Tantinet, *m. fa.* ازاجق azadjek.

Tantôt, *ad.* هنوز hénuz, شمدي chimdi, يقين وقتده yaken vaketta; دمين démin.

Taon, *m.* ات سنككي at sinéyi, اشك آروسي échék arese.

Tapage, *m. fa.* شماته chamata, كورلدي guurultu.

Tapageur, *m. fa.* شماتهجي chamatadje.

Tape, *f.* طپه tapa; طوقات tokat, سلّه sillé.

Taper, *v. a.* طقامق tekamak; طوقات اورمق tokat vourmak; — *v. n.* يري دپمك yéri tépmék; شمار اورمق chamar vourmak.

en Tapinois, *ad.* اصول ايله ousoul ilé, كزليجه guizlidjé.

se Tapir, *v. r.* بوزلمك buzu..nék, صقلنمق saklanmak.

Tapis, *m.* خالى qhali (hale), كليم kilim, سجاده sédjdjadé.

Tapon, *m. fa.* چول tjoul, پچاوره patjavra.

Tapoter, *v. a. fa.* صق صق اورمق sek sek vourmak.

Taquin, ne, *a.* نكس nékés, جمري djimri; عناد inad, *a.*

Taquinerie, *f. fa.* نكسلك nékéslik, جمريلك djimrilik; عناد inad, *s.*

Tarabuster, *v. a. fa.* يوك اولمق yuk olmak.

Tarare, *i. fa.* ايو éyi! بكا هپسى بر bana hépsi bir.

Tard, *ad.* كيج guidj (guédj).

Tarder, *v. n.* كيجكمك guédjikmék, كيج قالمق اولمق guédj kalmak, olmak, اكلنمك éylénmék; il me tarde, جانم استر djanem istér, آرزولورم arzoulérim; il me tarde de le voir, انى كورجكم كلدي onou guéurédjéyim guéldi.

Tardif, ive, *a.* كيج guédj, يواش yavach.

Tardiveté, *f.* يواشلق yavachlek; كيج يتشمه guédj yétichmé.

Tare, *f. T.* طره dara; * ياكلش yanlech.

Taré, ée, *a.* بوزق bozouk.

Tarentule, *f.* زهرلو اورمجك zéhirli éurumdjék.

Tarer, *v. a. T.* طرهسن المق darasen almak.

se Targuer, *v. r. fa.* (de), اوكنمك éuyunmék.

Tarif, *m.* تاريفا tarifa, نرخ دفتري nargh téftéri.

Tarir, *v. a.* قوروتمق kouroutmak; — *v. n.* قورومق kouroumak.

Tarissable, *a.* قورويه بلن kourouya bilén.

Tartareux, euse, *a.* دورديلو tortoulou.

Tartre, *m.* دوردي dordi (tortou), شراب دورديسى charab tortousou.

Tartufe, *m.* مرايى murayi.

Tartuferie, *f. fa.* مرايلق murayelek.

Tartufier, *v. n. fa.* يوزه صقاله كولمك yuzé, sakala guulmék.

Tas, *m.* يغن yeghen; *T.* ال اورسى él éursu.

Tasse, *f.* كاسه kiasé, طاس tas.

Tasser, *v. a.* يغمق yeghmak; — *v. n. T.* يايلمق yayelmak.

Tâter, *v. a.* طوقنمق dokanmak, dokounmak, يابشمق yapechmak, دكمك déymék; داتمق datmak; دنهمك dénémék.

Tatillon, *m. et f. fa* لافزن lafazan.

Tatilloner, *v. n. fa.* يكشامق yanchamak.

Tâtonner, *v. n.* يوقليو يوقليو يوريمك yoklayou yoklayou yurumék, ال يورداميله كتمك él yordameyla guitmék; *شبهيه وارمق chuphéyé varmak.

à Tâtons, *ad.* ال يورداميله él yordameyla.

Taudis (Taudion, *fa.*), *m.* چركه tjérgué, فنا و كچوك او féna vé kutjuk év, كومس kumés.

Taupe, *f.* كوستبك kéustébék; باش شيشى bach chichi.

Taure, *f.* دوكه duyé.

Taureau, *m.* بوغا bougha; ثور برجي sévr bourdjou.

Taux, *m.* نرغ nargh; صاليانه salyané; معجله شرعى mouadjdjéléï chéri.

Tavaïole, *f.* فوطه fota.

Taveler, *v. a.* بنكلمك bénéklémék.

Taverne, *f.* ميخانه méyqhané.

Tavernier, *m.* ère, *f.* ميخانهجى méyqhanédji.

Taxateur, *m.* بها كسن paha késén.

Taxe, *f.* نرغ nargh (nargu), كسك بها késik paha; وركو vérgui, خراج qharadj, صاليانه salyané.

Taxer, *v. a.* بها كسمك بچمك paha késmék, bitjmék, تخمين ايتمك taqhmin étmék; صاليانه صالمق salyané salmak; (q. de qe.), برندن يانمق شكوا ايتمك birindén yanmak, chékva étmék.

Te, *pr.* سكا sana; سنى séni.

Teigne, *f.* كوه guuvé, بوجك béudjék; كل kél, *s.*

Teigneux, euse, *a.* كل kél, *a.* كللو kélli.

Teindre, *v. a.* بويامق boyamak.

Teint, *m.* بويامه boyama; بكز bénz.

Teinte, *f. T.* رنك réngu.

Teinture, *f.* بويا boya.

Teinturier, *m.* ère, *f.* بوياجى boyadje.

Tel, elle, *a.* بويله béuylé, شويله chéuylé, اويله éuylé; فلان filan; كبى guibi, بكزر bénzér; — que, اويله كه éuylé ki, اول قدر كه ol (o) kadar ki; — quel, اورتا orta, اورتا بابت orta babét.

Télescope, *m.* دوربين durbin (-bun).

Tellement, *ad.* بو طريق bou tarik, بويله بر béuylé bir; — quellement, ال ويرر él vérir, شويله بويله chéuylé béuylé.

Téméraire, *a. m. et f.* يوزسز yuzsuz, ادبسز édébsiz, عقلسز akelsez, كستاخ kustaqh, شرقده charkada.

Témérité, *f.* كستاخلق kustaqhlek, يوزسزلك yuzsuzluk, ادبسزلك édébsizlik, شرقدهلق charkadalek.

Témoignage, *m.* اثبات esbat, نشان nechan.

Témoigner, *v. a.* كوسترمك guéustérmék; اثبات ايتمك esbat étmék.

Témoin, *m.* شاهد chahid (chahad).

Tempe, *f.* شقاق chakak, قولاق توزي koulak tozou, صقال باشي sakal bache.

Temperament, *m.* يرادلش yaradelech, مشرب méchréb, اخلاق aqhlak, مزاج mizadj; * اورتا يول orta yol; ميانجيلق miyandjelek.

Tempérance, *f.* پرهيزكارلق pérhizkiarlek, صبرلولق saberlelek, اعتدال itidal.

Tempérant, te, *a.* صبرلو saberle, پرهيزكار pérhizkiar, يوللو yollou.

Tempérer, *v. a.* يوله قومق yola komak, اعتدال اوزره ايتمك itidal uzré étmék, كوشتمك guévchétmék.

Tempête, *f.* فورطنه fortouna, طوفان toufan.

Tempêter, *v. n. fa.* كورلدمك guuruldémék.

Tempêteux, euse, *a.* فورطنهلو fortounale.

Temple, *m.* عبادتخانه ibadétqhané; — de Salamone, سيرات الله séyratoullah, مسجد الاقصي mésdjid ul aksa; — turc, جامع djamï, مسجد mésdjid; — païen, بتخانه poutqhané.

Temporel, elle, *a.* زماني zémani, كچيجي guéljidji, فاني fani, دنيوي dunyévi.

Temporiser, *v. n.* زمانه وقته فرصته بكلمك zémané, vaklé, foursaté (fersanda) béklémék, صاوصلمق savsalamak.

Temps, **Tems**, *m.* وقت vakt (vaket), زمان zé- (za) man; هوا hava; چاغ tjagh, موسم mévsim, ايام éyam; à —, *ad.* وقتنده vaktenda, محللنده mahéllindé, طاونده tavenda; بر مدت ايچون bir muddét itjin.

Tenace, *a.* ياپشقان yapechkan, اوزلو éuzlu; * نكس nékés, خسيس qhasis; عناد inad, *a.*

Tenacité, *f.* ياپشقانلق yapechkanlek, اوزلولك éuzluluk; نكسلك nékéslik; عناد inad, *s.*

Tenaille, *f.* قساج kesadj; ماشه macha.

Tenans, *m. pl.* تارلا چفتلك سنورى tarla, tjivtlik senere.

Tenant, te, *a.* طوتيجى toutoudjou.

Tendance, *f.* چالشمه tjalechma, يوز طوتمه yuz toutma.

Tendant, te, *a.* à qc. يوز طوتان yuz toutan.

Tendineux, euse, *a.* سكره دائر siniré daïr.

Tendon, *m.* سكر sinir.

Tendre, *a.* يمشاق يومشاق يومشق youmchak, youmouchak, نازك nazik; ضعيف zayef; *مظلوم mazlem; خوش qhoch, جان سوجك djan sévédjék; — *m. et f.* نازكلك naziklik, نزاكت nézakét.

Tendre, *v. a.* كرمك guérmék, يايمق yaymak, قورمق kourmak; دكمك dikmék; چكمك tjékmék; اچمق atjmak; — *v. n.* (à), يوز طوتمق yuz toutmak, سلوك ايتمك suluk étmék; نيتى اولمق niyéti olmak.

Tendrelet, ette, *a. fa.* نازكجه nazikdjé.

Tendresse, *f.* نازكلك naziklik.

Tendron, *m.* تازه فليس tazé filiz; قطر keter, صارى سكر sare sinir; *jeune —, جوان قز djivan kez.

Ténèbres, *f. pl.* قرانلق karanlek, *s.*

Ténébreux, euse, *a.* قرانلق karanlek, *a.*

Tenesme, *m. T.* نيق nik (illét).

Ténia, *m.* نماز بورنى namaz bournou, طنه بورنى صوغلجانى dana bournou soghouldjane.

*Tenir, *v. a. et n.* طوتمق دوتمق toutmak; اليقومق alekomak; ضبط ايتمك zabt étmék; ايدنمك édinmék, اله كتورمك élé guétirmék; qc. de q. ايلكنى بلمك éyliyini bilmék; de q. برينه بكزمك biriné bénzémék; طيانمق dayanmak, قرشو طورمق karche dourmak; ايچروسنده فكرنده طوتمق itjérisindé, fikrindé toutmak; — *v. i.* à qc. يابشمق yapechmak; بتشك اولمق bitichik olmak; en —, عاشق اولمق achek olmak; se —, *v. r.* طوتنمق toutounmak, صارلمق sarelmak; — de qc. بر شيدن صاقنمق bir chéydén sakenmak.

Tenon, *m.* زوانه zevana.

Tentant, te, *a.* آزدران azderan.

Tentateur, *m.* trice, *f.* ازدريجى azderedje, اغوا ويريجى ighva véridji; شيطان chéytan.

Tentation, *f.* اغوا ighva, شيطان اغواسى chéytan ighvase.

Tente, *f.* تنته tenté, پرده pérdé (pazarda).

Tenter, *v. a.* دكدمك دندمك dénémék; اغوايه صالمق ighvaya salmak, آزدرمق azdermak.

Ténu, ue, *a.* انجه indjé, نازك nazik.

Tenue, *f.* طوتمه toutma.

Ténuité, *f.* انجه‌لك indjélik, نازكلك naziklik.

Térébenthine, *f.* طرمنتين teréméntin (tiréménti).

Tergiverser, *v. n.* طولشمق dolachmak, بهانه ارامق béhané (mahana) aramak.

Terme, *m.* اوج oudj, صوك son, بتم bitim; وعده vadé; سنور sinor (sener) diréyi, دركي طاشي tache; معنى maana; لغت loughét; *pl.* حال hal.

Terminer, *v. a.* سنور كسمك قومق sinor (sener) késmék, komak; بتورمك bitirmék, باش صوك آخر تكميل تمام ايتمك bach, son, aqher, tékmil, tamam étmék, دوكتمك tukétmék; se —, *v. r.* بتمك bitmék, دوكنمك tukénmék.

Terne, *a.* دونق dounouk, بولانق boulanek.

Ternes, *m. pl.* دو سه du sé.

Ternir, *v. a.* طونتمق dounoutmak, طونقلندرمق dounouklandermak; *قرارتمق karartmak, كير كتورمك kir guétirmék; se —, *v. r.* طونمق dounmak.

Ternissure, *f.* طونقلق dounouklouk.

Terrain, Terrein, *m.* زمين zémin, ير yér.

Terral, *m.* قره روزكاري kara ruzguiare.

Terrasse, *f.* بغچه ستی baghtjé séti; كوشك kéuchk.

Terrasser, *v. n.* اطرافنه ست چكمك étrafena sét tjékmék; يره اورمق yéré vourmak, چرپمق tjarpmak; *اسكات ايتمك iskiat étmék.

Terre, *f.* ير yér, طپراق toprak; زمين zémin; قره kara; قر ker, صحره sahra; چفتلك tjiftlik.

Terrestre, *a.* يره متعلق yéré mutaallik.

Terreur, *f.* اوركندی urkundu, اوركمه urkmé.

Terreux, euse, *a.* طپراقلو toprakle; طپراق رنكی toprak réngui.

Terrible, *a.* قورقجق korkadjak, هيبتلو héybétli.

Terrien, enne, *m. f.* طپراق كوي صاحبی toprak, kéuy sahibi.

Terrier, *m.* اويق oyouk (hayvanlaren).

Terrine, *f.* طغار taghar; بر نوع مانجه bir névi mandja.

Terrir, *v. n.* قرهيه چقمق karaya tjekmak (sou hayvane).

Territoire, *f.* ناحيه nahyé, طپراق toprak.

Terroir, *m.* زمين zémin, اكيلجك ير طپراق ékilédjék yér, toprak.

Tertre, *m.* ديه tépé, ديهجك tépédjik.

Tesson, *m.* قرق kerek (tjanak, tjéumlékdén).

Testacée, *a.* قبوقلو kabouklou.

Testament, *m.* وصيّت نامه vasiyét namé; l'ancien —, le vieux —, توراة tévrat; le nouveau —, انجيل indjil.

Testateur, trice, *m. f.* وصيّت ايدن vasiyét édén.

Tester, *v. n.* وصيّت ايتمك vasiyét étmék, وصيّت نامه يازمق vasiyét namé yazmak.

Testicule, *m.* خايه qhaya, طشاق tachak, يمرطه youmourta.

Testif, *m.* دوه تويى dévé tuyu, تفتك tiftik.

Têt, *m.* قرق kerek (tjanak, tjéumlékdén); *T.* قفا چناغى kafa tjanaghe; بيوك پوته béuyuk pota.

Tetasses, *f. pl. fa.* صولمش ممه solmouch mémé.

Tête, *f.* باش bach, قفا kafa, كلّه késllé; * باش bach (yér, kimséy); اوج oudj.

Tête-à-tête, *ad.* دورت كوز اراسنده déurt guéuz arasenda; — *m.* سوكزلو صحبت soguzli sohbét, سرّ serr.

Teter, *v. a.* امزرمك émzirmék; — *v. n.* امك émmék, سد امك sud émmék.

Tetin, *m.* ممه باشى mémé bache.

Tetine, *f.* ممه mémé (hayvanen).

Teton, *m.* ممه mémé (zénnénin).

Tette, *f.* ممه باشى mémé bache (hayvanen).

Têtu, ue, *a.* عنادجى inaddje.

Thaumaturge, *a. m. et f.* معجزات ايديجى mudjuzat édidji.

Thé, *m.* چاي tjay.

Théâtre, *m.* سيرانكاه séyranguiah, اويون يري oyoun yéri.

Thème, *m.* مادّه maddé.

Théologie, *f.* علم الهى ilmĭ ilahi.

Thérapeutique, *f.* علم طب ilmĭ tebb.

Thériaque, *f.* ترياق tiryak.

Thermes, *m. pl.* ايلجهلر eledjalar.

Thésauriser, *v. n.* خذينه طوپلمق qhaziné toplamak.

Thèse, *f.* مسئله mésélé, مادّه maddé.

Thlaspi, Taraspie, *m.* يبانى خردال yabani qhardal.

Thon, *m.* تونينا tonina (balek).

Thonine, *f.* لاكرده lakérda.

Thym, *m.* ككيك kékik (ot).

Thymbre, *m.* زاترين zatrin (ot).

Tiède, *a.* ايلق elek, ايلجق eledjak.

Tiédeur, *f.* ايلقلق eleklek.

Tiédir, *v. n.* ايلمق elemak.

Tien, enne, *pr.* سنككى séninki.

Tiers, erce, *a.* اوچنجى utjundju; fièvre tierce, كون آشوري اسيتما guun achere issitma (setma).

Tiers, *m.* اوچنجى كيشى utjundju kichi; اوج پايك بري utj payen biri.

Tige, *f.* كوتك kutuk, اغاج كودهسي aghadj guéuvdési, صاپ sap; نسل nésl.

Tignon, *m. fa.* زنّه صاچی zénné satje.

Tigre, *m.* قپلان kaplan, پلنك pélénk.

Tigré, ée, *a.* بنك بنك bénék bénék.

Tigresse, *f.* دشی قپلان dichi kaplan.

Tille, *f.* اوخلامورك ایچ قبوغی oqhlamouroun itj kaboughou.

Tilleul, *m.* اوخلامور oqhlamour, فلامور filamour.

Timbale, *f.* نقره naghara, دنبلك dumbélék; كاسه kiasé; بر نوع فشك bir névï fichék.

Timbre, *m.* چاك (dilsiz) tjan; صدا séda; طمغه damgua; طمغه پارەسی damgua parase; *T.* صورق sorouk (40 déri); — s. *pl.* طبل التنده كرشلر tabl (davoul) altenda kirichlér.

Timbrer, *v. a.* طمغهلمق damgualamak.

Timide, *a.* قورقق korkak, اوركك urkék; بون béun.

Timidité, *f.* قورققلق korkaklek, قورقو korkou.

Timon, *m.* اوق ok (arabanen); دومن صاپی dumén sape; دومن dumén.

Timoré, ée, *a.* قورقق korkak.

Tine, Tinette, *f.* اغاچ صو قابی aghadj sou kabe, تكنه tékné.

Tintamarre, *m. fa.* كورلدی guurultu, پاتردی paterde.

Tintamarrer, *v. n. fa.* كورلدەمك guuruldémék.

Tintement, *m.* وكلامه venlama.

Tinter, *v. a.* چاكه اورمق tjana vourmak, چاك چالمق tjan tjalmak; — *v. n.* چالنمق tjalenmak, اوتمك éutmék; وكلامق venlamak.

Tintouin, *m.* قولاق چكلامەسی koulak tjenlamase; * راحتسزلق rahatsezlek.

Tique, *f.* ایت سككی it sinéyi, كنه guéné.

Tiqueté, ée, *a.* بنك بنك bénék bénék.

Tirailler, *v. a.* چكشترمك tjékichtirmék, یولمق yolmak; — *v. n.* صق و نافله اتمق sek vé nafilé atmak (silahe).

Tiran, *v.* Tyran.

Tirant, *m.* قیطان kaytan (baghlamaya); مرتك mérték; صاری سكر sare sinir.

Tire, *f.* voler à — d'aile, پك تیز اوچمق pék téz outjmak; tout d'une —, بردن بره birdén biré, بر دوزیه bir duziyé.

Tire-aux-dents, *m.* صاچ اوزادن satj ouzadan, صاری سكر sare sinir.

Tire-bourre, *m. T.* طوكز ایاغی domouz ayaghe (aleat).

Tire-laine, *m.* یول كسیجی yol késidji.

Tire-laisse, *m. fa.* نافله اولان امید nafilé olan oumoud.

Tire-ligne, *m.* جدور djédvér.

Tire-lire, *f.* قنبره koumbara.

Tirer, *v. a. et n.* چکمك tjékmék; چقرمق tjekarmak, یایمق yaymak; کیمك guéymék, کینمك guéyinmék; صورمق sormak, امك émmék; المق almak; اتمق atmak, بوشاتمق (silah) bochatmak; بصمق basmak; رسم چکمك résm tjékmék; — sur, چالمق tjalmak (réngu); se —, *v. r.* چکلمك tjékilmék.

Tireur, *m.* اتیجی atedje, اوقجی okdjou, تفنکجی tufénkdji; *T.* پولیچه چکن politja tjékén; — d'or, صرمه‌کش sermakéch.

Tiroir, *m.* درك dérék, حجره héudjré.

Tison, *m.* اکسی éysi, ماصط maset.

Tisonner, *v. n.* آتشی کوکرتمك atéchi kukrétmék.

Tisser, *v. a.* طوقمق dokoumak; اورمك éurmék.

Tisserand, *m.* جولاه djoullah (tjoulha).

Tissu, ue, *p. et a.* طوقنمش dokounmouch, اورولو éurulu.

Tissu, *m.* طوقمه dokouma, اورمه éurmé; * نظام nizam.

Tissutier, *m.* شریدجی chériddji.

Tithymale, *m.* سدلکن sudluyén.

Titiller, *v. n.* براز کوپرمك biraz kéupurmék; — *v. a.* قجقلمق kedjeklamak (boghaze).

Titre, *m.* عنوان unvan; سند séned; حق hakk; *T.* عیار ayar (sikkénin); لقب lakab (laghab), پایه payé.

Tocsin, *m.* شماته چاکی و سسی chamata tjane, vé sési.

Toi, *pr.* سن sén; سنی séni; سکا sana.

Toile, *f.* بز béz; پرده pérdé; — de coton, پنبوق بزی pambouk bézi, بوغاصی boghase; — d'araignée, اورمجك اغی éurumdjék aghe.

Toilerie, *f.* بز متاعی béz mataë; بزجیلك bézdjilik.

Toilette, *f.* زنه صندقجهسی zénné sandekdjase.

Toilier, *m.* ière *f.* بزجی bézdji.

Toise, *f.* قولاج kouladj.

Toiser, *v. a.* قولاجلمق kouladjlamak.

Toison, *f.* یپاق yapak, یوك yun.

Toît, *m.* دام طام dam, چاتی tjate, کرمت kirémid; * او év; — à cochon, طوکز طامی domouz dame.

Tôle, *f.* دمر تنکه démir ténéké.

Tolérable, *a.* چکیلور tjékilir, تحملی قابل tahammulu kabil.

Tolérance, *f.* تحمل tahammul, صبر sabr, رخصت rouqhsét (rouskat).

Tolérer, *v. a.* تحمل ایتمك ta-

hammul étmék, رخصت ويرمك rouqhsét vérmék.

Tombac, *m.* طونباق tombak.

Tombe, *f.* مزار طاشى mézar tache ; مزار mézar.

Tombeau, *m.* تربه turbé, مزار mézar.

Tomber, *v. n.* دوشمك duchmék ; اولمق olmak, راست كلمك rast guélmék ; يقلمق yekelmak ; — malade, خسته اولمق qhasta olmak ; — d'accord, راضى اولمق razi olmak.

Tombereau, *m.* بر نوع يوك عربه‌سى bir névï yuk arabase.

Tome, *m.* جلد djild.

Ton, *m.* سس sés, صدا séda, آواز avaz ; اهنك ahénk.

Ton, *pr.* سنك sénin.

Tondeur, *m.* قرقيجى kerkedje, قرپيجى kerpedje ; چوقه‌يه صو ويرن tjouhaya sou vérén.

Tondre, *v. a.* قرپمق kerpmak, قرقمق kerkmak ; صاچ كسمك satj késmék ; تراش ايتمك terach étmék.

Tonlieu, *m.* يــر حقى كراسى yér hakke, kirase.

Tonnant, te, *a.* كورلدين guuruldéyén.

Tonne, *f.* بيوك فچى béuyuk fetje.

Tonneau, *m.* بيوك فچى béuyuk fetje ; فچى fetje ; فچى اغاجلرى fetje aghadjlare.

Tonneler, *v. a.* اغ ايله يا حيله ايله طوتمق agh ilé, ya hilé ilé toutmak.

Tonnelier, *m.* فچيجى fetjedje.

Tonner, *v. n. et i.* كوك كورلمك guéuk guurlémék, كورلدمك guuruldémék.

Tonnerre, *m.* كوك كورلمسى guéuk guurlémési, كورلدي guurultu.

Tonte, *f.* قوين قرقى koyoun kerkeme.

Tonture, *f.* قرپمه kerpma ; يوك yun.

Topaze, *f.* طوباج tobadj.

Topinambour, *m.* بياض ير الماسى béyaz yér élmase.

Toquet, *m.* تاكه takké.

Torche, *f.* مشعله machala.

Torcher, *v. a.* سلمك silmék, تميزلمك témizlémék.

Torchon, *m.* پچاوره patjavra, سلكج silguitj.

Tordre, *v. a.* بوكمك bukmék ; چويرمك tjévirmék ; اكمك éymék.

Torréfier, *v. a. T.* قورتمق kouroutmak.

Torrent, *m.* سيل séyl (sél).

Tors, se, *a.* بوكلو bukulu, اكري éyri.

Tort, *m.* ناحق nahakk ; ضرر zarar.

Tortiller, *v. a.* چويرمك tjévirmék ; بوكمك bukmék ; se —, *v. r.* * چورلمك tjévrilmék, بوكلمك bukulmék.

Tortionnaire, *a.* ظالمانه zalimané.

Tortu, ue, *a.* اكري éyri; * ترس térs.

Tortue, *f.* بغه bagha, طوس بغه tos bagha, قپلون بغه kaploun bagha.

Tortuer, *v. a.* اكريلتمك éyriltmék.

Tortueux, euse, *a.* اكرى éyri.

Tortuosité, *f.* اكريلك éyrilik.

Torture, *f.* اشكنجه ichkéndjé, اسكنجه iskéndjé, اذيت éziyét.

Torturer, *v. a.* اشكنجه اذيت ويرمك ايتمك ichkéndjé, éziyét vérmék, étmék.

Toster, *v. a.* ايلكنه عشقنه ايچمك éyliyiné, achkéna itjmék.

Tôt, *ad.* تيز téz, وقتيله vaktiylé, اركن érkén.

Total, le, *a.* بتون butun, تكميل tékmil.

Total, *m.* **Totalité**, *f.* جمع djémï, بتون butun, بتوي butévi.

Totalement, *ad.* بتون بتونه butun butuné.

Touaille, *f.* ال پشكيري él péchkiri.

Touchant, *prp.* ايچون itjin.

Touche, *f.* پرده pérdé (tjalghenen); سورك surék; چوپ (tjodjouk okoudadjak) tjéup; چزغى tjezghe (méhénkdé); * اورمه vourma; مصيبت mousibét; pierre de —, محك طاشي méhékk (méhénk) tache.

Toucher, *v. a. et n.* طوقنمق dokanmak, دكمك déymék; سورمك surmék, اورمق vourmak; * قندرمق kendermak, چويرمك tjévirmék; ال اوزاتمق él ouzatmak, المق almak; متعلق اولمق mutaallik olmak; (à) يقين اولمق yaken olmak; چالمق tjalmak (tjalghe); — de l'argent, اقچه المق akdjé almak; — de l'or, التونى محكه اورمق altene méhéngué vourmak; se —, *v. r.* طوقنمق (bir biriné) dokanmak; بتشك اولمق bitichik olmak.

Toucher, *m.* حاسه hassé, * طوقنش dokanech.

Touffe, *f.* طوتام toutam.

Touffu, ue, *a.* صق sek.

Toug, *m.* T. توغ tough.

Toujours, *ad.* دايما dayema, دايم dayem, هر كون ساعت زمان hér guun, saat, zaman; *fa.* لكن lakin, ينه اويله ايكن yiné éuylé ikén.

Toupet, *m.* دمت démét, طوتام toutam; كاكول kiakul.

Toupie, *f.* فرلاق ferlak; *fa.* زوقاق روسپيسى zo (so)-kak (o-) rospousou.

Toupiller, *v. n. fa.* يلمك yélmék.

Tour, *m.* دور dévr; قصه يول kesa yol; سير séyr; دائره daïré; كنار kénar; استا ايشى ousta ichi; دونش déunuch; چقرق

tjekrek; چرق tjark; دستگاه dést-guiah (tézguiah); صره sera; * اويون oyoun; — à —, صره ايله sera ilé, صره صره sera sera.

Tour, *f.* قلّه koullé; *T.* روح rouh (satrandjda).

Tourbe, *f.* ياغلو كرپچ yaghle kérpidj (yakma itjin).

Tourbillon, *m.* قصرغه kasergha (sakergua), قي kay; گرداب guirdab.

Tourelle, *f.* قلّهجك koullédjik.

Tourillon, *m.* قولاق koulak (topda); محور mihvér.

Tourment, *m.* عذاب azab, اشكنجه ich (is-) kéndjé, سياست siyasét, اذيّت éziyét; درد dérd, اجى adje.

Tourmente, *f.* فورطنه fortouna.

Tourmenter, *v. a.* اشكنجهلمك ichkéndjélémék, اشكنجه اذيّت ايتمك ويرمك ichkéndjé, éziyét étmék, vérmék, كوكل عذابى ويرمك guéunul azabe vérmék; اوته برو صالمق éuté béri salmak, صرصمق sarsmak.

Tournant, *m.* دوندجك ير déunédjék yér, بوجق boudjak, كوشه kéuché; انافور anafor.

Tournant, te, *a.* دونن déunén.

Tournebroche, *m.* كباب طولابى kébab dolabe.

Tournée, *f.* عودت avdét.

Tourne-feuillet, *m.* يپراق چويرن yaprak tjévirén.

Tournemain, *m.* en un —, *كوز اچوب يومنجه guéuz atjep youmoundja.

Tourner, *v. a.* چويرمك tjévirmék, دوندرمك déundurmék; *دوزتمك duzétmék; چرقه چكمك tjarka tjékmék; — *v. n. et* se — *v. r.* دونمك déunmék, طولانمق dolanmak; دكشلمك déyichilmék; بوزلمق bozoulmak; بويانمق boyanmak; *اچلمق atjelmak (oyoun kiahade).

Tournesol, *m.* كون چچكي guun tjitjéyi, دوه طبانى dévé tabane.

Tournette, *f.* الميه élémya.

Tourneur, *m.* چقرقجى tjekrekdje.

Tourniquet, *m.* چرق tjark (yol aghzenda); الميه élémya; فلكي filgui.

Tournoiement, *m.* دونمه déunmé; چويرمه tjévirmé; اكريلك éyrilik; كرداب guirdab; باش دونمهسى bach déunmési.

Tournoyer, *v. n.* چورلمك tjévrilmék; انافور اولمق anafor olmak; طولاشمق dolachmak; *اكلوب دونمك éyilib déunmék.

Tournure, *f.* دونمه déunmé, چورلمه tjévrilmé; چقرقجيلق tjekrekdjelek.

Tourte, *f.* خمير ايشى qhamour ichi.

Tourterelle, *f.* قمري koumrou.

Tousser, *v. n.* اوكسرمك éuksurmék.

Tout, te, *a. m.* بتون butun; هپ hép, هر بر hér bir; جمله djumlé; هر hér.

Tout, *ad.* بز بتون buz butun, هپ hép, هپسي hépsi; — à fait, بتون بتونه butun butuné; après —, بو جمله ايله bou djumlé ilé.

Toutefois, *ad.* ينه اويله ايكن yiné éuylé ikén.

Tout-puissant, te, *a.* هرشيه قادر hér chéyé kadir.

Toux, *f.* اوكسرك éuksuruk.

Tracas, *m.* قرشقلق karecheklek, شماته chamata; كوجلك guudjluk.

Tracasser, *v. n.* اوته برو سكرتمك éuté béri séyirtmék, يلمك yélmék; قرشترمق karechtermak, غوغا چقرمق kavgua tjekarmak; — *v. a.* زحمت اذيت ايتمك zahmét, éziyét étmék.

Tracasserie, *f.* قرشقلق karecheklek, غوغا kavgua, نزاع niza.

Tracassier, *m.* ière, *f.* غوغا قشاغيسى kavgua kachaghese.

Trace, *f.* ايز iz, اثر ésér; نشان nechan; * طمغه damgua.

Tracer, *v. a.* نشان ايتمك دكمك nechan étmék, dikmék; *يول اتمق yol atjmak; رسم ياپمق résm yapmak; — *v. n.* يريوزنه كوك صالمق yér yuzuné kéuk salmak.

Trachée-artère, *f. T.* خرتلاق qhertlak.

Tradition, *f. T.* روايت rivayét; پرلر نقلى pirlér nakli.

Traducteur, *m.* ترجمه ايدن térdjumé édén,

Traduction, *f.* ترجمه térdjumé.

* Traduire, *v. a.* ترجمه ايتمك térdjumé étmék.

Traduisible, *a.* ترجمه اولنور térdjumé olounour.

Trafic, *m.* الش ويرش alech vérich.

Trafiquant, *m.* بازركان bazirguian.

Trafiquer, *v. n. et a.* الش ويرش ايتمك alech vérich étmék, الوب صاتمق alep satmak, بازركانلق اخذواعطا ايتمك bazirguianlek, aqhzouata étmék.

Trahir, *v. a.* خيانتلك ايتمك qheyanétlik étmék, دله اله ويرمك dilé, élé vérmék; * ضرر ويرمك ايتمك zarar vérmék, étmék.

Trahison, *f.* خيانتلك qheyanétlik, خيانت qheyanét.

Traille, *f.* قلقار كوپري kalkar kéupru.

Train, *m.* ادم adem; يوريمه yurumé; قطار katar; اتباع étbaa; صال sal; * يول yol (bir ichin).

Traîneau, *m.* قزاق kezak; سورمه اغ surumé agh.

Traînée, *f.* ايز iz (déukulmuch chéyin).

Traîner, *v. a.* سورمك surumék,

چكمك سوركلمك suruklémék; tjékmék; — *v. n.* اكلنمك éylénmék, سورنمك surunmék, اردي صره كلمك arde sera guélmék; se —, *v. r.* سورنمك surunmék, سوركلنمك suruklénmék.

* Traire, *v. a.* صاغمق saghmak (hayvan).

Trait, *m.* اتش atech, اتم atem; اتلان شی atelan chéy; اوق ok, جريد djirid; عربه قايشی araba kayeche; ايپ ip; چكمه tjékmé; چزكی tjizgui, كشيده kéchidé; سما sima; تل (alten, guumuch) tél.

Traitable, *a.* كورشلور guéuruchulur, قونشلور konouchoulour.

Traite, *f.* يول yol, كيديش guidich; اوزاقلق ouzaklek, ارا ara; چقرمق (male yabana) tjekarmak; *T.* پوليچه چكمه politja tjékmé; پوليچه تمشكی politja téméssuyu; طپراق بصدي باجي toprak basde badje.

Traité, *m.* مذاكره muzakéré; عهد نامه ahd namé.

Traiter, *v. a. et n.* مذاكره نقل ايتمك muzakéré, nakl étmék, تفتيش ايتمك téftich étmék, اشلمك ichlémék, باش بغلمق ايتمك bach baghlamak, étmék; برينه ضيافت دعوت اكرام ايتمك biriné ziyafét, davét, ikram étmék, اغرلمق agherlamak; برينی طوتمق birini toutmak, قرشو چقمق karche tjekmak; علاج ايتمك iladj étmék, ال اورمق él vourmak; تيمار ايو ايتمك timar, éyi étmék.

Traiteur, *m.* آشجي achdje.

Traître, *m.* esse, *f. et a.* خاين qhayen, خيانت qheyanét, حقيقتسز hakekétsiz.

Trajet, *m.* كچيد guétjid.

Trame, *f. T.* ارغج arghadj; *عمر éumr; فتنه fitné.

Tramontane, *f. T.* يلدز yeldez; شمال chimal; قطب شمالی koutbĭ chimali.

Tranchant, te, *a.* كسر késér, كسكين keskin.

Tranchant, *m.* اغز aghez, يوز yuz.

Tranche, *f.* كسك késik, دلم dilim, پارچه partja, قطعه keta.

Tranchée, *f.* خندك qhéndék; — s. *pl.* قرن اغريسی karen aghrese, صانجی sandje.

Trancher, *v. a.* كسمك késmék; پارهلمق paralamak; دلملمك dilimlémék; *بتورمك bitirmék; — *v. n.* كسمك késmék, كسر كسكين اولمق késér, késkin olmak; قرنی اغريمق karne aghremak, قرن اغريسی اولمق karn aghrese olmak; آيرد بللو قطع اولمق ayerd, bélli, katĭ olmak; عكس اولمق aks olmak; — du

grand Seigneur, اغالق صاتمق aghalek satmak.

Tranchet, *m.* بچغی betjghe.

Tranchoir, *m.* تختہ طباق taqhta tabak; قیمہ ات تختہسی keyma, ét taqhtase.

Tranquille, *a.* راحت rahat, *a.*

Tranquilliser, *v. a.* راحتلندرمق rahatlandermak.

Tranquillité, *f.* راحت rahat, *s.* راحتلق rahatlek.

Transaction, *f.* اوزلشمہ ouzlachma.

Transcendance, *f.* اوستہلك ustélik.

Transcendant, te, *a.* اوستن ustun.

* Transcrire, *v. a.* صورت المق sourét almak.

Transe, *f.* اضطراب izdirab, اورکمہ urkmé.

Transférer, *v. a.* کچورمك guétjirmék, نقل ایتمك nakl étmék.

Transformer, *v. a.* بچمنی دکشترمك bitjimini déyichtirmék, بشقہ بچمہ قومق bachka bitjimé komak.

Transfuge, *m.* دشمنہ قچان duchméné katjan.

Transgresser, *v. a.* چقمق (nezamdan, kanoundan) tjekmak, خلافت ایتمك qhilafét étmék.

Transiger, *v. n.* اوزلشمق ouzlachmak.

Transir, *v. a.* اوشتمك uchutmék, کچہلندرمك (sovouk) kétjéléndirmék; — *v. n.* کچہلنمك kétjélénmék.

Translation, *f.* نقل nakl; کوچ guéutj.

* Transmettre, *v. a.* کچورمك guétjirmék, نقل ایتمك nakl étmék; تسلیم ایتمك téslim étmék; براقق berakmak.

Transmigration, *f.* کوچ guéutj.

Transmuer, *v. a.* تبدیل ایتمك tébdil étmék, دکشترمك déyichtirmék.

Transparence, *f.* براقلق bérraklek.

Transparent, te, *a.* براق bérrak, بر یوزدن بر یوزي کورنن bir yuzdén bir yuzu guéurunén, شفاف chéffaf.

Transparent, m. جدول تختہسی djédvél taqhtase.

Transpercer, *v. a.* بر یاندن بر یانا دلك bir yandan bir yana délmék.

Transpirer, *v. n.* بوغلنمق boughlanmak, بوغ اولوب چقمق bough oloup tjekmak.

Transplanter, *v. a.* بشقہ یرہ دکمك bachka yéré dikmék.

Transport, *m.* طاشمہ tachema, کوترمہ guéuturmé, نقل ایتمہ nakl étmé; کچورمہ guétjirmé; *شدت chiddét; شاشرمہ chachermа; دیوانہلك divanélik.

Transporter, *v. a.* بر یردن بر یرہ

كتورمك كوترمك bir yérdén bir yéré guétirmék, guéuturmék, نقل ايتمك nakl étmék; فراغت ايتمك féraghét étmék; *اوركتمك urkutmék; se —, v. r. اوكه لنمك éukélénmék; T. كتمك guitmék.

Transposer, v. a. بشقه يره قومق bachka yéré komak.

Transsuder, v. n. سزمق sezmak, او بر يوزه كچمك o bir yuzé guétjmék.

Transvaser, v. a. بشقه قابه بوشاتمق bachka kaba bochatmak.

Trantran, m. fa. طرز tarz, يول yol.

Trappe, Trape, f. قپوجق kapoudjouk, قپاق kapak; طوزاق douzak (av itjin).

Trapu, ue, a. طقناز deknaz.

Traquet, m. قپانجه kapandja, طوزاق douzak; دكرمن چاقلداغى déyirmén tjakeldaghe.

Travail, m. ايش ich, امك émék, زحمت zahmét; كار kiar; عمل amél; فعل fil (féyl); — ou — (d'enfant), چوجق بوروسي tjodjouk bourousou.

Travailler, v. n. اشلمك ichlémék, چالشمق tjalechmak, يورلمق yoroulmak; صقلمق sekelmak, اكلمك éyilmék, — v. a. اشلتمك ichlétmék; يورمق yormak; زحمت ويرمك zahmét vérmék.

Travailleur, m. اشجى ichdji.

Travers, m. اكريلك éyrilik; ترسلك térslik; de —, ad. اكري éyri; ترس térs, عكسنه aksiné.

Traverse, f. اكري اغاج صرق éyri aghadj, serek; قوشاق (aghadj) kouchak; اكرى شي éyri chéy; *قضا kaza; نقصلق nakslek.

Traversée, f. كچيد guétjid.

Traverser, v. a. et n. اوته او بر يانه كچمك كچورمك euté, o bir yana guétjmék, guétjirmék; كچمك (bir yéré, yérdén) guétjmék; * كرو قومق سورمك guéri komak, surmék.

Traversin, m. يصدق yasdek; فچى ديبى تختهسى fetje dibi taqhtase.

Travestir, v. a. بشقه قيافته صوقمق bachka keyafété sokmak; se —, v. r. تبديل اولمق tépdil olmak.

Trayon, m. fa. مه باشي mémé bache (hayvanen).

Trébuchant, te, a. اغر طارتيلو agher tartele.

Trébucher, v. n. توكسهمك téukésémék; اغر طرتيلو اولمق agher tartele olmak.

Trébuchet, m. وزنه vézné; قوش قپانجهسي kouch kapandjase.

Trèfle, m. يونجه yondja; حاج (oyoun kiahadenda) hatj.

Treillage, m. پرمقلق parmaklek.

Treille, f. اصمهلق asmalek, طالوار talvar.

Treillis, *m.* پرمقلق parmaklek, قفص kafés; پرداهلو بز pérdahle béz; قبا بز kaba béz.

Treillisser, *v. a.* پرمقلق قفص چكمك parmaklek, kafés tjékmék.

Treize, *a.* اون اوچ on utj.

Treizième, *a.* اون اوچنجى on utjundju; اون اوچ پايك بري on utj payen biri.

Tremblaie, *f.* قواقلق kavaklek.

Tremblant, te, *a.* دترر titrér.

Tremblant, *m. T.* دترك titrék.

Tremble, *m.* قره طوز اغاجى kara toz aghadje.

Tremblement, *m.* دترمه titrémé; — de terre, زلـزلـه zél (zér)-zélé.

Trembler, *v. n.* دترمك titrémék, صارصلمق sarselmak.

Trembloter, *v. n. fa.* بر از دترمك bir az titrémék.

Trémie, *f. T.* دكرمن سپدي déyirmén sépédi; تـوز اولجيسى touz éultjusu.

Trémousser, *v. a.* قناد چارپمق kanad tjarpmak; se —, *v. r.* صيچرامق setjramak, قالغيق kalghemak; *fa.* قلداغق kemeldanmak.

Trempe, *f.* صو ورمه sou vérmé; صو sou (démirin, tjéliyin); *T.* كاغد اصلتمق kiaghed eslatmak; *طرز tarz.

Tremper, *v. a.* اصلاتمق eslatmak, صولامق soulamak; صو ويرمك (démiré, tjéliyé) sou vérmék; — *v. r.* اصلنمق eslanmak; * — dans un crime, بر قباحتده علمى بله اولمق bir kabahatta ilmi bilé olmak.

Trentaine, *f.* اوتوز دانه otouz dané.

Trente, *a.* اوتوز otouz.

Trentième, *a.* اوتوزنجي otouzoundjou; — *m.* اوتوز پايك بري otouz payen biri.

Trépas, *m.* اولم éulum, اولمه éulmé.

Trépassé, *m.* اولن éulén, مرحوم mérhoum.

Trépied, *m.* صاج اياق sadj ayak.

Trépigner, *v. n.* يري دپمك yéri tépmék.

Très —, *ad.* پك pék, قتى چوق kate tjok.

Trésor, *m.* خذينه qhaziné (hazna); خذينـه اوطهسى qhaziné odase.

Trésorerie, *f.* خذينهدارلق qhazinédarlek; خذينـهدار قـوناغى qhazinédar konaghe.

Trésorier, *m.* خذينهدار qhazinédar, كيسهدار kisédar.

* Tressailler, *v. n.* صارصلمق sarselmak, اوركمك urkmék, دترمك titrémék.

Tresse, *f.* اوري éuru, اوركى éurguu.

Tresser, *v. a.* اورمك (satj) éurmék.

Tréteau, *m.* صپا sepa (ustuné

chéy komagha), يغرق yeghrek.

Trève, *f.* متاركه mutariké.

Triage, *m.* اوكرتليش éuguurt (uyut)-léyich, اوكرتلمه uyutlémé; كسلجك اورمان késilédjék orman.

Triangle, *m.* اوچ كوشه utj késuché.

Triangulaire, *a.* اوچ كوشه‌لو utj kéuchéli.

Tribu, *f.* قبيله kabilé, قوم kavm.

Tribulation, *f.* محنت mihnét, جفا djéfa.

Tribule, *m.* دمر دكنى démir dikéni; — aquatique, كول كستانه‌سى guéul késtanési.

Tribun, *m.* قبيله ضابطى kabilé zabiti, عشيرت باشى achirét bache.

Tribunal, *m.* دعوا يري dava yéri, محكمه mahkémé.

Tribut, *m.* خراج qharadj, ويركو vérgui.

Tributaire, *a.* خراجكذار qharadjguuzar.

Tricher, *v. a. fa.* اويون حيله ايتمك (oyounda) oyoun, hilé étmék.

Tricot, *m. fa.* صوپا sopa, طياق dayak, دكنك déyénék, زردسته zérdésté; اورمه ايش éurmé ich.

Tricoter, *v. a.* اورمك éurmék.

Trictrac, *m. T.* طاولى tavli (tavlou).

Trident, *m.* چتال tjatal; زبقن zebken.

Triennal, le, *a.* اوچ يللق utj yellek.

Trier, *v. a.* اوكرتلمك éuyurt (uyut)-lémék, سچمك sétjmék.

Trigaud, de, *a. et m. f. fa.* يلانجى yalandje, حيله‌باز hilébaz.

Trigauder, *v. n. fa.* حيله اويون ايتمك hilé, oyoun étmék.

Trigauderie, *f. fa.* حيله hilé, اويون oyoun, حيله‌كارلق hilékiarlek.

Trilatéral, le, *a.* اوچ يانلو utj yanle.

Trimestre, *m.* اوچ آي utj ay.

Tringle, *f.* پرده چبوغى pérdé tjeboughou; تخته چنكل taqhta tjénguél.

Trinité, *f.* تثلث téslis.

Trinquer, *v. n. fa.* آل قدح وير قدح ايچمك al kadéh vér kadéh itjmék.

Triomphant, te, *a.* غالب اولان ghalib olan.

Triomphe, *m.* فتوحات دونانمه‌سى futouhat donanmase, الاى alay; فتوحات futouhat.

Triomphe, *f.* قوز اويونى koz oyounou.

Tripaille, *f.* حيوان ايچى اشكنبه‌سى hayvan itji, ichkémbési, قرندى kerente.

Tripe, *f.* (*pl.*), حيوان ايچى بغرصقلرى hayvan itji, bagher-

saklare; — de velours, پنبوق قطیفه pambouk kadifé; — madame, كچوك هردم تازه kutjuk hérdém tazé (ot).

Tripière, *f.* قرندي صاتان kerente satan (zénné); *fa.* ششمان قري chichman kare.

Triple, *a.* اوچ قات utj kat.

Tripler, *v. a.* اوچ قات ايتمك utj kat étmék.

Tripoli, *m.* طريپولی tripoli, جلا طپراغی djila topraghe.

Tripot, *m.* طوپ اوينایاجق یر top oynayadjak yér.

Tripotage, *m.* قرش مرش karech mourouch, قرشقلق karecheklek.

Tripoter, *v. a. et n.* قرمه قرش ايتمك اولمق karma karech étmék, olmak.

Trique, *f.* صوپا sopa.

Trisaïeul, *m.* دده‌نك دده‌سی dédénin dédési.

Trisaïeule, *f.* ننه‌نك ننه‌سی nénénin nénési.

Triste, *a.* ملول mélil, قساوتلو kasavétli, محزون mahzoun (mahsoun).

Tristesse, *f.* ملوللك mélillik, قساوت kasafét, قيغو kayghe, الم élém.

Triturable, *a.* اوفانر oufaner.

Triturer, *v. a.* اوفاتمق oufatmak, اوفاقلمق oufaklamak, اوفاق توز ايتمك oufak, toz étmék, دوكمك déuymék, اوكتمك uyutmék.

Triviaire, *a.* carrefour —, اوچ يول آيردمی utj yol ayerdeme.

Trivial, le, *a.* بياغی bayaghe, قبا kaba.

Trivialité, *f.* بياغيلق bayaghelek, قبالق kabalek.

Troc, *m.* دكش déyich, ترانپه terampa.

Trochet, *m.* صالقم salkem, چتال tjatál (yémich aghadjda).

Trogne, *f. fa.* چركن و قزل يوزلو زنّه tjirkin vé kezel yuzlu zénné.

Trognon, *m.* چكردك قبوغی tjékirdék kaboughou.

Trois, *a. et m.* اوچ utj; — *f.* اوچنجی utjundju.

Troisième, *a.* اوچنجی utjundju.

Trôler, *v. n. fa.* بوش يلمك boch yélmék; — *v. a. fa.* برابر كوترمك barabar guéuturmék.

Trombe, *f. T.* بولت خرطومي boulout qhortoumou.

Trompe, *f.* بوري borou, زرنا zourna; خرطوم qhortoum (filin); اغز طنبوره‌سی aghez tambourase.

Tromper, *v. a.* الداتمق aldatmak, حيله اويون ايتمك hilé, oyoun étmék; se —, *v. r.* ياكلمق yanelmak.

Tromperie, *f.* حيله hilé, اويون oyoun; حيله‌بازلق hilébazlek.

Trompeter, *v. a.* بوري ايله دوي ايتمك borou ilé douy étmék.

Trompette, *f.* بوري borou, زرنا zourna; — *m.* بوروجي borou-djou, بوروزن borouzén (-zan).

Trompeur, euse, *a. m. et f.* الداديجي aldadedje, حيله‌باز hi-lébaz.

Tronc, *m.* اغاج كوده‌سي aghatj guéuvdési, كوتك kutuk.

Tronche, *f.* كوتك kutuk (aghadj oudjou).

Tronchet, *m.* اورس كوتكي éurs kutuyu; كوتك kutuk (ét itjin).

Tronçon, *m.* كسك پارچه késik partja, دلم dilim.

Tronçonner, *v. a.* پارچه‌لمك par-tjalamak, دلملمك dilimlémék.

Trône, *m.* تخت taqht, كرسي kursu.

Tronquer, *v. a.* باشنى اوجنى كسمك bachene, oudjounou késmék, كوتك ايتمك kutuk étmék.

Trop, *ad.* پك چوق pék tjok, زياده‌سيله ziyadésiylé, قتى چوق kate tjok; پك pék; — *m.* چوقلق tjoklouk, زياده ziyadé.

Trophée, *m.* فتوحات نشانى futou-hat nechane, چلك tjélén (tjé-lénk).

Troquer, *v. a.* الداتمق aldatmak, اويون حيله ايتمك oyoun, hilé ét-mék.

Troqueur, *m.* euse, *f.* اويونباز oyounbaz, حيله‌كار hilékiar.

Trot, *m.* لنك link (aten); cheval de —, سلكن ات silkén at.

Trotte, *f. fa.* يول yol (ouzaklek).

Trotter, *v. n.* لنك كتمك يوريمك link guitmék, yurumék; *fa.* چوق سكرتمك tjok séyirtmék.

Trotteur, *m.* لنك كيدن link gui-dén (at).

Trottin, *m. fa.* سرايدار saraydar, * وار كل باشي var guél bache.

Trottoir, *m.* يوكسك يايا يولى yuk-sék yaya yolou, قالدرم kalde-rem.

Trou, *m.* دلك délik, *s.*

Trouble, *a.* بولانق boulanek; — *m.* قرشقلق karecheklek, ولوله vélvélé.

Trouble-fête, *m. fa.* اويون بوزان oyoun bozan, قرشتريجي karech-teredje.

Troubler, *v. a.* بولاندرمق boulan-dermak; * كيف بوزمق kéyf bozmak, ولوله قرشقلق چقرمق vélvélé, karecheklek tjekar-mak.

Troué, ée, *a.* دلكلو délikli, دلك délik, *a.*

Trouer, *v. a.* دلك délmék, دلك اچمق délik atjmak.

Troupe, *f.* غلبه‌لق gha (ka-) la-balek, يغن yeghen; خلق qhalk, جماعت djémaat; — s. *pl.* عسكر askér, جنكجيلر djénkdjilér, يغن yeghen.

Troupeau, *m.* سوري suru; —

des chevaux, خركله qhar (hér)-guélé.

Trousse, *f.* دمت déméd, باغ bagh; تركش tir (tér-) kéch, قلف kelef; être aux — de q. *fa.* برینك اردنه دوشمك birinin ardena duchmék.

Trousseau, *m.* دمدجك déméd-djik; جهز djéhéz.

Trousser, *v. a.* صغامق seghamak, طوپلمق toplamak, دوشرمك (été-yini) dévchirmék; **fa.* تيز بتورمك téz bitirmék; قاپمق kap-mak; — bagage, صاوشمق sa-vouchmak.

Trouvaille, *f. fa.* بولش boulouch, بولمه boulma.

Trouver, *v. a.* بولمق boulmak; ايجاد ايتمك idjad étmék; ظن ايتمك zann étmék; se —, *v. r.* بولنمق boulounmak; اولمق ol-mak.

Truand, *m.* de *f.* خوارده qhovar-da, بوش يلن boch yélén.

Truandaille, *f. fa.* بوشه يلنلر bo-cha yélénlér, خوارده‌لر qhovar-dalar.

Truander, *v. n. fa.* دلنجيلك ايتمك diléndjilik étmék.

Trucheman, *m.* ترجمان térdjiman.

Trucher, *v. n. fa.* تنبللكدن دلنمك témbéllikdén dilénmék.

Trucheur, *m.* euse, *f. fa.* دلنجى diléndji.

Truelle, *f.* ماله mala.

Truffe, *f.* طوكز الماسي domouz él-mase.

Truie, *f.* طامزلق دیشي طوكز da-mezlek dichi domouz.

Truite, *f.* الا بالق ala balek, الا بالغى ala baleghe; تكر بالغى té-kir baleghe.

Trumeau, *m.* صغر بودي segher boudou; پنجره‌لر اراسى péndjé-rélér arase.

Tu, *pr.* سن sén.

Tuant, te, *a. fa.* چوق زحمتلو tjok zahmétli; چكلمز tjékilméz.

Tu-autem, *m. fa.* پرروز puruz (ichin).

Tube, *m. T.* بورو borou, لوله lou-la, قبور koubour.

Tubercule, *m. T.* شيش chich, يومري youmrou, سولجى sivil-dji.

Tubéreuse, *f.* سنبل هندي sum-bulï hindi.

Tubérosité, *f.* شيش chich; ناصر naser.

Tuer, *v. a.* اولدرمك éuldurmék, قرمق kermak, قتل ايتمك katl étmék, بوغازلمق boghazlamak, كسمك késmék; se —, *v. r.* كندوبى اولدرمك kéndini éuldur-mék, اولمسنه سبب اولمق éulu-muné sébéb olmak; *كندوبى پك يورمق kéndini pék yormak.

Tuerie, *f. fa.* قرغن kerghen, مقاتله moukatélé; صالخانه sala-qhana.

à Tue-tête, *a.* بتون قوت ايله butun kouvvét ilé.
Tuf, *m.* بر قوري و سرت طپراق bir kourou vé sért toprak; سونکر طاشي sunguér tache.
Tuile, *f.* طوغله toughla; کرمت kirémid; — non cuite, کرپیج kérpitj.
Tuileau, *m.* کرمت پارچەسی kirémit partjase.
Tuilerie, *f.* کرمتلك kirémitlik.
Tulipe, *f.* لاله لعله léalé.
Tuméfaction, *f.* شيش chich.
Tuméfier, *v. a.* ششورمك chichirmék; — *v. n. et* se —, *v. r.* ششمك chichmék, قبارمق kabarmak.
Tumeur, *f.* شيش chich.
Tumulte, *m.* انا بابا کونی ana baba guunu, شماته chamata; کورلدي guurultu.
Tumultuaire, *a.* کورلديلو guurultulu.
Tumultueux, euse, *a.* کورلدي شماته ايدن guurultu, chamata édén; زوربا zorba.
Tunique, *f.* بر نوع اثواب bir névï ésbab.
Turban, *m.* صارق sarek, قاوق kavouk.
Turbe, *f.* يغن yeghen.
Turbith, *m.* تربوت turbut (ot).
Turbot, *m.* قلقان بالغی kalkan baleghe.
Turbulence, *f.* فساد fésad.
Turbulent, te, *a.* فسادجي fésaddje.
Turc, *m.* ترك دلی turk dili.
Turc, que, *a.* ترکجه turkdjé; à la turque, ترکجه turkdjé; ظالم zalim; l'empereur —, le Grand —, پادشاه padichah, سلطان soultan, خونکار qhoun (hun)-kiar, پادشاه آل عثمان padichahï al osman; un —, عثمانلو osmanle, مسلمان musliman; soulier turc, پابوج paboutj; savon turc, راقی صابونی rake sabonou; gens turc, عثمانلو ملتی osmanle milléti, عثمانلولر osmanlelar.
Turlupin, *m.* صووق شقاجی sovouk chakadje.
Turlupinade, *f.* صووق شقا sovouk chaka.
Turlupiner, *v. n.* صووق شقا ايتمك sovouk chaka étmék; — *v. a.* q. برینی ذوقلنمك birini zévklénmék.
Turpitude, *f.* عيب ayeb.
Turquette, *f.* قاسق اوتی kasek otou.
Turquie, *f.* عثمانلو مملکتی طپراغی osmanle mémlékéti, topraghe; — vieille, يوز بك yuz béy (éuzbék).
Turquoise, *m.* پيروزه pi (pé)-rouzé (tach).
Tussilage, *m.* ارسلان پنجەسي ars-(as-) lan péntjési.

Tutélaire, *a.* قوروجی korouyoudjou.

Tutelle, *f.* واصیلق vasilik.

Tuteur, *m.* واصی vasi.

Tutoyer, *v. a.* تکلیفسزلنمك téklifsizlénmék.

Tuyau, *m.* لوله loula, بوری borou (kamech); دودك duduk; کونك kunk (badjanen', kénéfin); قامش kamech (otoun, tuyun).

Tympaniser, *v. a. q.* برینك ادینی فنا چاو ایتمك birinin adene féna tjav étmék.

Tympanite, *f. T.* یللو استسقا yélli istiska.

Tympanon, *m.* صانطور santour.

Type, *m.* اورنك éurnék, قالب kalep; تمثیل témsil; اصل صورت asel sourét.

Typographe, *m.* بصمهجی basmadje.

Typographie, *f.* کتاب باصیجیلق kitab basedjelek.

Tyran, *m.* ظالم zalim, ظلمکار zouloumkiar.

Tyrannie, *f.* ظلم zoulm, ظلمکارلق zouloumkiarlek.

Tyranniser, *v. a. et n.* ازیت ظلم ایتمك éziyét, zoulm étmék.

U.

Ulcère, *m.* شیش chich.

Ulcérer, *v. a.* ششورمك chichirmék; * انجتمك indjitmék; se —, *v. r.* ششمك chichmék.

Ultérieur, re, *a.* اوته یاندهکی éuté yandaki, اوتهدهکی éutédéki.

Un, *m.* بر bir, یك yék.

Un, ne, *a.* بر bir, تك ték; un à un, برر برر birér birér.

Unanime, *a.* بر فکرلو bir fikirli, یکجهت yékdjihét.

Unanimité, *f.* برلك birlik, یکجهتلك yékdjihétlik, اتفاق ittifak.

Uni, ie, *p. et a.* بر اولمش bir olmouch; بکزر bénzér, دوز duz; ساده sadé.

Uni, *ad.* برابر bérabér; بکزر bénzér.

Uniforme, *a.* بر شکللو bir chékilli; — *m.* اثواب آلای ésvabï alay.

Uniformité, *f.* بکزرلك bénzérlik.

Union, *f.* برلشمه birléchmé; * اتفاق ittifak.

Unique, *a.* بر دانه bir dané, برجك biridjik, بر دانهجك bir danédjik.

Unir, *v. a.* برلشدرمك birléchtirmék; دوزتمك duzétmék.

Unité, *f.* برلك birlik.

Univers, *m.* كائنات kiaïnat, بتون دنيا butun dunya.

Universel, elle, *a.* على الشويه aléssévviyé.

Université, *f.* مدرسه médrésé.

Urbanité, *f.* چلبيلك tjélébilik, ادب édéb.

Ure, *m.* يبان اوكزي yaban éukuzu.

Urètre, *m.* T. سدك قامشي sidik kameche.

Urgent, te, *a.* بجد bédjid.

Urine, *f.* سدك sidik, بول bévl.

Uriner, *v. n.* ايشمك ichémék, صو دوكمك su déukmék.

Urne, *f.* صندقجه sandektja; مزار mézar; دستي désti.

Us, *m. pl.* — et coutumes, معتاد قديم mutadĭ kadim.

Usage, *m.* عادت adét; — *s. pl.* T. دعا كتابلري doua kitablare.

User, *v. n.* (de), قوللانمق koullanmak; en —, كچمك guétjinmék, دركلك ايتمك dirlik étmék; — *v. a.* قوللانمق koullanmak, صرف خرج ايتمك sarf, qhardj étmék; طاشيمق tachemak, اسكتمك éskitmék.

Usité, ée, *a.* قوللنلور koullaneler.

Ustensile, *m.* قاب قجاق kap kadjak.

Usuraire, *a.* معامله لو mouaméléli.

Usure, *f.* معامله mouamélé (mamélé); قوللنمه koullanma.

Usurier, *m.* ère, *f.* معامله جي mouamélédji (mamélédji).

Usurper, *v. a.* زور ايله ضبط ايتمك zor ilé zabt étmék.

Utensile, *v.* Ustensile.

Utérin, ne, *a.* frères —, soeurs —, قرن قرداشلر karen kardachlar, بابالري بر انالري آيري babalare bir analare ayre.

Utile, *a.* فايده لو faydale.

Utilité, *f.* فايده fayda.

V.

Va, *i.* اولسون olsoun, پك ايو pék éyi.

Vacance, *f.* محلوللق mahloullouk; — *s. pl.* تعطل كونلري téatil guunléri.

Vacant, te, *a.* بوش boch, محلول mahloul (yér, manseb).

Vacarme, *m.* شماته chamata.

Vacation, *f.* صنعت sanat (zénahat); چالشمه tjalechma; لونجه londja; — *s. pl.* تعطل كونلري téatil guunléri.

Vache, *f.* انك اينك inék; اينك دريسى inék dérisi.

Vacher, *m.* صغر چوبانى segher tjobane.

Vacherie, *f.* اينك اخوري inék aqhere.

Vaciller, *v. n.* صالنمق salenmak, چالقنمق tjalkanmak; شبهه لنمك

chuphélénmék; ایکی فکرلو اولمق iki fikirli olmak, بر دالده طورمامق bir dalda dourmamak.

Vacuité, *f. T.* بوشلق bochlouk.

Vagabond, de, *a. m. et f.* خوارده qhovarda, دربدر dérbédér, بوش کزن یلن boch guézén, yélén, بر یرده طورمز bir yérdé dourmaz.

Vagissement, *a.* تازه چوجق اغلامسی tazé tjodjouk aghlamase.

Vague, *f.* دالغه طالغه dalgua.

Vague, *a.* نا محدود na mahdoud, بللوسز béllisiz; terres —, خالی قر qhali ker.

Vaillance, *f.* یکیدلك yiyidlik.

Vaillant, te, *a.* یکید yiyid.

Vaillant, *m.* وارلق varlek, نقد اقچه nakd (nokoud) akdjé.

Vain, ne, *a.* بوش boch, یوف youf, هیچ hitj, قورو kourou, فایدهسز faydasez; مغرور maghrour, فضول fodoul; en —, *a.* نافله nafilé, بوشنه bochouna, بوش یوق یره boch, yok yéré.

* **Vaincre**, *v. a.* یکمك yénmék, الت ایتمك alt étmék, غالب اولمق ghalib olmak, كچمك guétjmék, اشمق achmak.

Vaincu, *m.* یکیلن yénilén.

Vainement, *ad. v.* en Vain.

Vainqueur, *m.* یکیجی yénidji, غالب ghalib.

Vaisseau, *m.* قاب kab; فچی fetje; کمی guémi.

Vaisselle, *f.* صفره قابلری soufra kablare.

Valable, *a.* شرعی chéri.

Valant, *a.* كچر guétjér, دکر déyér.

Valériane, *f.* کدی اوتی kédi otou.

Valet, *m.* خذمتکار qhezmétkiar, اوشاق ouchak.

Valetaille, *f.* خذمتکار طاقمی qhezmétkiar takeme.

Valeter, *v. n.* خذمتکارلق ایتمك qhezmétkiarlek étmék.

Valétudinaire, *a.* خستهجه qhastadja, دردلو dérdli.

Valeur, *f.* قیمت keymét, بها paha, دکر déyér.

Valeureux, euse, *a.* یکید yiyid, یرار yarar.

Valide, *a.* شرعه مطابق chéré mutabek; mendant —, صاغ و قوتلو دلنجی sagh vé kouvétli diléndji.

Valider, *v. a.* شرعه مطابق ایتمك chéré mutabek étmék.

Valise, *f.* جامهدان djamédan, ترکی térki, خرج qhourdj, هکبه héybé.

Vallée, *f.* دره déré.

Vallon, *m.* درهجك dérédjik.

* **Valoir**, *v. n. et a.* دکمك déymék, قیمتی بهاسی اولمق keyméti, pahase olmak; یرامق yaramak; ویرمك vérmék.

Valve, *f.* قبوق kabouk (béudjéyin).

Van, *m.* قالبور kalbour.

Vanille, *f.* وانلیه vanilyé (yémich).

Vanité, *f.* بوشلق bochlouk, يوفلق youflouk, بـاطـلـلـق batellek, هیچلك hitjlik.

Vaniteux, euse, *a. fa.* يوصمه yosma, مغرور maghrour.

Vanneau, *m.* كل قويرق guul kouyrouk, يبان طاوسى yaban tavouzou.

Vanner, *v. a.* قالبورلمق kalbourlamak, صاورمق savourmak.

Vannette, *f.* يم قالبوري yém kalbourou.

Vanneur, *m.* بغداى قالبورلين boughday kalbourlayan.

Vannier, *m.* سپدجى sépéddji.

Vantail, *m.* قپو قنادي kapou kanade.

Vantard, *m.* اوكنيجى éuyunudju.

Vanter, *v. a.* اوكمك éuymék, مدح ايتمك médh étmék; se —, *v. r.* اوكنمك éuyunmék.

Vanterie, *f.* اوكنمه éuyunmé.

Vanteur, *m. fa.* اوكنيجى éuyunudju, فورتاجى fortadje.

Vapeur, *f.* بوغ bough, بخار bouqhar (bouqhour); يل yél.

Vaporeux, euse, *a.* بوغ چقـن bough tjekan, چقرن tjekaran; يللو yélli.

Vaquer, *v. n.* بوش محلول اولمق

boch, mahloul olmak; تعطل اولـمق téatil olmak; — à qc. مشغول اولمق méchghoul olmak.

Varenne, *f.* آو قوروسي av korousou.

Variable, *a.* دكشلور déyichilir.

Variation, *f.* دكشلمه déyichilmé.

Varier, *v. a.* دكشترمك déyichtirmék; — *v. n.* دكشلمك déyichilmék, تبديل اولمق tébdil olmak.

Variété, *f.* دورلولك turluluk.

Vase, *m.* قاب kab.

Vase, *f.* بتاق batak, بالچق baltjek (déniz, sou dibindé).

Vaseux, euse, *a.* بتاقلو batakle.

Vassal, *m.* le, *f.* رعايا raaya, برايا béraya.

Vaste, *a.* بيوك béuyuk, انكين énguin, چوق ميدانلو tjok méydanle.

Vaudeville, *m.* زوقاق تركيسى zo (so-) kak turkusu.

à Vau-l'eau, *ad.* اقندي اشاغى akente achaghe, هيچ يارديمسز hitj yardemsez.

Vaurien, *m.* هيچ بر شيه يرامز hitj bir chéyé yaramaz.

Vautour, *m.* اق بابا ak baba.

Vayvode, *m.* ويوده voyvoda.

Veau, *m.* طانه طنه دانا dana; طانه دريسي اتى dana dérisi, éti; بوزاغى bouzaghe.

Vedette, *f.* اتلو قراول atle karaoul.

Végétable, *a.* ارتيجى artedje (ot).

Végétal, *m.* نباتات nébatat.

Végétant, te, *a.* ارتان artan, بيوين béuyuyén.

Végétation, *f.* ارتمه artma, بيومه béuyumé.

Végéter, *v. n.* بتمك bitmék (nébatat).

Véhémence, *f.* شدّت chiddét.

Véhément, te, *a.* شديد chédid, شدّتلو chiddétli, كسكين késkin, زورلو zorlou.

Véhicule, *m.* علاج iladj.

Veille, *f.* اويانق طورمه oyanek dourma; نوبت néubét; بر كون اوّل bir guun évél, عرفه كونى arifé guunu.

Veillée, *f.* اخشام وقتى aqhcham vakte; كزك guézék; خسته بكلمه qhasta béklémé.

Veiller, *v. n.* اويانق طورمق oyanek dourmak; — *v. a.* بكلمك béklémék, كوزتمك guéuzétmék.

Veilleur, *m.* بكجى békdji (éulunun).

Veilleuse, *f.* كيجه قنديلى guédjé kandili.

Veine, *f.* طمر damar.

Veiné, ée, *a.* طمرلو damarle.

Veineux, euse, *a.* طمرلو damarle.

Vêler, *v. n.* بوزاغيلمق bouzaghelamak.

Vélin, *m.* ترشه tirché; انكليز كاغدي inguiliz kiaghede.

Velléité, *f.* صالت استمه salt istémé, مرام méram.

Vélocité, *f.* تيزلك tézlik, چاپقلق tjapeklek.

Velours, *m.* قطيفه kadifé (koumach).

Velouté, *m.* قطيفه شريد kadifé chérid.

Velte, *f.* بر نوع اسكى اولجى bir névï éski éultju.

Velu, ue, *a.* تويلو tuylu, قللو kellé.

Vénal, le, *a.* صاتلق satlek.

Vénalité, *f.* صاتلق اولمه satlek olma.

Vendable, *a.* صاتلور sateler.

Vendange, *m.* باغ بوزمي bagh bozoumou.

Vendanger, *v. a.* باغ بوزمق bagh bozmak.

Vendeur, *m.* euse, *f.* *T.* — cresse, *f.* صاتيجى satedje.

Vendre, *v. a.* صاتمق satmak, فروخت ايتمك furouqht étmék, ويرمك vérmék.

Vendredi, *m.* جمعه كونى djumaa guunu, جمعه djumaa.

Vénéfice, *m.* *T.* زهرلمه zéhirlémé.

Vénéneux, euse, *a.* زهرلو zéhirli, اغولو aghele (ot).

Vener, *v. a.* اولامق avlamak, قوالمق kovalamak; faire —, يومشاتمق (éti) youmchatmak.

Vénérable, *a.* عزّتلو izzétli, حرمتلو hurmétli.

Vénération, *f.* حرمت hurmét, اكرام ikram, عزّت izzét.

Vénérer, *v. a.* مقدّس ايتمك moukaddés étmék, طاپنمق tapenmak.

Vénérie, *f.* آو av, شكار chikiar; آوجيلق avdjelek.

Vénérien, enne, *a.* نفسانى néfsani; l'acte —, سكش sikich, جماع djima; mal —, maladie — enne, فرنك علّتى مرضي اويوزي frénk illéti, maraze, ouyouzou.

Veneur, *m.* آوجى avdje.

Vengeance, *f.* اوج éudj, انتقام intikam.

Venger, *v. a.* اوج انتقام المق éudj, intikam almak, حقّندن كلمك hakkendan guélmék.

Vengeur, eresse, *a. m. et f.* اوج الیجی éudj aledje.

Véniel, elle, *a.* عفو اولنجق af olounadjak.

Venimeux, euse, *a.* زهرلو zéhirli (ot).

Venin, *m.* زهر zéhr (hayvanen); * كين kin.

* Venir, *v. n.* كلمك guélmék; يتشمك yétichmék; چقمق tjekmak, صادر اولمق sadir olmak; à —, كلجك guélédjék.

Vent, *m.* روزكار ruzguiar, يل yél; *T.* هوا hava; قوقو kokou.

Vente, *f.* صاتش satech; پازار pazar.

Venter, *v. n.* اسمك ésmék.

Venteux, euse, *a.* روزكارلو ruzguiarle; يللو yélli.

Ventosité, *f.* يل yél.

Ventouse, *f.* حجامت شيشه‌سى بوينوزي hadjamat chichési, bouynouzou.

Ventouser, *v. a.* شيشه چكمك chiché tjékmék, حجامت ايتمك hadjamat étmék.

Ventre, *m.* قرن karen, رحم rahm.

Ventrière, *f.* قرن قايشى karen kayeche.

Ventriloque, *a. m. et f.* قرنندن سويلين karnendan séuyléyén.

Ventru, ue, *a.* اشكنبه‌لو ichkémbéli.

Venue, *f.* وصول visoul, كلش guélich; ارتمه artma.

Vénule, *f.* طمرجق damardjek.

Ver, *m.* قورد kourd, بوجك béudjék.

Véracité, *f.* كرچكلك guértjéklik.

Verbal, le, *a.* دل ايله اولان dil ilé olan, تقريري takriri.

Verbe, *m. T.* فعل fil; كلام kélam.

Verbeux, euse, *a.* لافزن lafazan.

Verbiage, *m.* يكشاقلق yanchaklek, بوش لاقردي boch lakerde.

Verbiager, *v. n. fa.* لافى اوزاتمق lafe ouzatmak, يكشامق yanchamak.

Verbiageur, *m.* euse, *f.* *fa.* لافزن lafazan, يكشاق yanchak.

Verbosité, *f.* يكشاقلق yanchaklek.

Verd, *v.* Vert.

Verdâtre, *a.* يشلجه yéchildjé.

Verdelet, ette, *a.* طرلو damarle (charab); دنج dindj.

Verdet, *m.* جنكاري رنك djénguiariréngu.

Verdeur, *f.* يشل اغاج صويى yéchil aghadj souyou; اكشيلك ékchilik (charaben); * دنجلك dindjlik.

Verdier, *m.* يشل اسپنوس yéchil ispinos; قوروجي koroudjou.

Verdir, *v. a.* يشل بويا سورمك yéchil boya surmék; — *v. n.* يشللنمك yéchillénmék.

Verdoyant, te, *a.* يشللن yéchillénén.

Verdure, *f.* يشللك yéchillik.

Véreux, euse, *a.* قوردلو kourdlou; قورد يمكلو kourd yémikli; **fa.* فنا féna, قورقولو korkoulou.

Verge, *f.* چبوق tjibouk, دكنك déyénék; بر نوع ارشين bir névï archen; خلقه qhalka; — *s. pl.* قمچى kamtje.

Verger, *m.* اغاجلق aghadjlek, بغچه baghtjé.

Verger, *v. a.* ارشينلمق archenlamak.

Vergeter, *v. à.* سپورمك supurmék.

Vergette, *f.* قصه كاكول kesa kiakul; — *ou*, — *s. pl.* كفه سپورگه سي kéfé supurguési, كفه kéfé.

Verglas, *m.* بوز bouz.

Vergue, *f.* سرن sérén.

Véridicité, *f.* طوغري سويلمه doghrou séuylémé.

Véridique, *a.* طوغري سويلر doghrou séuylér.

Vérifier, *v. a.* تحقيقلمك tahkiklémék.

Veritable, *a.* كرچك guértjék, اصل asl, خاص qhas.

Vérité, *f.* كرچكلك guértjéklik.

Verjus, *m.* قوروق صويى korouk souyou; قوروق korouk.

Verjuté, ée, *a.* اكشي ékchi, *a.*

Vermeil, eille, *a.* قرمزي kermeze.

Vermeil, *m.* يالدزلو كموش yaldezle guumuch.

Vermicelle, *m.* شهريه chéhriyé.

Vermifuge, *a. m.* صوغلجان علاجى soghouldjan iladje.

Vermillon, *m.* سلوكن suluyén; قزللق kezellek (boya); قرمزيلق kermezelek.

Vermine, *f.* بوجك béudjék.

Vermisseau, *m.* قوردجق kourddjouk.

se Vermouler, *v. r.* بوجك يمكي اولمق béudjék yémiyi olmak.

Vermoulu, ue, *a.* بوجك قورد يمش béudjék, kourd yémich.

Vermoulure, *f.* بوجك قورد يمكي béudjék, kourd yémiyi.

Vernal, le, *a.* كوزه متعلق guuzé mutaallik.

Verne, *f.* قزل اغاج kezel aghadj.

Vernir, *v. a.* ورنيجلمك vérnidjlémék, روغن سورمك roughén surmék.

Vernis, *m.* ورنيج vérnidj, روغن roughén; سر serr (kablaren).

Vernisser, *v. a. v.* Vernir; سر ويرمك serr vérmék, سرلق serr-lamak.

Vérole, *f.* فرنك علتي frénk illéti; petite —, چچك tjitjék (illét); marqué de petite —, چچك بوزوغی tjitjék bozoughou, چيل tjil.

Véronique, *f.* ورونكه veronika (ot).

Verrat, *m.* اركك طوكز érkék domouz.

Verre, *m.* شيشه chiché, جام djam, سرچه sertja; قدح kadéh.

Verrier, *m.* شيشه‌جی chichédji, جامجی djamdje.

Verrou, *m.* سوركي surguu, سورمه surmé, دمر démir, طرقاز terkaz.

Verrouiller, *v. a.* سوركلمك surguulémék, طرقازلمق terkazlamak.

Verrue, *f.* سكل siyil.

Vers, *m.* بيت béyt (béyit), نظم nazm, شعر chiir.

Vers, *prp.* طوغري doghrou, قرشو karche, يكا يانه yana.

Versant, te, *a.* قولاي دوريلن kolay dévrilén.

Versatile, *a.* دكشلور déyichilir.

à Verse, *ad.* il pleut —, صغانق يغار seghanak yaghar.

Versé, ée, *a.* پشمش pichmich, ايش بلور ich bilir, كورمش كچورمش guéurmuch guétjirmich.

Verseau, *m.* *T.* دلو برجی délv bourdjou.

Verser, *v. a.* دوكمك déukmék; طولدرمق doldourmak, قويمق kouymak, قومق komak; — *v. a. et n.* چويرمك tjévirmék, دوندرمك déundurmék, دويرمك dévirmék; چورلك tjévrilmék, دورلك dévrilmék; ياتمق yatmak.

Verset, *m.* بيت béyt.

Versificateur, *m.* بيت نظم يپان béyt, nazm yapan, شاعر chaïr.

Versifier, *v. n.* شعر بيت نظم ياپمق بغلمق chir, béyt, nazm yapmak, baghlamak.

Version, *f.* ترجمه térdjumé.

Verso, *m.* كاغدك اوته يوزی kiagheden éuté yuzu.

Vert, te, *a.* يشل yéchil; * خام qham, يتشمهمش yétichmémich; تازه tazé; طمرلو damarle (charab).

Vert, *m.* يشل yéchil, يشللك yéchillik; يشل رنك yéchil réngu.

Vert-de-gris, *m.* جنكار djénguiar.

Vertébre, *f.* *T.* اوكرغه كموكلري onourgha kémikléri.

Vertement, *ad.* قويلكله kaviliklé, يوركله yuréklé.

Vertige, *m.* باش دوغمسي bach déunmési.

Vertigineux, **euse**, *a.* باشي دونن bache déunén.

Vertu, *f.* فضيلت fazilét, هنر hunér; قوت kouvvét; en — de ..., كوره guéuré, مجوبنجه moudjoubindjé.

Vertueux, **euse**, *a.* فضيلتلو fazilétli, اهل هنر éhlī hunér, معرفتلو marifétli.

Verve, *f.* عشق achk, عشقه كلمه achka guélmé; * ديوانه لك divanélik.

Verveine, *f* بارسطاريون baristaryon (ot).

Vesce, *f.* بورچق bourtjak.

Vésicatoire, *a. m. T.* پهلوان ياقيسي péhlivan yakese.

Vésicule, *f.* قاوجق kavoudjouk (téndé); — bibliaire, — du fiel, اود قاسغي éud kaseghe.

Vespériser, *v. a. fa.* چقش چقمق tjekech tjekmak, آزارلق azarlamak.

Vesse, *f.* طس tes (osourouk sési); faire une —, طس ديو اوصرمق tes déyi osourmak.

Vesse-de-loup, *f.* بر نوع منطر bir névī mantar.

Vesser, *v. n.* طس ديو اوصرمق tes déyi osourmak.

Vessie, *f.* مثانه mésané, قاوق kavouk, طاول davoul.

Veste, *f.* يلك yélék, زبون zeben.

Vestibule, *m.* او آوليسي év avlisi, حيات hayat, دهليز déh (téh-) liz.

Vestige, *m.* ايز iz, اثر ésér.

Vêtement, *m.* اثواب ésbab, اوروبا ourouba.

Vétéran, *m.* اختيار نفر éqhtiyar néfér, اسكي éski.

Vétille, *f.* اويونجق oyoundjak; *T.* خذينه كليدي qhaziné kilidi.

* **Vêtir**, *v. a.* كيدرمك guéydirmék, كيندرمك guéyindirmék; se — *v. r.* كيمك guéyinmék.

Vétusté, *f.* اسكيلك éskilik (yapounoun).

Veuf, **uve**, *a.* دول قالمش doul kalmech.

Veuf, *m.* دول طول اركك doul érkék.

Veule, *a. fa.* كوشك guévchék; terre —, خفيف طپراق qhafif toprak.

Veuvage, *m.* دوللق doullouk.

Veuve, *f.* دول قرى doul kare.

Vexer, *v. a.* ازيت ايتمك éziyét étmék, صقمق sekmak.

Viager, **ère**, *a.* بتون عمرنه سورن butun éumruné surén; rente — ère, محصول mahsoul.

Viande, *f.* مانجه mandja, يمك yémék, ييجك yéyédjék.
Viatique, *m.* يول مصرفي yol masrafe.
Vibrant, te, *a.* صallanan صاللانان sallanan.
Vibrer, *v. n.* صاللانمق sallanmak.
Vicaire, *m.* وكيل vékil, نايب naïb.
Vicariat, *m.* وكالت vékialét.
Vice, *m.* قباحت kabahat, عيب ayep, اكسكلك éksiklik, بد خوي béd qhouy, فنا عادت féna adét; مرض maraz.
Vice ..., وكيل vékil.
Vicier, *v. a. T.* آزدرمق azdermak; بوزمق bozmak.
Vicieux, euse, *a.* اكسكلو éksikli; بد خويلو béd qhouylou; كچمز guétjméz.
Vicissitude, *f.* دكشترمه déyichtirmé.
Victime, *f.* قربان kourban.
Victoire, *f.* ظفر zafér, نصرت nousrét; يوز اقلغي yuz akleghe, فتوحات futouhat, يكمه yénmé.
Victorieux, euse, *a.* يوزي اق yuzu ak, يكيجي yénidji.
Victuaille, *f.* ذخيره zaqhiré (zahré), ييجك yéyédjék.
Vidange, *f.* بوشالتمه bochatma; — *pl.* چوپ tjéup, سپرندي supruntu.
Vidangeur, *m.* لاغمجي laghemdje.
Vide, *a.* بوش boch; — *m.* بوش ير boch yér, ارالق aralek; à —, *ad.* بوشنه bochouna.
Vider, *v. a.* بوشالتمق bochatmak, بوشالتمق bochaltmak; ايچني چقرمق itjini tjekarmak, اويمق oymak; * بتورمك bitirmék.
Viduité, *f.* طوللق doullouk.
Vidure, *f.* مشبك mouchabak.
Vie, *f.* عمر éumr; مدت عمر muddéti éumr, صاغلق saghlek; يشامه yachama; كچنمه guétjinmé, دركلك dirlik.
Vieil, Vieux, Vieille, *a.* اختيار éqhtiyar; اسكي éski.
Vieillard, *m.* اختيار ادم échtiyar adam, پير pir, قوجه kodja, اق صقاللو ak sakalle.
Vieille, *f.* قوجه قري kodja kare, عجوزه adjouzé.
Vieilleries, *f. pl.* اسكي بسكي éski busku.
Vieillesse, *f.* اختيارلق échtiyarlek, قوجه‌لق kodjalek.
Vieillir, *v. n.* اختيارلنمق éqhtiyarlanmak, قوجه‌مق kodjamak, اختيار اولمق éqhtiyar olmak; ياشلو اختيار كورنمك yachle, éqhtiyar guéurunmék; — *v. n.* قوجالتمق kodjatmak.
Vieillot, te, *a.* اختيارجه éqhtiyardja.
Vierge, *f.* قز اوغلان قز kez oghlan kez, بكر bikir, باكره bakiré; سنبله sumbule (bourdj).
Vieux, *a. v.* Vieil.
Vieux-oing, *m.* قطران katran.
Vif, ive, *a.* صاغ sagh, يشار yachar; دنج dindj, جانلو djanle;

دري diri; كسكين késkin, پك pék.

Vif-argent, زيوه jeva.

Vigilance, *f.* اويانقلق oyaneklek, صاقلق saklek, اچق،كوزلك atjek guéuzluk.

Vigilant, te, *a.* اويانق oyanek, صاق sak, اچق كوز atjek guéuz.

Vigne, *f.* اصمه asma, باغ bagh.

Vigneron, *m.* باغجي baghdje.

Vignoble, *m.* باغ bagh, اصمهلق asmalek.

Vigogne, *m.* چين قويونى tjin koyounou; چين تفتكى tjin tiftiyi.

Vigoureux, euse, *a.* قوي kavi, قوتلو kouvétli, يوركلو yurékli, يكيد yiyid; دنج dindj.

Vigueur, *f.* قوت kouvét, دنجلك dindjlik; يورك yurék.

Vil, le, *a.* الچاق الچق altjak, كوتى kéutu, خور qhor, حقير hakir, كم kém, فنا féna.

Vilain, ne, *a. m. et f.* چركن tjirkin, ياقشقسز yakecheksez, قبا kaba; پخيل paqhel, ناكس nakés, طمعكار tamakiar; ادبسز édébsiz.

Vilenie, *f.* سپرندي supruntu, چوپ tjéup; مردارلق mourdarlek; پخيللق paqhellek.

Vileté, *f.* الچقلق altjaklek, خورلق qhorlouk, كوتيلك kéutuluk.

Villace, *f.* بر بيوك فنا شهر bir béuyuk féna chéhir.

Village, *m.* كوي kéuy.

Villageois, oise, *a.* كويلوجه kéuyludjé, — *m. f.* كويلو kéuylu.

Ville, *f.* شهر chéhr, chéhir.

Villette, *f.* شهرجك chéhirdjik.

Vimaire, *f.* روزكار زيانى ruzguiar ziyane.

Vin, *m.* شراب charab, مى méy, باده badé, (سجى soudjou).

Vinaigre, *m.* سركه sirké.

Vinaigrier, *m.* سركه قابى sirké kabe; سركهجى sirkédji; سماق soumak.

Vindicatif, ive, *a.* اوج اليجى éudj aledje.

Vinée, *f.* باغ بوزمه bagh bozma.

Vineux, euse, *a.* شرابلو charable; شرابى charabi.

Vingt, *m.* يكرمى yiguirmi (yirmi).

Vingtaine, *f.* يكرمى دانه yirmi tané.

Vingtième, *a.* يكرمنجى yirmindji; يكرمى پايلك برى yirmi payen biri.

Viol, *m.* زنّه زورلمه zénné zorlama.

Violateur, *m.* trice, *f.* بوزيجى bozoudjou.

Viole, *f.* كمانچه kémantjé, كمان kéman.

Violence, *f.* شدّت chiddét; زور zor, جبر djébr, ضرب zarb.

Violent, te, *a.* شدّتلو chiddétli, زورلو zorlou, ضربلو zarble, شديد chédid.

Violenter, *v. a.* زور ایتمك zor étmék, زورلمق zorlamak.
Violer, *v. a.* بوزمق bozmak, قرمق kermak; — une femme زور ایله سکمك zor ilé sikmék; — une fille قز بوزمق kez bozmak.
Violet, ette, *a. m.* منویش ménévich (réngu).
Violette, *f.* منکشه ménékché; — blanche مانطه manta.
Violier, *m.* شببوی chéb (chéh-) boy.
Violon, *m.* کمان kéman, کمانکش kémankéch.
Viorne, *f.* آکده اغاجی iydé aghadje.
Vipère, *f.* انکرك یلانی énguérék yelane.
Vipérine, *f.* یبانی صغر دلی yabani segher dili.
Virago, *f. fa.* ارکك بچملو زنه érkék bitjimli zénné.
Virer, *v. a. T.* کمی چویرمك guémiyi tjévirmék; سیه ایتمك siyé étmék; — *v. n.* tourner et —, * چبالمق tjabalamak.
Virginité, *f.* قزلق kezlek, باکرهلك bakirélik.
Viril, le, *a.* ارککه مخصوص érkéyé maqhsous, ارکك کبی érkék guibi, مردانه mérdané; membre —, ذکر zékér.
Virilité, *f.* ارککلك érkéklik, مردلك mérdlik, مردانهلك mérdanélik.
Virole, *f.* خلقه qhalka.
Virulent, te, *a.* ارینکلو irinli.
Virus, *m.* فرنك علتی زهری frénk illéti zéhiri.
Vis, *f.* بورمه bourma, ویدا vida.
Vis - à - vis, *ad. et prp.* (de), قرشوسنده karchesenda, قرشو karchou.
Visage, *m.* یوز yuz, چهره tjéhré.
Viscère, *m.* قرن ایچی karen itji, بغر baghr, bagher.
Viscosité, *f.* یاپشقنلق yapechkanlek, اوزلولك éuzluluk.
Viser, *v. n.* نشانلمق nechanlamak.
Visibilité, *f.* کورنورلك guéurunurluk, منظورلق manzourlouk.
Visible, *a.* کورنور guéurunur, منظور manzour; اشکاره achkiaré.
Visière, *f.* نشانکاه nechanguiah.
Vision, *f.* کورش guéuruch; یوز yuz; کورنمه guéurunmé; خیال qheyal.
Visionnaire, *a. et m. f.* صایقلین sayeklayan.
Visitation, *f. T.* زیارت ziyarét.
Visite, *f.* زیارت ziyarét, کورمکه کتمه guéurméyé guitmé; بقمه bakma, یوقلمه yoklama.
Visiter, *v. a.* یوقلمق yoklamak, بقمق bakmak, کوزدن کچورمك guéuzdén guétjirmék.
Visiteur, *m.* دیده بان didéban, یوقلایجی yoklayedje, قولجی koldjou.
Vison, *m.* صو سموری sou samourou.

Visqueux, euse, *a.* یاپشقان yapechkan.

Visser, *v. a.* بورمنق bourmak, بورغیلمق bourghoulamak.

Vit, *m. fa.* سك sik, ذكر zékér.

Vital, le, *a.* عمره متعلق éumré mutaallik.

Vîte, *a. et ad.* تیز téz, چاپق tjapek, چاپجق tjapoudjak.

Vîtesse, *f.* تیزلك tézlik.

Vitre, *f.* پنجره péndjéré.

Vitrerie, *f.* جامجیلق djamdjelek.

Vitreux, euse, *a.* جام کبی djam guibi.

Vitrier, *m.* جامجی djamdje.

Vitriol, *m.* زاج zadj, زاج قبرس zadjï kebres.

Vitriolé, ée, *a.* زاجلو zadjle.

Vivace, *a.* چوق یشایان tjok yachayan.

Vivacité, *f.* تازهلك tazélik, دنجلك dindjlik, صاقلق saklek; آتش atéch, قزغنلق kezghenlek.

Vivandier, *m.* ière, *f.* مانجه صاتان mandja satan (ordouda).

Vivant, te, *a. m.* یاشیان yachayan, صاغ sagh, دري diri; bon —, *fa.* بوغازهوور boghazavér; du —, *ad.* صاغلغنده saghleghenda.

Vivat, *m. et i.* یاشه yacha.

Vivement, *ad.* آتشلو atéchli, قزغن kezghen.

Vivier, *m.* حوض havouz, بالقلوا baleklava.

Vivifier, *v. a.* جان ویرمك djan vérmék, دریلتمك diriltmék.

Vivoter, *v. n.* فقیرجه کچنمك fakerdja guétjinmék, حال کلّ حال یاشمق halï kullï hal yachamak.

* Vivre, *v. n.* یاشامق yachamak; کچنمك guétjinmék; Vivres, *m. pl.* ذخیره zaqhiré (zahré).

Vizir, *m.* وزر vézir.

Vocabulaire, *m.* لغت کتابی loughét kitabe.

Vocal, le, *a.* سسلو sésli.

Vocation, *f.* چغرمه tjagherma; نام nam.

Voeu, *m.* آداق adak; — * *pl.* آرزو arzou, هوس havés.

Vogue, *f.* کیدش guidich (kayeghen); * کوسترش guéustérich; نام nam.

Vogue-avant, *m.* حملهجی hamladje.

Voguer, *v. n.* کورکله کتمك kuréklé guitmék.

Vogueur, *m.* کورك چکن kurék tjékén.

Voici, *ad.* اشته ichté (yaken).

Voie, *f.* یول yol, طریق tarik; ایز iz; کچید guétjid; عربه ایزي araba izi; عربه araba; * طریق tarik, چاره tjaré; یوك yuk; — lactée, صمان یولی saman yolou (guéuydé).

Voilà, *ad.* اشته ichté (ouzak).

Voile, *m.* پرده pérdé; اورتی éurtu.

Voile, *f.* يلكن yélkén.

Voiler, *v. a.* پرده چكمك pérdé tjékmék, اورتمك éurtmék.

Voilier, *m.* يلكنجي yélkéndji; — *a.* vaisseau bon —, يوكرك كمي yuyruk guémi.

* Voir, *v. a. et n.* باقق bakmak, كورمك guéurmék, كوزدن كچورمك guéuzdén guétjirmék; كوزتمك guéuzétmék; فرقنه وارمق farkena varmak; سير ايتمك séyr étmék; دنهمك دكهمك dénémék; كورمكه كتمك كلمك guéurméyé guitmék, guélmék.

Voisin, ne, *a.* بتشك bitichik, يقين yaken; — *m. f.* قوكشو komchou.

Voisinage, *m.* قوكشولق komchoulouk.

Voisiner, *v. n. fa.* ايو قوكشو اولمق éyi komchou olmak.

Voiture, *f.* عربه araba, يوك عربهسي yuk arabase, صنم siném; صندال sandal, ماونه mavona; يوك yuk; كيرا kira, نولون navloun.

Voiturer, *v. a.* كوترمك guéuturmék (araba, kayek ilé).

Voiturier, *m.* عربهجى arabadje, ماونهجي mavonadje.

Voix, *f.* سس sés, صدا séda, آواز avaz; سوز séuz.

Vol, *m.* قاپمه kapma, چالمه tjalma; چالنان شي tjalenan chéy; اوچمه outjma.

Volable, *a.* چالنور tjalener, قاپلور kapeler.

Volage, *a.* يينى باشلو yéyni bachle, بر دالده طورمز bir dalda dourmaz; feu —, بر نوع تمركو bir névï témréyi.

Volaille, *f.* قنادلو حيوان kanadle hayvan.

Volant, te, *a.* اوچيجى outjoudjou.

Volant, *m.* بر نوع اويون طوپى bir névï oyoun topou; يل دكرمنى قنادي yél déyirméni kanade; خفيف انتاري qhafif éntari, قفتان kaftan.

Volatile, *a.* اوچر حيوان outjar hayvan, قوش kouch.

Volatilité, *f. T.* اوچيجيلق outjoudjoulouk.

Volatille, *f.* اوچر حيوان outjar hayvan.

Volcan, *m.* آتش چقن طاغ atéch tjekan dagh.

Volée, *f.* اوچش outjouch, اوچمه outjma; قوش سوريسى kouch surusu; * بولك béuluk; حال hal, مرتبه mértébé; — de coups de bâtons, كوتك kéutèk, طياق dayak; — de canon, طوپ اتمه top atma; à la —, *ad.* چاپچق tjapedjak.

Voler, *v. n.* اوچمق outjmak; — *v. a. T.* آولامق avlamak.

Voler, *v. a.* چالمق tjalmak, قاپمق kapmak, اوغرلمق oghourlamak.

Volerie, *f.* * خرسزلق qhersezlek.

Volet, *m.* كوكرجنلك guéuvérdjinlik; قپاق kapak.

Voleter, *v. n.* قناد صاللمق kanad sallamak.

Voleur, *m.* euse, *f.* خرسز qhersez.

Volière, *f.* قوش قفصى kouch kafési; كچوك كوكرجنلك kutjuk guéuvérdjinlik.

Volontaire, *a. m.* كوكللو guéunullu, لوند lévénd.

Volonté, *f.* مراد murad, ارادت iradét, كوكل guéunul, مرام méram, استك istéк; استمه istémé.

Volontiers, *ad.* استيرك istéyérék.

Voltiger, *v. n.* قناد چرپمق kanad tjerpmak; آتله طولشمق atela dolachmak; روزكاردن صاللنمق ruzguiardan sallanmak.

Volubilité, *f.* بى قرارلق bi kararlek.

Volume, *m.* جرم djirm; بيوكلك béuyukluk; جلد djild.

Volupté, *f.* ذوق جسمانى zévkï djismani; صفا séfa, جنبش djumbuch.

Voluptueux, euse, *a.* صفالو séfale.

Vomique, *f. T.* اق جكر چبانى ak djiyér tjebane; — *a.* noix —, قرغه بوكن kargua bukén, كجوله kudjulé.

Vomir, *v. a.* قوصمق kousmak, استفراغ قى ايتمك istifragh (istifra), kay étmék; faire —, قوصترمق koustourmak.

Vomitif, *m.* قوصترجى koustouroudjou.

Vorace, *a.* چوق ييجى tjok yéyidji, قورساقسز koursaksez.

Voracité, *f.* چوق ييجيلك tjok yéyidjilik.

Votant, *m.* سوزينى ويرن séuzunu vérén.

Vote, *m. T.* سوز séuz.

Voter, *v. n.* سوزينى ويرمك séuzunu vérmék.

Votre, *pr.* سزك sizin; سزككي sizinki.

Vôtre (le, la), *pr.* سزككى sizinki.

Vouer, *v. a.* عهد اداق ايتمك ahd, adak étmék, اداماق adamak.

*Vouloir, *v. a. et n.* استمك istémék, دللك dilémék, طلب ايتمك talab étmék; آرزوللك arzoulémék, دلكى استكى اولمق diléyi, istéyi olmak; en — à qc. حظ ايتممك hazz étmémék, استممك istémémék; صانمق sanmak; — *m.* استك isték, مراد murad.

Voussoir, Vousseau, *m. T.* كمر طاشى kémér tache.

Voûte, *f.* كمر kémér (yapouda).

Voûter, *v. a.* كمر چويرمك kémér tjévirmék; se — *v. r.* اكلمك éyilmék, كوجمك guéutjmék.

Voyage, *m.* يول yol, يولجيلق yoldjoulouk.

Voyager, *v. n.* يوله كتمك yola guitmék, يولجيلق ايتمك yoldjoulouk étmék.

Voyageur, *m.* euse, *f.* يولجى yol-djou.

Voye, *v.* Voie.

Voyelle, *f.* سسلو يازي sésli yaze, حرف صوت harfi savt.

Voyer, *m.* يول ناظرى yol nazere.

Vrai, ie, *a. et m.* كرچك guértjék, طوغري doghrou, صحيح sahih; خاص qhas, اصل asel, *a.*; كرچكلك guértjéklik.

Vraiment, *ad.* كرچكدن guértjék-tén, كرچك guértjék, طوغري doghrou.

Vraisemblable, *a. m.* عقله يقين akela yaken, معقول maakoul.

Vréder, *v. n. fa.* اوته برو يلمك éu-té béri yélmék.

Vrille, *f. T.* كمانه مقابى kémané makkabe.

Vrillerie, *f.* دمر متاعى démir ma-tae.

Vu, *prp.* بقرق bakarak; — que, *c.* چونكه tjunku, زيرا zira.

Vue, *f.* كوز guéuz, كورش guéu-ruch, ديدار didar, نظر nazar; يوز yuz, يون yéun; * مرام mé-ram, مقصود maksoud; à —, *T.* كوردكده guéurdukdé; à — d'oeil, كوسترشه كوره guéustéri-ché guéuré.

Vuide, *v.* Vide.

Vulgaire, *a.* بياغى bayaghe, اشاغى achaghe, الچق altjak; هر كونلك hér guunluk; قبا kaba; — *m.* اورتالق ortalek, خلق qhalk, ايل èl, ايل كون èl guun.

Vulgairement, *ad.* بياغى bayaghe, ايل كون ايچنده èl guun itjindé.

Vulnérable, *a.* يرالنهجق yarala-nadjak.

Vulnéraire, *a.* يارهيه فايدهلو yara-ya faydale.

X.

Xiphias, *m.* قلچ بالغى keledj ba-leghe.

Xiphion, *m.* صاري زنبق sare zambak.

Xyle-aloès, *m.* عود اغاجي éud aghadje.

Y.

Y *ad. et part.* انده andé (onda), اورده orda, اوراده orada; اورايه oraya; اوستنه ustuné; اكا ana (ona).

Yacht, *m.* قايق kayek.

Yeuse, *f.* پرنار pernar (aghadj).

Yeux, *m. pl.* d'Oeil كوزلر guéuz-lér.

Z.

Zédoaire, *f.* جدوار djédvar (ot).
Zélateur, *m.* euse, *f.* غيرتجى ghayrétdji.
Zèle, *m.* غيرت ghayrét.
Zélé, ée, *a.* غيرتلو ghayrétli.
Zénith, *m.* سمت رأس sémtĭ réés.
Zéphir, *m.* باد صبا badĭ saba.
Zéro, *m.* صفر sefer.
Zérumbeth, *m.* زرنباد zourumbad (zouloumba, kéuk).
Zibeline, *f.* سمّور sémmur (samour).
Zigzag, *m.* صغر سدكى segher sidiyi (kértik).
Zinc, *m.* توتيا tutja.

Noms propres.

A.

Abasci, آبازه abaza.
Abel, *m.* هابل habil.
Abissinie, حابش habéch.
Abraham, *m.* ابراهيم ibrahim; (patriarche) خليل ابراهيم halil ibrahim.
Acalziké, آخسخا aqhesqha (akeska).
Acarnanie, قارلو ايلى karlo éli.
Adam, *m.* آدم adém; (patriarche) حضرت آدم hazrétĭ adém.
Adriatique; *a.* mer —, وندك كورفزى vénédik kéurfézi.
Afrique, افريكى afriki.
Agram, زاغراب zaghrab.
Aïastrati, بوز بابا boz baba.
Albanie, ارناودلق arnavoudlouk.
Albe-Greque, بلغراد bélighrad (bélirguad).
Albe-Julie, بلغرادجق bélighraddjek, اردل بلغرادى érdél bélighrade.
Albe-Royale, استلني بلغرادي istoulni béligrade.
Albion, انكلترا inguiltérra.
Alessio, لش léch.
Alexandre, *m.* اسكندر iskéndér; — macédonien, اسكندر ذوالقرنين iskéndérĭ zulkarinéyn.
Alexandrie, اسكندريه iskéndériyé.
Alger, جزاير djézaïr.
Allemagne, آلامان مملكتى alaman mémlékéti.
Alonia, پاشا ليمانى pacha limane.
Alpes, les —, الامان طاغلري alaman daghlare.
Alys, *v.* Casalmac.
Amérique, يكي دنيا yéni dunya.
Ancyra, انكورى énguuru.
Andighonie, برغاز bourghaz.
Andrinople, ادرنه édirné.
Angleterre, انكلترا inguiltérra.
Anne, *f.* حنه hanna.
Antalie, اطاليا adalya.

Antioche, انطاكيه antakyé.
Antivari, بار bar.
Arabie, عربستان arabistan; — heureuse, يمن yémén, سعيد ايلى saïd èli; — deserte, چول tjéul, عربستان چولى arabistan tjéulu; — petrée حجاز hidjaz.
Ararat, اغر طاغى aqher daghe.
Archipel, اطهلر دكزي adalar dénizi.
Argentière, كچوك دكرمنلك kutjuk déyirménlik.
Argyro-Castro, اكري كسري éyri késri.
Arménie, ارمنستان érménistan.
Arménierstadt, كرلا guérla.
Arta, نارده narda.
Asie, اسيا asiya; — mineure, اناطولى anadolou.
Asphaltite, le lac —, لوط دكزي lot dénizi.
Assyrie, كردستان kurdistan.
Athènes, آتينا atina.
Autriche, آوستريا avstria.
Avarine, اناوارين anavarin.
Avsie, عرب اطهسى arab adase.

B.

Babylone, بابل babél; بغداد baghdad; مصر meser.
Barbarie, باربارش مملكتى barbarech mémlékéti.
Belgique, la —, فلمنك مملكتى filéménk mémlékéti.
Belgrade, بلغراد bélighrad.
Béthléhem, بيت اللحم béytul lahm.
Bog, اق صو ak sou.
Bohème, چه tjéh, چه مملكتى tjéh mémlékéti.
Bosphore, le —, قره دكز بوغازي kara déniz boghaze, بوغاز ايچى boghaz itji.
Bude, بدون budoun (boudim).

C.

Caffa, كفه kéfé.
Caïre, le —, مصر القاهره meser ulkahiré; بولاق boulak.
Caïn, قابل kabil.
Calicut, كلكوت kélkut.
Candahar, قندهار kandahar.
Canée, حانيا hanya.
Capadoce, طوقات سناب و جنيك tokat, sinab vé djénik.
Caramanie, قرمان karaman.
Carlbourg, اوروسوار orosvar.
Casalmac, قزل ارمق kezel ermak.
Caspienne, la mer —, خزر دكزي qhazér dénizi.
Cattaro, قطور koutour.
Caucase, (le) البرز طاغلري élbourz daghlare, يلپرز طاغى yalpourz daghe.
Céléna, قره حسار kara hisar.
César, *m.* چاسار tjasar.
Césarée, قيصريه kayseriyé.
Chalcédoine, قاضى كويى kade kéuyu.
Chaldée, عراق irak.
Chalquée, هكبهلو اطه héybéli ada.

Chine, چين tjin, چين و ماچين tjin ou matjin.
Chio, ساقز اطهسى sakez adase.
Chiutaye, كوتاهيه kiutahyé.
Choczim, خوطين qhotoun.
Cilicie, قرمان karaman.
Constantinople, استانبول istambol, اسلامبول islambol, آستانهٔ در عليه asitanéyï, dérï aliyé, قسطنطنيه kostantaniyé.
Corasan, خراسان qhorasan.
Corfou, كروفز kéurféz.
Corinthe, كوردس guéurdés.
Croatie, خرواتلق qhervatlek.
Cronstadt, براشو brachov.
Cypre, قبرس kebres.
Czircassie, چركز مملكتى tjérkéz mémlékéti.

D.

Damas, شام cham.
Damiette, دمياط dimyat.
Daniel, *m.* دانيال danyal.
Dantzick, طانسقا daneska.
Danube, طونا touna.
Dardanelles, اق دكز بوغازي ak déniz boghaze.
David, *m.* داود davoud.
Diane, *f.* ارطيس artémis.
Dnieper, اوزي عدري صويى ozou, adri souyou.
Dristra, سلستره silistré.
Dulcigno, اولكن ulkun.

E.

Edessa, وودينا vodina; اورفا ourfa.
Egypte, مصر meser, خبطى ولايتى qhepti vilayéti; — moyenne, وستانى vostani; — superieure, صيد sayid, صيدا sayda.
Elie, *m.* اليا ilya; خضر qhezer (hezer).
Elisabethstadt, بشوالو bachvalov.
Enos, انز énéz.
Episcopia, هركه héréké.
Erzeron, ارضروم érzï roum.
Ethiopie, *v.* Abissinie.
Etschmiazin, اوج كليسا utj kilisé.
Eve, *f.* حوا hava.
Eupatoria, كوزلوه guéuzlévé.
Euphrate, مراد صويى mourad souyou.
Europe, اوروپا évropa.
Euros, مرج méridj.
Ezechiel, *m.* خزقيل qhazkel.

F.

Farsa, چتالجه tjataldja.
Fez, فس fés.
France, فرانچه frantja.

G.

Gabriel, *m.* جبرائيل djébraïl.
Gajdouri, اشك اطهسى échék adase.
Galice, *f.* له léh.
Gènes, جنوا djénova.
Genève, جنورا djinévra.
Géorgie, كورجستان guurdjistan.
Germanie, الامان مملكتى alaman mémléketi.
Gibraltar, سبده بوغازي sébdé boghaze.

Grèce, *f.* طرپولیچه اگریبوز یانیه و سلانیك tripolitja, éyriboz, yanya vé sélanik.

H.

Halys, *v.* Casalmac.
Hellespont, *v.* Dardanelles.
Héraclée, ارکلي érégli.
Hercule, *m.* رستم rustém.
Hermanstadt, سبين sibin.
Herzegovine (l'), هرسك hérsék.
Hollande, *f.* فلمنك fiéménk.
Hongrie, *f.* مجار ولايتي madjar vilayéti, مجارلق madjarlek.

I.

Illyrie, اسقلاون ولايتي esklavon vilayéti.
Imbro, امروز imroz.
Imirette, اچق باش atjek bach, باش اچق bach atjek, عمارت imarét.
Imosti, اموچقه imoutjka.
Indes, les, هند hind.
Indostan, هندستان hindistan.
Isaac, *m.* اسحاق ishak.
Ismaël, *m.* اسمعيل ismaïl.

J.

Jacques, *m.* يعقوب yakoub.
Janina, يانيا yanya.
Jassy, ياش yach.
Javarin, *v.* Raab.
Jean, *m.* يانوش yanoch, ياني yani; — baptiste, حضرت يحيا hazrétĭ yahya.
Jérémie, *m.* ارميا érmiya.
Jérusalem, قدس شريف koudsĭ chérif.
Jésus, *m.* عيسى isa.
Job, *m.* ايوب éyyub.
Jonas, *m.* يونس yonous.
Joseph, *m.* يوسف yousouf.
Judée, يهوديت yéhoudiyét.
Judith, *f.* يهوديت yéhoudiyét.

K.

Kastoria, كول كسري guéulĭ késri.
Kladovo, فتح الاسلام féth ul islam.
Klausembourg, قيلوژ kelouj.
Kloumbatz, كوكرجنلك guévérdjinlik.
Ko, استانكوي istankéuy.
Kotschin, *v.* Choczim.
Kronstadt, براشو brachov.

L.

Lacédémone, مسترا mistra.
Lango, *v.* Ko.
Larisse, يكي شهر yéni chéhir.
Lazarus, *m.* لاز laz, غازر ghazér.
Leipsic, Leipzic, لپسقا lipiska.
Lemberg, الوو ilvov.
Lembro, *v.* Imbro.
Lemnos, اليا ilimya.
Léopol, الوو ilvov.
Lepante, اينه بختي éyné baqhti.
Liban (le), دورزي طاغى durzu daghe.
Lidromie, اسكي چاملوجه éski tjamledja.
Limni, *v.* Lemnos.

Livourne, اليقورنا alikourna.
Londres, لوندره londra.

M.

Macédoine, ماكيدون makidoun, فلبه ولايتى filibé vilayéti.
Marie, *f.* مريم méryém, ماريا marya.
Maroc, مغرب maghreb.
Méditerranée, mer —, اق دكز ak déniz.
Melanikos, منەلك ménélik.
Memphis, اسكي مصر éski meser.
Mer-morte, بحر اللوط bahr ullot.
Mésopotamie (la), دياربكر diarbékir.
Metelin, Mitylène, مدللى midilli.
Millenbach, ساز شبش saz chébéch.
Milo, بيوك دكرمنلك béuyuk déyirménlik.
Moca, Moka, يمن yémén.
Modon, موطن moutoun.
Mogol, مغل moghol.
Moïse, *m.* موسى mousa.
Moldavie, بغدان boughdan.
Monte-negro, قره طاغ kara dagh.
Morée, *fa.* موره mora.
Mosconisie, يونده جونده اطهسى younda, djounda adase.
Mosul, موصل mousoul.
Mysie, كوستندل kéusténdil.

N.

Napoli de Malvasie, منكشه ménguéché.
Napoli da Romanie, Naplia, اناپولى anapoli.
Natolie, اناطولى anadolou.
Navarin, *v.* Avarine.
Naxie, نقشه nakcha.
Negrepont, اكريبوز éyriboz.
Nicaria, قاريوتى karyoti.
Nicomédie, ازنيكميد iznikmid (iznimid, izmiid).
Nicopoli, اينەبولى inébolou.
Nieper, *v.* Dnieper.
Nigritie, سودن soudén.
Nil, نيل مبارك nilĭ (milĭ) mubarék.
Nio, انوز énoz (énéz).
Nissa, نيش nich.

O.

Océan (l'-), بحر محيط bahrĭ mouhit, طش دكز dech déniz.
Odesse, خواجه بك qhodja béy.
Oedenbourg, سپرون sépron.
Olympe, كشيش طاغى kéchich daghe.
Oxagov, اوزي ozou.

P.

Papadonisia, île de prince, پاپاز اطهسى papaz adase.
Patras, پاترمجق patradjek.
Péloponése, موره mora.
Perse, عجمستان adjémistan.
Pest, Pesth, پشته péchté.
Petervardein, وارادين varadin.
Philadelphie, الا شهر ala chéhér.
Philippopoli, فلبه filibé.
Piscopia, هركه héréké.

Pistriza, واردار vardar.
Pleivglic, طاشلوجه tachledja.
Pologne, لـه مملكتی léh mémlékéti.
le Pont-euxin, قره دکز kara déniz.
Presbourg, پوژون pojon.
Prusse (la), بروش brouch.

R.

Raab, یانق پلانغه yanek palangua, کور guur.
Ragusa, دوبره وندك dobra vénédik.
Rhodes, رادوس rados.
Rodosto, تکفور طاغی tékfur (tékir) daghe.
Rome, قزل الما kezel élma.
Rosette, راشد rachid.
Russie, اوروس ممـلکتی ourous mémlekéti, مسقو moskov.

S.

Salomon, *m.* سلیمان suléyman.
Salonique, سلانیك sélanik.
Samos, سوسام اطهسی sousam adase.
Samothrace, سمندرك séméndrék.
Sandrev, سمندره séméndré.
Satalie, اطالیه adalya.
Save, صاوه sava.
Scarpanto, کرپه kérpé.
Sciro, اسکروز iskiroz.
Sebaste, سیواس sivas.
Seiten, ازدین izdin, زیتون zéytun.
Semlin, زمین zémin.
Serbie, صربلق serblek; سمندره séméndré.
Siberie, حقنه hokna.
Silimno, اسلمیا islimya.
Sinob, سیناب sinab.
Siros, سروز siroz (séréz).
Smirna, ازمیر izmir.
Spalmatori, قوین اطهسی koyoun adase.
Stalamene, الميا ilimya.
Suède, شود chevéd.
Suez, سویش suvéyich.
Syrie, شام ایالتی cham éyaléti.
Szamosuyvar, *v.* Arménierstadt.

T.

Tekin, بندر béndér.
Tenedos, بوقجه اطهسی bokdja adase.
Thessalonique, سلانیك sélanik.
Tigre (le), شات chat, دجله didjlé.
Tine, استندل istindil.
Tyrolos, چورلو tjorlo.
Transilvanie, اردل érdél.
Turquie, la, مملکت آل عثمان mémlékéti al osman, عثمانلو طپراغی osmanle topraghe.

V.

Valachie, Valaquie, افلاق éflak, ولاخ voulaqh.
Valona, اولونیا avlonya.
Veladaghra, ارناود بلغرادی arnavoud bélighrade.
Velesso, کوپرلو kéuprulu.

Venise, وندك vénédik, صولو وندك soulou vénédik.
Vienne, بج bétj.
Volga, اتيل étil.

Z.

Zacharie, زكريا zékéryé.
Zagrab, *v.* Agram.
Zea, مرتد اطهسي mourtad adase.
Zerige, چوقه اطهسی tjouka adase.
Zingiova, اوزونجه اباد ouzoundja abad (ava).

Imprimé chez Antoine noble de Schmid, Imprimeur I. R. privilégié des langues Allemande et Orientales.

Errata.

Pag.	Col.	Ligne.		
2	2	1	bereketli	béréketli.
4	2	22	ذخيره	ذاخيره
7	1	34	acquescer	acquiescer.
	2	24	زمام	ذمام
9	1	11	alemlélek	alemlelek.
	2	22	بورك	يورك
10	1	25	مبل	ميل
	2	1	donanméch	donanmech.
13	1	20	Aigrimoine	Aigremoine.
17	2	17	خريمهلك	جريمهلك
19	2	34	sardela	sardéla.
20	1	25	kandjék	kandjek.
27	1	26	akdje	akdjé.
	2	13	ésbat	csbat
35	1	7	de	du
39	1	15	ridjadj	ridjadje.
41	2	4	صلاغق	صلّاغق sallanmak
44	1	26	Bas - relif	Bas - relief.
51	2	14	adjé	adje.
		34	béuyle	béuylé.
53	1	31	firaset	firasét.
	2	6	pervaz	pérvaz.
54	1	31	méyqhane	méyqhané.
55	1	20	et	ét
59	2	10	ferrah	férrah.
61	1	9	Brlûé	Brûlé.
62	2	17	sék sék	sek sek.
65	2	35	méchinden	méchindén.
94	2	19	راحب	راحت
97	2	33	اينمك	ايتمك
99	2	14	زنجبره	زنجيره
100	1	18	نظري	ناظري
102	1	5	نظر	ناظر

Zeki Orçan

Zeki Orçan

Zeki Zeki

Zeki

Zeki Orça

Zeki 4 45

Zeki Orçan

34

34/8/1000

B. Binyamin

